SIDNI ŠELDON
INTRIGANTĖ

Populiarusis detektyvas

SIDNI ŠELDON

INTRIGANTĖ

Romanas

Vilnius Rosma

UDK 820 (73)-3
Sh-11

Sheldon, Sidney

Intrigantė:romanas / Sidni Šeldon; [vertė Jurgita Gintautaitė]. - Vilnius: Rosma, 1997. - 384 p. - (Populiarusis detektyvas)

ISBN 9986-00-140-4

Romano herojė įprato siekti visko: meilės, turtų... Bet kas ji – „gyvenimo šeimininkė" ar intrigantė be principų?

UDK 820.(73)-3

ISBN 9986-00-140-4

© Sidney Sheldon, 1982
© Vertimas, Rosma, 1997
© Rosma, 1997

KEITĖ

1982-ieji

Įžanga

Seni pažįstami, nepamiršti vaiduokliai, atėję švęsti jos gimtadienio, sujudėjo į erdvią, baltą salę. Keitė Blekvel stebėjo, kaip jie tyliai slysta pro gyvuosius, nieko neįtariančius svečius, pasipuošusius smokingais ir žėrinčiomis, brangiomis vakarinėmis suknelėmis; mintyse ji lėtai piešė fantastinį, žavų paveikslą.

Šimtas pakvietimų į vakarą Sidar Hilhauze – šimtas žmonių nepasididžiavo atvykti į nuostabią puotą. Šimtas svečių.

„Neskaičiuojant vaiduoklių", – kreivai šyptelėjusi, pagalvojo Keitė Blekvel.

Iškilmių kaltininkė, grakšti miniatiūrinė moteris buvo taip išdidžiai iškėlusi galvą, kad atrodė daug aukštesnė. Kartą pamatęs, šio veido negalėjai pamiršti: griežtas profilis, tamsiai pilkos akys ir užsispyrėlės smakras, kurį ji pavldėjo iš škotų ir olandų protėvių. Kadaise stulbinę tankūs ir juodi plaukai išretėjo ir pražilo, prašmatni, dramblio kaulo spalvos aksomo suknia glostė beveik peršviečiamą senutės odą.

„Nesijaučiu devyniasdešimtmetė, – pagalvojo Keitė Blekvel. – Kiek gi laiko nutekėjo, daug laiko?.."

Ji vėl pažvelgė į šokančius vaiduoklius: „Jie žino. Jie visą laiką buvo čia, kartu su manimi. Jie – mano gyvenimo dalis".

Ji pastebėjo Bendą; išdidus, tamsus veidas švytėjo iš laimės. Šalia stovėjo Deividas, toks pats aukštas, jaunas ir gražus, kaip ir tą dieną, kai ji iš pirmo žvilgsnio jį pamilo; vyras nusišypsojo Keitei, o ji pagalvojo: „Greit, brangusis, greit".

Kaip liūdna, kad Deividas nesulaukė savo proanūkio!

Keitė vėl perbėgo akimis didžiulį kambarį ir pagaliau prie muzikantų pastebėjo jį. Stulbinančio grožio aštuonmetis šviesiaplaukis berniukas su juodo aksomo švarkeliu ir škotiškomis kelnėmis buvo tiksli proprosenelio Džeimio Makgregoro kopija.

Lyg pajautęs žvilgsnį, Robertas atsisuko, Keitė kilstelėjo ranką ir pakvietė jį ateiti.

Gryniausias dvidešimties karatų deimantas, kurį prieš šimtmetį ant smėlėto kranto rado Keitės tėvas, krištolinio sietyno šviesoje suspindo lyg žvaigždė. Keitė su malonumu stebėjo pro šokančius svečius besibraunantį Robertą.

„Aš – praeitis, – pagalvojo ji. – Robertas – ateitis. Kada nors mano proanūkis vadovaus ir „Kriugerio Brento" kompanijai!

Berniukas pagaliau nusigavo iki Keitės krėslo; ji pasislinko, leisdama Robertui atsisėsti.

– Tau linksma, močiute?

– Taip, ačiū, Robertai!

– Nuostabus orkestras. Dirigentas siaubingas.

Lyg nesuprasdama Keitė pažvelgė į proanūkį.

– A, supratau. Nori pasakyti, kad iš tikrųjų jis puikus?

– Tiksliai! – šypsojosi Robertas. – Nepasakysi, kad tau devyniasdešimt.

– Žinai, – nusijuokė Keitė, – visai nesijaučiu senė.

Roberto rankutė šmukštelėjo į Keitės delną, ir abu, patenkinti savimi ir vienas kitu, tyliai sėdėdami nužiūrinėjo svečius; ir visi nesvarbu, kad juos skyrė net aštuoniasdešimt metų.

Minioje Keitė pastebėjo šokančią anūkę. Be abejonės, ji su vyru šioje salėje buvo pati dailiausia pora.

Roberto mama pastebėjo sėdinčius sūnų ir močiutę.

„Neįtikėtina moteris, – stebėjosi ji. – Tiesą pasakius, nežinia, kiek tai močiutei metų. Niekas nepatikės, kiek jai teko patirti!" Nutilo muzika. Dirigentas paskelbė:

– Ponios ir ponai! Su malonumu pristatau jums jaunąjį muzikantą Robertą.

Robertas stipriai spustelėjo prosenelės pirštus, pakilo, nuėjo prie pianino ir atsisėdo. Vaikas susikaupė, jo veidas surimtėjo, pirštai ėmė lakstyti per klavišus. Berniukas grojo Skriabiną. Lengvi garsai liejosi ore, lyg bangose žaidžianti mėnulio šviesa.

Sulaikiusi kvėpavimą, motina galvojo tik apie vieną:

„Jis genijus. Ir kada nors taps garsiu muzikantu..."

Jis nebe tas vaikas, brangus mažas berniukas. Robertas priklauso visam pasauliui.

Jaunąjį muzikantą pamaloninę aplodismentai buvo darnūs ir nuoširdūs.

Vakarienės stalai buvo padengti sode, šventiškai papuoštame žibintais, kaspinais ir oro balionais. Terasoje grojo orkestras; tarp stalų meistriškai landžiojo padavėjai ir tarnaitės, rūpestingai stebėdami, kad nei viena krištolo taurė ar porceliano lėkštutė nebūtų tuščia.

Sveikinimo telegramas atsiuntė ir Jungtinių Valstijų prezidentas, ir Aukščiausiojo teismo pirmininkas. Valstijos gubernatorius aukštino jubiliatės dorybes:

– ...Ji viena labiausiai nusipelniusių nacijos moterų! Keitė Blekvel dosniai aukojo viso pasaulio labdaros organizacijoms. Beveik penkiasdešimtyje šalių Blekvel fondas rūpinasi tautų gerove ir sveikata. Ponas Vinstonas Čerčilis yra pasakęs: „Dar niekad pasaulis nebuvo toks dėkingas vienam žmogui“. Didžiulė garbė pažinoti Keitę Blekvel...

„Velniai rautų! – suzvimbė Keitės galvoje. – Niekas manęs nepažįsta! Giria, lyg būčiau šventoji! Ką pasakytų visi šie žmonės, jei sužinotų, kokia iš tikrųjų ta Keitė Blekvel?! Girto vagies pradėta ir pavogta tiesiog iš lopšio! Parodyčiau jiems randus nuo kulkų, ką tada pasakytų?“

Keitė pažvelgė į žmogų, kuris kadaise mėgino ją nužudyti... Žvilgsnis slydo toliau ir sustojo prie šešėlyje sėdėjusios moters su juodu vualiu. Gubernatoriaus balsas užgožė net griaustinio dundesį. Pagaliau jis baigė savo kalbą. Keitė atsistojo ir nužvelgė susirinkusius svečius. Sena moteris nustebino stipriu ir tvirtu balsu:

– Nugyvenau daug daugiau nei jūs visi. Žinoma, jaunimas pagalvos, kad nėra čia kuo didžiuotis, bet esu laiminga, galėdama šiandien matyti brangius draugus. Žinau, kad daugelis jūsų manęs pasveikinti važiavote iš tolimų kraštų, ir sunki kelionė jus išvargino. Bet negali reikalauti, kad visi būtų tokie energingi kaip aš!

Ir čia visi prapliupo juoktis ir ploti.

– Dėkoju, kad praskaidrinote mano gimtadienį atvažiuodami čia. To niekada nepamiršiu! Dar kartą dėkoju. Norinčius pailsėti mielai palydėsiu į jų kambarius. Kitiems – šokiai didžiojoje salėje.

Kažkur vėl sugriaudėjo.

– Siūlau pereiti į namą, tuoj pralėks mūsų garsusis uraganas.

Puota baigėsi... Svečiai išsiskirstė, ir pagaliau Keitė pasiliko su savo vaiduokliais. Sėdėdama bibliotekoje, mintimis ji nuskrido į praeitį ir netikėtai pajautė nerimą ir liūdesį.

„Neliko nei vieno iš tų, kurie vadino mane tiesiog Keite. Visi išėjo“, – pagalvojo ji.

Jos pasaulis pamažu traukėsi.

Kažkas iš garsenybių, berods Longfelou, yra pasakęs:

„Tamsybėje graudžiai šnara prisiminimų lapai“...

Greit, labai greit ir ji įžengs į tą tamsą, bet ne dabar. Dar anksti.

„Aš privalau, turiu baigti patį svarbiausią mano gyvenime darbą, – mintimis Keitė tikino savo mirusį vyrą. – Pakentėk, Deividai. Greit būsim kartu...“

– Močiute!

Keitė atsimerkė. Kambaryje susirinko visi giminaičiai. Atidžiai ji nužvelgė kiekvieną šaltu, bejausmiu lyg Rentgeno spindulys žvilgsniu.

„Mano šeima, – pagalvojo ji. – Mano nemirtingumas. Žudikas, išgama ir beprotis. Šeimos narių kaulai spintoje. Gėdingos Blekvelų šeimos paslaptys... Kuo pasibaigs vilčių, skausmo ir kančių metai?“

– Blogai jautiesi, močiute? – sunerimusi paklausė anūkė.

– Truputį pavargau, mažumėlę ir tiek. Turbūt reikia pailsėti.

Keitė atsistojo, pasuko laiptų link, ir staiga kurtinančiai sugriaudėjo perkūnas, ir į langus lyg iš kulkosvaidžio ėmė barbenti lietus. Visa šeima žvelgė, kaip laiptais į viršų kyla mažutė, išdidaus stoto moteris.

Tvykstelėjo žaibas, po sekundės trenkė griaustinis.

Keitė Blekvel atsisuko, pažvelgė iš viršaus į apačioje tebestovinčius žmones ir prakalbo keistu, ir amžių glūdumos netikėtai sugrįžusiu protėvių akcentu:

– Pietų Afrikoje tokius uraganus perkūnijomis vadina.

Praeitis ir dabartis vėl susipynė; sena moteris, lydima pažįstamų, mielų šešėlių, lėtai ėjo koridoriumi į miegamąjį.

Pirmoji knyga

DŽEIMIS

1883-1906 metai

1 dalis

–Tikra audra, – paskelbė Džeimis Makgregoras. – Prisiekiu! – Vaikystėje jis buvo pripratęs prie smarkių šiaurinės Škotijos uraganų, bet tokio gyvenime dar nebuvo matęs.

Staiga žydras pusiaudienio dangus aptemo nuo smėlio stulpų ir akimirksniu virto naktis. Pro dulkių miglą plykstelėdavo ugnies strėlės ir tuoj pat kurtinančiai sugriaudėdavo.

Dangus raudojo, lietaus čiurkšlės negailestingai beldė į skardinius namų stogus; purvinas Klipdrifto gatves užplūdo rudas vanduo. Griaustinio trenksmas priminė patrankų kanonadą, lyg įpykę dievai būtų stoję į nesibaigiantį mūšį.

Džeimis Makgregoras vos suspėjo atšokti, laiku pastebėjęs, kad nedegtų plytų namelis virto beformiais molio grumstais ir čia pat subyrėjo. Apstulbęs jaunuolis tik papurtė galva, suprasdamas, kad po tokios nelaimės iš Klipdrifto neliks nieko.

Apskritai Klipdriftas nebuvo tikras miestas. Abipus Valio upės krantų chaotiškai grūdosi palapinės, lūšnos ir furgonai, kuriuose gyveno iš visų pasaulio kraštų sulėkę fanatikai, atvilioti į Pietų Afriką vienos aistros, vienos beprotiškos idėjos – surasti deimantų.

Vienas iš tų fanatikų buvo Džeimis Makgregoras. Jam ką tik sukako aštuoniolika. Simpatiškas aukštas jaunuolis, šviesiaplaukis, stulbinančiai gražiomis, šviesiai pilkomis akimis, spindinčiomis nuoširdumu ir ryžtu ateiti pagalbon. Pykčio jo charakteryje nebuvo nė lašo, o optimizmo būtų užtekę dar dešimčiai žmonių.

Džeimis nukeliavo beveik aštuonis tūkstančius mylių: nuo

savo tėvo fermos Šiaurės Škotijoje iki Edinburgo, Londono, Keiptauno ir pagaliau pasiekė Klipdriftą. Lengvai jis atsisakė savo dalies fermoje, kurioje dirbo kartu su tėvu ir broliais, bet visai nesigailėjo – žinojo, kad jo laukia nepalyginamai didesni turtai. Svajodamas apie brangenybes, jaunuolis paliko saugų, ramų gyvenimą ir atsidūrė šitame, Dievo užmirštame kampelyje. Džeimis nesipurtė juodo darbo, bet vienodas, varginantis triūsas mažytėje fermoje neatnešdavo jokio pelno.

Visa šeima: tėvai, Džeimio broliai, sesuo Merė ir jis pats lenkė nugaras nuo aušros iki sutemų, bet iš vargo taip ir neišbrido. Kartą Džeimis papuolė į Edinburgo mugę ir nuo tada nebegalėjo pamiršti, kokių tik stebuklingų dalykų gali nusipirkti, jei kišenėje skamba pinigėliai. Gerai turtuoliams! Net jei kuris ir susirgdavo – prašom – geriausi gydytojai! Visi Džeimio draugai ir kaimynai gyveno varganai ir mirdavo nuskurdę.

Jis atsiminė, kaip, pirmąkart išgirdęs apie deimantus Pietų Afrikoje, susijaudino. Ten buvo rastas pats didžiausias deimantas pasaulyje – tiesiog gulėjo smėlyje, po kojomis; tuomet visa šalis pasirodė didžiule brangenybių skrynia, tik ir laukiančia, kad kas atidarytų.

Šeštadienio vakarą, po vakarienės, giminaičiams Džeimis papasakojo, ką nusprendęs. Visa šeima sėdėjo varganoje, neobliuotomis lentomis išmuštoje virtuvėje, ir jaunuolis droviai, bet kartu išdidžiai pareiškė:

– Kitą savaitę vykstu į Pietų Afriką ieškoti deimantų.

Penkios poros akių įsistebeilijo į Džeimį, lyg šis būtų išprotėjęs.

– Susiruošei bastytis po pasaulį ir deimantų ieškoti? – paklausė tėvas. – Tau turbūt pasimaišė. Visa tai tik pasakėlės kvailiams, velnio pinklės, atitraukiančios žmogų nuo tikro darbo.– O iš kur gausi pinigų kelionei? – įsiterpė brolis Janas. – Juk nieko neturi, o ten – pasaulio pakraštys.

– Būtų pinigų, – prieštaravo Džeimis, – ir deimantų ieškoti nereikėtų! Ten susirinks visi vargšai, ir aš ne geresnis. Juk turiu galvą ir stiprias rankas. Neprapulsiu.

– Enė Kord labai nuliūs, – atsiduso sesuo Merė. – Ji tikėjosi, kad kada nors tu ją vesi.

Džeimis dievino seserį. Ji buvo vyresnė septyneriais metais. Nors buvo dvidešimt ketverių – atrodė kaip keturiasdešimtmetė ir niekada gyvenime neturėjo puikios suknelės. Džeimis prisiekė sau padaryti viską, kad tik Merė būtų laiminga.

Motina tylomis paėmė dar garuojančios košės dubenį ir žengė prie metalinės kriauklės. Naktį ji priėjo prie Džeimio lovos, švelniai palietė jo petį, ir jaunuolis pajuto kūną užplūdusią jėgą.

– Elkis, kaip žinai, sūneli. Nežinau, ar ten yra deimantų, bet jei yra – tu juos surasi.

Ji ištiesė Džeimiui nutrintą odinę piniginę.

– Sutaupiau keletą svarų. Kitiems nebūtina žinoti. Telaimina tave Dievas, Džeimi!

Su penkiasdešimčia svarų kišenėje jaunuolis išsiruošė į Edinburgą.

Ilga, sunki kelionė į Pietų Afriką truko beveik metus. Trečios klasės Edinburgo restorane Džeimis įsidarbino padavėju ir dirbo, kol prie turimų pinigų pridūrė dar penkiasdešimt. Nuvykęs į Londoną, jis apstulbo miesto didumu, didžiulėmis miniomis, triukšmu ir arkliais kinkytais omnibusais, riedančiais neįtikėtinu greičiu – penkias mylias per valandą. Gatvės buvo pilnos dviaukščių karietų, kuriose sėdėjo žavingos moterys su didžiulėmis skrybėlaitėmis ir šilkinėmis sukniomis. Net išsižiojęs Džeimis stebėjo, kaip tos dangiškos būtybės išplasnodavo iš karietų ir žengdavo į prabangias parduotuves, kurių vitrinos stulbino sidabru, indais, brangiais papuošalais, kailiais ir sukniomis.

Gan greitai Fytsrojaus gatvėje jis susirado pigų kambarį, patį pigiausią – dešimt pesų per savaitę. Kiauras dienas jis praleisdavo uoste, klausinėdamas apie laivą į Pietų Afriką, o vakarais bastėsi po miestą, be paliovos grožėdamasis neregėtais stebuklais.

Kartą jis išvydo Edvardą, Velso princą, per šonines duris ėjusį į restoraną, netoli Kovent Gardeno; už parankės jis vedėsi nuostabią nepažįstamąją su didžiule skrybėlaite, ir Džeimis įsivaizdavo, kaip ta skrybėlaitė tiktų jo seseriai.

Jaunuolis nuėjo į koncertą Krištoliniuose rūmuose, specialiai Pasaulinei parodai pastatytuose 1851–aisiais, nusipirko bilietus į Driuri Lein, o per pertrauką prasmuko į stebuklingą teatrą – vienintelį Anglijoje su elektros apšvietimu. Tiesa, kai kuriose gatvėse jau buvo įrengti elektros žibintai, Džeimis net girdėjo apie tokius telefono aparatus, kuriais žmonės gali susikalbėti būdami toli vienas nuo kito.

Regis, ateitis turėjo būti šviesi. Bet nepaisant visų naujovių ir išorinio blizgesio Anglija vėl atsidūrė sunkioje ekonominėje

krizėje. Gatvės buvo pilnos badaujančių bedarbių; kiekvieną dieną kas nors pešėsi, protestavo, streikavo. Džeimis troško tik vieno: kuo greičiau išvykti iš Londono ir pradėti naują gyvenimą – be vargo ir skurdo.

Kitą dieną jam pavyko įsitaisyti padavėju „Jolmer Kesl" garlaivyje, plaukiančiame į Keiptauną.

Kelionė truko apie tris savaites; dukart laivas stojo pasipildyti anglies atsargų Madeiroje ir Šventosios Elenos saloje. Oras buvo siaubingas, pūtė ledinis vėjas, sunkios bangos daužėsi į bortus, o Džeimis, nespėjęs Londono uoste žengti į denį, iškart susirgo jūros liga. Bet rankų jis nenuleido – kiekviena diena jį artino prie išsvajotojo krašto. Netoli ekvatoriaus oras staiga pasikeitė, žiema stebuklingai virto vasara. Kuo arčiau buvo Afrika, tuo karštesnės ir tvankesnės buvo ir dienos, ir naktys.

Auštant „Jomer Kesl" pasiekė Keiptauną.

Prieš patekant saulei Džeimis išėjo į denį ir grožėjosi, kaip kylantis rytinis rūkas atidengia nuostabų miesto paveikslą.

Kelionė baigėsi.

Tik į krantą nuleido laiptelius, prieplaukon plūstelėjo minia keisčiausių žmonių: miesto viešbučių pasiuntiniai, visų odos spalvų vyrai – juodi, geltoni, rudi, raudoni – ir visi siūlėsi panešti krovinius. Berniūkščiai, visur šmižinėjantys su laikraščiais, vaisiais ir saldumynais, keleivius kviečiantys vežikai metisai, gatvės prekeiviai ir alkoholio pardavėjai tiesiog iš vežimų garsiai gyrė savo prekes. Ore kabėjo riebių, juodų musių kamuoliai. Jūreiviai ir nešikai brovėsi pro minią, o keleiviai nesuspėdami paskui stengėsi nepaleisti iš akių savo bagažo. Karaliavo chaosas, girdėjosi nesuprantama kalba. Vietinių gyventojų kalbos Džeimis visiškai nesuprato. Apskritai Keiptaunas nebuvo panašus į jokį matytą miestą. Dviejų vienodų pastatų čia negalėjai rasti. Prie didelio dviaukščio mūrinio sandėlio buvo prilipdyta skurdi valgyklėlė iš skardos, čia pat juvelyro parduotuvė su nuostabiomis vitrinomis, o šalia – miniatiūrinė tabako krautuvėlė.

Išsižiojęs Džeimis stebėjo praeivius: negras languotomis škotiškomis kelnėmis ir maišu su iškirptomis galvai ir rankoms skylėmis žingsniavo su dviem kiniečiais, apsivilkusiais mėlynus chalatus; po šiaudinėmis skrybėlėmis galėjai pastebėti kruopščiai surištas ilgas kasas. Plačiapečiai, raudonveidžiai fermeriai, saulės išblukintais plaukais, stoviniavo prie prekėmis nukrautų vežimų. Beveik visi vyrai mūvėjo kelnes, vilkėjo rudo

velveto liemenes, ant galvos – minkšto fetro plačiabrylės skrybėlės, dantyse – ilgos molinės pypkės. Moterys vilkėjo juodai, nuo tamsaus šilko didžiulių galvos apdangalų krito tankūs vualiai. Persės skalbėjos su dideliais purvinų rūbų ryšuliais ant galvų abejingai praeidavo pro uniformuotus ir šalmuotus kareivius.

Reginys išties buvo spalvingas. Pirmas Džeimio rūpestis buvo susirasti nebrangų kambarėlį su baldais, kurį jam rekomendavo vienas jūreivis. Šeimininkė buvo žemaūgė, stambi, solidaus amžiaus moteris, našlė. Nužvelgusi Džeimį, ji nusišypsojo ir kažko paklausė.

– Atleiskit, – nuraudęs išmykė jaunuolis, – aš nesupratau.

– Tu anglas, taip? Atvykai aukso ieškoti? Deimantų?

– Taip, ponia, būtent deimantų.

Įsitempusi jį į koridori, ji užtrenkė duris.

– Tau patiks, pamatysi. Čia visi patogumai, kokių tik jaunam žmogui reikia.

Džeimį apėmė siaubas, ar tik į išvardintų paslaugų sąrašą neįeina pačios našlės nuolankumas; jis vylėsi, kad taip neatsitiks.

– Aš – ponia Venster, – koketiškai ištarė ji, – bet draugai vadina mane Didi.

Ir plačiai nusišypsojo, rodydama auksinį priekinį dantį.

– Jaučiu, kad susidraugausime. Prašykite, ko tik norite.

– Dėkoju, jūs labai maloni, – linktelėjo Džeimis. – Gal žinote, kur galima gauti miesto planą?

Gavęs planą, Džeimis bastėsi gatvėmis, susižavėjęs apžiūrinėjo turtuolių kvartalus, kruopščiai nutinkuotus dviaukščius pastatus, žvalgėsi po priemiesčius, po to, griūdamas iš nuovargio, aplipęs vazbdžiais vilko kojas namo.

Didžiulių, dūzgiančių juodų musių buvo visur, ir sugrįžęs į kambarį, Džeimis aptiko dar vieną pulkelį.

Tamsi krutanti masė dengė sienas, stalą ir patalus. Teko eiti pas šeimininkę.

– Ponia Venster, gal kaip nors pavyktų išvaikyti muses iš mano kambario? Jos...

Šmaikščiai nusijuokusi, šeimininkė grybštelėjo Džeimiui skruostą.

– Nieko, mažyli, laikui bėgant, visi pripranta. Pamatysi.

Keiptauno kanalizacija buvo tiesiog pasibjaurėtina. Saulei nusileidus, miestą pritvindydavo šlykštus, tirštas dvokas.

Džeimis aptiko, kad ir tai gali iškęsti. Be to, jam reikėjo pinigų, be kurių keliauti į deimantų kasyklas būtų didžiausia kvailystė. Visi perspėdavo, kad ten be pinigų ir žingsnio nežengsi.

Antrąją dieną Keiptaune Džeimis vienoje firmoje gavo prekių vežiko darbą, trečiąją – įsitaisė plauti indų restorane. Valgė jis maisto likučius, bet net pasiilgęs naminio motinos viralo, nesiskundė – aukodamas sveikatą, stengėsi kuo daugiau sutaupyti ir kuo greičiau nusigauti iki pasakiškojo lobyno. Džeimis nusprendė, ir dabar niekas nebegalėjo jo sustabdyti: nei varginantis darbas, nei dvokiantis oras, nei musių debesys. Šitam svetimam mieste jaunuolis jautėsi vienišas ir nelaimingas, nors ir nemėgo triukšmingų draugijų, dabar kaip niekad troško bendrauti. Pagaliau išaušo ta diena, kai Džeimiui pavyko susitaupyti didžiulę sumą – du šimtus svarų. Atėjo metas palikti miestą ir vykti brangakmenių ieškoti.

Bilietus į furgonus, vežusius keleivius į Klipdrifto deimantų kasyklas, reikėdavo užsisakyti iš anksto, prieplaukoje, mažyčiame namiūkštyje įsikūrusioje transporto agentūroje. Kai septintą valandą ryto Džeimis ten nuvyko, patalpoje buvo prisigrūdę tiek žmonių, kad nebuvo įmanoma įeiti. Šimtai laimės ieškotojų, atvykusių iš Rusijos, Amerikos, Vokietijos, Australijos ir Anglijos, grūmėsi eilėje į furgonus. Jie keikėsi įvairiausiomis kalbomis, šaukė, aimanavo ir meldė apstulbusių kasininkų surasti nors vieną laisvą vietelę. Džeimis pastebėjo, kaip augalotas airis, neįstengdamas per minią pasiekti išėjimo, kumščiais skynėsi sau kelią.

– Atleiskite, – paklausė jaunuolis, – gal žinote, kas ten vyksta?

– Nieko, – susierzinęs suurzgė tas. – Pardavė visus bilietus, dabar šešias savaites teks laukti.

Pastebėjęs, kad Džeimis labai nusiminė, airis pridūrė:

– Tai dar nieko, vaikine, bet prakeikti sukčiai iš žmogaus po šešiasdešimt svarų nuplėšia.

Tokia suma Džeimiui buvo neįkandama.

– Nejaugi nėra jokio kito būdo pasiekti kasyklas?

– Netgi du! Pėsčiomis arba olandų ekspresu.

– Kokiu ekspresu?

– Jaučiais kinkytas furgonas. Greitis – dvi mylios per valandą. Kol pasieksi tas vietas, nebus likę nei vieno deimanto.

Džeimis Makgregoras neturėjo nė menkiausio noro sėdėti Keiptaune ir laukti, kol deimantų kasyklos ištuštės. Visą rytą jis ieškojo išeities – pusiaudienį pavyko.

Eidamas pro arklidę, jaunuolis pastebėjo iškabą „Paštas“ ir, pagautas impulso, žengė per slenkstį. Erdvioje patalpoje buvo tik vienas žmogelis, toks plonytis, jog rodės, kad tuoj kauleliai išlįs pro šonus. Į dviaukštę karietą jis krovė maišus. Sekundę pastovėjęs, Džeimis ryžosi užkalbinti nepažįstamąjį.

– Atleiskite, ar tik ne jūs siunčiate paštą į Klipdriftą?

– Aš. Kaip tik ruošiuosi.

Viltis sušildė jaunuolio širdį.

– O keleivius imate?

– Kartais.

Paštininkas atsitraukė nuo darbo ir nužvelgė Džeimį:

– Kiek tau metų?

Keistas klausimas. Džeimis gūžtelėjo pečiais.

– Aštuoniolika. O ką?

– Jei daugiau kaip dvidešimt vieneri – neimame. Sveikata gera?

Blogiau nebus.

– Taip, pone.

Liesas žmogelis išsitiesė.

– Manau, tiksi. Išvykstame po valandos. Mokestis – dvidešimt svarų.

Džeimis negalėjo patikėti sėkme.

– Tai gerai. Eisiu susikrausiu lagaminą ir ...

– Jokių lagaminų. Prigriebk marškinius ir dantų šepetėlį.

Džeimis atidžiai pažvelgė į mažytį grubiai sukaltą vežimą. Beveik visą erdvę užėmė maišai su paštu ir tik už vežiko nugaros buvo šiek tiek vietos, tiesa, norint tilpti reikėtų labai nepatogiai susiraityti. Regis, laukė sunki kelionė.

– Susitarėm! – garsiai ištarė jaunuolis. – Einu marškinių.

Kai Džeimis sugrįžo, vežikas jau kinkė arklį. Prie vežimo stovėjo du stiprūs vyrukai: vienas žemaūgis brunetas, kitas – aukštas šviesiaplaukis švedas. Abu teikė vežikui pinigus:

– Palaukit! – įsiterpė Džeimis. – Pats pasakėte, kad mane imate.

– Visus paimsiu, – linktelėjo jis. – Lipkite!

– Visus tris?!

– Aišku.

Džeimis neįsivaizdavo, kaip visi trys sutilps tokiame mažame ekipaže, bet pasilikti taip pat neketino. Priėjęs prie kitų keleivių, jis prisistatė.

– Jolekas, – linktelėjo tamsiaplaukis.

– Pedersenas, – prisistatė švedas.

– Mums pasisekė, tiesa? Gerai, kad ne visi žino, jog ir taip galima keliauti, – sušuko Džeimis.

– Ne, Makgregorai, visi apie tai seniai žino, – gūžtelėjo pečiais Pedersenas, – tik ne kiekvienas tam ryšis, nebent koks viskuo nusivylęs.

Džeimis nespėjo švedo paklausti, ką šis norėjo pasakyti, kai vežikas paragino juos sėstis. Trys vyriškiai vos ne vos sulindo į vežimą: kojas suraitė, nugaras įrėmė į medinį vežiko atlošą. Džeimiui kliuvo vieta per vidurį. Nei pajudėti, nei giliai įkvėpti, bet jis vis tikino save, kad tai dar ne blogiausia.

– Laikykis! – išdainavo vežikas, ir po akimirksnio jie bildėjo Keiptauno gatvėmis į Klipdriftą – išsvajotąją deimantų žemę.

Jaučiais kinkytų furgonų keleiviams pasisekė – vietos buvo daug, brezentiniai tentai gelbėjo nuo deginančios saulės. Kiekviename furgone tilpo dvylika žmonių, sustoję jie galėjo papietauti ir pailsėti. Kelionė truko dešimt dienų. Pašto ekipažai – visai kas kita. Jie išvis nestodavo, nebent pasikeisti arklių ar vežiko. Keturios paros beprotiško bildėjimo prastais keliais bet ką galėjo numarinti.

Sukandęs dantis, Džeimis meldėsi, kad greičiau ateitų naktis. Iki ryto jis pailsės, užkąs ir vėl galės leistis beprotiškon kelionėn. Bet vakare ekipažas sustojo tik dešimčiai minučių. Pakinkė kitą arklį, vadeles perėmė keistuolis vežikas, ir vėl jie nudardėjo siaubingu greičiu.

– Kodėl nesustojome pailsėti? – paklausė Džeimis.

– Jokių sustojimų, – burbtelėjo vežikas. – Čia pašto karieta, pone, reikia skubėti. Koks ten poilsis.

Nesustodami jie važiavo visą naktį. Nuo pastovaus kratymo Džeimio kūną nusėjo mėlynės. Jis mirtinai pavargo ir kai tik pavykdavo snūstelėti, vėl supurtydavo. Net kojų nebuvo kur ištiesti, o iš šonų negailestingai spaudė kaimynai. Tuščias pilvas burzgė, raumenis maudė. Džeimis supratimo neturėjo, kada pagaliau jie sustos ir galės pavalgyti. Reikėjo įveikti šešis šimtus mylių, ir Džeimis Makgregoras abejojo, ar iki kelionės pabaigos liks gyvas.

Antrai parai baigiantis, kančios tapo nepakeliamos. Džeimio pakeleiviai taip nusibaigė, kad net skųstis nebeturėjo jėgų. Dabar jaunuolis suprato, kodėl vežikas sutiko imtis tik jaunus ir sveikus keleivius.

Kitą rytą jie pasiekė Didįjį Karùs, nuo čia prasidėjo tikra dykuma. Prieš akis atsivėrė neaprėpiami, negailestingos saulės deginami plotai. Dulkės, karštis ir vabzdžiai keliautojus tiesiog smaugė. Kartais pro murziną rūkelį Džeimis pastebėdavo lėtai slenkančias žmonių grupes, raitelius, dvidešimčia jaučių kinkytus furgonus; šaukdami ir mojuodami ilgais odiniais botagais, varovai skubino vos pasivelkančius gyvulius. Didžiuliai vežimai buvo prikrauti tūkstančius svarų vertų prekių: darbo įrankių, produktų, palapinių, krosnelių, miltų, anglies, žibalinių lempų, kavos ir ryžių, cukraus ir vyno, antklodžių ir žvakių, viskio ir avalynės. Apleistas Klipdrifto darbininkų gyvenvietes ir civilizaciją, kurioje galėjai išgyventi, siejo tik šis kelias.

Kai pašto ekipažas persikėlė per Oranžinę upę, nykų, negyvą dykumos vaizdą pakeitė akiai mielesnis peizažas: daugiau augmenijos, žalumos.

„Privalau tai ištverti, – bukai kartojo sau Džeimis, – privalau".

Ir jo iškankintą širdį vėl aplankė baikšti viltis.

Praleidę kelionėje keturias siaubingas paras, pagaliau jie pasiekė Klipdrifto apylinkes.

Be abejo, Džeimis Makgregoras nebežinojo, ko laukti, bet peizažas, atsivėręs prieš iškankintojo akis, buvo tiesiog neįtikėtinas. Didžiulėje Klipdrifto teritorijoje, palei siauras gatveles ir Valio upės krantus buvo prigrūsta palapinių ir furgonų. Klipdrifto centre, medinėse ir skardinėse palūšėse veikė parduotuvės, užkandinės, biliardinės, deimantų supirktuvės ir net advokatų kontoros.

Kampe stovėjo varganas „Rojal Ark" viešbutis: ilga virtinė kambarių be langų. Išsiropštęs iš vežimo, Džeimis krito kaip pakirstas, nutirpusios kojos neklausė. Galva sukosi, prieš akis viskas liejosi. Pagaliau sukaupęs visas jėgas, jis atsistojo ir braudamasis pro triukšmingą darbininkų minią nuklibinkščiavo į viešbutį. Jam atiteko mažytis, tvankus, pilnas musių kambarys. Bet ten buvo čiužinys! Net nenusirengęs Džeimis griuvo ir tuoj pat užmigo. Pramiegojęs aštuoniolika valandų, jis atsibudo jausdamas skausmą visame kūne ir negalėdamas pajudinti nei rankos, nei kojos. Bet jaunuolio nuotaika buvo pergalinga.

– Aš čia! Aš tai pasiekiau! – suokė širdy.

Mirdamas iš alkio, Džeimis išėjo ieškoti maisto. Viešbutis tokios laimės nesuteikė, bet per gatvę buvo mažytis, žmonių pilnas restoranėlis. Įsitaisęs, jis godžiai puolė kimšti keptą žuvį,

avieną ir sirupu šlakstytas spurgas. Bet štai ilgai apsiėjęs be maisto skrandis kažko ėmė spyriotis, ir Džeimis nusprendė pailsėti ir apsidairyti aplinkui. Prie kitų staliukų sėdėję žmonės aistringai aptarinėjo pačią svarbiausią, visus dominusią temą – deimantus.

– ... Houptaune dar įmanoma šį tą surasti, bet pagrindiniai lobynai – Niuraše, pamatysite...

– ... Kimberlije daugiau žmonių negu Joburge.

– ... Girdėjote, kas praeitą savaitę įvyko Djutispeine? Sako, ten deimantų daugiau nei įmanoma išsinešti!

– Ir Kristianoje jų rado. Rytoj ten važiuosiu.

Tai tiesa. Čia pilna deimantų! Jaunuolis taip susijaudino, kad vos kavą galėjo pabaigti. Sąskaita Džeimį tiesiog apstulbino – du svarai trys pensai tik už vienus pietus!

– Matyt, teks taupyti! – nusprendė jis, eidamas siaura triukšminga gatvele. Už nugaros pasigirdo pažįstamas balsas.

– Vis dar tikitės praturtėti, Makgregorai?

Džeimis atsisuko. Tai buvo Pedersenas, tas pats švedas, su kuriuo jis važiavo.

– Be abejo, – atsakė Džeimis.

– Tuomet eime deimantų ieškoti. Mums ten! – Pedersenas parodė į Valio upės pusę.

Jie nužingsniavo.

Klipdriftas buvo slėnyje, apsuptame kalvų ir išdegintame saulės: nei žolės lopinėlio, nei krūmelio, nei medelio. Per dulkių kamuolius negalėjai kvėpuoti. Upė tekėjo tik už ketvirčio mylios. Šimtai darbininkų rausėsi purve: vieni ieškojo deimantų, kiti ant grubiai sukaltų stalų rūšiavo akmenis. Įranga buvo pati įvairiausia: nuo modernių grunto plovimo mašinų iki senų skardinių ir kibirų. Vyrai, visi kaip vienas, įdegę, nesiskutę, vilkėjo išblukusius, nubrizgusius kartūninius marškinius, mūvėjo velveto kelnes, avėjo guminius batus, ant galvų – plačiabrylės fetro skrybėlės arba kamštiniai šalmai. Kiekvienas ant liemens segėjo platų odinį diržą su kišenėlėmis pinigams arba deimantams.

Priėję pakrantę, Džeimis ir Pedersenas pamatė, kaip vienas berniūkštis su vyresniu vyriškiu traukė iš žemės didžiulį granito luitą, norėdami pamatyti, kas po juo. Netoliese kita grupelė pylė žvyrą į vežimėlį ir vežė išplauti. Vienas darbininkų siūbavo lovį, o kitas pylė vandenį. Didesnis ant dugno likusius akmenis išversdavo ant stalo ir atidžiai apžiūrėdavo.

– Pažiūrėjus, lyg ir nesunku, – šyptelėjo Džeimis.

– Nesidžiaukite, Makgregorai. Aš spėjau su kai kuo pasikalbėti. Manau, mus šauniai apkvailino.

– Apie ką jūs?

– Žinote, kiek čia suvažiavo tokių kaip mes, norinčių užsidirbti? Dvidešimt tūkstančių! Visiems, drauguži, deimantų neužteks. Net jei klodai iš tikrųjų tokie stebuklingi, vis tiek neverta rizikuoti. Vasarą kepintis saulėje, žiemą stipti iš šalčio, mirkti po lietum ir stengtis likti gyvam tose dulkėse ir smarvėje. Nei vonios, nei švaraus patalo, net normalaus tualeto nėra šiame prakeiktame miesčiūkštyje! Kiekvieną savaitę Valio upėje kas nors nuskęsta. Žinoma, pasitaiko ir nelaimingų atsitikimų, bet girdėjau, kad vis dažniau koks viltį praradęs vargšas šitaip pabaigia dienas. Nesuprantu, kaip šie žmonės gali čia ištverti.

– O aš suprantu, – linktelėjo Džeimis, žvelgdamas į besišypsantį berniūkštį, radusį deimantą.

Bet pakeliui į miestą Džeimiui teko pripažinti, kad Pedersenas buvo teisus. Visur voliojosi nugaišę jaučiai, avys, ožkos, po svilinančia saule iro dvėselėna. Smarvė siaubinga.

– Ir ką ruošiesi daryti? – šnairuodamas paklausė Pedersenas.

– Gauti kokios nors įrangos.

Pačiame miesto centre buvo krautuvė. Ant surūdijusios skardinės iškabos vos galėjai įskaityti saulėje išblukusius žodžius:

„Solomonas van der Mervas. Įvairios prekės".

Aukštas juodaodis vaikinas prie įėjimo krovė furgoną. Džeimiui pasirodė, kad gražesnio vyro jis gyvenime nėra matęs. Plačiapetis, raumeningas, giliomis juodomis akimis, erelio nosimi ir išdidžiu profiliu. Jis švytėjo ramybe ir kilnumu.

Lengvai užsimetęs ant pečių sunkią medinę dėžę, negras vos neparpuolė, užlipęs ant kopūsto lapo. Instinktyviai Džeimis ištiesė ranką, kad šis neparvirstų, bet juodaodis lyg niekur nieko, tylėdamas nuėjo į krautuvę. Netoliese kinkęs mulą darbininkas nusispjovė ir piktai paaiškino:

– Tai Benda iš barolongų genties. Dirba ponui van der Mervui. Nesuprantu, kodėl jis laiko tą juodaodį storžievį. Tokie kaip jis galvoja, kad protingesnių pasaulyje nerasi!

Krautuvėje buvo tamsu ir vėsu, ir Džeimis traukdamas egzotiškus aromatus su palengvėjimu atsiduso. Atrodė, kad lentynose nebuvo net laisvo plyšelio – vien prekės. Jis lėtai apėjo

krautuvę, apžiūrinėdamas žemdirbystės įrankius, pieno ir alaus butelius, sviesto luitus, cemento maišus, parako ir dinamito dėžes, porcelianinius indus, baldus, ginklus, dažus ir lakus, džiovintus vaisius, balnus ir pakinktus, muilą ir spiritą, plunksnakočius ir popierių, cukrų, arbatą, tabaką ir cigarus... Keletas lentynų iki lubų buvo užgrūstos kartūniniais marškiniais, antklodėmis ir avalyne. Džeimis pagalvojo, kad šios krautuvės šeimininkas turėtų būti labai turtingas.

– Gal galiu jums padėti? – pasigirdo už nugaros švelnus balselis.

Džeimis atsisuko ir akis į akį susidūrė su jaunute, kaip jam pasirodė, kokių penkiolikos metų mergaite, neįprastu mąsliu veidu ir rimtomis žaliomis akimis. Ant pečių krito tamsūs banguoti plaukai. Įsižiūrėjęs atidžiau, Džeimis nusprendė, kad jai tikriausiai apie šešiolika.

– Aš darbininkas, – pareiškė jis, – noriu įsigyti įrangos.

– Ko norėtumėte?

Neaišku kodėl, bet Džeimis labai panoro patikti mergaitei.

– Na... žinote... visa, kas įprasta.

– Ko būtent iš to, kas įprasta, pone? – šelmiškai nusišypsojo ji.

– Na... – mikčiojo Džeimis, – kastuvą.

– Ir viskas?

Džeimis suprato, kad mergaitė iš jo šaiposi, ir šyptelėjęs prisipažino:

– Tiesą pasakius, aš čia naujokas ir visai nenutuokiu, ko reikia darbininkams.

Mergaitė vėl nusišypsojo moteriškai, išmintingai.

– Priklausys nuo to, ko ruošiatės ieškoti, pone...

– Makgregoras. Džeimis Makgregoras.

– Aš Margareta van der Merv, – atsakė ji, baikščiai žvilgčiodama į vidines patalpas vedusias duris.

– Malonu susipažinti, panele van der Merv.

– Ką tik atvykote?

– Taip. Vakar. Pašto ekipažu.

– Nejaugi jūsų niekas neperspėjo? Būdavo, kad žmonės kelionėje numirdavo!

Jos akys rūsčiai blykstelėjo.

– Neabejoju, – šyptelėjo Džeimis. – Bet aš gyvas ir sveikas, ačiū už rūpestį.

– Ir ruošiatės gražių akmenėlių ieškoti?

– Gražių akmenėlių!

– Taip olandai deimantus vadina , – paaiškino Margareta.

– Jūs olandė?

– Taip, mes iš Olandijos.

– O aš škotas.

– Iš karto matyti, – linktelėjo mergaitė, vėl žvilgtelėjusi į krautuvės gilumą.

– Čia pilna deimantų, pone Makgregorai, bet reikia žinoti, ko ieškai. Dauguma darbininkų to nesupranta ir renka, kas tik papuola. Jei trokštate praturtėti, turite surasti savo šaltinį.

– Bet kaip?

– Tikriausiai mano tėvas galėtų jums padėti. Jis viską žino. Palaukite, po valandos jis bus laisvas.

– Aš būtinai grįšiu, – patikino Džeimis. – Ačiū, panele van der Merv.

Jis vėl atsidūrė gatvėje, bet skausmų ir nuovargio nebejautė – tiesiog degė iš susijaudinimo. Jei Solomonas van der Mervas patars, kaip atrasti deimantų, jam būtinai pasiseks! Jis apšaus visus ir praturtės.

Pajautęs, kaip gera, kai esi jaunas, sveikas ir tuoj būsi turtingas, jaunuolis garsiai nusijuokė.

Pražygiavęs kalvą, biliardinę, keletą salonų, Džeimis sustojo prie vargano pastato su užrašu „R. D. Mileris. Karštos ir šaltos vonios. Kiekvieną dieną nuo 6–šių iki 20–tos valandos. Patogi ir švari rūbinė".

Džeimis atsiminė, kad paskutinį kartą prausėsi laive ir tikriausiai dabar labai nemaloniai kvepia. O juk namie, virtuvėje jis prausdavosi kiekvieną šeštadienį. Džeimis atsiduso ir nuėjo į pirtį. Viduje buvo dvi patalpos: vyrų ir moterų. Atvėręs duris su užrašu „vyrams", Džeimis priėjo prie senyvo tarnautojo:

– Kiek kainuos nusimaudyti?

– 10 pensų už šaltą ir 15 už karštą vonią.

Džeimis sudvejojo. Po ilgos kelionės būtų gerai karšta vonia!

– Šaltą! – nusprendė jis.

Negali sau leisti tokios prabangos kaip karšta vonia, juk reikia dar įrangą nusipirkti!

Tarnautojas jam įteikė mažą gelsvo muilo gabalėlį ir nunešiotą rankšluostį.

– Čia, drauguži.

Džeimis atsidūrė mažame kambariūkštyje, kuriame be metalinės vonios daugiau nieko nebuvo. Tarnautojas šliūkštelėjo į

vonią vandens.

– Paruošta, pone. Rūbus galite pasikabinti štai ant tų kabliukų.

Palaukęs, kol jis išeis, Džeimis nusirengė. Apsižiūrėjęs pilką nuo purvo kūną, jis atsisėdo į vonią. Šalta! Sukandęs dantis, jaunuolis kruopščiai išsimuilino nuo galvos iki kojų. Kai pagaliau jis lipo, vanduo vonioje buvo juodas. Džeimis nusišluostė plonyčiu rankšluosčiu ir ėmė rengtis. Kelnės ir marškiniai nuo purvo buvo lyg mediniai. Pasibjaurėdamas jis apsivilko prakaituotus rūbus. Teks ką nors nusipirkti. Džeimis vėl prisiminė, kad pinigų beveik nebeliko. Jis vėl užsinorėjo valgyti.

Išėjęs iš pirties ir prasibrovęs pro minią, Džeimis atsidūrė „Sandaunerio" salone, kur užsisakė alaus, avienos kotletų su pomidorais, dešros ir bulvių salotų. Godžiai rydamas, jis klausėsi pokalbių nuotrupų.

– ... Girdėjau, netoli Kolsbergo rado dvidešimt dviejų karatų akmenėlį! Žinok, jei ten rado deimantų, tai gali dar krūvą rasti...

– ... Hebrone aptiko gyslą. Ir pats žadu ten vykti...

– Tai kvailys! Tikri deimantai tik Oranžinėj upėj...

Barzdotas lankytojas kartūno marškiniais be apykaklės ir velveto kelnėmis susimąstęs sukiojo rankose didelį bokalą degtinės.

– Viską praradau Hebrone, – prisipažino jis padavėjui. – Reikia skubiai rasti akmenėlių.

Pilvotas, pliktelėjęs barmenas sulaužyta nosimi ir siauromis, skvarbiomis akytėmis skaniai nusikvatojo:

– Velniai rautų, drauguži, akmenėlių visiems reikia. Ko manai aš čia lindžiu?! Kai tik pinigų sutaupysiu, tuojau į Oranžinę upę dumsiu!

Ir, pašluostęs stalą purvinu skuduru, pridūrė.

– Bet galiu jums patarti, ką daryti, pone. Pakalbėkite su Solomonu van der Mervu. Jam priklauso didžiulė krautuvė ir dar pusė miesto.

– O kam jis man?

– Jei patiksite seniui, galbūt jis aprūpins jus įranga.

– Nejau? – nustebo barzdotis. – Kaip čia dabar?

– Pats pažįstu keletą vyrukų, kuriems jis padėjo. Jūs dirbate – jis moka. Pelną dalinatės pusiau.

Džeimis Makgregoras vos nepašoko susijaudinęs. Jis buvo įsitikinęs, kad dviejų šimtų penkiasdešimt svarų užteks įrangai

nusipirkti, bet kainos Klipdrifte buvo tiesiog plėšikiškos. Jau van der Mervo krautuvėje Džeimis pastebėjo, kad šimtas svarų australietiškų miltų kainuoja penkis svarus, už cukraus svarą prašė penso, už alaus butelį – penkių, už kiaušinių tuziną – septynių. Tokios išlaidos – ir pinigų nė kvapo, o juk namie galėjai metus pragyventi! Bet jei pavyks surasti turtuolį, tokį kaip van der Mervas...

Paskubomis pabaigęs kotletus, Džeimis nurūko į parduotuvę.

Solomonas van der Mervas, mažas žmogelis siauru veidu ir nutysusiais ūsais, stovėjo prie prekystalio ir iš medinės dėžės traukė šautuvus. Gelsvas veidas, mažulytės juodos akytės, nosis bulvytė ir suspaustos lūpos.

„Tikriausiai dukra į mamą panaši", – pagalvojo Džeimis ir kostelėjo.

– Atleiskite.

– Taip? – pakėlė akis žmogus.

– Pone van der Mervai? Aš Džeimis Makgregoras, atvykau iš Škotijos ieškoti deimantų.

– Taip? Ir ką gi?

– Girdėjau, kad jūs kartais padedate darbininkams.

– Nesąmonė! – sumurmėjo van der Mervas. – Ir kas paleido tas kalbas! Padėk vienam kitam – tai tuoj Seniu Šalčiu ims vadinti!

– Man pavyko susitaupyti šimtą dvidešimt svarų, – rimtai ištarė Džeimis, – bet matau, kad su tokiais pinigais toli nenueisi. Galėčiau vykti ir su vienu kastuvu, bet, manau, labiau pasiseks, jei turėsiu mulą ir padorią įrangą.

Primerktos juodos akytės įdėmiai nužiūrinėjo jaunuolį.

– Bet kodėl taip esi įsitikinęs, kad tikrai surasi deimantų?

– Pravažiavau pusę pasaulio, pone van der Mervai, ir nesiruošiu grįžti, kol nepraturtėsiu. Jei man padėsite, neabejokite, pusė to, ką rasiu – jūsų.

Kažką burbtelėjęs sau po nosimi, van der Mervas atsuko Džeimiui nugarą ir įniko į darbą. Nežinodamas, ką ir sakyti, jaunuolis trypčiojo vietoje. Netikėtas van der Mervo klausimas visiškai sutrikdė Džeimį.

– Atvykote keleiviniu furgonu?

– Ne, pone. Pašto ekipažu.

Senis dar kartą įdėmiai nužvelgė jaunuolį, linktelėjo ir pagaliau ištarė:

– Gerai, vėliau pakalbėsime.

Tą patį vakarą, vakarieniaudami van der Mervų kambarėlyje, jie viską aptarė. Toje pačioje patalpoje buvo ir virtuvė, ir svetainė, ir miegamasis. Tarp dviejų siaurų čiužinių kabėjo senučiukė užuolaida. Apatinė sienų dalis buvo sumūryta iš molio ir akmenų, o viršutinė iš kartoninių dėžučių. Pietų stalą atstojo dvi medinės dėžės ir ilga lenta.

Džeimis tarė, kad toks žmogus su pinigais sunkiai išsiskiria.

Šeimininko duktė, vis žvilgčiodama į tėvą, tylomis ruošė pietus, ir Džeimis negalėjo suprasti, ko mergaitė taip išsigandusi.

Kai visi susėdo prie stalo, van der Mervas sukalbėjo trumpą maldą ir suskubo valgyti. Vakarienė buvo gana skurdi – nedidelis gabalėlis keptos kiaulienos, trys virtos bulvės ir troškintų ropių puodas.

Vyrai persimetė keliais žodžiais, o Margareta tylėjo.

Po vakarienės van der Mervas patenkintas atsipūtė:

– Ačiū, dukrele, viskas buvo labai skanu. – Ir tarė Džeimiui: – Pradėsim?

– Taip, pone.

Paėmęs nuo spintelės ilgą pypkę, van der Mervas prigrūdo ją maloniai kvepiančio tabako ir užsirūkė. Per dūmų kamuolį į Džeimį žvelgė dvi skvarbios akys.

– Čia, Klipdrifte, darbininkai tikri kvailiai. Deimantų ne daug, o žmonių kiek nori. Visus metus gali nugarą lenkti, o rasti tik kelis nieko nevertus akmenėlius, supranti?

– Na... taip, žinoma. Bet ką gi daryti, pone?

– Eiti pas grikuasus.

Nieko nesupratęs Džeimis pažvelgė į olandą.

– Tai afrikiečių gentis šalies šiaurėje. Štai jie ir randa deimantų – didžiulių, tikrų, kartais atneša man, o aš iškeičiu juos į prekes.

Lyg koks sąmokslininkas olandas ėmė kalbėti tyliau:

– Žinau, kur juos rasti.

– Bet ir pats galite ten vykti, pone van der Mervai.

– Ne, – atsiduso šis, – nėra kam krautuvės palikti. Čia tuoj viską išneštų. Jei rasiu sąžiningą žmogų, aprūpinsiu jį puikiausia įranga.

Jis giliai įtraukė dūmą ir pridūrė:

– Parodysiu jam, kur tie deimantai.

Džeimio širdis baikščiai suspurdėjo, jaunuolis net pašoko:

– Pone van der Mervai! Aš – tas, kurio ieškote, patikėkite, pone, dieną naktį darbuosiuos. – Džeimio balsas virpėjo iš susijaudinimo. – Atnešiu jums tiek deimantų, kad net nesuskaičiuosite!

Ilgai, regis, amžinybę, van der Mervas žiūrėjo į Džeimį ir teištarė vieną žodį:

– Taip.

Kitą rytą Džeimis pasirašė kontraktą.

– Tuoj viską paaiškinsiu. Čia rašoma, kad pelną dalinsimės per pusę. Mes partneriai – mano pinigai, tavo darbas.

Džeimis atidžiai pažvelgė į popierių, kuriame tarp gausybės neaiškių žodžių buvo parašyta suma – du svarai.

– Kas čia, pone van der Mervai? – nustebo jis.

– Tai reiškia, kad be pusės pelno kiekvieną savaitę tu gausi po du svarus. Nors esu įsitikinęs, kad akmenėlių ten yra, bet jei nieko nerasi, tai nors už darbą šį tą gausi.

Olandas pasielgė tikrai sąžiningai.

– Ačiū. Labai dėkoju, pone, – linktelėjo Džeimis, vos nepuolęs glėbesčiuotis.

– Na, o dabar reikia tave viskuo aprūpinti, – nutarė van der Mervas.

Daiktus surinkti prireikė dviejų valandų. Džeimis gavo mažą palapinę, miegamąjį maišą, virtuvės reikmenis, du sietus, laužtuvą, du kastuvus, tris kibirus, baltinių ir porą kojinių, ir dar kirvį, žiebtuvėlį, degtukų, keletą konservų dėželių, džiovintos mėsos, vaisių, cukraus, druskos ir kavos. Pagaliau viskas buvo suneršta. Juodaodis Benda padėjo Džeimiui susidėti daiktus į kuprinę. Lyg nepastebėdama jaunuolio, Margareta aptarnavo pirkėjus.

Priėjo van der Mervas.

– Lauke pririštas mulas. Benda padės jį išjudinti, – pareiškė olandas.

Po to pasitikrino skaičių prirašytame popierėlyje:

– Tu man skolingas dvidešimt svarų.

– Ką? – apstulbęs paklausė Džeimis. – Bet juk tai sutarties dalis. Mes...

– Sutarties?!

Van der Mervo veidas apsiniaukė iš pykčio.

– Manai, kad viskas dykai ir dar du svarai per savaitę! Jei nori viską gauti nemokamai, žinok, ne ten papuolei!

Jis ėmė kraustyti ryšulius.

– Ne! – suskubo Džeimis. – Prašau, pone van der Mervai. Aš... aš tiesipg nesupratau. Viskas gerai. Sumokėsiu.

Išsiėmęs piniginę, jis padėjo ant prekystalio paskutines santaupas.

Van der Mervas abejojo.

– Na, gerai, – suurzgė jis pagaliau, – tarkim, tai mažytis nesusipratimas, taip? Mieste pilna sukčių. Atsargumas dar niekada nepakenkė.

– Taip, pone, be abejo, – sutiko Džeimis.

Iš tikrųjų jis taip jaudinosi, kad negalėjo visko suprasti. Gerai, kad olandas suteikė dar vieną galimybę. Van der Mervas iš kišenės išsitraukė mažytį, sulamdytą, ranka paišytą žemėlapį:

– Deimantų ieškosi čia. Nuo čia į šiaurę, Magerdame, šiauriniame Valio krante.

Džeimis atidžiai studijavo žemėlapį, širdis daužėsi vis smarkiau.

– Kiek mylių nuo čia?

– Čia nuotoliai matuojami laiku. Kelionė mulu truks keturias, penkias dienas. Kelionė atgal – ilgesnė, priklausys nuo deimantų svorio.

Išsišiepęs iki ausų, jaunuolis linktelėjo.

Vėl atsidūręs Klipdrifto gatvėse, Džeimis nebesijautė eiliniu turistu, dabar jis – tikras darbininkas, deimantų ieškotojas, greit tapsiantis gerbiamu, turtingu žmogumi.

Benda užkrovė paskutinį ryšulį ant lieso, vos ant kojų besilaikančio mulo.

– Ačiū, – nusišypsojo Džeimis.

Benda pasisuko, pažvelgė tiesiai jam į akis ir tylėdamas nuėjo. Džeimis atrišo pavadžius ir tarė mului:

– Pirmyn, drauguži! Į deimantų medžioklę!

Jie nuėjo į šiaurę. Vakare Džeimis apsistojo prie upelio, nuėmė ryšulius, pašėrė mulą ir pasigamino kuklią vakarienę. Visą naktį kažkas kaukė, urzgė keisčiausiais balsais. Jaunuolis jautėsi bejėgis, apsuptas neregėtų pabaisų. Jis pašokdavo nuo kiekvieno šnaresio, laukdamas, kol iš tamsos kas nors puls, bet pamažu apėmė miegas. Jis atsiminė jaukius patalus, namų šilumą ir patogumus, prie kurių buvo pripratęs. Miegas buvo siaubingas, sapne Džeimį persekiojo urzgiantys liūtai, beprotiškos aimanos, kažkokie barzdoti žmonės bandė iš jo atimti didžiulį deimantą.

Paryčiais pabudęs, Džeimis aptiko, kad mulas nugaišęs.

Netikėdamas savo akimis, jis ieškojo žaizdų, galvodamas, kad galbūt koks laukinis žvėris užpuolė vargšelį, bet gyvulys tiesiog nudvėsė. Džeimis sunerimo, pagalvojęs, jog van der Mervas apkaltins jį, bet pagaliau nusiramino: išvydęs deimantus, jis viską pamirš.

Atgal kelio nėra. Teks į Magerdamą keliauti be mulo. Išgirdęs virš galvos keistą garsą, jis pažvelgė į viršų. Danguje lėtai ratus suko didžiuliai, juodi maitvanagiai. Džeimis pasilenkė ir skubomis susikišo į kuprinę viską, ką ruošėsi pasiimti kelionėn. Kas liko paslėpė. Kiek paėjęs, Džeimis atsisuko. Pabaisos paukščiai jau kapojo dvėseną.

Buvo gruodis, Pietų Afrikoje vasaros mėnuo, ir kelionė per dykumą kepinant saulei pasirodė tikra kankynė. Išėjęs iš Klipdrifto greitu, smagiu žingsniu, dabar Džeimis sliūkino vis lėčiau, o širdį spaudė graudulys. Kiek tik akys galėjo aprėpti plytėjo išdegusi, nyki dykuma; atrodė, kad tos pilkos lygumos tęsis be galo.

Įprastai Džeimis sustodavo prie kokios nors balos. Pamažu jis priprato prie naktinių žvėrių ir miegas tapo ramesnis. Šnaresiai ir klyksmai tik patvirtino, kad dykuma neišmirusi, ir Džeimiui nebuvo taip vieniša. Kartą auštant jis aptiko liūtų urvą ir ilgai per atstumą grožėjosi, kaip liūtė nasruose nešė antilopę. Po to ji metė grobį patinui ir atsitūpė laukti, kol šis pasisotins. Mažylis liūtukas prišoko prie mėsos ir suleido dantis į antilopę. Liūtas pakėlė leteną ir vienu smūgiu nušveitė jį šalin. Tik pasisotinęs, patinas leido šeimynai numalšinti alkį tuo, kas liko.

Džeimis patyliukais praslinko ir nuėjo tolyn. Karu jis perėjo tik po dviejų savaičių. Ne kartą jaunuolį aplankė mintis viską mesti ir eiti atgal. Jis keikėsi, kad iš karto negrįžo į Klipdriftą ir nepaprašė van der Mervo dar vieno mulo. Bet jei šis supyktų ir nutrauktų sutartį?! Ne, ne, reikia eiti pirmyn. Kartą jis išvydo keturias neaiškias figūras. Iš pradžių Džeimis pamanė, kad tai miražas, bet siluetai vis artėjo, o jo širdis vis smarkiau daužėsi. Žmonės! Čia yra žmonių! Džeimis mėgino kažką sušukti, bet liežuvis nebeklausė ir pasigirdo tik neaiškūs garsai. Keturi išvargę vyrai priėjo arčiau.

– Laba diena, – linktelėjo Džeimis.

Jie taip pat linktelėjo; vienas darbininkų nueidamas ištarė:

– Ten nieko nėra. Mes žiūrėjom. Veltui leidi laiką, grįžk.

Ir Džeimis vėl pasiliko vienas. Saulė ir juodos musės negailestingai kankino, bet pasislėpti nebuvo kur. Kartais pasitaikydavo koks krūmokšnis, bet lapus buvo nuėdę drambliai. Džeimis nusilpo, oda pasidengė pūslėmis, galva svaigo. Atrodė, kad nuo kiekvieno įkvėpimo plaučiai galėjo plyšti. Jis nėjo, o stūmėsi pirmyn kliūdamas už savo paties kojų. Džeimis užsimerkė ir įsivaizdavo esąs didžiulis titnagas, o saulė – milžiniškas deimantas, negailestingai plieskiantis spinduliais.

Kartą naktį vargšelis pabudo drebėdamas nuo šalčio ir prisivertė suvalgyti džiovintos mėsos gabalėlį ir atsigerti padvisusio vandens. Jis suvokė, kad turi atsikelti ir eiti, kol dar nepatekėjo saulė ir žemė alsuoja naktine vėsa, bet prisiversti nepavyko. Taip paprasta – guli nejudėdamas, be jokių pastangų. Taip dar gabalėlį nusnausti! Bet kažkoks įkyrus balsas vis tvirtino, kad jis niekuomet neatsikels, o jo kūną ras kaip ir šimtą kitų. Džeimis atsiminė maitvanagius ir pagalvojo:

– Net ir kūno neliks – tik kaulai.

Lėtai, vos atsikėlęs, jis mėgino užsiversti ryšulį ant nugaros – nepavyko, tada, temdamas naštą žeme, nusliūkino tolyn. Džeimis ėjo, krito, kėlėsi ir vėl krito, kėlėsi... Kartą auštant, pakėlęs galvą į dangų, jis ėmė šaukti:

– Aš Džeimis Makgregoras ir pasieksiu savo! Aš išgyvensiu! Girdi, Viešpatie? Išgyvensiu!

Galvoje sproginėjo kažkokie balsai.

„Ruošiesi deimantų ieškoti? Turbūt išprotėjai, sūneli! Tai tik pasakos, velnio žabangos, atitraukiančios žmogų nuo doro darbo".

„Prisipažink, iš kur pinigus kelionei gavai? Juk tai kitame pasaulio gale. Tu nieko neturėjai!"

„Pone van der Mervai! Aš tas žmogus, kurio jūs ieškote. Patikėkite, pone, dieną naktį darbuosiuos ir atnešiu jums tiek deimantų, kad nepakelsite!"

O jis žūsta, net nepradėjęs. Jam belieka tik eiti pirmyn arba numirti... numirti... numirti.

Po dviejų dienų Džeimis Makgregoras pasiekė Magerdamo kaimą. Visas kūnas nuo pūslių užkrėtimo sruvo krauju ir pūliais. Akys taip išputo, kad tesimatė siauručiai plyšeliai. Vargšelis pargriuvo vidury gatvės; sumaitotą kūną dengė purvinos drapanos. Kai subėgę darbininkai mėgino nuimti jo kuprinę, Džeimis iš paskutiniųjų ėmė spardytis ir karštligiškai kartoti:

– Ne! Šalin rankas nuo mano deimantų! Nedrįskite liesti mano deimantų!

Tik po trijų dienų jis atsibudo mažyčiame, varganame kambarėlyje, apibintuotas nuo galvos iki kojų, ir išvydo kojūgaly sėdėjusią pagyvenusią moterį.

– Kas... – iššnypštė jis.

– Viskas gerai, branguti. Tu sirgai!

Moteris atsargiai kilstelėjo jo apibintuotą galvą ir pagirdė iš alavinio puodelio.

Sutelkęs visas jėgas, Džeimis atsisėdo:

– Kur?.. Kur aš?

– Magerdame. Aš Elisė Džarden. Tu mano pensione. Greit pasveiksi. Tiesiog turi gerai pailsėti. Gulk pamiegok.

Džeimis atsiminė nepažįstamuosius, norėjusius atimti jo kuprinę, ir apimtas panikos šūktelėjo:

– Kur mano daiktai?

Meiliai nusišypsojusi, moteris parodė į kampe gulėjusią kuprinę.

– Niekas neprapuolė. Nusiramink, sūneli.

„Aš atėjau. Pavyko. Dabar viskas bus gerai".

Elisė Džarden buvo tikra šventoji ne tik Džeimiui Makgregorui, bet ir pusei Magerdamo. Šiame šachtininkų miestelyje, knibždančiame įvairaus plauko avantiūristų, ši moteris buvos visų motina – ir pavalgydindavo, ir paguosdavo. Elisė buvo anglė ir į Pietų Afriką atvyko kartu su vyru, anksčiau mokytojavusiu Lidse ir nusprendusiu ieškoti deimantų. Po trijų savaičių jis mirė nuo karštinės, o Elisė nusprendė pasilikti. Ji rūpinosi visais lyg vaikais, kurių niekada neturėjo.

Elisė liepė Džeimiui gulėti dar keturias dienas, maitino jį, keitė tvarsčius. Savaitės pabaigoje jaunuolis galėjo atsikelti.

– Noriu pasakyti, ponia Džarden, labai jums dėkingas. Dabar neturiu kuo sumokėti, bet patikėkite, kada nors gausite patį didžiausią deimantą. Aš jums pažadu.

Išgirdusi aistringą jaunuolio kalbą, Elisė nusišypsojo. Džeimis neteko dvidešimt svarų svorio, bet iš pilkos masės jis išsiskyrė ryžtu ir susikaupimu degančiomis akimis. Ponia Džarden pagalvojo, kad tokį žmogų retai kada sutiksi.

Apsivilkęs švarius, išlygintus rūbus, Džeimis išėjo apžiūrėti miestą. Panašus į Klipdriftą, tik mažesnis. Tokios pat palapinės, furgonai, dulkėtos gatvės, skubomis suręstos krautuvės ir daugybė darbininkų. Eidamas pro užeigą, Džeimis išgirdo linksmą

riaumojimą ir nusprendė užsukti. Aplink raudonmarškinį airį grūdosi minia.

– Kas čia vyksta? – paklausė Džeimis.

– Vaikinas savo radinį laisto.

– Kaip tai?

– Rado keletą deimantų ir vaišino visus atėjusius į užeigą.

Džeimis užmezgė pokalbį su keliais nykiais lankytojais, sėdėjusiais prie apskrito stalo.

– Iš kur tu, Makgregorai?

– Iš Škotijos.

– Ką gi, nežinau, kokį mėšlą tau teko ten ryti, bet šitoj sumautoj šaly, kad ir rasi deimantą – nepragyvensi.

Jie pasišnekėjo ir apie kitas gyvenvietes: Honkongą Delportą, Sikspenį, Rašą, Forlon Hongą... Visi kaip vienas darbininkai tvirtino: savaites, mėnesius gali raustis purve, tampyti nepakeliamus akmenis ir nieko nerasti. Tiesa, deimantų yra: kasdien gali rasti po du tris; praturtėt nepraturtėsi, bet viltis išliks gyva. Gyvenvietėje tvyrojo keista atmosfera – nusivylimas ir viltis buvo šalia. Optimistai atvykdavo, pesimistai palikdavo šią prakeiktą vietą. Bet Džeimis žinojo, ko trokšta.

Jis priėjo prie įkaušusio nuo tokios sėkmės airio ir parodė van der Mervo žemėlapį.

Tas žvilgtelėjo į popieriaus skiautę ir numetė šalin:

– Niekai! Čia viskas perkasta. Tavo vietoje mėginčiau laimę Bed Houpe.

Džeimis negalėjo patikėti. Juk šis žemėlapis – kelrodė žvaigždė – ir atvedė jį į šį miestą.

– Geriau eik į Koulbergą, – įsiterpė kitas ieškotojas. – Ten greičiau rasi deimantų, sūneli.

– Visai ne! – ginčijosi trečias. – Dželfilensas – tai vietelė!

– Jei rūpi mano nuomonė – tai Mūnlait Rašas.

Per vakarienę Elisė Džarden patarė:

– Džeimi, ar ne tas pats, kur pradėsi? Išsirink sau vietelę, darbuokis kirtikliu ir melskis. Visi šie žinovai patys taip daro.

Po bemiegės nakties Džeimis nusprendė pamiršti van der Mervo žemėlapį ir keliauti į rytus palei Moderio upę. Kitą rytą, atsisveikinęs su ponia Džarden, jis išsiruošė kelionėn.

Džeimis ėjo tris dienas ir dvi naktis, o suradęs, kaip jam pasirodė, tinkamą vietą, pasistatė nedidukę palapinę. Abipus upės riogsojo didžiuliai rieduliai, ir Džeimis storomis lazdomis ėmė ritinti vieną po kito iš žemės.

Jis dirbo nuo aušros iki sutemų, ieškodamas garsiojo molio arba melsvosios dirvos, kurioje dažniausiai ir aptikdavo deimantus, bet viskas veltui. Nesuradęs nė menkiausio akmenėlio, jis nukeliavo toliau. Kartą Džeimis išvydo sidabru saulėje spindintį namelį. Jis pamanė, kad vėl iš nuovargio regi haliucinacijas, bet greit priėjo kaimelį, kuriame visi namų stogai buvo apkalti subliuškintomis skardinėmis. Jis praėjo pro šalį, o kai nužygiavęs porą mylių atsigręžė, išvydo blausią šviesėlę. Tą reginį Džeimis atsiminė visą gyvenimą.

Užsispyręs jis ėjo pirmyn, į šiaurę, palei upės vingius, dirbo be paliovos. Sutemus, griūdavo kaip pakirstas ir iškart užmigdavo.

Antros savaitės pabaigoje Džeimis sustojo netoli mažutės Pardspano gyvenvietės, prie upės kilpos, užkando, atsigėrė arbatos, po to įsitaisė prie palapinės ir grožėjosi aksomo danguje mirksinčiomis žvaigždelėmis. Jau dvi savaites jis nebuvo sutikęs žmogaus.

„Po velnių, ką aš čia veikiu? – pagalvojo jis. – Sėdžiu čia, vidury dykumos kaip kvailys, kalnus žemių perverčiu, ir kas? Jau geriau fermoje dirbti". Dar kartą žvilgtelėjęs į abejingą dangų, Džeimis suaimanavo:

– Ar girdi mane, po velnių?!

– O Viešpatie, – nusipurtė jis, – regis, kraustausi iš proto!

Džeimis panėrė ranką į smėlį, ir štai pirštai apčiuopė kažką kieta. Didelį akmenį. Tik žvilgtelėjęs į jį, metė šalin. Per tas savaites jis buvo radęs daug tokių, nieko nevertų guzų, van der Mervas vadino juos niekučiais, bet štai Džeimis į jį vėl pažvelgė. Jis atsistojo ir vėl pakėlė numestą akmenį. Kokia keista forma!

Džeimis patrynė jį ir prisikišo arčiau. Panašu į deimantą! Džeimį trikdė tik vienintelis dalykas – radinio dydis. Tokių nebūna! Vos ne vištos kiaušinis! O Dieve! Jeigu tai deimantas!..

Staiga Džeimis pajuto, kad jam kvapą gniaužia ir, pagriebęs žibintą, ėmė grabinėti žemę. Po ketvirčio valandos jis rado dar keturis, beveik tokius pat, tiesa, mažesnius, ir jaunuolį apėmė laukinis įkvėpimas.

Pašokęs dar prieš auštant, kaip išprotėjęs jis ėmė mosuoti kirtikliu. Pusiaudienį ant žemės gulėjo dar pusė tuzino stambių deimantų. Visą kitą savaitę Džeimis karštligiškai vartė žemes, o naktimis slėpė turtus. Kiekvieną dieną brangakmenių buvo vis daugiau, ir Džeimio širdį užtvindė nenusakomas džiaugsmas.

Be abejo, pusę teks atiduoti, bet likusių užteks bet kokiai svajonei įgyvendinti.

Savaitės pabaigoje Džeimis tiksliai žemėlapyje pažymėjo sklypo ribas, iškasė paslėptus deimantus ir išsiruošė atgal į Magerdamą.

Prie vargano namelio sienos kabėjo lentelė: „Deimantų įkainojimas".

Džeimis atsidūrė mažame, tvankiame kambarėlyje, širdis spurdėjo – jis buvo prisiklausęs tiek istorijų apie netikrus, nieko nevertus deimantus. O jeigu ir jo akmenėliai netikri?

Prie mėgintuvėliais nukrauto stalo sėdėjęs įkainotojas pakėlė akis:

– Kuo galiu padėti?

Džeimis giliai atsiduso:

– Pone, ar negalėtumėte įvertinti štai šiuos?

Akylaus įkainotojo stebimas, jis ėmė dėlioti ant stalo akmenis, iš viso dvidešimt septynis.

Apstulbęs žmogelis negalėjo akių atitraukti:

– Kur... kur tu juos radai?

– Papasakosiu po to, kai paaiškės, jog tai iš tikrųjų deimantai.

Vyriškis pakėlė patį didžiausią ir įdėmiai apžiūrėjo per padidinamąjį stiklą.

– Dieve! Niekada nemačiau tokio didžiulio deimanto, – aiktelėjo jis, ir Džeimis vos nesukliko iš džiaugsmo.

– Bet iš kur... iš kur šitie akmenys?

– Po penkiolikos minučių ateikite į užkandinę, – šyptelėjo Džeimis, – aš viską paaiškinsiu.

Jis susirinko deimantus, susidėjo juos į kišenę ir nuėjo į registracijos įstaigą.

– Noriu užregistruoti paraišką Solomono van der Mervo ir Džeimio Makgregoro vardu.

Jis įžengė pro šias duris elgeta kaimietis, o išėjo multimilijonierius.

Įkainuotojas jau laukė smuklėje. Akivaizdu, kad jis jau spėjo išplepėti visiems apie neregėtą radinį, nes Džeimis buvo sutiktas pagarbia tyla. Kiekvieno akyse šviesė nebylus klausimas.

Džeimis priėjo prie baro ir paskelbė:

– Siūlau išgerti už sėkmę.

Po to pasisuko į tebelaukiančią minią:

– Pardspane.

Kai Džeimis pasirodė virtuvėje, Elisė Džarden gėrė arbatą.

Moteris džiaugsmingai pašoko.

– O Džeimi! Ačiū Dievui, tu grįžai!

Ir pastebėjusi pasišiaušusius plaukus ir nuraudusį veidą, pridūrė:

– Nepavyko? Ne bėda, būna. Geriau, branguti, išgerk arbatos, iškart palengvės.

Džeimis tylomis įkišo ranką į kišenę, ištraukė didįjį deimantą ir įdėjo poniai Džarden į delną.

– Aš įvykdžiau pažadą.

Elisė ilgai žiūrėjo į akmenį; žydrose akyse suspindo ašaros.

– Ne, Džeimi, ne, – labai tykiai ištarė ji. – Aš nenoriu. Vaikeli mano, nejaugi nesuprantate? Tai tik viską sugadins...

Į Klipdriftą Džeimis grįžo kaip dera pasiturinčiam žmogui. Patį mažiausią deimantą jis iškeitė į arklius ir vežimą, o visas išlaidas tiksliai užsirašė, kad neapgautų partnerio. Džeimis vis stebėjosi, prisiminęs, kokias kančias jam teko patirti.

– Tai štai kuo turtuolis skiriasi nuo vargšo. Vargšai pėsčiomis vaikšto, o turtuoliai karietomis rieda.

Jis lengvai suplieke arkliui ir lėtai nuriedėjo per dykumą.

3 dalis

Klipdriftas buvo toks pat, o Džeimis pasikeitė. Praeivius stebino ne tik arkliai ir brangi karieta, bet ir pergalingas jaunuolio žvilgsnis.

Miesto gyventojai ir anksčiau buvo matę tokius švytinčius veidus, ir viltis praturtėti vėl sugrįždavo. Jie tylomis stebėjo, kaip Džeimis sustojo prie van der Mervo krautuvės. Prie durų stovėjo tas pats tamsiaodis tarnas.

– Sveiki! – nusišypsojo Džeimis. – Aš sugrįžau.

Kaip ir anksčiau, neprataręs nė žodžio, Benda už pavadžio pririšo arklius ir įėjo į krautuvę. Džeimis nuėjo paskui.

Solomonas van der Mervas aptarnavo klientus. Pastebėjęs Džeimį, jis nusišypsojo, ir jaunuolis suprato, kad olandą džiaugsminga žinia jau pasiekė. Neaišku kaip, bet žinia apie kiekvieną surastą deimantą po šalį pasklisdavo šviesos greičiu.

Išlydėjęs pirkėjus, šeimininkas galva linktelėjo kambario pusėn:

– Eime, pone Makgregorai.

Džeimis nusekė paskui. Prie krosnies van der Mervo duktė ruošė pietus. Džeimis pasisveikino, bet mergina nuraudo ir nusisuko.

– Ką gi! Mane pasiekė geros naujienos! – spindėdamas iš laimės olandas sėdosi prie stalo, patraukdamas lėkštes, kad liktų laisvos vietos.

– Tikrai taip, pone!

Džeimis šypsodamasis išsitraukė iš kišenės didelį odinį maišelį ir jį atrišo. Ant stalo pasipylė deimantų lietus. Lyg užhipnotizuotas van der Mervas ilgai žiūrėjo į akmenis, po to apčiupinėjo juos po vieną ir, susidėjęs deimantus į maišelį, užrakino seife.

– Neblogai padirbėjote, pone Makgregorai. Labai neblogai.

– Ačiū, pone. Bet tai tik pradžia, ten jų šimtai, tūkstančiai. Net neįsivaizduojate, kiek visa tai kainuotų.

– Tikiuosi, užregistravote paraišką, kaip pridera?

– Žinoma, pone, mudviejų vardu.

Van der Mervas pažvelgė į dokumentą ir įsibruko jį į kišenę.

– Jums priklauso premija. Palaukite čia.

Jis nuėjo į krautuvę, bet tarpduryje atsisuko:

– Eime, Margareta.

Margareta pakluso įsakymui, ir Džeimis pagalvojo, kad ji panaši į išgąsdintą kačiuką.

Po kelių minučių Solomonas sugrįžo, bet jau vienas.

– Štai ir mes!

Atsegęs piniginę, jis skrupulingai suskaičiavo šešiasdešimt svarų.

Nieko nesuprasdamas Džeimis paklausė:

– Kam tai, pone!

– Tau, sūneli. Visa tai tavo.

– Aš... aš nesuprantu.

– Tavęs nebuvo dvidešimt keturias savaites. Po du svarus per savaitę – keturiasdešimt aštuoni svarai ir dar du svarai dovanų.

– Nereikia jokių dovanų, – nusijuokė Džeimis. – Užteks ir pusės deimantų.

– Pusės deimantų?

– Na taip, pone. Mano penkiasdešimties procentų! Juk mes partneriai.

Nustebęs van der Mervas suraukė antakius:

– Partneriai? Iš kur ištraukei?

– Iš kur...

Visiškai išmuštas iš vėžių, Džeimis nebežinojo, ką ir pasakyti:

– Bet gi sutartis.

– Taip. O tu ją skaitei?

– Na... ne, pone! Bet gi ji afrikietiškai parašyta, o jūs pats sakėte, kad mūsų teisės lygios.

Olandas palingavo galvą.

– Jūs nesupratote, pone Makgregorai. Man nereikia jokių partnerių. Aš jus pasamdžiau. Daviau jums įrangą ir siunčiau ieškoti man deimantų!

Džeimis pajautė, kaip jo širdy užvirė pyktis.

– Jūs man nieko nedavėte. Už įrangą sumokėjau šimtą dvidešimt svarų.

Senis gūžtelėjo pečiais.

– Nenoriu švaistyti veltui laiko tuščiai ginčydamasis. Susitarkim taip: duosiu jums dar penkis svarus, ir baigiam pokalbį. Manau, tai padori suma.

– Nesąmonė! – užsiplieskė Džeimis. – Man priklauso pusė rastų deimantų! Ir aš gausiu juos!

– Tai jūs norėjote mane apgauti, – lūpų kampeliu ištarė van der Mervas. – Galėčiau pareikalauti, kad jus areštuotų!

Jis įbruko pinigus Džeimiui į delną.

– O dabar pasiimkite, kas jums priklauso, ir nešdinkitės!

– Aš kreipsiuosi į teismą!

– Turite pinigų advokatui? Atmink, vaikėze, visus jus laikau kumštyje!

„Negali būti, – pagalvojo Džeimis. – Aš miegu ir sapnuoju košmarus".

Akimirksniu Džeimis atsiminė viską, ką teko patirti: kančias, skausmą, darbą nuo aušros iki sutemų. Jis vos liko gyvas, o dabar šis žmogus nori atimti sąžiningai uždirbtus pinigus.

Jis pažvelgė van der Mervui į akis.

– Nesitikėkite, kad jums pavyks. Aš pasiliksiu Klipdrifte ir visiems pasakosiu, kaip jūs mane apiplėšėte. Aš gausiu savo deimantus.

Blausios, pilkos van der Mervo akys degė įniršiu.

– Geriau pasiieškok gydytojo, – sumurmėjo jis, – tau turbūt nuo saulės protas susimaišė!

Vienu šuoliu Džeimis atsidūrė šalia van der Mervo ir pakėlė žmogelį aukštyn,

– Palauk, dar pasigailėsi, kad pasimaišei man po kojomis!

Jis parbloškė van der Mervą žemėn, šveitė pinigus ir išrūko pro duris.

Kai Džeimis Makgregoras įžengė į „Sandaunerio užeigą", ten beveik nieko nebuvo: dauguma Klipdrifto gyventojų išvyko į Padspaną. Jaunuolį užvaldė pyktis ir neviltis. Atsitiko neįtikėtinas dalykas: dar prieš pusvalandį jis buvo toks turtingas, o dabar – vėl elgeta be skatiko kišenėje. Be abejo, tokį vagį ir plėšiką van der Mervą reikia nubausti. Bet kaip? Olandas teisus – Džeimis dabar net advokato neįstengs pasamdyti. Jis čia svetimas, o van der Mervas – gerbiamas visuomenės narys. Jis papasakos visiems Pietų Afrikoje, kaip pasielgė van der Mervas.

Padavėjęs Smitas džiaugsmingai sutiko jaunuolį:

– Sveiki atvykę, pone Makgregorai. Užeiga vaišina. Ko norėtumėte?

– Viskio.

Smitas įpylė dvigubą porciją ir pastatė stiklą prieš Džeimį. Tas ištuštino jį vienu mauku. Džeimis nebuvo pratęs gerti, ir stiprus gėrimas iškart išdegino jam gerklę ir skrandį.

– Norėčiau dar.

– Žinoma žinoma! Aš visada sakydavau, kad daugiau už škotus niekas neišgers!

Antroji porcija nuslydo lengviau. Džeimis prisiminė, kad būtent padavėjas ir pasiūlė jam eiti pas van der Mervą.

– Ar žinai, kad senis van der Mervas – sukčius? Nori apgauti, neatiduoda mano deimantų.

– Kaip? Bet gi tai baisu! – palingavo galva Smitas. – Tiesiog neįtikėtina! Užjaučiu!

– Bet jam nepavyks, – vos apversdamas liežuvį tęsė Džeimis. – Pusė sklypo mano. Jis vagis, ir aš pasistengsiu, kad visi apie tai sužinotų.

– Būk atsargesnis. Van der Mervas – žinomas šio miesto žmogus, – perspėjo padavėjas. – Jei ruošiatės maištauti, prireiks pagalbos. Tiesą pasakius, aš žinau tokį žmogų. Neapkenčia van der Mervo labiau nei jūs.

Jis apsidairė, lyg norėdamas įsitikinti, kad niekas negirdi.

– Gatvės gale yra senos arklidės. Aš viskuo pasirūpinsiu. Ateikite ten vakare apie dešimtą.

– Ačiū, – atsiduso Džeimis. – Aš jūsų nepamiršiu.

– Dešimtą. Senose arklidėse.

Lygiai dešimtą Džeimis priėjo seną, sukrypusią palūšę. Bu-

vo tamsu ir nė dvasios; atsargiai žengdamas, jis įėjo vidun ir tyliai paklausė:

– Ei, kas nors!

Niekas neatsiliepė. Džeimis lėtai paėjo pirmyn. Akys priprato prie tamsos ir įžiūrėjo arklių aptvaruose neramiai judančius siluetus; už nugaros pasigirdo kažkoks garsas. Jaunuolis norėjo atsisukti, bet nespėjo. Metalinė lazda sudavė per nugarą, ir Džeimis parpuolė žemėn. Antras smūgis buvo per galvą; kažkieno didžiulės rankos pakėlė jį ir laikė, kol kiti darbavosi kumščiais ir kojomis. Metalu kaustyti batai negailestingai smigo į kūną. Regis, jį mušė amžinybę. Kai skausmas tapo nepakeliamas ir Džeimis prarado sąmonę, ant jo užpylė kibirą vandens. Jaunuolis vos prasimerkė. Jam pasirodė, kad vienas užpuolikų buvo van der Mervo tarnas Benda, bet smūgiai vėl pasipylė. Kažkas užkrito ant kojos, kaulas trakštelėjo.

Ir jis vėl prarado sąmonę. Visas kūnas degė. Kažkas trynė veidą švitriniu popieriumi, o Džeimis iš paskutiniųjų stengėsi apsiginti ranka. Per išbrinkusius vokus akių nebuvo įmanoma atmerkti. Deginantis skausmas paveržė jo esybę. Kur jis? Kas vyksta?

Džeimis tik sukrutėjo, ir kažkas vėl nusvilino skruostus. Apgraibomis jis aptiko, kad guli veidu į deganti smėlį. Labai lėtai vargais negalais Džeimiui pavyko atsisėsti. Vos prasimerkus, prieš akis ėmė plaukti pilkšvas rūkas. Džeimis liko be rūbų. Nuogas, bejėgis, paliktas kažkur, Karu dykumoje... Buvo dar anksti, bet saulė jau negailestingai kepino žemę. Džeimis pagraibė aplink, ieškodamas kokios skardinės su vandeniu. Nieko. Atvežė čia lyg negyvėlį ir paliko. Solomonas van der Mervas. Ir, žinoma, padavėjas Smitas. Džeimis grąsino olandui, ir šis susidorojo su juo lyg su kūdikiu. Bet Džeimis prisiekė atkeršyti. Jis sumokės, už viską sumokės. Jaunuolį užvaldžiusi neapykanta suteikė jėgų. Kvėpuoti buvo išties sunku. Turbūt visus šonkaulius permalė.

„Reikia judėti pamažu, nes perlūžęs kaulas gali pradurti plaučius", – kalbėjo sau Džeimis ir pamėgino atsistoti, bet čia pat aimanuodamas pargriuvo. Dešinė koja taip pat buvo sulaužyta. Jis nepajėgė eiti, bet galėjo šliaužti.

Džeimis Makgregoras nė menkiausio supratimo neturėjo, kur atsidūrė. Tikriausiai jį atvežė didžiuoju keliu ir paliko ten, kur lavono niekas neaptiks, tik dykumų duobkasiai – hienos ir

maitvanagiai. Jis jau buvo matęs saulėje gelstančius plikus kaulus; plėšrūnai nepalikdavo nė lopinėlio mėsos. Nespėjo Džeimis apie tai pagalvoti, kai virš galvos suklykė paukščiai siaubūnai, ir jaunuolis pajautė mirtiną baimę – regėti jis nebegalėjo, tik užuodė bjaurų kvapą.

Džeimis nušliaužė pats nežinodamas kur. Jis girdėjo, kaip didžiuliai paukščiai sklando virš galvos ir kantriai laukia. Jaunuolio sąmonė ėmė temti, galvoje sukosi paveikslai... Štai jis, kaip įprasta sekmadieniais, šventiškai apsirengęs su broliais sėdi vėsioje Eberdinų bažnyčioje. Jam šypsosi sesuo Merė ir Enė Kord. Džeimis norėjo atsistoti ir prieiti prie merginų, bet staiga broliai ėmė jį skaudžiai žnaibyti, kol pagaliau jaunuolis vėl atsipeikėjo dykumoje, nuogas, sužalotas, nudegintas saulės. Sparnuoti plėšrūnai klykavo vis garsiau ir garsiau.

Džeimis mėgino atsimerkti ir apsižiūrėti, bet tematė virpančius siluetus. Degančiam kliedesy rodėsi hienos ir šakalai. Ne vėjas, o bjaurių sutvėrimų liežuviai laižė nudegintą odą.

Džeimis šliaužė nesustodamas, visas kūnas degė nuo skausmo, aštrios smiltelės skaudžiai dreskė odą. Užsispyręs jis kapanojosi pirmyn – van der Mervas negali likti nenubaustas.

Laiko pojūtis dingo, tikriausiai jis nužliaužė kokią mylią. Iš tikrųjų vargšelis suko ratus toje pačioje vietoje – juk jis nieko nematė. Smegenis gręžė vienintelė mintis – atkeršyti Solomonui van der Mervui.

Jaunuolis vėl prarado sąmonę ir atsipeikėjo tik nuo nenusakomo kojos skausmo. Džeimis pramerkė vieną akį. Ant kojos tupėjo didžiulis, juodas, gobšus paukštis ir aštriu snapu plėšė gyvą mėsą. Džeimis pastebėjo apvalias, išsprogusias akis, purvinas plunksnas, pajautė nuo siaubingos būtybės sklidusį dvėselienos kvapą ir pamėgino rėkti, bet neišdavė nė garso. Jis karštligiškai krustelėjo, per kojį nutekėjo šilta kraujo srovelė. Virš galvos šmėžavo juodi šešėliai. Jis žinojo, kai vėl praras sąmonę, ateis galas. Grobuonys aplipo jo kūną. Ir vėl nušliaužė.

Sveiką nuovoką vėl užvaldė karštinė, bet ir per rūką Džeimis girdėjo sparnų plakimą. Maitvanagiai leidosi vis žemiau ir žemiau, o jis nebeturėjo jėgų gintis. Džeimis nejudėdamas gulėjo degančiame smėlyje. Paukščiai apspito grobį.

4 dalis

Šeštadieniais Keiptaune būdavo turgaus diena; gatvės pil-

nos praeivių: pirkėjų, vėpsotojų, iš namų išsmukusių vyrų, trokštančių su bičiuliais pasėdėti užeigoje, minutę susitikimui išplėšusių įsimylėjėlių... Kareiviai ryškiomis uniformomis, anglės ponios plačiais sijonais ir madingomis palaidinėmis – visi darniai traukė į Bramkonšeino, Parktauno, Briugersdorfo aikštėse veikiančius turgus. Nusipirkti ir parduoti galėjai ko tik nori: baldų, arklių, karietų, šviežių vaisių, mėsos, rūbų ir knygų įvairiausiomis kalbomis. Tą dieną miestas pavirsdavo triukšminga, spalvinga muge.

Benda lėtai brovėsi pro minią, stengdamasis išvengti baltaodžių žvilgsnių. Tai buvo itin pavojinga. Gatvėmis šlaistėsi daugybė juodaodžių, indėnų, metisų, bet valdžia buvo baltaodžių rankose. Benda jų neapkentė, juk baltieji pasiglemžė viską. Afrikos pietuose gyveno įvairios gentys: basutai, zulai, matabelai, bečuanai, bet visos vadinosi vienu žodžiu „bantai" – žmonės, liaudis. Bet iš visų genčių labiausiai gerbiami buvo barolongiai, kuriems ir priklausė Benda. Jis atsiminė istorijas, kurias pasakodavo močiutė. Kadaise Pietų Afrika buvo vieninga karalystė, valdoma juodaodžio karaliaus, ir jokių baltaodžių. O dabar jų žemes, jų šalį užgrobė saujelė baltų šakalų, čiabuviams atėmė laisvę ir išstūmė juos į niekam tikusias žemes. Ir dabar, norėdamas išgyventi, turėjai apsimesti paklusniu kvailiu.

Benda nežinojo, kiek jam metų, juk juodaodžiams neišduodavo gimimo liudijimo, o laikas buvo matuojamas tik svarbiausiais įvykiais: karais, mūšiais, didžiųjų vadų mirtimi, kometų pasirodymais, uraganais, žemės drebėjimais, epidemijomis. Benda žinojo, kad jo tėvas buvo vadas, ir jam lemta kovoti už savo liaudį. Kada nors jo dėka bantai vėl iškils ir valdys šalį. Tik pagalvojęs apie tai, Benda ištiesė nugarą ir išdidžiai pakėlė galvą, bet tik sutikęs baltaodžio žvilgsnį, vėl susikūprino ir nuskubėjo į miesto pakraštį – vienintelę vietelę, kur buvo leista gyventi čiabuviams. Didžiulius namus ir prašmatnias parduotuves keitė palūšės ir varganos trobelės. Jis paniro į purvinų namiūkščių voratinklį vis apsidairydamas, ar nėra uodegos. Pagaliau atsidūręs prie sutręšusios trobelės vėl apsidairė, du kartus pabeldė ir įėjo. Kampe ant kėdės sėdėjo liesa juodaodė moteris ir siuvo suknelę. Benda jai linktelėjo, nuėjo į miegamąjį ir ilgai žiūrėjo į kliedintį, besiblaškantį žmogų.

Tik po šešių savaičių atsigavęs, Džeimis Makgregoras

aptiko, kad guli nepažįstamuose namuose. Vėl užplūdo siaubingų prisiminimų banga: jį paliko vieną dykumoje, maitvanagiai...

Bet štai į mažą kambarėlį įėjo Benda, ir Džeimis suprato, kad jam galas. Van der Mervas sužinojo, kad jo priešas liko gyvas ir pasiuntė tarną jį pribaigti.

– Kodėl tavo šeimininkas pats neatėjo? – kimiai ištarė Džeimis.

– Aš neturiu šeimininko.

– Argi ne van der Mervas tave atsiuntė?

– Ne, jei sužinotų, kad mes čia – abu užmuštų.

Džeimis nieko nebesuprato.

– Kur aš? Sakyk, kur aš atsidūriau?

– Keiptaune.

– Negali būti! Kaip aš čia patekau?

– Aš atvežiau.

Džeimis ilgai žvelgė į juodas, neperregimas akis ir pagaliau paklausė:

– Kodėl?

– Tu man reikalingas. Noriu atkeršyti.

– Tu ką?..

Benda pasilenkė prie jaunuolio ir ištarė:

– Ne už save. Aš viską ištversiu. Van der Mervas iššagino mano seserį ir ji mirė gimdydama. Mergaitei buvo tik vienuolika.

– Dieve! – priblokštas ištarė Džeimis.

– Nuo tos dienos, kai ji mirė, aš ieškau baltaodžio žmogaus, kuris man padėtų. Ir radau tik tą naktį arklidėse, kai padėjau jus sumušti. Mes išmetėme jus Karu. Man buvo įsakyta gyvo nepalikti, bet pasakiau kitiems, kad viskas baigta ir sugrįžau į tą vietą, kai tik galėjau. Tiesa, vos nepavėlavau.

Džeimis net nusipurtė. Jis vis dar jautė gyvą kūną draskančių paukščių kvėpavimą.

– Vos nuvaikiau maitvanagius, nunešiau jus į vežimą ir nusigavau iki mano genties žmonių namo. Mūsų gydytojas suveržė sulaužytus šonkaulius, ant kojos uždėjo ratlankį, vaistais gydė žaizdas.

– O kas buvo paskui?

– Mano giminės kėlėsi į Keiptauną ir jus pasiėmė kartu. Jūs beveik visą laiką buvote be sąmonės, o kai užmigdavote, labai bijodavau, kad nebeatsibusite.

Džeimis vėl pažvelgė į akis žmogaus, kuris jo vos neuž-

mušė. Benda jis nepasitikėjo; nors šis ir išgelbėjo jaunuolio gyvybę. Benda norėjo atkeršyti van der Mervui, bet juk ir Džeimiui reikėjo sąjungininko. Jis vieno tetroško – olandas už visas piktadarybes privalo sumokėti.

– Gerai, – linktelėjo Džeimis. – Aš rasiu, kaip už mus abu atkeršyti van der Mervui.

Pirmą kartą Benda vos pastebimai nusišypsojo:

– Jis mirs?

– Ne, – tvirtai tarė Džeimis, – jis gyvens. Ilgai.

Tą pačią dieną, svyruodamas į visas puses, Džeimis pamėgino atsistoti ant kojų: galva svaigo, veidu žliaugė prakaitas. Sulaužyta koja dar nebuvo sugijusi, ir jis šlubčiojo. Benda norėjo padėti Džeimiui, bet šis atsisakė.

– Nereikia. Pats susitvarkysiu.

Benda tylėdamas stebėjo, kaip jaunuolis lėtai, vis atsiremdamas į sieną, žengė pirmuosius žingsnius.

– Atnešk veidrodį, jei yra, – paprašė jis, pagalvojęs, kad tikriausiai atrodo baisiai: ištinęs, seniai nesiskutęs.

Benda parnešė mažą veidrodėlį, ir Džeimis pirmą kartą per tiek savaičių išvydo savo veidą. Iš mažo, žvilgančio ovalo į jį žiūrėjo nepažįstamasis. Plaukai ir ilga susivėlusi barzda buvo balti kaip sniegas. Sulaužyta nosis taip ir liko kreivoka. Džeimis paseno dvidešimčia metų. Skruostai išvagoti gilių raukšlių, nuo akių iki smakro rėkė ryškiai raudonas randas. O akys... akys žmogaus, patyrusio nežemišką skausmą ir trokštančio keršyti.

Džeimis lėtai padėjo veidrodį ant stalo.

– Einu pasivaikščiosiu, – nusprendė jis.

– Labai gaila, pone Makgregorai, bet tai neįmanoma.

– Kodėl?

– Baltieji į šį miesto užkampį neužeina, taip kaip ir juodieji neturi teisės pasirodyti baltųjų kvartaluose. Mes atvežėme jus čia naktį.

– Bet kaip aš išeisiu?

– Tik kai sutems.

Tik dabar Džeimis suprato, kad Benda labai rizikuoja. Jaunuolis droviai ištarė:

– Neturiu pinigų. Reikia ieškoti darbo.

– Aš dirbu laivų statykloje. Ten visuomet žmonių trūksta.

Benda išsiėmė iš kišenės pinigų ir ištiesė Džeimiui.

– Paimkite.

Tas dėkodamas linktelėjo.

– Įsitaisysiu ir grąžinsiu skolą.

– Geriau sumokėkite skolą už mano seserį, – palingavo galva Benda.

Vidurnaktį naujasis draugas išvedė Džeimį iš namelio. Džeimis apsidairė. Jie stovėjo varganų, skarda apkaltų palūšių ir iš pūvančių lentų sukaltų būdų džiunglėse. Buvo ką tik paliję ir nuo šlapios žemės kilo bjaurus tvaikas. Džeimis negalėjo suprasti, kaip tokie išdidūs žmonės kaip Benda gali gyventi tokioje vietoje.

– Argi čia ne...

– Prašau, nekalbėkite, – sušnibždėjo Benda, – kaimynai labai smalsūs.

Jis išvedė Džeimį į gyvenvietės pakraštį ir parodė, kaip pasiekti miesto centrą.

– Pasimatysim statykloje, – linktelėjo jis atsisveikindamas.

Džeimis apsistojo tame pačiame viešbutyje, kuriame gyveno tik atvykęs iš Anglijos. Kaip visada ponia Venster sėdėjo savo kontorėlėje.

– Man reikia kambario, – pareiškė Džeimis.

– Žinoma, pone, – nusišypsojo ji, rodydama auksinę karūnėlę. – Aš ponia Venster.

– Žinau.

– Įdomu, iš kur? – koketuodama paklausė ji. – Nejaugi jūsų draugai apie mane pasakojo?

– Ponia Venster, nejaugi manęs neatsimenate? Gyvenau čia praėjusiais metais.

Moteriškė akylai įsižiūrėjo į raudu perkirstą veidą, pastebėjo sulaužytą nosį, žilą barzdą ir gūžtelėjo pečiais:

– Niekada nepamirštu savo lankytojų, bet jūsų gyvenime nesu mačiusi. Bet tai nesutrukdys mums susidraugauti, tiesa? Draugai vadina mane Didi. O tu kuo vardu, meilužėli?

– Treivis, – išspaudė Džeimis. – Janas Treivis.

Kitą rytą Džeimis išsiruošė į statyklą ieškoti darbo.

Išvargęs dešimtininkas atsiduso:

– Mums stiprių žmonių reikia. Ar tik nebūsite per senas tokiam sunkiam darbui.

– Man tik devyniolika, – norėjo pasakyti Džeimis, bet atsipeikėjo, prisiminęs, ką matė veidrodyje.

– Išmėginkite mane ir pamatysite... – tvirtai ištarė jis. Jį pa-

samdė kroviku ir pažadėjo per dieną mokėti devynis pensus. Vėliau atsitiktinai jis sužinojo, kad Benda ir kiti juodaodžiai tegaudavo po šešis pensus. Darbas išties buvo nelengvas – teko pakrauti ir iškrauti į uostą atplaukiančius laivus.

Tik sutikęs Bendą, Džeimis nusivedė jį atokiau ir sušnibždėjo:

– Reikia pasikalbėti.

– Ne čia, pone Makgregorai. Už prieplaukos yra apleistas sandėlis. Kai baigsis pamaina, ten ir susitiksime.

Kai Džeimis peržengė sutrešusio sandėlio slenkstį, Benda jau laukė viduje.

– Papasakok apie Solomoną van der Mervą, – paprašė jaunuolis.

– Ką jūs norite žinoti?

– Viską.

Benda pasibjaurėdamas nusispjovė:

– Girdėjau, kad į Afriką jis atvyko iš Olandijos, čia vedė labai turtingą, bet išsigimusią moterį. Ji mirė nuo kažkokios ligos, ir van der Mervas už žmonos pinigus Klipdrifte atidarė parduotuvę. Praturtėjo apgaudinėdamas deimantų ieškotojus.

– Taip, kaip ir mane?

– Na, tai tik vienas iš būdų. Radę deimantų gyslelę, žmonės eina pas van der Mervą užregistruoti paraišką. Nespėja mirktelėti, jau to sklypo savininkas – van der Mervas.

– Nejaugi niekas nemėgino su juo kovoti?

– Niekas neįstengtų. Jis papirko visus miesto valdininkus. Pagal įstatymą, jei per keturiasdešimt penkias dienas neužregistruoji paraiškos, sklypas tampa niekieno. Valdininkai apie tai praneša van der Mervui, ir tas skubiai užsirašo žemę sau. Štai dar vienas jo triukų. Be to, sklypai turi būti pažymėti smaigaliais, o jeigu jie įkalti kreivai arba jų visai nėra – paraišką galima užregistruoti kokiu tik nori vardu. Kai van der Mervas užsimano užgrobti jam patikusią vietelę, pasiunčia ką nors ištraukti smaigalių, o rytą buvęs savininkas nebetenka visų teisių.

– O Viešpatie!

– Jis sudarė sutartį su padavėju Smitu. Tas siunčia naivuolius pas olandą, šie pasirašo partnerystės sutartį, ir jeigu žmogelis suranda deimantų, van der Mervas viską pasiglemžia. Ir niekas neišdrįsta priešintis – jo žmonės su nepaklusniais iškart susitvarko.

– Tai ir man teko patirti, – rūsčiai ištarė Džeimis. – Kas dar?

– Jis religinis fanatikas. Amžinai meldžiasi už nusidėjėlių sielas.

– O duktė? Ji tikriausiai taip pat įsimaišiusi.

– Panelė Margareta? Mirtinai tėvo prigąsdinta. Jei tik ji žvilgtelės į vyriškį, van der Mervas juos abu užmuš.

Džeimis nusisuko, priėjo prie durų ir ilgai žiūrėjo į prieplauką. Taip lengvai šio uždavinio neišspręsi – teks galvą pasukti.

– Tiek to, susitikim rytoj čia pat ir viską aptarsim smulkiau.

Tik Keiptaune Džeimis suvokė, kokia praraja atsivėrė tarp juodųjų ir baltųjų. Čiabuviai neturėjo jokių teisių: juos suvarydavo į purvinus getus ir priversdavo dirbti baltiesiems.

– Kaip jūs visa tai kenčiate? – kartą paklausė jis Bendos.

– Prieš vėją nepapūsi. Kada nors viskas pasikeis. Baltieji išnaudoja tik mūsų jėgas, bet greit privalės pripažinti, kad ir mes žmonės: protingi, išdidūs ir nepalaužiami. Kuo giliau į kampą mus varo šeimininkas, tuo labiau bijo, kad vieną dieną neatsirūgtų šimteriopai. Bet mes išgyvensim, nes turime „isiką".

– O kaip atrodo tas „isikas"?

– Tai ne žmogus, – palingavo galva Benda. – Sunku paaiškinti, pone Makgregorai. „Isikas" – mūsų šaknys, žinojimas, kad priklausai nacijai, kurios vardu pavadinta didžioji upė Zambezė. Prieš kelis amžius mano protėviai nuogi brido į Zambezės vandenis ir varėsi bandas. Silpniausius nusinešė srovė, suėdė krokodilai, gyvi liko tik patys stipriausi. Kai miršta bantu, pagal „isiką" jo giminės turi išeiti į mišką, kad kiti bendruomenės gyventojai nematytų gedulo. „Isikas" – tai neapykantos, kurią jauti menkam vergui, įsitikinimas, kad visi žmonės lygūs ir gali drąsiai žiūrėti vienas kitam į akis. Ar girdėjote kada nors apie Džoną Tengo Džabavą?

Šį vardą Benda ištaria su didžiule pagarba.

– Ne.

– Dar išgirsite, pone Makgregorai, – pažadėjo Benda. – Labai greit išgirsite.

Ir prakalbo apie kitus dalykus.

Džeimis vis labiau žavėjosi Benda. Iš pradžių vienas į kitą žiūrėjo įtariai. Džeimiui teko įveikti neapykantą žmogui, kuris jo vos neužmušė, o Benda mokėsi pasitikėti amžių priešu – baltaodžiu žmogumi. Skirtingai nuo kitų čiabuvių, kuriuos pažinojo Džeimis, Benda buvo raštingas.

– Kur tu lankei mokyklą? – kartą paklausė Džeimis.

– Niekur. Nuo vaikystės teko dirbti. Mane mokė močiutė. Pas vieną mokytoją ji dirbo tarnaite. Tik tam, kad padėtų man, ji pati išmoko skaityti ir rašyti! Aš jai labai dėkingas.

Šeštadienį vakare, po darbo, Džeimis pirmąkart išgirdo apie Didžiajame Namakvalende esančią Namibijos dykumą. Kaip įprasta, susitikę sename sandėlyje, jie su Benda draugiškai kirto antilopės kepsnį, paruoštą Bendos mamos, labai skanų, tiesa, kaip pasirodė Džeimiui, su kvapeliu. Lėkštės greit ištuštėjo, draugai įsitaisė ant senų maišų ir tęsė pokalbį:

– Kada pirmąkart sutikai van der Mervą?

– Kai dirbau Namibijos dykumoje, deimantiniam krante. Jis ir dar du partneriai – šių kasyklų savininkai. Iš vieno vargšo atėmė deimantus ir nuvažiavo apžiūrėti sklypo.

– Jeigu van der Mervas toks turtingas, kodėl dirba parduotuvėje?

– Parduotuvė – masalas naujokėliams, o jis turtingėja ir turtingėja.

Džeimis prisiminė, kaip pats lengvai užkibo ant meškerės. Ir ko galėjai norėti iš patiklaus, naivaus bernelio! Prieš akis sušvito mielas, ovalus Margaretos veidelis. Kaip ji ten pasakė:

„Tikriausiai mano tėvas jums padės".

O jis, kvailys, kol nepastebėjo jos krūtinės, manė, kad Margareta – maža mergaitė.

Staiga Džeimis pašoko plačiai šypsodamasis, ir jo skruostą kirtęs purpurinis randas keistai suvirpėjo.

– Tai kaip tu tapai van der Mervo tarnu?

– Kartą į pakrantę jis atvažiavo su savo dukterimi – ji tada gal vienuolikos buvo. Ir mergaičiukė, galbūt pavargusi sėdėti karštyje, įbrido vandenin, čia plūstelėjo banga ir... Aš tik panėriau ir ją ištraukiau, bet, tiesą pasakius, maniau, kad van der Mervas mane užmuš.

– Už ką?! – nustebo Džeimis.

– Todėl, kad plaukdamas apglėbiau jos liemenį. Baisiausia ne tai, kad aš juodaodis. Jį žudė vien mintis, kad koks nors vyriškis gali prisiliesti prie jo dukters. Kažkam pavyko nuraminti šeimininką ir paaiškinti, kad aš gelbėjau mergaitės gyvybę. Štai jis ir parsivežė mane į Klipdriftą kaip tarną.

Po to Benda tyliai pridūrė:

– Po dviejų mėnesių manęs aplankyti atvažiavo sesuo. Jai buvo tiek pat metų, kiek ir van der Mervo dukteriai.

Džeimis nežinojo, kokie žodžiai paguostų Bendą.

Pagaliau Benda nutraukė tylą:

– Reikėjo pasilikti Namibijos dykumoje. Darbas lengvas – šliaužiok sau po smėliuką, rankiok deimantus ir krauk į skardines.

– Palauk. Nori pasakyti, kad deimantai tiesiog smėlyje voliojasi?

– Būtent, pone Makgregorai. Bet pamirškite apie tai – patekti ten neįmanoma. Ta vieta – prie okeano, o bangos ten galingos. Pakrantės niekas nesaugo. Daugelis žmonių mėgino ten patekti iš jūros pusės, bet žūdavo atsitrenkę į rifus arba paskęsdavo.

– Turėtų būti koks nors kitas kelias?

– Ne. Dykuma plyti iki pat okeano pakrantės.

– O įėjimas į deimantų laukus?

– Ten sargybos bokštas ir spygliuota viela, o už užtvaros – ginkluoti sargybiniai su šunimis, išmokytais plėšyti žmogų į gabalus. Be to, jie turi ir naujų sprogstamųjų užtaisų – minų. Jos užkastos visoje teritorijoje, ir jei neturi minų lauko plano, tik ženk žingsnį – ir iš tavęs nieko neliks.

– O ar tas laukas didelis?

– Apie trisdešimt šešių mylių ilgio.

Trisdešimt šešios mylios deimantais nubarstyto smėlio...

– O Viešpatie!

– Nieko, ne jūs pirmas užsidegate pasiekti Namibijos deimantų laukus, ne jūs paskutinis. Mačiau, kas likdavo iš tų žmonių, kurių valtelės suduždavo į rifus arba jie susprogdavo, užlipę ant minos. Kad tik žinotumėte, kaip ten susidorojama su nekviestais svečiais. Aviganiai tiesiog jiems gerkles pergraužia. Pamirškite tai, pone Makgregorai. Buvau ten, patikėkite, dar nei vienas gyvas iš ten neišėjo.

Tą naktį Džeimis negalėjo užmigti – prieš akis vis plaukė stebuklingas reginys: trisdešimt šešios mylios didžiuliais deimantais nubarstyto smėlio, ir viskas priklauso van der Mervui. Jis galvojo apie jūrą, aštrius kaip peiliukas rifus, šunis–žmogėdras, sargybinius ir siaubingas minas. Nei pavojai, nei mirtis jo nebaugino. Jis tik bijojo numirti, neatkeršijęs Solomonui van der Mervui.

Kitą pirmadienį Džeimis nuėjo į krautuvę ir nusipirko Didžiojo Namakvalendo žemėlapį. Teritorija nuo Madeiros šiaurėje iki Oranžinės upės pietuose buvo pažymėta raudonomis raidėmis: „Uždara zona“.

Valandų valandas Džeimis studijavo kiekvieną detalę geltono popieriaus lape. Tarp Pietų Amerikos ir Pietų Afrikos trys tūkstančiai mylių – vien vandenys; nesutramdomos bangos, vėjo genamos per Atlantą, sudūžta į mirtį nešančius rifus. Keturiasdešimt mylių į pietus plyti smėlėtas pliažas, ir Džeimis nusprendė, kad būtent iš šios vietos į deimantų laukus patekti trokštantys vargšai išplaukdavo į paskutinę kelionę. Žiūrėdamas į žemėlapį, jis suprato, kodėl kranto niekas nesaugojo. Pereiti rifus nebuvo įmanoma. Džeimis rado vietų, kur pažymėtas įėjimas į deimantų laukus. Jei Benda sakė tiesą, teritoriją juosė spygliuota viela ir visą parą budėjo ginkluoti sargybiniai. Net jei pavyktų prasmukti pro vartus nepastebėtam akylų sargybinių, vis tiek užmintum miną arba sudraskytų šunys.

Kitą dieną susitikęs Bendą Džeimis paklausė:

– Tu sakei, kad yra minų laukų žemėlapiai.

– Taip, juos turi prižiūrėtojai, kurie išvedžioja žmones į vietas. Visi eina grandinėle, kad nesusprogtų.

Bendos širdį užplūdo liūdni prisiminimai.

– Kartą mano dėdė ėjo pirmas, užkliuvo už akmens ir parpuolė tiesiai ant minos. Patikėk, net šeimai nebuvo ką nusiųsti – sudraskė į dulkes.

Džeimis krūptelėjo.

– O dar yra vandenyno rūkas. Toks būna tik Namibijoje. Jis pakyla nuo jūros ir apgaubia visą dykumą: per du žingsnius nieko nematyti. Net ir minų lauko planas nepadės – vis tiek nematysi, kur eini. Kol rūkas neišsisklaido, niekas nedirba.

– Ir kiek tai gali tęstis?

– Kartais kelias valandas, – gūžtelėjo pečiais Benda, – o kartais ir keletą dienų.

– Benda, o ar kada nors matei tuos žemėlapius?

– Ne, jie gerai saugomi. – Ir sunerimęs pridūrė: – Dar kartą sakau: dar niekam nepavyko. Nuolatos kas nors iš ten dirbančių mėgina išsinešti deimantų. Ten net yra specialus medis, ant kurio juos karia. Gera pamoka kiekvienam, sumąsčiusiam apvogti kompaniją.

Regis, sumanymas buvo neįgyvendinamas. Net jei ir pavyks patekti į van der Mervo laukus, kaip reikės iš ten sugrįžti? Benda buvo teisus: geriau tai pamiršti.

Kitą rytą Džeimis Bendos paklausė:

– Kokių priemonių imasi van der Mervas, kad išeidami darbininkai neišsineštų deimantų?

– Visus apieško. Nurengia ir visas skylutes apžiūri. Pats mačiau, kaip žmonės įpjaudavo kojų odą ir ten slėpdavo deimantus. Patikėkite – visos gudrybės jau išbandytos.

Jis pažvelgė į Džeimį ir palingavęs galva patarė:

– Jei norite gyventi, išmeskite iš galvos tą deimantų lauką.

Džeimis norėjo paklusti, bet dieną ir nakti jam nedavė ramybės mintis apie nesuskaičiuojamas brangenybes. Smėlyje žėrintys gobšuolio olando deimantai tiesiog kvietė Džeimį.

Tą naktį jis pagaliau rado išeitį ir nekantriai laukė minutės, kai jie su Benda vėl susitiks ir galės viską aptarti. Įsiveržęs į sandėlį, jis nieko nelaukdamas išpyškino:

– Papasakok apie valteles, kuriomis žmonės mėgino pasiekti pakrantę.

– Valtys kaip valtys.

– Tiksliai kokios?

– Visokios. Burlaiviai, didelės motorinės valtys, vilkikai. Kartą keturi vyrai rifus perkirto paprasta valtimi. Kai dirbau pakrantėje, pats mačiau šimtus tokių mėginimų. Rifai ištaškė visus laiviūkščius. Niekas neliko gyvas.

Džeimis giliai įkvėpė oro.

– O niekas nebandė perplaukti plaustu?

Benda apstulbęs atsilošė.

– Plaustu?

– Taip.

Džeimis nesitvėrė kailyje:

– Tik pagalvok. Niekam nepavyko pasiekti kranto, nes valčių dugnas atsitrenkdavo į rifus. O plaustas praslys pro aštrius akmenis, ir banga nuneš jį į krantą. Po to taip pat galėsime grįžti.

Benda ilgai žiūrėjo į draugą, o kai prakalbo, jo balse suskambo linksmesnės gaidelės:

– O žinote, pone Makgregorai, tai galbūt visai nebloga idėja.

Viskas prasidėjo nuo žaidimo, troškimo išspręsti neįkandamą galvosūkį. Bet kuo ilgiau Džeimis ir Benda apie tai kalbėdavo, tuo labiau tikėjo, kad pavyks. Liovęsi pasyviai laidyti replikas, jie puolė sudarinėti tikslų veiksmų planą. Jokios įrangos nereikėjo, juk deimantai guli tiesiog smėlyje.

Plaustą galima nuplukdyti buriuojant nuo kranto, esančio už keturiasdešimt mylių nuo uždaros zonos, plaukti naktį, kai niekas nematys. Niekieno nesaugomoje pakrantėje minų nebu-

vo; sargybiniai ten neužeidavo, ir deimantų prisirinkti galėjai, kiek paneši.

– Auštant išplauksime atgal, – patikino Džeimis, – kišenės prigrūstos van der Mervo deimantų.

– O kaip iš ten sugrįšime?

– Taip pat, kaip ir patekome į pakrantę. Persikelsim per rifus, iškelsim burę ir – į atvirą jūrą, atgal, namolio.

Pamažu, įtikintas pagrįstų Džeimio idėjų, Benda pajautė, kaip tirpsta jo pasipriešinimas. Tiesa, jis mėgino surasti projekte properšų, bet kiekvienąkart Džeimis surasdavo atsakymą. Kelionė turėjo pavykti. Paprastam ir grakščiam planui lengvumo suteikė tai, kad jo įgyvendinimui beveik nereikėjo pinigų. Tik drąsos ir sėkmės.

– Svarbiausia pasiimti didelį maišą deimantams susikrauti, – šūktelėjo Džeimis.

Jaunuolio entuziazmas buvo toks užkrečiantis, kad Benda šyptelėjęs pridūrė:

– Geriau du didelius maišus.

Kitą savaitę abu išėjo iš darbo ir nusipirko bilietus į keleivinį furgoną, vykstantį į Noloto uostą, žvejų kaimelį, esantį keturiasdešimt mylių nuo uždaros zonos, į kurią jiedu taip veržėsi. Prieš imdamiesi darbo, draugai pasižvalgė po Nolotą. Kaimelis buvo mažytis: kokios dvi dešimtys varganų trobelių, dvi krautuvėlės ir akimi neaprėpiamas, sniego baltumo pliažas. Rifų čia nebuvo, ir žemos bangelės tyliai ritosi į krantą. Puiki vieta plausto statybai.

Viešbučio miestelyje taip pat nebuvo, bet Džeimiui pavyko vienoje krautuvėje išsinuomoti laisvą kambarėlį. Benda susirado kampą juodųjų kvartale.

– Teks susirasti vietelę, kur mūsų niekas nepamatys, – perspėjo Džeimis. – Juk gali valdžiai pranešti.

Žvalgydamiesi po kaimą, draugai aptiko seną, apleistą sandėlį.

– Tai, ko reikia, – nusprendė Džeimis. – Pradėsim darbą.

– Dar anksti, – nesutiko Benda. – Geriau palaukti. Nupirk viskio butelį.

– Kam?

– Pamatysi.

Kitą rytą Džeimį aplenkė vietinis konsteblis, pilvotas vyrukas pačiame jėgų žydėjime, didele, raudona nosimi, išduodančia pomėgį išgerti.

– Labas rytas! – pasveikino jis Džeimį. – Išgirdau, kad turime svečių, nusprendžiau artimiau susipažinti. Aš konsteblis Mandis.

– Janas Treivis, – atsakė Džeimis.

– Į Šiaurę keliaujate, pone Treivi?

– Į Pietus. Važiuojame su tarnu į Keiptauną.

– A! Buvau kartą Kreiptaune. Velnio miestas – didelis, triukšmingas.

– Sutinku. Ar galiu pasiūlyti jums išgerti, konstebli?

– Tarnyboje niekada negeriu.

Konsteblis Mandis patylėjo, po to, matyt, nusprendė ir pranešė:

– Na, manau, vieną kartą galima sulaužyti taisyklę.

– Nuostabu! – linktelėjo Džeimis ir atnešė viskio butelį, stebėdamasis, kaip Benda galėjo numatyti konsteblio vizitą.

Jis šliūkštelėjo gėrimo į purviną stiklą nuo dantų šepetėlių ir įteikė svečiui.

– Ačiū, pone Treivi. O jūs?

– Negaliu gerti, – apgailestaudamas atsiduso Džeimis. – Maliarija. Todėl ir tenka važiuoti į Keiptauną pas gydytojus. Sustojau čia keletui dienų pailsėti. Labai jau pavargstu kelionėse.

– Bet atrodote neprastai, – paprieštaravo konsteblis.

– Pamatytumėte, kaip atrodau, kai ima krėsti šaltis...

Stiklinė jau buvo tuščia, ir Džeimis vėl šliūkštelėjo viskio.

– Ačiū. Kartais gerai gerklę praskalauti.

Vienu mauku pribaigęs antrą porciją, konsteblis atsistojo.

– Turiu eiti. Tai sakote, kad jūs su tarnu po dienos kitos išvykstate?

– Kai tik geriau pasijausiu.

– Penktadienį dar kartą užsuksiu, pasižiūrėsiu, kaip sekasi, – pažadėjo konsteblis Mandis.

Tą naktį apleistame sandėlyje Džeimis ir Benda ėmė meistrauti plaustą.

– Benda, ar kada esi dirbęs plaustą?

– Tiesą pasakius, pone Makgregorai, niekada.

– Ir aš neįsivaizduoju, kaip tai daroma.

Suglumę vyriškiai susižvalgė.

– Tikiuosi, tai nėra labai sunku, – pagaliau burbtelėjo Džeimis.

Jie pavogė keturias tuščias statines nuo aliejaus, nusinešė į

sandėlį ir sutvirtino kvadratu. Po to, nušvilpę dar keturias dėžes, prikalė jas prie statinių.

– Į plaustą nelabai panašu, – pareiškė Benda, įtariai žvelgdamas į didžiulį statinį.

– Mes dar nebaigėm, – patikino Džeimis.

Lentų gauti nepavyko, todėl dugną jie sulipdė iš to, ką rado po ranka: medžio–smirdaliaus šakomis, pagaliais, marulos medžio lapais ir viską perrišo stora virve, stipriai užveržda mi kiekvieną mazgą. Kai viskas buvo baigta, Benda vėl palingavo galva:

– Vis tiek nepanašu į plaustą.

– Palauk, va iškelsim burę, – pažadėjo Džeimis.

Stiebą jie pasidirbo iš išvirtusio geltono medžio kamieno, dar išdrožė du plokščius kastuvėlius vietoj irklų.

– Dabar reikia skubiai susirasti burę ir išplaukti, nes konstebblis Mandis žada poryt vėl ateiti.

Medžiagos surado Benda. Vėlai vakare jis parsinešė didelį tamsiai mėlyno audinio gabalą:

– Na kaip, pone Makgregorai?

– Nuostabu. Kur tu jį radai?

– Neklauskite, – šyptelėjo Benda. – Ir taip jau prisidirbome.

Keturkampę burę jie pritvirtino viela. Pagaliau viskas buvo baigta.

– Išplaukiam antrą nakties, kai visas kaimelis sumigs, – nusprendė Džeimis. – O dabar geriau būtų pailsėti.

Bet abu taip jaudinosi, kad miegas nelipo – juk priešaky laukė pavojingas nuotykis.

Lygiai antrą valandą draugai susitiko sandėlyje. Abu juos užvaldė keistos nuojautos ir nenusakoma baimė – juk iš tos kelionės jie grįš turtuoliai arba visai negrįš.

Kito kelio nebuvo.

– Metas! – paskelbė Džeimis.

Jie išėjo į gatvę. Aplink buvo tylu, ramu, nė dvasios, tik jūra ir sidabrinė delčia tamsiame danguje. Sunkiausia buvo apskaičiuoti laiką. Išplaukė jie vėlai vakare, kad niekas nepastebėtų, ir deimantinį krantą turėjo pasiekti kitą naktį, patyliukais išlipti pakrantėje ir taip pat ramiai, kol nepražvito, sugrįžti.

– Į pakrantę Bengvelo srovė mus turėtų nunešti vakarop, – pasakė Džeimis, – bet reikės iki sutemų palaukti jūroje.

– Galėsim pasislėpti vienoje netoliese esančioje salelėje, – linktelėjo Benda.

– Kokioje salelėje?

– Ten tokių daugybė – Merkuris, Ihabodas, Slyvų pudingas...

Džeimis įtariai pažvelgė į draugą:

– Slyvų pudingas?

– Na taip, dar yra ir Jautienos kepsnio sala.

Džeimis pasitikrino savo žemėlapyje:

– Bet čia jų nėra.

– Tos salos iš guano. Anglai ten renka paukščių mėšlą trąšoms.

– Ten kas nors gyvena?

– Neįmanoma. Kvapas nepakenčiamas. Kai kur mėšlo sluoksnis iki juosmens. Valdžia varo ten dirbti nuteistuosius ir sugautus bėglius. Kai kurie ir miršta bedirbdami, jų kūnų niekas nelaidoja.

– Ten mes ir pasislėpsime, – nusprendė Džeimis.

Stengdamiesi netriukšmauti, jie atvėrė duris ir pamėgino pakelti plaustą, bet veltui.

– Palaukite, – sušnibždėjo Benda.

Jis dingo tamsoje ir po pusvalandžio parsinešė didžiulį rastą.

– Reikės ridenti. Aš pakelsiu vieną galą, o jūs po dugnu pakišite rąstą.

Džeimis nusistebėjo Bendos stiprumu, kaip lengvai šis kilstelėjo plausto galą.

Kartu jie lengvai nustūmė plaustą, o kai rąstas išsprūdo, vėl pakartojo operaciją. Darbas truko ilgiau, nei Džeimis buvo apskaičiavęs, ir dabar reikėjo paskubėti išplaukti, kol pabudę kaimo gyventojai jų nepamatė ir nepaskundė valdžiai. Džeimį persekiojo jausmas, kad jis pamiršo kažkokį labai svarbų dalyką ir staiga supratęs nusikvatojo.

Benda išsprogino akis:

– Kas čia juokinga?

– Kai pirmą kartą išsiruošiau deimantų ieškoti, paskui save tempiau didžiulę krūvą įrangos, o dabar – tik vieną kompasą. Taip paprasta.

– Manau, pone Makgregorai, viskas ne taip paprasta, – ramiai atsakė Benda.

– Juk galėtum vadinti mane tiesiog Džeimiu.

Nustebęs Benda papurtė galva.

– Matyt, iš tikrųjų atvykai iš labai toli.

Ir nusišypsojo, rodydamas lygius baltus dantis.

– Velniai rautų, ar ne tas pats, už ką pakars, o dukart dar niekas nemirė.

Jis pakrutino lūpas, lyg mėgindamas, ar pavyks, po to ištarė:

– Džeimis...

– Na, metas. Deimantai laukia mūsų!

Jie paleido plaustą vandenin ir ėmė irkluoti. Tik po kelių minučių pavyko išjudinti nejudrų laiviūkštį. Tai padaryti buvo sunku, lyg valdyti ant bangų šokinėjantį butelio kamštį, bet sunkus plaustas tėkmės nešamas gan greit judėjo į šiaurę. Džeimis iškėlė burę, ir juos pasitiko atvira jūra.

Kai kaimelis pabudo, plaustas jau buvo toli, už horizonto.

– Pavyko! – džiūgavo Džeimis. – Mums pavyko!

– Dar ne pabaiga, – palingavo galva Benda, panėręs rankas į šaltą Bengvelo srovę, – viskas tik prasideda.

Jie plaukė tolyn į šiaurę, pro Aleksandro įlanką, Oranžinės upės žiotis, ir niekur nė gyvos dvasios: peizažą pagyvino tik į lizdus lekiančių paukščių pulkeliai ir švelnios rožinės spalvos flamingai. Nors draugai ir pasirūpino troškintos mėsos skardinėmis, ryžiais, vaisiais ir vandeniu, bet nuo susijaudinimo kąsnis strigo burnoj. Džeimiui pavojai nerūpėjo, bet Benda negalėjo susitvardyti – juk jis jau buvo ten ir matė iki dantų ginkluotus sargybinius, šunis ir viską naikinančias minas, plėšančias žmogų į gabalus. Jis niekaip negalėjo suprasti, kaip Džeimis įkalbėjo veltis į tokią pavojingą avantiūrą?! Žvelgdamas į draugą, Benda staiga pagalvojo:

„Jis dar didesnis kvailys nei aš. Aš nors žinau, kad gyvybę atiduodu už seserį, o kam jis aukoja savo gyvybę?..“

Pusiaudienį pasirodė rykliai, ne mažiau tuzino; kraupūs, aštrūs pelekai spindėjo saulėje.

– Juodieji rykliai, – pastebėjo Benda. – Žmogėdros.

Įsitempęs Džeimis stebėjo, kaip pelėkai plaukė artyn ir artyn.

– Ką darysim?

Nervingai nurijęs seilę, Benda sušnibždėjo:

– Tiesą pasakius, Džeimi, ryklius matau pirmą kartą gyvenime.

Siaubūno nugara kliudė plaustą, ir laiviūkštis vos neapvirto. Vos laikydamiesi ant kojų, vyrukai griebė už stiebo. Pakėlęs irklą, Džeimis mėgino nubaidyti ryklį, bet aštrūs dantys akimirk-

sniu sutrupino medinį pagaliūkštį. Didžiulės žuvys apsupo plaustą, tingiai jį daužydamos šonais.

– Reikia jų atsikratyti, kitaip mums galas.

– Bet kaip? – paklausė Benda.

– Paduok man troškinio skardinę.

– Tu juokauji? Joms neužteks!

Vėl smūgis, ir plaustas susiūbavo.

– Duok skardinę! Greičiau! – šaukė Džeimis.

Benda įbruko jam skardinę. Plaustas pasviro.

– Atidaryk, bet ne iki galo. Sukis!

Benda išsitraukė kišeninį peiliuką ir išrėžė dangtelyje puslankį.

Sugriebęs dėželį, Džeimis atlenkė dangtelį ir perbraukė pirštu per aštrų kampą.

– Laikykis, perspėjo jis ir persisvėrė per bortą.

Akimirksniu prieš jį išniro ryklys ir pražiojo milžiniškus nasrus. Sutelkęs jėgas, Džeimis šovė pirmyn ir dūrė rykliui skardine į akį. Siaubūnas iššoko iš vandens; sekundę plaustas stovėjo beveik vertikaliai. Staiga vanduo aplink paraudonavo. Kiti rykliai lėtai apsupo agonijoje besidaužančią žuvį. Plaustas neberūpėjo. Džeimis ir Benda apstulbę žiūrėjo, kaip šlykštūs padarai draskė į gabalus bejėgę auką; laivelis tuo metu plaukė tolyn ir tolyn nuo siaubingos scenos. Giliai atsiduseę, Benda tyliai ištarė:

– Kada nors apie tai papasakosiu savo anūkams. Kaip manai, patikės?

Ir abu ėmė kvatotis iki ašarų.

Dienai baigiantis, Džeimis pažiūrėjo į laikrodį.

– Iki vidurnakčio turime pasiekti deimantų krantą. Saulė teka šeštą penkiolika. Vadinasi, per keturias valandas turime spėti prisirinkti deimantų ir per dvi valandas vėl atsidurti atviroje jūroje, kuo toliau nuo kranto. Ką manai, Benda, užteks mums keturių valandų?

– Šimtas žmonių per visą gyvenimą nesugebėtų iššvaistyti tiek, kiek per keturias valandas galima rasti tame krante, – linktelėjo Benda ir pagalvojo:

„Kad tik gyvi liktumėm, o tada...“

Visą dieną jie atkakliai judėjo į šiaurę, pagautas vėjo plaustas vikriai skrodė vandenis. Vakarop tolumoje pasimatė mažos salelės kontūrai. Jau iš toli jautėsi aitrus akis graužiantis amoniako kvapas.

Tik dabar Džeimis suprato, kodėl čia neįmanoma gyventi – dvokas buvo nepakenčiamas. Jaunuolis pasuko burę, ir jų laivelis minkštai stuktelėjo į salelės krantą. Benda pritvirtino plaustą, ir draugai atsidūrė sausumoje. Visą salą dengė anų, pelikanų, pingvinų ir flamingų pūkai. Triukšmas rėžė ausį, o per siaubingą kvapą negalėjai kvėpuoti. Tik žengę kelis žingsnius, jie iki kelių įklimpo į guaną.

– Eime atgal, – klyktelėjo Džeimis.

Benda tylomis nuklampojo paskui. Staiga į orą pakilo pelikanų pulkelis ir jiedu pamatė tris lavonus. Negalėjai žinoti, kiek jie išgulėjo saloje. Amoniako atmosferoje kūnai puikiai išsilaikė, tik plaukai įgavo ryškiai oranžinę spalvą.

Vienu šuoliu atsidūrę plauste, Džeimis ir Benda vėl išplaukė jūron.

Priplaukę netoli pakrantės, jie nuleido inkarą ir ėmė laukti.

– Išplauksim iki vidurnakčio ir pamėginsim išlipti, – nusprendė Džeimis.

Abu sėdėjo tylėdami; kiekvienas savaip ruošėsi. Į vakarus besileidžianti saulė lyg beprotis dailininkas drobėje paliko danguje sodrių spalvų ruožus. Ir netikėtai viską aplink apgaubė tamsus, neperregimas audeklas.

Jie palaukė dar dvi valandas, ir Džeimis iškėlė burę. Plaustas nusinešė draugužius į rytus, nematomo kranto link. Aukštai danguje debesys išsisklaidė ir bangose ėmė žaisti blyški mėnulio šviesa. Plaustas nešė vis greičiau. Tolumoj jau galėjai įžiūrėti neaiškius, ilgai lauktos žemės kontūrus. Aštrus vėjas plėšė burę vis stipriau stumdamas plaustą pirmyn. Netrukus beveik jiems prieš akis išdygo didžiulė akmeninė sieną. Net per atstumą buvo matyti, kaip aukštos bangos triukšmingai sudūžta į uolas. Reginys išties buvo kraupus, Džeimis net pagalvoti bijojo, kas vyksta ten, prie pat rifų. Jis išspaudė tik:

– Tu įsitikinęs, kad pakrantės niekas nesaugo?

Nieko neatsakęs, Benda parodė į uolas. Džeimis suprato, ką šis nori pasakyti. Jokia sargyba negalėjo prilygti šiems mirtinai pavojingiems akmenims, tikriems jūros sargams, budintiems be poilsio, dieną ir naktį. Jie visuomet buvo čia, pasaloje, ir kantriai laukė eilinės aukos.

„Ką gi, – pagalvojo Džeimis, – mes jus pergudrausime. Ir būtinai nusigausime iki deimantų".

Jeigu jie nuplaukė taip toli, plaustas ir rifus atlaikys. Krantas artėjo stulbinančiu greičiu, ir draugai už nugarų jautė besi-

vejančių bangų įniršį. Benda iš visų jėgų įsikibo į stiebą.

– Pergreit judame, – nervinosi jis.

– Nusiramink, – ištarė Džeimis. – Kai priplauksime arčiau, nuleisiu burę, greitis sulėtės ir mes praslysime per rifus kaip per sviestą.

Vėjas ir bangos pagavo mažą plaustelį ir nešė tiesiai į aštrius akmenis. Džeimis akimirksniu suvokė, kad pats laikas nutraukti burę, bet greitis kažkodėl nepasikeitė. Didžiulės bangos daužė laiviūkštį į visas puses, o jiedu įsitvėrę laikėsi už borto. Džeimis tikėjosi, kad persikelti per rifus nebus lengva, bet neįsivaizdavo, kokį beprotišką, kaukiantį reginį jam teks pamatyti. Su kurtinančiu triukšmu bangos daužėsi į dantytas uolas ir dužo į milijonus putotų čiurkšlių.

Plano sėkmė priklauso nuo to, ar pavyks perkelti plaustą per rifus jo nesudaužius, kitaip – galas.

Juos nešė tiesiai į uolas. Ausyse kurtinančiai kriokė vėjas. Netikėtai didžiulė banga aukštai iškėlė plaustą ir švystelėjo tiesiai ant uolų.

– Laikykis, Benda! – suaimanavo Džeimis. – Saugokis!

Dar viena neįtikėtinai didelė banga, pagavusi plaustą lyg šapelį, perrito jį per rifus. Žvilgelėjęs žemyn, Džeimis spėjo pastebėti aštrias kaip kardai uolas. Akimirksnis – ir jie tylioje prieplaukoje, prie ramių vandenų.

Ir tą sekundę pasigirdo skylančios medienos traškesys – tai dantyta uola nuplėšė vieną statinę. Plaustą smarkiai krestelėjo – nulėkė dar viena statinė, o paskui ir trečia. Vėjas, piktos bangos ir uolos siaubūnės žaidė plaustu lyg žaisliuku. Džeimis ir Benda jautė, kaip slysta iš po kojų dugnas.

– Šok! – sušuko Džeimis.

Jis persivertė per bortą; dar viena didžiulė banga sugavo jaunuolį ir lyg katapulta švystelėjo kranto link.

„Galas, – pagalvojo Džeimis, – tuoj paskęsiu".

Bet tą minutę jis atsidūrė smėlėtame krante ir ilgai gulėjo bejėgis, vis krūpčiodamas traukė vėsų jūros orą. Rankos ir krūtinė buvo apdraskytos iki kraujo, iš rūbų likę drapanos. Pagaliau jis lėtai atsisėdo ir apsidairė, ieškodamas Bendos. Šis netoliese susirietęs kosčiojo ir vėmė jūros vandeniu. Šiaip ne taip Džeimis atsistojo ir klupinėdamas nutipeno pas draugą.

– Na, kaip tu?

Benda linktelėjo, giliai įkvėpė ir pažvelgė į Džeimį.

– Žinai, aš juk nemoku plaukti.

Džeimis padėjo jam atsikelti, ir abu kartu atsigręžė į rifus. Iš plausto neliko nė skiedrelės – viską nusinešė putojantis vandenynas. Draugai pasiekė deimantų krantą. Grįžti jūra nebuvo įmanoma. Jokios išeities.

5 dalis

Už nugarų siautėjo įniršęs vandenynas, priešakyje buvo neaprėpiama dykuma, besitęsianti iki pat purpurinių Rik Tervelo kalnų, dangų skrodžiančių viršūnių ir bedugnių tarpeklių – gražiausių, gelsva mėnulio šviesa užlietų vietų. Prie pat tų kalnų plytėjo „Laumių katilo" dykuma – nyki, saulės išdeginta lyguma. Čia lakstė aršūs vėjai, o tuščia vietovė, regis, tokia ir buvo per amžius. Vienintelis įrodymas, kad čia visgi praėjo žmogus, buvo į smėlį įkastas stulpelis su vištos koja parašytu skelbimu. Blankioje mėnulio šviesoje galėjai įskaityti didžiules raudonas raides:

„Uždara zona. Įeiti draudžiama".

Spąstai plekštelėjo. Nieko nebeliko – tik pamėginti išeiti per Namibijos dykumą.

– Pamėginsime ją pereiti ir tebūnie, kas bus, – pareiškė Džeimis.

Bet Benda tik galva palingavo.

– Sargyba arba nušaus vietoje, arba pakars. Net jei pasiseks prasmukti pro apsaugą ir šunis, užlipsime ant minų. Mes beveik numirėliai.

Ne baimė, bet viltis suskambo Bendos balse, lyg jis būtų seniai tam pasiruošęs.

Džeimio žvilgsnyje galėjai įskaityti kaltės jausmą, juk per jį žus ir Benda, o šis net ir dabar, supratęs, jog nėra išeities, neištarė nė vieno priekaišto žodžio.

Džeimis pasisuko ir liūdnai nužvelgė siaubingą akmeninę sieną, per kurią jiedu stebuklingai persikėlė. Iki aušros dar buvo likusios dvi valandos, o tada juos atras ir sušaudys.

„Būsiu prakeiktas, – nusprendė Džeimis, – jei pasiduosiu!"

– Kibkim į darbą, Benda!

– Kokį darbą? – sumikčiojo draugas.

– Jei atėjome čia deimantų, tai rinkime, ir kuo daugiau!

Benda apstulbęs žvelgė į beprotiškas jaunuolio akis. Šulipę žili plaukai, iš rūbų – tik draiskanos.

– Apie ką tu kalbi?

– Pats sakei, kad mus užmuš, kai tik pamatys? Tai geriau mirkime turtingi! Per stebuklą čia papuolėme. Gal kaip nors stebuklingai ir išeisime iš čia! O jei man pavyks prasmukti – velniai rautų, nagus nusigraužiu, jei nieko nebūsiu pasiėmęs!

– Tu išprotėjai, – tyliai pasakė Benda.

– Jei būtume normalūs, nebūtume čia atsidūrę, – priminė Džeimis.

– Tiek to, vis tiek, kol suras, reikia kažkuo užsiimti, – gūžtelėjo pečiais Benda.

Džeimis nusimetė nubrizgusius marškinius, Benda taip pat.

– Na ir kur tie didžiuliai deimantai, apie kuriuos man visas ausis išūžei?

– Visur, – linktelėjo Benda ir pridūrė: – Kaip ir sargybiniai su šunimis.

– Tuo vėliau pasirūpinsime. Kada darbininkai į laukus išeina?

– Kai tik prašvinta.

Džeimis sekundėlę susimąstė:

– Ar yra kokia nors vieta, kur jie neužeina? Mes ten galėtume pasislėpti.

– Neįmanoma. Žmonės visur dirba, čia ir musė nepastebėta nepraskris.

Pliaukštelėjęs Bendai per petį, Džeimis pareiškė:

– Na gerai, eime.

Benda keturiomis ėmė lėtai šliaužti palei krantą, pro pirštus žerdamas smėlį. Po minutės jis sustojo ir kažką pakėlė.

– Radau!

Džeimis šliaužė šalia. Pirmi du rasti akmenėliai nebuvo labai dideli, bet trečiasis – kokių penkiolikos karatų. Jis ilgai žiūrėjo į deimantą, negalėdamas patikėti, kad tokius turtus čia lengvai gali rasti. Ir visa tai priklausė van der Mervui ir jo partneriams. Papurtęs galvą, Džeimis nuvijo liūdnas mintis ir vėl ėmė ieškoti.

Po trijų valandų abu jau turėjo apie keturiasdešimt deimantų nuo dviejų iki trisdešimties karatų. Rytuose švito dangus. Jei plaustas būtų likęs sveikas, pats metas išplaukti atgal, bet kam dabar apie tai galvoti.

– Greit prašvis, – pastebėjo Džeimis. – Įdomu, kiek dar akmenėlių pavyks rasti.

– Mums ir tų užteks – vis tiek taip ilgai negyvensim ir nespėsim visko išleisi. Nori mirti milijonierius?

– Visai nežadu mirti.

Jie vėl lyg kliedėdami šliaužė ir kėlė akmenėlį po akmenėlio. Turtas vis augo, kol pagaliau sudriskusiuose marškiniuose jau buvo šešiasdešimt neįkainojamų brangakmenių.

– Nori, kad aš viską neščiau? – paklausė Benda.

– Ne, galim ir abu...

Staiga Džeimis suprato, apie ką pagalvojo jo draugas. Kai juos sugaus, tas, kuris nešėsi deimantus, bus nužudytas itin žiauriai.

– Geriau aš panešiu, – nusprendė jis, suvertė akmenis į sveiką likusią marškinių skiautę ir kruopščiai surišo mazgą. Dangus horizonte jau buvo šviesiai pilkas, o rytuose švietė rausvomis spalvomis.

Kas bus toliau? Kur rasti išeitį? Kur pasislėpti? Stovėti čia ir laukti mirties? Ar eiti per dykumą ir ten pražūti?

– Eime.

Džeimis ir Benda lėtai nuėjo dykumos link.

– Kur prasideda minų laukai?

– Beveik už šimto jardų.

Tolumoj pasigirdo šunų lojimas.

– Manau, minų dabar nėra ko bijoti, – pridūrė Benda. – Čionai bėga šunys. Tuoj keisis pamainos.

– Kada jie bus čia?

– Po dešimties penkiolikos minučių.

Saulė buvo pakilusi jau aukštai, ir galėjai aiškiai matyti dailias smėlio kopas ir kalnus tolumoj. Pasislėpti nebuvo kur.

– Kiek sargybinių saugo teritoriją? – susimąstęs paklausė Džeimis.

– Apie dešimt.

– Tik tiek tokioje didžiulėje teritorijoje?

– Ir vieno užteks, – prieštaravo Benda. – Nepamiršk, kad jie ginkluoti ir su šunimis. Sargybiniai ne akli, o ir mes ne smėlio kruopelės.

Šunys lojo vis garsiau. Džeimis sušnibždėjo:

– Atleisk, Benda. Tai aš į visa tai tave įvėliau.

– Ne tu.

Ir Džeimis suprato, apie ką kalba Benda. Kažkur netoliese pasigirdo balsai.

– O jei užsikastume į smėlį?

– Jau bandė. Šunys juos atkasdavo ir gerklę perkąsdavo. O, kad taip mirčiau greitai, be skausmo. Išlįsiu, kad pastebėtų ir

pulsiu bėgti. Tada mane nušaus. Nenoriu... kad šunys... sudraskytų.

Džeimis įsikibo Bendai į ranką.

– Žinoma, mes žūsime, bet bėgti nesiruošiu. Teks jiems paprakaituoti, kol mane suras.

Pamažu artėjantys balsai buvo vis aiškesni.

– Judinkitės, jūs, tinginės kiaulės! – rėkė kažkas. – Eikite paskui mane! Niekam tikę kvailiai, imkitės darbo!

Nors Džeimis ir stengėsi išlikti ramus, bet, išgirdęs prižiūrėtojo balsą ir apimtas baimės, atsigręžė į jūrą. Galbūt geriau žūti ten? Jis vis žvelgė, kaip aštrūs rifų dantys plėšo audringas bangas, ir staiga išvydo keistą reiškinį. Iš vandenyno, vakarų vėjo stumiama, į juos judėjo pilka, neperregima siena.

– Tai jūrinis rūkas, – sušuko Benda. – Jis pasirodo dukart per savaitę.

Balsai vis artėjo.

– Velniai rautų! Prakeiktas rūkas! Visą darbą sugadino! Šeimininkai bus nepatenkinti!

– Štai ji, galimybė išsigelbėti! – sušnibždėjo Džeimis.

– Kokia galimybė?

– Rūkas. Mūsų nepamatys!

– Na ir kas? Rūkas vis tiek pakils, ir mus suras. Žinoma, sargybiniai pabijos eiti per minų laukus, bet ir mums nepavyks. Pamėgink per rūką pereiti dykumą: tik žengsi žingsnį ir išlėksi į orą! Vis lauki stebuklo?

– Taip, stebuklo, – patvirtino Džeimis.

Dangus virš galvų sutemo. Rūkas jau dengė jūrą ir po sekundės apgaubė pakrantę. Tamsus debesis ritosi vis artyn, o Džeimis vis kartojo:

– Kokia laimė! Dabar mes išgelbėti!

Netikėtai kažkas kimiu balsu pašaukė:

– Ei! Jūs abu! Ką čia veikiate?

Džeimis ir Benda atsisuko. Už kokių šimto jardų ant kopos stovėjo uniformuotas sargybinis su šautuvu. Džeimis apsidairė. Beveik nieko nebuvo matyti.

– Čionai, greičiau! Nemėginkit bėgti! – keldamas šautuvą, perspėjo sargybinis.

Džeimis iškėlė rankas.

– Išsisukau koją, – sušuko jis, – negaliu paeiti.

– Tada stovėk vietoje, – liepė sargybinis. – Aš pats prieisiu.

Nuleidęs šautuvą, jis nušoko nuo kopos. Džeimis skubomis apsidairė.

– Bėk, – sušnibždėjo jis ir nudūmė į pakrantę. Benda paskui.

– Stokit!

Po akimirksnio pasigirdo šūvis, bet jie vis bėgo, skubėdami pasislėpti tirštame rūke. Po to dar šūvis ir dar. Per ledinę, viską apgaubusią miglą negalėjai kvėpuoti, lyg kas būtų įvėlęs į didžiulį vatos kamuolį. Nieko nebuvo matyti.

Balsai dabar girdėjosi neaiškiai lyg iš toli. Sargybiniai šūkavo vienas kitam.

– Kriugeri... tai Brentas. Ar girdi mane?

– Girdžiu, Kriugeri...

– Jie du! Baltasis ir juodaodis. Jie pakrantėje. Sukviesk savo žmones. Pamatysi – šauk nelaukdamas.

– Duokš ranką, – sušnibždėjo Džeimis.

Benda įsikibo:

– Kur tu eini?

– Noriu dingti iš čia.

Džeimis prisitraukė kompasą ir ilgai sukinėjo, kol rodyklė parodė į rytus.

– Mums ten...

– Palauk! Negalime eiti! Jei neužklups sargyba su šunimis, tai ant minos susprogsime.

– Pats sakei, kad minos prasideda tik už šimto jardų. Reikia eiti nuo pakrantės.

Jie nuėjo dykumos link. Lėtai, nervingai žengdami, į nežinomą erdvę keliavo du akli žmonės. Džeimis žingsniais matavo atstumą. Jie klupo, krito, bet vėl kėlėsi ir užsispyrę ėjo pirmyn. Kas dešimtį žingsnių Džeimis sustodavo ir pasitikrindavo kompase. Kai pagal jo apskaičiavimus šimtas jardų buvo įveikta, jiedu sustojo.

– Kažkur čia prasideda minų laukai. Jos turėtų būti išdėstytos kažkokia tvarka, nežinai? Gerai pagalvok, kas galėtų mums padėti?

– Malda, – niūriai atsakė Benda. – Dar niekam nepavyko išvengti minų. Jų prikaišiota visoje teritorijoje, tik per kelis pirštus smėlyje. Teks laukti, kol pakils rūkas, o tada pasiduoti sargybai.

Džeimis įsiklausė į neaiškius balsus, skambėjusius lyg per kamštinę sieną.

– Kriugeri! Netylėk, kalbėkimės...

– Gegai, Brentai...

– Kriugeri...

– Brentai...

Palaidi balsai skandė aklame rūke. Džeimio mintys karštligiškai lakstė. Stovėti vietoje – lygu mirti. Iškart nušaus. O jei mėginsi eiti per minų lauką – sudraskys į gabalus.

– Ar kada nors matei minų laukus? – paklausė jis Bendos.

– Pačiam teko užtaisyti.

– Ir nuo ko jos sprogsta?

– Nuo svorio. Jei svoris per aštuoniasdešimt svarų – iškart sprogsta. O šunims – nieko.

Džeimis giliai atsiduso:

– Benda, rodos, aš sugalvojau, kaip išsigelbėti. Gal pavyks, o gal ir ne. Ar rizikuosi?

– Ką sugalvojai?

– Atsigulti ir peršliaužti minas pilvu. Tada svoris pasiskirstys.

– O Dieve!

– Ką galvoji?

– Galvoju, kad buvau beprotis, kai sutikau į visa tai įsivelti.

– Tai pritari, ar ne? – vėl paklausė Džeimis.

– Kai tu siūlai, tai nėra iš ko rinktis, juk tiesa?

– Tuomet eime.

Jis lėtai atsigulė ant smėlio. Benda, giliai atsiduseęs, taip pat atsigulė, ir jiedu pamažėle ėmė šliaužti į minų laukus.

– Kai šliauzi, – šnibždėjo Džeimis, – nesiremk nei rankomis, nei kojomis, nespausk žemės.

Benda neatsakė. Jis galvojo tik apie viena: kad liktų gyvas.

Viską dengusi pilka masė atskyrė juos nuo supančio pasaulio, ir kiekvieną minutę iš rūko galėjo išnirti sargybinis su šunimi arba suveikti mina. Džeimis stengėsi nuvaikyti bauginančias mintis. Jie vis šliaužė, labai lėtai, bet atkakliai. Abu buvo be marškinių ir aštrios smiltelės iki kraujo draskė odą. Džeimis puikiai suvokė, kad galimybė išsigelbėti labai menka. Net jei ir pavyktų prašliaužti laukus, priešaky pasitiks sargybiniai, spygliuota viela, ir visai neaišku, kada išsisklaidys rūkas. Kiekvieną akimirką jis gali pakilti, ir juos aptiks.

Draugai vis kapanojosi po smėlį, nesuvokdami, kiek laiko praėjo. Akys ir ausys buvo pilnos smėlio. Kvėpuoti darėsi vis sunkiau. Kažkur tolumoj be paliovos šūkčiojo sargybiniai.

„Kriugeri... Brentai... Kriugeri... Brentai..."

Kas keletą minučių draugai sustodavo pailsėti, pasitikrinti kompase ir vėl leisdavosi begalinėn kelionėn. Juodu vis apimdavo troškimas šliaužti vis greičiau, kabintis į žemę, bet prieš akis atsiverdavo šiurpus vaizdas, kaip po pilvu sprogstantis mechanizmas gabalais išnešioja jų kūnus. Pasigirsdavo ir kiti balsai, bet negalėjai suvokti, iš kur jie sklinda.

„Dykuma didžiulė, – vylėsi Džeimis, – kažin, ar kas mus suras?"

Ir staiga iš kažkur jį puolė didelis, gauruotas gniužulas. Džeimis pajautė, kaip aviganio dantys susmigo į ranką, jis paleido ryšulį ir kita ranka mėgino perplėšti šuniui nasrus, bet nepavyko. Per pirštus nutekėjo šilta čiurkšlė. Aviganio dantys lindo vis giliau. Džeimis suvokė, kad tuoj neteks sąmonės; akys aptemo. Per akis dengusį skausmo šydą jis išvydo, kaip Benda trinktelėjo šuniui ryšuliu per galvą. Tas suinkštė ir išsitiesė.

– Kaip tu? – sunerimęs paklausė Benda.

Džeimis neištarė nė žodžio. Jis gulėjo susirangęs, laukdamas, kol skausmas aprims. Benda atplėšė kelnių skiautę ir perrišo žaizdą.

– Reikia judėti, – perspėjo jis. – Jei pasirodė vienas, vadinasi, ir kiti netoliese.

Džeimis linktelėjo ir lėtai nušliaužė pirmyn, stengdamasis pamiršti ranką plėšiantį pulsuojantį skausmą.

Jis nebesuvokė, kas vyksta. Lyg automatas šliaužė toliau, klausydamas kažkieno komandų.

„Rankas ištiesk, prisitrauk... Rankas ištiesk, prisitrauk..."

Nesibaigianti kankynė... Dabar Benda žiūrėjo į kompasą, o kai Džeimis išsimušdavo iš vėžių, atsargiai patempdavo jį paskui. Jų tykojo sargybiniai, šunys, smėlyje pasislėpusios minos, ir tik rūkas gelbėjo varguolius. Jie vis veržėsi pirmyn, trokšdami išsigelbėti, ir štai jėgos išseko. Draugai užsnūdo. Kai Džeimis atsimerkė, kažkas buvo pasikeitę. Jis gulėjo smėlyje, aimanuodamas iš skausmo ir mėgindamas atsiminti, kur yra, bet pamatęs šalia miegantį Bendą, nurimo. Bet kažkas buvo ne taip. Džeimis atsisėdo ir staiga širdy kažkas lyg nutrūko: jis mato Bendą! Štai kas! Rūkas sklaidosi.

Visai netoliese Džeimis išgirdo balsus ir įsižiūrėjo į retėjantį rūką. Jie buvo prie pagrindinių vartų. Štai aukštas sargybos bokštas ir spygliuotos vielos tvora, apie kuriuos pasakojo Benda. Darbininkų minia, apie šešiasdešimt žmonių, ėjo pro vartus.

Buvo pasibaigusi pirma pamaina ir ją keitė antroji. Džeimis atsiklaupė ant kelių, prisėlino prie Bendos ir pakrutino jį. Tas žaibiškai pašoko ir pažvelgė į vartus.

– Velniai griebtų! – apstulbęs ištarė jis.

– Mums beveik pavyko.

– Ne beveik! Pavyko! Duok šen deimantus.

Benda ištiesė draugui brangųjį ryšulį:

– Kas tau?..

– Eik paskui.

– Bet sargybiniai ginkluoti, – tyliai perspėjo Benda. – Jie supras, kad mes ne vietiniai.

– To aš ir tikiuosi, – linktelėjo Džeimis.

Draugai nuėjo prie vartų, stendamiesi įsilieti į minią išeinančių darbininkų ir tų, kurie keitė pirmąją pamainą; abi partijos džiaugsmingai pokštavo.

– Na, draugužiai, jums tai teks paprakaituoti! O mes visą pamainą ramiai pramiegojome...

– Kaip jums pavyko tą rūką atsivaryti, na ir pasisekė šunsnukiams?..

– Mane Dievas myli, o nuo tavęs nusisuko, nusidėjėli nelaimingas...

Džeimis ir Benda atsidūrė prie išėjimo. Du ginkluoti storuliai sargybiniai stovėjo prie vartų ir stebėjo, kad nei vienas darbininkas neprasmuktų pro būdelę, kurioje juos kruopščiai apieškodavo.

Džeimis atsiminė Bendos žodžius:

„Juos išrengia nuogai ir į kiekvieną skylutę pasižiūri..."

Prisispaudęs prie krūtinės sudriskusius marškinius, jis prasibrovė pro ilgą eilę ir priėjo prie sargybinio.

– Atleiskite, pone, į ką kreiptis dėl darbo?

Benda suakmenėjęs žvelgė į draugą.

Sargybinis nužvelgė Džeimį:

– Kaip čia atsidūrei?

– Darbo ieškom. Girdėjau, kad čia laisva sargybinio vieta, o mano tarnas galėtų ieškoti deimantų. Pagalvojau...

Su neapykanta nužvelgęs du nudriskėlius, sargybinis nusispjovė.

– Eikit po velnių!

– Bet mes nenorime išeiti, – protestavo Džeimis. – Aš visai neturiu pinigų, o visi sako, kad...

– Čia uždara zona! Ar nematėte ženklo? Lauk iš čia, abu.

Jis parodė į didelį, buliais kinkytą furgoną prie vartų.

– Šis furgonas veža darbininkus atgal į Noloto uostą. Jei ieškote darbo, ten ir kreipkitės į kompaniją.

– O, ačiū, pone, – padėkojo Džeimis, pamojo ranka Bendai, ir abu išėjo į laisvę.

Sargybinis piktai pažvelgė įkandin.

– Besmegeniai idiotai!

Po dešimties minučių Džeimis ir Benda jau riedėjo į Nolotą, išsiveždami pusės milijono vertės deimantų maišelį.

6 dalis

Pagrindine Klipdrifto gatve riedėjo brangi karieta, kinkyta dviem, geros veislės juodbėriais žirgais. Važnyčiojo grakštus, raumeningas vyriškis sniego baltumo plaukais, ūsais ir barzda. Vilkėjo jis madingą pilką kostiumą, akinančiai baltus marškinius su nėrinių apykakle; juodame kaklaraištyje spindėjo briliantinis smeigtukas. Rodės, kad jis pirmą kartą šiame mieste, nors iš tikrųjų viskas buvo ne taip.

Per tą laiką, kol Džeimio čia nebuvo, Klipdriftas labai pasikeitė ir dabar, 1884-aisiais, iš kaimo virto klestinčiu miestu. Nuo Keiptauno iki Houptauno nutiesė geležinkelį, ir dabar galėjai nuvažiuoti net iki Klipdrifto. Plūstelėjo nauja imigrantų banga. Liaudies buvo labai daug, bet patys žmonės atrodė kitokie. Marios deimantų ieškotojų, keletas madingų ponų ir gražiai pasirėdžiusių ponių. Iš tiesų Klipdriftas dabar buvo orus miestas.

Džeimis pravažiavo tris naujas šokių sales, pustuzinį neaiškių įstaigų, neseniai pastatytą bažnyčią, kirpyklą, didžiulį viešbutį išdidžiai skambančiu pavadinimu „Nuostabusis viešbutis“, sustojo prie banko, nušoko žemėn ir nerūpestingai metė pavadžius berniukui čiabuviui:

– Pagirdyk arklius!

Įėjęs į banką, jis garsiai pareiškė vadybininkui:

– Noriu atidaryti pas jus šimto tūkstančių svarų sąskaitą!

Kaip Džeimis ir tikėjosi, žinia žaibo greičiu apskriejo miestą, o kai jis išėjo iš banko ir pasirodė „Sandaunerio“ salone, visi tik ir kalbėjo apie paslaptingą nepažįstamąjį. Patalpa beveik nebuvo pasikeitusi – tie patys girtų darbininkų pulkeliai. Smalsios akys nulydėjo Džeimį iki baro. Smitas pagarbiai linktelėjo:

– Ko ponas norėtų?

Buvo aišku, kad jis Džeimio nepažino.

– Viskio. Geriausio, kokį turite.

– Tuojau, pone!

Jis mikliai įpylė viskio.

– Jūs neseniai mieste, pone?

– Taip.

– Pravažiuojate?

– Ne. Girdėjau, kad čia galėčiau investuoti į pelningą veiklą.

Padavėjo akys užsidegė:

– Geresnės vietos ir nerasite! Jei tik turit šimtą... Pasiturintis verslininkas gali čia neblogai užsidirbti! Tiesą pasakius, galėčiau jums padėti, pone.

– Nejaugi? O kaip?

Smitas persisvėrė per prekystalį ir lyg sąmokslininkas sušnibždėjo:

– Pažįstu žmogų, kuris čia viskam vadovauja. Savivaldybės vadovas, miesto komisijos pirmininkas.

Džeimis gurkštelėjo viskio, pastatė stiklinaitę:

– Niekada apie jį negirdėjau.

– Štai ten, kitoje gatvės pusėje – jo parduotuvė. Jei norite, padėsiu jums sudaryti pelningą sandėrį. Patikėkite, su juo verta susipažinti.

Džeimis Makgregoras dar kartą gurkštelėjo:

– Na ką gi, tegul ateina.

Pažvelgęs į Džeimio žiedą su didžiuliu briliantu ir briliantinį smeigtuką kaklaraištyje, padavėjas nuolankiai nusilenkė:

– Taip, pone. Ar galėčiau pranešiti jam jūsų vardą?

– Treivis. Janas Treivis.

– Nuostabu, pone Treivi. Esu įsitikinęs, ponas van der Mervas panorės su jumis susitikti.

Jis vėl įpylė Džeimiui viskio:

– Prašau, išgerkite. Užeiga vaišina. Aš tuoj sugrįšiu.

Džeimis sėdėjo prie baro ir toliau gurkšnojo, jausdamas smalsius visų čia buvusių žmonių žvilgsnius. Žinoma, netikėtai praturtėję deimantų ieškotojai palikdavo Klipdriftą, bet dar niekuomet čia nebuvo pasirodęs toks turtuolis. Iš tiesų tai visus labai nustebino.

Po ketvirčio valandos padavėjas vėl pasirodė. Už jo ėjo Solomonas van der Mervas. Olandas iškart ištiesė nepažįstamajam ranką ir nusišypsojo:

– Pone Treivi, aš Solomonas van der Mervas.

– Janas Treivis.

Džeimis tikėjosi, kad van der Mervo akyse žybtels abejonė. Bet ne. Bet juk taip ir turėjo būti. Kur gi jis, aštuoniolikmetis idealistas atvykęs čia prieš metus?

Nuolankiai lankstydamasis, Smitas palydėjo vyriškius prie kampinio staliuko.

Tik prisėdęs, van der Mervas paklausė:

– Supratau, kad ieškote pelningo verslo, į kurį norėtumėte investuoti savo pinigus?

– Galbūt.

– Tikriausiai aš galėčiau jums padėti. Atsargumas nepamaišys. Dabar priviso tiek nesąžiningų žmonių.

Džeimis įdėmiai pažvelgė į pašnekovą:

– Jūs labai teisus.

Viskas atrodė nerealu lyg sapne: prie vieno stalelio jis sėdi su žmogumi, pavogusiu jo turtus ir mėginusiu nužudyti. Neapykanta van der Mervui išdegino Džeimio širdį, ištrynė visus žmogiškus jausmus, liko tik viena – kerštо troškimas, padėjęs iškęsti siaubą ir baimę... Atėjo metas atsilyginti.

– Atleiskite už nekuklų klausimą, pone Treivi, norėčiau sužinoti, kokią sumą žadate investuoti į Klipdrifto įmones?

– Na, iš pradžių apie šimtą tūkstančių svarų, – atsainiai mestelėjo Džeimis, stebėdamas, kaip iš džiaugsmo olandas net apsilaižė. – Po to tikriausiai dar tris, keturis šimtus tūkstančių.

– Hm... tokie pinigai, pone Treivi, jus toli nuves. Galima sudaryti itin pelningą sandėrį. Be abejo, jei kas nors jus užtars, – suskubo pridurti olandas. – O ar jau numatėte, kur investuosite pinigus?

– Iš pradių žadu apsidairyti ir sužinoti, ko galiu tikėtis.

– Labai išmintingas sprendimas, – meilikaudamas linktelėjo van der Mervas. – Jei šį vakarą esate laisvas, kviečiu vakarienės. Mano duktė puikiai gamina. Tokį svečią priimti mums didžiulė garbė!

– Labai malonu, pone van der Mervai, – nusišypsojo Džeimis ir pagalvojo:

„Net neįsivaizduoji, kaip malonu!“

Tik dabar viskas ir prasidėjo.

Kelionė nuo deimantinių Namibijos laukų iki Keiptauno buvo rami. Pakeliui važiuojančiais vežimais Džeimis ir Benda nusigavo iki mažo kaimelio, kur daktaras išgydė Džeimiui ran-

ką, o po to paprašė vežiko nugabenti juos į Keiptauną. Važiuoti nebuvo lengva, bet jiedu nekreipė dėmesio nei į kietas sėdynes, nei į kelio dulkes. Atvykęs į Keiptauną, Džeimis apsistojo Pleinstryte, „Karališkajame" viešbutyje, globojamame jo karališkosios didenybės Edinburgo hercogo, ir buvo palydėtas į geriausią, garbingiems svečiams skirtą, kambarį.

– Pakvieskite geriausią miesto kirpėją, – paprašė jis viešbučio valdytojo. – Po to man reikės siuvėjo ir batsiuvio.

– Tuojau pat, pone, – nusilenkė valdytojas.

„Taip, pinigai viską gali", – pagalvojo Džeimis.

Vonia viešbutyje buvo Džeimiui lyg rojus. Gulėdamas karštame vandenyje, jis jautė, kaip nuovargis pamažu dingsta ir Džeimis prisiminė viską, kas įvyko per tas kelias savaites. Nejaugi nuo plausto pastatymo dienos praėjo tiek mažai laiko? Atrodė, kad prabėgo daug daug metų. Džeimis prisiminė gigantiškas, putojančias bangas ir plaustą sudraskiusius, mirtį nešančius rifus. Ir vėl rūkas, jie šliaužia per minų laukus, ir jį puolą didžiulis aviganis... Jam visada ausyse skambės bekūniai, palaidi balsai: „Kriugeri... Brentai... Kriugeri... Brentai...". Bet svarbiausias jam buvo Benda. Jo vienintelis draugas Benda.

Kai pagaliau jie atsidūrė Keiptaune, Džeimis net pagalvoti negalėjo, kad teks išsiskirsti.

– Neišeik, – prašė jis.

Bet Benda tik nusišypsojo.

– Žinai, Džeimi, su tavimi labai nuobodu. Manau, truputis nuotykių nepamaišys. Laikas ieškoti naujų išgyvenimų!

– Ir ką tu veiksi?

– Na, tavo puikaus plano dėka išmokau plaustu perplaukti vandenyną, sėkmingai persikelti per rifus ir pasiekti krantą. Dabar ruošiuosi nusipirkti fermą, vesti ir turėti krūvą vaikučių.

– Nuostabu. Eime pas juvelyrą, įvertinsim deimantus, ir aš atiduosiu tavąją dalį.

– Ne, – atsakė Benda. – Man jų nereikia.

– Tu ką? – užsirūstino Džeimis. – Pusė deimantų – tavo. Tik pagalvok, koks turtas!

– Ne. Nepamiršk, Džeimi, kad aš juodaodis. Jei tapsiu milijonieriumi, nė dviejų dienų neišgyvensiu.

– Bet tu gali laikinai paslėpti akmenis, tu gali...

– Man tereikia pinigų fermai, dviem buliams ir nuotakos išpirkai, o tam užteks ir dviejų, trijų mažų deimantų. Kiti – tavo.

– Neįmanoma! Tokios dovanos niekada nepaimsiu.

– Paimsi, Džeimi. Juk tu atkeršysi Solomonui van der Mervui ir už mane.

Džeimis ilgai žiūrėjo į Bendą:

– Pažadu.

– Tada lik sveikas, drauguži.

Vyrai tvirtai paspaudė viens kitam rankas.

– Mes dar susitiksime, – pažadėjo Benda, – tikiuosi kitąkart naujas tavo planas išvers mane iš koto!

Ir nuėjo pasiėmęs tris mažus, kruopščiai į medžiagos skiautę suvyniotus, deimantus.

Tėvams Džeimis nusiuntė dvidešimties tūkstančių čekį, nusipirko pačią geriausią karietą, du arklius ir išvyko į Klipdriftą.

Išaušo kerštо diena.

Vakare, kai Džeimis peržengė van der Mervo parduotuvės slenkstį, jį apėmė nesutramdomas pasišlykštėjimo ir neapykantos jausmas.

Van der Mervas išėjo iš galinio kambario ir, pamatęs svečią, išsiviepė iki ausų.

– Pone Treivi! Sveiki atvykę!

– Ačiū, pone... hm... atleiskite, pamiršau jūsų vardą...

– Van der Mervas. Solomonas van der Mervas. Neatsiprašinėkite. Olandų vardus nelengva įsiminti. Pietūs paruošti, prašom prie stalo. Margareta, turime svečią.

Jis nusivedė Džeimį į ankštą kambarėlį. Niekas nebuvo pasikeitę. Margareta stovėjo prie krosnies, palinkusi prie keptuvės.

– Margareta, susipažink su ponu Treiviu. Aš tau pasakojau, – pareiškė tėvas.

Mergina atsisuko:

– Sveiki, pone Treivi, kaip gyvuojate?

Jokio ženklo, kad ji atpažino Džeimį.

Prie durų suskambo varpelis.

– Atleiskite, turiu aptarnauti pirkėją, – atsiprašė šeimininkas. – Tuojau grįšiu. Prašau, jauskitės kaip namie.

Ir nuskubėjo į krautuvę.

Margareta pastatė ant stalo didžiulę, garuojančią lėkštę daržovių ragu su mėsa ir, vėl prišokusi prie krosnies, ištraukė duoną. Džeimis tylomis stebėjo merginą. Per tuos metus Margareta labai pasikeitė, tapo žydinčia, nuostabia moterimi, kuriančią jausmingą atmosferą.

– Jūsų tėvas sakė, kad puikiai gaminate.

Margareta nuraudo.

– Tikiuosi... jums patiks, pone.

– Jau seniai neskanavau namie paruošto maisto. Negaliu sulaukti vakarienės.

Džeimis paėmė iš Margaretos rankų didelį indą ir pastatė ant stalo. Margareta taip nustebo, kad vos nesudaužė lėkštės. Ji niekada nebuvo mačiusi vyro, kuris atliktų už moterį nors menkiausią darbelį.

Mergina pakėlė drovias akis ir pirmąkart atidžiai pažvelgė į nepažįstamąjį. Sulaužyta nosis ir gilus randas subjaurojo gražų veidą. Šviesiai pilkos akys spindėjo protu ir stiprybe. Amžių išduodantys žili plaukai nesiderino su jaunatviška dvasia. Aukštas, lieknas... ir staiga, sutrikusi nuo įdėmaus Džeimio žvilgsnio, Margareta nusisuko.

Trindamas delnus, van der Mervas skriste įskrido į kambarį:

– Uždariau parduotuvę! – pareiškė jis. – Sėskimės, ramiai pavakarieniausime.

Džeimį pasodino garbingoje vietoje.

– Aš pasimelsiu, – pasiprašė šeimininkas.

Visi užsimerkė, bet Margareta akies kraštelių toliau nužiūrinėjo elegantišką nepažįstamąjį ir beveik nesiklausė monotoniško tėvo kalbėjimo:

– O Viešpatie, prieš tave mes visi nusidėjėliai ir sulauksime atpildo. Suteik mums jėgų iškęsti visas žemės skriaudas, kad ten, danguje, kitame gyvenime, ilsėtumėmės ramybėje. Dėkoju tau, Viešpatie, kad padedi nusipelniusiam tavo malonės. Amen.

Prisitraukęs arčiau dubenį, jis išdėliojo ragu į lėkštes. Šį kartą Džeimiui teko daug didesnė porcija. Užvirė pokalbis.

– Pirmą kartą mūsų kraštuose, pone Treivi?

– Taip, pirmą.

– O ponia Treivis nesiryžo tokiai sunkiai kelionei?

– Aš nevedęs. Dar neradau moters, kuri sutiktų už manęs tekėti, – nusišypsojo Džeimis.

„Nejaugi atsirastų tokia kvailė, kuri atsisakytų?“ – pagalvojo sau Margareta ir nuleido akis, kad svečias neįspėtų jos nuodėmingų minčių.

– Klipdriftas – didelių galimybių miestas, pone Treivi. Ypatingų galimybių.

– Norėčiau apie jas sužinoti.

Džeimis pažvelgė į Margaretą, mergina iškart nuraudo.

– Atleiskite už įkyrumą, pone Treivi, gal galėčiau paklausti, kaip susikrovėte tokius didžiulius turtus?

Išgirdusi tokį tiesmukišką klausimą, Margareta sumišo, bet svečias, regis, išliko ramus.

– Paveldėjau iš tėvo, – atsainaii ištarė jis.

– Štai kaip! Bet esu įsitikinęs, kad reikaluose jūs ne naujokas?

– Visai ne, mano patirtis mažytė. Norėčiau surasti išmintingą patarėją.

Van der Mervo veidas suspindo kaip saulė.

– Kokia laimė, kad mes susitikome, pone Treivi! Tiesiog likimas suvedė. Pažįstu puikų verslininką. Galiu patikinti, kad tereikės mėnesio, ir jūsų pinigai padvigubės.

Persilenkęs per stalą, jis paplekšnojo Džeimiui per ranką:

– Jaučiu, kad šiandien mums abiems labai svarbi diena!

Džeimis nusišypsojo.

– Manau, jūs apsistojote „Karališkajame" viešbutyje?

– Tikrai taip.

– Nepadoriai brangus viešbutis, bet tokiam žmogui kaip jūs...

Nebaigęs sakinio, jis vėl išsiviepė.

– Sužinojau, kad čia labai gražios apylinkės. Ar nebūsiu įžūlus, jei paprašysiu jūsų dukters rytoj parodyti tas nuostabias vietas? – paklausė Džeimis.

Margaretai akimirksnį net širdis sustojo. Šeimininkas susiraukė.

– Nežinau. Ji...

Geležinė van der Mervo taisyklė buvo nei vienam vyrui neleisti pasilikti su Margarete dviese. Bet šį kartą jis nusprendė nusileisti – pabijojo tokio turtingo žmogaus akyse pasirodyti nesvetingas.

– Keletą valandų padirbėsiu už Margaretą parduotuvėje. Dukrele, parodysi ponui Treiviui, kokių čia yra vietų?

– Kaip paliepsite, tėve, – tyliai atsakė ji.

– Tai sutarta, – vėl nusišypsojo Džeimis. – Dešimtą ryto nebus per anksti?

Kai išėjo garbingas, puošniai apsirėdęs svečias, Margareta nurinko ir suplovė indus, bet viskas dabar jai atrodė lyg per rūką.

„Tikriausiai jis pagalvojo, kad aš buka mergiotė".

Ji vėl stengėsi prisiminti viską, apie ką kalbėjo per vakarienę. Nei žodžio. Visą vakarą tylėjo. Bet kodėl? Juk šimtą

kartų buvo tekę aptarnauti vyriškius prie stalo ir nepasirodyti besmegene. Bet nei vienas vyras nežiūrėjo į ją taip kaip Janas Treivis. Ausyse skambėjo grėsmingas tėvo balsas:

„Visi vyrai velniai, Margareta. Nemėgink kam nors atiduoti savo nekaltybės..."

Galbūt tai tiesa? Bet kodėl, matydama nepažįstamąjį, ji taip suglumo ir jaudinosi? Nejaugi jis galėtų ją įskaudinti? Atimti nekaltybę? Vien ši mintis kažkodėl iššaukė malonų jausmą. Pažvelgusi į lėkštę, kurią šluostė jau trečią kartą, Margareta bejėgiškai susmigo ant kėdės. Ji labai troško, kad mama būtų gyva! Ji viską suprastų! Margareta mylėjo tėvą, bet jautėsi, lyg būtų nupirkta ir laikoma nelaisvėj. Mergina nesuprato, kodėl tėvas neleidžia jai susitikinėti su vyrais.

Margareta pagalvojo, kad ir pasiliks sena merga, kol tėvas bus gyvas, bet, susigėdusi tokios minties, suskubo į krautuvę. Prie stalelio sėdėjo van der Mervas ir kažką skaičiavo.

– Labos nakties, tėti.

Van der Mervas nusiėmė akinius auksiniais rėmeliais, patrynė akis ir atsistojo, norėdamas apkabinti dukrą. Pati nesupradama kodėl, Margareta atsitraukė.

Pasilikusi viena už užtvaros, mažyčiame miegamajame, Margareta ilgai žvelgė į save veidrodyje. Savo išvaizda ji per daug nesižavėjo. Ne gražuolė, bet patraukli. Didžiulės akys, gera figūra. Mergina pasislinko arčiau veidrodžio. Ir kas sužavėjo tą Janą Treivį? Margareta ėmė rengtis, ir Janas Trevis, kažkaip atsiradęs kambaryje, žvelgė į ją nuo geidulio degančiomis akimis...

Margareta nusimetė pantalonus, plonus marškinėlius ir pasiliko prieš jį nuoga... Merginos rankos lėtai glamonėjo standžias krūtis, spausdamos spenelius. Pirštai slydo per plokščią pilvą, susipynė su jo pirštais, šliaužė žemyn, prie plaukų trikampio, akimirksniu sustojo tarp kojų, vos liesdami, švelniai glostydami, po to vis stipriau ir greičiau, kol pagaliau Margaretą pagavo beprotiškų pojūčių sūkurys. Iškvėpusi jo vardą, ji krito į patalus.

Kitą rytą jie susiruošė pasivažinėti prabangia karieta. Džeimis apstulbo pamatęs, kaip per tokį trumpą laiką miestas pasikeitė. Ten, kur anksčiau margavo kuklios palapinės, dabar stovėjo solidūs, mediniai namai su raudonų čerpių stogais.

– Rodos, Klipdriftas klesti, – pastebėjo Džeimis, kai jiedu važiavo pagrindine gatve.

– Taip, turbūt pravažiuojantiems svečiams šios vietos labai patinka, – sutiko Margareta, pagalvojusi, kad iki šios minutės Klipdrifto visa širdimi nekentė.

Išvažiavę iš miesto, jie nutarė aplankyti palei Valio upę išsidėsčiusias deimantų ieškotojų stovyklas. Po lietaus sezono nykus, neįdomus peizažas virto žydinčiu sodu, stulbinančiu vešliais krūmokšniais ir niekur kitur, tik Pietų Afrikoje augančiomis nuostabiomis gėlėmis. Pamatęs dirbančius žmones, Džeimis paklausė:

– Ar kas nors surado čia deimantų?

– Taip, keletas žmonių. Kiekvienąkart, kai žinia apskrieja miestą, čionai laimės išbandyti suplūsta šimtai ieškotojų. Dauguma jų išvažiuoja dar didesni vargšai nei atvyko, praradę bet kokią viltį, – atsiduso Margareta, kažkodėl jausdama, kad turi jį perspėti.

– Tėvui nepatiktų, kad aš jums tai pasakoju, bet iš tiesų šis užsiėmimas siaubingas, pone Treivi.

– Galbūt, – sutiko Džeimis, – kai kuriems.

– Tai nutarėte pasilikti?

– Taip, panele van der Merv.

Nenusakomas džiaugsmas užplūdo merginos širdį. Jis neišvažiuoja!

– Kaip puiku!

Ir tuojau pat pridūrė:

– Tėvas bus patenkintas!

Jie važinėjo visą rytą; Džeimis vis sustodavo pasikalbėti su deimantų ieškotojais. Daugelis pažindavo Margaretą ir pagarbiai sveikindavosi. Nors trumpam išsilaisvinusi iš slegiančios tėvo priežiūros, mergina elgėsi visai kitaip, šiltai ir draugiškai.

– Regis, jus čia visi pažįsta, – nusistebėjo Džeimis.

Margareta nuraudo:

– Jie ateina į tėvo parduotuvę pirkti įrangos.

Nieko neatsakęs, Džeimis toliau susidomėjęs žvalgėsi po apylinkes. Iš tiesų geležinkelis labai daug pakeitė. Naujojo sindikato „de Birsas“ savininkas nupirko savo pagrindinio konkurento Barnio Barnato kompaniją ir dabar kontroliavo šimtus sklypų, kuriuose virė darbas. Visai neseniai netoli Kimberlio buvo atrasta aukso, mangano ir cinko. Džeimis buvo įsitikinęs, kad tai tik pradžia ir greit Pietų Afrika taps neišsenkančių lobių šalimi, įžvalgiam žmogui suteikiančia neribotų galimybių.

Džeimis ir Margareta sugrįžo tik vakarop. Sustabdęs karietą prie van der Mervo parduotuvės, Džeimis pasakė:

– Man būtų didelė garbė, jei jūs ir jūsų tėvas sutiktumėte su manimi pavakarieniauti.

Margaretos akys suspindo švelnia šviesele:

– Aš paklausiu tėvo. Tikiuosi, kad jis sutiks. Ačiū už nuostabią dieną, pone Treivi.

Ir dingo už durų.

Jie vakarieniavo „Karališkajame" viešbutyje, didelėje pietų salėje. Beveik visi staliukai buvo užimti, ir van der Mervas sumurmėjo:

– Nesuprantu, kaip šie žmonė leidžia sau taip prabangiai gyventi!

Džeimis paėmė meniu. Kepsnys kainavo svarą ir keturis pensus, bulvės – keturis pensus, obuolių pyrago gabalėlis – dešimt.

– Jie tikri plėšikai, – vis skundėsi van der Mervas. – Papietausime čia kelis kartus ir, žiūrėk, ims visi nekęsti!

Džeimis pagalvojo, kiek gi olandas turėtų išleisti, kad taptų elgeta. Reikės išsiaiškinti. Jie užsisakė pietus, ir Džeimis pastebėjo, kad van der Mervas išsirinko pačius brangiausius patiekalus. Margareta paprašė tik sultinio – per daug jaudinosi, kad galėtų valgyti. Pažvelgusi į savo rankas, mergina prisiminė, kaip vakare glamonėjo savo kūną, ir jai pasidarė gėda.

– Na, mano kišenė leidžia pavaišinti jus vakariene, – pajuokavo Džeimis, – užsisakykite, ko tik širdis geidžia.

– Ačiū, – iškvėpė Margareta, – bet aš... aš... nealkana.

Pastebėjęs, kaip mergina nuraudo, van der Mervas įtariai nužvelgė ją ir Džeimį.

– Mano duktė – reta mergina, iš tiesų reta, pone Treivi.

Džeimis linktelėjo:

– Pritariu jums, pone van der Mervai.

Jo žodžiai taip nudžiugino Margaretą, kad ji nebegalėjo nuryti nė gurkšnelio sultinio. Niekas niekada nebuvo jos taip sudominęs kaip Janas Treivis. Kiekviename jo žodyje ir judesyje Margareta stengėsi įžvelgti paslėptą prasmę. Jeigu Janas šypsojosi, vadinasi, ji patinka, jei rūstinosi – nekenčia. Merginos nuotaika mainėsi lyg gyvsidabris.

– Ar šiandien ką nors įdomaus pamatėte? – pasidomėjo van der Mervas.

– Ne, nieko ypatinga, – abejingai ištarė Džeimis.

Olandas pasilenkė prie pašnekovo.

– Atminkite mano žodžius, pone, šita vieta knibžda galimybėmis. Išmintingas žmogus, įdėjęs pinigus į gerą verslą, gali tokius turtus susikrauti, o naujas geležinkelis greit išgarsins Klipdriftą kaip Keiptauną.

– Nežinau, – abejodamas ištarė Džeimis. – Girdėjai apie tokius miesčiukus – greit išauga, greit ir nusmunka. Nežadu savo pinigų vėjais paleisti.

– Tik ne Klipdriftas, – patikino van der Mervas. – Deimantų čia randa daugiau ir daugiau. Ir aukso.

– Ir kiek gi tai tęsis? – gūžtelėjo pečiais Džeimis.

– Na, turbūt niekas negalėtų...

– Būtent.

– Neskubėkite spręsti, – spyrėsi olandas. – Gaila, jei praleisite tokią galimybę!

Džeimis sekundę susimąstė:

– Tikriausiai jūs teisus, pone van der Mervai. Panelė Margareta, tikiuosi neatsisakysite rytoj ryte vėl su manimi pasivažinėti?

Van der Mervas jau išsižiojo prieštarauti, bet staiga atsiminė bankininko Torenseno žodžius: „Jis tiesiog įėjo į banką, atidarė šimto tūkstančių svarų sąskaitą, taip ramiai lyg tai būtų dešimt pensų, ir pridūrė, kad padės dar daugiau“.

Gobšumas nugalėjo atsargumą.

– Žinoma, važiuos, – sutiko olandas.

Kitą rytą, ruošdamasi susitikti su Džeimiu, Margareta apsivilko geriausią suknelę, bet kai ją pamatė tėvas, jo veidas pamėlynavo iš įsiučio:

– Nori, kad tas žmogus pamanytų, jog tu puolusi moteris? Išsipuošei, kad patiktum? Tai verslas, mergaite! Tuojau pat persirenk ir apsivilk kuklią suknelę.

– Bet, tėti...

– Daryk, kaip sakiau.

Margareta neišdrįso ginčytis:

– Gerai, tėti.

Žvelgdamas į nuvažiuojančią karietą, van der Mervas galvojo, ar tik nebus suklydęs.

Šį kartą Džeimis pasuko arklius į kitą pusę. Visur vyko statybos, buvo matyti naujos kasyklos. Džeimis pagalvojo, kad jei ir toliau čia bus atrandami telkiniai, o taip, matyt, ir bus, – vien nekilnojamas turtas atneš daugiau pelno nei deimantai ir auk-

sas. Klipdriftui prireiks bankų, viešbučių, užeigų, parduotuvių ir linksmybės namų... Sąrašas būtų be pabaigos... ir galimybės neribotos...

Netikėtai Džeimis pajautė Margaretos žvilgsnį:

– Kas nors ne taip? – paklausė jis.

– Ne, ne, – tuoj pat patikino mergina ir nusigręžė.

Džeimis pastebėjo švytintį Margaretos veidą. Pajautusi jo artumą, mergina pirmąkart suvokė, ką reiškia būti vienudu su geidžiamu vyru.

Pusiaudienį Džeimis išsuko iš didžiojo kelio į giraitę netoli upelio ir sustojo po galiūnu baobabu. Dar rytą jis paliepė restorano tarnautojams į krepšelį sudėti pusryčius. Margareta patiesė staltiesę, išvyniojo ryšulėlius ir išdėliojo į lėkštes šaltos keptos avienos, keptų viščiukų gabalėlius, ryžius, aivos džemą, mandarinus, persikus, ir migdolais pabarstytus pyragėlius.

– Tai tikra puota! – sušuko mergina. – Aš to neverta, pone Treivi!

– Jūs daugiau verta, – ištarė Džeimis.

Margareta nusisuko.

Džeimis švelniai delnais palietė jos veidą:

– Margareta, pažvelk į mane.

– O... prašau... aš... – virpėdama teištarė mergina.

– Pažvelk į mane.

Margareta lėtai pakėlė galvą ir pažiūrėjo Džeimiui į akis. Jis apkabino ją, stipriai priglaudė, lūpos surado lūpas...

Akimirksnį Margareta lyg apmirė, bet tuoj pat ėmė blaškytis.

– O ne, Dieve mano, ne! Mes negalime... negalime... Mes pateksime į pragarą.

– Į rojų.

– Aš bijau.

– Nereikia bijoti, mieloji, patikėk. Pažvelk man į akis, jos regi tavo sielą. Juk žinai, ką matau? Mes juk mylime vienas kitą? Aš geidžiu tavęs. Ir tu... Jokio siaubo ar gėdos, juk tu mano, Margareta. Ištark garsiai: „Aš priklausau Janui". Nebijok. „Aš... priklausau... Janui".

– Aš priklausau... Janui.

Jo lūpos vėl nudegino jos lūpas; Džeimis atsagstė suknelę, ir po akimirkos Margareta stovėjo nuoga; švelnus vėjelis glotė ilgus banguotus plaukus.

Džeimis lengvai pakėlė ją ant rankų, paguldė ant žemės.

Vakarykštė nepatyrusi mergaitė šiandien tapo moterimi. Ir tas virsmas pasirodė kaip stebuklas, lyg iki šiol Margareta ne gyveno, o giliai miegojo ir atsibudusi suvokė, kad šią dieną atmins visą gyvenimą: lapų patalus, šiltą švelnų vėjelį ir didžiulio baobabo šakų šešėlius, žaidžiančius jų kūnais...

Kūnai vėl susiliejo, ir tai buvo nuostabu. Vienintelė mintis sukosi Margaretos galvoje:

„Nei viena moteris pasaulyje nemyli taip, kaip aš myliu šį žmogų".

Džeimis švelniai priglaudė ją prie savęs, ir, gulėdama jo glėbyje, Margareta svajojo, kad tai tęstųsi amžinybę. Pažvelgusi į mylimąjį, ji pašnibždėjo:

– Apie ką galvoji?

Valiūkiškai nusišypsojęs, jis atsakė tokiu pat suokalbišku šnabždesiu:

– Apie tai, kad tuoj mirsiu iš alkio!

Mergina nusijuokė; abu draugiškai pašoko ir po medžiu ištiesė staltiesę. Po pietų jie maudėsi ir ilgai džiūvo po kaitria saule. Džeimis vėl apkabino Margaretą, ir ji panoro, kad ši diena niekada nesibaigtų.

Vakare Džeimis ir van der Mervas susėdo „Sandaunerio" užeigoje, prie kampinio staliuko.

– Jūs buvote teisus, – pareiškė Džeimis, – galimybių čia daugiau nei tikėjausi.

– Žinojau, kad toks išmintingas žmogus kaip jūs, pone Treivi, viską supras! – sušvito olandas.

– Ką pasiūlytumėte man daryti? – pasiteiravo Džeimis.

Apsidairęs pašnekovas pašnibždomis ištarė:

– Tik šiandien gavau žinią, kad į šiaurę nuo Pnajelio aptikti naujų gausūs deimantų telkiniai. Dešimt sklypų kol kas be šeimininko. Jūs ir aš galėtume paimti po penkis. Jūs duosite penkiasdešimt tūkstančių ir aš tiek pat. Deimantų ten marios. Labai greit taptume milijonieriais. Ką manote?

Džeimiui vos neišsprūdo, ką jis iš tiesų galvoja: van der Mervas pasiglemš visus telkinius, o jam nepaliks nieko ir, kaip dieną aišku, nepaaukos nė penso.

– Įdomus pasiūlymas, – mąsliai linktelėjo Džeimis. – Ir kiek turėsime darbininkų?

– Tik du.

– Bet kodėl reikia tokios didelės sumos? – naiviai paklausė jis.

– Matau, jūs žmogus nekvailas, – pareiškė van der Mervas. – Jie žino, kad telkiniai labai turtingi, bet neturi įrangos. O mes padėsime. Duosime šimtą tūkstančių svarų ir dar dvidešimt procentų pelno.

Tą maldelę jis iškalbėjo taip greit, lyg tai būtų savaime aišku. Džeimis gerai žinojo, kad darbininkai negaus nei pinigų, nei deimantų – viską pasiglemš van der Mervas.

– Reikia paskubėti, – perspėjo olandas, – žinia greit pasklis.

– Tai negaiškime laiko, – sunerimo Džeimis.

– Nesijaudinkite, – nusišypsojo van der Mervas, – aš tuojau sudarysiu kontraktą.

„Ir, be abejo, vėl afrikanso kalba", – pagalvojo Džeimis.

– Yra ir kitų, gan įdomių projektų, Janai.

Bijodamas prarasti naująjį partnerį, van der Mervas nepriešTaravo, kai Džeimis paprašė Margaretos su juo pasivažinėti. Kiekvieną dieną mergina mylėjo Džeimį vis karščiau. Jis pažadino Margaretos jausmus, o visi dalykai, kurių tėvas mokino gėdytis ir bijoti, dabar tapo stebuklingomis dovanomis mylimajam. Kiekvieną minutę ji žengė vis tolyn į meilės šalį su paslėptos aistros slėniais, karštų glamonių upokšniais, pilnais medaus ir geismo. Margareta buvo tokia ištroškusi.

Laukuose ir pievose lengvai galėjai rasti nuošalią vietelę ir mylėtis, mylėtis, kaip tada, pirmąkart, po šešėliuotu baobabu.

Tik kaltės jausmas kankino Margaretą. Solomonas van der Mervas buvo olandų reformatų bažnyčios narys ir, ji žinojo: jei tėvas aptiks, kad duktė nusidėjo – atleidimo nelauk. Net šitoj nepraustaburnių visuomenėj, pasaulio pakrašty, kur vyrai tenkindavosi pirktomis glamonėmis, niekas nepateisintų tokio elgesio. Pasaulyje buvo dviejų tipų moterys – padorios ir kekšės, o padori mergina iki vedybų net paliesti savęs neleistų. Vadinasi, visi sužinotų, kad ji ištvirkėlė. Kokia neteisybė! Juk taip nuostabu mylėti ir būti mylima – tai ne nuodėmė!

Bet augantis nerimas ir suvokimas, kad ji daro kažką negera, privertė Margaretą užsiminti apie vedybas. Jie važiavo palei Valio upę, ir Margareta ryžosi:

– Janai, tu žinai, kaip aš...

Žodžiai strigo gerklėj, liežuvis kliuvo.

– Tu... Aš... ir tu. Kaip tu žiūri į vedybas? – pagaliau išpoškino ji.

– Nuostabiai, Margareta. Nuostabiai žiūriu, – nusijuokė jis.

Margareta taip pat nusijuokė. Ši akimirka buvo pati laimingiausia jos gyvenime.

Sekmadienio rytą Solomonas van der Mervas pakvietė Džeimį palydėti jį ir Margaretą į bažnyčią. Olandų reformatų bažnyčia buvo įspūdingas, pseudogotiško stiliaus pastatas su niša pamokslininkui viename gale ir vargonais kitame.

Pastebėję tarpdury van der Mervą, tikintieji pagarbiai jį pasveikino.

– Aš padėjau pastatyti šią bažnyčią, – pasididžiavo jis Džeimiui, – aš čia diakonas.

Pamokslautojas kalbėjo apie pragaro liepsnas ir amžinas kančias, o van der Mervas lyg pakerėtas klausėsi ir po kiekvieno žodžio linkčiojo.

Džeimis palingavo galva.

„Keista, – pagalvojo jis, – sekmadieniais šis žmogus meldžiasi Dievui, o kitomis dienomis tarnauja velniui".

Vakare Džeimis išsiruošė į užeigą. Smitas kaip įprasta aptarnavo lankytojus ir, pamatęs Džeimį, nušvito iš laimės:

– Labą vakarą, pone Treivi. Ko gersite? Kaip visada?

– Ne šiandien, Smitai. Turiu su jumis pasikalbėti. Be liudininkų.

– Žinoma, pone, – linktelėjo tas ir, pajautęs, kad gaus uždirbti, atsisuko į padėjėją.

– Pabūk už mane.

Jiedu nuėjo į mažytį lyg kamštis kambariūkštį, kur tilpo tik apvalus stalelis ir keturios kėdutės. Smitas uždegė ant stalo stovėjusį žibintą.

– Sėskit, – paliepė Džeimis.

– Taip, pone? Kuo galiu padėti?

– Tai aš atėjau tau padėti, Smitai!

– Nejaugi, pone? – nušvito padavėjas.

Džeimis linktelėjo, išsitraukė ilgą ploną cigarą ir užsirūkė.

– Nusprendžiau palikti tave gyvą.

Staiga Smito veidas persikreipė.

– Aš... nesuprantu, pone Treivi.

– Ne Treivis. Aš Makgregoras. Džeimis Makgregoras. Pameni? Prieš metus tu atidavei mane žmogžudžiui. Pardavei van der Mervui.

Smitas susiraukė, stengdamasis ką nors prisiminti.

– Nesuprantu, apie ką jūs...

Bet Džeimis jį pertraukė, lyg rimbu supliekė:

– Užsikimšk ir klausyk!

Jis net neįsivaizdavo, kaip dabar skilte skyla Smito galva, mėginant prisiminti, koks buvo šio žilaplaukio veidas prieš metus.

– Aš vis dar gyvas ir turtingas – labai turtingas. Galiu pasamdyti žmonių ir sudeginti šitą skylę ir tave kartu. Ar taip, Smitai?

Padavėjas mėgino ginčytis, kad nekaltas, bet, pažvelgęs į Džeimio Makgregoro akis, pajautė pavojų ir teištarė:

– Taip... pone.

– Van der Mervas moka tau už tai, kad siųstum jam darbininkus padėtum juos apiplėšti. Kiek jis tau moka?

Smitas tylėjo, nežinodamas, kur dingti.

– Kiek?

– Du procentus, – neryžtingai sumurmėjo šis.

– Aš duosiu penkis. Nuo šios dienos, jei kas kreipsis – siųsk pas mane. Aš jiems padėsiu, darbininkai gaus savo dalį, o tu savo. Ir viskas bus sąžiningai. Nejaugi tu išties galvoji, kad van der Mervas moka tau du procentus? Tai tu – kvailys.

– Taip, pone Trei... pone Makgregorai, – linktelėjo Smitas. – Suprantu.

Džeimis atsistojo:

– Nesupranti.

Ir, pasilenkęs virš stalo, pridūrė:

– Svarstai, ar tik nenuėjus pas van der Mervą ir visko nepapasakojus, kad nuluptum pinigų iš dviejų? Apsirikai, Smitai.

Ir patylinęs balsą, sušnibždėjo:

– Jei taip padarysi, tu – lavonas.

7 dalis

Rengdamasis Džeimis išgirdo tylų beldimą į duris. Jis sukluso. Vėl pasibeldė. Džeimis atrakino spyną. Prie slenksčio stovėjo Margareta.

– Užeik, Mege, – pakvietė jis. – Kas atsitiko?

Anksčiau mergina niekada nebuvo užėjusi į jo kambarį. Ji nedrąsiai peržengė slenkstį ir sustojo, nežinodama, nuo ko pradėti. Visą naktį Margareta negalėjo užmigti, galvodama, ką pasakyti, kad mylimasis jos neišsižadėtų. Pagaliau, pažvelgusi jam į akis, Margareta ryžosi.

– Janai, aš laukiuosi kūdikio.

Akimirksnį Džeimis sustingo, ir Margaretą apėmė siaubas, kad viskas baigta, bet netikėtai jo veidas nušvito nenusakomu džiaugsmu, ir visos abejonės išsisklaidė. Jis paėmė ją už rankų:

– Tai nuostabu, Margareta, nuostabu! Jau pasakei tėvui?

Margareta neramiai atsitraukė:

– O ne! Jei... tu nepažįsti tėvo. Jis... niekada nesupras.

Džeimis paskubomis apsivilko marškinius:

– Eime, pasakysim jam kartu.

– Tu įsitikinęs, kad viskas bus gerai?

– Gyvenime nebuvau taip įsitikinęs kaip dabar!

Kai Džeimis ir Margareta įėjo parduotuvėn, Solomonas van der Mervas svėrė pirkėjui džiovintos mėsos.

– A, Janai! – pasveikino jis Džeimį. – Tuojau ateisiu.

Skubiai aptarnavęs klientą, priėjo prie Džeimio.

– Nuostabi šiandien diena, ar ne?

– Geresnės ir būti negali! – linksmai atsakė šis. – Jūsų duktė laukiasi kūdikio.

Ore pakibo mirtina tyla.

– Aš... aš nesuprantu, – sumikčiojo olandas.

– Viskas labai paprasta. Ji laukiasi mano kūdikio.

Van der Mervo veidą išmušė raudonis. Negalėdamas atsipeikėti, jis pažvelgė į Margaretą.

– Tai... jūs pajuokavote? Negali būti...

Nuo siaubingos žinios jam galvoj pasimaišė: mylima duktė, vienintelė, atsidavė vyrui... laukiasi kūdikio... Visas miestas išsijuoks! Bet juk Janas Treivis labai turtingas. Ir jeigu jie tuoj pat apsives...

Jis atsisuko į Džeimį:

– Vestuvės, žinoma, bus iškart!

Džeimis nustebęs pažvelgė į olandą:

– Vestuvės? Ir jūs leisite Margaretei tekėti už kaimiečio prasčioko, kurį kadaise apiplėšėte ir atėmete viską, kas jam priklausė?

Van der Mervo galva visai susisuko.

– Apie ką jūs kalbate, Janai? Aš niekada...

– Aš visai ne Janas, – griežtai nutraukė Džeimis. – Aš Džeimis Makgregoras. Nepažinote?

Ir, pastebėjęs, kad van der Mervas jau nieko nebesuvokia, linktelėjo.

– Na, žinoma, ne! Bet aš blogį ilgai prisimenu, van der

Mervai, ir nusprendžiau padaryti jums dovaną – dabar jūsų duktė nešioja kūdikį. Mano kūdikį!

Jis pasisuko ir išėjo, nekreipdamas dėmesio į sukrėstus tėvą ir dukrą, žvelgusius jam įkandin.

Margareta stovėjo lyg žaibo perverta. Jis negalėjo taip pasakyti. Jis myli ją, myli! Bet staiga tėvas, apimtas įniršio priepuolio, puolė ją.

– Tu kekšė! – lojo jis. – Ištvirkėlė. Lauk iš mano namų! Nešdinkis!

Margareta negalėjo net pajudėti. Tai, kas įvyko, netilpo jos galvoje. Janas, Janas kaltino ją tuo, ką padarė tėvas. Kas jis – Džeimis Makgregoras? Kas?..

– Lauk!

Van der Mervas užsimojęs jėga trenkė dukrai per veidą:

– Kol gyvas, nenoriu tavęs matyti.

Dusdama Margareta atsitraukė; ausyse buvo girdėti kurtinantis širdies plakimas. Prieš ją šmėžavo nepažįstamas, pykčio perkreiptas veidas. Pamišėlio veidas. Pasisukusi ji neatsigręždama išbėgo laukan.

Nevilties apimtas, Solomonas van der Mervas žiūrėjo į nubėgančią dukterį. Jis žinojo, kas laukia gėdą praradusių merginų. Jas atitempdavo į bažnyčią, išsijuokdavos ir išsityčiodavo, o po to išvarydavo iš bendruomenės – gera bausmė tokioms begėdėms! Bet jo Margareta buvo gerai išauklėta, dievobaiminga mergina. Kaipgi ji galėjo taip pasielgti? Van der Mervas išvydo reginį: nuoga duktė voliojasi purve su tuo žmogumi lyg kokie gyvuliai. Netikėtai jis pajautė kraują virinančią gaivališką aistrą.

Pakabinęs ant durų lentelę „Uždaryta“, jis krito bejėgis į lovą. Kai žinia apskries miestą, visi ims jo nekęsti. Gailėtis arba aptarinėti dukters nuodėmę. Reikia padaryti taip, kad niekas to nesužinotų. Išvyti tą kekšę kuo toliau!

Atsiklaupęs van der Mervas ėmė melstis:

„O Dieve! Kodėl leidai, kad taip atsitiktų man, tavo ištikimiausiam tarnui! Kodėl nusisukai nuo manęs? Tegul ji miršta. O Viešpatie! Padaryk taip, kad jie abu numirtų...“

Kaip visada „Sandauerio“ užeiga buvo pilna žmonių. Eidamas prie baro, Džeimis atsisuko į lankytojus ir garsiai pasakė:

– Džentelmenai, prašau dėmesio!

Pamažu balsai nutilo.

– Užsisakykite, ko širdis geidžia. Vaišinu visus!

– Kokia proga? – pagarbiai pasiteiravo Smitas. – Naujas telkinys!

– Galima ir taip pasakyti, drauguži, – nusijuokė Džeimis. – Netekėjusi Solomono van der Mervo duktė nėščia. Ponas van der Mervas nori, kad visi kartu atšvęstume šį įvykį!

– O Jėzau, – sušnibždėjo Smitas.

– Jėzus čia nekaltas. Tik Džeimis Makgregoras.

Jau po valandos visas Klipdriftas žinojo naujieną: Janas Treivis pasirodė esąs Džeimis Makgregoras, atėmęs van der Mervo dukrai nekaltybę, ir dabar ta nėščia. Ir tik pagalvok, o vaidino tokią dievo avelę!

– Atrodė tokia kuklutė!

– Tyli kiaulė gilią šaknį knisa!

– Įdomu, kiek dar šio miesto vyrų kartu su ja pakniso tą šaknį?!

– O mergina neblogai sudėta. Ir pats neatsisakyčiau pasinaudoti!

– Tai paprašyk. Ji ilgai nesilaužys!

Pasigirdo darnus vyrų kvatojimas.

Per tą laiką aprimęs nuo patirtos katastrofos, van der Mervas pasirodė gatvėje. Reikės išsiųsti Margaretą į Keiptauną pirmu traukiniu. Tegul sau gimdo ten, kad tik Klipdrifte apie tokią gėdą niekas nesužinotų!

Van der Mervas, prisisiuvęs šypseną, ėjo nesidairydamas.

– Laba diena, pone van der Mervai. Girdėjau, nupirkote partiją vaikiškų rūbelių?

– Sveiki, Solomonai. Ar tiesa, kad jūsų parduotuvėje greit atsiras pagalbininkas.

– A, malonu jus matyti, Solomonai. Ką tik mačiau paukščių pardavėją. Sako, į mūsų miestą gandrai atlėkė. Įsivaizduojate?

Solomonas van der Mervas pasisuko ir, vos patempdamas kojas, nusliūkino atgal į parduotuvę, ir užsirakino.

Džeimis užeigoje gėrė viskį ir klausėsi aistringų postringavimų. Tokio skandalo Klidrifte dar nebuvo; miesto gyventojai tirpte tirpo iš smalsumo ir piktdžiugiško malonumo. Džeimis tetroško, kad Benda būtų šalia ir džiaugtųsi kartu su juo. Išmušė atpildo valanda už sužlugdytą Bendos sesers gyvenimą, už Džeimio ir, kas žino, kelių dar žmonių kančias. Bet van der Mervas kol kas nesužlugdytas. Tai tik pradžia. Džeimis nenurims, kol nesutryps priešo. O Margareta? Jai Džeimis nejautė nė kruopelytės gailesčio. Ji –

tėvo pagalbininkė. Džeimis atsiminė, kai pirmąkart ją sutikęs išgirdo:

„Tik mano tėvas gali jums padėti. Jis viską žino".

Mergina buvo van der Mervų giminės, ir Džeimis nekentė jų abiejų.

Smitas priėjo prie Džeimio stalelio.

– Ar galėtume minutėlę šnektelėti, pone Makgregorai?

– Kas yra?

Smitas kostelėjo:

– Prie Pnajelio du ieškotojai aptiko dešimt sklypų. Deimantų ten galybė, bet vyrukai neturi pinigų gerai įrangai įsigyti. Ieško partnerio. Aš ir pagalvojau, gal jums tai tiktų?

Prisimerkęs Džeimis nužvelgė padavėją:

– Apie tuos žmones ir van der Mervui papasakojai, juk taip?

Smitas nustebęs linktelėjo:

– Taip, pone. Bet, apgalvojęs jūsų pasiūlymą, nutariau dirbti jums.

Džeimis išsitraukė ilgą, ploną cigarą, ir Smitas suskubo pridegti.

– Papasakok smulkiau!

Padavėjas pakluso.

Iš pradžių Klipdrifte viešųjų namų nebuvo. Kekšės, dažniausiai negrės, klientų tykodavo purvinuose skersgatviuose ir varganose trobelėse. Pirmosios baltaodės prostitutės, pasirodžiusios mieste, buvo padavėjos. Bet Klipdriftas augo, deimantų telkinių buvo atrandama vis daugiau. Miestas klestėjo, pritraukdamas perkamas moteris. Dabar žemos klasės viešųjų namų buvo koks pustuzinis, išimtis – ponios Agnesės viešnamis. Solidi, dviaukštė pilaitė Bristryte, pastatyta atokiau pagrindinės Lupstryto gatvės, kad gerbiamų miestelėnų žmonos neįsižeistų, pamačiusios tokią įstaigą. Būtent šių orių ponių vyrai ir buvo pagrindiniai Agnesės namų lankytojai, ir dar tie, kurie galėjo švaistyti pinigus vėjais. Malonumas buvo išties brangus, bet ir moterys – jaunos, patrauklios, – uoliai pasidarbuodavo už gautą sumą.

Alkoholinių gėrimų galėjai nusipirkti ištaigioje svetainėje, o pati ponia Agnesė stebėjo, kad klientų niekas neskubintų ir neapgaudinėtų.

Tvirta, gyvybinga, ugninių plaukų moteris, kokių trisdešimt

penkerių metų, anksčiau dirbo viename Londono viešnamyje, bet, išgirdusi apie neregėtai lengvą praturtėjimą, išvyko į Pietų Afriką. Ji sutaupė pakankamai pinigų ir atidarė nuosavą įstaigą. Reikalai ėmė sektis iš karto. Ponia Agnesė gerai žinanti, ko vyrams reikia, bet Džeimis Makgregoras buvo jai paslaptis. Jis dažnai čia lankėsi, negailėdamas leido pinigus, su moterimis elgėsi labai mandagiai, bet visada rodės nepasiekiamas, susimąstęs, lyg kas būtų pastatęs sieną tarp jo ir viso pasaulio.Ypač stebino jo akys – šviesios, bedugnės, ledinės. Kitaip nei visi lankytojai, jis niekada nekalbėdavo apie save ir savo praeitį. Ponia Agnesė buvo girdėjusi, kad jis suvedžiojo Solomono van der Mervo dukrą ir dabar, kai ši laukiasi kūdikio, atsisako vesti.

Ponia Agnesė manė, kad taip gali pasielgti tik paskutinis šunsnukis.

„Kad ir šunsnukis, bet labai patrauklus", – pagalvojo ji, akimis lydėdama laiptai žemyn lipantį Džeimį Makgregorą.

Grįžęs į viešbutį, kambaryje Džeimis aptiko Margaretą. Mergina stovėjo prie lango ir žvelgė į gatvę, išgirdusi žingsnius, ji atsisuko.

– Labas, Džeimi.

Jos balsas virpėjo.

– Ką čia veiki?

– Mums reikia pasikalbėti.

– Nėra apie ką kalbėtis.

– Žinau, kodėl taip pasielgei. Iš neapykantos tėvui. Patikėk, kad ir kaip jis tave būtų nuskriaudęs, aš apie tai nežinojau. Meldžiu... prašau... tikėk manimi. Nevaryk manęs. Aš per daug tave myliu.

– Tavo rūpestis, ar ne?– šaltai pažvelgė į ją Džeimis.

– Prašau, nežiūrėk taip. Juk ir tu mane myli.

Bet Džeimis jau nieko nebesiklausė. Jis vėl pergyveno tą siaubingą kelionę į Pardspaną, kai vos nemirė... sunkūs akmenys pakrantėje... jis varto juos, krinta bejėgis ir pagaliau – deimantai, daugybė deimantų. Ir vėl jis atiduoda akmenėlius van der Mervui, ir vėl ausyse spengia:

„Nesupratai, vaikine. Man partnerių nereikia. Tu dirbi man. Duodu tau dvidešimt keturias valandas, kad dingtum iš miesto..." Negailestingas spardymas... Dvokas iš maitvanagių snapų, plėšančių jo kūną.

Lyg iš toli pasigirdo Margaretos balsas:

– Nejaugi tu nepameni? Aš... priklausau... tau. Aš myliu tave.

Pro lipnų prisiminimų voratinklį Džeimis pažvelgė į Margaretą. Meilė. Jis nebežinojo to žodžio. Van der Mervas išdegino visus jausmus, liko tik neapykanta. Neapykanta Džeimiui tapo kelrodė žvaigždė, padėjusi viską iškęsti, nugalėti ryklius, persikelti per rifus, šliaužti per Namibijos minų laukus. Apie meilę poetai kūrė eiles, dainiai dainavo, galbūt ir yra toks jausmas, pasitaiko. Kitiems. Tik ne Džeimiui Makgregorui.

– Tu Solomono van der Mervo auka. Ir laukiesi jo anūko. Lauk iš čia!

Margareta nebeturėjo kur eiti. Ji mylėjo tėvą ir troško atleidimo, bet žinojo, kad to niekada nesulauks. Pasirinkimo nebuvo. Nei draugų, nei pažįstamų.

Išėjusi iš viešbučio, ji pasuko tėvo parduotuvės link, jausdama smalsius ir piktdžiugiškus praeivių žvilgsnius. Kai kurie vyrai pašaipiai šūkčiojo, bet ji ėjo aukštai iškelta galva. Prie durų Margareta sustojo ir, neryžtingai pamindžiojusi vietoje, visgi žengė vidun. Parduotuvėje buvo tuščia. Iš kambario išėjo van der Mervas.

– Tėve...

– Tu?!

Mirtina neapykanta jo balse trenkė kaip žaibas. Jis priėjo arčiau, ir Margareta užuodė viskio kvapą.

– Reikalauju, kad nešdintumeisi iš šio miesto. Tuojau. Nieko nelaukusi. Ir kad daugiau tavęs nematyčiau! Girdi? Niekada.

Ištraukęs iš kišenės keletą banknotų, jis šveitė juos žemėn.

– Imk ir eik lauk!

– Aš laukiuosi tavo anūko.

– Paties velnio išperos!

Suspaudęs kumščius, tėvas artinosi prie Margaretos.

– Kiekvienąkart tave pamatę, bjauri kale, žmonės šaipysis iš manęs, o jei išsinešdinsi, galbūt kada nors ir pamirš.

Ji ilgai aklai žvelgė į jį, po to apsisuko ir bejėgiškai nuėjo prie durų.

– Pinigus, kvaile! – užrėkė jis. – Palikai pinigus.

Visiškai suglumusi Margareta nusigavo iki pigaus pansiono miesto pakrašty. Šeimininkė ponia Ovens buvo apkūni, keturiasdešimties metų, malonaus veido moteris. Vyras atsivežė ją į Klipdriftą ir paliko. Kokia išlepusi būtybė seniai būtų prapuolusi, bet ponia Ovens buvo lipdyta iš kito molio ir mokėjo išgy-

venti bet kokiomis sąlygomis. Per tą laiką jai teko pamatyti daugybę nelaimingų žmonių, bet ne tokių, kaip ši septyniolikmetė.

– Norėjote mane matyti?

– Taip... atėjau sužinoti, gal galėčiau pas jus gauti kokį darbą?

– Darbą? O ką mokate daryti?

– Ką tik prireiks. Aš gerai gaminu. Galiu aptarnauti lankytojus. Kloti lovas, tvarkyti. Aš... aš... – iš paskutiniųjų mikčiojo ji. – Prašau, – maldavo Margareta, – prašau... ko tik pageidausite.

Ponia Ovens žiūrėjo į drebančią merginą, jausdama, kaip plyšta iš gailesčio širdis.

– Manau, viena pagalbininkė nesutrukdys. Kada pradėsite darbą?

Mergina su palengvėjimu atsiduso.

– Dabar, iškart.

– Bet aš mokėsiu tik...

Ji greit suskaičiavo mintyse, pridėjo dar keletą pensų.

– Per mėnesį gausite vieną svarą, du šilingus ir vienuolika pensų. Nedaug, bet gyventi ir valgyti galėsite čia.

– Ačiū, aš sutinku, – padėkojo Margareta.

Dabar Klipdrifto gatvėse Solomonas van der Mervas beveik nebepasirodydavo, o prie jo parduotuvės durų vis dažniau galėjai išvysti lentelę „Uždaryta"; pirkėjam teko ieškoti kitos vietos.

Kiekvieną sekmadienį jis uoliai lankė bažnyčią, bet nesimeldė, ne. Reikalavo, kad Dievas ištaisytų siaubingą klaidą ir nuo paklusnaus tarno pečių nuimtų gėdos naštą. Anksčiau tikintieji gerbė tokį turtingą ir įtakingą žmogų, o dabar jis jautė tik smerkiančius žvilgsnius ir tulžingą kuždesį už nugaros. Šalia jo ant suolelio sėdėjusi šeimyna perėjo į kitą vietą. Nuo jo visi nusisuko. Šventiko pamokslas apie puolusias moteris ir tėvus, paliekančius savo dukras likimo valiai, jį visai pribaigė.

„Jie apnuogino ją, atėmė sūnus ir dukteris, o ją pačią nužudė kalaviju".

Ir ištarė Viešpats Moisėjaus lūpomis:

„Neišniekink savo dukrų, leisdamas joms paklysti, kad atsidavusi pagundai nepaklystų visa žemė..."

Po šių žodžių van der Mervas kojos daugiau į bažnyčią nekėlė.

Solomonas van der Mervas dabar patirdavo vien nuostolius,

o Džeimio Makgregoro reikalai klestėjo. Dirbti deimantų kasyklose buvo vis sunkiau, kasti reikėjo vis giliau, o žmonės neturėjo pinigų sudėtingai įrangai. Mieste greit pasklido žinia, kad Džeimis Makgregoras suteikia kreditą mainais į pusę pelno. Laikui bėgant jis supirko sklypus iš savo partnerių ir tapo vieninteliu daugybės kasyklų savininku. Jis investavo pinigus į nekilnojamąjį turtą, aukso, deimantų gavybą, bet sudarydamas sandėrius buvo itin sąžiningas. Vis daugiau žmonių ateidavo pas Džeimį, jau žinodami jo gerą vardą.

Mieste buvo du bankai, ir kai vienas bankrutavo, Džeimis, įsitikinęs, jog kalta nekompetentinga vadovybė, nupirko jį ir paskyrė dirbti savo žmones, kad niekas nesužinotų apie jo vykdomas stambias operacijas.

Viskas, prie ko tik Džeimis prisiliesdavo, virto auksu. Jis turėjo viską, ko tik troško vaikystėje, ir dar daugiau: turtus, padėtį, bet tai nebuvo vertinga. Savo sėkme Džeimis vadino van der Mervo nelaimes. Bet to buvo maža.

Retkarčiais gatvėje susitikęs Margaretą, Džeimis praeidavo lyg nepastebėjęs.

Jis net neįsivaizdavo, kaip jaudindavosi mergina po tų atsitiktinių susitikimų. Ji vos nenualpdavo. Margareta vis dar mylėjo Džeimį giliai, be atsako. Bet nieko negalėjo pakeisti. Jis pasinaudojo ja, kad nubaustų tėvą, bet Margareta žinojo, jog neapykanta – aštrus kardas, galintis sužeisti ir patį keršytoją. Greit ji susilauks kūdikio, Džeimio kūdikio, ir kai šis pamatys savo vaikelį, ves jo motiną. Margareta taps ponia Makgregor! Naktį, guldama miegoti, ji lietė išsipūtusį pilvą ir šnibždėjo: „Mūsų sūnus...“ Žinoma, kvaila buvo tikėtis, kad taip įmanoma įtakoti vaikelio lytį, bet juk tai nieko bloga, o be to, kiekvienas vyras nori sūnaus.

Bėgo mėnesiai, vaikelis vis augo motinos įsčiose, ir tai baugino Margaretą, jai reikėjo su kuo nors pasikalbėti. Bet moterys šiame mieste nusisukdavo nuo nusidėjėlės – religija jas išmokė tik smerkti, o ne atleisti. Vieniša tarp svetimų žmonių, naktimis Margareta raudojo savęs ir dar negimusio kūdikio.

Klipdrifto centre Džeimis nusipirko dviaukštį namą ir ten įrengė savo kontorą. Kartą į jo kabinetą užėjo vyriausiasis buhalteris Makmilanas.

– Žadame sujungti mūsų kompanijas, – pareiškė jis šeimininkui. – Korporacijai reikės naujo pavadinimo. Gal turite pasiūlymų?

– Aš pagalvosiu, – linktelėjo Džeimis.

Ir jis iš tikrųjų ilgai svarstė. Ausyse skambėjo seniai girdėti balsai, jis vėl prisiminė jūrinį rūką ir Namibijos deimantų laukus. Džeimis suprato, kad yra tik vienas pavadinimas. Pasikvietęs buhalterį, jis pareiškė:

– Naują kompaniją pavadinsime „Kriugeris Brentas". „Kriugerio Brento korporacija".

Banko valdininkas Olvinas Koris paprašė Džeimio susitikti.

– Aš dėl pono van der Mervi skolų. Vėluoja susimokėti mokesčius. Anksčiau, kai jam sekėsi, galėjome rizikuoti, bet dabar jis beveik žlugęs. Manau, atėjo laikas parduoti jo akcijas.

– Ne.

Koris nustebęs pažvelgė į šeimininką.

– Jis buvo atėjęs ryte. Prašė paskolos...

– Duokite, kiek paprašys.

Valdininkas pakilo eiti:

– Kaip liepsite, pone Makgregorai. Aš pasakysiu jam, kad jūs...

– Nieko nesakykite. Tiesiog paskolinkite pinigų.

Kiekvieną rytą Margareta keldavosi penktą valandą ir iš mielinės tešlos kepdavo maloniai kvepiančius pyragus, o kai pansiono gyventojai nusileisdavo į valgyklą pusryčiauti, paduodavo jiems avižinės košės, avienos, kiaušinių, saldžių bandelių ir garuojančios kavos.

Beveik visi pansiono gyventojai buvo deimantų ieškotojai. Kai kurie Klipdrifte pasiliko tik įkainoti surastus deimantus, išsimaudyti vonioje, gerai prisigerti ir aplankyti vieną iš viešnamių. Beveik visi jie buvo grubūs nepraustaburniai valkatos.

Klipdriftas žinojo nerašytą taisyklę: padorių moterų neliesti. Visada atsiras kekšių, su kuriomis galėsi permiegoti. Tačiau Margareta van der Merv sunku buvo kaip nors apibūdinti. Padori mergina negali pastoti neištekėjusi, ir visi manė, kad jei Margareta kartą nusidėjo, tai tik pasiūlyk – atsiguls su bet kuo. Ir jie siūlėsi. Kai kurie tiesmukiškai bruko pinigus, kiti svaidė dviprasmiškas užuominas, bet tikslas buvo vienas. Su tokiais Margareta elgėsi ramiai ir išdidžiai. Bet kartą vakare, jau guldama miegoti, ponia Ovens išgirdo iš Margaretos kambario sklidusius riksmus. Atlapojusi duris, šeimininkė įlėkė vidun. Vienas pansiono gyventojų, girtas vyriškis, perplėšęs Marga-

retos marškinius, metė ją ant lovos ir visu svoriu užvirto. Ponia Ovens lyg įniršusi tigrė puolė girtuoklį. Pagriebusi žarsteklį, ji talžė prievartautoją. Šeimininkė taip įtūžo, kad net atsirado jėgų ištempti be sąmonės kritusį vyriškį į koridorių ir išmesti jį gatvėn. Po to ponia Ovens uždususi parbėgo atgal. Margareta šluostėsi nuo lūpų kraują. Jos rankos drebėjo.

– Ar viskas gerai, Mege?

– Taip. Aš... ačiū jums, ponia Ovens.

Netikėtai mergina ėmė verkti: šiame mieste, kur visi nuo jos nusisuko, atsirado nors vienas švelnus ir geras žmogus.

Ponia Ovens žiūrėjo į Margaretos pilvą ir galvojo:

„Vargšė fantazuotoja! Džeimis Makgregoras niekada jos neves".

Artėjo metas gimdyti. Margareta greit pavargdavo, vos gebėjo pasilenkti. Vienintelis džiaugsmas buvo jausti, kaip juda kūdikis. Ji ir jos sūnus buvo vieni šioje žemėje, ir Margareta valandų valandas kalbėjosi su juo, pasakodama, kas jo laukia.

Kartą vėlų vakarą, tuoj pat po vakarienės, pansione pasirodė jaunas negras ir įteikė Margaretai voką.

– Liepta laukti atsakymo, – paaiškino jis.

Margareta perskaitė laišką, po to labai lėtai dar kartą.

– Gerai, – linktelėjo ji, – perduok, kad aš sutinku.

Kitą penktadienį, pusiaudienį, Margareta priėjo ponios Agnesės viešnamį. Prie durų kabėjo lentelė „Uždaryta". Nekreipdama dėmesio į nustebusių praeivių žvilgsnius, ji nedrąsiai pasibeldė, galvodama, ar tik nebus suklydusi. Merginai buvo sunku ryžtis ir ji sutiko tik dėl to, kad nebeištvėrė vienatvės.

Štai kas buvo laiške:

„Brangi panele van der Merv! Žinoma, tai ne mūsų reikalas, bet aš su savo mergaitėmis ilgai kalbėjome apie jūsų nelaimę ir apie tai, kaip su jumis negražiai pasielgė. Tiesiog gėda! Mes norėtume padėti jums ir jūsų mažyliui. Jeigu toks pasiūlymas jums priimtinas, labai apsidžiaugsime ir lauksime pietų. Tikimės, kad galėsite ateiti penktadienį, vidurdienį.

Pagarbiai, ponia Agnesė.

P.S. Patikėkite, mes niekada neliežuvaujame".

Margareta nedrąsiai mindžiojo slenkstį, galvodama išeiti, bet štai durys atsivėrė ir pasirodė ponia Agnesė. Paėmusi Margaretą už rankos, ji pakvietė:

– Užeikite, brangioji. Jums kenkia toks karštis.

Ji nusivedė merginą į svetainę, apstatytą karalienės Viktorijos stiliaus raudono pliušo krėslais. Kambarys buvo papuoštas kaspinais ir dar dievai žino iš kur ištrauktais spalvotais balionais. Ant kartoninių plakatų buvo iškeverzota:

„Sveikas atvykęs, mažyli!"

„Būtinai gims berniukas!"

„Su gimtadieniu!"

Svetainėje jau laukė ponios Agnesės merginos – įvairaus amžiaus, ūgio ir visų odos spalvų. Tokia proga visos pasipuošė griežto stiliaus sukniomis, neišsidažė. Margareta apstulbusi pagalvojo, kad šie puolę tvariniai daug išvaizdesni nei padorios miesto damos.

Margareta nužvelgė kambaryje susirinkusias prostitutes ir sustojo, nežinodama, ką daryti. Kai kurie veidai buvo pažįstami. Margareta parduodavo joms prekių, kai dirbo pas tėvą. Keletas labai jaunų ir gražių merginų, kitos vyresnės, storos, dažytais plaukais. Bet visos gailėjosi nelaimingos, nuskriautos mergaitės. Visos buvo malonios, draugiškos ir visos norėjo padėti.

Jos apsupo Margaretą, vis susižvalgydamos, bijodamos padaryti ką nors ne taip. Tegul tyčiojasi ir šios merginos, purvu drabsto – jos gerai žino: ji – tikra ledi.

Prostitutės puikiai suvokė, kad tarp jų ir Margaretos – praraja. Ji pagerbė šias moteris atvykdama, ir jos ryžosi padaryti viską, kad niekas nesudrumstų iškilmių nuotaikos.

– Mes paruošėme skanius pusryčius, širdele, – pasakė ponia Agnesė. – Tikiuosi jūs išalkusi.

Margaretą nusivedė į valgomąjį, kur jau buvo padengtas šventinis stalas, o prie jos įrankių stovėjo šampano butelis. Eidama koridoriumi, Margareta pažvelgė į laiptus, vedusius į antrą aukštą. Ji žinojo, kad Džeimis čia dažnas svečias. Įdomu, kurią merginą jis išsirinko? Tikriausiai ne vieną. Vėl ir vėl Margareta stebėjo, lygino... ir klausė savęs, ką gi Džeimis rado jose.

Pietūs virto tikra puota. Iš pradžių patiekė nuostabią šaltą sriubą ir salotų, po to buvo šviežias keptas karpis, aviena ir antis su daržovėmis ir bulvėmis, o desertui – pyragaičiai su romu, sūris, vaisiai ir kava. Margareta su malonumu valgė ir jautėsi puikiai. Ją pasodino stalo gale kaip gerbiamą svečią. Dešinėje sėdėjo ponia Agnesė, kairėje – panelė Megė, gražutė

blondinė kokių šešiolikos metų. Iš pradžių kalba nesirišo. Merginos galėjo pripasakoti šimtus nepadorių istorijų, bet vargu ar jas suprastų gerai išauklėta Margareta. Todėl jos kalbėjo apie orą, apie greit besiplečiantį Klipdriftą ir Pietų Afrikos ateitį. Visos merginos puikiai išmanė politikos, ekonomikos klausimus, žinojo deimantų kainas, juk informaciją gaudavo iš pirmų lūpų, iš pačių ieškotojų.

Tiesa, gražioji Megė buvo beprasitarianti:

– Džeimis ką tik aptiko naujų deimantų...

Ir pajutusi, kad kambaryje stojo mirtina tyla, sutrikusi pridūrė:

– Mano dėdė Džeimis. Jis... vedęs mano tetulę.

Netikėtai užplūdusi pavydo banga sukrėtė Margaretą. Ponia Agnesė tuojau pakeitė temą.

Po pietų šeimininkė atsistojo ir nusišypsojo Margaretai:

– Eime, širdele.

Visos perėjo į antrąją svetainę, kurios Margareta dar nebuvo mačiusi. Kambarys buvo pilnas gražiai suvyniotų, kaspinais perrištų dovanų. Margareta apstulbusi dairėsi.

– Aš... aš nežinau, ką ir pasakyti.

– Išvyniokite jas.

Čia buvo lopšys, megzti batukai, vystyklai, išsiuvinėtos kepurytės ir net paltukas, batukai su sagutėmis, vaikiškas sidabrinis puodelis, šukos ir šepetėlis pasidabruotais koteliais. Kituose ryšulėliuose buvo barškutis, ryškių spalvų kubeliai, alaviniai kareivėliai, medinis arkliukas–supynės ir pagrindinė, gražiausia dovana – ilga, balta krikštynų suknelė.

Margareta pasijautė lyg per Kalėdas. Nieko panašaus ji net tikėtis negalėjo. Giliai paslėpti vienatvės ir nereikalingumo jausmai suspaudė širdį, ir Margareta ėmė raudoti.

Apsikabinusi ją, ponia Agnesė tyliai paliepė kitoms išeiti. Merginos iškart pakluso. Ponia Agnesė pasodino Margaretą ant sofos, prisiglaudė prie savęs, laukdama, kol ši nusiramins.

– A... atleiskit... – sumikčiojo Margareta. – Net... nežinau, kas man užėjo.

– Nieko, meilute. Šitos sienos daug ašarų matė, bet matė ir džiaugsmo. Ir žinai, ką supratau? Kada nors viskas tikrai susitvarkys. Tu ir vaikelis būsite laimingi, patikėk.

– Ačiū, – sušnibždėjo Margareta ir parodė į dovanų kalną. – Nežinau, ar kada sugebėsiu atsidėkoti jums už...

Ponia Agnesė suspaudė jos ranką:

– Nereikia. Tu net neįsivaizduoji, kaip džiaugėsi merginos visa tai ruošdamos. Retai taip švenčiame. Jei kuri ir pastoja – tai joms tragedija.

Bet tuoj pat supratusi, užsidengė burną ranka.

– Ak, atleisk man, nesusivaldžiau.

Margareta nusišypsojo:

– Aš tik noriu, kad žinotumėte: tai viena nuostabiausių mano gyvenimo dienų.

– Tu mus taip pagerbei, nepasibjaurėjai čia ateiti, brangute. Mano galva, tu puikesnė už visas šio miesto moteris. Kekšės nelaimingos! Užmuščiau vien už tai, kad taip su tavim elgėsi! Atleisk už tiesmukiškumą, tavasis Džeimis Makgregoras – kvailys neraliuotas.

Ponia pakilo nuo sofos:

– Vyrai! Jei sugebėtume be jų apsieiti, pasaulis taptų nuostabesnis! O gal ir ne... kas žino?

Truputėlį nurimusi, Margareta taip pat atsistojo ir suspaudė ponios Agnesės ranką.

– Kol gyva būsiu, neužmiršiu jūsų gerumo. O kai mano sūnus užaugs, papasakosiu jam apie šią dieną.

– Manai, verta papasakoti? – suabejojo ponia Agnesė.

– Būtinai, – nusišypsojo Margareta.

Ponia palydėjo ją iki durų.

– Aš pasamdysiu furgoną, kad nuvežtų dovanas į pansioną. Laimės tau, mergaite.

– Ačiū jums. Labai ačiū!

Margareta išėjo. Ponia Agnesė dar pastovėjo minutėlę, žiūrėdama, kaip ši neapsukriai nuėjo šaligatviu. Po to sugrįžo į svetainę ir įsakmiai sušuko:

– Viskas, mergaičiukės, šventė baigėsi. Laikas dirbti!

Lygiai po valandos ponios Agnesės įstaiga vėl buvo pasiruošusi priimti lankytojus.

8 dalis

Atėjo metas užtrenkti spąstus.

Pusę metų Džeimis Makgregoras be didelio triukšmo dengė van der Mervio skolas, supirkinėjo įvairias įmones ir pagaliau kontroliavo visas valdas. Bet labiausiai Džeimį persekiojo idėja tapti deimantinių Namibijos laukų valdovu, juk tose žemėsi jis praliejo kraują ir vos nežuvo. Vogti deimantai padėjo jam su-

kurti imperiją ir sutrypti Solomoną van der Mervą. Bet tikslas dar nepasiektas. Nors arti.

Van der Mervas toliau klimpo į skolas. Niekas mieste nenorėjo jam skolinti pinigų. Tik vienintelis bankas sutiko duoti olandui neribotą paskolą – tikrasis šio banko savininkas buvo Džeimis Makgregoras.

Parduotuvė beveik visada būdavo uždaryta. Nuo ankstyvo ryto van der Mervas gerdavo, per pietus užsukdavo pas ponią Agnesę, o kartais pasilikdavo ten nakvoti.

Kartą ryte Margareta, ponios Ovens prašymu, užsuko pas mėsininką viščiukų ir atsitiktinai pažvelgusi pro langą išvydo iš viešnamio išeinantį tėvą. Ji vos pažino barzda apžėlusį, susivėlusį senį, lėtai krantine velkantį koją už kojos.

Nesuprasdamas, kas vyksta, van der Mervas suvokė viena: jis nekaltas, o jo gyvenimas sužlugdytas. Priešaky – tuštuma. Viešpats išsirinko jį kaip Judą, kad patikrintų jo tikėjimą. Van der Mervas buvo įsitikinęs, kad kada nors nugalės nematomus priešus. Tereikia laiko ir kuo daugiau pinigų. Jis įkeitė viską, ką turėjo, – parduotuvę, šešių nedidelių deimantų kasyklų akcijas, netgi arklį su vežimu. Pagaliau nebeliko nieko, išskyrus deimantų laukus Namibijoje, ir tą dieną, kai olandas nusprendė ir juos paaukoti, Džeimis sudavė paskutinį smūgį.

– Metas susimokėti skolas, – tarė jis savo patikėtiniui. – Duokite jam dvidešimt keturias valandas ir jei atsisakys mokėti – įkeistas turtas priklausys man.

– Pone Makgregorai, juk jis niekada nesurinks tokios sumos. Jis...

– Dvidešimt keturios valandos.

Kitą dieną, lygiai ketvirtą valandą, patikėtinio pavaduotojas ir teismo anstolis atvyko į parduotuvę su įsakymu konfiskuoti visą kilnojamą ir nekilnojamą Solomono van der Mervi turtą. Kitoje gatvės pusėje, pro kontoros langą, Džeimis stebėjo, kaip van der Mervą išmeta iš krautuvės. Senis stovėjo ant šaligatvio bejėgiškai svyruodamas, nebežinodamas, kur eiti, ką daryti. Jis viską prarado. Pagaliau Džeimis atkeršijo priešui. Bet kažkodėl širdis nesidžiaugė. Vien tuštuma. Žmogus, kurį jis sutrypė, anksčiau spėjo pakenkti.

Kai vakare Džeimis pasirodė ponios Agnesės namuose, ji pranešė:

– Girdėjote naujieną? Prieš valandą Solomonas van der Mervas sau smegenis ištaškė.

Laidojo jį Klipdrifto pakrašty, niūriose kapinėse. Be duobkasių van der Mervą į paskutinę kelionę lydėjo tik du žmonės – Margareta ir Džeimis Makgregoras. Margareta vilkėjo juodą plačią suknelę, atrodė išbalusi ir serganti. Džeimis, aukštas, elegantiškai pasirėdęs, regis, pasinėrė į apmąstymus. Jie stovėjo vienas prieš kitą, stebėdami, kaip leidžiasi žemėn grubiai sukaltas, neobliuotų lentų karstas. Žemės grumstai krito ant dangčio, ir Margaretai pasigirdo tėvo balsas:

– Kekše!.. Kekše!..

Ji pakėlė galvą ir pažvelgė į Džeimį. Akys susitiko. Džeimio žvilgsnis buvo šaltas, bejausmis. Nepažįstamojo žvilgsnis. Tą akimirką Margareta pajautė, kad neapkenčia jo.

„Stovi čia taip ramiai, o juk esi kaltas kaip ir aš. Mes nužudėme jį, abu.

Aš tavo žmona prieš Dievą. Mes kartu nusidėjome".

Ji pažvelgė į kapą. Žemė uždengė karstą.

– Ilsėkis, – sušnibždėjo Margareta. – Ilsėkis ramybėje!..

Kai ji apsidairė, Džeimio nebebuvo.

Klipdrifte buvo dvi taip vadinamos ligoninės, įsikūrusios varganuose namiūkščiuose, tačiau tokios apleistos, jog per dieną ten mirdavo keletas žmonių. Ne visiems buvo lemta išgyventi.

Margareta jau turėjo gimdyti, ir ponia Ovens susitarė su negre pribuvėja Hana. Trečią ryto prasidėjo sąrėmiai.

– Laikykis ir kentėk, – reikalavo Hana, – kitkas Dievo valioj.

Po pirmo skausmo antplūdžio Margareta nusišypsojo. Į pasaulį ateina Džeimio sūnus. Ji pasirūpins, kad tėvas pripažintų savo vaiką. Kūdikis neturi kentėti per kitų nuodėmes.

Bėgo valandos, sąrėmiai stiprėjo, ir kai tik koks smalsuolis iš pansiono įlįsdavo kambarin pasiteirauti, kaip sekasi, Hana negailestingai išgrūsdavo jį lauk.

– Tik tavo valia. Tavo, Viešpaties ir to velnio, kuris įstūmė tave bėdon.

– Ar gims berniukas? – suinkštė Margareta.

Hana nušluostė gimdyvės veidą drėgna skarele:

– Kai tik patikrinsiu, ar vietoje jo daikčiukai, iškart pasakysiu. O dabar stumk. Stipriai! Dar stipriau.

Skausmas ritosi nesiliaujančiomis bangomis, plėšė kūną.

– O Viešpatie, kažkas negerai, – pagalvojo Margareta.

– Stumk! – kartojo Hana, staiga sunerimusi.

– Jis apsivertė! – sušuko pribuvėja. – Negaliu ištraukti!

Pro rausvą rūką Margareta dar išvydo, kaip Hana pasilenkė ir kažką jai padarė... ir kambarys kažkur nuplaukė, ir visos kančios baigėsi. Margareta lėkė beribėj erdvėj, o tamsaus tunelio gale degė ryški šviesa, ir kažkas ją šaukė, ir tai buvo Džeimis.

„Aš čia, Mege, brangioji. Tu padovanosi man nuostabų sūnų..."

Jis sugrįžo. Margaretos neapykanta dingo. Vakar ji žinojo, kad niekada negalėtų neapkęsti Džeimio. Kažkas ištarė:

– Tuojau viskas baigsis...

Ir vėl kažkas plėšė jos kūną; nuo nepakeliamo skausmo ji garsiai sušaukė.

– Pakentėk, – pasakė Hana. – Galvutė pasirodė.

Po akimirkos Margareta pajuto kažką šlapią ir glitų tarp kojų. Hana, pakėlusi raudoną kamuolėlį, pergalingai sušuko:

– Sveikas atvykęs į Klipdriftą! Brangute, tu pagimdei sūnų!

Margareta pavadino jį Džeimiu.

Ji žinojo, kad kas nors praneš Džeimiui, jog šis tapo tėvu, ir jis ateis arba ką nors atsiųs. Bet praėjo keletas savaičių, Džeimis vis nesirodė, ir Margareta nusprendė jam parašyti. Pasiuntinys grįžo po pusvalandžio. Virpėdama iš nekantrumo, Margareta nubėgo laipteliais.

– Ar matei poną Makgregorą?

– Taip, ponia.

– Perdavei raštelį?

– Taip, ponia.

– Ką jis pasakė? – tardė jį Margareta.

Berniukas droviai nuleido galvą:

– Jis... jis atsakė, kad neturi sūnaus, panele van der Merv.

Margareta pasiėmė kūdikį, užsidarė kambaryje ir neišeidama prasėdėjo ten visą dieną ir naktį.

– Tavo tėtis, Džeimi, labai supykęs, bet pamatys tave, pamils ir pasiims mus abu. Pamatysi, brangusis. Viskas bus gerai.

Ryte, kai ponia Ovens pasibeldė į duris, Margareta iškart atidarė. Ji atrodė keistai rami.

– Ar viskas gerai, Mege?

– Ačiū. Geriau nebūna.

Ji suvyniojo Džeimį į gražiausią anklodėlę ir paėmė ant rankų.

– Ruošiuosi su juo pasivaikščioti.

Ponios Agnesės ir mergaičių padovanotas vežimėlis buvo nuostabus: pintas iš plonų vytelių, išklotas brangia medžiaga.

Margareta stūmė vežimėlį siaura Lupstryto gatvele. Atsitiktiniai praeiviai šypsojosi mažyliui, bet sutiktos moterys, vengdamos Margaretos, perbėgdavo į kitą gatvės pusę. Toji, nieko nepastebėdama, ieškojo vieno žmogaus.

Kiekvieną dieną, jei tik oras būdavo geras, pačiais gražiausiais rūbeliais ji aprengdavo mažylį ir išeidavo pasivaikščioti. Praėjo savaitė, o ji taip ir nesutiko Džeimio, ir pagaliau suprato, kad šis sąmoningai jos vengia. Margareta nusprendė: jei tėvas neina pas sūnų, sūnus turi patekti pas tėvą.

Kitą rytą ji priėjo prie šeimininkės.

– Turiu trumpam išvažiuoti, ponia Ovens. Grįšiu po savaitės...

– Bet kūdikiui dar anksti keliauti, Mege. Jis...

– Mažylis pasiliks mieste.

– Čia? – užsirūstino moteris.

– Ne, ponia Ovens. Ne čia.

Ant vienos Klipdrifto kalvų Džeimis Makgregoras pasistatė namą: vieno aukšto, smailiu stogu, plačiomis verandomis, apsuptą krūmokšnių ir medelių. Prieš namą žydėjo nuostabus rožynas, o už jo – patalpa karietoms ir tarnų namelis. Džeimis pasamdė ekonomę, solidaus amžiaus našlę Judžiniją Toli, palikusią Anglijoje šešis, tiesa, suaugusius, vaikus. Toli buvo griežta tarnams.

Lygiai dešimtą ryto su kūdikiu ant rankų Margareta pasirodė prie Džeimio namo, gerai žinodama, kad šis jau bus išvažiavęs į kontorą. Duris atidarė ponia Toli ir, pamačiusi Margaretą, neteko žado: net per šimtą mylių kiekvienas šuva žinojo šią merginą.

– Atleiskite, bet pono Makgregoro nėra namie, – pareiškė ji ir jau būtų uždariusi duris, bet Margareta ją sustabdė:

– Aš ne pas poną Makgregorą, aš atnešiau jo sūnų.

– Bet aš apie tai nieko nežinau. Jūs...

– Išvažiuoju savaitei. Kai tik grįšiu, pasiimsiu.

Ji ištiesė kūdikį.

– Jo vardas Džeimis.

Ponios Toli veidas net persikreipė:

– Jūs negalite jo čia palikti. Ponui Makgregorui...

– Rinkitės, – pareiškė Margareta, – arba paimsite kūdikį,

arba paliksiu jį prie slenksčio. Ponui Makgregorui tai tikrai nepatiks.

Ir, nieko nelaukdama, įbruko vaiką ekonomei, apsisuko ir nuėjo gatve.

– Palaukite! Jūs negalite... Sugrįžkite! Panele...

Bet Margareta net neatsisuko. Ponia Toli stovėjo lyg įbesta žemėn, baimingai žvilgčiodama į kūdikį ir įsivaizdavo, kaip užsirūstins ponas Makgregoras.

Ji dar niekada nebuvo mačiusi šeimininko taip įsiutusio.

– Kaip galėjote šitaip kvailai pasielgti? – rėkė jis. – Reikėjo teisiai prieš nosį užtrenkti duris!

– Aš labai pasimečiau, pone Makgregorai. Ji...

– Jos vaikas mano namuose?!

Susijaudinęs jis lakstė pirmyn ir atgal, vis stabteldamas prie vargšės ekonomės.

– Ir išvis turėjau jus už tai išvaryti.

– Ji sugrįš po savaitės. Aš...

– Man nusispjaut, kada ji sugrįš! – užrėkė Džeimis. – Kad to vaiko nematyčiau! Tuojau pat! Atsikratykite juo!

– Kaip liepsite tai padaryti, pone Makgregorai? – šaltai pasiteiravo ekonomė.

– Palikite kur nors mieste. Suraskite ką nors ir atiduokite.

– Ką?!

– Iš kur man žinoti?!

Ponia Toli pažvelgė į mažutį ryšulėlį. Mažylis pabudo nuo riksmo ir ėmė verkti.

– Klipdrifte nėra vaikų namų, – pareiškė ji, švelniai sūpuodama vaikelį, bet šis rėkė vis garsiau. – Kažkas turi juo pasirūpinti.

Džeimis nervingai taršė ranka plaukus.

– Velniai rautų! Na, gerai, – nusprendė jis pagaliau. – Buvote tokia gailestinga paimdama kūdikį, dabar juo ir rūpinkitės!

– Gerai, pone.

– Ir darykite ką nors, kad jis liautųsi klykęs! Supraskite pagaliau, ponia Toli, nenoriu jo matyti. Nenoriu net jausti, kad jis šiuose namuose. O kai motina ateis jo pasiimti, kad ir jos nematyčiau, aišku?

Mažylis dar garsiau ėmė verkti.

– Labai aišku, pone Makgregorai.

Ir ponia Toli suskubo išeiti.

Džeimis Makgregoras dar ilgai sėdėjo kabinete, rūkė ciga-

rus ir kilnojo taurelę. Kvaila moteris! Galvoja, kad pamatęs kūdikį jis apsiseilės ir tuojau prisipažins, jog myli ją ir sūnų. Neišdegs! Jis net nežvilgtels į berniūkštį?! Tas vaikas gimė iš neapykantos ir keršto. Visą gyvenimą Džeimis nepamirš Solomono van der Mervo veido, kai šis sužinojo, kad jo duktė laukiasi. Tai buvo tik pradžia. O pabaiga – žemės grumstai, barbenantys į medinį karsto dangtį. Metas susirasti Bendą ir papasakoti, kad jų troškimai išsipildė.

Džeimis jautė keistą tuštumą širdy.

„Reikia siekti naujų tikslų", – galvojo jis.

Džeimis buvo turtingas, neįtikėtinai turtingas. Jis supirko šimtus akcijų žemės, turtingos auksu, deimantais, spalvotaisiais metalais ir kitais retais mineralais. Jam priklausė beveik pusė Klipdrifto. Džeimio žemės plytėjo nuo Namibijos iki Keiptauno. Kad ir kaip jis didžiavosi savo pasiekimais, vis buvo maža. Džeimis prašė, kad tėvai atvažiuotų į Klipdriftą ir gyventų kartu su juo, bet jie nepanoro palikti Škotijos. Broliai vedė, o seserys ištekėjo. Džeimis siųsdavo šeimai pinigų ir labai tuo džiaugdavosi, bet pats jis nebuvo laimingas. Tik prieš keletą metų Džeimio širdį suvirpindavo pakilimai ir nuopoliai, visa esybe jis jautė gyvenimą, kuomet su Benda plaukė plaustu per vandenyną, nugalėjo rifus, šliaužė dykuma per minų laukus. Džeimiui atrodė, kad jis vysta kaip augalas be vandens ir bijo prisipažinti, jog yra vienišas.

Džeimis vėl pakėlė viskio butelį ir pamatė, kad jis tuščias. Arba jis pats nesąmoningai viską išgėrė, arba ponia Toli slapta pasivaišino. Džeimis pasiėmė aukštą stiklinę ir nuėjo į saugyklą. Išsitraukęs butelį, jau norėjo atkimšti, bet išgirdo vaiko balselį.

Vėl! Turbūt ponia Toli pasiguldė jį savo kambary, prie virtuvės. Tikriausiai ji pakluso šeimininko įsakymui, nes per dvi dienas vaiko nebuvo nei matyti, nei girdėti,

Džeimis išgirdo švelnų ekonomės balselį, kokiais visos moterys šnekina mažus vaikus.

– Tu mano gražuolėli, saulute. Tu tikras angelėlis, tiesa? Mažutis angelėlis...

Mažylis vėl ėmė krykštauti. Džeimis priėjo prie atvirų ponios Toli miegamajojo durų ir pažvelgė vidun. Ekonomė įsigudrino iš kažkur gauti lopšį ir ten paguldė mažylį. Vaikutis stipriai suspaudęs laikė jos pirštą.

– Koks gi tu stiprus, vaikine. Džeimi, kai užaugsi...

Pamačiusi tarpdury šeimininką, ji sutriko.

– Ak! Jums manęs reikia, pone Makgregorai?

– Ne.

Džeimis priėjo prie lopšio.

– Tiesiog balsai sutrukdė...

Ir tą dieną Džeimis pirmąkart pamatė savo sūnų. Kūdikis atrodė stambesnis ir stipresnis, nei jis tikėjosi. Atrodė, kad mažylis šypsosi tėčiui.

– Ak, atleiskite, pone Makgregorai. Jis iš tisų labai geras berniukas. Ištieskite pirštą ir pamatysite, kaip jis įsikibs.

Bet Džeimis, nieko neatsakęs, apsisuko ir išėjo iš kambario.

Visoje valstijoje Džeimiui tarnavo apie penkiasdešimt žmonių, dirbančių įvairiose įmonėse, ir visi, nuo pasiuntinuko iki direktoriaus, žinojo, iš kur kilo „Kriugerio Brento kompanijos" pavadinimas, ir labai didžiavosi, jog dirba pas Džeimį Makgregorą. Neseniai jis pasamdė šešiolikmetį Deividą Blekvelą, vieno amerikiečio, atvykusio iš Oregonos deimantų ieškoti, sūnų. Kai žmogelis prarado visus pinigus, Džeimis paskyrė jį vienos deimantų kasyklos prižiūrėtoju, o jo sūnus, nusprendęs vasarą padirbėti, taip patiko Džeimiui, kad šis davė jam pastovų darbą. Deividas buvo protingas, patrauklus ir iniciatyvus žmogus, o, be to, Džeimis buvo įsitikinęs, kad jaunuolis patikimai saugos firmos paslaptis, todėl ryžosi duoti jam subtilią užduotį:

– Deividai, noriu, kad nuvyktum į ponios Ovens pansioną. Ten gyvena moteris, Margareta van der Merv.

Galbūt Deividas žinojo šį vardą, o gal ir visą istoriją, bet neišsidavė:

– Taip, pone?

– Nekalbėk su niekuo, tik su ja. Mano ekonomei ji paliko kūdikį. Perduok, kad šiandien ji pasiimtų savo vaiką iš mano namų.

– Gerai, pone Makgregorai.

Po pusvalandžio Deividas Blekvelas sugrįžo.

Džeimis atitraukė akis nuo rašomojo stalo.

– Pone, atsiprašau, bet jūsų įsakymo neįvykdžiau.

Džeimis pašoko:

– Kodėl?! – pasipiktino jis. – Regis, darbas nebuvo sunkus!

– Panelės van der Merv ten nebuvo, pone.

– Tai surask ją!

– Panelė van der Merv prieš dvi dienas išvyko iš Klipdrifto.

Pažadėjo po penkių dienų sugrįžti. Jei pageidaujate, pamėginsiu sužinoti, kur ji išvyko...

– Ne!

Tik to Džeimiui ir tetrūko!

– Nesvarbu. Gali eiti, Deividai, ačiū.

– Gerai, pone, – linktelėjo jaunuolis, eidamas durų link.

Velniai rautų tą moterį. Na ką gi, kai ji grįš, jos lauks staigmena! Teks pasiimti naujagimį!

Vakare Džeimis vakarieniavo vienas savo namuose, o taip būdavo labai retai, po to, pasiėmęs stiklinaitę brendžio, įsitaisė kabinete. Tuo metu įėjo ponia Toli ir jau ruošėsi sakyti kažką svarbaus, bet, išgirdusi berniuko verksmą, sustojo tarpduryje:

– Atleiskite, pone Makgregorai, aš tuojau. Mažylis Džeimis verkia.

Ir suskubo pro duris.

Džeimis švystelėjo stiklinę, ir brendis išsipylė. Šlykštus rėksnys! Tik pamanykite, užteko įžūlumo pavadinti jį Džeimiu! Ir visai jis nepanašus į jokį Džeimį! Ir išvis į nieką nepanašus!

Po dešimties minučių sugrįžo ponia Toli ir, pamačiusi ant stalo balą, palingavo galva:

– Pone Makgregorai, atnešti dar brendžio?

– Nereikia! – šaltai iškošė Džeimis. – Svarbu, kad suprastumėte, kur dirbate! Nepakęsiu, jei ir toliau šokinėsite aplink tą pusgalvį. Tikiuosi, aiškiai pasakiau, ponia Toli?

– Taip, pone.

– Per jus tas vaikas atsidūrė mano namuose ir kuo greičiau jis dings, tuo bus geriau. Aišku, ponia Toli?

– Taip, pone, – suspaudusi lūpas, tyliai ištarė ekonomė. – Dar ko nors pageidausite?

– Ne.

Moteris nusisuko ir žengė prie durų.

– Ponia Toli...

– Taip, pone Makgregorai?

– Jūs sakėte, kad jis verkė. Gal jis susirgo?

– Ne, pone. Prišlapino vystyklus. Aš pervysčiau.

Džeimis pasibjaurėjęs pasipurtė:

– Aišku. Galite eiti.

Jis tiesiog pasiustų sužinojęs, kad visi tarnai valandų valandas kalbėjo apie jį ir jo sūnų. Visi manė, kad šeimininkas elgiasi negarbingai, bet net žodeliu bijojo apie tai prasitarti, žinojo, kad už pačią mažiausią užuominą apie tokį subtilų reikalą gali

išlėkti iš darbo. Ne tas žmogus Džeimis Makgregoras, kad klausytų svetimų patarimų.

Kitą vakarą Džeimiui buvo paskirtas svarbus susitikimas. Jis investavo į naujo geležinkelio tiesimą. Kelias turėjo sujungti Namibijos deimantų kasyklas ir de Artą, o taip pat pasiekti Keiptauno–Kimberlio liniją. Pasirodė, kad taip daug pigiau gabenti į uostus deimantus ir auksą.

Pirmasis geležinkelis Pietų Afrikoje buvo nutiestas 1860-aisiais, ir nuo tų metų naujos plieno arterijos jungė miestus ir gyvenvietes su šalies širdimi – Keiptaunu. Tai buvo tik pradžia. Džeimis planavo sukurti savo laivyną ir gabenti mineralus ir rūdą per vandenyną.

Jis ilgai užtruko ir, grįžęs namo, iškart nusirengė ir atsigulė.

Džeimio miegamąjį dekoravo iš Londono atvykęs dailininkas. Didžiulę lovą pagamino Keiptaune pagal specialų užsakymą, o dvi aukštos spintos buvo grūste prigrūstos kostiumų ir avalynės. Džeimis buvo abejingas rūbams, bet prisipirko jų galybę – per ilgai vaikščiojo apdriskęs.

Tik Džeimis užsnūdo, pasigirdo verksmas. Atsisėdęs jis įsiklausė. Buvo tylu. Nejaugi kūdikis? Tikriausiai iškrito iš lovelės! O juk ponia Toli kietai miega. Baisu, jei kas nors atsitiks mažyliui, ir dar Džeimio namuose! Jis liks kaltas! Velniai griebtų tą moterį!

Įsispyręs į šlepetes, Džeimis nuėjo į ponios Toli kambarį. Pasiklausė prie uždarų durų. Nieko. Džeimis patyliukais pravėrė duris. Iki ausų apsikamšiusi antklode, ponia Toli garsiai knarkė. Džeimis priėjo prie lopšio. Mažylis gulėjo ant nugarytės, plačiai atsimerkęs. Tėvas pasilenkė ir įsižiūrėjo. Viešpatie, iš tiesų panašus, ypač lūpos ir smakrelis. Akytės, tiesa, kaip ir visų naujagimių kol kas pilkšvai melsvos. Berniukas pamojavo rankutėmis, suburkavo ir nusišypsojo Džeimiui.

„Drąsus vyriokas, – pagalvojo jis, – guli sau tamsoje, netriukšmauja, neklykia, o kiti vaikai... Tikras Makgregoras!“

Džeimis neryžtingai nuleido ranką ir ištiesė pirštą. Mažylis įsikibo abiem rankutėm ir stipriai suspaudė.

„Stiprus, kaip mažas jautukas“, – šyptelėjo tėvas.

Bet vaikelio veidelis įsitempė, ir Džeimis pajuto rūgštų kvapą.

– Ponia Toli!

Sunerimusi ekonomė net pašoko:

– Kas... Kas atsitiko?

– Kūdikiui reikia vystyklus pakeisti! Negi aš privalau tai daryti?!

Ir Džeimis Makgregoras iššovė iš kambario.

– Deividai, ar ką nors nusimanai apie vaikus?

– Apie ką jūs, pone? – nustebo šis.

– Na, pats supranti – su kuo jie mėgsta žaisti ir panašiai...

– Manau, pone, naujagimiams patinka barškučiai, – linktelėjo jaunuolis.

– Tai nupirk tuziną, – paliepė Džeimis.

– Gerai, pone.

Jokių pašalinių klausimų. Džeimiui patiko tokie žmonės. Deividas Blekvelas daug pasieks.

Vakare, kai Džeimis pasirodė namuose su nedideliu ryšulėliu, ponia Toli pasakė:

– Noriu atsiprašyti jūsų už praėjusią naktį. Pati nesuprantu, kaip pramiegojau. Tikriausiai vaikas labai rėkė, kad net jūs iš taip toli išgirdote.

– Nesirūpinkite, ponia Toli! – geraširdiškai atsakė Džeimis. – Gerai, kad nors aš išgirdau.

Ir, įteikęs jai ryšulėlį, pridūrė:

– Nuneškite jam, tegul žaidžia. Čia keletas barškučių. Juk guli kiaurą dieną lovelėje kaip kalėjime ir veikti neturi ką.

– O ne, pone, visai ne kaip kalėjime! Aš kiekvieną dieną išnešu į lauką.

– O kur būtent?

– Į sodą, pone, ten galiu ji prižiūrėti.

– Vakar jis pasirodė man ne visai sveikas, – susirūpino Džeimis.

– Nejaugi?

– Tikrai. Išbalęs. Negerai, jei mūsų namuose vaikas susirgs. Ką pasakys motina, kai ateis pasiimti?

– O taip, pone, jūs teisus, – aiktelėjo ekonomė.

– Duokite gi man į jį kartelį pažvelgti.

– Tuojau, pone. Atnešti mažylį?

– Prašau, ponia Toli.

Po kelių minučių ji sugrįžo, ir tėvas pirmąkart gyvenime paėmė sūnų ant rankų. Staiga užplūdusi jausmų banga buvo labai netikėta. Jo kūnas ir kraujas, jo sūnus Džeimis Makgregoras jaunesnysis. Kokia prasmė kurti imperiją, dinastiją, ieškoti deimantų, aukso, tiesti geležinkelius, jei nebus kam viso to perduoti?

„Koks gi kvailys aš buvau!“ – pagalvojo Džeimis.

Iki šiol jis nesuvokė, kiek daug prarado, akis buvo užtemdę pyktis ir neapykanta. Džeimis negalėjo atsiplėšti nuo mažulyčio veidelio ir pamažu jautė, kaip tirpsta širdy aštrūs ledai.

– Ponia Toli, perneškite Džeimio lopšį į mano kambarį.

Po trijų dienų, kai Margareta vėl pasirodė prie namo slenksčio, ponia Toli pasakė:

– Ponas Makgregoras dabar kontoroje, panele van der Merv, bet prašė perduoti, kad nori su jumis pasikalbėti.

Supdama mažylį, Margareta sėdėjo svetainėje. Kaip ji išsiilgo savo vaikelio! Kelis kartus per savaitę ji norėjo viską metusi lėkti į Klipdriftą ir įsitikinti, kad mažyliui nieko neatsitiko, bet vos ne vos prisiversdavo pasilikti. Ir štai jos planas pavyko, Džeimis nori pasikalbėti! Dabar viskas bus gerai, ir jie gyvens kartu, visi trys.

Tik Margareta pamatė į kambarį įeinantį Džeimį, jos širdį užplūdo meilės banga. Pagaliau jų niekas nebeišskirs!

– Labas, Mege!

– Labas, Džeimi, – meiliai nusišypsojo Margareta.

– Man reikia mano sūnaus!

Margaretos širdis suvirpėjo iš laimės.

– Žinoma, jis tau reikalingas. Niekada ir neabejojau, Džeimi.

– Aš pasirūpinsiu, kad jį gerai išauklėtų. Jis turės viską, ko tik galima panorėti. Mažylį tikrai gerai prižiūrės, tau taip pat nieko nestigs.

Nustebusi Margareta išpūtė akis:

– Ne... nesuprantu.

– Pasakiau, kad noriu pasiimti kūdikį.

– Aš... aš galvojau: tu ir aš...

– Ne. Man reikia tik berniuko.

Staiga nenusakomas įniršis suspaudė gerklę:

– Aišku. Ką gi, žinok, vaiko tu negausi.

Džeimis sekundę susimąstė.

– Gerai. Tuomet sudarysime sutartį. Gali pasilikti čia su Džeimiu... tarkim, būsi jo tarnaitė.

Ir, pastebėjęs jos veido išraišką, nustebęs paklausė:

– Ko gi tu nori?

– Noriu, kad mano sūnus turėtų vardą! – piktai sušuko ji. – Savo tėvo vardą!

– Nuostabu. Aš jį įsisūnysiu.

Margareta nužvelgė jį smerkiamu žvilgsniu.

– Įsisūnysi mano vaiką? Na ne. Mano sūnelio tu negausi! Man gaila tavęs! Didysis Džeimi Makgregorai! Tu vertas tik pasigailėjimo!

Lyg priaugęs prie grindų, Džeimis tylėdamas stebėjo, kaip Margareta išėjo iš kambario ir išsinešė sūnų.

Kitą rytą ji ėmė ruoštis kelionei į Ameriką.

– Pabėgimas nieko neįrodys, – kalbėjo ponia Ovens.

– Aš nebėgu. Tiesiog keliausiu ten, kur su savo kūdikiu pradėsiu naują gyvenimą.

Ji nebegalėjo pakęsti pažeminimų. Tegul sau Džeimis Makgregoras gyvena kaip nori!

– Kada išvažiuoji?

– Kuo greičiau. Iš pradžių diližansu iki Vorčesterio, po to traukiniu į Keiptauną. Susitaupiau pinigų bilietui. Užteks nusigauti iki Niujorko.

– Bet juk tai labai toli.

– Nieko! Juk Ameriką vadina didelių galimybių šalimi. To mums ir reikia.

Džeimis visada didžiavosi sugebėjimu bet kokiomis aplinkybėmis išlikti ramiu. Bet dabar jam galvoj pasimaišė, be priežasties rėkė ant tarnų, negailestingai juos vaikė. Kontoroje virė netvarka. Šeimininkui negalėjai įtikti. Jis burnojo blogus darbininkus, keikė blogą orą, galvos skausmą ir nebesugebėjo tvardytis. Džeimis nemiegojo tris naktis, vis prisimindamas pokalbį su Margareta. Velniai ją griebtų! Tokia pat gudri kaip ir jos tėtušis. Bet ir pats Džeimis gudrus! Ne taip derėjosi: pasakė, kad pasirūpins, o kaip – nepaaiškino. Na, žinoma! Pinigai! Reikėjo pasiūlyti pinigų. Tūkstantį, dešimt tūkstančių svarų... dar daugiau!

Džeimis pasikvietė Deividą Blekvelą.

– Turiu tau subtilią užduotį.

– Taip, pone?

– Noriu, kad pasikalbėtum su panele van der Merv. Pasakyk, kad siūlau dvidešimt tūkstančių svarų. Ji žino, ko už tai noriu.

Jis seniai žinojo, kokia didelė pagunda užverda žmogaus širdy, kai šis pamato pinigus.

– Perduok jai šitą čekį.

– Gerai, pone.

Ir Deividas Blekvelas akimirksniu dingo.

Sugrįžo jis po ketvirčio valandos ir atidavė šeimininkui per

pusę perplėštą čekį. Džeimis pajautė, kaip skruostus išmušė raudonis:

– Ačiū, Deividai. Daugiau nereikės nieko.

Vadinasi, Margareta riebesnės sumos tikisi! Puiku! Ji gaus, kiek tik panorės. Bet šį kartą jis pats pasikalbės!

Tos pačios dienos vakarą Džeimis Makgregoras pasirodė ponios Ovens pansione.

– Noriu pamatyti panelę van der Merv, – pareiškė jis šeimininkei.

– Tai neįmanoma, – palingavo galva ponia Ovens. – Panelė van der Merv išvyko į Ameriką.

Džeimis pasijautė, lyg būtų gavęs smūgį į pilvą.

– Negali būti! Kada išvažiavo?

– Margareta su sūnumi dvyliktu diližansu išvyko į Vorčesterį.

Vorčesteryje sustojęs traukinys buvo pilnutėlis keleivių, vykstančių į Keiptauną. Laisvos vietos nebuvo nei kupė, nei praėjimuose. Čia buvo prekybininkų su žmonomis, aukso ieškotojų, iš tarnybos grįžtančių kareivių ir jūreivių. Daiguma traukiniu važiavo pirmą kartą, ir vagonuose vyravo šventinė nuotaika. Margaretai pavyko nusigauti prie lango, kur ji galėjo būti rami, kad Džeimio niekas nepastums, neužgaus. Ji atsisėdo, prisispaudė kūdikį prie krūtinės ir, nekreipdama dėmesio į tai, kas vyksta aplink, galvojo apie naują gyvenimą. Žinoma, bus daug vargo. Kur ji beatsidurtų, visur į netekėjusią moterį su vaiku žiūrės nepalankiai. Teks pasirūpinti, kad sūnus gyventų kaip visi padorių šeimų vaikai.

– Į vagonus! Traukinys išvyksta! – pasigirdo palydovo balsas.

Margareta pakėlė akis ir išvydo priešais save Džeimį.

– Susirink daiktus! – paliepė jis. – Niekur nevažiuosi.

„Vis dar galvoja, kad pavyks mane papirkti“, – pagalvojo ji.

– Kiek šį kartą pasiūlysi?

Džeimis pažvelgė į sūnų, ramiai miegantį ant motinos kelių.

– Siūlau už manęs tekėti.

9 dalis

Jie apsivedė po trijų dienų, be ypatingo pasiruošimo ir triukšmingų iškilmių. Vienintelis liudininkas buvo Deividas Blekvelas.

Džeimis stovėdamas prieš kunigą, jautėsi labai keistai. Žmogus įpratęs vadovauti, įsakinėti, tampyti žmones lyg lėles už virvelių, pralaimėjo, pats užkibo ant kabliuko. Džeimis pažvairavo į Margaretą. Šiandien ji atrodė tikra gražuolė. Jis prisiminė tą nesuvaldomą aistrą, su kuria moteris jam atsidavė, bet dabar šis įvykis buvo vienas iš daugelio, be šilumos ir emocijų.

Džeimis pasinaudojo Margareta, kad atkeršytų, o ji pagimdė jam įpėdinį.

– Skelbiu jus vyru ir žmona! – iškilmingai ištarė kunigas. – Galite pabučiuoti nuotaką.

Džeimis pasilenkė ir vos vos lūpomis palietė Margaretos skruostą.

– Eime namo, – sausai pareiškė jis.

Jo laukė sūnus.

Kai jie sugrįžo, Džeimis palydėjo Margaretą į jos miegamąjį kitame namo gale.

– Čia tave kambarys, – pasakė jis.

– Aišku.

– Pasamdysiu kitą ekonomę, o ponia Toli galės žaisti su mažyliu. Jei ko prireiks, sakyk Deividui Blekvelui.

Margareta atsitraukė, lyg vyras būtų jai sudavęs. Elgiasi lyg su tarnaite! Bet visa tai nesvarbu. Svarbiausia, kad Džeimis turi tėtį, o to pakanka.

Vakarieniauti Džeimis namo negrįžo. Margareta ilgai jo laukė, o po to sėdo prie stalo viena. Visą naktį ji neužmerkė akių, klausėsi kiekvieno garso ir tik ketvirtą valandą užsnūdo iš nuovargio, pagalvojusi, kokią šį kartą ponios Agnesės mergaitę išsirinks jos vyras?

Nors po vestuvių Margaretos gyvenimas nepasikeitė, Klipdrifto gyventojų požiūris dabar buvo visai kitoks. Per vieną dieną iš visų atstumtos, puolusios moters ji tapo pavyzdžiu kaip madingai rengtis, kaip atrodyti. Didžioji Klipdrifte gyvenančių žmonių dalis visgi priklausė nuo Džeimio Makgregoro ir „Kriugerio Brento kompanijos". Visi nusprendė: jeigu Margareta van der Merv įtiko tokiam turtuoliui, ji patinka ir jiems. Dabar, kai Margareta išeidavo su jaunesniuoju Džeimiu pasivaikščioti, ją pasitikdavo draugiškos šypsenos. Iš visų pusių byrėjo pakvietimai arbatos, labdaringų pietų ir pusryčių, prašymai aplankyti įvairių komitetų ir komisijų susirinkimus. Kai Margareta pakeitė šukuoseną, dešimtys moterų iškart susišukavo taip pat.

Ji nusipirko naują geltoną suknelę, ir geltona spalva tuoj pat tapo madinga. Į ją pamėgdžiojančius žmones Margareta žiūrėjo ramiai ir išdidžiai, nuslėpdama pyktį ir neapykantą.

Namo Džeimis sugrįždavo tik pabūti su sūnumi, su Margareta jis elgėsi mandagiai ir šaltai. Kiekvieną rytą prie pusryčių stalo, specialiai tarnams, ji vaidindavo laimingą žmoną, nekreipdama dėmėsio į priešais sėdėjusio žmogaus abejingumą. Kai Džeimis išeidavo į kontorą, Margareta skubėdavo užsidaryti savo kambaryje. Ji neapkentė savęs. Kur jos išdidumas? Ką daryti? Juk Margareta mylėjo Džeimį ir žinojo, kad mylės amžinai. Beliko melstis tik Dievui.

Trims dienoms Džeimis išvyko į Keiptauną su reikalais. Kai jis išėjo iš „Karališkojo viešbučio", juodaodis vežikas šūktelėjo jam iš karietos:

– Pone, ekipažas!

– Ne, – atsisakė Džeimis. – Eisiu pėsčiomis.

– Benda pagalvojo, kd geriau jums būtų pasivažinėti.

Džeimis sustojo ir, staiga atsisukęs, pažvelgė į vežiką.

– Benda?

– Taip, pone Makgregorai.

Džeimis atsisėdo į vežimą. Vežikas suplakė botagu; arkliai pajudėjo. Atsilošęs Džeimis galvojo apie Bendą, apie jo stiprybę, kilnią širdį. Per dvejus metus jis daug kartų mėgino surasti Bendą, bet veltui. Ir štai pagaliau jiedu susitiks.

Vežikas pasuko uosto pusėn, ir Džeimis iškart suprato, kur jie važiuoja. Po ketvirčio valandos arkliai sustojo prie to paties apleisto sandėlio, kuriame Džeimis ir Benda kadaise svarstė, kaip patekti į Namibiją.

„Kokie gi lengvabūdžiai berniūkščiai mes buvome kadaise", – pagalvojo Džeimis, nušoko žemėn ir nuėjo į sandėlį.

Benda jau laukė Džeimio. Jis visai nepasikeitė, tik vilkėjo tvarkingą kostiumą ir švarius marškinius su kaklaraiščiu.

Jie ilgai stovėjo tylėdami, šypsojosi vienas kitam; po to stipriai apsikabino.

– Atrodai kaip tikras verslininkas, – šyptelėjo Džeimis.

– Gyvenu neblogai, – linktelėjo Benda. – Nusipirkau fermą, kaip ir žadėjau. Vedžiau, du sūnūs, auginu kviečius ir stručius.

– Stručius?

– Taip, jų plunksnos gerą pelną atneša.

– Suprantu. Benda, norėčiau susipažinti su tavo šeima.

Džeimis prisiminė savo giminaičius Škotijoje ir kaip jų pasiilgo. Jau ketveri metai jis nebuvo namie.

– Mėginau tave surasti.

– Daug darbų, Džeimi.

Benda pasislinko arčiau:

– Turėjau pasikviesti tave čionai ir perspėti. Gali kilti didelių nemalonumų.

Džeimis atidžiai pažvelgė į draugą:

– Kokių nemalonumų?

– Namibijos kasykloms vadovauja Hansas Cimermanas – blogas žmogus. Darbininkai jo nekenčia. Ruošiasi išeiti. Jei taip įvyks, sargybiniai mėgins juos sustabdyti, ir kils maištas.

Džeimis klausėsi įsitempęs, neatitraukdamas nuo Bendos akių.

– Pameni, kartą kalbėjau tau apie tokį žmogų, Džoną Tengo Džabavų?

– Taip, – linktelėjo Džeimis. – Politinis lyderis. Teko apie jį skaityti.

– Aš vienas jo pasekėjų.

– Suprantu. Padarysiu viską, kas įmanoma, – pažadėjo Džeimis.

– Gerai. Galingu žmogumi tapai, Džeimi. Aš džiaugiuosi.

– Ačiū, Benda.

– Turi gražų sūnų.

– Iš kur žinai? – labai nustebo Džeimis.

– Niekada draugų iš akiračio nepametu.

Benda atsistojo:

– Turiu susitikti, Džeimi. Perduosiu saviškiams, kad Namibijoje viską sutvarkysi.

– Taip, būtinai.

Džeimis palydėjo juodaodį galiūną iki durų.

– Kada vėl tave pamatysiu?

– Neprapulsiu, – nusišypsojo Benda. – Taip lengvai manimi neatsikratyti.

Ir dingo už durų.

Grįžęs į Klipdriftą, Džeimis pasikvietė Deividą Blekvelą:

– Deividai, ar paskutiniu metu Namibijos laukuose buvo kokių nors incidentų?

– Ne, pone Makgregorai, – papurtė galvą jaunuolis, bet padvejojęs pridūrė:

– Tiesa, esu girdėjęs, kad visko gali būti.

– Ten vadovauja Hansas Cimermanas. Važiuok ir patikrink, ar tikrai jis blogai elgiasi su darbininkais, jei taip – pabaik tuos reikalus. Niekam neperduok tos užduoties, susitvarkyk pats.

Atvykęs į Namibiją, Deividas nukeliavo tiesiai pas darbininkus ir sargybinius pasikalbėti. Išgirdęs tiesą ir apimtas pykčio, jis nusprendė pasimatyti su Hansu Cimermanu.

Žmogus pasirodė aukšto ūgio, labai stambus, į kiaulės panašaus prakaituoto veido ir siaurų, paraudusių akyčių. Deividas pagalvojo, kad dar gyvenime nėra matęs tokio išsigimėlio. Bet Cimermanas buvo vadinamas vienu geriausių „Kriugerio Brento kompanijos" vadybininku. Jis sėdėjo mažytėje kontoroje prie rašomojo stalo, beveik visą kambarį užpildęs savo lašiniais.

Pamatęs įeinantį Deividą, Cimermanas pakilo ir ištiesė ranką:

– Malonu jus matyti, pone Blekvelai. Gaila, kad neperspėjote, jog atvykstate.

Deividas buvo įsitikinęs, jog Cimermaną kažkas spėjo perspėti.

– Viskio?

– Ne, dėkoju.

Cimermanas išsidrėbė krėsle ir plačiai nusišypsojo:

– Kuo galiu padėti? Per mažai randame deimantų, šeimininkas nepatenkintas?

Jie abu žinojo, kad verslas Namibijoje klostosi kuo puikiausiai.

– Žmonės pas mane dirba geriau nei kitur! – pasigyrė Cimermanas.

– Mes gauname skundų dėl blogų sąlygų, – paaiškino Deividas.

Nuo vadybininko veido šypsena išgaravo.

– Kokių dar skundų?

– Sako, blogai elgiatės su žmonėmis ir...

Cimermanas mikliai, nebūdingai tokio sudėjimo žmogui, pašoko ant kojų. Jo veidas pamėlynavo:

– Tai ne žmonės! Tai valkatos! Sėdite ten kontoroje, sėdynes šildotės, o...

– Paklausykite, – pertraukė Deividas, – jokių...

– Ne, tai jūs paklausykite! Tik man reikia dėkoti, kad čia randama daugiausia deimantų, ir žinote kodėl? Todėl, kad sugebėjau tiems kvaišoms įvaryti Dievo baimę!

– Bet kitose mūsų kasyklose, – paprieštaravo Deividas, – darbininkai per savaitę gauna penkiasdešimt devynis šilingus ir dar maisto. O jūs mokate tik penkiasdešimt šilingų per mėnesį.

– Manote, kad tai blogai? Kompanijai apsimoka, kai darbininkai gauna mažiau, juk svarbiausia – pelnas.

– Džeimis Makgregoras jums nepritaria, – atsakė Deividas, – taigi teks pakelti atlyginimus.

– Gerai, – nepatenkintas burbtelėjo Cimermanas, – pinigai ne mano, boso.

– Be to, girdėjau, kad dažnai mosuojate botagu.

– Viešpatie, – suprunkštė Cimermanas, – kas jau tiems čiabuviams atsitiks, pone? Tų juodasnukių oda tokia stora, kad jie nieko nejaučia, kai lupi. Užtai cyptelėti bijo!

– O tris darbininkus iki mirties išgąsdinote, pone Cimermanai?

– Ten, iš kur jie atėjo, tokių pilna, – gūžtelėjo pečiais vadybininkas.

„Prakeiktas gyvulys, – pagalvojo Deividas. – Ir dar pavojingas".

– Jei kils netvarka, jūs būsite atleistas, – sausai pareiškė jis ir atsistojo. – Su darbininkais elkitės žmoniškai. Tuoj pat atšaukite visas bausmes! Aš patikrinau jų lūšnas. Kiaulės ir tos geriau gyvena. Liepkite viską sutvarkyti.

Hansas Cimermanas spoksojo į jaunuolį, mėgindamas susitvardyti.

– Kas dar? – ištarė jis pagaliau.

– Taip. Grįšiu po trijų mėnesių, o jei būsiu nepatenkintas, ieškosite darbo kitoje kompanijoje. Iki pasimatymo!

Deividas apsisuko ir išėjo.

Cimermanas dar ilgai virė iš pykčio ir stovėjo lyg įkastas žemėn.

– Kvailiai! – suurzgė jis. – Anglai neraliuoti!

Pats Cimermanas buvo būras, gimęs būrų šeimoje. Žemė priklausė jiems, o Dievas apgyvendino čia juodaodžius, kad šie tarnautų baltiesiems. Jei Dievas norėtų, kad su negrais būtų gerai elgiamasi, nebūtų sutvėręs jų juodais.

Džeimis Makgregoras to nesuprato. Bet ko norėti iš žmogaus, laižančio negrams užpakalį?!

Vadybininkas žinojo, kad ateity turės būti atsargesnis. Bet jis dar parodys, kas Namibijos šeimininkas!

„Kriugerio Brento kompanijos" įtakos sfera plėtėsi, ir Džei-

miui Makgregorui teko daug važinėti. Kanadoje jis nusipirko popieriaus fabriką, Australijoje – laivų statyklą.

Kai Džeimis būdavo namie, beveik visą laiką praleisdavo su sūnumi, prisimindamas savo vaikystę. Džeimis labai didžiavosi berniuku ir net norėjo pasiimti jį į tolimas keliones, bet Margareta neleisdavo.

– Jis dar mažas tokioms kelionėms. Paaugs, tada ir važinės su tavimi. Nori matyti jį dažniau, grįžk namo.

Nespėjo Džeimis pastebėti, berniukui sukako metukai, po to du, ir tėvas tik stebėjosi, kaip greitai bėga laikas.

Atėjo 1887-ieji.

Margaretai mėnesiai ėjo lėtai. Kartą per savaitę vyras kviesdavosi svečių, ir ji vaidindavo svetingą, mielą šeimininkę. Kitiems vyrams Margareta atrodė protinga ir sąmojinga, jie mėgdavo su ja bendrauti. Ji žinojo, kad kai kuriems ji iš tiesų labai patraukli, bet nei vienas neišdrįso išsakyti savo jausmų Džeimio Makgregoro žmonai.

Kai svečiai išeidavo, Margareta paprastai paklausdavo:

– Ar tau patiko vakaras?

Vyras visada atsakydavo:

– Viskas buvo gerai. Labos nakties. – Ir eidavo pasižiūrėti į sūnų. Po kelių minučių pasigirsdavo beldimas į lauko duris. Džeimis kaip visada išeidavo visai nakčiai.

O Margareta Makgregor negalėjo užmigti kankinama minčių apie sutryptą gyvenimą. Ji žinojo, kad visos miesto moterys pavydi tokio turtingo vyro, bet jos širdis verkė: vargu ar yra ko pavydėti. Margareta gyveno su paslaptingu, keistu vyru, kuris elgėsi su ja lyg su visai svetima moterimi. Kad tik jis ją pastebėtų! Įdomu, ką padarytų Džeimis, jei vieną rytą ant jo kvailos galvelės ji išpiltų specialiai iš Škotijos atvežtų avižų košę! Margareta įsivaizdavo savo vyro veido išraišką ir taip pralinksmėjo, kad net nusijuokė, bet čia pat juokas virto širdį draskančiu raudojimu.

„Nebenoriu jo mylėti. Nenoriu. Turiu nutraukti tą beprotybę, kol visai nesužlugdžiau savo gyvenimo..."

1890-aisiais metais Klipdriftas buvo labai pasikeitęs. Per tuos septynerius metus, kuriuos Džeimis čia pragyveno, Klipdriftas vis augo ir plėtėsi, iš visų kraštų plūdo laimės ieškotojai.

Istorija kartojosi. Diližansais, furgonais, pėsčiomis žmonės čionai veržėsi vilkėdami tik drapanas. Jie neturėjo nei maisto, nei įrangos, nei pastogės, nei pinigų, ir Džeimis Makgregoras

viskuo juos aprūpindavo. Jis turėjo dešimties klestinčių įmonių akcijas: jo vardą žinojo visoj šaly, o reputacija kasdien buvo tvirtesnė. Kartą ryte Džeimį aplankė patikėtinis iš „De Birso", didžiulės kompanijos, valdžiusios Kimberlio deimantų kasyklas.

– Kuo galiu padėti? – paklausė Džeimis.

– Manęs paprašė sudaryti su jumis sutartį, pone Makgregorai. „De Birso" kompanija norėtų nupirkti jūsų akcijas. Tik pasakykite kainą.

Tai buvo tikra pergalė!

Džeimis nusišypsojo ir pareiškė:

– Geriau pasakykite savąją!

Deividas Blekvelas vis labiau buvo reikalingas Džeimiui. Šis jaunas amerikietis priminė jį patį jaunystėje. Vaikinas buvo sąžiningas, protingas ir ištikimas. Džeimis paskyrė Deividą savo sekretoriumi, po to pavaduotoju ir pagaliau, kai šiam sukako dvidešimt vieneri, – vyriausiu valdytoju.

Deividui šeimininkas buvo antras tėvas. Kai juonuolio tėvą ištiko infarktas, Džeimis mokėjo už gydymą, o vėliau, kai šis mirė, palaidojo už savo pinigus. Per tuos penkerius darbo metus „Kriugerio Brento" kompanijoje jis įprato visuomet klausyti Džeimio, kurį mylėjo labiau už visus pasaulyje. Jis žinojo, kad šeimininko ir jo žmonos santykiai įtempti, bet gerbė juos abu ir niekada nesikišo į svetimus reikalus.

Džeimis vis daugiau laiko praleisdavo su sūnumi. Berniukui jau buvo penkeri. Ir kai tėvas pirmąsyk pasiėmė jį į kasyklas, šis visą savaitę tik apie tai ir kalbėjo. Jie dažnai išsiruošdavo žygin keletui dienų ir vakarodavo palapinėje. Džeimis buvo įpratęs prie Škotijos dangaus, kur kiekviena žvaigždelė žiba savo vietoje, bet čia, Pietų Afrikoje, visi žvaigždynai buvo susipynę: sausį virš galvos švytėjo ryški žvaigždė Kanopus, gegužę – Pietinis kryžiaus žvaigždynas, o birželį, Pietų Afrikoje žiemos mėnesį, didžiuliais deimantais spindėjo Skorpiono žvaigždynas. Slėpinys! Bet labiausiai Džeimis mėgo atsigulti ant šiltos žemės šalia sūnaus, žiūrėti į aksominę dangaus bedugnę ir suvokti, kad ir jie priklauso amžinybei.

Abu Džeimiai keldavosi auštant ir eidavo pašauti kokį paukštelį pietums: kurapką, putpelę, o kartais ir kokį žvėrį: elnią ar antilopę. Mažylis turėjo nuosavą ponį; tėvas ir sūnus keliaudavo per stepę, saugodamiesi nepapulti į skruzdėdų išraustus urvus, kuriuose galėjo tilpti net raitelis su žirgu.

Stepėje kiekviename žingsnyje žmogaus tykojo pavojai. Kartą Džeimis su sūnumi nutarė apsistoti pakrantėje, kur jų vos nesutrypė šoklių banda – Pietų Afrikos gazelės. Iš pradžių horizonte pasimatė mažytis judantis debesėlis. Zuikiai, šakalai, stepių katės lėkė darniais pulkais ir net didžiulės gyvatės išlindo iš krūmų, ieškodamos akmenų pasislėpti. Džeimis vėl pažvelgė į tolį. Dulkių kamuolys artėjo.

– Bėgam, – pasakė jis.

– Bet mūsų palapinė...

– Paliksim.

Abu užšoko ant arklių ir nujojo aukštos kalvos link. Pasigirdo kanopų bildesys, ir jie išvydo pirmąsias gazelių eiles. Banda išsidriekė per kokias tris mylias, tikriausiai, pusė milijono galvų. Gyvuliai trypė, kas pasitaikė kely, su šaknim rovė medžius, į dulkes vertė krūmus, o ten, kur jie prabėgo, negailestingai aštrių kanopų sutraiškyti gulėjo maži gyvūnėliai. Viską dengė tirštas dulkių šydas, ausyse aidėjo kanopų bildesys, o kai pagaliau banda prabėgo, Džeimis suvokė, kad viskas truko apie tris valandas.

Tą dieną, kai berniukui sukako šešeri, tėvas pasakė:

– Kitą savaitę ruošiuosi vykti į Keiptauną, žadu pasiimti tave kartu ir parodyti, kokie būna pasauly miestai.

– O mama irgi važiuos? – paklausė berniukas. – Medžioti ji nenori, o miestai jai patinka.

Tėvas sutaršė sūnaus plaukus ir palingavo galva:

– Ji labai užsiėmusi, sūneli. Važiuosime dviese, tik tu ir aš, gerai?

Vaikas jautė, kad mama ir tėtis kažkodėl nesutaria, bet kodėl taip yra, Džeimis nesuprato.

Į kelionę jie išvyko asmeniniu Džeimio vagonu. 1891-aisiais Pietų Afrikos gyventojai pripažino, kad traukinys – geriausia transporto priemonė: bilietai nebrangūs, važiuoji greitai ir patogiai.

Pagal specialų Džeimio užsakymą pagamintame traukinyje buvo keturi vagonai, kiekviename tilpo dvylika žmonių, svetainė, valgykla ir baras. Kupė buvo vario lovos, žibintai ir platūs langai. Be to – puikiai įrengta virtuvė.

– O kur keleiviai? – nustebo vaikas.

– Mes ir esame keleiviai, – nusijuokė tėvas. – Tai tavo traukinys, sūneli.

Beveik visą kelionę mažylis neatitraukė akių nuo lango, grožėdamasis beribiais laukais, pro kuriuos lėkė traukinys.

– Tai Dievo žemė, – paaiškino tėvas. – Jis sutvėrė ją mums ir pribarstė brangių mineralų. Jie guli giliai giliai ir laukia, kol kas nors suras. Tai, kas surasta, – tik maža dalelė visų turtų.

Keiptaunas jaunesnįjį Džeimį nustebino triukšmingomis gatvėmis ir aukštais pastatais.

Tėvas pasiėmė jį į uostą, kur buvo pakraunami ir iškraunami „Makgregoro prekybos uosto" kompanijos laivai.

– Matai laivus? Jie priklauso mums.

Grįžęs namo, mažasis Džeimis nenutildamas pasakojo apie matytus stebuklus.

– Tėtė valdo visą miestą! – džiaugsmingai paskelbė jis. – Tau patiktų, mama. Kitą kartą būtinai važiuosi kartu ir pamatysi.

Margareta prispaudė sūnų prie krūtinės.

– Žinoma, brangusis!

Džeimis nebenakvodavo namie ir Margareta žinojo, kad jis lankosi pas ponią Agnesę. Ji buvo girdėjusi, kad vienai iš ponios mergaičių jos vyras nupirko namą ir vaikšto ten paslapčia, bet nežinojo, ar tai tiesa. Tik jautė, kad gali užmušti priešininkę, kas ji nebūtų.

Pavargusi nuo šaltos atmosferos ir bijodama prarasti sveiką protą, Margareta nusprendė aktyviai dalyvauti miesto gyvenime. Ji rinko lėšas naujos bažnyčios statybai ir pareikalavo vyro, kad šis leistų nemokamai važiuoti traukiniu žmonėms, grįžtantiems į Keiptauną be pinigų, viską praradusiems.

– Nori, kad švaistyčiau pinigus vėjais, – suurzgė Džeimis. – Tegul grįžta kaip atvyko, manęs tai nejaudina.

– Jie neturi jėgų eiti pėsčiomis, – nepasidavė Margareta. – O jei šie žmonės pasiliks mieste, reikės juos rengti, maitinti.

– Na, gerai, – burbtelėjo pagaliau vyras, – bet tai labai kvailas sumanymas!

– Ačiū, Džeimi!

Jis žiūrėjo į išeinančią Margaretą ir kažkodėl ėmė ja didžiuotis.

„Taip, gera žmona būtų kam nors... kitam", – galvojo jis.

Moteris, kuriai Džeimis nupirko namą, buvo vardu Megė. Gražutė prostitutė, Margaretos bendravardė, kartą ponios Agnesės namuose sėdėjusi šalia. Džeimis visada stebėjosi, kad likimas lėmė turėti žmoną ir meilužę tokiu pat vardu, nors jos buvo labai skirtingos. Tai Megei, aršaus veido ir gražių formų

blondinei, tikrai panterai lovoje, buvo tik dvidešimt vieneri. Džeimis gerai sumokėjo poniai Agnesei už tai, kad ši paleistų merginą; dabar Megę išlaikė dosnus meilužis.

Džeimis stengėsi, kad apie jo lankymąsi mažame namelyje niekas nežinotų ir ateidavo ten tik gilią naktį, įsitikinęs, jog įsmuko nepastebėtas.

Jis net neįtarė, jog apie Megę daug kas žinojo, tiesiog neišdrįsdavo užsiminti; galų gale miestas priklausė Makgregorui, ir šis galėjo elgtis kaip tinkamas.

Tas vakaras Džeimį labai nuliūdino. Tikėdamasis prasiblaškyti jis atėjo pas Megę, bet meilužė buvo blogos nuotaikos. Ji gulėjo išsitiesusi lovoje, šilkinis rožinis peniuaras vos dengė jos iškilias krūtis ir auksinių plaukų trikampėlį pilvo apačioje.

– Įkyrėjo sėdėti čia užrakintai kiauras dienas! – sušnypštė ji. – Ar aš kokia vergė? Ponios Agnesės namuose nors linksmiau buvo! Kodėl niekada nepasiimi manęs į keliones?

– Aš juk paaiškinau, Mege. Negaliu.

Ji pašoko nuo lovos ir iššaukiančiai išsižergusi atsistojo priešais Džeimį, nekreipdama dėmesio į visai prasiskleidusį peniuarą.

– Baik miglą į akis dumti! Turbūt savo sūnelį visur tampaisi? Ar aš blogesnė?

– Būtent, – griežtai, bet ramiai ištarė Džeimis, – blogesnė.

Ir, priėjęs prie baro, įsipylė brendžio, jau ketvirtą stiklą, – šiandien jis gėrė daugiau nei įprastai.

– Aš tau niekas! – aimanavo Megė. – Susiradai sau kvailę pramogoms!

Atmetusi galvą, ji paniekinančiai nusikvatojo.

– Moralizuotojas prakeiktas! Škatas!

– Škotas, o ne škatas.

– Viešpatie, kada tu liausiesi kibęs prie kiekvieno žodžio! Ką tik bepasakyčiau – viskas blogai. Ar tu man tėtušis, ar giminaitis koks!

Džeimis pajautė, kad jau sotus iki kaklo:

– Rytoj gali grįžti pas ponią Agnesę. Aš perspėsiu ją, kad tu ateisi.

Jis paėmė skrybėlę ir pasuko durų link.

– Negalvok, kad taip lengvai manimi atsikratysi, šunsnuki nelaimingas! – virdama iš pykčio puolė paskui Megė.

Džeimis stabtelėjo prie slenksčio:

– Jau atsikračiau.

Ir dingo nakty.

Netikėtai jis pajautė, kad kojos nebelaiko, prieš akis viskas plaukia. Galbūt išgėrė per daug, sunku prisiminti. Jis įsivaizdavo apnuogintą Megės kūną, iššaukiančiai praskleistą peniuarą, gundančias formas... Tik kekšė gali taip prisivilioti ir atstumti... Žaidė su meilužiu, glamonėjo, glostė visą kūną minkštu smailiu liežuvėliu, kol jis ėmė degti nesuvaldomu geismu, o po to iškėlė skandalą ir paliko Džeimį nepatenkintą, nepasotintą.

Pasiekęs namus, Džeimis koridoriumi ėjo į savo kambarį ir stabtelėjo prie žmonos miegamojo durų. Netikėtai Džeimio akyse suspindo vaizdinys: Margareta guli lovoje tik su naktiniais marškiniais. O gal ir visai nuoga... Džeimis prisiminė, kaip degė geismu jos jaunas, žydintis kūnas, kažkada, seniai, po medžiais, ant Oranžinės upės kranto.

Išgertas brendis trenkė galvon, ir Džeimis, beveik nieko nesuvokdamas, atvėrė duris ir įėjo.

Margareta gulėjo lovoje ir žibalinės lempos šviesoje skaitė knygą, išgirdusi žingsnius, ji pakėlė nustebusias akis:

– Džeimi?.. Kas atsitiko?

– T... ik t... todėl, kad n...nuspr... ps... prendžiau n...nuosavą žmoną ap... lankyti?.. – išlemeno vyras nepaklusniu liežuviu.

Margareta vilkėjo tik plonus, peršviečiamus naktinius marškinius, ir Džeimis išvydo medžiaga aptemptas stambias krūtis.

– Prisiekiu visais šventaisiais, jos kūnas nuostabus, – burbtelėjo jis, nusimesdamas rūbus.

Margareta suglumusi atsisėdo lovoje:

– Tu ką darai?!

Bet Džeimis užspyrė koja duris ir vienu šuoliu atsidūręs lovoje, visai nuogas prisiglaudė prie žmonos.

– Dieve, kaip aš geidžiu tavęs, Mege.

Apdujęs alkoholio garais, Džeimis prarado sveiką nuovoką ir nebeatsiminė, kurios Margaretos jis iš tikrųjų geidė. Kaipgi ji priešinosi! Taip, taip! Ta jo laukinė katytė! Džeimis nusijuokė, kai pagaliau jam pavyko sutramdyti besidaužančią moterį, bet ši netikėtai prisitraukė jį artyn šnibždėdama:

– O mano brangusis, mano mylimas Džeimi... Aš taip tave mylių.

Ir Džeimis pagalvojo, kad buvo grubus jai ir ryte būtinai paprašys neiti pas ponią Agnesę...

Kai Margareta atsibudo, šalia nebuvo nieko. Bet ji vis dar

jautė karštą vyro kūną, nekantrų rankų prisilietimą ir žodžius:

– Dieve, aš taip geidžiu tavęs, Mege...

Margaretą apėmė toks džiaugsmas. Vadinasi, ji buvo teisi! Džeimis ją myli. Myli! Buvo verta laukti, išgyventi visas kančias, pažeminimą, vienatvės naštą.

Diena Margaretai atrodė lyg per rūką. Ji išsimaudė vonioje, išsiplovė plaukus, šimtą kartų suko galvą, kokia suknelė labiau patiks Džeimiui, išleido šeimininkę, kad pati galėtų paruošti mėgstamiausių vyro valgių, kelis kartus perdengė stalą, kol pagaliau neįsitikino, jog gėlių ir žvakių geriau nepadėsi... Margareta taip troško, kad šis vakaras būtų ypatingas!

Džeimis vakarieniauti nesugrįžo. Jo nebuvo visą naktį. Iki trečios valandos Margareta sėdėjo bibliotekoje, laukdama vyro, ir tik paryčiais nuėjo miegoti, viena.

Džeimis pasirodė tik kitą dieną, vakare, ir, maloniai linktelėjęs Margaretai, nuėjo į sūnaus kambarį. Apstulbusi ji ilgai žvelgė vyrui įkandin, po to lėtai pasisuko ir pažvelgė į veidrodį. Sidabrinio stiklo atspindy ši moteris pasirodė gražesnė nei bet kada, bet Margareta nepažino savo akių. Nepažįstamo žmogaus akys. Svetimos.

10 dalis

– Na, ką gi, ponia Makgregor, esu labai laimingas, galėdamas pasakyti jums džiugią naujieną, – paskelbė gydytojas Tidžeris. – Jūs laukiatės kūdikio.

Margareta krūptelėjo, nežinodama, verkti ar juoktis. Džiugi naujiena?! Pagimdyti dar vieną kūdikį be meilės?! Neįmanoma! Margareta nebegalėjo ištverti dar vieno pažeminimo. Reikia surasti išeitį... Bet staiga ėmė trūkti oro, veidą išmušė prakaitas.

– Negera rytais? – paklausė gydytojas Tidžeris.

– Truputį.

– Paimkite šitas tabletes. Padės. Jūs visiškai sveika, ponia Makgregor, niekuo nesirūpinkite. O dabar eikite namo ir nudžiuginkite vyrą.

– Taip, taip, – bukai linktelėjo ji, – žinoma.

Per pietus Margareta ryžosi:

– Šiandien buvau pas gydytoją. Aš laukiuosi kūdikio.

Neištaręs nė žodžio, Džeimis metė servetėlę ant stalo, pakilo ir išlėkė iš kambario. Šią akimirką Margareta suprato, kad gali taip pat karštai neapkęsti vyro, kaip ir mylėti.

Nėštumas buvo labai sunkus, beveik visą laiką ji gulėjo patale, silpna, iškankinta, prieš akis – tas pats paveikslas: vyras klūpo ant kelių ir prašo atleidimo. Bet tai tik svajos, iš tikrųjų Margareta jautė, kaip girgždėdami užsitrenkia kalėjimo vartai... Eiti nebuvo kur, o jei ir pavyktų išvažiuoti, vyras neleistų pasiimti sūnaus.

Jaunesniajam Džeimiui jau buvo septyneri. Jis augo gražus, sveikas berniukas, greit viską suprasdavo ir turėjo neblogą humoro jausmą. Motinai jis buvo labai geras ir švelnus, lyg žinotų, kokia ji nelaiminga, gamindavo mokykloje įdomius daikčiukus, dovanojo jai, nors truputį pralinksmindamas. Kai sūnus klausdavo, kodėl tėtis vakarais negrįžta namo ir niekur nesiima mamos, Margareta atsakydavo tą patį:

– Tavo tėvas, – labai užsiėmęs žmogus, Džeimi, jis neturi laiko niekams.

Ir prisiekė sau, kad vaikas neturi sužinoti tiesos ir imti nekęsti tėvo.

Margaretos nėštumas vis labiau buvo pastebimas. Pažįstami sustabdydavo ją gatvėje ir šypsodamiesi sveikindavo.

– Nedaug liko, ponia Makgregor, tiesa? Galiu lažintis, kad gims toks pat nuostabus berniukas kaip ir Džeimis. Jūsų vyras – laimingas žmogus...

O už nugaros šnibždėjosi:

– Vargšelė. Kaip baisiai atrodo, tikriausiai sužinojo apie tą kekšę, jo meilužę...

Margareta pamėgino paruošti jaunesnįjį Džeimį artėjančiam įvykiui.

– Greitai tu turėsi mažą broliuką arba sesutę, brangusis. Galėsi su juo žaisti... Kaip puiku, tiesa?

Berniukas apkabino ją ir sušnibždėjo:

– Ir tu nebūsi tokia vieniša, mama.

Margareta vos sulaikė ašaras.

Sąrėmiai prasidėjo ketvirtą ryto. Ponia Toli pakvietė Haną: pusiaudienį gimė sveika, stipri mažylė. Burnytė buvo motinos, o smakrelis tėvo; mažą, raudoną veidelį rėmino tankūs, juodi, banguoti plaukučiai. Mergaitę Margareta pavadino Keite.

– Gražus vardas, – galvojo ji, – tinka stipriam žmogui. O mažylei prireiks jėgų. Kaip ir mums visiems. Pasiimsiu vaikus ir išvažiuosiu. Dar nežinau, kur ir kada, bet būtinai rasiu išeitį.

Deividas Blekvelas nepasibeldęs įlėkė į Džeimio Mak-

gregoro kabinetą. Tas nustebęs pažvelgė į jaunuolį:

– Koks velnias...

– Namibijoje sukilimas!

– Ką?! – pašoko Džeimis. – Kas atsitiko?

– Sargybiniai pagavo negrų berniuką, mėginusį pavogti deimantą: po pažastimi perpjovė odą ir žaizdoje paslėpė akmenį. Hansas Cimermanas, kad įbaugintų kitus, jį nuplakė. Berniukas mirė. Jam tebuvo dvylika.

Džeimio veidas persikreipė iš pykčio.

– Viešpatie Dieve! Juk aš uždraudžiau bausti plakimu!

– Aš perspėjau Cimermaną.

– Atsikratyk to šunsnukio.

– Negalime jo surasti.

– Kodėl?

– Jis negrų rankose. Situacija nekontroliuojama.

Džeimis pagriebė skrybėlę:

– Pasilik čia ir prižiūrėk visus darbus, kol sugrįšiu.

– Manau, neverta ten važiuoti – per daug pavojinga, pone Makgregorai. Cimermanas nužudė barolongų genties berniuką. Jie nieko nepamiršta ir neatleidžia. Aš galėčiau...

Bet Džeimio jau nebebuvo.

Jau per dešimt mylių nuo deimantų laukų buvo matyti dūmų stulpai. Namibijoje liepsnojo visos palūšės.

„Prakeikti idiotai, – pagalvojo Džeimis. – Nuosavus namus degina!“

Kai ekipažas privažiavo arčiau, Džeimis išgirdo šūvius, aimanas ir toje sumaištyje pastebėjo uniformuotus policininkus, šaudžiusius į veltui pabėgti mėginančius negrus. Baltaodžių buvo dešimtį kartų mažiau, bet jie turėjo ginklus.

Tik pamatęs Džeimį, policijos viršininkas Bernardas Sotis iškart pribėgo:

– Nesirūpinkite, pone Makgregorai. Mes pribaigsime visus tuos šunsnukius!

– Po velnių! – užrėkė Džeimis. – Liepkite savo žmonėms nebešaudyti!

– Ką?! Jeigu mes...

– Darykite, kaip liepiau!

Džeimį apėmė siaubas, kai jis pamatė nuo kulkų mūšos parkrentančią negrę moterį.

– Atšaukite žmones!

– Kaip liepsite, pone.

Viršininkas įsakymą perdavė vienam iš karininkų, ir po kelių minučių viskas nutilo.

Visur ant žemės gulėjo lavonai.

– Paklausykite mano patarimo, – pradėjo Sotis. – Aš...

– Man nereikia jūsų patarimų. Atveskite jų vadą.

Du policininkai atitempė jauną negrą, surakintą antrankiais. Jis buvo kruvinas, bet veide – nė lašo baimės. Negras stovėjo nesilenkdamas, aukštas, lieknas, žėrinčių akių, ir Džeimis prisiminė, kaip bantų kalboje skamba žodis „išdidumas" – „isikas".

– Aš Džeimis Makgregoras.

Negras paniekinamai nusispjovė.

– Ne mano kaltė, kad tai įvyko. Nenoriu karo ir pasistengsiu atlyginti tavo žmonėms nuostolius.

– Pasakyk tai jų našlėms!

Džeimis atsisuko į Sotį.

– Kur Hansas Cimermanas?

– Negalime rasti, pone.

Bet Džeimis pastebėjo, kaip sužibo negro akys, ir suprato, kad Cimermano niekas nebesuras.

– Uždarau kasyklas trims dienoms, – pasakė jis juodaodžiui, – noriu, kad pasikalbėtum su saviškiais. Pasakykite, kas jiems rūpi, pažadu viską išsiaiškinti. Daugiau jūsų niekas nebemuš.

Jaunuolis nepatikliai šyptelėjo.

– Atsiųsiu naują valdytoją. Atstatysime namus ir padidinsime užmokestį. Bet po trijų dienų tavo žmonės turės sugrįžti į darbą.

– Ruošiatės jį paleisti? – apstulbęs paklausė policijos viršininkas. – Juk jis nužudė keletą žmonių.

– Tirsime įvykį ir...

Pasigirdo kanopų bildesys. Džeimis atsisuko ir, pamatęs atjojantį Deividą Blekvelą, pajautė, kaip nerimas suspaudė jo širdį. Deividas nušoko nuo žirgo.

– Pone Makgregorai, jūsų sūnus dingo.

Džeimiui akys aptemo, lyg diena būtų virtusi naktimi.

Pusė Klipdrifto gyventojų ieškojo berniuko. Jie šukavo apylinkes, žiūrėjo grioviuose, tarpekliuose. Vaikas dingo be pėdsakų.

Prarasdamas nuovoką, tėvas tvirtino:

– Berniukas tiesiog pasiklydo. Jis greit sugrįš...

Džeimis užėjo į žmonos miegamąjį. Ji, gulėdama lovoje, maitino kūdikį ir, išvydusį vyrą, atsidėjo.

– Nieko naujo?!

– Kol kas ne, bet aš jį surasiu.

Jis tik žvilgtelėjo į mažylę ir, neištaręs nė žodžio, išėjo. Tuoj pat pasirodė ponia Toli, nervingai timpčiodama prijuostę.

– Nesijaudinkite, ponia Makgregor. Džeimis jau didelis ir pasirūpins savimi.

Ašaros temdė Margaretos akis. Nejaugi kas nors linki mažyliui blogo? Negali būti!

Ponia Toli pasilenkė ir paėmė Keitę.

– Pasistenkite užmigti, ponia Makgregor.

Po to nunešė kūdikį į vaikų kambarį ir paguldė į lopšį. Mažylė nusišypsojo ir suburkavo.

– Ir tu pamiegok. Priešaky visas gyvenimas.

Ponia Toli išėjo iš kambario ir uždarė duris. Vidurnaktį, vaikų kambario langas tyliai atsivėrė, ir į kambarį įšoko žmogus. Priėjo prie lopšio, ant miegančio kūdikio užmetė antklodę ir atsargiai pakėlė.

Benda dingo taip pat greit, kaip ir pasirodė. Tik rytą ponia Toli aptiko, kad nebėra Keitės. Iš pradžių ekonomė pagalvojo, kad šeimininkė atėjo naktį ir paėmė mažylę. Įėjusi į Margaretos miegamąjį, ponia Toli paklausė:

– O kur mergaitė?

Ir iš motinos veido ji akimirksniu suprato, kas įvyko.

Baigėsi antra bevaisio ieškojimo diena. Džeimis vos laikėsi ant kojų.

– Kaip manai, gal jam nieko blogo neatsitiko? – vos tvardydamsis paklausė jis Deivido.

– Na, žinoma, ne, pone Makgregorai, – linktleėjo šis, stengdamasis kalbėti kuo įtikinamiau.

Iš tikrųjų Deividas suvokė, kas galėjo atsitikti, juk jis perspėjo šeimininką: bantai nieko nepamiršta ir neatleidžia. Jei būtent jie pagrobė mažąjį Džeimį, vaikas žuvo baisia mirtimi.

Džeimis sugrįžo namo švintant, pavargęs, nusikamavęs. Jis vadovavo vienai iš paieškos grupių: miestiečiai ir policininkai visą naktį ieškojo berniuko.

Kabinete jo laukė Deividas.

– Pone Makgregorai, pagrobė jūsų dukterį.

Išbalęs, bejėgis, neryžtingais žingsniais jis nusvyravo į miegamąjį. Dvi paras jis išbuvo ant kojų, o dabar krito į pata-

lą ir užmigo. Jis atsidūrė po didžiuliu baobabu... ir iš kažkur toli, iš beribės stepės, pasirodė liūtas. Mažasis Džeimis jį papurtė.

– Atsibusk, tėti, liūtas tuoj puls.

Žvėris artėjo didžiuliais šuoliais. Sūnus iš visų jėgų purtė Džeimį.

– Atsibusk, tėti, atsibusk!

Džeimis atsimerkė ir išvydo Bendą. Džeimis norėjo kažką pasakyti, bet tas ranka uždengė jam burną.

– Tyliau! – sušnibždėjo Benda, padėdamas draugui atsisėsti.

– Kur mano sūnus? – reikliai paklausė Džeimis.

– Jis nebegyvas. Atleisk. Nesuspėjau jų sustabdyti. Tavo žmonės praliejo barolongų kraują, mano gentis reikalavo keršto.

Džeimis užsidengė veidą rankomis:

– Dieve mano, ką jie jam padarė?

– Paliko dykumoje, – su gilia užuojauta ištarė Benda. – Aš... suradau jo kūną ir palaidojau.

– Ne! Viešpatie, tik ne tai!

– Aš mėginau jį išgelbėti, Džeimi.

Džeimis linktelėjo, suvokdamas, kad tai iš tikrųjų įvyko.

– O mano duktė... – suaimanavo jis.

– Aš išnešiau mergaitę, jie jos nerado. Dabar mažylė miega vaikų kambaryje. Jai nieko neatsitiks, jei ištesėsi savo pažadą.

Džeimis pakėlė akis, ir Benda nepažino draugo: ne veidas, o neapykantos kaukė.

– Duodu žodį. Bet noriu, kad mano sūnaus žudikas būtų nubaustas.

– Tada tau teks sunaikinti visą gentį, Džeimi, – ramiai atsakė Benda ir dingo.

„Tai tik blogas sapnas“, – ramino save Margareta, bijodama atsimerkti. Ji sugalvojo žaidimą – gulės užsimerkusi, kol nepajus Džeimio rankutės prisilietimo ir neišgirs:

– Viskas gerai, mama. Mes čia. Mums nieko neatsitiko.

Ji nesikėlė jau trys dienos, nieko nenorėjo matyti, su niekuo kalbėtis. Gydytojas Tidžeris ateidavo ir išeidavo... Naktį sūnaus kambaryje ji staiga išgirdo keistą garsą, lyg kažkas sunkus būtų nukritęs. Atsimerkė ir įsiklausė. Kažkoks triukšmas. Mažasis Džeimis sugrįžo.

Pašokusi iš lovos, Margareta nubėgo koridoriumi. Per uždaras duris sklido keistos aimanos, lyg vaitotų sužeistas žvėris.

Širdis daužėsi lyg laukinė, Margareta peržengė slenkstį.

Ant grindų susirietęs gulėjo vyras: veidas perkreiptas, viena akis užmerkta, kita išsprogusi it negyva. Jis mėgino kažką sakyti, bet iš lūpų sklido tik nesuprantami garsai.

– Ak Džeimi... Džeimi, – sušnibždėjo ji.

– Prasti reikalai, – palingavo galva gydytojas Tidžeris. – Jūsų vyrui stiprus smūgis. Nedidelė galimybė išgyventi, bet jei liks gyvas – nebebus kaip visi. Iki mirties bus paralyžiuotas. Pasistengsiu, kad ponas Makgregoras patektų į geriausią sanatoriją ir būtų geriausiai prižiūrimas.

– Ne.

Gydytojas nustebęs pažvelgė į Margaretą:

– Kas ne?..

– Jokių ligoninių. Mano vyras liks su manimi.

Pagalvojęs, gydytojas linktelėjo:

– Gerai. Jums reikės prižiūrėtojos.

– Jokių prižiūrėtojų. Aš pati rūpinsiuosi Džeimiu.

Gydytojas Tidžeris palingavo galva:

– Tai neįmanoma, ponia Makgregor. Jūs net neįsivaizduojate, kam ryžtatės! Jūsų vyras niekada negalės atsistoti, vaikščioti, niekada nebebus normaliu žmogumi.

– Aš tuo pasirūpinsiu, – pakartojo Margareta.

Dabar, po tiek metų, Džeimis iš tiesų priklausė jai.

11 dalis

Nuo tos dienos, kai Džeimį Makgregorą surado gulintų sūnaus kambaryje, jis išgyveno lygiai metus, ir tos dienos buvo pačios laimingiausios Margaretos gyvenime. Vyras buvo tikras bejėgis: negalėjo pajudinti nei rankų, nei kojų, nei liežuvio. Margareta juo rūpinosi. Dieną sodindavo į invalido vežimėlį ir, megzdama vyrui šiltas antklodes, pasakojo apie ūkio darbus, apie tai, kaip išaugo mažoji Keitė ir kokia ji dabar gražuolė.

Vakare Margareta, pakėlusi išdžiūvusį lyg skeletas vyrą, nešdavo jį į savo miegamąjį ir atsargiai guldydavo į patalus. Pati guldavosi šalia ir toliau kalbėdavo, kol neužmigdavo.

Deividas Blekvelas valdė „Kriugerio Brento kompaniją“ ir kartais ateidavo pas Margaretą, kad ši pasirašytų svarbius popierius. Kiekvieną kartą jam skaudu buvo žiūrėti, kaip pamažu gęsta žmogus, kuriam jis už viską dėkingas.

– Tavo pasirinkimas puikus, Džeimi, – pasakė vyrui Margareta. – Deividas – nuostabus žmogus.

Padėjusi mezginį, ji nusišypsojo:

– Primena tave. Žinoma, ne toks protingas kaip tu, bet panašaus į tave niekada nebebus. Tu buvai toks gražus, Džeimi, toks geras ir stiprus. Mėgai svajoti. Ir dabar visos tavo svajonės išsipildė. Kompanija auga kiekvieną dieną.

Ir ji vėl paėmė virbalus.

– Mažytė Keitė pradėjo kalbėti. Dievaži, šiandien ryte pasakė „mama".

Džeimis nejudėdamas sėdėjo krėsle; viena nejudri akis spoksojo į erdvę.

– Jos akys ir lūpos kaip tavo. Pamatysi, kokia užaugs gražuolė...

Kitą rytą, kai Margareta pabudo, Džeimis Makgregoras buvo miręs.

Apkabinusi šaltą kūną, ji prisispaudė prie vyro:

– Ilsėkis, mielasis, ilsėkis. Aš visada tave mylėjau, Džeimi. Tikiuosi, tu tai žinai. Sudie, mano meile...

Dabar ji pasiliko visai viena.

Vyras ir sūnus ją apleido. Vienintelė paguoda buvo maža dukrytė.

Margareta įėjo į vaiko kambarį ir atsistojo prie ramiai miegančios Keitės. Katarina, Keitė... Graikiškas žodis, reiškiąs „tyra", „švari". Šį vardą duodavo šventosioms, vienuolėms, karalieniems.

– Kuo gi tu būsi, Keite? – garsiai paklausė Margareta.

Pietų Afrika klestėjo, bet augo ir politinė įtampa. Būrai ir anglai vėl susipyko dėl Transvalio, ir 1899–ųjų spalio 12–ąją, tą dieną Keitei sukako septyneri, Anglija paskelbė būrams karą, o dar po trijų parų Orendž Fri valstija virto mūšių arena. Deividas mėgino itikinti Margaretą pasiimti Keitę ir išvažiuoti iš Pietų Afrikos, bet ši griežtai atsisakė:

– Mano vieta ten, kur palaidotas vyras.

Nepadėjo jokios derybos, nors Deividas ir pareiškė, jog kovos už būrus.

– Susitvarkysiu, – atsakydavo ji užsispyrusi. – Pamėginsiu vadovauti kompanijai, kai tavęs nebus.

Kitą rytą Deividas išėjo savanoriu.

Anglai tikėjosi, kad karas bus trumpas, panašus į paprastus

manevrus ar žaibo smūgį, todėl kareiviai buvo linksmi, šventiškai nusiteikę.

Londono kareivinėse buvo suruošta atsisveikinimo vakarienė. Ta proga išspausdinto meniu viršelyje buvo pavaizduotas britų kareivis, ant padėklo laikantis laukinio šerno* galvą, o patiekalų pavadinimai priminė vieną ar kitą Pietų Afrikos vietovę: „Meifkingo aviena", „Pretorijos fazanai", „Transvalio salotos"...

Bet britų laukė nemaloni staigmena. Būrai kovojo savo tėvynės teritorijoje ir kautis buvo pasiryžę iki paskutinio atodūsio.

Pirmasis mūšis įvyko prie Meifkingo, mažo kaimelio, ir čia anglai pirmąkart suprato, su kokiu priešu susidūrė.

Skubiai iš Anglijos buvo iškviestas pastiprinimas. Britai apsupo Kimberlį ir tik po žiauraus, kruvino mūšio jiems pavyko pajudėti Leidsmito link.

Būrai turėjo toliašaudžių patrankų, anglams gi teko nuimti tokius pabūklus nuo karinių laivų ir gabenti į žemyno vidurį.

Margareta labai domėjosi naujienomis iš mūšio lauko. Gyveno, kaip ir visi, gandais: tai džiaugėsi, tai liūdėjo. Kartą ryte į kabinetą įbėgęs darbuotojas susijaudinęs paskelbė:

– Ką tik klausiausi suvestinės: anglai artinasi prie Klipdrifto. Mes visi žūsime!

– Nesąmonė! Niekas net piršto neišdrįs pajudinti!

Po penkių valandų Margaretą Makgregor paėmė nelaisvėn. Ją ir Keitę nuvežė į Pardebergą, vieną iš šimto Pietų Afrikoje įrengtų koncentracijos stovyklų. Suimtuosius laikė po atviru dangumi, viela aptvertame lauke.

Margareta apsikabino Keitę ir mėgino nuraminti:

– Nesijaudink, brangioji, mums nieko neatsitiks.

Nei ji pati, nei duktė tuo netikėjo. Kiekviena diena buvo siaubinga. Dešimtys, šimtai žmonių mirė nuo difterijos, karštinės, kalinių beveik nemaitino; nei vaistų, nei pagalbos. Tas košmaras, beprotiškas kliedesys truko beveik trejus metus. Baisiausia buvo suvokti, kad esi bejėgis.

Motinos ir dukters gyvybė priklausė tik nuo kalėjimo prižiūrėtojų. Keitė matė, kaip aplink miršta vaikai, ir bijojo būti dar viena auka. Mergaitė negalėjo nei pati apsigint, nei užstoti motinos ir tą siaubą ji prisiminė visą gyvenimą. Valdžia. Jei valdžia ir jėga tavo rankose – turėsi ir maisto, rūbų, vaistų... ir laisvę.

* Anglų kalba žodžiai „šernas" ir „būras" skamba panašiai.

Matydama, kaip žūsta nekalti žmonės, Keitė įsitikino, kad svarbiausia žemėje – valdžia. Ir mergaitė prisiekė, kad kada nors bus už visus stipresnė, ir niekas niekas neišdrįs laikyti jos už spygliuotos vielos.

Kruvini mūšiai tęsėsi – Belmontas, Graspanas, Sranbergas, Spajenkopas, bet nepadėjo nei būrų drąsa, nei ryžtas – jų buvo taip mažai, o Britanija siuntė ir siuntė pastiprinimą.

1902-aisiais, po tris metus trukusio žiauraus karo, būrai kapituliavo. Penkiasdešimt penki tūkstančiai būrų išėjo kariauti, ir trisdešimt keturi tūkstančiai kareivių, moterų ir vaikų žuvo. Bet likusiųjų gyvųjų širdyse liepsnojo neapykanta britams, kurių koncentracijos stovyklose mirė dvidešimt aštuoni tūkstančiai jų tėvynainių.

Tą dieną, kai atsivėrė kalėjimo vartai, Margareta ir Keitė suskubo į Klipdriftą. O dar po kelių savaičių, saulėtą sekmadienio dieną sugrįžo Deividas Blekvelas, per sunkių išbandymų metus virtęs tikru vyru: suaugusiu, pasitikinčiu savimi, bet tokiu pat mažakalbiu ir ramiu Deividu, kuriuo pasikliauti buvo įpratusi Margareta.

Visąlaik jis nerimavo dėl jos ir Keitės: ar gyvos, ar jau žuvo, ir buvo labai laimingas sužinojęs, kad joms nieko neatsitiko.

– Gaila, kad nesugebėjau jūsų apginti, – prisipažino jis Margaretai.

– Viskas baigėsi, Deividai. Turime žvelgti į ateitį.

Ir tas žvilgsnis buvo į „Kriugerio Brento kompaniją".

1900-ieji visam pasauliui tapo švaria lenta, kurioje istoriją teko rašyti iš pradžių. Naujojo dešimtmečio išradimai labai pakeitė žmonių gyvenimą. Garo ir elektrinės mašinos pakeitė vidinio degimo variklius. Atsirado povandeniniai laivai ir aeroplanai. Gyventojų buvo net pusantro milijardo. Pramonė audringai vystėsi, ir ateinančius šešerius metus Deividas ir Margareta, išnaudodami kiekvieną galimybę, didino ir taip nemenką kapitalą.

Visą tą laiką Keitė augo be priežiūros. Motina buvo per daug užsiėmusi kompanijos reikalais ir nekreipė į ją jokio dėmesio. Keitė augo nesukalbama, užsispyrusi, nepaklusni. Kartą, grįždama iš dalykinio susitikimo, Margareta pamatė keturiolikmetę dukrą, besipešančią su dviem berniūkščiais. Siaubo apimta motina įsistebeilijo į Keitę.

– Velniai mane griebtų, – suburbėjo ji, – tik pagalvok, būtent šiai mergužėlei vieną gražią dieną teks vadovauti „Kriugerio Brento kompanijai“. Viešpatie, padėk mums!

Antroji knyga

KEITĖ IR DEIVIDAS

1906–1914-ieji metai

12 dalis

Kartą, karštą vasaros vakarą, Keitė Makgregor užtruko savo kabinete. Jau keletą metų ji gyveno Johanesburge, kur buvo pastatytas naujas administracinis „Kriugerio Brento kompanijos" pastatas.

Išgirdusi automobilio variklio triukšmą, ji atidėjo popierius, priėjo prie lango ir pažvelgė į gatvę. Prie namo sustojo dvi policijos mašinos. Keitė stebėjo, kaip iš automobilių iššoko šeši policininkai ir akimirksniu užtvėrė visus įėjimus ir išėjimus. Buvo naktis, ir visos gatvės beveik tuščios.

Keitė žvilgtelėjo į savo blankų atspindį lango stikle ir liko patenkinta: graži moteris, šviesiai pilkų, iš tėvo paveldėtų akių, grakščios kaip ir motinos figūros.

Į duris pasibeldė.

– Įeikite, – atsiliepė Keitė.

Prie slenksčio pasirodė du uniformuoti vyriškiai. Ant vieno iš jų rankovės blykčiojo policijos inspektoriaus ženklas.

– Kas čia vyksta? – nepatenkinta paklausė Keitė.

– Atsiprašau, kad trukdau tokiu vėlyvu metu, panele Makgregor. Aš – policijos inspektorius Kominskis.

– Kas atsitiko, inspektoriau?

– Turime žinių, kad šiame pastate slapstosi iš kalėjimo pabėgęs žudikas. Žmonės matė, kad neseniai jis čia įėjo.

Ketė apstulbusi aiktelėjo:

– Į mūsų kontorą?

– Taip, panele. Jis ginkluotas ir labai pavojingas.

– Būsiu labai dėkinga jums, inspektoriau, jei jį surasite ir kuo greičiau išvesite iš čia, – nervingai ištarė Keitė.

– Būtent tai ir ruošiamės daryti, panele Makgregor. Nieko įtartina nematėte, negirdėjote?

– Ne, bet aš čia viena, ir pastate daug nuošalių kampelių, kuriuose gali pasislėpti žmogus. Prašau, įsakykite savo žmonėms gerai viską apieškoti.

– Tuojau pat ir pradėsime, panele.

Inspektorius pasisuko ir paliepė koridoriuje susibūrusiems policininkams:

– Išsiskirstykite! Pradėkite nuo rūsio, tikrinkite kiekvieną kambarį, kol nepasieksite stogo. Panele Makgregor, tikiuosi, čia nėra užrakintų patalpų?

– Turbūt nėra, – palingavo galva Keitė, – bet jei ir atsiras, aš iškart atrakinsiu.

Inspektorius Kominskis pastebėjo, kaip jaudinasi jauna moteris, ir puikiai ją suprato. O kaip ji išsigąstų, jei sužinotų, kad bėglys – beviltiškas, žiaurus nusikaltėlis.

– Mes surasime jį, – patikino Keitę policininkas.

Ji norėjo vėl sėsti rašyti ataskaitą, bet suvokė, kad negali susikaupti. Trukdė po pastatą bėgiojusių policininkų žingsniai ir balsai. Keitė atsiduso. Nejaugi jį suras?

Policininkai kruopščiai naršė kiekvieną kamputį, kuriame, jų manymu, galėjo pasislėpti žudikas. Po keturiasdešimt penkių minučių inspektorius Kominskis sugrįžo į Keitės kabinetą. Ji pakėlė akis:

– Jūs jį suradote?

– Kol kas ne, panele, bet jūs nesijaudinkite...

– Labai nerimauju, inspektoriau. Jei pabėgęs nusikaltėlis slepiasi šiame pastate, būtinai turime jį surasti.

– Būtinai, panele Makgregor. Atsivedėme tarnybinius šunis.

Iš koridoriaus pasigirdo lojimas, po minutės į kabinetą įėjo vedlys su dviem vokiškais aviganiais už pavadžių.

– Šunys apuostė visą namą, pone. Liko tik ši įstaiga.

– Ar buvote išėjusi per paskutines pusantros valandos? – paklausė Keitės inspektorius.

– Taip, reikėjo užsukti į archyvą. Manote, jis spėjo...

Mergina vėl aiktelėjo.

– Prašau, apžiūrėkite ir šią įstaigą.

Inspektorius linktelėjo, ir vedlys, nusegęs šunų pavadėlius, sukomandavo.

Aviganiai lyg pašėlo. Jie puolė prie spintos durų ir ėmė garsiai loti.

– O Dieve! – sušuko Keitė. – Jis čia!

Inspektorius išsitraukė revolverį.

– Atidaryk! – įsakė jis.

Du policininkai su užtaisytais ginklais prisėlino prie spintos ir atlapojo dureles. Tuščia. Vienas šuva, pribėgęs prie kitų durų, pradėjo inkšti.

– Kas tame kambary? – paklausė inspektorius.

– Tualetas.

Policininkai, atsistoję abipus durų, atidarė jas. Nieko.

Vedlys visiškai pasimetė.

– Jie niekada anksčiau taip nesielgė!

Šunys gaiviališkai blaškėsi po kambarį.

– Užuodžia kvapą, – nusprendė palydovas. – Kur gi tas vyrukas?

Aviganiai, pribėgę prie rašomojo stalo, vėl ėmė loti.

– Na štai ir atsakymas į jūsų klausimą, – iškankinta nusišypsojo Keitė. – Tikriausiai pasislėpė stalčiuje.

– Atleiskite, kad sutrukdėme, panele Makgregor, – sutrikęs atsiprašinėjo inspektorius ir, atsisukęs į palydovą, suklykė:

– Pasiimk iš čia šunis!

– Jau išeinate? – sunerimo Keitė.

– Panele Makgregor, užtikrinu, jūs visiškai saugi. Mano žmonės apieškojo kiekvieną kamputį. Galiu drąsiai teigti, kad jo čia nėra. Turbūt pavojaus signalas klaidingas. Dar kartą atsiprašau.

– Na taip, – nervingai ištarė Keitė, – sugebate pagyvinti nuobodų veiklios moters vakarą!

Keitė stovėjo prie lango, stebėdama nuvažiuojančias policijos mašinas. Įsitikinusi, kad pastate nieko nėbėra, ji ištraukė stalčių, išėmė iš ten kruvinus batus ir nuėjo koridoriumi prie durų su lentele:

„Dėmesio! Įėjimas tik su specialiais leidimais!"

Atrakinusi sudėtingą spyną, Keitė tyliai įėjo į didelį, tuščią kambarį, kuriame buvo tik į sieną įmūrytas „Kriugerio Brento kompanijos" seifas su deimantais.

Keitė skubomis surinko staičių kombinaciją ir patraukė sunkias duris. Palei seifo sienas buvo išdėliotos deimantų pilnos metalinės dėžutės. Ant grindų, beveik praradęs sąmonę, gulėjo Benda.

– Jie išėjo.

Benda lėtai atsimerkė ir net išspaudė šypseną.

– Įsivaizduoji, kaip praturtėčiau, jei būčiau žinojęs, kaip iš čia išeiti?

Keitė atsargiai padėjo jam atsikelti, bet, kai netyčia palietė ranką, Benda susiraukė iš skausmo. Keitė spėjo perrišti žaizdą, bet kraujas iškart persisunkė per tvarsčius.

– Ar galėsi pats apsiauti batus?

Ji specialiai atsinešė batus į kabinetą, kad suklaidintų šunis, ir, pavaikšiojusi jais po kambarį, paslėpė stalčiuje.

– Eime, – pasakė ji. – Reikia iš čia dingti.

– Aš pats, – palingavo galva Benda. – Jei sužinos, kad man padėjai, neatleis.

– Nesirūpink, susitvarkysiu.

Benda paskutinį kartą apžiūrėjo saugyklą.

– Tau reikia deimantų, imk, kiek nori, – linktelėjo Keitė.

Pažvelgęs į merginą, Benda suprato, kad ji nejuokauja.

– Prieš daugelį metų tavo tėvas man siūlė daug deimantų.

– Žinau, – kreivai šyptelėjo Keitė.

– Pinigų man nereikia. Svarbiausia dingti iš miesto.

– Ir kaip gi tu ruošiesi pabėgti iš Johanesburgo?

– Rasiu išeitį.

– Klausyk, policija jau užtvėrė visus kelius iš miesto. Nėra jokios galimybės.

– Tu ir taip daug dėl manęs padarei, – spyriojosi Benda.

Šiaip ne taip jis užsitempė batus ir atsistojo prie sienos – nelaimingas, iškamuotas, suplėšytais kruvinais marškiniais ir skuduru virtusiu švarku. Pažvelgusi į jo akis, Keitė prisiminė tą aukštą, gražų negrą, kurį pirmąkart sutiko, kai buvo dar mažytė.

– Benda, jei tave pagaus, tikriausiai užmuš, – rūsčiai tarė ji. – Eisi su manimi ir baigta.

Keitė buvo įsitikinusi, kad visas miestas ir jo apylinkės knibždėte knibžda policininkų. Bendos ieškojo visos pajėgos, duotas įsakymas atgabenti jį gyvą ar mirusį. Ir traukiniu nepabėgsi – tikriausiai stotys pilnos seklių.

– Tikiuosi, tas planas ne toks pavojingas kaip tavo tėtušio, – atsiduseęs sušnibždėjo Benda.

Keitė pagalvojo, kad jis turbūt buvo netekęs daug kraujo.

– Nekalbėk. Tausok jėgas, aš viskuo pasirūpinsiu.

Keitė stengėsi kalbėti kuo įtikinamiau, bet iš tiesų dar pati

nežinojo, ką daryti. Bendos gyvybė dabar buvo jos rankose. Keitė gailėjosi, kad Deividas išvažiavęs. Ką gi, teks vienai tvarkytis.

– Tuojau privažiuosiu prie šoninio įėjimo, dešimt minučių palauk ir išeik, – paliepė Keitė. – Mašinos dureles paliksiu atviras. Įlįsi ir atsigulsi ant grindų. Ten rasi antklodę, ja užsiklosi.

– Keite, jie tikrins visus iš miesto išvažiuojančius automobilius. Jeigu...

– Ne automobiliu važiuosime. Aštuntą vakaro į Keiptauną išvyksta traukinys. Įsakiau prikabinti asmeninį vagoną.

Po pusės valandos keitė privažiavo stotį. Automobilio gale susirietęs gulėjo Benda. Jie lengvai išvengė kelių patrulio, bet tą minutę, kai Keitė paspaudė stabdžius, netikėtai į veidą trenkė šviesa. Kelią užtvėrė patrulio mašina. Priešais Keitės automobilį išdygo pažįstama figūra.

– Inspektoriau Kominski!

– Panele Makgregor, ką čia veikiate? – nustebo jis.

Keitė sutrikusi šypsojosi:

– Galbūt pavadinsite mane kvailute isterike, bet, tiesą pasakius, esu išsigandusi ir nutariau išvykti iš miesto, kol nesuras žudiko. O gal jau jį surado?

– Kol kas ne, panele, bet būtinai sugausim. Nujaučiu, kad jis mėgins pasprukti traukiniu. Veltui stengiasi, vis tiek sučiupsim.

– Tikiuosi.

– Kur važiuojate, panele Makgregor?

– Tuojau prikabins mano asmeninį vagoną ir vyksiu į Keiptauną.

– Gal norėtumėte, kad vienas mano žmonių jus pasaugotų?

– Labai ačiū, inspektoriau, neverta. Dabar, įsitikinusi, kad jūs čia, galiu būti rami.

Dar po penkių minučių Keitė ir Benda sėkmingai įsitaisė vagone. Buvo tamsu.

– Manau, lempos degti nereikia, – paaiškino Keitė, padėdama Bendai atsigulti. – Iki ryto būsi saugus. Kai atkabins vagoną, pasislėpsi tualete.

– Ačiū, – linktelėjo Benda.

Keitė užtraukė užuolaidas.

– Ar turi pažįstamą gydytoją, kuris neišduotų policijai? Kai tik pasieksime Keiptauną, iškart pas jį.

– Pasieksime? – pakartojo Benda.

– Negi manai, kad paleisiu tave vieną ir nesužinosiu, kuo viskas baigėsi?

Benda atmetė galvą ir garsiai nusikvatojo. Tikra tėvelio dukrelė!

Auštant garvežys nustūmė vagoną iki pagrindinio kelio, kur prikabino jį prie traukinio.

Lygiai aštuntą nuskambėjo signalas išvykti. Keitė perspėjo, kad jos netrukdytų: Bendai atsivėrė žaizda, teko vėl perrišti ranką.

Keitė net nespėjo paklausti Bendos, kas atsitiko, nebuvo laiko. Nuo tos minutės, kai leisgyvis žmogus įvirto į jos kabinetą, teko nedelsiant kažką daryti. Dabar ji paklausė:

– Benda, papasakok, kas atsitiko.

Šis susimąstęs pažvelgė į Keitę, galvodamas, nuo ko pradėti. Kaip paaiškinti, kad prieš daugelį metų persikėlėliai būrai išginė bantus iš jų žemių. Tai ir buvo pradžia. O gal tai prasidėjo tada, kai Transvalio prezidentas didysis Polis Kriugeris pasakė savo kalbą:

– Mes valdysime šią šalį. Viešpats Dievas suteikė mums teisę valdyti negrus.

O gal papasakoti apie didžiosios imperijos kūrėją Sesilį Rodsą, kurio devizas buvo: „Afrika baltiesiems“? Kaip vienu sakiniu išsakyti visos tautos istoriją?

– Policininkai nužudė mano sūnų, – pagaliau pasakė Benda.

Ir žodžiai patys atsirado. Vyresnysis Bendos sūnus Ntombentlis dalyvavo politiniame mitinge. Policininkai mėgino išvaikyti žmones, pasigirdo šūviai, kilo muštynės. Ntombentlį suėmė ir kitą rytą jį rado kabantį kilpoje.

– Jie pasakė, kad berniukas nusižudė. Bet aš pažįstu savo sūnų. Tai žmogžudystė.

– Dieve, jis buvo toks jaunas, – su siaubu ištarė Keitė, atsiminusi tas minutes, kai jiedu žaisdavo. Ntombentlis buvo labai gražus berniukas.

– Man labai gaila, Benda... labai. Bet kodėl jie tavęs ieško?

– Kai nužudė Ntombentlį, aš sušaukiau negrų sukilimą. Suprask, mes kovosim, kol nežūsim. Policija pareiškė, kad aš valstybinis nusikaltėlis ir suėmė už kažkokią vagystę, kurios aš neįvykdžiau. Nuteisė dvidešimčiai metų. Keturiems pavyko pabėgti. Vieną iš sargybinių nušovė, ir mane apkaltino žmogžudyste. Patikėk, gyvenime ginklo neturėjau.

– Tikiu, – linktelėjo Keitė, – bet dabar svarbiausia tave paslėpti.

– Atleisk, kad įvėliau tave į visa tai.

– Niekur tu manęs neįvėlei. Tu mano draugas.

– Žinai, kas iš baltųjų pirmąkart pavadino mane draugu? – nusišypsojo Benda. – Tavo tėvas.

– Ir atsidusęs pridūrė:

– Kaip ruošiesi išvežti mane iš Keiptauno stoties?

– Mes nevažiuosim į Keiptauną.

– Bet juk tu sakei.

– Aš moteris ir kiekvieną minutę galiu persigalvoti.

Naktį, kai traukinys sustojo Vorčesterio stotyje, Keitė paliepė atkabinti vagoną ir pervežti jį į pagalbinį kelią. Atsibudusi rytą, ji priėjo prie gulto, kur miegojo Benda. Jo nebebuvo. Benda išėjo. Nenorėjo sukelti jai rūpesčių. Keitė nuliūdo, nors ir žinojo, kad Bendai nieko blogo neatsitiks. Jis turi daug draugų, kurie visada padės.

„Deividas manimi didžiuotųsi", – pagalvojo Keitė.

– Negaliu patikėti, kad tu iškrėtei tokią kvailystę! – aiškino Deividas, kai Keitė sugrįžo į Johanesburgą ir viską papasakojo.

– Negana rizikavai gyvybe, tai dar ir kompaniją galėjai sužlugdyti! O jeigu policija būtų suradusi Bendą, ką tada darytum?

– Užmuščiau! – iššaukiančiai atsakė Keitė.

Deividas nervingai patrynė kaktą.

– Nejaugi taip nieko ir nesupratai?

– Nesijaudink, supratau. Matau, kad tu sausas, bejausmis žmogus! – įniršusi šaukė Keitė.

– O tu ir likai kūdikis.

Keitė jau norėjo trenkti Deividui, bet jis pačiupo jos ranką.

– Keite, privalai išmokti tvardytis.

Žodžiai skambiu aidu įstrigo galvoje: „Keite, privalai išmokti tvardytis".

Tai buvo taip seniai, ji skėlė kaimynų berniūkščiui antausį už tai, kad šis išdrįso ją erzinti. Kai pasirodė Deividas, berniukas pabėgo. Ketverių metukų Keitė jau norėjo jį vytis, bet Deividas ją sugavo. Tada pirmąkart jis ir pasakė tuos žodžius:

– Keite, privalai išmokti tvardytis. Jaunos panelės nesipeša. Taip nedera.

– O aš ne jauna panelė, – nukirto Keitė. – Paleisk mane!

Deividas atgniaužė pirštus. Rožinė mergaitės suknelė buvo

suplėšyta, apdrabstyta purvu, ant skruosto mėlynė.

– Geriau eik, nusiprausk ir persirenk, kol mama nepamatė, – patarė Deividas.

Bet Keitė su gailesčiu žvelgė į nubėgantį priešą.

– Jei būtum nesikišęs, tai būčiau jam davusi!

Pažvelgęs į degančias peštukės akis, Deividas nusijuokė:

– Galbūt.

Truputi nusiraminusi, Keitė leido, kad jis parneštų ją namo. Jai patiko, kai Deividas ją nešiodavo. Ir pats Deividas jai patiko. Jis vienintelis iš suaugusiųjų suprasdavo mergaitę ir, atvažiavęs į miestą, visada surasdavo jai laiko. Kartą atvirumo minutę Džeimis papasakojo Deividui apie savo nuotykius su Benda, ir dabar Deividas dažnai atsimindavo tą istoriją. Keitė galėjo klausytis ir klausytis.

– Papasakok, kaip jie susikalė plaustą...

Deividas sutikdavo.

– O dabar apie ryklius... Ir apie jūrinį rūką. Ir dar apie tai, kaip...

Motiną Keitė matydavo retai. Margareta buvo per daug užsiėmusi kompanijos reikalais. Ji tai darė dėl Džeimio. Kiekvieną naktį Margareta kalbėdavosi su vyru, lyg jis būtų gyvas.

– Nežinau, Džeimi, ką daryčiau, jei nebūtų Deivido. Jis man labai padeda! Gerai, jei jis ir Keitei padės vadovauti kompanijai. Nenoriu, kad nerimautum, bet tiesiog nežinau, kas iš jos bus.

Keitė augo užsispyrusi, laisvamanė, linksma. Ji neklausė nei motinos, nei ponios Toli. Jei paduodavo jai suknelę, mesdavo ją lauk ir išsirinkdavo kitą, valgė viską, ką norėjo ir kada norėjo, įtikinėjimai ir dovanos nepadėdavo. Jei Keitę priversdavo eiti į kieno nors gimtadienį, ji būtinai sugadindavo šventę. Draugių mergaitė neturėjo. Ji griežtai atsisakė lankyti šokių klasę ir visą laiką praleisdavo su kiemo berniukais žaisdama regbį.

Kai Keitė pradėjo lankyti mokyklą, užplūdo nemalonumai. Daugybę kartų Margaretai teko maldauti direktorės neišmesti mergaitės.

– Aš tiesiog nesuprantu Keitės, – prisipažino direktorė. – Labai protingas, gabus vaikas, bet tie konfliktai su aplinkiniais. Nežinau, ką ir daryti.

Ir Margareta nežinojo.

Vienintelis žmogus, kuris susitardavo su Keite, buvo Deividas.

– Girdėjau, šiandien tave pakvietė į gimtadienį? – paklausė jis kartą.

– Neapkenčiu gimtadienių!

Deividas pritūpė ir pažvelgė mergaitei į akis.

– Žinau, Keite. Bet tos mergaitės tėtis labai geras mano draugas. Jis supyks, jei tu neateisi arba nesielgsi, kaip dera ledi.

Keitė pažiūrėjo į Deivido akis.

– Jis labai geras tavo draugas?

– Labai.

– Tada aš einu.

Tą dieną ji elgėsi labai gerai.

– Nežinau, kaip tau pavyksta, – prisipažinoMargareta. – Tikras stebuklas.

– Tiesiog ji truputį užsispyrusi, – nusijuokė Deividas. – Paaugs – ir viskas praeis. Svarbiausia, nepalaužti jos charakterio.

– Nori, atskleisiu paslaptį? – paklausė Margareta. – Kartais man norisi jai galvą nusukti!

Kai Keitei sukako dešimt, ji pasakė Deividui:

– Noriu pamatyti Bendą.

Deividas nustebęs pažvelgė į mergaitę.

– Bijau, tai neįmanoma. Jo ferma labai toli.

– Rinkis, Deividai: arba nuveši mane ten, arba aš pati nueisiu.

Kitą savaitę Deividas nuvežė Keitę į Bendos fermą, kurioje šis augino kviečus, avis ir stručius. Jis ir jo šeima gyveno iš molio lipdytose, apvaliose lūšnose. Ilgos kartys laikė iš vytelių pintus stogus.

Benda išėjo jų pasitikti ir, akylai pažiūrėjęs į šalia Deivido stovinčią nerangią, rimto veido mergaitę, pasakė:

– Iškart matyt, kad tai Džeimio Makgregoro duktė.

– Ir aš iškart pažinau, kad tu Benda, – iškilmingai paskelbė Keitė. – Atvažiavau padėkoti už tai, kad išgelbėjai mano tėčio gyvybę.

Benda buvo vedęs gražuolę Ntaną ir turėjo du sūnus: septyneriais metais už Keitę vyresnį Ntombentlį ir šešiolikmetį Maženą. Ntombentlis buvo labai panašus į tėvą, toks pat gražus, išdidus, suvokiantis savo vertę.

Keitė visą dieną žaidė su berniukais, po to visi susirinko

prie pietų stalo. Deividas buvo lyg nesavas. Jis nebuvo pratęs pietauti su negrais ir, nors ir gerbė Bendą, nerašyti įstatymai teigė, kad juodaodžiai ir baltieji negali draugauti. Deividą neramino ir tai, kad Benda dalyvavo politinėje veikloje. Sklido kalbos, kad jis – kovotojo už negrų teises Džono Tengos Džabavu pasekėjas.

Vakare Deividas pasakė:

– Manau, Keite, mums metas važiuoti. Pati žinai, kelias tolimas.

– Dar anksti, – pasipūtė Keitė. – Tegul Benda apie ryklius papasakoja...

Nuo tos dienos, kai tik Deividas pasirodydavo mieste, Keitė versdavo jį važiuoti pas Bendą į svečius.

Deivido įsitikinimas, kad subrendusi Keitė bus ramesnė, nepasitvirtino. Kiekvieną dieną ji buvo vis labiau užsispyrusi. Keitė griežtai atsisakė eiti į visokius vakarėlius ir iškylas, bendrauti su savo amžiaus mergaitėmis ir reikalavo, kad Deividas pasiimtų ją į rūdos telkinius. Jie kartu medžiojo, gaudė žuvį, ėjo į žygius su palapinėmis.

Kartą žvejyboje, kai Keitė piktdžiugiškai šypsodamasi ištraukė didesnį nei pagavo Deividas upėtakį, tas tik palingavo galva:

– Turėjai gimti berniuku!

– Nekalbėk kvailysčių, Deividai, – susiraukė Keitė. – Būčiau berniukas, negalėčiau už tavęs ištekėti.

Deividas nusijuokė.

– Juk žinai, kad mes turime apsivesti, – užsispyrusi teigė Keitė.

– Gaila, bet tu neteisi. Aš dvidešimt dvejais metais vyresnis. Galėčiau būti tavo tėvu. Kada nors susitiksi padorų vaikiną, jaunesnį...

– Nenoriu jaunesnio padoraus vaikino! – lyg laukinė suurzgė ji. – Man tu reikalingas!

– Jei iš tikrųjų nejuokauji, – paslaptingai sušnibždėjo Deividas, – galiu išduoti paslaptį, kaip užkariauti vyro širdį.

– Prašau, pasakyk! – rimtai paprašė Keitė.

– Reikia pamaloninti jo skrandį. Nuvalyk štai šitą upėtakį ir paruošk pusryčius!

Bet Keitė nei truputėlį neabejojo, kad jos vyras bus Deividas Blekvelas. Jis jai buvo vienintelis vyras pasaulyje.

Kartą per savaitę Margareta kviesdavo Deividą pietų. Įpras-

tai Keitė valgydavo kartu su tarnais virtuvėje, kur jai niekas nenurodinėdavo, kaip reikia elgtis. Bet penktadieniais Keitė laukdavo Deivido svetainėje.

Dažniausiai jis ateidavo vienas, bet kartais atsivesdavo damą, ir Keitė akimirksniu užvirdavo iš neapykantos.

Nutaikiusi momentą, mergaitė prieidavo prie Deivido ir sąmoningai naiviai pastebėdavo:

– Niekada nesu mačiusi, kad šviesūs plaukai būtų tokio atspalvio.

Arba:

– Keistas jos skonis. Labai originaliai rėdosi, tiesa?

Arba:

– Gal ji anksčiau dirbo pas ponią Agnesę?

Kai Keitei sukako keturiolika, direktorė išsikvietė Margaretą:

– Ponia Makgregor, čia padori mokykla. Jūsų Keitė daro blogą įtaką mokiniams.

– Kas šį kartą? – atsiduso motina.

– Moko vaikus nepadorių žodžių. Pasakysiu jums, – niūriai pridūrė ji, – tokių žodžių aš nesu girdėjusi. Neįsivaizduoju, kur vaikas galėjo tokių prisiklausyti!

Margareta tai gerai žinojo. Iš savo draugužių prisiklausė. Ir motina nusprendė, kad tai turi baigtis.

– Gal jūs su ja pasikalbėkite? – pasiūlė direktorė. – Duokim mergaitei dar vieną galimybę pasitaisyti.

– Ne! Turiu kitą sumanymą! Reikia išsiųsti Keitę į pansioną.

Kai Margareta apie tai papasakojo Deividui, šis tik šyptelėjo:

– Vargu ar Keitei tai patiks!

– Nieko nepadarysi. Direktorė skundžiasi, kad Keitė moko vaikus keiktis. Nuolat stumdosi su aukso ieškotojais ir gatvės berniūkščiais. Mano duktė kalba kaip jie, atrodo kaip jie ir net kvepia taip pat. Tiesą pasakius, Deividai, aš jos visai nesuprantu. Kodėl ji taip elgiasi?.. Gražutė, nekvaila...

– Galbūt net per daug gabi...

– Nesvarbu, protinga ji ar ne, vis tiek išsiųsim į pansioną!

Kai Keitė parėjo namo, Margareta pareiškė jai savo nuosprendį. Mergaitė tiesiog įsiuto:

– Ruošiesi manimi atsikratyti?!

– Žinoma, ne brangioji. Tiesiog manau, kad bus geriau, jei laikinai išvažiuosi...

– Man ir čia gerai! Visi mano draugai čia. Nori mus išskirti?

– Jei kalbi apie tuos šunsnukius, kurie...

– Jie ne šunsnukiai! Neblogesni už kitus!

– Keite, nesiruošiu ginčytis. Važiuosi į mergaičių pansioną, ir baigta!

– Aš nusižudysiu, – pagrasino Keitė.

– Puiku, brangioji. Peiliukas viršuje, o jei gerai paieškosi, gal ir nuodų atrasi.

Keitė apsipylė ašaromis:

– Prašau, mama, prašau, nedaryk to!

– Tau pačiai bus geriau, Keite, – apkabino dukrą Margareta. – Greit būsi suaugusi, ištekėsi. Kas norės vesti tokią pikčiurną?

– Netiesa, – išdrožė Keitė. – Deividui tas pats.

– Kuo dėtas Deividas.

– Kada nors mes apsivesime.

– Tuojau liepsniu poniai Toli sudėti tavo daiktus, – atkirto Margareta.

Tuo metu Anglijoje buvo keletas garsių pansionų mergaitėms. Margareta nusprendė, kad Keitei labiausiai tiks Čeltenhemas Glasteršire. Ši mokykla garsėjo griežta disciplina. Ji buvo aptverta aukšta tvora ir pagal statutą skirta tituluotų asmenų ir džentelmenų dukroms. Deividas bendradarbiavo su direktorės ponios Kiton vyru ir nesunkiai susitarė, kad Keitę priimtų.

Kai mergaitė sužinojo naujienas, vėl įsiuto:

– Aš girdėjau apie tą mokyklą! Ji baisi! Būsiu kaip negyva angliška lėlė! Tu to nori?!

– Nepakenktų išmokti gero elgesio, – palingavo galva Margareta.

– Kam man tas elgesys, svarbu smegenys!

– Vyrai mano, kad protas moteriai nėra svarbiausias dalykas, tu tuoj tapsi moterimi, – sausai paaiškino Margareta.

– Nenoriu niekuo tapti! – suaimanavo Keitė. – Kodėl, po velnių, negali palikti manęs ramybėje?!

– Nedrįsk taip kalbėti!

Barnis truko iki pat ryto, iki Keitės išvykimo. Žinodama, kad Deividas turi Londone reikalų, Margareta paprašė palydėti mergaitę.

– Vienas Dievas težino, ką ji gali iškrėsti, jei neprižiūrėsi, – atsiduso ji.

– Maloniai prižiūrėsiu, – sutiko Deividas.

– Tu, tu dar blogesnis už mamą! Negali sulaukti, kol galėsi manimi atsikratyti!

– Klysti! – plačiai nusišypsojo Deividas. – Galiu ir palaukti.

Asmeniniu Margaretos vagonu iš Klipdrifto jie nuvyko į Keiptauną, o ten sėdo į Sauthemptoną plaukiantį garlaivį. Kelionė truko beveik mėnesį, ir nors Keitės išdidumas neleido prisipažinti, ji buvo laiminga, kad keliauja su Deividu.

„Beveik medaus mėnuo, – galvojo ji, – tik gaila, kad mes dar nevedę. Kol kas".

Deividas daug laiko praleisdavo kajutėje, tvarkydamas dokumentus. Keitė kamuoliuku susirietusi gulėjo ant sofos ir tylomis džiaugėsi, kad jie vieni. Kartą ji paklausė:

– Deividai, ar tau nenusibodo visąlaik spoksoti į tuos nuobodžius skaičius?

Jis padėjo plunksną ir pakėlė galvą:

– Tai ne paprasti skaičiai, Keite, tai įdomiausi pasakojimai.

– Kokie dar pasakojimai?

– Jei sugebėsi perskaityti, jie viską paaiškins apie kompanijas, kurias mes perkame arba parduodame. Daugelis žmonių visame pasaulyje gauna atlyginimą, išlaiko šeimas, ir tik todėl, kad dirba tavo tėvo sukurtose įmonėse.

– O aš panaši į jį.

– Labai. Jis buvo užsispyręs nepriklausomas žmogus.

– O aš užsispyrusi nepriklausoma moteris.

– Tu sugadinta mergiūkštė! Vargšas vyras, kuris tave ves.

Keitė svajingai nusišypsojo. Vargšas Deividas!

Paskutinę kelionės dieną, per vakarienę, Deividas netikėtai paklausė:

– Keitė, kodėl taip elgiesi? Su tavimi labai sunku.

– Nejaugi?

– Pati žinai. Varai vargšę motiną iš proto?

Keitė palietė jo ranką:

– Ir tau? Ir tau įkyrėjau?

– Baik tuoj pat, – nuraudo Deividas. – Aš tavęs nesuprantu.

– Supranti, ir labai gerai.

– Kodėl negali būti kaip kitos tavo metų mergaitės?

– Geriau jau mirsiu! Nenoriu būti kaip kiti!

– Šventa tiesa!

– Deividai, juk tu nevesi, kol aš užaugsiu? – paklausė Keitė. – Aš greit užaugsiu, pažadu. Tik nieko neįsimylėk, gerai?

Sujaudintas meldžiančių mergaitės akių, Deividas su-

spaudė jos pirštelius ir linktelėjo:

– Kai aš vesiu, norėčiau turėti tokią dukrą kaip tu.

Keitė pašoko ir spiegiančiu iš nepasitenkinimo balsu, nekreipdama dėmesio, kad ją girdi kartu vakarieniavę žmonės, pareiškė:

– O tu, Deividai Blekvelai, išvis gali eiti po velnių!

Ir, nepastebėdama nustebusių žvilgsnių, išlėkė iš kambario.

Londone jie prabuvo tris dienas, ir Keitė brangino kiekvieną su Deividu praleistą akimirką.

– Turiu tau siurprizą, – pareiškė jis. – Nupirkau du bilietus į „Ponią Vigę iš kopūstų lysvės".

– Ačiū, Deividai, bet aš norėjau pamatyti „Geitę".

– Neįmanoma! Miuziklai – ne jaunoms panelėms.

– Negali tvirtinti, kol nepamatei savo akimis, tiesa? – užsispyrusi teigė Keitė.

Jie susiruošė į „Geitę".

Keitei patiko Londonas, nesibaigiantis ekipažų ir automobilių srautas, elegantiškos, šydais, nėriniais, plono šilko sukniomis ir brangenybėmis pasipuošusios moterys, vyrai su smokingais ir baltais, krakmolintais marškiniais. Keitė ir Deividas pietavo „Ricoje", vakarieniavo „Savojoje". Atėjo metas išvažiuoti, ir Keitė pagalvojo:

„Mes dar sugrįšime čia. Aš ir Deividas. Būtinai sugrįšime".

Atvykę į Čeltenhemą, jie iškart susirado ponią Kiton.

– Noriu padėkoti, kad priėmėte Keitę, – pasakė Deividas.

– Esu įsitikinusi, kad mes susidraugausime. Be to, visada džiaugiuosi, kai galiu padėti vyro draugams.

Tik dabar Keitė suprato, kaip apgauta. Būtent Deividas ir pasirūpino, kad ji čia patektų.

Mergaitė taip įsiuto ir įsižeidė, jog atsisakė su juo atsisveikinti.

13 dalis

Čeltenhemo mokykla buvo nepakeliamas išbandymas. Tik taisyklės ir apribojimai. Mergaitės vilkėjo vienodas, ilgas uniformas. Užsiėmimai trukdavo dešimt valandų, prasidėdavo ir baigdavosi tiksliai nurodytu laiku. Griežtoji ponia Kiton vadovavo ir mokytojams, ir mokiniams. Mergaitės mokėsi etiketo, elgesio prie stalo, žodžiu, visko, į ką ateityje atkreips dėmesį garbūs jaunikiai.

„Tas prakeiktas kalėjimas, – rašė motinai Keitė. – Mergaitės čia siaubingos. Kiauras dienas tik ir tarška apie kvailas sukneles ir bjaurius berniūkščius. O niekšingi mokytojai – tikri pabaisos. Ilgai čia neišbūsiu, vis tiek pabėgsiu".

Ir iš tikrųjų tris kartus Keitė buvo pabėgusi, bet kiekvieną kart ją pagaudavo ir parvesdavo atgal – nepasidavusią, nepalaužtą.

Viena mokytoja, per kasdieninį pedagogų susirinkimą išgirdusi Keitės vardą, atsiduso:

– Sunkus vaikas. Manau, reikia ją išsiųsti atgal į Pietų Afriką.

– Pritarčiau jums, – atsakė ponia Kiton. – Bet pagalvokite, kad mums mestas iššūkis. Jei pavyks sutramdyti Keitę Makgregor, vadinasi, sugebame bet kokius sunkumus įveikti.

Keitė pasiliko mokykloje.

Mokytojų nuostabai Keitė labai susidomėjo mokyklai priklausančios fermos reikalais. Ten buvo daržas, laikomos vištos, kiaulės, karvės ir arkliai. Sužinojusi, kad visą laisvalaikį mergaitė praleidžia ten, ponia Kiton labai apsidžiaugė:

– Na matote, – pareiškė ji mokytojams, – tai tik laiko klausimas. Pagaliau Keitė surado širdžiai mielą užsiėmimą. Kada nors ištekės už verslininko ir bus jam šauni padėjėja.

Kitą rytą direktorės kabinete pasirodė fermos valdytojas Oskaras Denkeris.

– Aš dėl vienos jūsų mokinės, – pradėjo jis. – Keitės Makgregor. Prašyčiau jūsų laikyti ją toliau nuo fermos.

– Apie ką jūs kalbate? – nustebo ponia Kiton. – Aš maniau, kad ji labai domisi žemės ūkiu!

– Taip?! Ji domisi tuo, kaip, atleiskite, gyvuliai poruojasi.

– Ką?!

– Būtent! Tupi ten kiauras dienas ir stebi, ką jie vienas kitam daro.

– Po velnių! – supyko ponia Kiton.

Keitė neatleido Deividui už tai, kad šis ją ištrėmė, bet labai jo ilgėjosi.

„Toks mano likimas, – pagalvojo ji, – mylėti žmogų, kurio nekenčiu".

Mergina lyg kalinys, skaičiuojantis iki išsilaisvinimo likusias minutes, žymėjo kalendoriuje be Deivido praleistas dienas. Keitė bijojo, kad jis padarys ką nors baisaus, ves kitą, kol ji sėdi tame prakeiktame kalėjime.

„Jeigu taip, – virė Keitė, – užmušiu juos abu. Ne. Tik ją. Mane suims ir pakars, o kol stovėsiu ant ešafoto, jis supras, kad myli mane. Bet bus vėlu. Jis mels atleisti, o aš atsakysiu: „Taip, brangus mano Deividai. Aš atleidžiu tau. Buvai per kvailas, kad suprastum, kokia didžiulė meilė praėjo pro šalį, pralėkė lyg paukštelis. Ir štai tą paukštelį pagavo ir užnėrė kilpą. Lik sveikas, Deividai!"

Bet, žinoma, paskutinę minutę jos pasigailės, ir Deividas ją apkabins ir nusiveš į nežinomą šalį, kur tikrai maitins daug skaniau už tas pamazgas, kurias duoda tame prakeiktame Čeltenheme.

Keitė gavo Deivido laišką, kuriame šis rašė, kad bus Londone ir būtinai ją aplankys. Merginos vaizduotė tiesiog pašėlo. Raštelyje ji įžvelgė daugybę paslėptų minčių ir užuominų. Kodėl jis važiuoja į Londoną? Žinoma, kad būtų su ja. Kodėl užsuks į Čeltenhemą? Pagaliau suprato, kad myli ir nebegali ištverti išsiskyrimo. Deividas pasiims ją iš tos baisios vietos. Laimė kunkuliavo Keitės širdyje. Pagaliau mergina taip įsijautė į savo fantazijas, kad Deivido atvykimo dieną atsisveikino su visomis klasiokėmis.

– Mano mylimasis atvažiuoja manęs pasiimti, – pareiškė ji.

Mergaitės tylomis nepatikliai žiūrėjo į ją, visos, išskyrus Džrodžiną Kristi.

– Vėl meluoji, Keite Makgregor, – suprunkštė ji.

– Palauk ir pamatysi! Jis aukštas, gražus ir eina dėl manęs iš proto.

Eidamas koridoriumi, Deividas vis žvalgėsi: sutiktos moksleivės smalsiai spoksojo į jį, kai kurios net pašokdavo iš vietos, šnibždėjosi, krizeno, o pažvelgusios jam į akis, nurausdavo ir nusisukdavo.

– Elgiasi, lyg gyvenime nebūtų mačiusios vyro, – pastebėjo jis ir įtariai pažvelgė į Keitę. – Gal tu ką nors apie mane papasakojai?

– Žinoma, ne! – išdidžiai tarė mergina. – Juokauji?

Jie pietavo didelėje svetainėje. Deividas pasakojo Keitei, kas įvyko namie, kol jos nebuvo.

– Tavo mama prašė pasakyti, kad labai tave myli ir laukia vasaros atostogų.

– Kaip ji?

– Gerai, tik darbo daug.

– O kompanijos reikalai?

Deividas nustebo tokiu netikėtu susidomėjimu, bet visgi atsakė:

– Labai gerai. O kodėl klausi?

„Todėl, – pagalvojo Keitė, – kad kada nors visa tai priklausys man, ir aš pasidalinsiu tą turtą su tavimi".

– Tiesiog įdomu, – atsakė ji garsiai.

Deividas pažvelgė į vis dar pilną Keitės lėkštę.

– Tu nieko nevalgai.

Bet Keitė net pagalvoti apie maistą negalėjo, ji nekantriai laukė tos minutės, kai Deividas pasakys:

„Važiuojam kartu, Keite. Tu tapai moterimi ir esi man reikalinga. Mes apsivesime, ir viskas bus gerai."

Atnešė desertą, nunešė lėkšteles. Po to kavos. O Deividas vis tylėjo.

Ir tik tada, kai jis pažvelgė į laikrodį ir pasakė, kad pavėluos į traukinį, Keitė suvokė, kaip suklydo. Niekas nesiruošia jos išsivežti. Tam šunsnukiui tas pats, įkišo Keitę į tą prakeiktą skylę ir džiaugiasi!

Nieko neįtaręs Deividas buvo laimingas, matydamas Keitę. Gudrus vaikas, pagaliau išmokęs pažaboti laukinių jausmų prasiveržimą. Švelniai patapšnojęs Keitės ranką, Deividas paklausė:

– Keite, gal galiu tau kuo nors padėti?

Pažvelgusi jam į akis, mergina meiliai nusišypsojo.

– Taip, Deividai, žinoma. Būsi labai malonus, jei paliksi mane ramybėje ir nesikiši į mano gyvenimą.

Ir, aukštai iškėlusi galvą, išdidžiai išplaukė iš kambario, palikdama apstulbusį Deividą.

Margareta suprato, kad ilgisi Keitės. Mergaitė buvo grubi ir nepaklusni, bet be jos motina daugiau nieko neturėjo. Margareta didžiavosi dukterimi ir manė, kad ji taps neeiliniu žmogumi. Bet iš pradžių ji turi išmokti elgtis kaip tikra ledi.

Kai Keitė sugrįžo atostogų, Margareta jos ėmė klausinėti apie mokyklinį gyvenimą.

– Nekenčiu mokyklos! Visi ten šlykštūs pamaivos!

Margareta įdėmiai pažvelgė į dukrą:

– O kitos mergaitės taip pat mano?

– Ką jos supranta, – nepakančiai suprunkštė Keitė. – Pamatytum tu tas mergaites. Nuo gimimo aplink jas visi tik ir laksto. Nė velnio jos gyvenimo nepažįsta.

– Ak, brangioji, – su apsimestine užuojauta aiktelėjo motina, – tikriausiai tau sunku su tuo susitaikyti.

– Nesijuok iš manęs. Jos niekada nebuvo Pietų Afrikoje ir gyvūnus matė tik zoologijos sode. O ką kalbėti apie aukso ir deimantų kasyklas. Jos ir žodžių tokių nežino.

– Vargšai vaikai!

– Na gerai, – pagrasino Keitė. – Tapsiu tokia kaip jos – tada pasigailėsi, velniai rautų!

– Manai, pavyks tokia tapti?

– Na, žinoma, ne! – tulžingai šyptelėjo Keitė. – Na ką, gavai?

Jau po valandos Keitė išrūko su tarnų vaikais žaisti regbį. Margareta žiūrėjo pro langą ir galvojo, kad tikriausiai veltui leidžia pinigus. Duktė niekada nepasikeis.

Vakare prie stalo Keitė lyg tarp kitko paklausė:

– O Deividas mieste?

– Ne, Australijoje su reikalais. Rytoj turi sugrįžti.

– Žada penktadienį vakare ateiti?

– Galbūt, – atsakė Margareta ir, akylai nužvelgusi Keitę, paklausė: – Juk tau patinka Deividas, tiesa?

– Nieko, – gūžtelėjo pečiais duktė.

– Suprantu, – linktelėjo Margareta ir nusišypsojo, prisiminusi, kaip Keitė lažinosi, jog ištekės už Deivido.

– Mama, žmogus jis neblogas, bet vyras nepakenčiamas.

Kai Deividas, kaip įprasta penktadieniais, atėjo vakarieniauti, Keitė nudūmė jo pasitikti, stipriai apkabino ir pašnibždėjo į ausį:

– Aš tau atleidžiu! Aš taip tavęs pasiilgau, Deividai. O tu? Pasiilgai manęs?

– Taip, – nesusimąstęs atsakė jis, bet staiga pats nustebo, kad iš tikrųjų jam trūko šios mergaitės.

Tokio vaiko Deividas nebuvo matęs.

Kiekvienąkart, sutikęs Keitę, jis atrasdavo vis naujų, iki šiol nepažįstamų, charakterio bruožų. Keitei buvo beveik šešiolika: ilgi, juodi plaukai švelniomis bangomis dengė pečius, veidas spindėjo moteriškumu, jausmingumu, kurių anksčiau jis nepastebėdavo. Aštraus proto ir stiprios valios gražuolė. Deividas ėmė pavydėti tam vargšeliui, kuriam kada nors atiteks Keitė.

Per vakarienę jis paklausė:

– Na, Keite, kaip sekasi mokykloje?

– Puikiai! – skubiai pareiškė ji. – Man labai patinka, daug ko išmokau. Mokytojai ten nuostabūs ir draugų daug turiu.

Apstulbusi Margareta be žado žvelgė į dukterį.

– Deividai, pasiimsi mane į rūdos telkinius?

– Nori ten praleisti atostogas?

– Na prašau, Deividai!

Kelionė į telkinius truks visą dieną, o tai reiškia, kad visą laiką ji bus šalia Deivido.

– Jeigu mama leis...

– O mama, prašau tavęs.

– Gerai, brangioji. Įsitikinusi, kad su Deividu būsi saugi, – linktelėjo Margareta, vildamasi, kad vargšas Deividas sugebės apsisaugoti nuo Keitės.

Netoli Blumfonteino įsikūrusios „Kriugerio Brento kompanijos" deimantų kasyklos priminė didžiulį skruzdėlyną, kuriame šimtai darbininkų ir tarnautojų ieškojo, plovė ir rūšiavo deimantus.

– Tai vienas pelningiausių telkinių, – paaiškino Deividas.

Jis atvedė Keitę į valdininko kabinetą, ir jie ėmė laukti vedlio į šachtas. Prie vienos sienos stovėjo vitrina, pilna įvairiausių spalvų ir dydžių deimantų.

– Kiekvienas deimantas nepakartojamas, – tęsė Deividas. – Anksčiau jų ieškojo prie Valio upės.

„Jis dar gražesnis, nei aš įsivaizdavau, – galvojo Keitė, – Kokie antakiai!"

– Skirtingose kasyklose surastus akmenis lengva atskirti. Matai šį? Pagal dydį ir gelsvą atspalvį galima spręsti, kad jis rastas Parspene. „Birso" kompanijos deimantai padengti plonu aliejaus sluoksniu ir yra dvylikabriauniai – dodekaedrai.

„Įdomu, ar valdininkas galvoja, kad Deividas mano meilužis? – mąstė sau Keitė. – Tikiuosi, taip".

– Pagal deimanto spalvą galima pasakyti jo vertę. Spalvos sužymėtos dešimtbalėje skalėje. Pats geriausias – melsvai baltas, prasčiausias – rusvas.

„Kaip maloniai jis kvepia... Toks vyriškas kvapas. Taip myliu jo rankas, pečius. Geidžiu..."

– Keite!

– Ką, Deividai? – suglumo mergina.

– Nesiklausai?

– Klausau, klausai, – patikino Keitė, – nė žodžio nepraleidau!

Dvi valandas praleidę šachtoje, jie išsiruošė pusryčių.

Keitė manė, kad geriau laiko praleisti neįmanoma!

Kai vakarop duktė sugrįžo namo, Margareta jos paklausė:

– Kaip praėjo diena?

– Nuostabiai! Ieškoti deimantų – pats puikiausias užsiėmimas pasaulyje!

Po pusvalandžio Margareta atsitiktinai žvilgtelėjo pro langą. Keitė voliojosi po žemę ir grūmėsi su vieno sodininko sūnumi.

Sugrįžusi mokyklon, Keitė ėmė rašyti labai optimistiškus laiškus. Ją išrinko ritulio komandos kapitone, o mokyklos direktorė paskyrė ją klasės seniūne. Keitė pripažino, kad mokykla nėra toks blogas dalykas, o kai kurios klasiokės gan draugiškos, ji netgi paprašė, kad dvi mergaitės atvažiuotų pas ją atostogų. Margareta labai apsidžiaugė. Namai vėl atgis, skambės jaunatviškas juokas. Ji nekantriai laukė dukters ir galvojo tik apie Keitę.

– Aš ir Džeimis – praeitis, – dūsavo Margareta, – o Keitė – ateitis. Nuostabi ateitis!

Kitą vasarą, kai Keitė sugrįžo namo, visi Klipdrifto jaunuoliai tiesiog apspito merginą. Bet Keitei buvo vis vien, ji nekantraudama laukė iš Amerikos sugrįžtančio Deivido. Kai pagaliau Deividas pasirodė, Keitė jį pasitiko pasipuošusi balta suknele juodo aksomo apvadėliais, pabrėžiančiais standžią krūtinę.

Apkabinęs merginą, Deividas nustebo, pajutęs deginantį lūpų prisilietimą. Truputį atsitraukęs, jis įdėmiai pažvelgė į Keitę. Deividas niekaip negalėjo suprasti, ką slepia tos nuostabios akys, verčiančios širdį plakti dažniau.

Kiekvienąkart, matydamas Keitę, jis vis spėliojo, kas gi bus tas laimingas išrinktasis. Netrukus jam teko keletui savaičių išvykti į Australiją. Grįžęs į Klipdriftą, jis sužinojo, kad Keitė jau pakeliui į Angliją.

Paskutinius merginos buvimo mokykloje metus Deividas netikėtai pasirodė Londone. Įprastai prieš atvažiuodamas jis skambindavo arba parašydavo, bet šį kartą atvyko neperspėjęs.

– Deividai! Koks netikėtumas! – apkabino jį Keitė. – Kodėl nepranešei, kad būsi Anglijoje? Aš būčiau...

– Keite, atvažiavau parvežti tave namo.

Mergina atsitraukusi pažiūrėjo į jį.

– Kažkas atsitiko?

– Bijau, kad tavo motina labai serga.

Keitė sekundę sustingo.

– Tuojau susidėsiu daiktus.

Ji buvo priblokšta pamačiusi motiną. Tik prieš keletą mėnesių Margareta puikiai atrodė ir gerai jautėsi, dabar gi iš jos teliko šešėlis, užgesusios akys. Atrodė, lyg jos kūną graužęs vėžys išdžiovino ir sielą.

Keitė atsisėdo ant lovos, švelniai suspaudė mirštančios ranką.

– Ak mama, – sudejavo ji, – man taip gaila.

Margareta iš paskutinių jėgų spūstelėjo dukters pirštus:

– Aš laukiu mirties, dukrele, dar nuo tos dienos, kai mirė tavo tėvas.

Maldaujančiomis akimis ji pažvelgė į Keitę:

– Nori, prisipažinsiu tau? Žinoma, kvaila, bet aš visada bijojau, kad ten danguje tavo tėvu nebus kam pasirūpinti. Dabar aš būsiu šalia.

Po trijų dienų Margareta pasimirė. Motinos mirtis labai sukrėtė Keitę. Ji prarado tėvą ir brolį, bet jie gyvavo tik motinos ir kitų žmonių pasakojimuose, o dabar, būdama aštuoniolikos, ji liko viena pasaulyje. Mirė vienintelis ją mylėjęs žmogus, ir vien mintis apie ateitį Keitei suspausdavo širdį.

Deividas žiūrėjo į stovinčią prie kapo merginą. Ši labai stengėsi sulaikyti ašaras ir tik grįžusi namo ėmė raudoti.

– Ji buvo tokia gera, Deividai, o aš... t... taip blogai elgiausi...

– Tu buvai gera duktė, – pasistengė nuraminti Deividas.

– Visą gyvenimą aš jai atnešdavau tik rūpesčių. Viską atiduočiau, kad tik ji būtų gyva. Viešpatie, kodėl taip atsitiko?

Kai Keitė truputį nusiramino, Deividas tyliai pasakė:

– Žinau, dabar sunku patikėti, bet kada nors skausmas aprims. Ir žinai, kas liks, Keite? Džiaugsmingos akimirkos, praleistos kartu su mama.

– Turbūt tu teisus. Tik dabar velniškai skauda širdį...

Kitą rytą jie kalbėjosi apie ateitį.

– Turi giminių Škotijoje, – priminė Deividas.

– Ne, – pašoko Keitė. –. Kokie jie giminės? Kai tėvas nusprendė išvažiuoti, visi iš jo tik šaipėsi, padėjo tik jo motina. Dabar ji mirusi, o su jais nenoriu turėti jokių reikalų!

Deividas mąsliai palingavo galva:

– Ruošiesi pabaigti mokyklą?

Keitė nespėjo nieko atsakyti ir jis pridūrė:

– Manau, kad mama to labai norėtų.

– Tada ir aš taip manau, – atsiduso Keitė, aklai spoksodama į grindis.

– Velniava... – tyliai sušnibždėjo.

– Suprantu, – švelniai ištarė Deividas. – Viską suprantu.

Mokyklą Keitė pabaigė su pagyrimu ir per išleistuvių vakarą abiturientų vardu skaitė sveikinamąją kalbą. Deividas sėdėjo salėje.

Pakeliui iš Johanesburgo į Klipdriftą Deividas pasakė:

– Žinai, juk po keleto dienų viskas priklausys tau – šis vagonas, geležinkelis, rūdos telkiniai, kompanijos... Tu labai turtinga, Keite, ir už didelius pinigus gali parduoti „Kriugerio Brento kompaniją".

Ir, pažvelgęs į ją, pridūrė:

– O norėsi, galėsi palikti viską kaip yra. Turi viską gerai apgalvoti.

– Jau apgalvojau, – nusišypsojo Keitė. – Mano tėvas buvo piratas. Nuostabus senas piratas. Kaip gaila, kad jo nepažinojau! Ne, neparduosiu kompanijos. Ir žinai kodėl? Todėl, kad piratas pavadino ją garbei tų sargybinių, kurie norėjo jį nužudyti. Puiki idėja, tiesa? Kartais, kai negaliu užmigti, galvoju apie tėvą ir Bendą, kaip jie šliaužia per minų laukus, girdžiu balsus:

„Kriugeri... Brentai... Kriugeri... Brentai..."

Meldžiančiomis akimis ji pažvelgė į Deividą.

– Ne, niekada negalėčiau parduoti tėvo kompanijos... Žinoma, kol jai vadovauji tu.

– Liksiu, kol būsiu tau reikalingas, – ramiai atsakė Deividas.

– Nusprendžiau užsirašyti į verslo mokyklą.

– Verslo mokyklą? – nustebęs paklausė Deividas.

– Dabar kiti laikai, – paaiškino Keitė, – Johanesburge įsikūrė verslo mokyklos, ten priima ir moteris.

– Bet...

– Klausei, ką ruošiuosi daryti su pinigais?

Keitė pažiūrėjo Deividui į akis:

– Noriu jų užsidirbti.

Mokslas Keitei buvo naujas, jaudinantis atradimas. Dabar gyvenimas Anglijoje atrodė pilkas, neįdomus. Čia gi viskas buvo kitaip. Kiekvienoje paskaitoje Keitė sužinodavo ką nors svarbaus. Kai ji vadovaus kompanijai, visa tai būtinai pravers.

Mokykloje dėstė buhalterijos, vadybos dalykus, vadovavimo ir tarptautinės prekybos pagrindus. Kartą per savaitę skambindavo Deividas ir klausdavo, ar viskas gerai.

– Nuostabu! – visada atsakydavo Keitė. – Man čia labai patinka.

Kada nors jie dirbs su Deividu kartu, iš peties, iki vėlumos, dviese ir daugiau nieko. Ir vieną naktį Deividas prieis ir pasakys:

– Keite, brangioji, buvau aklas ir nieko nesupratau. Ar tekėsi už manęs?

Ir po akimirkos ji atsidurs jo glėbyje...

Bet kol kas teks palaukti. Dar daug ji turi išmokti.

Ir Keitė ryžtingai sėdo prie rašomojo stalo.

Užsiėmimai truko dvejus metus, ir namo Keitė sugrįžo per savo dvidešimtąjį gimtadienį.

Stotyje merginą pasitiko Deividas. Keitė pribėgo ir, aistringai jį apkabinusi, sušnibždėjo:

– O Deividai, aš taip džiaugiuosi vėl tave matydama!

Sutrikęs Deividas atsitraukė ir sumurmėjo:

– Sveika atvykusi, Keite.

Ji niekada nebuvo mačiusi Deivido tokio susikausčiusio. Keitė sunerimo:

– Kas nors atsitiko, Deividai?

– Ne... ne... tiesiog... viešoje vietoje merginos taip nesielgia.

Keitė minutėlę pažiūrėjo į Deivido akis:

– Aišku... Gerai, pažadu, kad daugiau nepriversiu tavęs nejaukiai jaustis.

Pakeliui namo Deividas vis šnairavo į Keitę. Koks nuostabus, dar vaikiškas, nekaltas veidelis!

Pirmadienio rytą Keitė pirmąkart įžengė į savo kabinetą „Kriugerio Brento kompanijos“ administraciniame pastate ir lyg atsidūrė visai kitame pasaulyje – nepažįstamam, nuostabiam, su savo tradicijomis, kalba, daugybe skyrių, filialų, dukterinių įmonių ir įstaigų.

„Kriugerio Brento kompanijai“ priklausė plieno liejyklos,

gyvulininkystės fermos, geležinkelis, garlaivių kompanija ir pagaliau šeimos pasididžiavimas, turtų pagrindas – deimantai ir auksas, platina ir magnis, kurie didžiuliu srautu plaukė į milžiniško koncerno saugyklas.

Valdžia. Jėga.

Visa tai suvokti buvo sunku, beveik neįmanoma. Keitė sėdėjo Deivido įstaigoje, įdėmiai klausydamasi, kaip jis priima sprendimus, nuo kurių priklauso daugybės viso pasaulio žmonių likimai. Filialų direktoriai siūlė problemos sprendimo būdus, bet Deividą buvo sunku įtikinti, jis tvrtai laikėsi savo pozicijos.

– Kodėl taip elgiesi? Negi jie prasčiau išmano tuos reikalus? – nustebo Keitė.

– Žinoma, ne, ne apie tai kalba, – paaiškino Deividas. – Kiekvienas valdininkas mano, kad jo įmonė pati geriausia, ir jie teisūs, bet kažkas turi domėtis ir žinoti, kuri įmonė atneš kompanijai didžiausią pelną. O dabar eime pietauti! Noriu tave supažindinti su vienu žmogumi.

Šalia Keitės kabineto, didelėje svetainėje, jau laukė labai liesas jaunuolis, siauru veidu ir skvarbiomis, rudomis akimis.

– Tai Bredas Rodžersas, – supažindino Deividas. – Bredai, – mūsų nauja viršininkė Keitė Makgregor.

Bredas ištiesė ranką:

– Malonu susipažinti, panele Makgregor.

– Bredas – mūsų slaptas ginklas, – nusišypsojo Deividas. – Apie „Kriugerio Brento kompaniją" žino tiek pat, kiek ir aš. Jei kada nors man teks išeiti, nesirūpink, Bredas tau padės.

„... Jeigu man kada nors teks išeiti..."

Išgirdusi šiuos žodžius, Keitė pradėjo panikuoti. Žinoma, Deividas niekada nepaliks kompanijos.

Per visus pietus Keitė apie nieką negalėjo galvoti, net paklausta, ką valgo, nebūtų įstengusi atsakyti.

Po to dar ilgai jie šnekučiavosi.

– Greit susilauksime didelių nemalonumų, – perspėjo Deividas. – Vyriausybė įvedė asmeninį mokestį.

– Ką tai reiškia? – paklausė Keitė.

– Dabar negrai, spalvotieji ir indėnai už kiekvieną šeimos narį turės mokėti po du svarus, o tai daugiau už vidutinį mėnesinį atlyginimą.

Keitė pagalvojo apie Bendą. Merginą apėmė nemaloni nuojauta, bet kalba užvirė apie kitus dalykus, ir ji pasistengė išmesti neramias mintis iš galvos.

Nekreipdama dėmesio į pastovius rūpesčius, Keitė mėgavosi darbu. Kiekvienas sprendimas atnešdavo arba pradangindavo didžiules sumas, juk verslas – tai protų kova, azartas ir ištvermė, sugebėjimas nugalėti ir įžvelgti, kada atsitraukti, o kada pulti į kovą.

– Verslas – tai žaidimas, – pareiškė Deividas, – užstatai fantastiški, o priešininkai – protingiausi ir įtakingiausi žmonės pasaulyje. Jeigu nori laimėti, turi sugebėti tapti padėties šeimininku ir gerai žinoti žaidimo taisykles.

Būtent tai Keitė ir ruošėsi daryti. Mokytis. Dideliame name ji gyveno viena su tarnais. Deividas, kaip buvo seniai įprasta, penktadieniais ateidavo vakarieniauti, bet, kai Keitė pasikviesdavo jį kitą dieną, būtinai surasdavo dingstį atsisakyti. Darbe jie beveik visąlaik būdavo kartu, bet netgi dieną Deividas sugebėdavo sutverti nemalonią kliūtį, nepermušamą sieną, kurios Keitei niekaip nepavykdavo sudaužyti.

Tą dieną, kai Keitei sukako dvidešimt vieneri, jai atiteko visos „Kriugerio Brento kompanijos" akcijos ir valdos. Dabar pagal įstatymą ji tapo kompanijos galva.

– Pavakarieniaukime šiandien kartu, paminėsime didžiulį įvykį, – pasiūlė Deividui Keitė.

– Atleisk, Keite, per daug darbo, ir taip nieko nespėju.

Keitė vakarieniavo viena, kamuojama klausimo: kodėl? Kas kaltas: ji ar Deividas. Jis kurčias ir aklas, jei nepastebi jos jausmų. Teks kažko imtis.

Kompanija vedė derybas dėl garlaivių kompanijos pirkimo Jungtinėse Valstijose.

– Kodėl gi tau ir Bredui nenuvykus į Ameriką ir galutinai nepatvirtinus sutarties? – pasiūlė Deividas. – Tau būtų nebloga mokykla.

Keitė norėjo važiuoti su Deividu, bet išdidumas neleido imti ir prašyti. Apsieis ir be jo. O be to, Keitė niekada nebuvo Amerikoje ir jai labai norėjosi pamatyti tą šalį.

Kaip ir buvo tikėtasi, kompaniją nesunkiai pavyko nupirkti, ir Deividas pasiūlė merginai apžiūrėti „Kriugerio Brento" filialus Detroite, Čikagoje, Pitsburge ir Niujorke. Keitę nustebino amerikiečių energija ir užmojai. Įsimintiniausia buvo kelionė į Dak Harborą Meno valstijoje, kur Keitė praleido vakarą nuostabiame, Ailsboro salelėje pastatytame, dailininko Čarlzo Deno Džibsono name. Prie stalo susirinko dvylika žmonių ir visi, išskyrus Keitę, gyveno toje salelėje.

– Ši vietelė turi įdomią istoriją, – pasakojo Keitei Džibsonas. – Prieš daugelį metų, kiekvieną vakarą, gyventojai laiveliais parplaukdavo iš Bostono. Prieplaukoje jų laukdavo kabrioletai ir išvežiodavo namo.

– Kiek žmonių čia gyvena? – paklausė Keitė.

– Apie penkiasdešimt šeimų. Plaukdama keltu matėte švyturį?

– Taip.

– Ten gyvena prižiūrėtojas su šunimi. Kiekvieną kartą, kai laivas plaukia pro šalį, išbėga šuo ir skambina varpu.

– Juokaujate! – nusišypsojo Keitė.

– Ne, panele. Juokingiausia tai, kad šuo kurčias kaip kelmas ir priglaudžia ausį prie varpo, kad pajaustų virpesius.

– Matyt, gyvenimas čia iš tiesų įdomus!

–Būtų gerai, jei pasiliktumėte iki ryto, pamatytumėt visą salą.

– Kodėl gi ne? – atsakė Keitė, pasidavusi netikėtam jausmų proveržiui.

Ji pernakvojo vieninteliame salelės viešbutėlyje „Ailsbore", ryte pasisamdė karietą, ir vienas gyventojų pasisiūlė parodyti jai apylinkes. Pravažiavę pro Dak Harboro centrą: parduotuvę, turgelį ir mažą restoranėlį, jie atsidūrė nuostabioje, tankiais medžiais apaugusioje vietovėje. Keitė pastebėjo, kad nei viena rangi gatvelė neturėjo pavadinimo, o ant pašto dėžučių nebuvo užrašyti savininkų vardai ir pavardės, ir paklausė palydovo:

– Kaip vietiniai gyventojai susigaudo toje painiavoje?

– Jokios painiavos. Kiekvienas žmogus čia žino visus takelius ir pažįsta visus vietinius gyventojus.

Keitė pašnairavo į jį ir linktelėjo:

–Aišku.

Salelės pakrašty buvo kapinės. Paprašiusi vežiko sustoti, Keitė nušoko žemėn ir, apžiūrėdama antkapius, lėtai ėjo pro kapus.

„Džobas Pendltonas, mirė 1794-ųjų sausio 25, būdamas 47-erių metų"

„Po šiuo akmeniu ilsiuosi ramybėje. Mano ložę palaimino Jėzus Kristus".

„Džeinė, Tomo Pendltono žmona, mirė 1802-ųjų vasario 25, būdama 47-erių metų".

Nematomos čia sklandė praėjusių amžių vėlės, seniai praėjusios eros.

„Kapitonas Viljamas Hečas, 1866-ųjų spalį nuskendo Long Ailendo sąsiauryje, būdamas 30-ties.

Garbingai ištvėriau daugybę audrų ir perplaukiau gyvenimo jūros platybes".

Keitė ilgai klajojo po kapines, mėgaudamasi tyla ir ramybe. Pagaliau ji sugrįžo, ir vežikas išjudino arklius.

– O žiemą čia šalta? – paklausė ji.

– Labai. Įlanka kiaurai peršala, ir tada žemyną gali pasiekti rogėmis. Tiesa, dabar ir garu galima.

Pagaliau jie pasiekė prie pat vandens pastatytą dviaukštį namą su baltu stogu. Aplink augo aguonos ir erškėčiai. Langinės buvo nudažytos žaliai, prie įėjimo stovėjo drožinėti suoliukai ir didžiulės vazos su žydinčiais snapučiais. Viskas atrodė lyg paveikslėlis iš stebuklinių pasakų knygos.

– Kieno šis namas?

– Dribensų šeimos. Senoji ponia Dribens prieš keletą mėnesių pasimirė.

– Kas nors čia gyvena?

– Lyg ir niekas.

– Gal žinote, ar namas parduodamas?

Palydovas įtariai nužvelgė Keitę:

– Gal ir parduodamas, bet tada jį nusipirks kas nors iš vietinių gyventojų. Mūsiškiai svetimšalių nemėgsta.

Būtent to Keitei nevertėjo sakyti. Jau po valandos ji šnekėjosi su nekilnojamo turto pardavimo agentu.

– Noriu sužinoti apie Dribensų namą. Ar galiu jį nusipirkti?

Agentas mąsliai prikando lūpą:

– Ir taip, ir ne.

– Ką tai reiškia?

– Žinoma, namas parduodamas, bet jau keletas žmonių pasisakė norį jį nupirkti.

„Ir, be abejo, visi seniai čia gyvena", – pagalvojo Keitė, bet paklausė:

– Ar jie jau siūlė pinigus?

– Kol kas ne, bet...

– Tada aš jį perku.

– Bet tai brangus namas, – paaiškino agentas.

– Pasakykite kainą.

– Penkiasdešimt tūkstančių dolerių.

– Važiuojame, pasižiūrėsime jį iš arčiau.

Namo vidus buvo dar gražesnis, nei Keitė įsivaizdavo.

Viena didžiulio prieškambario siena buvo stiklinė, pro ją matėsi jūra; vienoje namo pusėje – milžiniška svetainė, kitoje – valgomasis su nuo senumo patamsėjusiais baldais iš kriaušės medžio ir gražiu židiniu. Ten buvo ir biblioteka, ir erdvi virtuvė su metaline krosnimi ir dideliu puošniu stalu, o šalimais – indauja ir rūbinė. Be to, apačioje – šeši tarnų kambariai ir vonia, o viršuje – šeimininkų miegamasis ir šeši mažesni kambarėliai. Keitė net nesitikėjo, kad šis namas toks erdvus.

„Bet kai mes su Deividu susilauksime vaikų, – nusprendė ji, – vietos visiems užteks".

Sklypas tęsėsi iki pat vandens, kur buvo nedidelė prieplauka. Keitė linktelėjo advokatui:

– Aš perku namą.

Naująsias valdas ji nusprendė pavadinti „Kedrų Kalva".

Keitė nekantraudama laukė momento, kai atsidurs Klipdrifte ir viską papasakos Deividui – juk namas Dak Harbore buvo lyg ženklas, kad jie pagaliau turi susituokti. Keitė manė, kad namas Deividui tikrai patiks.

Karštą vasaros dieną Keitė ir Bredas sugrįžo į Klipdriftą, ir mergina nuskubėjo tiesiai į Deivido kabinetą. Jis sėdėjo prie stalo, pasinėręs darbuose. Keitės širdis daužėsi lyg pašėlusi, ji taip išsiilgo Deivido.

Deividas pakėlė galvą ir pašoko:

– Keite! Kaip gerai, kad atvažiavai!

Ji nespėjo net žodžio pratarti, jis pareiškė:

– Dabar tu pirma sužinosi stulbinančią naujieną. Aš vedu.

15 dalis

Viskas prasidėjo nuo menkniekio. Prieš pusantro mėnesio, tikrą sąmyšio dieną, Deividui perdavė, kad vienas įtakingiausio „Kriugerio Brento" kliento draugas Timas O´Nilas atvyko į Klipdriftą ir prašo Blekvelo susitikti, o jei bus galimybė, ir kartu pavakarieniauti. Deividas buvo per daug užsiėmęs, kad švaistytų laiką su turistais, bet nenorėjo įžeisti partnerio.

Tiesa, ir Keitė galėjo priimti svečią, bet su Bredu Rodžersu ruošėsi išvykti į Ameriką. Išeities nebuvo, ir Deividas, giliai atsiduseęs, paskambino į viešbutį ir pakvietė O´Nilą vakarienės.

– Atvažiavau su dukra, – paaiškino tas. – Jei neprieštarausite, pasiimsiu ją kartu.

Deividas neketino praleisti vakaro su vaiku, bet ką padarysi?

– Žinoma, neprieštarauju, – mandagiai atsakė jis.

„Pasistengsiu anksčiau išeiti".

Jie susitiko „Karališkojo viešbučio" pietų salėje. O'Nilas su dukra jau laukė prie stalelio. O'Nilas pasirodė esąs žilaplaukis airių kilmės amerikietis, o jo duktė Džozefina... Deividas gyvenime nebuvo sutikęs puikesnės moters: tokios nuostabios figūros, tankių šviesių plaukų ir didžiulių mėlynų akių. Net kvapą užgniaužė.

– Atleiskit... Aš... atleiskit, kad pavėlavau. Svarbūs reikalai, – išlemeno jis.

Džozefiną pralinksmino jo sutrikimas.

– Tikriausiai verslu užsiimti taip įdomu, – kukliai pastebėjo ji. – Tėtis sakė, kad jūs labai svarbi persona, pone Blekvelai.

– Ne visai... ir prašau, vadinkite mane Deividu.

– Geras vardas, – linktelėjo ji, – labai dera stipriam, garbiam žmogui.

Tik prasidėjus vakarienei, Deividas įsitikino, kad gražus ne tik Džozefinos O'Nil veidelis, ji buvo protinga, sąmojinga, su ja galėjai lengvai ir paprastai kalbėtis bet kokia tema. Jis jautė, kad merginą taip pat domina nauja pažintis: tokių klausimų jam dar niekas nebuvo uždavęs. Kai atėjo metas atsisveikinti, Deividas jau buvo beveik įsimylėjęs.

– Kur jūs gyvenate? – paklausė jis Timo.

– San Franciske.

– Kada žadate grįžti? – lyg tarp kitko pasiteiravo Deividas.

– Kitą savaitę.

– Jei Klipdriftas iš tikrųjų toks įdomus, kaip sakėte, – nusišypsojo Džozefina, – pamėginsiu įkalbėti tėvą pasilikti ilgiau.

– Pasistengsiu, kad jums nebūtų nuobodu, – patikino Deividas. – Gal norėtumėte pamatyti, kaip randami deimantai?

– Labai! – atkuto mergina. – Labai norėčiau!

Anksčiau Deividas pats rodydavo svečiams deimantų kasyklas, bet jau seniai perdavė šį rūpestį pavaldiniams. Dabar gi pats nustebo, išgirdęs savo klausimą.

– Ar galėsite važiuoti rytoj ryte?

Kita diena buvo labai užimta, bet kažkodėl viskas jam dabar atrodė menka ir nereikšminga.

Jie nusileido žemyn, į pačią šachtos širdį.

– Visada norėjau sužinoti, – prabilo Džozefina, – kodėl deimantų svoris matuojamas karatais.

– Karatais vadinamos saldaus ragelio sėklos, – paaiškino

Deividas, – jos sveria du šimtus miligramų.

– Aš tiesiog sukrėsta, Deividai, – aiktelėjo Džozefina, ir jis pagalvojo, ar šie žodžiai skirti tik deimantams. Jį svaigino Džozefinos artumas. Kiekvienąkart ją pamatęs, Deividas jausdavo nenusakomą susijaudinimą.

– Jūs dar nematėte Klipdrifto apylinkių, – kreipėsi jis į svečius. – Jei pageidaujate, su malonumu parodysiu.

Tėvas dar nespėjo išsižioti, Džozefina atsakė:

– Ačiū. Jūs labai malonus.

Nuo tos dienos Deividas nebesiskyrė su Timu O'Nilu ir jo dukterim. Niekada gyvenime jis nebuvo sutikęs tokios žavingos moters.

Kartą vakare Deividas užėjo pakviesti svečių vakarienės, bet Timas, pasakęs, kad labai pavargo, pasiliko kambaryje. Deividas nesugebėjo nuslėpti džiaugsmo. Džozefina, koketiškai šypsodamasi, pažadėjo:

– Pasistengsiu, kad nenuobodžiautumėte.

Deividas ją nusivedė į ką tik atsidariusio viešbučio restoraną. Jis buvo perpildytas, bet Deividą iškart pažino ir laisvas stalelis atsirado. Kampe muzikantų trio skambino populiarias melodijas. Deividas pakvietė Džozefiną šokti, po akimirksnio ji atsidūrė jo glėbyje, stebuklingos svajos išsipildė: jis spaudė prie savęs žavią moterį ir jautė, kad ji neabejinga.

– Džozefina, aš jus įsimylėjau...

Ji prispaudė pirštą prie jo lūpų:

– Prašau, Deividai... nereikia.

– Kodėl?

– Todėl, kad negaliu už jūsų tekėti.

– Jūs mane mylite?..

Džozefina meiliai nusišypsojo, jos žydros akys suspindo.

– Dėl tavęs einu iš proto, brangusis, nejau nematai?

– Tai kodėl gi?

– Negalėčiau gyventi Klipdrifte. Niekada. Po mėnesio išprotėčiau arba pabėgčiau.

– O gal pamėgimtum?

– Labai žavu, Deividai, bet aš žinau, kas įvyks. Jei ištekėsiu, labai greit pavirsiu nervinga isterike, ir viskas baigsis tuo, kad imsime vienas kito neapkęsti. Geriau atsisveikinkite dabar ir likime draugai.

– Nenoriu su tavimi skirtis.

Ji pažvelgė Deividui į akis, ir jis vėl pajuto jos kūno karštį.

– Deividai, o gal tu galėtum gyventi San Franciske?

Idėja pasirodė tiesiog beprotiška:

– O ką aš ten veikčiau?

– Palaukime ryto. Noriu, kad pasikalbėtumei su tėvu.

– Džozefina viską man papasakojo, – pradėjo Timas O´Nilas. – Žinoma, padėtis kebli, bet, jei jums įdomu, suradau išeitį.

– Labai įdomu, pone.

O´Nilas atsegė rudą odinę rankinę ir išėmė keletą pokelių:

– Ar žinote ką nors apie užšaldytus produktus?

– Turbūt nieko.

– Jungtinėse Valstijose šaldyti produktus pirmąkart pradėjo 1865-aisiais. Svarbiausia, kad pervežami produktai neatitirptų. Jau gaminami vagonai šaldikliai, bet dar niekas nesugalvojo sunkvežimių šaldiklių. Tik aš.

O´Nilas pirštu pabarbeno į brėžinius.

– Ką tik gavau patentą. Patikėkite, Deividai, maisto pramonę tai apvers aukštyn kojomis!

– Tai kad nedaug tesuprantu, pone O´Nilai, – gūžtelėjo pečiais Deividas.

– Nesvarbu, man eksperto nereikia, šimtą tokių galiu rasti! Reikia žmogaus, kuris galėtų finansuoti gamybą. Patikėkite, tai netuščios svajonės. Kalbėjausi su daugeliu šaldytų produktų gamybos direktorių. Jūs net neįsivaizduojate, koks pelnas laukia! Būtent tokio žmogaus aš ir ieškau!

– Pagrindinė kompanijos būstinė bus San Franciskas, – pridūrė Džozefina.

Deividas sėdėjo tylomis apmąstydamas išgirstus dalykus.

– Tai sakote, gavote patentą?

– Taip taip. Viskas paruošta, galime pradėti.

– Ar neprieštarausite, jei paimsiu šiuos brėžinius ir kai kam parodysiu?

– Na, žinoma, darykite, kaip jums norisi.

Iš pradžių Deividas susižinojo viską apie O´Nilą. Pasirodė, kad San Franciske jis turi gerą reputaciją, dirbo Berklio koledžui priklausančio mokslinio instituo direktoriumi, ir kolegos jį labai gerbė.

Deividas neturėjo supratimo apie užšaldytus produktus, bet tai jo nesustabdė. Pažadėjęs sugrįžti po penkių dienų ir paprašęs Džozefinos jo palaukti, Deividas išvyko į Johanesburgą susitikti su paties didžiausio maisto produktų pakavimo fabriko savininku Edvardu Broderiku ir parodyti jam brėžinius.

– Norėčiau žinoti jūsų nuomonę apie šį išradimą. Jis ko nors vertas?

– Nė velnio nesuprantu apie tuos šaldiklius ir sunkvežimius, bet pažįstu tai išmanančius žmones. Ateikite po trijų valandų, pasistengsiu jums padėti.

Lygiai ketvirtą valandą Deividas sugrįžo į Broderiko kontorą, smarkiai jaudindamasis, nervingas, nesuvokiantis, ko pats tikisi iš šio pasitarimo.

Jei prieš dvi savaites kas nors būtų pasakęs, kad jis paliks „Kriugerio Brento kompaniją", jis tik garsiai nusijuoktų. Tik pagalvokite, prarasti mylimą užsiėmimą ir imti vadovauti mažyčiam šaldytų produktų fabrikėliui. Tikra nesąmonė, bet juk... Džozefina O'Nil.

Kabinete sėdėjo Edvardas Broderikas ir dar du žmonės.

– Daktaras Kraufordas ir ponas Kaufmanas, – pristatė svečius šeimininkas. – Susipažinkite, ponas Deividas Blekvelas.

Vyrai paspaudė vienas kitam rankas.

– Džentelmenai, ar matėte tuos brėžinius? – nekantraudamas paklausė Deividas.

– Žinoma, pone Blekvelai, – linktelėjo daktaras Kraufordas, – ir net spėjome atidžiau pasižiūrėti.

Deividas giliai atsiduso ir sušnibždėjo:

– Ir ką gi?

– Supratom, jog Jungtinių Valstijų patentų žinyba šiam išradimui išdavė patentą?

– Tikrai taip.

– Tai va, pone Blekvelai, kada nors šio patento savininkas taps labai turtingu žmogumi.

Apimtas prieštaringų jausmų, Deividas lėtai linktelėjo.

– Tokie jau tie didieji išradimai, – tęsė daktaras, – jie tokie paprasti, kad net keista: kaip anksčiau niekas to nesugalvojo. Patikėkite, reikalas rimtas.

Deividas visiškai pasimetė. Jis tikėjosi, kad viskas savaime susiklostys. Jei O'Nilo išradimas pasirodytų nieko vertas, jis pamėgintų dar kartą įtikinti Džozefiną, kad gyvenimas Pietų Afrikoje ne toks jau nuobodus. Dabar gi teks spręsti pačiam.

Keliaudamas atgal Deividas apie nieką negalėjo galvoti. Jeigu jis sutiks, teks išvažiuoti, užsiimti nauju, nepažįstamu verslu.

Deividas gimė Amerikoje, bet ši šalis jam buvo svetima. Jis užėmė svarbų postą viename didžiausių pasaulio koncernų ir

mėgo savo darbą. Džeimis ir Margareta Makgregorai jam buvo labai geri. Ir Keitė... Deivido akyse ji užaugo, iš amžinai murzinos mergiūkštės tapo nuostabia moterimi. Šios merginos gyvenimas bėgo jam matant... lyg kas vartytų nuotraukų albumą: Keitei ketveri, aštuoneri, dešimt, keturiolika metų, nenusakoma, nepaklusni ir kartu tokia švelni, lengvai pažeidžiama...

Kai traukinys atvyko į Klipdriftą, Deividas jau buvo tvirtai nusprenęs: jis nepaliks „Kriugerio Brento kompanijos".

Atvažiavęs į „Karališkąjį viešbutį", Deividas nuėjo tiesiai pas O'Nilą. Duris atidarė Džozefina.

– Deividai!

Jis tylomis ją apsikabino, ėmė godžiai bučiuoti, jausdamas, kad vis labiau prie jo spaudžiasi jaunas, degantis kūnas...

– O Deividai, kaip tavęs ilgėjausi! Nebenoriu daugiau su tavimi skirtis!

– Mes visada būsime kartu, – ištarė Deividas. – Važiuoju su tavimi į San Franciską...

Vis labiau nervindamasis Deividas laukė iš Amerikos sugrįžtančios Keitės. Dabar, kai viskas tapo aišku, jis troško vesti Džozefiną, pradėti naują gyvenimą.

Ir štai pagaliau Keitė sugrįžo, ir Deividas galėjo viską papasakoti.

– Aš vedu, – pakartojo jis.

Šie žodžiai suskambo lyg kurtinantis maurojimas, merginai pasidarė negera ir ji sugriebė už stalo, bijodama apalpti.

„Noriu numirti, – kartojo ji sau. – Viešpatie, leisk man numirti!"

Nenusakomų pastangų dėka Keitei pavyko išspausti šypseną:

– Papasakok apie nuotaką, Deividai.

Ji net pasididžiavo, suvokusi, kaip ramiai nuskambėjo jos balsas.

– Kas ji!

– Jos vardas Džozefina O'Nil. Su tėvu atvažiavo apžiūrėti Klipdriftą. Manau, jūs susidraugausite, Keite. Džozefina nuostabi moteris.

– Tikriausiai taip ir yra, jei tu ją pamilai.

Deividas nežinojo, nuo ko pradėti, bet vis dėlto ryžosi:

– Ir dar vienas dalykas. Aš išvažiuoju. Vietoj manęs reikės kažką surasti.

Keitę supęs pasaulis ėmė griūti.

– Tik todėl, kad tu vedi? Visai nebūtina...

– Ne tik todėl. Džozefinos tėvas San Franciske kuria kompaniją. Aš jam reikalingas.

– Tai... tu ruošiesi gyventi San Franciske?

– Taip. Bredas Rodžersas tikrai tau padės, dar surinksime vadybininkų komandą. Keite... patikėk, nusakyti neįmanoma, kaip sunku buvo apsispręsti.

– Žinoma, Deividai. Tikriausiai.... tu iš tikrųjų labai ją myli. Kada supažindinsi su nuotaka?

Patenkintas, kad Keitė nelabai nuliūdo, Deividas nusišypsojo.

– Šiandien, jei galėsi vakare.

– Būtinai, Deividai. Kviečiu visus į svečius.

Tik pasilikusi viena Keitė nebeslėpė ašarų.

Visi keturi susirinko Makgregorų namuose, valgomajame. Vien tik pamačiusi Džozefiną, Keitei suspaudė širdį... Nenuostabu, kad Deividas įsimylėjo! Stulbinanti moteris. Šalia Džozefinos Keitė jautėsi niekam tikusi išgama. O Deivido sužadėtinė... Niekada Keitė nebuvo sutikusi tokios žavingos, elegantiškos merginos. Matyti, kad ir ji įsimylėjusi. Prakeikimas!

Per vakarienę Timas O´Nilas pasakojo Keitei apie savąjį projektą.

– Labai įdomu, – linktelėjo mergina.

– Žinoma, tai ne „Kriugerio Brento kompanija“, bet, jei Deividas imsis darbo, viskas bus gerai.

– Deividas niekada nepralaimi! – sutiko Keitė.

Visą vakarą ji jautė nenusakomas kančias, lyg į avariją patekęs žmogus. Vienu akimirksniu netekti mylimo, vienintelio žmogaus, be kurio kompanija neapsieis! Ji stengėsi bendrauti ramiai, bet vėliau nesugebėjo atsiminti, ką veikė, apie ką kalbėjosi. Žinojo tik viena: kiekvieną kartą, kai Džozefina ir Deividas pažvelgdavo vienas kitam į akis arba susiliesdavo rankomis, jai norėjosi nusižudyti.

Pakeliui į viešbutį Džozefina pasakė:

– Ji tave myli, Deividai.

– Keitė? – nusišypsojo jis. – Nesąmonė. Mes tiesiog draugai. Pažįstu ją nuo vaikystės. Manau, tu jai labai patikai.

Džozefina paslaptingai nusišypsojo. Vyrai – tokie naivūs sutvėrimai!

Kitą rytą Timas ir Deividas tarėsi dėl tolimesnių veiksmų.

– Darbams pabaigti man reikės dviejų mėnesių, – paaiškino Deividas. – Jau pagalvojau, iš kur paimti kreditą. Jeigu kreipsimės į kokią nors didelę kompaniją, ji tiesiog mus praris, o pinigų gausime labai mažai. Verslas pereis į svetimas rankas. Manau, užteks ir savų santaupų. Aš turiu keturiasdešimt tūkstančių, reikia dar tiek pat.

– Aš turiu dešimt tūkstančių, – įsiterpė O'Nilas, – brolis paskolins dar penkis.

– Vadinasi, reikia gauti dar dvidešimt penkis tūkstančius. Pamėginsime gauti banko paskolą.

– Nedelsiant reikia važiuoti į San Franciską ir viską paruošti, – pritarė O'Nilas.

Po dviejų dienų Džozefina su tėvu grįžo į Ameriką. Į Keiptauną vykti Keitė pasiūlė jiems savo nuosavu vagonu.

Deividas labai ilgėjosi Džozefinos ir nekantraudamas laukė, kol vėl ją pamatys.

Keletą savaičių buvo daug vargo: Deividas, Bredas ir Keitė rinko naują vadybininkų komandą. Sudarę kandidatūrų sąrašą, jie valandų valandas kiekvieną svarstė.

– Teiloras geras inžinierius, bet administratorius prastas...

– O Siminsas?

– Būtų gerai, bet dar ankstoka, – palingavo galva Bredas. – Pažiūrėsim po penkerių metų.

– O Pitersenas?

– Nelabai domisi kompanijos reikalais, – gūžtelėjo pečiais Deividas, – tik apie save galvoja.

Ir tai pasakęs, pajautė sąžinės graužimą, juk pats palieka Keitę.

Ginčai tęsėsi, ir mėnesio pabaigoje sąraše beliko keturios pavardės. Visi šie žmonės dirbo užsienyje, todėl teko juos pasikviesti ir vesti derybas. Keitė susitiko su dviem kandidatais ir liko labai patenkinta.

– Abu labai šaunūs, – patikino jį Bredą ir Deividą.

Tą patį rytą, kai turėjo pasirodysi trečiasis kandidatas, į Keitės kabinetą įėjo išbalęs, nuliūdęs Deividas:

– Tikiuosi, manęs dar nespėjo atleisti?

Pažvelgusi į jį, Keitė sunerimusi pašoko:

– Kas atsitiko, Deividai?

– Aš... aš...

Jis suglebo krėsle:

– Atsitiko keistas dalykas.

Akies mirksniu Keitė atsidūrė šalia jo:

– Paaiškink, kas yra?

– Ką tik gavau Timo O'Nilo laišką. Jis pardavė patentą.

– Kaip tai?

– Va taip. Jam pasiūlė du šimtus tūkstančių ir dar procentus nuo pelno. Kažkokia mėsos gaminių pakavimo kompanija iš Čikagos.

Deividas giliai atsiduso:

– Jie sakė, kad galėsiu dirbti ten valdytoju. Timas gailisi, kad taip atsitiko, bet atsisakyti tokių pinigų negalėjo.

Keitė atidžiai į jį pasižiūrėjo:

– Džozefina? Ką ji galvoja? Turbūt pyksta ant tėvo?

– Ji taip pat parašė. Mes apsivesime, kai tik aš atvažiuosiu į San Franciską.

– O tu nežadi važiuoti?

– Žinoma, ne! – pasiuto Deividas. – Anksčiau turėjau ką pasiūlyti. Būčiau dieną naktį dirbęs, išplėtęs verslą! Bet jie neiškentė – taip norėjo greičiau gauti tuos prakeiktus pinigus!

– Deividai, tu neteisus! Kodėl „jie"? Gal tai...

– O'Nilas niekada nebūtų taip pasielgęs be dukters sutikimo.

– Aš... net nežinau, ką ir pasakyti, Deividai.

– Nieko nereikia sakyti... Regis, ruošiausi padaryti pačią didžiausią klaidą savo gyvenime.

Keitė priėjo prie stalo, paėmė kandidatų sąrašą ir lėtai perplėšė:

Deividas pasinėrė į darbus, stengdamasis pamiršti skausmą ir nusivylimą.

Jis gavo keletą Džozefinos O'Nil laiškų, bet net neatplėšęs sudegino. Bet pamiršti jos taip pat neįstengė. Keitė nelindo jam į akis, bet be žodžių leido suprasti, kad visada prireikus bus šalia.

Po Deivido išsiskyrimo su sužadėtine praėjo pusė metų, ir visą tą laiką jis buvo su Keite – kartu dirbo, keliavo, net ilsėjosi. Keitė labai stengėsi jam įtikti: prigalvodavo įvairiausių siurprizų, rengėsi kuo gražiausiai, bijojo įskaudinti... Bet viskas veltui – Deividas nieko nepastebėdavo. Ir Keitei trūko kantrybė.

Deividas ir Keitė atvyko su reikalais į Rio de Žaneirą. Jie papietavo viešbutyje, o po to iki vėlumos Keitės kambaryje plušėjo prie popierių.

Mergina persirengė: apsivilko platų kimono, apsiavė šlepetes. Deividas pasiliko su kostiumu. Pabaigęs darbą, jis pasiražė ir atsiduso:

– Na štai, šiandien pakaks. Eisiu miegoti.

– Ar nemanai, Deividai, kad laikas baigti gedėti? – ramiai paklausė Keitė.

Šis nustebęs atmetė galvą:

– Gedėti?

– Džozefinos O'Nil.

– Su ja seniai viskas baigta.

– Nemanau!

– Ko tu iš manęs nori, Keite? – atšiauriai paklausė jis.

Netikėtai Keitė įpyko. Kaip gali būti žmogus toks aklas! Šitiek metų nieko nematyti, nepastebėti!

– Ko aš noriu? Noriu, kad tu mane pabučiuotum.

– Ką?!

– Po velnių, Deividai, galų gale aš tavo bosas.

Keitė priėjo arti arti.

– Pabučiuok mane...

Keitė pabučiavo jo lūpas, apkabino ir pajautė, kaip Deividas visas įsitempė, lyg norėdamas atsitraukti... bet štai, lėtai lėtai jo rankos apglėbė jos pečius ir jis ją pabučiavo.

– Keite...

– Galvojau, niekada nepaklausi, – vos girdimai sušnibždėjo mergina.

Po šešių savaičių jie apsivedė. Tokių ištaigingų vestuvių Klipdrifte niekada nebuvo ir nebus. Sutuoktuvės vyko didžiausioje miesto bažnyčioje, o po to laiminga pora visus gyventojus pakvietė į rotušę. Valgius nešė ir nešė, šampanas, viskis ir alus liejosi upeliais, grojo orkestras, ir šventė tęsėsi iki ryto, o kai patekėjo saulė, Deividas ir Keitė nepastebimai paspruko.

– Eisiu namo ir susidėsiu daiktus, – pasakė Keitė. – Atvažiuok manęs po valandos.

Keitė įžengė į blyškios ryto šviesos apšviestą namą ir pasuko į miegamąjį. Priėjusi prie paveikslo, ji paspaudė rėmuose paslėptą mygtuką. Drobė nuslydo į šoną, atidengdama plieninį seifą. Keitė surinko skaičių kombinaciją ir, patraukusi rankenėlę, išėmė Čikagos mėsos gaminių pokavimo kompanijos pirkimo sutartį. „Žvaigždžių" kompanija už teisę naudotis išraimu sumokėjo Timui O'Nilui du šimtus tūkstančių dolerių.

Minutėlę padvejojusi, Keitė padėjo dokumentus atgal ir užrakino. Dabar Deividas priklauso jai. Jis visada jai priklausė. Ir „Kriugerio Brento kompanija“. Kartu jie sukurs pačią galingiausią ir didžiausią kompaniją pasaulyje.

Juk ir Džeimis, ir Margareta Makgregor taip pat apie tai svajojo.

Trečioji knyga

„KRIUGERIO BRENTO KOMPANIJA“

1914–1945-ieji

16 dalis

Jie buvo bibliotekoje, kur Džeimis dažnai mėgdavo pasėdėti su brendžio taurele rankoje. Deividas įtikinėjo Keitę, kad dabar ne metas leistis į vestuvinę kelionę.

– Keite, negalime visus darbus palikti likimo valiai.

– Žinoma, pone Blekvelai. O kas manimi pasirūpins?

Lyg kačiukas ji susirangė Deividui ant kelių, jis paleido iš rankų dokumentus. Lėtai judindama klubus, Keitė glaudėsi prie vyro, ir jis akimirksniu pamiršo visus darbus.

Tai pajautusi Keitė atsistojo, suknelė nuslydo nuo pečių. Deividas negalėjo akių atitraukti. Kokia nuostabi moteris! Nejaugi šitiek metų jis nieko nematė?! Neįtikėtina... Bet Keitė jau sagstė jo drabužius, ir netikėtai Deividą užvaldė geismas. Apnuoginti kūnai susiliejo. Deivido pirštai švelniai glamonėjo jos pečius, kaklą, iškilią krūtinę. Keitė aimanavo, vyriškos rankos šliaužė vis žemyn, kol pajautė švelnų plaukų trikampį, pajuto aksominį odos švelnumą...

– Paimk mane, Deividai, – šnibždėjo Keitė. Jie atsidūrė ant storo minkšto kilimo, ir ji pajautė vyriško kūno jėgą.

Vienu stipriu judesiu Deividas prisitraukė ją artyn: abu siūbavo vieningu ritmu, ir galinga, į krantą besiritanti banga, pagavo Keitę ir nešėsi vis aukštyn, aukštyn... nusinešė, sudužo į mažyčius purslelius, ir apėmęs malonumas, sprogęs fontanu, sukrėtė moters esybę, kartojosi vėl ir vėl.

„Aš numiriau ir patekau į dangų...“ – pagalvojo Keitė.

Jie apvažinėjo visą pasaulį, pabuvojo Paryžiuje, Ciuriche ir Niujorke, domėjosi kompanijos reikalais, bet visada įsigudrin-

davo surasti laiko pabūti dviese. Keitė Deividui buvo tikras laimės ir džiaugsmo šaltinis. Ji galėdavo pažadinti jį vidury nakties, nusiplėšti rūbus ir aistringai atsiduoti, lyg pas paprastą mirtingąjį nužengusi deivė, o po kelių valandų niekas neįžvelgtų laukinukės išsidraikiusiais plaukais toje griežtos šukuosenos moteryje, kuri dalyvauja svarbiuose pasitarimuose ir ryžtingais pasiūlymais stebina net patyrusius verslininkus. Keitė turėjo retą, įgimtą sugebėjimą viską, prie ko tik prisiliečia, paversti pinigais. Moterys retai pasiekdavo karjeros viršūnes, vyrai partneriai iš pradžių į jas žiūrėdavo atlaidžiai, po to atsargiai ir pagarbiai. Intrigos, gudriai supinti žaidimai Keitei suteikdavo didžiulį pasitenkinimą. Deividas apstulbęs stebėjo, kaip lengvai ji apsuka net patyrusius priešininkus. Keitė buvo tikra laimėtoja: žinojo, ko nori ir kaip tai pasiekti. Veržlumas ir jėga – tai svarbiausia.

Laimingiausią jų gyvenime medaus mėnesį jie praleido „Kedrų Kalvoje".

Pirmieji gandai apie karą pasklido 1914-ųjų birželio 28-ąją. Keitė ir Deividas viešėjo Sasekso užmiesčio sodyboje. Tais laikais etiketas buvo labai svarbus dalykas. Vyrai pasipuošdavo pusryčiams, persirengdavo priešpiečiams, arbatos gėrimui penktą valandą ir vakarienei.

– Viešpatie, – skundėsi žmonai Deividas, – jaučiuosi, lyg būčiau povas.

– Bet labai gražus povas, brangusis, – patikino Keitė. – Grįšime namo, ir galėsi nuogas po kambarius vaikščioti.

– Tiesiog negaliu sulaukti.

Per pietus kažkas pranešė, kad austrų ir vengrų sosto paveldėtojas Francas Ferdinandas ir jo žmona Sofija nužudyti.

Sodybos šeimininkas lordas Meinis atsiduso:

– Prasti reikalai, jeigu jau ir moteris šaudo. Bet kas gi vargs kovodamas už tokią mažą šalelę.

Kalbos baigėsi, visi ėmė žaisti kriketą.

Vėliau patale Keitė paklausė:

– Deividai, tu manai, prasidės karas?

– Dėl kažkokio hercogo? Niekada.

Šį kartą jis suklydo. Austrų Vengrija, įtarusi, kad maišto kaltininkai buvo serbai, paskelbė Serbijai karą, ir spalį liepsnojo beveik pusė pasaulio.

Pirmą kartą žmonijos istorijoje buvo naudojami baisūs naikintuvai: aeroplanai, povandeniniai laivai ir dirižabliai.

Tą dieną, kai į kovą stojo ir Vokietija, Keitė pasiūlė vyrui:

– Deividai, turime nuostabią galimybę.

– Apie ką tu kalbi? – susiraukė šis.

– Kariaujantiems reikės patrankų, šautuvų ir...

– Iš mūsų jie šito negaus, – tvirtai pareiškė Deividas, – Keite, turime pakankamai pinigų, kam pelnytis iš žmonių nelaimės.

– Regis, tu neteisus. Juk kažkas turi gaminti ginklus...

– Keite, kol aš dirbu šioje kompanijoje, mes to nedarysime. Ir pakaks. Pokalbis baigtas.

„Kad jį kur! – pagalvojo Keitė. – Kodėl Deividas toks naivus idealistas?"

„Kaip ji gali taip šaltakraujiškai apie tai kalbėti?! – pagalvojo Deividas. – Tas verslas pavertė ją žiauria..." Pirmąkart po vestuvių jie miegojo atskirai. Kitos dienos buvo tikras pragaras. Deividas gailėjosi dėl barnio, bet nežinojo, kaip prasimušti pro staiga išdygusią sieną, o Keitė, įsitikinusi savo teisumu, buvo per daug išdidi ir užsispyrusi, kad prieitų pirma.

Prezidentas Vudras Vilsonas prisiekė, kad Jungtinės Valstijos nekariaus, bet kai vokiečių povandeniniai laivai pradėjo torpeduoti keleivines valtis, visur pasklido gandai apie žiaurius vokiečių darbus, visi ėmė atkakliai reikalauti amerikiečių padėti sąjungininkams. Deividas jau seniai buvo išmokęs skraidyti, o Prancūzijoje ėmus formuoti amerikiečių lakūnų eskadrilę, jis pareiškė Keitei:

– Išeinu į karą.

– Ne! – krūptelėjo Keitė. – Tai ne tavo karas!

– Ruošiuosi kovoti už teisingumą, – ramiai paprieštaravo Deividas. – Jungtinės Valstijos negali likti nuošaly. Aš privalau padėti.

– Bet juk tau jau keturiasdešimt šešeri!

– Kol rankos nulaiko vairą – ne viskas prarasta.

Keitei taip ir nepavyko įtikinti vyro. Likusias dienas jie praleido kartu, pamiršę visus nesutarimus, juk svarbiausia – meilė, visa kita nesvarbu...

Išvykimo į Prancūziją išvakarėse Deividas pasakė:

– Tu su Bredu Rodžersu susitvarkysite neblogiau, o gal ir geriau už mane.

– Bet jeigu tau kas nors atsitiks?! Aš neištversiu.

Deividas apsikabino žmoną:

– Keite, nieko man neatsitiks. Grįšiu su apdovanojimais.

Kitą rytą Deividas išvažiavo.

Keitei buvo sunku be vyro. Ji taip ilgai dėl jo kovojo, kiekvieną jos gyvenimą akimirksnį, kiekvieną kūno ląstelę užpildė nepakeliama baimė: nejaugi ji praras Deividą?! Vyras visada buvo šalia. Keitė išgirsdavo jo balsą nepažįstamo žmogaus kalboje, kažkieno sakiny, dainoje... Deividas buvo visur.

Kiekvieną gautą laišką Keitė skaitydavo tol, kol jis suplyšdavo. Deividas rašė, kad sveikas, kad vokiečiai turi daugiau lėktuvų, bet greit viskas pasikeis ir Amerika padės sąjungininkams. Kai tik galės, jis vėl parašys. Jis ją myli.

„Mielas mano, kad tik tau nieko neatsitiktų, kitaip imsiu tavęs neapkęsti...“

Stengdamasi pamiršti vienatvę ir skausmą, Keitė pasinėrė į darbus. Karo pradžioje geriausiai ginkluoti buvo vokiečiai ir prancūzai, o pati didžiausia, bet prastai ginkluota, – rusų armija; dėl niekam tikusių vadų žuvo šimtai žmonių.

– Jiems reikia padėti, – pareiškė Keitė Bredui Rodžersui, – be tankų ir pabūklų kariauti neįmanoma.

– Keite, – sutriko Rodžersas, – Deividas nenorėjo....

– Deivido čia nėra. Mums spręsti.

Bet Bredas Rodžersas žinojo, kad paskutinį žodį tars Keitė.

Ji niekaip negalėjo suprasti, kodėl Deividas nepritarė ginklų gamybai, juk sąjungininkams jų taip reikia. Keitė jautė, kad privalo tiems žmonėms padėti. Pasitarus su draugiškų valstybių vadovais, jau po metų „Kriugerio Brento kompanijos“ fabrikai gamino pabūklus, tankus, bombas ir šovinius. Labai greit kompanija tapo pati galingiausia pasaulyje. Sužinojusi apie metinį pelną, Keitė pasakė Bredui Rodžersui:

– Na ką? Jei Deividas būtų čia, suprastų, kad klydo.

Pietų Afrikoje buvo neramu. Partijų lyderiai prisiekė palaikyti sąjungininkus ir apginti šalį nuo vokiečių, bet didžioji dauguma afrikanerių ir olandų kilmės baltųjų nenorėjo stoti Didžiosios Britanijos pusėn – praeities taip greit neužmirši.

Sąjungininkų padėtis Europoje kėlė grėsmę. Vakarų fronte kovotojai atsidūrė aklavietėje. Abi kariaujančios pusės įstrigo per visą Prancūziją ir Belgiją iškastuose apkasuose, kareiviams teko sunki dalia. Dieną naktį jie tūnojo giliuose urvuose, vandeny ir purve, kur, nieko nebijodamos, šmižinėjo riebios žiurkės. Keitė dėkojo Dievui, kad Deividas kaunasi danguje.

1917-ųjų balandžio 6-ąją prezidentas Vilsonas paskelbė

Vokietijai karą, ir Deivido spėliojimai išsipildė: Amerikoje prasidėjo mobilizacija.

Birželio 26-ąją į Prancūziją įžengė pirmasis, generolo Džono Peršingo vadovaujamas, ekspedicinis amerikiečių dalinys. Visi tik ir linksniavo nepažįstamų vietovių ir miestų pavadinimus: Sen Mišelis, Šato Tjeris, Mez Argonas, Verdenas...

Naujos pajėgos papildė sąjungininkų gretas, ir 1918-ųjų lapkričio 11-ąją karas pagaliau baigėsi. Demokratija nugalėjo.

Deividas parašė, kad greit sugrįš. Niujorko uosto prieplaukoje Keitė laukė kariniu laivu parplaukiančio vyro. Jie ilgai žiūrėjo vienas į kitą nejudėdami, ir netikėtai Keitė atsidūrė jo glėbyje. Deividas atrodė sulysęs, pavargęs ir nors Keitės galvoje dūzgė šimtai klausimų, ji nusprendė, kad reikalai palauks.

– Mes važiuosime į „Kedrų Kalvą"! Geresnės vietos poilsiui nesurasi.

Laukdama sugrįžtančio vyro, Keitė pertvarkė namą: užsakė senovines šilku apmuštas sofas, minkštus krėslus, virš židinio pakabino flamandų dailininko natiurmortą su gėlėmis.

Aukštos stiklinės durys vedė į namą juosusią pusapvalią verandą, iš kurios galėjai matyti prieplauką.

Linksmai klegėdama, Keitė vedžiojo vyrą po namą. Deividas atrodė keistas ir nebylus. Pagaliau Keitė paklausė:

– Na, brangusis, ar tau patinka nauji baldai?

– Nuostabu, Keite. O dabar prisėskime. Noriu su tavimi pasikalbėti.

Keitės širdis ėmė neramiai plakti.

– Kažkas atsitiko, Deividai?

– Paaiškėjo, kad mes apginklavome beveik pusę pasaulio...

– Palauk, pamatysi ataskaitas, – pradėjo Keitė, – mūsų pelnas...

– Aš kalbu apie kita. Pamenu, kad ir anksčiau pelnas nebuvo prastas. Regis, abu nusprendėme, kad kompanija nesivels į karą.

Keitę užvaldė pyktis, bet ji labai stengėsi to neparodyti.

– Tai tu taip nusprendei, ne aš. Laikai keičiasi, Deividai, ir mes turime keistis.

Akylai pažvelgęs į žmoną, Deividas ramiai paklausė:

– Argi tu pasikeitei?

Tą naktį, gulėdama patale, Keitė klausė savęs, kuris gi pasikeitė: ji ar Deividas. Gal ji tapo stipresnė? O gal metams bėgant Deividas nusilpo? Ji prisiminė vyro argumentus, dėl

kurių ir kilo ginčas. Idealisto, beviltiško svajotojo argumentai... Galų gale kas nors turėjo padėti sąjungininkams, o dar didžiulis pelnas... Kas gi atsitiko Deividui? Ji visada manė, kad vyras – vienas išmintingiausių žmonių, bet dabar... jautė, jog ir pati sugebėtų vadovauti kompanijai.

Keitei taip ir nepavyko užsnūsti.

Ryte, po pusryčių, ji su Deividu išėjo pasivaikščioti po sodą.

– Čia iš tiesų puiku, – pasakė Deividas. – Labai džiaugiuosi, kad čia atvažiavau.

– Apie mūsų vakarykštį pokalbį...

– Nesvarbu. Manęs nebuvo, o tu pasielgei, kaip pati norėjai.

Keitė savęs paklausė, ar būtų taip pat pasielgusi, jeigu vyras nebūtų išvažiavęs. Svarbiausia, kad kompanija klesti. Nejaugi verslas jai svarbesnis už šeimą? Keitė pabijojo atsakyti į šį klausimą.

17 dalis

Penkeri klestėjimo metai. „Kriugerio Brento kompanijos" filialai gyvavo beveik visose pasaulio šalyje, o interesų ratas išsiplėtė. Buvo nupirkta draudimo kompanija, leidykla ir milijonai akrų miško.

Kartą Keitė pažadino vyrą vidury nakties:

– Brangusis, perkelkime pagrindinę įstaigą.

Šis papurtė galvą, mėgindamas nubaidyti sapną:

– Ką?

– Niujorkas – verslo pasaulio centras. Ten ir turi būti mūsų įstaiga. Pietų Afrika labai toli nuo visų. Be to, jau turime telefoną ir telegrafą, ir per keletą minučių galime susisiekti su bet kuriuo poskyriu.

– Keista, kodėl aš anksčiau apie tai nepagalvojau, – burbtelėjo Deividas ir vėl užsnūdo.

Niujorkas Keitei atrodė stebuklinga, nepažįstama šalis. Ir anksčiau, trumpų kelionių metu, ji jautė įtemptą miesto gyvenimo ritmą, bet, persikėlusi čia, suvokė, kad yra visatos centre, kur, regis, ir žemė sukasi greičiau.

Keitė su Deividu išsirinko sklypą naujam administraciniam pastatui, ir netrukus užvirė statyba. Dar vienas architektas Penktojoje aveniu statė šešioliktojo amžiaus prancūzų renesanso stiliaus namą.

– Tas prakeiktas miestas siaubingai triukšmingas, – keikėsi Deividas.

Jis buvo teisus. Visame Niujorke vyko statybos – tiesiog akyse augo didingi dangoraižiai.

Niujorkas tapo prekybos centru, Meka, į kurią iš viso pasaulio veržėsi verslininkai, kur įsikūrė didžiausių koncernų atstovybės. Pasauly kito tokio miesto nebuvo, Keitė jį pamilo, nors ir jautė, kad vyras pasidarė dirglus, nelaimingas.

– Suprask, Deividai, čia ateitis. Miestas augs, mes tobulėsime.

– Viešpatie, Keite, nejaugi tau maža to, ką turime? Ko tu dar nori?

– Visko! – nedvejodama atsakė ji.

Keitė negalėjo suprasti Deivido klausimo, juk svarbiausia žaidime – laimėti, būti pirmu, o pergalė pasiekiama pralenkus varžovus. Viskas taip aišku, kaip vyras to nesupranta?

Žinoma, Deividas geras verslininkas, bet jam kažko trūksta... Alkio, nepasotinamo troškimo nugalėti, tapti stipriausiu. Jos tėvas ir ji pati turėjo tas savybes. Kada tai įvyko, Keitė tiksliai nežinojo, bet vieną gyvenimo momentą kompanija tapo valdove, o ji paklusne verge, ir neaišku, kuri buvo stipresnė.

Kai Keitė pamėgino paaiškinti Deividui tai, ką jaučia, šis tik nusijuokė ir pasakė:

– Brangioji, tu per daug dirbi.

O pats pagalvojo, kad ji per daug panaši į tėvą, ir kažkodėl sunerimo.

Pati Keitė manė, kad tokių žodžių „per daug darbo“ nėra. Pasinėrusi į kompanijos reikalus, ji jautėsi pati laimingiausia pasaulyje. Kiekvieną dieną iškildavo naujų sunkumų, ir kiekviena problema tapdavo iššūkiu, galvosūkiu, kurį reikia išspręsti, nauju žaidimu, kuriame svarbiausia laimėti. Iki šiol Keitės aplenkti niekas nesugebėjo. Toks gyvenimas pranoko visus lūkesčius, ne pinigų dabar reikėjo. Valdžios. Valdžios, kuri leidžia tau spręsti šimtų žmonių likimus įvairiuose žemės kampeliuose. Jėga ir valdžia – galingesnio ginklo pasaulyje nėra!

Pietų Keitė kviesdavosi karalius ir karalienes, prezidentus ir premjerus, ir visi troško su ja draugauti, jai įtikti, juk kiekvienas „Kriugerio Brento kompanijos“ fabrikas valstybei atnešdavo didžiulį pelną.

O kompanija vis plėtėsi, lyg pasakiškas galiūnas, reikalau-

jantis dar ir dar maisto. Keitė suvokė: dabar ji – neatsiejama milžiniško organizmo dalis.

Kovo mėnesį (Niujorke jie gyveno jau metus) Keitė prastai pasijautė. Deividas įkalbėjo ją nueiti pas jauną, bet gabų ir garsų gydytoją Džoną Harlį. Keitė nenoriai sutiko.

Dvidešimt šešerių metų bostonietis Džonas Harlis, liesas, rimtų akių, pasitikdamas pacientę, pagarbiai nusilenkė.

– Perspėju, – pareiškė Keitė. – Neturiu laiko voliotis lovoje.

– Pasistengsiu neužmiršti, ponia Blekvel. O dabar pažiūrėsim, kas gi jums atsitiko.

Gydytojas Harlis ją apžiūrėjo, atliko tyrimus ir pasakė:

– Manau, nieko baisaus. Po dviejų dienų gausime rezultatus. Paskambinkite trečiadienį.

Anksti ryte Keitė paskambino gydytojui Harliui.

– Geros naujienos, ponia Blekvel! – linksmai pareiškė šis. – Jūs laukiatės kūdikio!

Šis momentas buvo pats laimingiausias Keitės gyvenime. Taip norėjosi viską papasakoti Deividui. Ji dar niekada nebuvo mačiusi vyro tokio susijaudinusio. Jis pakėlė Keitę ant rankų ir sušnibždėjo:

– Mes susilauksime dukters, kaip du vandens lašai panašios į tave!

Jis labai tikėjosi, kad gimus mažylei, Keitė nors trumpam užmirš darbus, pasijaus moterimi ir motina.

Keitė buvo įsitikinusi, kad gims berniukas ir vieną gražią dieną vadovaus „Kriugeriui Brentui".

Gimdymas artėjo, o Keitė kaip įprasta kiekvieną dieną ateidavo į įstaigą, bet iki vėlumos nepasilikdavo.

– Verslas palauks, ilsėkis, – patarė Deividas, nesuprasdamas, kad jo žmonai darbas ir yra geriausias poilsis.

Vaikelis turėjo gimti gruodį.

– Pasistengsiu pagimdyti dvidešimt penktąją, – pažadėjo Keitė Deividui. – Jis bus mums kalėdinė dovana.

Tai buvo nuostabiausios Kalėdos jų gyvenime! Ji vadovauja didžiuliam koncernui, ištekėjo už mylimo žmogaus ir pagimdys jam kūdikį. Taip galvojo Keitė, lyg pamiršusi, kad vis dėlto jos gyvenime svarbiausia – „Kriugerio Brento kompanija"...

Vaikščioti ir važinėti į darbą buvo vis sunkiau, bet kai Deividas ir Bredas Rodžersas prašydavo Keitės pasilikti namie, ji atsakydavo:

– Mano galva dirba kuo puikiausiai.

Likus dviem mėnesiams iki gimdymo, Deividas išvyko į Pietų Afriką inspektuoti rūdos telkinių ir į Niujorką turėjo grįžti po savaitės. Keitė kaip įprasta sėdėjo prie rašomojo stalo, į kabinetą nepasibeldęs įėjo Bredas. Pažvelgusi į jo niūrų veidą, Keitė aiktelėjo:

– Sandėris su Šenonu nepavyko?

– Ne. Aš... Keite, man ką tik pranešė. Įvyko nelaimė. Sprogimas šachtoje.

– Kur? Kaip? Prasti reikalai? Kas nors žuvo?

Bredas giliai atsiduso:

– Šeši žmonės. Keite, ten... buvo ir Deividas.

Regis, tie siaubingi žodžiai užpildė kambarį, aidu atsimušė į sienas, prašvilpė koridoriais, jos ausyse kartojosi nesiliaujanti aimana; sunkus akmuo užslėgė Keitės širdį, pasidarė sunku kvėpuoti. Ir viskas aplink nutilo, sutemo.

Vaikelis gimė po valandos, dviem mėnesiais anksčiau. Deivido tėvo garbei Keitė pavadino jį Entoniu Džeimsu Blekvelu.

„Aš labai mylėsiu tave, sūneli, už save ir už tavo žuvusį tėtį", – prisiekė ji.

Po mėnesio naujasis namas Penktojoje aveniu buvo baigtas, ir Keitė su kūdikiu ir būriu tarnų persikėlė ten. Namo apstatymui buvo panaudoti dviejų senovinių itališkų pilių baldai.

Iškilo pasakiški rūmai su šešioliktojo amžiaus riešutmedžio drožinėtais baldais, rožinio granito grindimis; ažuolo lentomis iškaltoje bibliotekoje stovėjo nuostabus septynioliktojo šimtmečio židinys, o virš jo kabėjo Golbeino paveikslas. Name buvo ir medžiotojų kambarys su Deivido ginklų kolekcija, ir galerija, kurią puošė Rembranto, Vermejerio, Velaskeso ir Belinio darbai, didžiulė salė, valgomasis, vaikų kambarys ir daugybė miegamųjų.

Puikiame sode stovėjo Rodeno, Ogiusto sen Godeno ir Majolio skulptūros.

Iš tiesų tai buvo karališki rūmai. Ir juose gyveno jaunutis karalius. Apie nieką kitą Keitė ir negalvojo.

1928-aisiais, kai Toniui sukako ketveri, Keitė atidavė jį į vaikų darželį. Sūnus augo gražus ir rimtas. Jis lankė muzikos pamokas, o nuo penkerių metų mokėsi šokių mokykloje. Vasaras motina ir sūnus dažniausiai praleisdavo „Kedrų Kalvoje". Keitė nusipirko nedidelę motorinę jachtą „Korsaras" ir su

sūnumi Toniu plaukiodavo palei Meno pakrantę. Tokias keliones Tonis labai mėgo.

Bet didžiausią džiaugsmą Keitei suteikdavo darbas. Džeimio Makgregoro sukurta kompanija tapo gyvu, viską praryjančiu organizmu, Keitės aistra, meilužiu, kuris niekada nežus šaltą žiemos dieną, nepaliks jos vienos ir gyvens amžinai. Keitė tuo pasirūpins. Ir kada nors viskas atiteks sūnui.

Ir gyvenimas būtų ramus, jeigu Keitė nebūtų gavusi blogų žinių iš tėvynės. Ji mylėjo šalį; bet rasinės problemos kiekvienais metais aštrėjo, ir Keitę tai labai neramino. Politikai susiskirstė į dvi stovyklas: siaurakakčių rasistų, reikalaujančių iššudyti negrus, ir tolerantiškų, mėginančių padėti juodaodžiams. Ministras pirmininkas Džeimsas Hercogas ir Janas Smitsas sudarė koaliciją ir visas jėgas panaudojo, kad įsigalėtų naujų žemių įstatymas, kuris panaikintų juodaodžių teisę balsuoti ir atimtų visas žemes. Milijonai žmonių, priklausančių įvairioms etninėms mažumoms, buvo ištremti į prastas žemes, toli nuo uostų ir prekybinių centrų.

Keitė išsiruošė į Pietų Afriką susitikti su aukštais valdžios pareigūnais.

– Tai uždelsto veikimo bomba, – perspėjo ji. – Jūs mėginate pasmerkti vergijai aštuonis milijonus žmonių.

– Tai ne vergystė, ponia Blekvel, tai daroma jų pačių labui.

– Nejaugi? Gal paaiškinsite, apie ką kalbate?

– Kiekviena rasė turi nepakartojamų savybių. Susimaišę su baltaisiais, juodieji praras individualybę. Mėginam išsaugoti gryną kraują.

– Idiotizmas, beprasmybė! – suriko Keitė. – Pietų Afrika virto rasistiniu pragaru.

– Netiesa! Viso pasaulio juodaodžiai veržiasi čionai, šimtus mylių nueita, o už padirbtas vizas moka net po penkiasdešimt penkis svarus. Čia jiems gera gyventi.

– Tuomet man jų labai gaila, – išrėžė Keitė.

– Ponia Blekvel, jie tik primityvūs vaikai. Patikėkite, jiems čia gera.

Iš susirinkimo Keitė išėjo labai sunerimusi dėl savo šalies ateities. Jai rūpėjo ir Bendos likimas. Laikraščiuose jis dažnai buvo vadinamas „nematomu žmogumi“, ir ta pravardė skambėjo labai išdidžiai. Persirengęs darbininku, vairuotoju arba durininku, Benda sugebėdavo pasprukti nuo policijos. Jis subūrė partizanų grupę, ir ieškomų nusikaltėlių sąraše jo vardas buvo

pirmas. Laikraštis „Keip Taims“ rašė, kad demonstrantai nešė jį ant savo pečių vienos negrų gyvenvietės gatvėmis. Eidamas per kaimus, Benda surinkdavo pulkus garbintojų, ir kiekvieną kartą, net sekamas policijos, paslaptingai išnykdavo. Sklandė gandai, kad jį lydi dešimtys asmens sargybinių, pasekėjų, mokinių. Du kartus toje pačioje vietoje jis nenakvoja. Keitė žinojo, kad jos draugą sustabdyti gali tik mirtis. Jai reikėjo labai reikėjo jį pamatyti.

Pasikvietusi patikimą negrą dešimtininką, Keitė paklausė:

– Viljamai, gal galėtum surasti Bendą?

– Tik jei jis pat to panorės.

– Pasistenk! Man labai reikia su juo susitikti.

– Pasistengsiu jums padėti, ponia Blekvel.

Kitą rytą dešimtininkas vėl pasirodė Keitės namuose:

– Jei šį vakarą esate laisva, prie namo lauks automobilis.

Ji linktelėjo.

Keitę nuvežė į mažą kaimelį, esantį už septyniasdešimt mylių nuo Johanesburgo. Vairuotojas sustojo prie mažučio namelio. Benda jau laukė. Jis visai nepasikeitė, buvo toks pats, kaip ir paskutinį kartą, kai jiedu matėsi. Nors daugelį metų jam teko slapstytis, atrodė ramus ir nepalaužiamas, o juk buvo jau šešiasdešimtmetis.

Apkabinęs Keitę, Benda susižavėjęs palingavo galva:

– Kiekvieną dieną tu vis gražesnė.

– Senstu, – nusijuokė Keitė. – Po kelerių metų sukaks keturiasdešimt.

– Tu sustabdei laiką, Keite.

Jie įėjo į virtuvę, ir kol Benda virė kavą, Keitė mąsliai paklausė:

– Benda, tai, kas vyksta, man labai nepatinka. Kas iš to išeis?

– Bus dar blogiau, – ramiai atsakė Benda. – Valdžia iš mūsų atims visas teises, o baltieji mums paskelbė karą, bet ateis laikas ir jie supras, kad labai suklydo. Dabar, Keite, turime savo didvyrius: Nehemją Teitą, Mokonę, Ričardą Msimangą. Baltieji su mumis elgiasi kaip su gyvuliais.

– Ne visi baltieji taip galvoja, – patikino Keitė. – Mes turime draugų, kovojančių už tai, kad padėtis pagerėtų. Kada nors, Benda, tai atsitiks, bet reikia palaukti.

– Laikas kaip smiltelės smėlio laikrodyje plona srovele nepaliaujamai byra.

– Benda, kur Ntamas ir Mažena?

– Mano žmona ir sūnus slapstosi, – liūdnai atsiduso Benda. – Policija vis dar manęs ieško.

– Gal galiu kuo nors padėti? Juk negali sėdėti ir laukti! Gal tau reikia pinigų?

– Pinigų visada reikia.

– Rytoj viską sutvarkysiu. Gal dar ko nors?

– Melskis. Melskis už mus visus.

Kitą dieną Keitė sugrįžo į Niujorką.

Kai Tonis paaugo, Keitė pasiėmė jį į darbinę kelionę. Jis mėgo muziejus ir valandų valandas galėjo grožėtis meno kūriniais, o namuose tapė jų kopijas, bet buvo labai drovus ir savo darbų nerodydavo motinai.

Tonis buvo paklusnus, mielas, protingas vaikas ir teikė Keitei daug laimingų akimirkų; aplinkinius jis žavėjo drovumu ir kuklumu. Keitė didžiavosi sūnumi. Jis visada buvo geriausias klasės mokinys. Daugelį kartų ji klausė Tonio:

– Tu ir vėl nušluostei jiems nosį, tiesa, brangusis?

Smagiai juokdamasi ji prispausdavo sūnų prie savęs.

O berniukas stengdavosi dar labiau, kad tik nenuviltų motinos.

1936-aisiais, kai Toniui sukako dvylika, Keitė sugrįžo iš kelionės po Artimuosius Rytus. Ji labai pasiilgo sūnaus ir nekantravo jį pamatyti. Tonis buvo namie. Keitė jį apkabino ir pabučiavo:

– Su gimtadieniu, brangusis! Ar gera buvo diena?

– Ta... taip, m... mama. N... nuostabi.

Keitė atsitraukė ir pažvelgė į sūnų. Keista, ji niekada nebuvo pastebėjusi, kad Tonis mikčiotų.

– Tu sveikas, mielasis?

– Ž... žinoma, m... mama, d... dėkoju.

– Kodėl tu mikčioji? Pasistenk kalbėti lėčiau.

– G... gerai, m... mama.

Niekas negelbėjo. Tonis mikčiojo vis labiau. Keitė nusprendė pasikalbėti su gydytoju Harliu. Apžiūrėjęs berniuką, šis pasakė:

– Keite, Tonis sveikas. Bet gal jo sielą kažkas slegia?

– Žinoma, ne! Kaip galėjote pagalvoti?

– Tonis – jautrus berniukas. Dažnas mikčiojimas – psichologinių problemų ženklas.

– Džonai, jūs neteisus. Tonis – geriausias klasės mokinys, o praėjusį semestrą gavo net tris apdovanojimus: už sporto, dailės pasiekimus ir gerą mokymąsi. Jis sugeba įveikti visas kliūtis.

– Aišku, – linktelėjo gydytojas, atidžiai į ją žvelgdamas. – Keite, kaip elgiatės, kai Tonis mikčioja?

– Sakau, kad kalbėtų lėčiau.

– O aš patarčiau nepriminti jam šios problemos, tai gali pakenkti.

Keitė net užsirūstino:

– Jeigu Tonis, kaip jūs įtariate, iš tikrųjų nesveikas, prisiekiu – tai ne mano kaltė. Aš myliu savo sūnų, ir Tonis žino, kad jis man – pats brangiausias vaikas pasaulyje!

Štai kodėl Tonis pradėjo mikčioti! Nė vienas berniukas nesugebėtų įvykdyti tokių griežtų reikalavimų!

Gydytojas Harlis dar kartą peržiūrėjo savo užrašus:

– Pagalvokim. Dabar Toniui dvylika?

– Taip.

– Geriau būtų, jei jis išvažiuotų. Į kokią nors privačią mokyklą.

Keitė tylėdama žiūrėjo į gydytoją.

– Tegul pagyvena savarankiškai.

Šveicarijoje galima gauti puikų išsilavinimą.

Šveicarija! Tik mintis išsiųsti sūnų taip toli buvo nepakeliama! Jis dar mažas, nepasiruošęs tokiai kelionei, jis...

Bet gydytojas Harlis žiūrėjo į ją nenuleisdamas akių.

– Aš pagalvosiu, – tarė ji pagaliau.

Atkėlusi valdybos susirinkimą, ji sugrįžo namo. Tonis savo kambaryje ruošė pamokas. Pamatęs mamą, jis nusišypsojo.

– M... mama, š... šiandien gavau v... vien penketus.

– Brangusis, ką pasakytum, jei pasiūlyčiau tau važiuoti į Šveicariją ir ten pratęsti mokslus?

Tonio akys džiugiai suspindo:

– O g... galima?

Po pusantro mėnesio Keitė palydėjo Tonį į uostą. Jis išvyko į „Rožės institutą“, esantį mažame Rolio miestelyje, ant Ženevos ežero kranto. Keitė stovėjo prieplaukoje ir žvelgė į tolstantį didžiulį lainerį, jos širdį užliejo liūdesys. Po to ji lėtai pasisuko, sėdo į limuziną ir nuvažiavo į įstaigą.

Keitei patiko dirbti su Bredu Rodžersu. Jis buvo dvejais metais vyresnis – keturiasdešimt šešerių. Per tuos metus

Keitė ir Bredas tapo gerais draugais.

Bredas buvo viengungis, nors moterų jam niekada nestigo. Tiesa, Keitė suprato, kad Bredas jai neabejingas: ne kartą jis kalbėjo dviprasmiškas užuominas, bet ji apsimesdavo nieko nepastebinti. Kartą Keitė sulaužė taisyklę.

Rodės, Bredas pagaliau sutiko moterį, kurią norėjo vesti: nebenakvojo namie, į rytinius posėdžius ateidavo pavargęs, nukamuotas, nedarbingas. Keitė kentė, bet praėjo mėnuo, Bredo elgesys nesikeitė, ir ji suprato, kad reikia kažką daryti: juk kažkada ir Deividas dėl moters vos nepaliko kompanijos.

Keitė norėjo vykti į Paryžių viena ir ten susitarti dėl vienos eksporto bei importo kompanijos pirkimo, bet paskutinę minutę persigalvojo ir paprašė, kad Bredas važiuotų kartu.

Vos tik atvykę, jie išskubėjo į kelis dalykinius susitikimus, todėl vakarieniavo „Gran Vefiure", o po to Keitė pasikvietė Bredą į savo numerį „Georgo V" viešbutyje peržiūrėti naujausios kompanijos ataskaitas.

Prieš jam įeinant, ji spėjo persirengti persišviečiančiu peniuaru.

– Atsinešiau visus popierius, – pradėjo Bredas, – tas, kur...

– Reikalai gali palaukti, – tyliai ištarė Keitė ir keistai valiūkiškos gaidelės jos balse privertė Bredą atidžiau į ją pažvelgti.

– Norėjau likti su tavimi dviese, Bredai.

– Keite...

Staiga ji atsidūrė Bredo glėbyje, prigludo prie jo visu kūnu.

– Viešpatie, – jis sušnibždėjo, – aš taip seniai geidžiau tavęs.

– Ir aš tavęs, Bredai, – ji atsiduso ir, paėmusi už rankos, nusivedė jį į miegamąjį. Keitė buvo jausminga moteris, bet visi sekso protrūkiai seniai buvo nukrypę kita linkme: ją visiškai tenkino darbas, o Bredo reikėjo dėl visai kitų priežasčių.

Parmetęs lovon, jis prisispaudė visu kūnu, Keitė praskėtė kojas, pajuto, kaip jis įėjo į ją, siekdamas pačias gelmes... ir nieko nepajautė: nei pasitenkinimo, nei pasibjaurėjimo.

– Keite, jau šitiek metų aš myliu tave...

Bredas spaudė ją vis gilyn į čiužinį, judėdamas senu kaip pasaulis ritmu, bet Keitės mintys buvo toli...

„Velniai juos griebtų, per daug prašo už kompaniją! Ir nenuleis, juk žino, kad man jos reikia!"

Bredas dusulingai šnibždėjo švelnius žodžius.

„Gal atsisakyti tęsti derybas, kol patys neatbėgs? O jeigu ne? Ar galiu taip rizikuoti?“ Bredas vis karščiau ją mylavo, atsakydama Keitė staigiau sujudėjo.

„Ne. Jie lengvai gali rasti kitą pirkėją. Geriau sumokėti, kiek prašo. Skirtumą išlyginsiu, pardavusi vieną iš jų filialų“.

Bredas sudejavo iš atplūstančio pasitenkinimo, ir Keitė ėmė judėti greičiau, artindama jam orgazmą.

„Pasakysiu, kad sutinku su jų sąlygomis“.

Pasigirdo ilgas trūkčiojantis atodūsis. Bredas pratarė:

– O Viešpatie, Keite, koks stebuklas! Ar tau buvo gera, brangioji?

– Kaip rojuje.

Bredo glėbyje, jam užmigus, ji visą naktį galvojo, svarstė. Ryte, kai Bredas pabudo, Keitė varžydamasi sumurmėjo:

– Bredai, o ta moteris, su kuria tu susitikinėji...

– Dieve, nejaugi tu pavydi?! – jis laimingas nusijuokė. – Pamiršk. Patikėk, ten viskas baigta. Pažadu su ja nebesimatyti. Niekada.

Daugiau Keitė nebeleido Bredui paliesti ją, o jam maldaujant paaiškinti, kas nutiko, pasakė:

– Bredai, tu net neįsivaizduoji, kaip aš noriu tavęs, tik bijau, kad tada mes negalėsim dirbti drauge. Darbo labui teks aukoti mūsų meilę.

Ir Bredas buvo priverstas su tuo sutikti.

„Kriugerio Brento“ įtakos sfera plėtėsi ir Keitė įsteigė labdaros fondus, remiančius koledžus, cerkvę ir mokyklą. Savo paveikslų galeriją ji papildė naujomis Rafaelio, Ticiano, Tintoreto, El Greko, Rubenso, Karavadžo ir Van Deiko drobėmis.

Sklido gandai, kad Blekvelų kolekcija viena vertingiausių pasaulyje. Būtent, „sklido gandai“, nes niekam, išskyrus kviestinius svečius, ji nebuvo rodoma.

Keitė neleido fotografuoti paveikslų, žurnalistams įeiti buvo draudžiama ir šeimininkė niekam nedarė išimčių. Blekvelų šeimos gyvenimo paslaptys taip pat buvo saugomos devynių užraktų – nei tarnai, nei kompanijos personalas nė žodžiu negalėjo užsiminti apie tai, kas vyksta namuose. Be abejo, išvengti gandų ir paskalų nebuvo įmanoma – juk Keitė Blekvel visiems buvo mįslė: visi norėjo kuo daugiau sužinoti apie vieną turtingiausių ir galingiausių pasaulio moterų. Bet visos pastangos ėjo perniek: paslaptis tebebuvo neatskleista.

Keitė paskambino šveicarų mokyklos direktorei pasiterauti, kaip laikosi Tonis.

– Jis labai gerai mokosi, poni Blekvel. Nepaprastai gabus.

– Aš ne apie tai klausiu. Norėjau...

Keitė padvejojo, tarsi nenorėdama pripažinti, kad ir Blekvelų šeimoje gali būti nesklandumų.

– Ar jis tebemikčioja?

– Nesprantu, apie ką jūs, madam. Tonis puikiai kalba.

Keitė vos ne vos sulaikė palengvėjimo atodūsį. Ji taip ir manė: tai laikinas nepaaiškinamas silpnumas ir praeis savaime. Štai ir tikėk daktarais!

Po mėnesio Tonis parvažiavo atostogų. Keitė pasitiko sūnų oro uoste. Jis ūgtelėjo, puikiai atrodė ir Keitė pajuto pasididžiavimą berniuku.

– Sveikas, brangusis. Na, kaip laikaisi?

– P... puikiai, m... mamyte. O t... tu?

Tonis nekantravo išvysti paveikslus, kuriuos, jam nesant, nupirko motina. Jį sukrėtė senųjų meistrų drobės ir sužavėjo prancūzų impresionistų Monė, Renuaro, Manė ir Moriso darbai. Toniui atsivėrė naujas stebuklingas pasaulis. Jis nusipirko dažų, molbertą ir pradėjo dirbti, nuoširdžiai manydamas, kad piešia baisiai, niekam nerodė savo piešinių. Argi galima sulyginti šią niekingą terlionę su nepralenkiamais šedevrais!

Sykį Keitė pažadėjo sūnui:

– Kada nors visi šie paveikslai priklausys tau, brangusis!

Jau vien pagalvojus apie tai, trylikamečiui berniukui darėsi nejauku. Motina pati nesupranta, ką kalbanti: juk iš tiesų paveikslai negali tapti jo nuosavybe. Jis nieko nenuveikė, kad juos užsidirbtų.

Tonyje brendo pašėlęs noras rasti savo vietą gyvenime, tapti tikru žmogumi. Savo gyvenimą toli nuo motinos jis vertino dvejopai: ji buvo nepaprasta moteris – visada įvykių centre, nurodinėja, sudarinėja neregėtus sandėrius, parodo sūnui naujas pasakiškas šalis, supažindina su įdomiais žmonėmis. Motina buvo neeilinė moteris, ir Tonis nepaprastai tuo didžiavosi, jam atrodė, kad visam pasauly nėra kitos tokios, ir tuo pat metu jis jautėsi kaltas, nes mikčiojo tik jai matant.

Keitė net neįsivaizdavo, kaip ją garbina sūnus, kol kartą jis kažkaip užklausė:

– M... mama, ar t... tiesa, k... kad tu v...valdai p...pasaulį?

– Žinoma, ne, – nusijuokė ji, kas per kvailas klausimas!

– Visi mano d... draugai mokykloje t... tik ir k... kalba apie tai. T... tu tikrai n... niekas?

– Visiškai teisingai, – linktelėjo Keitė. – Aš – tavo motina.

Labiau už viską pasaulyje Tonis norėjo įtikti Keitei. Jis žinojo, kokia jai svarbi kompanija, kaip ji viliasi, jog kada nors valdymo svertai pereis į jo rankas, ir berniuko širdį sugniaužda vo gailestis, kad motiniškoms svajonėms nelemta išsipildyti. Tonis neketino eikvoti savo gyvenimo begaliniams sandėriams. Bet kai jis mėgindavo paaiškinti motinai, ši tik šypsojosi:

– Niekai, Toni, tu dar per jaunas ir pats nesupranti, kuo nori tapti.

Ir Tonis vėl pradėdavo mikčioti. Bet noras tapti dailininku vis stiprėjo. Nejaugi tai neįmanoma: drobėje atspindėti grožį taip, kad net po šimtmečių žmonės gėrėtųsi! Jam norėjosi išvykti užsienin, mokytis Paryžiuje, bet atvirai to pareikšti neišdrįsdavo. Su motina apie tokius dalykus reikia kalbėti labai atsargiai.

Dviese jiems buvo labai gera. Keitė buvo didžiulių valdų savininkė, turėjo namą Palm Byče ir Pietų Karolinoje, žirgyną Kentukyje ir per Tonio atostogas jiedu spėjo visur pabuvoti, apsilankė žirgų lenktynėse Niujorke, o pasilikę Niujorke pietavo ir vakarieniavo geriausiuose restoranuose.

Pastaruoju metu Keitė įniko domėtis lenktynėmis, o jos žirgyną pripažino vienu geriausių pasaulyje. Kai lėkdavo jos žirgas, ji veždavosi sūnų į hipodromą. Jie sėdėjo savo ložėje, ir Tonis su nuostaba stebėjo, kaip motina iki užkimimo rėkia, skatindama raitelius. Jis suprato, kad šis įsijautimas neturi nieko bendra su pinigais.

– Svarbiausia – nugalėti, Toni. Įsidėmėk tai. Svarbiausia būti pirmuoju.

Jiedu dažnai buvojo „Kedrų Kalvoje“, vasarą plaukiojo jachta, ėjo pasivaikščioti, aplankė paveikslų galerijas, žiemą čiuožinėjo, važinėjosi rogutėmis, slidinėjo, vakarais sėdėjo bibliotekoje prie didžiulio židinio, ir Keitė pasakojo sūnui senas šeimos legendas apie Džeimį Makgregorą, Bendą, apie ponios Agnesės palikimą Tonio senelei. Tokia puikia šeima reikėjo didžiuotis, gerbti senolių atminimą.

– Kada nors „Kriugerio Brento“ kompanija bus tavo, Toni. Vadovausi jai ir...

– B... bet aš n... nenoriu, mama m... manęs nedomina nei valdžia, nei pinigai.

– Tu, kvaily neraliuotas! – pratrūko Keitė. – Ką tu žinai apie valdžią ir pinigus! Manai, kad aš blaškausi po pasaulį blogį sėdama? Kankinu žmones? Manai, kad „Kriugeris Brentas“ yra kažkokia negailestinga pinigų mašina, traiškanti visus pasitaikiusius? Tai štai, leisk man šį tą paaiškinti, sūneli. Žinoma, aš ne Viešpats Dievas, bet panašiai. Mes gelbstim šimtus tūkstančių žmonių. Kai apleistoje, skurdžioje šalyje išdygsta fabrikai, iškart randasi pinigų mokyklų, cerkvių ir bibliotekų statybai, o vaikai aprūpinami maistu, drabužiais ir pastoge.

Ji sunkiai kvėpavo nesitverdama pykčiu.

– Gamyklas mes statom ten, kur žmonės badauja, neturi darbo, jie dėkoja už naują, aprūpintą gyvenimą. Mes juos gelbstime. Ir kad daugiau negirdėčiau tavo paniekos valdžiai ir didžiajam bizniui.

– A... atleisk, m... mama, – teįstengė pralementi Tonis. Bet pats sau užsispyrėliškai pakartojo: „Vis tiek tapsiu dailininku“.

Kai sūnui sukako penkiolika, Keitė jam pasiūlė vasaros atostogas praleisti Pietų Afrikoje, juk ten jis dar nebuvo.

– Šį kartą negalėsiu su tavim, Toni, važiuoti, esu per daug užimta, bet pamatysi, tau ten patiks. Aš viskuo pasirūpinsiu.

– B... bet aš n... norėčiau praleisti atostogas „Kedrų Kalvoje“.

– Suspėsi kitą vasarą, – tvirtai pareiškė Keitė, – o dabar norėčiau, kad pamatytum Johanesburgą.

Keitė viską smulkiai paaiškino Johanesburgo kontoros valdytojui ir jiedu sudarė maršrutą. Kiekviena diena buvo suplanuota valandomis, bet tikslas buvo vienas: kad šią kelionę Tonis įsimintų, kad berniukas suprastų – jo ateitis turi būti susieta tik su kompanija. Keitė įsakė kasdien jai pranešinėti, kaip elgiasi sūnus. Jį vežiojo po aukso kasyklas, dvi dienas jis praleido deimantų radimvietėse, apžiūrėjo „Kriugerio Brento“ kompanijos gamyklas ir išvyko į Kenijos safari.

Likus kelioms dienoms iki atostogų pabaigos, Keitė paskambino į Johanesburgą valdytojui:

– Na, kaip ten Tonis?

– Puikiai, ponia Blekvel. Tik šįryt klausė, ar negalima atidėti išvykimo.

– Nuostabu! – apsidžiaugė Keitė. – Dėkoju.

Pagaliau Tonis išskrido Anglijon, o iš ten į Ameriką. Keitė nutraukė svarbų pasitarimą, kad galėtų pasitikti sūnų naujajame

La Gvardijos oro uoste. Pamačius motiną, Tonio veidas nušvito laiminga šypsena.

– Ar gerai praleidai laiką, brangusis?

– Pietų Afrika – f... fantastiška šalis, m... mam. Žinai, buvau nuskridęs net į Namibijos dykumą, kur s... senelis pavogė deimantus iš p... prosenelio V...Van der Mervo!

– Jis jų nevogė, – pataisė Keitė, – paprasčiausiai paėmė tai, kas jam teisėtai priklausė.

– N... na, taip, – nusišaipė Tonis. – Šiaip ar taip, aš ten buvau. Jūros rūko nemačiau, bet vi... visa k... kita po s...senovei – sargybiniai, šunys, v... vielos. Ir pa... pavyzdžių man nedavė! – juokdamasis pasiskundė.

Keitė linksmai nusijuokė.

– Kam tau tie pavyzdžiai, brangusis, kada nors visa tai tau atiteks.

– P... pamėgink jiems paaiškinti! Ir g... girdėti nenori.

Keitė apkabino sūnų:

– Tau ten buvo gera?

Niekas jai negalėjo suteikti didesnio džiaugsmo: pagaliau Tonis pradėjo suvokti, kokia jo gyvenimo paskirtis.

– Žinai, kas man labiausiai patiko?

– Kas gi? – meiliai nusišypsojo Keitė.

– S... spalvos. Nepaprastos spalvos. Aš ten nutapiau šūsnį p... peizažų. Taip nesinorėjo išvažiuoti. T... tik ir svajoju ten grįžti ir tapyti paveikslus.

– Paveikslus?

Keitė iš visų jėgų stengėsi rodyti susidomėjimą.

– Panašu, kad turi puikų hobį, sūneli.

– Ne. T... tai visai ne hobis, mama. N... noriu tapti dailininku. Labai daug galvojau apie tai ir r... ruošiuosi vykti į Paryžių mokytis. R... rodos, š... šiokių tokių gabumų turiu.

Keitė nustėro:

– Bet juk tu nenori visą gyvenimą praleisti prie molberto.

– Būtent, m... mama. D... daugiau apie nieką ne... s... svajoju.

Ir Keitė suprato pralaimėjusi.

„Jis turi teisę gyventi taip, kaip nori, – galvojo. – Ar aš galiu leisti sūnui daryti tokią baisią klaidą?!"

Bet likimas pats viską išsprendė.

Europoje kilo karas.

– Noriu, kad stotum į Vortono komercijos ir finansų mokyk-

lą, – Keitė pareiškė sūnui. – Po dvejų metų, jei nepakeisi sprendimo, tapsi dailininku, aš neprieštarausiu. Mokykis.

Keitė buvo įsitikinusi, kad per tiek laiko Tonis persigalvos. Kur tai matyta, kad jos sūnus pasirinktų šitokį užsiėmimą, juk jam lemta vadovauti vienam stambiausių pasaulio koncernų. Pagaliau jo gyslomis teka Makgregorų kraujas.

Keitei Blekvel Antrasis pasaulinis karas tebuvo dar vienas būdas praturtėti. „Kriugerio Brento kompanijos" įmonėse kiaurą parą buvo gaminamos patrankos, sviediniai, kulkos ir minos.

Keitė Blekvel buvo įsitikinusi, kad Jungtinės Valstijos neilgai liks neutralios. Prezidentas Franklinas Ruzveltas paskelbė, kad jo šalis visada bus demokratijos tvirtovė, o 1941 metų kovo 11-ąją pateikė kongresui naujojo kurso įstatymų projektą.

Bet plaukti per Atlantą tapo beveik neįmanoma: vokiečių torpedos ir povandeninės valtys negailestingai atakavo ir skandino sąjungininkų laivus, puldamos būriais, tarsi vilkai.

Niekas nebegalėjo sustabdyti Hitlerio sukurtos, sulaužiusios Versalio sutartį, grasinančios, viską savo kelyje nušluojančios gigantiškos karo mašinos. Žmonių sąmonėje atsirado naujas žodis – blickrigas. Vokietija žaibišku smūgiu užėmė Lenkiją, Belgiją, Nyderlandus, suskaldė Daniją, Norvegiją, Liuksemburgą ir pagaliau Prancūziją.

Sužinojusi, kad nacistų konfiskuotoje „Kriugerio Brento" gamykloje dirbę žydai suimti ir uždaryti į koncentracijos stovyklas, Keitė nusprendė nedelsdama veikti ir puolė prie telefono. Kitą savaitę Keitė išskrido Šveicarijon. Ciuricho viešbutyje jau gulėjo pulkininko Brikmano raštelis, kviečiantis susitikti. Anksčiau Brikmanas vadovavo „Kriugerio Brento" filialui Berlyne. Atėmę gamyklą nacistai Brikmanui suteikė pulkininko laipsnį ir paliko buvusias pareigas.

Liesas, pedantiškos išvaizdos, išretėjusiais plaukais kruopščiai slepiantis plikę pulkininkas viešbutyje pasirodė lygiai po valandos.

– Malonu jus sveiką gyvą matyti, frau Blekvel! Mano vadovybė pavedė patikinti jus, kad pergalingai užbaigę karą, mes iškart grąžinsime konfiskuotus fabrikus teisėtiems šeimininkams. Vokietija taps pasaulyje neregėta karine ir pramonine supervalstybe ir jai prireiks tokių darbuotojų kaip jūs.

– O kas, jeigu Vokietija patirs pralaimėjimą?

Pulkininkas Brikmanas nežymiai šyptelėjo:

– Mudu abu žinome, kad to paprasčiausiai negali būti, frau

Blekvel. Jungtinių Valstijų politika gudri, jos nesikiša į Europos reikalus. Tikiuosi, kad tai bus ir ateityje.

– Suprantu, pulkininke, – linktelėjo Keitė, – bet teko girdėti, kad žydus siunčia į koncentracijos stovykas ir ten naikina. Ar tai tiesa?

– Britų propaganda, patikėkite manimi. Jeigu žydus ir siunčia į koncentracijos stovyklas, duodu karininko žodį, su jais pakankamai teisingai elgiasi!

Teisingai? Ką reiškia šie karininko žodžiai? Tą Keitė ir norėjo sužinoti.

Kitą dieną ji susitiko su pasiturinčiu vokiečių komersantu Otu Biuleriu, žilstančiu penkiasdešimtmečiu vyriškiu, protingo, įsimenančio veido ir daug išgyvenusio žmogaus akimis.

Jie užėjo į nedidukę stoties kavinę ir išsirinko staliuką tolimiausiame kampe.

– Man sakė, – tyliai pradėjo Keitė, – kad jūs vadovaujate pogrindžio organizacijai, padedančiai pergabenti žydus į neutralias šalis. Ar tai tiesa?

– Žinoma, ne, ponia Blekvel! Tai reikštų išduoti Trečiąjį Reichą!

– Taip pat girdėjau, kad jums reikia pinigų geriems darbams, – pridūrė Keitė.

Biuleris nervingai apžvelgė mažytę salę, nesiryždamas pasitikėti šia moterimi – pavojus jį persekiojo kiekvieną minutę, dieną ir naktį, budrų ir miegantį.

– Aš tikėjausi tapti jūsų sąjungininke, – atsargiai pasakė Keitė. – „Kriugeris Brentas" turi daug filialų neutraliose šalyse ir jeigu kas nors pergabentų ten pabėgėlius, aš pasirūpinčiau, kad jie neliktų be darbo.

Garbusis Biuleris ilgai tylėdamas gurkšnojo karčią kavą ir pagaliau tarė:

– Aš nieko apie tai nežinau. Mūsų dienomis politika – pavojingas užsiėmimas. Bet jeigu jūs norite užsiimti labdara, gal sutiktumėte padėti mano dėdei? Jis gyvena Anglijoje ir kenčia nuo nepagydomos ligos, o gydytojų vizitai kainuoja labai nepigiai!

– Kiek maždaug?

– 5000 dolerių per mėnesį. Pinigus jo gydymui iš pradžių reikia padėti į Londono banką, o paskui pervesti į Šveicariją.

– Paprasčiau būti negali.

– Dėdė amžinai bus jums dėkingas.

Po dviejų mėnesių į neutralias šalis ėmė tekėti plonytė, bet nenutrūkstanti žydų pabėgėlių srovelė. Visi gaudavo darbą „Kriugerio Brento“ fabrikuose.

Po dvejų metų Tonis metė mokyklą.

– Aš stengiausi, mama, – paaiškino jis Keitei. – Aš t... tikrai stengiausi, bet n... niekas nepasikeitė. Aš n... noriu būti dailininku. K... kai tik k... karas baigsis, važiuosiu į P... Paryžių.

Kiekvienas žodis, tarsi sunkus kūjo smūgis krito Keitės širdin.

– Ž... žinau, tau tai nepatiks, bet aš noriu g... gyventi sav... varankiškai. M... manau, sugebėsiu t... tapti tikru dailininku. S... suteik man g... galimybę. Juk mane priėmė į Čikagos menų akademiją.

Keitė nežinojo, ką ir sakyti. Kaip paaiškinti sūnui, kad jis veltui švaisto laiką?

– Kada norėtum išvykti? – pagaliau ji paklausė.

– Registracija penktadienį.

– O kokia šiandien diena?

– Gruodžio šeštoji.

1941-ųjų gruodžio septintąją, japonų bombonešių ir naikintuvų eskadrilės puolė Pirl Harborą. Kitą dieną Amerika stojo karan. Tonis užsirašė savanoriu į jūrų pėstininkus. Jį išsiuntė į Kuantiką, esantį Virdžinijos valstijoje; ten baigęs karininkų mokyklą, Tonis išvyko į pietus už Ramiojo vandenyno.

Keitė jautėsi taip, lyg stovėtų ant bedugnės krašto, ir nors kiekviena diena buvo pilna rūpesčių ir darbų, ji laukė siaubingos žinios, kad Tonis sužeistas arba žuvo.

Japonų fronte reikalai buvo prasti. Japonų bombonešiai atakavo amerikiečių bazes Guamo, Midvei ir Veiko salose, 1942-ųjų vasarį priešai užėmė Singapūrą, o po to Naujosios Britanijos, Naujosios Airijos ir Solomono salas.

Generolui Duglui Makarturui teko palikti Filipinus. Virš žemės sklandė juodi nelaimę nešantys debesys. Labiausiai Keitė bijojo, kad Tonis nepatektų nelaisvėn – žmonės pasakojo, kaip žiauriai kankinami belaisviai. Nei valdžia, nei pinigai negalėjo nieko pakeisti, beliko melstis. Kiekvienas iš sūnaus gautas laiškas įžiebdavo blankią vilties ugnelę, įrodydavo, kad bent prieš kelias savaites jis buvo gyvas.

„Jau niekas nieko nebelaukia, – rašė Tonis. – Ar rusai dar laikosi? Japonai labai žiauri tauta, bet kažkodėl juos gerbiu. Japonų kareivis nebijo mirti...

... Kas vyksta Valstijose? Ar tiesa, kad darbininkai streikuoja, reikalauja padidinti uždarbį?..

... Kokius stebuklus išdarinėja torpeduotojai. Tie berniukai – tikri didvyriai...

... Mama, turi gerų ryšių. Pasiųsk mums pora šimtų naujų naikintuvų „F-4-U“. Pasiilgau tavęs...“

1942-ųjų rugpjūčio 7-ąją sąjungininkų kariuomenės pradėjo pirmuosius puolamuosius veiksmus Ramiajame vandenyne. Jūrų pėstininkų būrys užėmė Gvadalkanalą, vieną Solomono salą, ir netrukus visas japonų užgrobtos salos buvo išlaisvintos.

Nacistams Europoje atėjo galas. 1944-ųjų birželio 6-ąją jungtinės amerikiečių-anglų pajėgos įžengė į Normandiją, ir 1945-ųjų gegužės 8-ąją Vokietija kapituliavo.

1945-ųjų rugpjūčio 6-ąją amerikiečiai numetė į Hirosimą pirmąją atominę bombą, ir po trijų dienų antra bomba sunaikino Nagasakį.

Rugpjūčio 14-ąją Japonija pasekė Vokietijos pavyzdžiu. Ilgas kruvinas karas pagaliau baigėsi.

Po trijų mėnesių Tonis sugrįžo namo. Jis ir Keitė sėdėjo „Kedrų Kalvos“ terasoje, grožėdamiesi įlankos mėliu ir baltais burlaiviais.

„Karas jį pakeitė“, – galvojo Keitė.

Sūnus suaugo, užsiaugino ūsiukus ir buvo gražiai įdegęs saulėje. Tiesa, po akimis atsirado raukšlelių. Keitė vylėsi, kad per tuos toli nuo namų praleistus metus Tonis suprato: savo gyvenimą jis pašvęs „Kriugerio Brento“ kompanijai.

– Kuo ruošiesi užsiimti, sūneli? – paklausė ji.

– Tuo pačiu, kuo ir tada, kai man taip grubiai sutrukdė, – nusišypsojo Tonis, – vykti į Paryžių.

Ketvirtoji knyga

TONIS

1946-ieji-1950-ieji

18 dalis

Tonis ir anksčiau buvojo Paryžiuje, bet šį kartą viskas buvo kitaip. Nacistinė okupacija subjaurojo šviesos miestą; Paryžius išliko tik todėl, jog buvo paskelbtas atviru miestu. Žmonės daug iškentėjo; ir nors vokiečiai spėjo išplėšti Luvrą, senamiesčio sugriauti jiems nepavyko. Šį kartą Tonis turistu nebesijautė. Jis galėjo apsigyventi Keitės būstinėje, karvedžio Fošo gatvėje, bet išsinuomojo ankštą butelį sename name, kuriame tebuvo valgomasis su židiniu, mažutis miegamasis ir virtuvėlė be šaldytuvo. Tarp miegamojo ir virtuvės įspraustame vonios kambarėlyje stovėjo senovinė vonia ant liūto kojelių, sutrūkinėjęs bidė ir sugedęs, perskeltas tualetas.

Kai buto šeimininkė puolė atsiprašinėti, Tonis ją nuramino:

– Nesirūpinkite, viskas puiku.

Visą sekmadienį jis praleido blusų turgelyje*, pirmadienį ir antradienį sendaikčių krautuvėlėse, o trečiadienį buvo nusipirkęs beveik visus reikalingus baldus: sofą-lovą, stalą, du didžiulius minkštus krėslus, seną, keistomis figūrėlėmis išraižytą rūbų spintą, šviestuvus, virtuvinį stalelį ir dvi kėdes. Tonis pamanė, kad pamačiusi tokį varganą vaizdelį motina išsigąs. Žinoma, jis galėjo prisipirkti ir pačių brangiausių daiktų, bet Tonis norėjo tapti tikru dailininku. Dabar reikėjo susirasti gerą dailės mokyklą. Pati prestižiškiausia buvo Paryžiaus aukštoji meno mokykla, bet joje studijuoti galėjo ne kiekvienas norintis, juolab amerikietis. Tonis, beveik nesitikėdamas ten patekti, visgi padavė dokumentus. Jis privalėjo įrodyti motinai, kad priėmė

* Taip Prancūzijoje vadinami padėvėtų daiktų turgūs.

teisingą sprendimą. Komisijai pateikęs tris darbus, atsakymo laukė visą mėnesį. Pagaliau jis gavo laišką su mokyklos antspaudu. Toniui buvo pasiūlyta atvykti kitą pirmadienį, ir nurodytu laiku jis jau stovėjo prieš didžiulį, dviaukštį, plytinį pastatą. Tonį palydėjo pas mokyklos direktorių poną Žesaną, aukštaūgį vyriškį, beveik be kaklo, griežtų veido bruožų ir plonų, blyškių lūpų siūleliais.

– Jūsų darbai mėgėjiški, – tarė jis Toniui, – bet kažkas juose yra. Atminkite, komisija nutarė jus priimti ne už tai, ką piešėte, bet už tai, apie ką tuo metu galvojote. Suprantate?

– Nelabai, pone.

– Kada nors suprasite. Nusprendžiau užrašyti jus į pono Kantalio klasę. Jis bus jūsų vadovas penkerius metus, žinoma, jei tiek iškęsite.

„Iškęsiu", – prisiekė sau Tonis.

Ponas Kantalis buvo mažytis žmogelis, tamsiai rudų akių, nosimi lyg bulvė ir putlių lūpų. Visai pliką pakaušį dengė violetinė beretė.

– Amerikiečiai – barbarai, diletantai! – pasveikino jis Tonį. – Ko čia atvykote?

– Mokytis, pone.

Ponas Kantalis pašaipiai suprunkštė. Klasėje buvo dvidešimt penki studentai, dauguma prancūzų. Kambaryje stovėjo daugybė molbertų, ir Tonis išsirinko vietą prie lango, pro kurį matėsi pigi kavinukė.

Ant stalų ir lentynėlių grūdosi įvairios gipsinės žmogaus kūno dalys – graikiškų skulptūrų kopijos. Tonis apsidairė ieškodamas pozuotojos, bet nieko nepastebėjo.

– Pradėkite, – paliepė ponas Kantalis.

– Atleiskite, – pasakė Tonis. – Bet... aš neatsinešiau dažų.

– Jums jų neprireiks. Juk pirmus metus mokysitės taisyklingai piešti.

Mokytojas parodė į lipdinius.

– Štai ką reikia piešti. Ir neapsigaukite, jei užduotis pasirodys per lengva. Perspėju: nesibaigs metai, o jau pusės jūsų čia nebebus. Pirmame kurse mes studijuojame anatomiją, antrame, tie, kurie išlaikys egzaminą, aliejumi tapys portretus, trečiame, galiu patikinti, jūsų beliks keletas, stengsitės perimti mano stilių, o ketvirtame, penktame kursuose ieškosite savojo stiliaus, naujų saviraiškos būdų. O dabar kibkite į darbą.

Studentai paėmė pieštukus.

Mokytojas lėtai vaikštinėjo po klasę, stabtelėdavo prie kiekvieno molberto, kritikavo, aiškino, mokė. Priėjęs prie Tonio jis teištarė:

– Ne! Netiks! Matau rankos kontūrus, o reikia perteikti tai, kas viduje – raumenis, kaulus, sąnarius. Turiu matyti, kad po ta oda teka kraujas. Žinote, kaip tai pasiekti?

– Taip, pone. Reikia pagalvoti, pamatyti, pajausti, o tik po to piešti.

Po užsiėmimų Tonis paprastai eidavo namo ir dirbdavo toliau, laisvą laiką skirdamas tik valgiui ir miegui. Darydamas tai, kas jam labiausiai patinka, Tonis jautėsi toks laisvas, vien mintis, kad jis gali sėdėti prie molberto su teptuku rankose kiek tik širdis geidžia, pakeldavo jį į aukštybes – ši ranka geba sukurti pasaulius, pavaizduoti medį, gėlę, žmogų, visatą! Vien mintis apie tai svaigino. Tonis jautė, kad jo paskirtis – tarnauti menui.

Retomis laisvalaikio valandomis jis klaidžiojo Paryžiaus gatvėmis, atrasdamas stebuklingą miestą, labai artimą, savą. Iš tikrųjų egzistavo du Paryžiai, Senos padalinti į kairįjį ir dešinįjį krantus, labai skirtingus, nepanašius. Dešinysis krantas priklausė neturtingiesiems, kairysis – studentams, dailininkams, besistengiantiems išgyventi vienintelėje kovoje dėl vietos po saule: senieji rajonai – Monparnasas, Raspai, Sen Žermen de Prje – tapo tikrais Tonio namais. Dalindamasis naujienomis jis valandomis sėdėdavo su kurso draugais mažose kavinukėse:

– Sako, Gugenheimo muziejaus direktorius dabar Paryžiuje ir perka, kas tik po ranka papuola.

– Perduok, kad ir manęs nepamirštų!

Visi studentai skaitė tuos pačius žurnalus, perduodadavo juos iš rankų į rankas: tokie leidiniai nebuvo pigūs.

Prancūzų kalbą Tonis išmoko dar Šveicarijoje, tad su kitais studentais susidraugavo be vargo.

Niekas nežinojo, iš kokios Tonis šeimos, visi jį priėmė kaip savą, lygų. Neturtingi pradedantieji dailininkai rinkdavosi pigiose kavinukėse ir nei vienas iš jų niekada nebuvo peržengęs brangaus restorano slenksčio.

1946-aisiais Paryžius tapo garsiausių pasaulio dailininkų užuovėja. Kelis kartus Tonis buvo sutikęs Pablą Pikasą, o kartą net Marką Šagalą, didžiulį, gyvybingą žmogų su išsidraikiusiais žilais plaukais. Jis sėdėjo kavinėje prie stalelio, pasinėręs į pokalbį su draugais.

– Mums pasisekė, – pašnibždėjo Tonis draugui, – jis labai retai atvyksta į Paryžių. Gyvena Vense, Vidurželio jūros pakrantėje.

Maksas Ernstas dažnai užsukdavo į Monparnaso gatvės kavinukes, o puikusis Albertas Džiakometis klaidžiojo siauromis gatvelėmis. Tonis pastebėjo, kad skulptorius labai panašus į savo kūrinius – toks pats aukštas, liesas ir kampuotas.

Bet labiausiai jaudinantis momentas Tonio gyvenime buvo susitikimas su Braku. Dailininkas elgėsi labai maloniai ir draugiškai, bet sutrikęs Tonis žodžio negalėjo ištarti.

Būsimieji genijai lankėsi mažose paveikslų galerijose, priimančiose nežinomų dailininkų paveikslus, apžiūrinėjo varžovų piešinius, šaipėsi iš savo profesijos atstovu nesėkmių.

Kai Keitė pirmąkart atvyko aplankyti sūnaus, jo butas ją tiesiog išgąsdino. Ji vos nepratrūko priekaištauti, negalėdama suprasti, kaip Tonis, įpratęs prabangiai gyventi, dabar tūno šitoje purvinoje griuvenoje! Bet garsiai ji tepasakė:

– Žavu, Toni. Tik nematau šaldytuvo. Kur tu laikai maistą?

– Ant p... palangės.

Keitė priėjo prie lango, atvėrė, iš skardinės dėžės ištraukė obuolį.

– Tikuosi, tai ne tavo natiurmortui?

– N... ne, mama, – nusijuokė Tonis.

Keitė skaniai atsikando:

– Na, o dabar, – pareiškė ji, – papasakok, kaip sekasi užsiėmimai.

– K... kol kas nėra ką p...pasakoti, – prisipažino Tonis. – Šiais metais t... tik mokomės piešti.

– Tau patinka ponas Kantalis?

– Jis tiesiog n... nuostabus. Svarbiau, ar aš jam p... patinku. Antrame kurse liks tik trečdalis studentų.

Keitė net neužsiminė sūnui apie kompanijos reikalus.

Ponas Kantalis visada šykštėjo pagyrų. Pačios džiaugsmingiausios dienos Toniui būdavo tada, kai mokytojas sakydavo:

– Būna ir blogiau!

Arba:

– Jau beveik matyti, kad po oda...

Metų pabaigoje Tonis ir dar septyni studentai pateko į antrą kursą. Tokio reikšmingo įvykio proga studentai išsiruošė į naktinį Monparnaso klubą, prisisiurbė ir naktį praleido su jaunomis anglėmis, atvykusiomis pasigrožėti Paryžiumi.

Antraisiais užsiėmimų metais Tonis pradėjo aliejumi tapyti gyvus žmones ir jautėsi, lyg pagaliau būtų ištrūkęs iš vaikų darželio. Po daugybės valandų, praleistų studijuojant anatomiją, jis suvokė, kad žmogaus kūne pažįsta kiekvieną raumenį, kaulą, nervą. Dabar gi, kai rankoje buvo teptukas, o ant pakylos stovėjo pozuotojas, Tonis ėmė kurti. Netgi mokytojas Kantalis nustebo.

– Mokate pajausti, – burbėdamas pripažino jis. – Dabar teks padirbėti su technika.

Mokykloje pastoviai dirbo dešimt-dvylika pozuotojų: dažniausiai ponas Kantalis kviesdavosi skurdžiai gyvenantį medicinos fakulteto studentą Karlosą, mažutę Agnetę, putlių krūtų tamsiaplaukę su ugninių plaukų trikampėliu papilvėje ir šunvotės paliktais randais ant nugaros bei Dominyką Masė, jauną gražią šviesiaplaukę, švelnių veido bruožų ir tamsiai žalių akių.

Dominyka pozuodavo daugeliui garsių dailininkų ir buvo visų numylėtinė. Kiekvieną dieną po užsiėmimų ją apsupdavo pulkas vyrų, maldaujančių pasimatymo. Bet mergina niekada nesutikdavo.

– Darbas ir malonumas – skirtingi dalykai. O be to, – šyptelėdavo ji, – tai būtų nepadoru. Jūs matėte viską, ką turiu. O iš kur man žinoti, kas slepiasi po jūsų rūbais?

Ir šelmiškai šypsodamasi sąmojingai atsakinėjo į nepadorius juokelius. Bet už mokyklos ribų su studentais ji niekada nesusitikinėjo.

Kartą vakarop, kai visi išėjo ir tik Tonis pasiliko pabaigti Dominykos portreto, netikėtai mergina atsidūrė jam už nugaros ir ištarė:

– Mano nosis per ilga...

– Ak, atleiskite, tuojau ištaisysiu, – sunerimo Tonis.

– Ne, ne. Ne paveiksle. Mano pačios nosis per ilga.

– Gaila, – nusišypsojo Tonis, – bet nieko negaliu padėti.

– Prancūzas pasakytų: „Tavo nuostabi nosytė, brangute!"

– Nors aš ir ne prancūzas, man patinka jūsų nosis.

– Matyti. Jūs niekada nemėginote kviesti mane į pasimatymą. Įdomu, kodėl?

– Net... nežinau, – gynėsi netikėtai užkluptas Tonis. – Galbūt todėl, kad ir be manęs jums gerbėjų netrūksta, o jūs su niekuo nesusitikinėjate.

– Kiekviena moteris su kuo nors susitikinėja, – nusišypsojo Dominyka. – Labos nakties.

Ir, pamojusi ranka, dingo.

Tonis pastebėjo, kad kiekvienąkart, kai jis užtrukdavo iki vėlumos, Dominyka neskubėdama rengdavosi, prieidavo arčiau ir stebėdavo, kaip jis piešia.

– Tu labai talentingas, – pareiškė ji kartą. – Tapsi garsiu dailininku!

– Ačiū, Dominyka. Tikiuosi, tu teisi.

– Dailė tau labai brangi, tiesa?

– Taip.

– Galbūt būsimas genijus pakvies mane pietų?

Ir, pastebėjusi nustebusias Tonio akis, pridūrė:

– Nesirūpink, aš valgau nedaug, reikia prižiūrėti figūrą.

– Žinoma, – nusijuokė Tonis, – labai džiaugiuosi.

Jie nuėjo į pigią užeigą, ten ilgai kalbėjosi apie dailininkus ir paveikslus. Tonis godžiai klausėsi Dominykos pasakojimų apie žymius dailininkus, pas kuriuos jai teko dirbti. Gerdama kavą su pienu, mergina ištarė:

– Galiu pasakyti, kad pieši neprasčiau už juos.

Nuo tokio palyginimo Tonio širdis net apsalo, bet garsiai jis teištarė:

– Man dar daug reikia dirbti.

Išėję iš kavinės, jie lėtai nužingsniavo skersgatviu.

– Gal pakviesi mane į svečius ir parodysi, kaip gyveni?

– Jei nori. Tiesa, nelabai ištaigiai.

Nužvelgusi mažutį, nesutvarkytą butą, ji palingavo galva:

– Tu teisus. Visai neištaigiai. Žinoma, tarnaitės neturi?

– Ateina kartą per savaitę, aptvarko.

– Išvaryk ją. Dulkių priviso! O draugę turi?

– Ne.

Ji įdėmiai pažvelgė į Tonį.

– Gal tu žydras?

– Ne.

– Puiku. Bus gaila, jei toks vyras prapuls! Surask man kibirą ir muilo.

Dominyka plušėjo, kol neiškrapštė visų kampų, ir butas suspindo švara.

– Na, štai, – išsitiesė ji, – kol kas bus gerai. O Viešpatie, tik pažiūrėk į mane! Tuojau praustis!

Įėjusi į ankštą vonios kambarį, mergina atsuko kraną.

– Kaip tu čia ir telpi? – nustebo ji.

– Iškeliu aukščiau kojas.

Dominyka nusijuokė:

– Norėčiau pamatyti!

Po ketvirčio valandos Dominyka vėl pasirodė, įraudusi, neapdžiūvusi, nerūpestingai užrištu rankšluoščiu ant juosmens, šviesios garbanėlės švelniai glostė jos veidą. Jos figūra buvo nusotabi: standžios krūtys, lieknas liemuo, ilgos, grakščios kojos. Iki šiol Tonis nežiūrėjo į ją kaip į moterį. Dominyka tebuvo jam apnuoginta natūra, modelis paveikslui. Tonį užvaldė nenusakoma aistra.

– Nori manęs? – nenuleisdama akių paklausė Dominyka.

– Labai.

Ji lėtai atrišo rankšluostį.

– Tai įrodyk...

Tonis gyvenime nebuvo sutikęs tokių moterų. Dominyka duodavo viską ir neprašydavo nieko. Beveik kiekvieną vakarą ji gamino vakarienę, o kai jiedu kur nors išsiruošdavo, rinkdavosi pačias pigiausias užeigas ir kavines.

– Turi taupyti, – reikalavo ji. – Net geram dailininkui sunku prasimušti, o tu juk labai talentingas, brangusis.

Prašvitus jie dažnai eidavo į garsųjį Paryžiaus turgų valgyti svogūnų sriubos, valandomis klaidžiodavo po muziejus ir kitas nuošalias vietas, kur neužsuka turistai, po Per Lašezo kapines – Oskaro Vaildo, Frederiko Šopeno, Onorė de Balzako, Marselio Prusto amžinojo atilsio vietą; nuostabią, nerūpestingą savaitę jiedu praleido žemyn Sena plaukiojusioje baržoje, kurios šeimininkas pasirodė esąs Dominykos draugužis.

Mergina Toniui buvo nenusakomo džiaugsmo šaltinis. Savo linksmais pokštais ji visada sugebėdavo praskaidrinti jo prastą nuotaiką, paguosti, pralinksminti. Atrodė, kad ji pažįsta visus – dažnai vesdavosi Tonį į vakarėlius, kur šis susitikdavo su iškiliomis tų laikų asmenybėmis: poetu Poliu Eliuaru, garsios „Galerijos ME“ direktoriumi Andrė Bretonu.

Dominyka nuolat kartojo Toniui, jog šis taps garsiu dailininku, jo vardas skambės visame pasaulyje. Jei naktį jį aplankydavo įkvėpimas piešti, Dominyka visada pozuodavo, nors kitą dieną jos laukdavo sunkus darbas. Tonis manė, kad jam labai pasisekė. Pirmąkart jis buvo įsitikinęs, jog yra mylimas nuoširdžiai, ne dėl pinigų. Tonis nedrįso prisipažinti Dominykai, kad jis – didžiulio kapitalo paveldėtojas, bijojo: tada jų meilė išblės, mylimoji taps šalta ir racionali. Pasidavęs pagundai, gimtadienio proga padovanojo jai rusiškos kiaunės kailinius.

– Nieko gražesnio nesu regėjusi! – aiktelėjo Dominyka, įnėrusi į minkštus kailius.

– Ne–įti–kė–ti–na! – išdainavo ji, pašoko, pritūpė ir netikėtai apmirė:

– Iš kur juos gavai? Toni, juk jie beprotiškai brangūs!

Bet jis jau buvo pasiruošęs apklausai:

– Vogti. Pirkau netoli Rodeno muziejaus iš kažkokio tipo. Labai nekantravo jais atsikratyti. Sumokėjau truputį brangiau nei „O'Prentane" kainuoja padėvėtas švarkas.

Dominyka ilgai žvelgė į Toni ir staiga prapliupo juoktis:

– Nešiosiu šiuos kailinius, jei net mus abu pasodins į kalėjimą.

Ir, šokusi Toniui glėbin, pravirko.

– Ak, mielasis mano kvailuti! Brangus, mylimas, juokingas kvailuti!

Tonis nusprendė, kad pameluoti vertėjo.

Kartą naktį Dominyka pasiūlė persikelti pas ją. Dominykos uždarbis nebuvo mažas ir ji nuomojo šiuolaikišką butą Pretro Sen–Seberino gatvėje.

– Negali gyventi tokioje skylėje, Toni. Čia tiesiog siaubinga. Persikelk pas mane, tau nereikės leisti pinigų pastogei. Aš tau ir skalbsiu, ir gaminsiu, ir...

– Ne, Dominyka, ačiū, negaliu.

– Bet kodėl?

Kaip jai paaiškinti?! Anksčiau, iš pat pradžių, Tonis galėjo pasakyti Dominykai, jog yra turtingas, bet dabar... Per vėlu. Nuspręs, kad jis visą laiką iš jos tyčiojosi.

– Nenoriu, kad už mane mokėtum, – pagaliau išspaudė Tonis. – Tu ir taip daug dėl manęs padarei.

– Tuomet aš atsisakau savo buto ir persikelsiu čia. Noriu būti šalia tavęs.

Kitą rytą ji pervežė savo daiktus pas Tonį ir prasidėjo laimingiausios jo gyvenimo dienos. Jie jautėsi lyg rojuje: šeštadieniais važiuodavo užmiestin, apsistodavo mažuose viešbučiuose. Tonis pasistatydavo molbertą ir tapydavo peizažus.

Dominyka atsinešdavo iš anksto paruoštų pusryčių krepšelį. Jie valgė, ilgai ilsėjosi, mėgaudamiesi vienatve ir tyla, o po to apsikabinę krisdavo į aukštą žolę. Toniui niekada nebuvo taip gera. Jam neįtikėtinai ėmė sektis. Netgi ponas Kantalis, kartą parodęs studentams vieną Tonio darbą, pasakė:

– Pažvelkite į šį kūną. Jis alsuoja.

Tonis vos sulaukė, kol jie su Dominyka pasiliks vieni:

– Matai! Tai todėl, kad kiekvieną naktį aš laikau modelį savo glėbyje!

Dominyka linksmai nusijuokė, bet čia pat vėl surimtėjo.

– Toni, manau, tau nebereikia toliau mokytis! Tu jau dailininkas. Visi mokykloje tai pripažįsta, net Kantalis.

Bet Tonis bijojo, kad neliktų vidutinybe, vienu iš minios, o jo darbai neprapultų beverčių paveikslų sraute. Vien ši mintis buvo nepakeliama.

„Svarbiausia, Toni, – laimėti. Tapti pirmu. Nepamiršk!"

Kartais, baigęs darbą, Tonis tirpdavo iš laimės, net neabejodamas savo gabumais, bet būdavo dienų, kai žvelgdamas į drobę jis galvodavo: „Kokia menka, mėgėjiška teplionė!"

Bet jausdamas Dominykos paramą, jis ėmė vis labiau pasitikėti savo jėgomis. Per tą laiką jis jau buvo nutapęs beveik du tuzinus paveikslų: peizažų, natiurmortų, po medžiu gulinčios, apnuogintos Dominykos portretą: saulės spinduliai įmantriais raštais žaidė nepriekaištingu kūnu. Antrame plane buvo matyti nerūpestingai numesti vyriškas švarkas ir marškiniai lyg užuomina, kad moteris laukia mylimojo.

Pirmąkart išvydusi drobę, Dominyka sušuko:

– Turi surengti parodą!

– Tai būtų beprotystė, Dominyka! Aš dar nepasiruošęs.

Kitą dieną grįžęs namo, jis aptiko svečią Antoną Gergą, liesą vyriškį su didžiuliu pilvu ir žalsvomis, išsprogusiomis akimis. Jis pasirodė esąs kuklios parodų salės Dofino gatvėje „Gergo galerija" savininkas ir direktorius. Po visą kambarį buvo išdėlioti Tonio darbai.

– Kas čia vyksta? – paklausė šeimininkas.

– O vyksta tai, pone! – išrėkė Gergas, – kad jūsų darbai – tikri šedevrai!..

Ir, plekštelėjęs Toniui per petį, pridūrė:

– Su malonumu priimsiu juos į galeriją.

Tonis neryžtingai pažvelgė į Dominyką; merginos veidas švytėjo.

– Net... net nežinau, ką ir pasakyti.

– Jau viską pasakėte. Šiomis drobėmis, – atsakė Gergas.

Tonis ir Dominyka ginčijosi pusę nakties.

– Tai tik mėgėjiški paveikslai. Kritikai mane užgrauš!

– Nekalbėk taip, mylimasis! Patikėk, jie puikūs! Ir galerija visai mažytė. Ten nedaug kas vaikšto. Nesirūpink! Ponas

Gergas nebūtų to siūlęs, jei tavimi netikėtų. Jis kaip ir aš mano, kad tu tapsi didžiu dailininku.

– Na, gerai, – pagaliau pasidavė Tonis. – Kas žino, gal pavyks nors vieną parduoti!

– Jums telegrama, pone, – šūktelėjo namo savininkė.

Tonis išlankstė lapelį.

„Šeštadienį atskrendu į Paryžių. Lauksiu vakarienės. Bučiuoju. Mama".

Pirma mintis, šovusi Toniui į galvą, kai šis išvydo į studiją įeinančią mamą, buvo:

„Kokia vis dėlto graži moteris!"

Keitei buvo per penkiasdešimt, bet ji tiesiog spinduliavo energija. Kartą Tonis paklausė motinos, kodėl ji neištekėjo antrą kartą, o ši tyliai atsakė:

– Mano gyvenime buvo tik du vyrai – tavo tėvas ir tu.

Ir štai motina ir sūnus po ilgo išsiskyrimo vėl buvo kartu.

– Taip, g.. gera vėl t... tave matyti, m... mama, – išmikčiojo Tonis.

– Sūnau, tu puikiai atrodai! Užsiauginai barzdą! – patampiusi jam už plaukų, nusikvatojo Keitė, – panašus į Eibą Linkolną jaunystėje! Tiesa, dabar čia daug švariau! Ačiū Dievui, pagaliau susiprotėjai pasamdyti gerą tarną. Kita kalba!

Keitė priėjo prie molberto su nebaigta tapyti drobe ir ilgai žvelgė į paveikslą. Tonis nervingai trypčiojo vietoje, laukdamas, ką pasakys motina.

– Tai nuostabu, Toni. Tiesiog nuostabu, – pagaliau ji ištarė tyliai, neslėpdama, kaip didžiuojasi sūnumi. Ji puikiai išmanė tapybą ir buvo sukrėsta jo gabumų.

– Parodyk kitus, – paprašė motina.

Net dvi valandas jiedu apžiūrinėjo paveikslus. Be jokio gailesčio Keitė komentavo kiekvieną. Ji troško, kad sūnus šoktų pagal jos dūdelę ir pralaimėjo, bet Tonis žavėjosi motinos sugebėjimu pripažinti nesėkmę.

– Pasistengsiu organizuoti parodą, – pažadėjo Keitė. – Pažįstu keletą tarpininkų...

– Ačiū, m... mama, n... neverta, kitą p... penktadienį – m... mano parodos atidarymas.

Keitė apsikabino sūnų:

– Nuostabu! Kokioje galerijoje?

– „Gergo galerijoje".

– Niekada negirdėjau!

– M... maža salė, bet bijau, kad dar n... nesu pasiruošęs t... tikroms parodoms.

Keitė parodė į Dominykos portretą:

– Klysti, Toni. Manau, ši...

– Noriu tavęs kaip išprotėjusi, brangusis! Greičiau renkis!

Bet štai Dominyka pamatė Keitę.

– O, velnias! Atleiskit. Ne... žinojau, kad tu ne vienas, Toni!

Stojo nejauki tyla.

– Dominyka, tai mano mama. M... mama, tai Dominyka Maso.

Moterys stovėjo tylėdamos, lyg tyrinėdamos viena kitą.

– Laba diena, ponia Blekvel.

– Ką tik grožėjausi jūsų portretu, – suskambo dviprasmiški Keitės žodžiai.

Ir vėl visi nutilo, nežinodami, kaip išsklaidyti nejaukumo pojūtį.

– Ponia Blekvel, ar Tonis jau pasakojo apie parodą?

– Taip, tai tiesiog nuostabu!

– Ar g... galėsi p... pasilikti, m... mama?

– Viską atiduočiau, kad tik galėčiau pamatyti, bet poryt Johanesburge renkasi direktorių taryba, privalau ten būti. Būčiau žinojusi, perkelčiau susirinkimą kitai dienai.

– N... nieko, – linktelėjo Tonis. – Aš suprantu.

Jis labai nerimavo, kad motinai nešautų į galvą prie Dominykos skųstis kompanijos reikalais arba niekinti varganas sūnaus gyvenimo sąlygas, bet ši buvo pasinėrusi į paveikslus.

– Labai svarbu, kad parodą aplankytų reikalingi žmonės.

– Ką turite omeny, ponia Blekvel?

– Tuos, kurie formuos visuomenės nuomonę. Kritikus. Tarkim, Andrė de Juso.

Andrė de Juso buvo vienas garsiausių Prancūzijos dailės kritikų, negailestingu liūtu, saugančiu meno šventyklą, vieno jo straipsnio užtekdavo sutrypti arba išaukštinti dailininką. De Juso kviesdavo į visus vernisažus, bet jis aplankydavo tik pačių žymiausių dailininkų parodas. Parodų rūmų savininkai ir dailininkai nekantraudami laukdavo jo recenzijų. Be to, de Juso žibėjo ir šmaištumu, ir jo žodeliai bei taiklios charakteristikos žaibiškai ap-skriedavo Paryžių. Andrė de Juso buvo labiausiai nekenčiamas ir gerbiamas žmogus. Už teisingą kritiką ir subtilią meninę nuojautą jam atleisdavo ir plėšrūniškus antpuolius, ir triuškinančius sąmojus.

– M... mama nepataisoma! – paaiškino Dominykai Tonis. – Mama, Andrė de Juso į tokias galerijas nevaikšto.

– Ak Toni, jis privalo ateiti! Jei jis panorės, rytoj tu būsi žvaigždė!

– Arba niekas.

– Nejaugi tu taip savimi nepasitiki? – sušuko Keitė.

– Na, žinoma, pasitiki, – atsakė Dominyka, – bet vargu ar ponas de Juso panorės aplankyti parodą.

– Aš pamėginčiau surasti draugų, kurie jį pažįsta.

Dominykos akys užsidegė:

– Tai būtų tiesiog nuostabu! Mielasis, įsivaizduoji, kas bus, jei jis vis dėlto ateis?

– Nuo manęs nusisuks draugai ir publika.

– Rimtai, Toni, aš žinau jo skonį ir kas jam patinka. Pamatysi, jis susižavės tavo darbais.

– Toni, be tavo sutikimo nieko nedarysiu, – įsiterpė motina.

– Jis sutiks, būtinai sutiks, ponia Blekvel.

Tonis giliai atsiduso:

– Aš l... labai bijau, bet kokio velnio! Pamėginkim.

– Tuojau pagalvosiu, kuo galiu padėti.

Ilgai ilgai Keitė žvelgė į nebaigtą paveikslą ir po to atsisuko į Tonį. Jos akys kažkodėl buvo liūdnos.

– Sūneli, rytoj aš išskrendu. Gal galėtume šiandien kartu pavakarieniauti?

– Žinoma, m... mama. Mes galim.

Keitė pasisuko į Dominyką ir mandagiai pasiūlė:

– Kur norėtumėte nueiti? Pas „Maksimą“, o gal...

– M... mes žinom puikią kavinukę netoliese, m... mama, – suskubo įsiterpti Tonis.

Jie išsiruošė į užeigą Plias Viktiua gatvėje. Maistas ten buvo skanus, o vynas tiesiog dieviškas. Moterys, regis, susidraugavo, ir Tonis jomis labai didžiavosi.

Šis vakaras jam pats brangiausias pasaulyje: šalia du, patys mylimiausi žmonės – mama ir mergina, kurią jis žada vesti.

Kitą rytą Keitė paskambino iš aerouosto:

– Su kai kuo kalbėjausi, konkretaus atsakymo neišgirdau. Kas beatsitiktų, brangusis, aš tavimi didžiuojuosi. Tavo darbai puikūs, sūneli. Aš tave labai myliu.

– Ir aš tave, mama.

Tonio paveikslai „Gergo galerijoje“ buvo paskubomis iškabinti paskutinę minutę. Ant marmurinio stalelio gulėjo kele-

tas lėkščių su sausainiais ir sūrio riekelėmis, stovėjo butelis vyno. Bet galerijoje buvo tik Antonas Gergas, Tonis, Dominyka ir jaunutė Gergo padėjėja, kabinusi paskutinįjį paveikslą.

Antonas Gergas žvilgtelėjo į laikrodį:

– Kvietimai išsiuntinėti septintai valandai. Publika tuojau pat pasirodys.

Tonis tramdė jaudulį.

„Tai ne jaudulys, – pagalvojo jis. – Aš tuoj iš baimės numirsiu!“

– O jei niekas neateis? – paklausė jis. – O jei išvis nė gyvos dvasios?

Nusišypsojusi Dominyka paglostė jo skruostą:

– Tuomet patys suvalgysim visą sūrį ir išgersim vyną!

Bet Tonis be reikalo nerimavo. Žiūrovai atėjo. Iš pradžių po vieną, po to grupėmis. Ponas Gergas stovėjo prie durų ir džiaugsmingai sveikino kiekvieną. Toniui pasirodė, kad į pirkėjus jie nepanašūs ir visus lankytojus jis mintimis suskirstė į tris kategorijas: dailininkus ir studentus, vaikštančius į visas parodas, paveikslų prekybos agentus, skleidžiančius niekinančias paskalas apie pradedančius dailininkus ir minią apsimetėlių, dažniausiai homoseksualistų ir lesbiečių, visąlaik besitrinančių bohemos pasaulyje. Kai tik jis nusprendė, kad nepavyks parduoti nė vieno darbo, staiga pastebėjo poną Gergą, rodantį kažkokius ženklus.

– Nenoriu su niekuo kalbėtis, – sušnibždėjo jis šalia stovėjusiai Dominykai. – Jie atėjo, kad iki soties iš manęs pasityčiotų.

– Niekai. Tiesiog atėjo susipažinti. Eik, Toni, ir pasistenk patikti. Parodyk, jog esi mielas ir žavus.

Ir Tonis stengėsi. Jis spaudė rankas, šypsojosi, atsakydamas į komplimentus, murkė mandagias frazes. Bet ar tie žodžiai buvo nuoširdūs? Per daugelį metų aristokratų draugijose tapo įpročiu tais pačiais sakiniais girti niekam nežinomų dailininkų darbus.

– Koks subtilus grožio pojūtis...

– Niekada nesu regėjęs tokio stiliaus...

– Štai šis paveikslas – kažkas ypatinga!..

– Šis stilius artimas mano sielai...

– Geriau nupiešti neįmanoma...

Žmonės vis rinkosi. Įdomu, kas juos traukia: paveikslas ar galimybė dykai atsigerti vyno? Kol kas niekas nebuvo parduota, bet lėkštės ir buteliai tuštėjo.

– Kantrybės, – pašnibždėjo Gergas. – Jiems patinka. Tiesiog iš pradžių jie apsimeta abejingais, bet po to sugrįžta. Pamatysi, tuoj paklaus, kiek kainuoja, o po to tik šmaukšt, ir žuvis tinkle!

– Tai kad čia ne žvejyba! – skundėsi Tonis Dominykai.

Bet štai ponas Gergas vėl priėjo.

– Vieną nupirko! – jaudulingai pareiškė jis. – Normandų peizažą! Už penkis šimtus frankų!

Šią minutę Tonis prisiminė visą gyvenimą! Kažkas nupirko jo darbą! Kažkam jis taip patiko, žmogus nepagailėjo pinigų, dabar pasikabins jį namie arba darbe, džiaugsis, rodys draugams. Trupinėlis amžinybės... Lyg gyventum ne vieną kartą ir vienu metu būtum keliose vietose. Garsūs dailininkai gyvena šimtuose namų ir pastatų, džiugina šimtus, tūkstančius žmonių.

Akimirksnį Tonis pasijautė lygus Leonardui da Vinčiui, Mikelandželui, Rembrantui. Jis nebe diletantas, jis tikras profesionalas. Kažkas už jo triūsą sumokėjo pinigus.

Degančiomis nuo susijaudinimo akimis Dominyka brovėsi pro minią.

– Ką tik dar vieną pardavė, Toni.

– Kokį?

– Natiurmortą su gėlėmis.

Mažutėje, pilnoje žmonių galerijoje buvo toks triukšmas: čiauškėjo lankytojai, skambėjo taurės, tarškėjo lėkštės. Netikėtai stojo tyla. Visi sužiuro į duris. Prie slenksčio stovėjo Andrė de Juso, aukštas, pagyvenęs vyriškis, griežtų veido bruožų ir sniego baltumo plaukų, už jo nugaros grūdosi įprastas prielipų pulkelis. Minia pagarbiai prasiskyrė. Čia kiekvienas žinojo, kas toks de Juso.

Suspaudusi Tonio ranką, Dominyka sušnibždėjo:

– Jis atėjo! Jis čia!

Ponas Gergas dar niekada nebuvo taip pagerbtas ir apkvaitęs nuo susižavėjimo, jis tik karksėjo ir lankstėsi prieš didį žmogų.

– Pone de Juso! Kokia laimė! Kokia garbė! Gal norėtumėte vyno, o gal sūrio, – lindo jis, keikdamasis, kad pagailėjo pinigų geram vynui.

– Ačiū, – atsakė kritikas. – Atėjau tik peno akiai! Sakykite, kas šių darbų autorius?

Apstulbęs Tonis negalėjo iš vietos pajutėti. Dominyka stumtelėjo jį pirmyn.

– Štai jis, – tarė ponas Gergas. – Pone de Juso, tai Tonis Blekvelas.

Pagaliau Tonis atgavo balsą:

– S... sveiki, pone. Aš... ačiū, kad atėjote.

Andrė de Juso linktelėjo ir nuėjo prie iškabintų paveikslų. Žmonės mandagiai traukėsi iš kelio. Neskubėdamas, ilgai ir įdėmiai žvelgdamas į drobę, kritikas nuo vieno paveikslo ėjo prie kito. Ir veltui Tonis mėgino įspėti, apie ką jis galvoja: de Juso nei šypsojosi, nei raukėsi. Ilgiausiai jis žiūrėjo į apnuogintos Dominykos portretą. Dar kelis kartus apėjęs salę, kritikas vėl priėjo prie sutrikusio Tonio.

– Džiaugiuosi, kad atėjau, – tepasakė jis.

Kai tik garsenybė išėjo, visi paveikslai akimirksniu buvo parduoti. Gimė naujas, didis dailininkas, ir visi nekantravo pirmi gauti jo drobę.

– Dar niekada taip nėra buvę! – šaukė ponas Gergas. – Andrė de Juso aplankė mano galeriją! Mano galeriją! Rytoj žinos visas Paryžius! Reikia atšvęsti. Šampano!

Vėliau, naktį, Tonis ir Dominyka savaip paminėjo šį įvykį. Dominyka jaukiai įsitaisė mylimojo glėbyje:

– Ir anksčiau miegojau su dailininkais, bet ne tokiais garsiais. Gergas teisus, rytoj apie tavę kalbės visas Paryžius.

Taip ir buvo.

Prašvitus Tonis ir Dominyka paskubomis apsirengė ir nulėkė pirmojo rytinio laikraščio. Ištraukęs laikraštį iš pardavėjo rankų, Tonis surado menui skirtą puslapį, Andrė de Juso recenziją ir pats nepajutęs ėmė garsiai skaityti:

„Vakar vakare „Gergo galerijoje" atsidariusi jauno amerikiečio dailininko Entonio Blekvelo paroda jūsų nuolankiam tarnui tapo gyvenimiškos patirties šaltiniu. Mačiau daug talentingų dailininkų ir, berods, pamiršau, kaip atrodo tikrų menkystų darbai. Na štai, vakar gan nekukliai man ir priminė..."

Tonis neteko žado.

– Prašau, neskaityk toliau, – mėgindama išplėšti laikraštį, meldė Dominyka.

– Paleisk! – atsitraukė jis. – „Iš pradžių pagalvojau, kad tai pokštas. Negaliu patikėti, jog kažkam šovė į galvą iškabinti tas mėgėjiškas tepliones ir dar pavadinti visa tai menu. Labai stengiausi įžvelgti nors kruopelytę gabumų. Deja, veltui. Galerijos savininkui ne paveikslus, o dailininką reikėjo pakabinti. Primygtinai patariu iš tikrojo kelio išklydusiam ponui Blekvelui

sugrįžti prie įprasto užsiėmimo, manau, jis neprastas tinkuotojas“.

– Negaliu patikėti, – sušnibždėjo Dominyka. – Neįtikėtina. Nejaugi jis taip nieko ir nesuprato? Šunsnukis.

Ji apsipylė ašaromis.

Pajutęs krūtinėj nenusakomą skausmą, Tonis pradėjo dusti.

– Jis viską pamatė. Ir viską suprato, Dominyka. Viską. Todėl taip ir skaudu. Viešpatie! Koks gi aš buvau kvailys!

Jis pasisuko ir nematydamas kelio nuėjo tolyn.

– Kur tu, Toni?

– Nežinau.

Jis ilgai klaidžiojo šaltomis, rūke paskendusiomis gatvėmis, nepastebėdamas per skruostus riedančių ašarų. Po kelių valandų jau visi bus perskaitę žeminančią recenziją, ir jis taps pajuokos objektu. Bet baisiausia, kad jis taip ilgai save apgaudinėjo, tikėjo, jog taps geru dailininku. Ir Andrė de Juso jį išgelbėjo. Palikimas kitoms kartoms!

Tonis įsliūkino į artimiausią barą ir ėmė gerti iki sąmonės netekimo; namo sugrįžo tik po paros, murzinas ir nukamuotas.

– Kur tu buvai, Toni? – pratrūko Dominyka tik atidariusi duris. – Mama kelis kartus skambino. Iš proto kraustosi.

– Tu perskaitei jai straipsnį?

– Taip, ji reikalavo. Aš...

Suskambo telefonas. Išsigandusi Dominyka pažvelgė į Tonį ir pakėlė ragelį.

– Alio? Taip, ponia Blekvel. Ką tik įėjo.

Ji padavė ragelį Toniui. Šis padvejojęs pridėjo jį prie ausies.

– Labas, m... mama.

– Toni, brangusis, paklausyk, – liūdnai ištarė mama, – aš priversiu jį parašyti paneigimą. Aš...

– M... mama, – pertraukė ją Tonis, – tai ne sandėris ar eilinės derybos dėl fabriko pirkimo. Kritikas parašė, ką galvoja. Jis mano, kad už tokią dailę mane reikia pakarti.

– Brangusis, tau tiek teko patirti, tiek skausmo.

Iš susijaudinimo ji nebegalėjo nė žodžio ištarti.

– N... nieko, m... mama. Aš t... truputį p... pasilinksminau. Taigi iš mano m... mažytės užgaidos n... nieko neišėjo. Žinoma, de Juso kiaulė, bet velniai griebtų, jis geriausias k... kritikas p... pasaulyje! P... padėjo man išvengti d... didžiulės k... klaidos.

– Toni, man žodžių trūksta...

– Viską p... pasakė de Juso. G... geriau dabar sužinoti, nei

p... praleisti d... dešimt m... metų veltui. Tuoj pat išvažiuoju iš šio m... miesto.

– Palauk manęs, mielasis. Rytoj išskrendu iš Johanesburgo ir mudu kartu grįšime į Niujorką.

– Gerai, – atsiduso Tonis, padėjo ragelį ir atsigręžė į merginą: – Atleisk, Dominyka, nepasisekė tau su manimi.

Mergina nieko neatsakė, tik su neapsakomu gailesčiu žiūrėjo į Tonį.

Kitą dieną, sėdėdama „Kriugerio Brento" filiale Paryžiuje, Keitė išrašinėjo čekį. Priešais sėdintis vyriškis atsiduso:

– Kaip apmaudu. Jūsų sūnus, ponia Blekvel, labai talentingas. Jis galėtų tapti garsiu dailininku...

Keitė šaltai nužvelgė pašnekovą.

– Pone de Juso, pasaulyje yra dešimtys tūkstančių dailininkų. Mano sūnus niekada nebuvo vienas iš tokių. – Ji ištiesė čekį.

– Tai, ką pažadėjote, jūs atlikote, dabar mano eilė. Nuo šiol „Kriugeris Brentas" – dailės muziejų Johanesburge, Londone ir Niujorke rėmėjas, o jums patikėta atrinkti paveikslus, už atitinkamus komisinius, be abejo.

De Juso išėjus, Keitė dar ilgai sėdėjo prie stalo, suėmusi rankomis galvą. Ji taip mylėjo sūnų! Jei jis kada nors sužinos... Ji suprato, kuo rizikuoja. Bet juk negalima iš šono stebėti, kaip Tonis eikvoja jėgas! Bet kokia kaina sūnų reikia apginti. Kaip ir „Kriugerio Brento" kompaniją.

Keitė pagaliau pakilo, pajutusi nepakeliamą nuovargį. Metas pas Tonį. Ji padės pakelti smūgį, kad jis galėtų tęsti darbus, kuriems yra gimęs.

Vadovauti kompanijai.

19 dalis

Nuo tos dienos ištisas dvi dienas Tonis jautėsi, lyg būtų įsuktas į milžiniškas stakles, ir vienodai judėdamas bėga niekur, tarsi voverė rate. Visi žinojo, kad jis didžiulio koncerno, surijusio popierių gaminančius fabrikus, aviakompaniją, bankus, gamyklas, ligonines, vienintelis paveldėtojas. Tonis suvokė, kad jo pavardė – raktas, atveriantis bet kokias duris, kad tai leidimas į tuos visuomenės ir uždarus klubus, kur nei pinigai, nei įtaka neturi reikšmės. Tonį priimdavo visur, bet visur jis jautėsi svetimas, niekuo neužsitarnavęs tokios pagarbos, savo garbiojo

senelio šešėliu. Jam rodėsi, kad juos nuolat lygina ir išvados visai ne anūko naudai. Bet juk tai neteisinga, ne Tonis kaltas, kad jam nereikėjo šliaužti per užminuotus laukus, slapstytis nuo sargybinių ir gintis nuo ryklių. Senos pasakos ir šeimos legendos neturi su juo nieko bendra. Visa tai seniai praėjo, priklauso kitam amžiui, kitiems laikams, kitoms vietoms ir didvyriški niekad nematyto žmogaus poelgiai nelietė Tonio.

Jis dirbo dvigubai daugiau už kitus „Kriugerio Brento" tarnautojus, negailestingai sekino save, stengdamasis nusikratyti širdį draskančių prisiminimų. Laiškai Dominykai grįžo neatplėšti. Tonis paskambino direktoriui, bet šis pasakė, jog Dominyka nebedirbanti mokykloje. Ji dingo. Tonis uoliai darbavosi, neblogai atliko savo pareigas, dirbo metodiškai ir skrupulingai. Jei ir jautė gilią tuštumą, tai išorėje ji visai neatsispindėjo. Jis niekam nerodė savo jausmų. Niekam. Net Keitei. Ji kasdien gaudavo Tonio ataskaitas ir buvo labai patenkinta, o kartą netgi pabrėžė Bredui Rodžersui, kad sūnus turi įgimtų verslininko sugebėjimų.

Jai atrodė, kad ilgos valandos, kurias Tonis praleidžia darbe, įrodo jo meilę darbui.

Prisiminusi, kad sūnus per plauką nepaleido vėjais savo ateities, Keitė pašiurpdavo ir jau kelintą kartą dėkojo dangui už tai, kad jai pavyko jį išgelbėti.

1948-aisiais Pietų Afrikoje valdžion atėjo nacionalistų partija. Teisė persikelti kitur buvo griežtai ribojama, viršininkams panorus, išskirdavo šeimų narius. Visi spalvotieji turėjo nešiotis asmens pažymėjimus ne tik kaip leidimus: tai buvo gelbėjimosi ratas, gimimo liudijimas, leidimas dirbti, kvitas apie nesumokėtus mokesčius, dokumentas, kontroliuojantis visą gyvenimą. Visuose šalies kampeliuose kilo maištai bei sukilimai, o policija juos negailestingai malšino. Keitė kasdien laikraščiuose skaitė neramius pranešimus. Žinutėse dažnai šmėkšteldėdavo Bendos pavardė. Nepaisant amžiaus, jis kaip ir anksčiau vadovavo pogrindiniam judėjimui.

„Žinoma, jis kovos už savo tautą, – galvojo Keitė. – Nebūtų Benda..."

Penkiasdešimt šeštąjį gimtadienį Keitė atšventė kukliai, be nereikalingo triukšmo, kartu su Toniu. Ji žiūrėjo į šį gražų 24-erių metų vyriškį ir negalėjo patikėti, nejaugi tai jos sūnus? Negali būti! Ji dar tokia jauna!

Bet Tonis pakėlė taurę:

– Už mano m... mamą, p... pačią n... nuostabiausią m... moterį p... pasaulyje! Su g... gimimo diena!

– Reikia sakyti „už mano senutę mamą“, – pataisė Keitė.

Greit, jau greit ji išeis pensijon, bet jos vietą užims sūnus. Vienintelis sūnus!

Keitei primygtinai reikalaujant, Tonis persikėlė į vilą Penktojoje aveniu.

– Ta prakeikta pilis per didelė man vienai, čia tiesiog gali pasiklysti, – ji įtikinėjo sūnų. – Visas rytinis sparnas tavo palaugoms, niekas nesutrukdys.

Neturėdamas jėgų pradėti nesibaigiančius ginčus, Tonis sutiko.

Kas rytą motina su sūnum pusryčiaudavo kartu: užstalėje buvo kalbama apie „Kriugerį Brentą“. Tonis negalėjo atsistebėti aistringa motinos meile beveidžiam, bedvasiam tvariniui, pastatų, mašinų ir buhalterinių ataskaitų amorfinei sankaupai. Kokia susižavėjimo paslaptis? Pasaulyje tiek daug neatskleistų mįslių, nematytų kraštų, neregėtų stebuklų. Kam tuščiai eikvoti gyvenimą, kaupiant aukso kalnus ir ant viršaus dar ir dar kraunant, tampant vis galingesniu, stipresniu, įgyjant vis daugiau valdžios? Tonis nesuprato motinos, bet mylėjo ir stengėsi pateisinti jos lūkesčius.

Skrendant iš Romos į Niujorką kompanijos „Pan Amerikan“ lėktuvu nebuvo jokių netikėtumų. „Pan Amerikan“ Tonis pasitikėjo labiau, nei kitomis aviakompanijomis ir dabar, įsitikinęs, kad viskas gerai, išsitraukė iš portfelio paskutiniąsias „Kriugerio Brento“ užsienio filialų ataskaitas ir įsigilino į darbą, atsisakęs pietų ir nekreipdamas dėmesio į cigaretes bei gėrimus siūlančias stiuardeses.

Šalia sėdinti vidutinio amžiaus moteris vartė madų žurnalą. Kai ji pervertė lapą, Tonis atsitiktinai pakėlė akis ir sustingo, atpažinęs pokylių suknelę demonstruojančiame modelyje Dominyką. Jokių abejonių – tai ji: pažįstami dailūs veido bruožai, aukšti skruostikauliai, puikūs šviesūs plaukai, tamsiai žalios akys. Tonio širdis ėmė tankiau plakti.

– Atsiprašau, – jis kreipėsi į kaimynę, – ar nepaskolintumėte man šio žurnalo?

Kitą rytą jis paskambino į drabužių parduotuvę ir, sužinojęs reklaminės agentūros pavadinimą, kreipėsi ten:

– Aš norėčiau surasti vieną jūsų modelį. Ar negalėtumėte...

– Minutėlę.

Pasigirdo vyriškas balsas.

– Kuo galiu padėti?

– Paskutiniame „Vouk“ numeryje pamačiau nuotrauką. Mergina vakarine suknele iš parduotuvės „Rotmen“. Ar jūs reklamuojate jos prekes?

– Taip.

– Norėčiau sužinoti jūsų modelio agentūros telefono numerį.

– Tai „Karlton Blesing Eidžensi“, – paaiškino vyriškis ir pasakė numerį.

Po minutės Tonis jau kalbėjo su agentūros sekretoriumi.

– Norėčiau surasti vieną jūsų manekenę, – jis paaiškino. – Dominyką Maso.

– Atleiskite, bet mums uždrausta teikti bet kokią asmeninę informaciją.

Pasigirdo trumpas signalas.

Tonis ilgai sėdėjo stebeilydamas į ragelį. Juk turi būti kokia nors išeitis! Ir jis nuėjo pas Bredą Rodžersą.

– Sveikas, Toni. Kavos?

– Ne, ačiū. Bredai, ar teko girdėti apie Karlton Blesing Eidžensi?

– Žinoma. Ji mums priklauso.

– Ką?!

– Vienam iš „Kriugerio Brento“ filialų.

– Kada mes ją nupirkom?

– Prieš porą metų. Maždaug tada, kai tu pradėjai dirbti. O kas?

– Noriu surasti vieną modelį. Sena pažįstama.

– Jokių problemų. Tuoj paskambinsiu ir...

– Neverta, aš pats. Ačiū, Bredai.

Tonį apėmė nekantrus laukimas.

Tą pačią dieną jis nuvažiavo į agentūrą ir pasakė sekretoriui savo pavardę. Jį tuoj pat palydėjo į direktoriaus, pono Tiltono kabinetą.

– Kokia garbė mums, pone Blekvelai! Tikiuosi, nieko nenumatyto neįvyko? Mūsų pelnas per paskutinį ketvirtį...

– Absoliučiai nieko, norėčiau pamatyti vieną mūsų modelį Dominyką Maso.

– Ji viena geriausių! – nušvito Tiltonas. – Jūsų motinėlė turi taiklią akį!

Tonis pamanė, kad jam pasigirdo.

– Atleiskit, nesupratau.

– Ponia Blekvel asmeniškai rekomendavo panelę Maso. Tai buvo viena iš sąlygų mūsų sandėriui su „Kriugeriu Brentu“. Kontraktas saugomas archyve ir jei norite...

– Ne, – Tonis papurtė galvą, nepajėgdamas suvokti, kas vyksta. Kodėl motina?..

– Ar galėčiau gauti Dominykos adresą?

– Žinoma, pone Blekvelai. Šiandien fotografuojasi Vermonte, bet rytoj dieną ji turi grįžti.

Tonis ilgai lūkuriavo prie pastato, kuriame gyveno Dominyka. Pagaliau prie šaligatvio sustojo juodas automobilis, iš kurio išlipo ji, lydima plačiapečio, raumeningo sportiškos išvaizdos vyriškio su lagaminu.

Pamačiusi Tonį, Dominyka sustojo kaip įbesta.

– Toni! Dieve mano! Ką... Ką tu čia veiki?

– Mums reikia pasikalbėti.

– Gal kitą kartą, bičiuli, – įsiterpė sportininkas. – Mes labai užsiėmę.

– Liepk savo draugeliui nešdintis, – į jį net nepažvelgęs įsakė Tonis.

– Ei! Ką tu sau, po velnių, galvoji?

– Prašau, Benai, eik, – maldaudama pralemeno Dominyka. – Vakare paskambinsiu.

Padvejojęs šis patraukė pečiais:

– Gerai!

Metęs į Tonį nedraugingą žvilgsnį, jis sėdo į mašiną, kuri šoktelėjo, staiga atleidus sankabą.

– Geriau pakilkim, – atsiduso Dominyka.

Butas buvo didelis, per du aukštus, su baltais kilimais ir šiuolaikiniais baldais. Toks turėtų nemažai kainuoti!

– Neblogai verties, – pastebėjo Tonis.

– Taip. Pasisekė, – sutiko Dominyka, nervingai pešiodama palaidinės apykaklę. – Norėtum išgerti?

– Ne, ačiū. Aš bandžiau tave surasti, išvykęs iš Paryžiaus.

– Aš taip pat išvažiavau.

– Amerikon?

– Taip.

– Kaip tau pavyko patekti į šią agentūrą?

– Per skelbimą laikraštyje, – ji dusliai atsiliepė.

– Kada tu pirmą kartą pamatei mano motiną, Dominyka?

– Aš... tavo bute, Paryžiuje. Pameni? Mes...

– Neapsimetinėk, – sušnypštė Tonis, jausdamas, kaip iš širdies gelmių kyla pašėlęs nesuvaldomas pyktis. – Aš gyvenime nesu sudavęs moteriai, bet jei išgirsiu nors vieną melagingą žodį, žinok, pažadu, tavo veido dar ilgai niekam nesinorės fotografuoti!

Dominyka bandė kažką atsakyti, bet nutilo, išsigandusi Tonio akių išraiškos.

– Dar kartą klausiu, kur tu pirmąsyk sutikai mano motiną?

– Kai tave priėmė į dailės mokyklą, – nedvejodama atsakė Dominyka. – Tavo motina ten įdarbino mane pozuotoja.

Tonis pajuto šleikštulį, bet prisivertė tęsti:

– Kad suvestų tave su manim?

– Taip. Aš...

– Vadinasi, ji tau mokėjo už tai, kad taptum mano meiluže, apsimetinėtum mylinti?

– Taip. Po karo... buvo baisu. Aš likau be skatiko. Nejau nesupranti? Bet patikėk, Toni, aš tikrai nebuvau tau abejinga...

– Atsakyk į klausimus! – iššvokštė Tonis.

Dominyka drebėjo iš baimės. Tokio įsiūčio ji nebuvo mačiusi. Priešais stovėjo nepažįstamas žmogus, pasiryžęs bet kokiai prievartai.

– Kam jai to prireikė?

– Norėjo, kad tave kas nors prižiūrėtų.

Jis prisiminė švelnumą, Dominykos glamones, nupirktas ir apmokėtas motinos pinigais, ir susigūžė iš gėdos. Visą tą laiką jis buvo marionetė motinos rankose, paklusni, patikli lėlė. Jai nerūpėjo jo interesai, jai jis buvo ne sūnus, o princas paveldėtojas, kitas kompanijos vadovas. Štai kas motinai buvo svarbiausia – „Kriugeris Brentas“!

Paskutinį kartą pažvelgęs Dominykai į akis, Tonis pasisuko ir klupdamas nužingsniavo išėjimo link. Mergina žiūrėjo jam įkandin, nesišluostydama skruostais byrančių ašarų.

– Aš nemelavau, Toni, sakydama, kad myliu... Patikėk... – ji šnibždėjo. Bet Tonis nebesiklausė.

Keitė dirbo bibliotekoje, kai kambarin įvirto girtutėlis Tonis.

– Aš k... kalbėjausi su D... dominyka, – mikčiodamas pareiškė. – Jums t... tikriausiai buvo l... labai linksma.

– Toni! – sunerimusi pašoko Keitė.

– Nuo š... šios minutės p... prašau n... nesikišti į mano a... asmeninį gyvenimą! Aišku?

Ir, ramstydamasis į sienas, nusvirduliavo prie durų.
Apimta baisios nuojautos, Keitė sumišusi tylėjo.

20 dalis

Kitą dieną Tonis išsinuomojo butą Grinvič Vilidže. Su motina stengėsi susitikti tik kontoroje. Keitė vis bandė susitaikyti su sūnumi; šis išliko šaltas ir abejingas.

Keitės širdis plyšo iš skausmo, bet ji buvo įsitikinusi savo teisumu, tuo, kad viską padarė sūnaus gerovei. Visai taip pat, kaip kažkada Deivido gerovei. Argi ji galėjo leisti jiems mesti kompaniją. Tonis buvo vienintelis pasaulyje, kurį ji mylėjo, ir matydama, kad sūnus vis labiau užsidaro savyje, atsiriboja nuo jį supančio pasaulio, Keitė neapsakomai sielojosi. Draugų Tonis neturėjo. Kažkada buvęs linksmas ir patenkintas gyvenimu, jis tapo išlaikytu ir šaltu, tarp jo ir kitų iškilo nematomas barjeras, kurį sulaužyti nebuvo įmanoma. Ir Keitė suprato: sūnui reikia vesti, turėti vaikų, giminės pratęsėjų. Jam reikia padėti.

Į Keitės kabinetą įėjo Bredas Rodžersas.

– Bijau, kad turėsim nemalonumų, Keite.

– Kas atsitiko?

Jis ištiesė telegramą:

„Pietų Afrikos parlamentas paskelbė čiabuvių Tarybos atstovus ir Komunistų partiją už įstatymo ribų".

– Viešpatie! – ji aiktelėjo.

Tai reiškė, kad ne tik komunistas, bet kuris, nesutinkąs su vyriausybe, tuoj pat bus suimtas ir pripažintas kaltu.

– Tokiu būdu jie nori kartą ir visiems laikams užgniaužti spalvotųjų pasipriešinimą, – tęsė Keitė. – Jeigu....

Bet tarpdury pasirodė sekretorė:

– Skambina iš Johanesburgo. Ponas Pirtas.

Ponas Pirtas buvo firmos skyriaus Johanesburge valdytojas. Keitė paėmė ragelį.

– Sveiki, Džoni. Kaip laikotės?

– Gerai, Keite. Turiu šiokių tokių naujienų, manau, kad jums vertėtų žinoti.

– Kas atsitiko?

– Man ką tik pranešė, kad policijai pavyko sučiupti Bendą.

Artimiausiu reisu Keitė išskrido į Johanesburgą, prieš tai apie įvykį pranešusi kompanijos advokatams. Net „Kriugerio Brento" galybė ir prestižas galėjo pasirodyti bevaisiai. Benda

buvo paskelbtas valstybiniu nusikaltėliu, ir Keitė drebėjo, vos pagalvojusi apie jam gresianti nuosprendį. Tačiau ji galės bent pasimatyti, pasikalbėti, pasiūlyti savo paramą.

Tiesiai iš oro uosto Keitė nuvažiavo įstaigon, o iš ten paskambino kalėjimo direktoriui.

– Jis vienutėje, ponia Blekvel, ir pasimatymai uždrausti. Bet jums galime padaryti išimtį.

Kitą rytą Keitė atvažiavo į Johanesburgo kalėjimą. Bendos rankos ir kojos buvo sukaustytos; juos skyrė stiklinė pertvara. Keitė pastebėjo, kad draugas visiškai pražilo. Ji tikėjosi pamatyti nusivylimą, iššūkį... tačiau Benda, išvydęs ją, plačiai nusišypsojo ir tarė:

– Taip ir žinojau, kad atvažiuosi. Visai, kaip tavo tėvas, negali neįsivelti į nemalonumus.

– Jau geriau patylėtum! – atkirto Keitė. – Velniai griebtų! Kaip tave iš čia ištraukti?

– Karste. Kitaip jie manęs neišleis.

– Turiu apsčiai patyrusių advokatų, kurie...

– Ir negalvok, Keite. Pagaliau mane įgrūdo kalėjiman ir dabar atsiimsiu savo: bet aš išslysiu, pamatysi.

– Apie ką tu?

– Neapkenčiu narvų. Niekada nemėgau. Dar nepastatė tokio, kuriame mane išlaikytų.

– Benda, – maldaujamai paprašė Keitė, – nebandyk bėgti. Prašau. Tave nušaus.

– Velniai nematė! Atmink, kas priešais tave! Žmogus, įveikęs ryklius, minų laukus ir sarginius šunis!

Jo akys sušvito švelniu spindesiu.

– Žinai, Keitė, kartais galvoju, kad tos dienos buvo pačios laimingiausios mano gyvenime.

Kai rytojaus dieną Keitė atėjo kalėjiman, o viršininkas pasakė:

– Atleiskite, ponia Blekvel, jį teko pervesti saugumo sumetimais.

– O kur?

– Neturiu teisės sakyti.

Kitą rytą Keitė pirmiausia atsivertė laikraštį. Į akis krito didžiulės juodos antraštės raidės:

„Nušautas bandęs pasprukti maištininkų lyderis“.

Po valandos ji įsiveržė į viršininko kabinetą.

– Nušautas, bandė pabėgti, ponia Blekvel. Viskas.

„Klysti, – pagalvojo Keitė, – toli gražu ne viskas. Benda žuvo, bet ar tai reiškia, kad ir jo svajonė apie laisvę mirė kartu su juo?“

Po poros dienų, pasirūpinusi laidotuvėmis, Keitė grįžo į Niujorką. Pro lėktuvo iliuminatorių ji paskutinį kartą apžvelgė žemę, kurią taip mylėjo, tą raudoną derlingą dirvą, kurios gelmėse slėpėsi nesuskaičiuojami turtai. Dievo išrinktoji, dosniai apdovanota žemė. Bet prakeikimas, pasiųstas Pietų Afrikai... gilus liūdesys suspaudė Keitės širdį. Jau niekada ji čionai nebegrįš. Niekada.

Viena iš Bredo Rodžerso pareigų buvo rūpintis „Kriugerio Brento“ perspektyviniais planais. Niekas geriau už jį negalėjo nuspręsti, kokias įmones būtina įsigyti ir kokius sandėrius sudaryti, kad pelnas būtų kuo didesnis.

Berods gegužės pradžioje Bredas užėjo į Keitės Blekvel kabinetą.

– Radau šį tą įdomaus, Keite, – pareiškė jis, dėdamas ant stalo du aplankus. – Štai. Dvi kompanijos. Jei kurią nors pavyks prijungti, tai bus didelis laimikis.

– Ačiū, Bredai. Šiandien pat viską peržiūrėsiu.

Vakare viena pati pavakarieniavusi, Keitė įdėmiai perskaitė Bredo ataskaitas apie abi kompanijas: „White oil and tool“ ir „International Tecknolodgie“. Jos buvo ilgos, detalios, beje, abi baigėsi vienodai: sutrumpinimu „NP“, kuris reiškė „nesuinteresuoti parduoti“. Matyt, prireiks nemažai pastangų, norint jas nupirkti, bet verta stengtis.

Abiejų firmų savininkai, stiprūs, nepriklausomi turtuoliai nenorėjo nė su kuo dalintis. Apie paprasčiausią kompanijų užgrobimą ir kalbos nebuvo. Keitei metė iššūkį, o ji jau taip seniai nekovojo atvirai. Kuo daugiau Keitė galvojo apie atsiradusią galimybę, tuo labiau gundėsi įsigyti nors vieną firmą. „White oil and tool“ savininkas, teksasietis Čarlis Vaitas vertėsi naftos gręžimu, įrangos gaminimu ir nuomojo perspektyvius naftos telkinius. Jokios abejonės, kad tokios kompanijos įsigijimas atneš didelį pelną „Kriugeriui Brentui“.

Keitė pavartė kitą ataskaitą. „International Tecknolodgie“ priklausė vokiečiui, grafui Frederikui Hofmanui. Jis pradėjo verslą nuo nedidelės plieno liejyklos Esene, metams bėgant kompanija išaugo į didelį koncerną, apimantį laivininkystę, naftos perdirbimo gamyklas, naftos pilstymo tankerių flotiliją ir kompiuterių gamybą.

Netgi toks gigantas kaip „Kriugeris Brentas“ galėjo suryti vienintelę iš šių firmų, bet tik Keitė žinojo kurią.

Raidės „NP“ kiekvienos ataskaitos gale?!

– Pažiūrėsim, – nusprendė ji.

Kitą rytą Keitė liepė pakviesti Bredą Rodžersą.

– Įdomu, kaip tau pavyko gauti slaptas balanso ataskaitas? – šyptelėjo ji. – Detaliau papasakok apie Čarlį Vaitą ir Frederiką Hofmaną.

Bredas gerai pasiruošė apklausai.

– Čarlis Vaitas gimė Damaske. Triukšmingas, mylintis gyvenimą, savo imperiją valdo geležine ranka, velnioniškai protingas. Pradėjo nuo nulio, aptiko naftos telkinius, pelningai įdėjo gautus pinigus, dabar valdo vos ne pusę Teksaso.

– Kiek jam?

– Keturiasdešimt septyneri.

– Vaikai?

– Duktė, dvidešimt penkerių metų. Teko girdėti, akinančiai graži.

– Ištekėjusi?

– Išsiskyrusi.

– Frederikas Hofmanas?

– Pora metų jaunesnis už Vaitą. Grafas – senos vokiečių aristokratų šeimos, kurios kilmė siekia viduramžius, ainis. Našlys. Iš tėvo paveldėjo nedidelę plieno liejyklą ir sugebėjo paversti ją dideliu koncernu. Vienas pirmųjų užsiėmė kompiuteriais. Daugybės mikroprocesorių patentų savininkas. Kiekvienas kompiuteris atnešdavo grafui Hofmanui didelį pelną.

– Vaikai?

– Duktė, dvidešimt trejų metų.

– Graži?

– Nepavyko sužinoti, – atsiprašė Bredas Rodžersas.

– Labai siauras šios šeimos pažįstamų ratas.

Ir padvejojęs pridūrė:

– Ko gero visam tam mes veltui gaištame laiką. Banke susitikau su kai kuo iš abiejų kompanijų vadovybės. Vaitas ir Hofmanas visiškai nesuinteresuoti nei parduoti, nei susijungti, nei bendrų įmonių steigti. Pats mačiau finansinę ataskaitą. Jie dar nekuoktelėjo, kad savanoriškai prarastų nepriklausomybę.

Ir vėl Keitė pajuto nenugalimą norą atsakyti į mestą iššūkį.

JAV prezidentas pakvietė Keitę į Vašingtone vykstančią žy-

miausių pasaulio pramonininkų konferenciją pagalbos silpnai išsivysčiusioms šalims teikimo klausimais. Keitė pakėlė telefono ragelį ir po dviejų dienų Čarlis Vaitas ir grafas Frederikas Hofmanas taipogi gavo pakvietimus.

Keitė jau buvo susidariusi įspūdį apie abiejų firmų savininkus ir, pasirodo, beveik neklydo. Jai dar neteko sutikti drovių teksasiečių ir Čarlis Vaitas nebuvo išimtis. Labai aukštas garsiakalbis vyriškis, plačiapetis, savo kūnu primenantis išstorėjusį futbolo žaidėją apvaliu gražiu veidu, jis stengėsi sudaryti marškiniuoto prasčioko įspūdį, bet Keitę buvo sunku apgauti. Čarlis Vaitas praturtėjo ne aplinkybių dėka.

Keitei nedažnai teko sutikti tokį aštrų protą ir stiprų charakterį. Jai pakako pasikalbėti 10 minučių, kad suprastų: šio žmogaus jėga nepriversi ko nors daryti. Niekas negali įkalbėti, įtikinti grasinimais, pataikavimu ar šantažu parduoti kompaniją. Bet Keitė pastebėjo jo silpną vietą.

Grafas Frederikas Hofmanas buvo visiška Vaito priešingybė – liesokas, gražus, aristokratiško veido, minkštais kaštoniniais, smilkiniuose šiek tiek žilstelėjusiais plaukais. Nepaprastai mandagus, gerai išauklėto žmogaus manierų. Bet malonaus galantiško aristokrato išorė slėpė plieninę valią ir nepalenkiamą užsispyrimą.

Konferencija Vašingtone truko tris dienas. Posėdžiams pirmininkavo viceprezidentas, o prezidentas atvyko tik trumpam.

Keitė Blekvel susirinkusiems paliko didžiulį įspūdį: buvo sunku patikėti, kad ši graži simpatiška moteris vadovavo didžiulei, savo pačios sukurtai korporacijai, visi vyrai vienas per kitą jai patarnavo. To Keitė ir tikėjosi.

Pagaliau likusi dviese su Čarliu Vaitu, lyg tarp kitko, Keitė paklausė:

– Ar jūs čia su šeima, pone Vaitai?

– Su dukra. Ji nori apsipirkti.

– Mat kaip! Kaip miela!

Pašnekovui net į galvą neatėjo, kad Keitė žinojo kiekvieną smulkmeną, netgi kokią suknelę vakar nusipirko jo duktė!

– Penktadienį siauram rateliui rengiu pietus. „Kedrų Kalvoje“ turiu namą. Labai džiaugsiuosi matydama jus su dukra.

Vaitas nedvejodamas atsakė:

– Teko girdėti apie jūsų valdas, ponia Blekvel, seniai noriu pamatyti.

– Puiku, – nusišypsojo Keitė. – Tuoj pasirūpinsiu, kad jus atskraidintų mano nuosavu lėktuvu.

Po dešimties minučių Keitė jau kalbėjosi su Frederiku Hofmanu.

– Jūs čia vienas ar su žmona, pone Hofmanai? – domėjosi ji.

– Jau keletą savaičių našlauju, – atsiduso Hofmanas. – Atvykau su dukra.

Keitė žinojo, kad jie apsistojo „Hei Adamso" viešbutyje.

– Nutariau surengti pietus ir norėčiau pakviesti jus su dukra savaitgalį praleisti „Kedrų Kalvoje".

– Deja, turiu grįžti į Vokietiją, – palingavo galva Hofmanas, bet, dar kartą nužvelgęs Keitę, netikėtai nusišypsojo:

– Manau, kad diena ar dvi neturi ypatingos reikšmės.

– Gerai. Mano lėktuvas jūsų paslaugoms.

Kas du mėnesius Keitė kvietė svečius į dvarą „Kedrų Kalvoje", kur suvažiuodavo talentingiausi ir įtakingiausi žmonės iš viso pasaulio, ir tokiuose vakaruose niekas nenuobodžiavo. Bet šį kartą Keitė turėjo ypatingą sumanymą. Sarbiausia, kaip prikalbinti Tonį atvažiuoti. Pastaraisiais metais jis retai buvojo „Kedrų Kalvoje", o jei ir pasirodydavo, tai ne ilgiau pusvalandžio ir tuoj pat išvažiuodavo.

Dabar nuo jo atvykimo priklausė viskas. Keitei užsiminus apie svečius, Tonis trumpai išdrožė:

– N... negaliu. P... pirmadienį reikia skristi K... Kanadon, laukia šimtai d... darbų.

– Tai labai svarbu, – paaiškino Keitė. – Čarlis Vaitas ir grafas Hofmanas taip pat pakviesti. Jie...

– Aš žinau, kas jie, – nutraukė Tonis. – Bredas Rodžeris pasakojo. Bet man regis, tai beviltiška.

– Aš vis dėlto noriu pabandyti.

– K... kokią kompaniją tu išsirinkai? – paklausė ji.

– „White oil ant tool". Mūsų pelnas gali išaugti penkiolika procentų, jei ne daugiau. Kai arabų šalys supras, kas paėmė pasaulį už gerklės, jos sukurs kartelį ir naftos kainos šoktels iki debesų. Už ją mokės auksu, pamatysi!

– O „International Technoľodgie"?

– Nebloga firma, – patraukė pečiais Keitė, – bet nepalyginsi su „White oil". Puikus sandėris. Todėl man prireiks tavęs rytoj, Toni. Kanada gali palaukti.

Tonis nekentė priėmimų, nesibaigiančių, varginančių

pokalbių, pagyrūnų vyrų ir plėšrių moterų. Bet darbas yra darbas.

– Gerai, – jis sutiko.

Pagaliau viskas susiklostė taip, kaip Keitė norėjo.

Tėvas ir duktė Vaitai kompanijos lėktuvu atskrido iki Maino, o iš ten keltu persikėlė į „Kedrų Kalvą“, kur jų laukė limuzinas. Keitė pasitiko svečius prie įėjimo. Bredas Rodžersas buvo teisus. Liusė, Čarlio duktė, iš tiesų buvo pritrenkiančiai graži: aukšta, tamsiaplaukė, rudose akyse žybsėjo auksinės kibirkštėlės, beveik klasikiniais, tobulais veido bruožais. Liauna blizganti suknelė kaip pirštinė globė puikią figūrą. Bredas sužinojo, kad prieš porą metų Liusi išsiskyrė su vyru, turtingu italų pleibojumi.

Keitė pristatė ją Toniui, įdėmiai žiūrėdama į sūnų, laukdama jo reakcijos. Nieko. Jis mandagiai sveikinosi su svečiais ir nusivedė juos į barą, kur jau darbavosi barmenas.

– Koks žavus kambarys, – šūktelėjo Liusė nelauktai melodingu, švelniu balsu be mažiausio teksasietiško akcento. – Ar jūs čia daug laiko praleidžiate?

– Ne.

– Palaukusi, ar jis dar ko nors nepasakys, Liusi vėl pasidomėjo:

– Užaugote „Kedrų Kalvoje“?

– Beveik, – tarstelėjo Tonis.

Keitė suskubo įsiterpti į pokalbį, stengdamasi išsklaidyti nemalonų įspūdį dėl sūnaus elgesio.

– Tonis čia mena daug laimingų minučių, bet dabar vargšelis taip užimtas, kad nedažnai beatvažiuoja nors kiek pailsėti, tiesa, Toni?

Šaltai pažvelgęs į ją, sūnus papurtė galvą:

– Ne, t... tiesą sakant, turiu b... būti K... kanadoje...

– Bet jis atidėjo kelionę, idant susipažintų su jumis, – už jį baigė sakyti Keitė.

– Džiaugiuosi, sūnau! – plačiai nusišypsojo Čarlis Vaitas. – Daug girdėjau apie tave. Ar nenorėtum pakeisti darbo? Tau mano kompanijoje visada atsiras vietos!

– V... vargu, ar m... mano m... motinai p... patiks toks sprendimas, pone Vaitai.

Šis vėlei švietė šypsena:

– Suprantu. Nuostabi moteris jūsų motina! Kad būtumėt matęs, kaip Baltuosiuose Rūmuose visi prieš ją ant pirštų galų vaikščiojo! Visus vyrus pavergė...

Jis norėjo dar kažką pasakyti, bet tuo metu kambarin įėjo Frederikas Hofmanas ir jo duktė Meriana blyški tėvo kopija, tokių pačių aristokratiškų veido bruožų ir išdidžia laikysena. Ilgi šviesūs plaukai sviro ant pečių. Meriana vilkėjo kremine šifono suknia ir šalia Liusės Vait atrodė neišvaizdi ir kampuota.

– Leiskite pristatyti savo dukrą Merianą, – tarė grafas Hofmanas. – Atleiskite už pavėlavimą. Lėktuvas užtruko La Gvardijos oro uoste.

– Kaip nemalonu! – šūktelėjo Keitė, nors Tonis puikiai žinojo: ji pati įsakė atidėti skrydį, kad Vaitai atvyktų anksčiau už Hofmanus.

– Mes kaip tik ruošėmės išgerti už svečius! Ko jūs pageidautumėte?

– Skočo, prašom, – atsakė grafas Hofmanas.

Keitė pasisuko į Marianą:

– O jums, brangioji?

– Nieko, dėkoju.

Sugužėjo likusieji svečiai ir Tonis, nuo vienų eidamas prie kitų, puikiai vaidino vaišingą šeimininką. Niekas, išskyrus Keitę, nė neįtarė, kaip menkai jis tesidomi panašiomis iškilmėmis.

Bėda ne tik ta, kad Tonis mirtinai nuobodžiavo – jis tiesiog stengėsi atsiriboti nuo to, kas vyksta ir visiškai nesidžiaugė bendravimu su žmonėmis. Būtent tai ir neramino Keitę.

Erdviame valgomajame buvo padengti du stalai. Marianą Hofman Keitė pasodino prie vieno stalo tarp Aukščiausiojo teismo pirmininko ir senatoriaus, o Liusę Vait – iš dešinės Toniui prie kito stalo. Visi kambaryje esantys vyrai, vedę ir vienišiai, nenuleido akių nuo Liusės. Keitė ausylai sekė, kaip mergina stengiasi prakalbinti Tonį. Buvo akivaizdu, kad jis jai patiko. Keitė šyptelėjo. Nebloga pradžia.

Kitą rytą, šeštadienį per pusryčius, Čarlis Vaitas pasakė Keitei:

– Neblogą jachtą turite, ponia Blekvel. Galima pavydėti. Mums Teksase netenka jomis lepintis. Supraskite, amžinai skubame. Dažniausiai skraidom lėktuvais.

Kurtinančiai nusikvatojęs, jis pridūrė:

– Nors neatsisakyčiau ir paplaukioti. Kartais verta ir sušlapti.

– O man šiandien norėjosi parodyti jums mūsų salą, – nusišypsojo Keitė. – Jachta palūkės iki rytojaus.

Svajingai pažvelgęs į ją, Čarlis Vaitas linktelėjo:

– Jūs labai miela, ponia Blekvel. Ačiū.

Vogčiomis juos stebėjęs, Tonis nutylėjo. Pirmasis ėjimas, partija pradėta, bet ar Čarlis Vaitas suprato? Turbūt ne. Žmogus jis, be abejo, nekvailas, bet tokio priešininko kaip Keitė dar nebuvo sutikęs.

Keitė kreipėsi į Tonį ir Liusę:

– Toks puikus oras! Kodėl gi jums nepasiplukdžius jachta?

– Ak, kaip aš norėčiau! – dar Toniui nespėjus prasižioti, šūktelėjo Liusė.

– A... atleiskite, – sausai atkirto jis. – Man t... turi skambinti iš užsienio.

Ir pajuto nepritariantį motinos žvilgsnį.

– Šiandien dar nemačiau jūsų tėvo, – tarė ji Marianai Hofman.

– Jis labai anksti keliasi. Išėjo pasivaikščioti po salą.

– Girdėjau, kad mėgstate jodinėti. Turime puikų žirgyną.

– Dėkui, pone Blekvel. Jei galima, aš paprasčiausiai pasivaikščiosiu.

– Na taip, prašom.

Ir Keitė vėl pasisuko į Tonį:

– Gal vis dėlto persigalvosi? Panelė Vait nusiminė.

Jos balsas aidėjo metalo gaidelėmis.

– N... negaliu.

Kad ir nedidelė, bet Toniui tai buvo pergalė. Jis visai neketino pasiduoti. Daugiau motinai neleis savęs apgaudinėti. Kartą ji jau pasinaudojo juo kaip pėstininku šachmatų partijoje ir dabar Tonis puikiausiai matė visas jos gudrybes. Keitė troško valdyti „White oil ant tool“. Čarlis Vaitas nesiruošė pardavinėti firmos ar priimti kompanijon. Bet kiekvienas žmogus turi silpnybių ir Keitė užčiuopė pažeidžiamą Čarlio vietą – jo dukterį. Jeigu Liusė ištekės už Tonio, vienaip ar kitaip kompanijos neišvengiamai susijungs. Tonis pažvelgė į motiną, stengdamasis paslėpti, kaip niekina jos gudrybes. Keitė žinojo, kaip paspęsti spąstus: Liusė ne tik graži, bet protinga ir žavi. Bet Keitės rankose ji tokia pat marionetė, kaip kažkada buvo pats Tonis. Jis nesiruošė dalyvauti šiame purviname žaidime, ir niekas pasaulyje negalėjo jo priversti skirti dėmesį Liusei. Šiame susirėmime su motina bus jo viršus!

Po pusryčių Keitė priėjo prie sūnaus:

– Toni, belaukdamas skambučio, galėtum aprodyti panelei Vait mūsų sodą.

Atsisakyti pasirodytų tiesiog grubu.

– Gerai, – iškošė Tonis.

Jis pasistengė kuo greičiau atsikratyti Liuse.

– Čarli, ar jūsų nedomina retos knygos? – Keitė kreipėsi į Vaitą. – Turiu neblogą kolekciją.

– Mane domina viskas, ką jūs norite parodyti, – galantiškai atsakė teksasietis.

Prajukusi Keitė nerūpestingai pasisuko į Marianą.

– O jūs, brangioji, nenuobodžiaujate?

– Ne, dėkoju, ponia Blekvel. Prašau nesirūpinkite.

– Gerai, nesirūpinsiu, – pažadėjo Keitė.

Ir Tonis žinojo, kad motina kalba nuoširdžiai, jai nerūpėjo Mariana, todėl ir dėmesio į merginą galėjo nekreipti. Žinoma, motina buvo pakankamai maloni ir besišypsanti, bet Tonis jautė tą neįveikiamą ryžtą žengti per galvas į užsibrėžtą tikslą, pakeliui nušluojant visas kliūtis ir už tai jos nekentė.

– Ar jūs pasiruošęs, Toni? – koketiškai nusišypsojo Liusė.

Jie pasuko durų link. Tonis išgirdo artistišką motinos šnibždėjimą:

– Argi ne puiki pora!

Perėję didelį išpuoselėtą sodą, Tonis su Liuse pasiekė prieplauką, kur stovėjo „Korsaras“. Ore sklido aštrus gėlių, spalvingu kilimu nuklojusių kiekvieną žemės pėdą, aromatas.

– Čia pas jus tiesiog rojus, – pastebėjo Liusė.

– Taip.

– Teksase nėra tokių gėlių.

– Nėra?

– Čia taip tylu ir ramu.

– Taip.

Liusė staiga sustojo, atsigręžė į Tonį ir piktai įrėmė žvilgsnį į jo akis.

– Aš jus kuo nors įžeidžiau? – nusistebėjo jis.

– Jūs nenorite su manimi kalbėtis ir man atrodo, kad tai įžeidimas. Atsiperkate jaustukais, galima pamanyti, kad aš... bėgioju paskui jus.

– O argi ne?

– Žinoma, taip, – ji nelauktai nusijuokė. – Jei tik išmokyčiau jus kalbėtis, manau, kad tarp mūsų galėtų šis tas užsimegzti.

Tonis plačiai nusišypsojo.

– Apie ką jūs galvojate? – paklausė Liusė.

– Apie nieką.

Tonis pabandė įsivaizduoti, kaip įnirš motina, sužinojusi, jog pralaimėjo.

Keitė nusivedė Čarlį Vaitą į didelę, ąžuolo dailylentėmis apkaltą biblioteką, kur ant lentynų puikavosi pirmieji Oliverio Goldsmito, Loreno Sterno, Tobiaso Smoleto ir Džono Dono leidiniai. Čarlis Vaitas lėtai ėjo palei sienas, akimis rydamas neįkainojamas vertybes. Pagaliau jis stabtelėjo prie prabangiai įrištos Džono Kytso poemos „Endimionas".

– Tai Rousbergo leidinys? – šūktelėjo.

Keitė nustebusi pažvelgė į pašnekovą.

– Taip. Yra tik du egzemplioriai.

– Aš turiu antrą, – linktelėjo Vaitas.

– Ir kaip aš nesuuodžiau! – nusijuokė Keitė. – Nieko sau „paprasti teksasiečiai"! Net mane apkvailino!

– Nejaugi? – nusišaipė Vaitas. – Vadinasi, dar nepraradau įgūdžių!

– Kur jūs mokėtės?

– Kolorado kalnakasybos mokykloje, paskui Oksforde. Pavyko gauti Rodso stipendiją.

Jis susimąstęs pažiūrėjo į Keitę:

– Tarp kitko, man sakė, kad pakvietimą į Baltuosius rūmus atsiuntė būtent jums rekomendavus.

– Tiesiog paminėjau jūsų pavardę, – patraukė pečiais Keitė. – Jie labai apsidžiaugė, galėdami jus pakviesti.

– Labai kilnu iš jūsų pusės, Keite. O dabar, kol mes vienu du ir niekas netrukdo, gal vis dėlto paaiškintumėte, ką esate sumaniusi?

Tonis dirbo savo kabinete, mažyčiame kambarėlyje pirmame aukšte. Išgirdęs atsiveriančių durų girgždesį, jis pakėlė akis. Tarpduryje stovėjo Mariana Hofman. Tonis nespėjo ir išsižioti, kad pasakytų čia esąs, kai išgirdo nustebimo šūksnį. Mergina apžiūrinėjo ant sienos kabančius paveikslus – tas kelias Tonio drobes, parsivežtas iš Paryžiaus ir pakabintas vieninteliame kambaryje, šiame name priklausiusiame tik jam. Norėjosi sutrukdyti Marianai, bet jis nespėjo; ši lėtai ėjo palei sieną nuo vienos drobės prie kitos.

– Tiesiog neįtikėtina, – sumurmėjo.

Tonis staiga įtūžo. Ne tokie jau prasti jo paveikslai! Jis

nevalingai truktelėjo, kėdė sugirgždėjo. Mariana atsigręžė ir pagaliau jį pastebėjo.

– Ak, atleiskite. Nemaniau, kad čia kas nors yra.

Tonis pakilo.

– Nieko tokio, – beveik grubiai tarstelėjo, nors nepakentė, kad į jo šventovę užeitų pašaliniai. – Ko nors ieškote?

– Ne... tiesiog vaikštinėjau po namą. Jūsų paveikslų kolekcija verta bet kokio muziejaus.

– Išskyrus šiuos! – išsprūdo Toniui.

Marianą akivaizdžiai išmušė iš vėžių priešiškumas jaunuolio balse ir ji tylėdama vėl pasisuko į paveikslus. Atidžiau įsižiūrėjusi, ji pastebėjo parašą.

– Tai čia jūs nupiešėte?

– Kaip gaila, kad jie jums taip nepatiko.

– Betgi jie nuostabūs!

Ji priėjo arčiau:

– Nesuprantu! Jeigu jūs šitaip sugebate, kodėl dar kažkuo užsiimate? Patikėkite, mano nuomone, jūs puikus dailininkas! Tikrai, ne tik geras, bet didis meistras!

Visai nesiklausydamas, Tonis įsikibo į krėslo atkaltę, trokšdamas vieno: kad mergina kuo greičiau išeitų.

– Aš irgi norėjau tapti dailininke, – tęsė Mariana. – Metus prasimokiau pas Oskarą Kobošką, bet mečiau, supratusi: tuščios pastangos, niekada nepakilsiu aukščiau vidutinybės. O jūs mokėtės Paryžiuje.

– Taip.

– Ir nepanorote tęsti? Išvykote?

– Taip.

– Kaip gaila! Nejaugi...

– Štai kur jūs!

Abu išgąstingai atsigręžė. Tarpduryje stovėjo Keitė. Abudu nužvelgusi, ji priėjo prie Marianos:

– Aš visur jūsų ieškau. Jūsų tėvas užsiminė, kad jums patinka orchidėjos. Ar nenorėtumėte pasižiūrėti mūsų oranžerijos?

– Ačiū, – linktelėjo Mariana. – Apskritai, aš...

Nesiklausydama Keitė pasisuko į sūnų ir griežtai paklausė:

– Toni, ar tau neatrodo, kad reikėtų skirti dėmesio ir kitiems svečiams?

Paskui paėmė Marianą už rankos ir išsivedė iš kambario.

Toniui visą laiką atrodė, kad jo akyse rutuliojasi neįtikėtinai įdomus scenarijus. Jis tarsi užburtas stebėjo, kaip meistriškai

motina valdo žmones, lyg kokias marionetes. Jokio nereikalingo judesio. Pirmiausia suveikė, kad Vaitai atvyktų anksčiau už Hofmanus. Per pietus pasodino Liusę greta Tonio. Kiekvieną dieną apie kažką tarėsi su Čarliu Vaitu. Visos gudrybės buvo baltais siūlais siūtos, bet Tonis privalėjo tai pripažinti, nes per daug gerai pažinojo motiną, jos nepalenkiamą valią ir aistrą intrigoms. Žinoma, Liusė Vait buvo šauni mergina, kuri bet kuriam taptų gera žmona. Bet kuriam. Bet ne jam. Tik be tokios globėjos kaip Keitė Blekvel, jo motinos, žiaurios, apdairios kalės, ir kol Tonis tai atmins, jam nebaisios jos machinacijos. Įdomu, o koks bus kitas ėjimas.

Toniui neteko ilgai laukti. Sėdėdami terasoje, jie gėrė kokteilius.

– Ponas Vaitas buvo toks malonus ir pakvietė mus paviešėti savo rančoje! – pareiškė Toniui Keitė. – Argi nemiela?

Jos veide švytėjo džiaugsmu:

– Gyvenime nesu buvusi tikroje Teksaso rančoje!

„Kriugeris Brentas" jau seniai turėjo rančą Teksase, ko gero, dvigubai didesnę už Vaito dvarą.

– Juk jūs atvažiuosite, Toni? – įsiterpė Čarlis.

– Prašau, sutikite, – pritarė Liusė.

Jie tiesiog susivienijo. Tonis pajuto, kad jam metamas iššūkis ir nutarė jį atremti.

– S... su džiaugsmu!

Liusės veidą nušvietė šypsena, Keitė su palengvėjimu atsiduso. O Tonis tik niūriai pagalvojo, kad jeigu Liusė ruošiasi jį įsitempti lovon, tai veltui gaišta. Motinos ir Dominykos padaryta žaizda dar neužgijo, apgaulė Tonio širdyje pasėjo gilų nepasitikėjimą moterimis. Visi jo santykiai su jomis dabar ribojosi tik retais brangiai apmokamų merginų iškvietimais – jos bent jau neapsimeta mylinčios. Iš Tonio joms reikėjo tik pinigų ir iš karto, nesimaivydamos jos pasakydavo kainą. Klientas mokėjo joms už paslaugas ir pasitenkindavo iki soties. Nei sudėtingumų, nei ašarų, nei problemų.

Liusės Vait laukė nelabai malonus siurprizas.

Ankstyvą sekmadienio rytą Tonis išsiruošė į baseiną. Mariana Hofman jau plaukiojo. Baltas maudymosi kostiumėlis gražiai paryškino grakštų liekną kūną. Tonis kurį laiką pastovėjo, stebėdamas, kaip Mariana užtikrintais mostais iriasi. Jį pamačiusi mergina priplaukė arčiau:

– Labas rytas!

– Sveika. Gerai plaukiate.

– Mėgstu sportą, visai kaip tėvas, – nusišypsojo Mariana, išlipdama iš baseino. Tonis padavė merginai rankšluostį ir žiūrėjo, kaip ši, visai nebekoketuodama trina šlapius plaukus.

– Ar jūs jau pusryčiavote? – paklausė jis.

– Ne. Abejoju, kad virėjai taip anksti keltųsi.

– Čia juk kaip viešbutyje! Aptarnaujama ištisą parą.

– Puiku! – nusišypsojo Mariana.

– Kur jūs gyvenate?

– Dažniausiai Miunchene. Netoli miesto turim seną pilį.

– O augote taip pat Miunchene?

– Ilga istorija, – atsiduso Mariana. – Per karą mane išsiuntė į šveicarų mokyklą, paskui įstojau į Oksfordą, mokiausi Sorbonoje, keletą metų gyvenau Londone. Tai ir viskas. – Ji pažvelgė tiesiai į jo akis: – O kur jūs buvote?

– A, Niujorke, Mene, Šveicarijoje, Pietų Afrikoje, keletą metų koviausi Ramiajame vandenyne, po to Paryžius...

Jis staiga nutilo, tarsi išsigandęs, kad ir taip per daug pasakė.

– Atleiskite, kad kišuosi, bet nesuprantu, kodėl jus metėte tapybą?

– Nesvarbu! – trumpai atkirto Tonis. – Geriau eime pusryčiauti.

Jie valgė dviese terasoje, atsiveriančioje į spindinčią saulėtekio plynę. Tonis su nuostaba aptiko, jog su Mariana labai lengva kalbėtis apie viską. Joje keistai sumišęs perdėtai mandagus orumas ir subtilumas kažkodėl traukė jį. Ji neflirtavo, netarškėjo be perstojo ir, rodos, nuoširdžiai domėjosi juo ir jo reikalais. Tonis pajautė, kad jam patinka ši rami, nekvaila mergiotė, bet negalėjo atsikratyti minties, kad jo susižavėjimą kaitina noras papiktinti motiną.

– Kada jūs grįžtate Vokietijon?

– Kitą savaitę, – atsakė Mariana. – Aš išteku.

Merginos žodžiai pribloškė Tonį.

– Šit kaip, – sumurmėjo jis. – Sveikinu. Kas tas laimingasis jaunikis?

– Gydytojas. Mudu pažįstami nuo vaikystės.

Kodėl ji taip pasakė? Nejaugi tai taip svarbu?

Ir Tonis nejučiomis paklausė:

– Ar nenorėtumėte papietauti su manim Niujorke?

Mariana ilgai žiūrėjo į jį, nesiryždama atsakyti:

– Būtų malonu, – pagaliau linktelėjo.

– Sutarta! – plačiai nusišypsojo Tonis.

Jiedu pavakarieniavo mažame Long Ailendo pajūrio restoranėlyje. Tonis norėjo pasilikti su Mariana dviese, toliau nuo motinos akių. Ir nors jų susitikimas niekuo nepriminė meilės pasimatymo, Tonis suprato: jeigu motina sužinos apie tai, būtinai ras būdą apnuodyti džiaugsmą. Viskas, kas vyko tarp jų su Mariana, buvo labai asmeniška, ir Tonis nenorėjo, kad puikus vakaras būtų sugadintas. Jis seniai užmiršo, kad gali taip linksmai juoktis, nerūpestingai šmaikštauti, džiaugtis gyvenimu, gerai jaustis moters draugijoje.

– Kada grįžtate namo į Vokietiją?

– Kitą savaitę. Išteku.

Tonis visą savaitę susitikinėjo su Mariana. Pats nesuprasdamas kodėl, jis atidėjo kelionę į Kanadą, nors galvojo, kad taip elgiasi, idant atkeršytų motinai už apgaulę ir intrigas. Bet jei iš pradžių atrodė, kad tai tiesa, tai dabar...

Kasdien Mariana vis labiau traukė jį. Toniui patiko merginos sąžiningumas ir atvirumas – savybės, kurias jis jau seniai prarado viltį rasti žmonėse.

Mariana beveik nepažinojo Niujorko, todėl Tonis aprodė jai miestą. Jie apžiūrėjo Laisvės statulą, užsiropštė ant Niujorko valdžios rūmų stogo, pietavo kiniečių kvartale, ilgiausiai vaikščiojo po Metropoliteno menų muziejų ir pusę dienos praleido „Friko" galerijoje. Pasirodė, kad sutampa jų skoniai, ir nors abu lyg sutarę vengė kalbėti apie asmeninius dalykus, nereikėjo žodžių potraukiui išsakyti. Nepastebimai bėgo valandos ir pagaliau atėjo penktadienis, diena, kai Toniui reikėjo išvažiuoti į Vaitų rančą.

– Kada skrendi namo?

– Pirmadienio rytą.

Nedžiaugsmingai skambėjo Marianas balsas.

Vakare Tonis išskrido į Hiustoną. Jis galėjo pasinaudoti vienu iš kompanijos lėktuvų, bet net atsitiktinai nenorėjo pasilikti vienudu su motina – ji tapo tik verslo partneriu – protingu, stipriu, gudriu ir pavojingu.

Hiustono oro uoste Tonis laukė „Rolsroiso". Už vairo sėdėjo džinsais ir ryškiais marškinėliais vilkėjęs vairuotojas.

– Dauguma svečių linkę skristi iki pat rančos, – paaiškino jis Toniui. – Ponas Vaitas ten yra įsirengęs didelį nusileidimo

taką, nuo kurio iki vartų apie valanda kelio ir dar pusvalandis iki didžiojo namo.

Tonis pagalvojo, kad vairuotojas perdeda, bet apsiriko. Vaitų ranča panėšėjo į miestą. Įvažiavę pro vartus, jie pasuko asfaltuotu takeliu, aplenkė elektros stotį, sandėlius, aptvarus, bungalus svečiams ir tarnų namelius, ir pagaliau atsidūrė prieš didžiulį vienaaukštį pastatą, kuris Toniui pasirodė slegiančiai atgrasus. Keitė jau buvo atvažiavusi ir kartu su šeimininku sėdėjo terasoje, iš kurios atsivėrė vaizdas į baseiną, sulig dideliu ežeru. Jie buvo taip įsigilinę į pokalbį, kad net nepastebėjo Tonio, bet staiga Vaitas pakėlė akis ir nutilo. Tonis suprato, kad kalbėta apie jį.

– Ak štai ir jis! Sėkmingai atvykai, Toni?

– M... m... Ačiū.

– Liusė tikėjosi, kad tau pavyks atskristi anksčiau, – įsiterpė Keitė.

– N... nejaugi?

Čarlis paplekšnojo per petį:

– Mes rengiame vakarėlį jūsų atvykimo garbei. Kepsim mėsą ant iešmų! Greit ir svečiai sugužės!

– Kokie jūs mieli, – padėkojo Tonis.

Jeigu jie ruošiasi papjauti riebų jautuką paklydėlio sūnaus grįžimui, liks alkani!

Pasirodė Liusė, apsirengusi baltais marškinėliais ir aptemptais padėvėtais džinsais. Net Tonis privalėjo pripažinti, niekad nematęs žavesnės merginos.

– Toni! Aš jau pagalvojau, kad tu neatvažiuosi!

– A... atleisk, kad p... pavėlavau. Buvau užsiėmęs.

– Nesvarbu, – nusišypsojo Liusė, – svarbiausia, kad tu čia. Kur norėtum nueiti?

– O ką galėtum pasiūlyti?

Liusė pažvelgė jam į akis.

– Ko tik nori, – tyliai atsakė ji.

Keitė su Čarliu susigraudinę žvelgė į jaunąją porą.

Teksasiečių nenustebinsi iškilmingomis puotomis, bet ši šventė pranoko viską. Asmeniniais lėktuvais, „Mersedesais" ar „Rolsroisais" į puotą sulėkė du šimtai svečių. Didžiuliame lauke grojo net du orkestrai. Padavėjai nešiojo šampaną, viskį ir alų bei limonadą, keturi virėjai ant žarijų kepė šviežios jautienos, avienos gabalus, bifšteksus, viščiukus ir antis, ruošė meksikietiškus patiekalus, virė omarus, krabus ir kukurūzų bur-

buoles. Ant stalų buvo išdėliotos lėkštės su keptomis bulvėmis, mėsa, žirniais, salotomis, karštomis naminėmis bandelėmis ir kukurūzų duona su medumi ir marmeladu. Ant kitų stalų patiektas desertas: ką tik iškepti pyragai, tortai, pudingai ir per tuziną rūšių ledų.

Tonis niekada negalvojo, kad galima taip paprastai, vien tik užsigeidus, vėjais paleisti šitiek pinigų. Tuo turbūt ir skyrėsi praeitis nuo dabarties. Anksčiau sakydavo: „Jeigu praturtėjai – nesipuikuok". O dabar: „Pačiupai sėkmę už uodegos – žino ir tepavydi visi".

Dabartis Toniui rodėsi neįtikėtina. Moterys, aptemptomis suknelėmis su giliomis iškirptėmis, pasipuošusios brangenybėmis, vyrai, draugiškai plekšnojantys bičiuliams per petį, garsiai kalbinantys pažįstamus. Keliskart jis vos nepargriovė padavėjų su padėklais ir pagalvojo, įdomu, ko čia daugiau, svečių ar tarnų. Ausies krašteliu nugirdo pokalbių nuotrupas:

– Iš paties Niujorko su savo preke atsibeldė, o aš jam: „Atleiskite, pone, veltui gaištate. Ne tam siūlote..."

– Geriau privengti tokių plepių! Liežuviu mala, o naudos...

Priėjo Liusė:

– Nieko nevalgai. Ar viskas gerai, Toni?

– Nuostabu. P... puiki šventė!

– Dar ne viskas, drauguži, – plačiai nusišypsojo mergina, – palauk, pamatysi fejerverką?!

– Fejerverką!

– Na taip.

Ji spustelėjo Tonio ranką.

– Gaila, kad tiek daug žmonių. Tėvelis jau itin stengėsi įtikti tavo mamai. Rytoj visi išsivažinės.

„Ir manęs nebus", – paniuro Tonis.

Be reikalo jis sutiko atvykti. Jei motinai taip reikalinga ši kompanija, tegu suranda kitą būdą susitikti. Akimis jis ieškojo Keitės. Toji, apsupta sužavėtų klausytojų būrio, apie kažką gyvai pasakojo. Atrodė ji puikiai, visa dešimčia metų jaunesnė. Nė raukšlelės veide, nė iš tolo neaptukusi. Motina sau buvo taip pat negailestinga kaip ir kitiems, ir Tonis savo pykčiui turėjo pripažinti jos žavesį. Mestelėjęs akį, pamanytum, kad Keitei pašėlusiai linksma, ji plepėjo su svečiais, šypsojosi, pokštavo. Tik vienas sūnus suprato, kaip ji nekenčia viso to, bet privalo apsimetinėti, kad pasiektų savo tikslą. Jis prisiminė Marianą,

pamanė, kad ji pasmerktų tokią beprotišką orgiją, ir jo širdį pervėrė skausmas.

„Aš išteku už daktaro. Mes pažįstami nuo vaikystės".

Po pusvalandžio, kai Liusė vėl puolė ieškoti Tonio, šis jau buvo pusiaukelėje į Niujorką. Iš oro uosto jis paskambino Marianai.

– Noriu pamatyti tave.

– Taip, Toni, – nedvejodama sutiko mergina.

Marianos jis niekada nebūtų pamiršęs.

Nors ir ilgai buvo vienas, Tonis nesuvokė esąs vienišas. Ir štai dabar, išsiskyręs su Mariana, suprato, kiek daug neteko. Būti kartu – tai vėl atrasti švelnumą, gyvenimo džiaugsmą, pamiršti baugius jį persekiojusius vaiduoklius. Įkyri mintis kankino Tonį – jei neteks Marianos, pražus ir pats. Tik ji vienintelė jam buvo reikalinga.

Mariana peržengė jo buto slenkstį ir Tonis prisiminė seniai užmirštą alkį. Jos akyse atsispindėjo toks pat troškimas. Laimei išsakyti nereikėjo žodžių. Ir štai ji jo glėbyje; juodu įsupo jausmų banga, laimingi, nesuvokiantys laiko ar erdvės, jie pasiklydo nenusakomoj palaimoj. Vėliau, kai jiedu ilsėjosi vienas kito glėbyje, Tonis tyliai paklausė:

– Tekėsi už manęs, Mariana?

Apkabinusi Tonio kaklą, mergina pažvelgė jam į akis.

– Ar tikrai? – švelniai paklausė ji, – tai ne taip paprasta, mielasis.

– Tavo sužadėtuvės?

– Ne. Aš jas nutrauksiu. Aš apie tavo motiną.

– Kuo ji čia dėta?..

– Ne, Toni, tuoj paaiškinsiu. Keitė nori, kad tu vestum Liusę Vait.

– Tik ji taip nori.

Tonis vėl apkabino Marianą.

– Turiu ir savo gyvenimą.

– Ji manęs ims nekęsti, Toni, o aš to nenoriu.

– O žinai, ko aš noriu? – nusišypsojo jis.

Ir stebuklas vėl pasikartojo.

Tik po dviejų dienų Keitė sužinojo, kur jos sūnus. Iš Vaitų rančos jis dingo, nieko neperspėjęs: Čarlis Vaitas įsiuto, o Liusė nesitvėrė pykčiu. Keitei teko atsiprašinėti ir sugalvoti kokią nors svarbią tokio skubaus išvykimo priežastį. Tą pačią naktį ji

išskrido į Niujorką ir, tik peržengusi namų slenkstį, puolė prie telefono. Tonio bute niekas nekėlė ragelio. Kitą dieną taip pat.

Pagaliau, kai Keitė nebežinojo, ką ir daryti, suskambo telefonas. Ji žinojo, kas skambina.

– Toni, tau nieko neatsitiko?

– N... ne, mama.

– Kur tu?

– Vestuvinėje kelionėje. Vakar mes susituokėme su Mariana Hofman.

Stojo tyla.

– Ar girdi m... mane?

– Taip, žinoma.

– Galėtum ir p... pasveikinti, palinkėti l... laimės, – pašaipiai tęsė jis.

– Taip, taip, žinoma. Linkiu tau laimės, sūnau.

– Ačiū, mama.

Pasigirdo pypsėjimas. Padėjusi ragelį, Keitė paspaudė kitą mygtuką.

– Bredai, prašom užeiti.

Kai Bredas Rodžersas užėjo į kabinetą, Keitė pareiškė:

– Ką tik skambino Tonis.

Pažvelgęs į Keitės veidą, Bredas aiktelėjo:

– Viešpatie! Nejaugi pagaliau pavyko?!

– Ne man, o Toniui, – nusišypsojo Keitė. – Pričiupom tą Hofmanų imperiją.

Bredas susmego krėsle:

– Neįtikėtina! Juk žinai, koks Tonis užsispyręs! Kaip tau pavyko priversti jį vesti Marianą Hofman?

– Labai paprastai, – atsiduso Keitė. – Vaidinau, kad noriu pripiršti jam kitą.

Visos smulkmenos buvo gerai apgalvotos. Mariana bus gera žmona ir grąžins Toniui gyvenimo džiaugsmą. Prieš keletą metų Liusę operavo. Jai išpjovė gimdą. Čarlis Vaitas niekada nesusilauks anūkų, o Mariana pagimdys Toniui įpėdinį.

21 dalis

Praėjus pusmečiui po vestuvių, Hofmano kompanija įsiliejo į „Kriugerio Brento“ kompaniją. Pagerbiant Frederiką Hofmaną, likusį vokiškojo skyriaus vadovu, kontraktai buvo pasirašyti Miunchene. Tonį apstulbino motinos nuolanki reakcija į

jo vedybas. Ji nebuvo pratusi pralaimėti, betgi širdingai sutiko Marianą. Jauniesiems sugrįžus iš povestuvinės kelionės, ji sūnui pareiškė besidžiaugianti matydama jį laimingą. Labiausiai Tonį trikdė tai, kad ji atrodė tikrai nuoširdi, bet staigi nuotaikų kaita kėlė įtarimą, buvo visai nebūdinga motinos charakteriui. Toniui dingojosi, kad, ko gero, jis ne taip jau gerai pažįsta savo motiną. Santuoka buvo sėkminga. Mariana sugrąžino Toniui gyvenimo džiaugsmą, ir visi, ypač Keitė, tai pastebėjo. Žmona lydėjo Tonį į visas dalykines keliones. Jie kartu žaidė, juokėsi ir niekada kartu nenuobodžiavo. Ir Keitė labai didžiavosi, padariusi viską sūnaus laimei.

Būtent Mariana sugebėjo sutaikyti motiną ir sūnų. Kai po medaus mėnesio jiedu sugrįžo namo, Mariana pasakė:

– Norėčiau pakviesti tavo mamą pietų.

– Ne. Tu jos nepažįsti, Mariana. Ji...

– Bet aš ir noriu arčiau susipažinti, – reikalavo Mariana. – Prašau, Toni.

Tonis net negalėjo pakęsti tos minties, kad pagaliau pasidavė ir nusiteikė klastai, tačiau apsiriko. Keitė labai apsidžiaugė, pagaliau išvydusi sūnų ir jo žmoną. Ir pati pakvietė jaunavedžius vakarienės kitą savaitę ir tokie susitikimai tapo įpročiu.

Keitė ir Mariana susidraugavo: dažnai skambindavo viena kitai, kasdien kartu pusryčiavo.

Kartą jos susitarė susitikti restorane, bet vos išvydusi Marianą, Keitė sunerimo.

– Dvigubą viskio, – paprašė padavėjos Mariana, – su ledu.

Paprastai ji nieko negerdavo, tik vyno.

– Kas atsitiko, Mariana?

– Buvau pas daktarą Harlį.

Nerimas persmelkė širdį.

– Susirgai? Tau bloga?

– Ne, viskas gerai. Tik...

Ir, dusdama nuo jaudulio, viską išklojo.

Tai prasidėjo prieš keletą dienų. Prastai pasijutusi Mariana nuėjo pas Džoną Harlį.

– Atrodote neblogai, – nusišypsojo gydytojas. – Kiek jums metų, ponia Blekvel?

– Dvidešimt treji.

– Kas nors šeimoje sirgo širdies ligomis?

– Ne.

Jis kažką užrašė kortelėje.

– Vėžiu?

– Ne.

– Jūsų tėvai gyvi?

– Tėvas. Mama žuvo avarijoje.

– Kiaulyte sirgote?

– Ne.

– Tymais?

– Taip, dešimties metų.

– Kokliušu?

– Ne.

– Buvote operuota?

– Angina. Devynerių.

– Ir daugiau neteko gulėti ligoninėje?

– Ne... Bet, tiesa, sykį. Neilgai.

– Kokia diagnozė?

– Mokykloje žaidžiau moterų ritulio komandoje ir kartą per rungtynes praradau sąmonę. Atsipeikėjau ligoninėje, bet išbuvau joje tik tris dienas.

– Jus užgavo kamuoliu ar parbloškė ant žemės?

– Ne. Tiesiog apalpau.

– Kiek jums tada buvo?

– Šešiolika. Gydytojas sakė, kad brendimo laikotarpiu pasitaiko liaukų funkcijų sutrikimų.

Džonas Harlis staiga išsitiesė:

– Atsipeikėjusi jautėte kokį nors silpnumą?

Mariana sekundę susimąstė:

– Tiesą pasakius, taip, dešinėje, bet po kelių dienų viskas praėjo. Anksčiau taip nebūdavo.

– Galvos skausmai? Susilpnėjęs regėjimas, tarsi pro rūką?

– Taip, bet trukdavo neilgai. Jūs manote, kad aš sergu? – sunerimo Mariana.

– Kol kas nesu įsitikinęs. Reikia nuodugnių tyrimų.

– Kokių?

– Tarkim, galvos smegenų angiografijos. Kol kas nerimauti nereikia. Tuoj pat viską ir atliksime.

Po trijų dienų Marianai paskambino medicinos sesuo ir paprašė ateiti. Džonas Harlis jos laukė kabinete.

– Ką gi, dabar viskas aišku.

– Kažkas negerai?

– Ne visai. Angiograma parodė, kad jus buvo ištikęs nedi-

delis insultas. Mokslinis pavadinimas – mikroneurizma, dažnai ištinkanti moteris, ypač paaugles. Smegenyse trūko mažytė kraujagyslė ir susidarė krešuliukas. Spaudimas sukėlė galvos skausmą ir trumpalaikius regėjimo susilpnėjimus. Laimė, tokie dalykai savaime praeina.

Mariana įdėmiai klausėsi, stengdamasi nepulti panikon.

– Ką... ką visa tai reiškia? Ar gali vėl pasikartoti?

– Vargu, – nusišypsojo jis. – Nebent jūs vėl imtumėtės žaisti ritulį. To nederėtų daryti, bet gyventi galima ramiai.

– Mes su Toniu mėgstame jodinėti, žaisti tenisą. Ar tai?..

– Svarbiausia, nepersistengti, leidžiu viską, ir tenisą, ir seksą.

– Ačiū Dievui, – su palengvėjimu atsiduso Mariana ir jau norėjo išeiti, bet daktaras ją sustabdė:

– Dar vienas dalykas, ponia Blekvel. Jeigu jūs su Toniu norėsite turėti vaikų, patarčiau įvaikinti kūdikį.

Mariana apmirė:

– Jūs sakėte, kad nieko baisaus!

– Taip. Bet nėštumas gali padidinti spaudimą, sergant aneurizmu tai gali blogai baigtis. Patikėkite, šiais laikais įsivaikinti nėra sudėtinga, galėčiau susitarti.

Bet Mariana nebesiklausė. Ausyse skambėjo Tonio balsas:

„Noriu kūdikio. Mažylės... ir kad būtų panaši į tave..."

– ... Nebegalėjau to ištverti, – tęsė Mariana. – Iš kabineto bėgau tiesiai čia.

Neįtikėtinų valios pastangų prireikė Keitei nuslėpti, kad marti ją sukrėtė. Bet išeitis turi būti. Vis dėlto ji sugebėjo išspausti šypseną:

– Viešpatie! O aš jau pagalvojau, kad išgirsiu kažką siaubinga!

– Bet, Keite, mes su Toniu taip norėjome kūdikio!

– Mariana, daktaras Harlis panikuoja. Iš kažkokios smulkmenos, atsitikusios prieš daugelį metų, Harlis mėgina išpūsti burbulą. Juk pažįsti tuos daktarus!

Ji paėmė Marianą už rankos:

– Juk tu gerai jautiesi, brangioji?

– Viskas bus gerai, kol...

– Na matai. Juk po to jokių priepuolių nebuvo?

– Ne.

– Todėl, kad viskas praėjo. Jis juk pats pasakė, tokie dalykai patys išsigydo.

– Bet gydytojas sakė, kad yra pavojus...

– Mariana, – atsiduso Keitė, – kiekviena gimdyti besiruošianti moteris kažkuo rizikuoja. Gyvenimas pilnas netikėtumų, svarbiausia – nuspręsti, kada būtent verta rizikuoti, ar ne taip?

– Taip.

Mariana ilgai sėdėjo tylėdama ir pagaliau, kažką nusprendusi, ištarė:

– Jūs teisi. Nesakykime nieko Toniui, jis labai nuliūs, tebūnie paslaptis.

– Gerai, jei taip nori, – sutiko Keitė, pagalvojusi, kad už tokius gąsdinimus Džonį Harlį vertėtų pasmaugti.

Po trijų mėnesių Mariana pastojo. Tonis buvo sužavėtas, Keitė tyliai džiūgavo. Gydytojas Harlis tiesiog pašėlo.

– Tuojau pat susitarsiu dėl aborto, – pasakė jis Marianai.

– Ne, daktare Harli, aš puikiai jaučiuosi ir gimdysiu.

Mariana viską papasakojo Keitei, ši įlėkė į jo kabinetą:

– Kaip jūs drįstate siūlyti mano marčiai abortą?

– Keite, aš jai sakiau, kad jeigu ir išnešios kūdikį, mirs gimdydama.

– Ką?! Jei tiksliai nežinote, tuščiai negąsdinkite, viskas bus gerai!

Po aštuonerių mėnesių, naktį Marianai prasidėjo sąrėmiai. Išgirdęs aimanas, Tonis pašoko.

– Nusiramink, mieloji, tuojau nuvešiu į ligoninę.

Skausmai tapo nepakeliami.

– Prašau, greičiau.

Mariana pamanė, kad vertėtų papasakoti Toniui apie daktaro Harlio perspėjimą. Ne, Keitė buvo teisi – nuspręsti turi pati moteris. Gyvenimas toks nuostabus, ir Viešpats neleis, kad Marianą ištiktų bėda.

Kai jie pasiekė ligoninę, viskas jau buvo paruošta. Tonis nuėjo į priėmimo kambarį, Marianą nuvežė apžiūrėti. Pamatavęs kraujospūdį, gydytojas Metsonas sunerimo, vėl pamatavo ir paliepė seseriai:

– Vežkite į operacinę. Tuojau pat!

Tonis stovėjo prie cigarečių automato, kai pasigirdo kažkieno balsas:

– Gražu! Nejaugi mūsų Rembrantas? Seniai nesimatėme!

Atsisukęs Tonis pažino vyriškį, kurį matė su Dominyka paskutinę jų susitikimo dieną. Koks buvo jo vardas? Benas. Vyriškis, neslėpdamas neapykantos, spoksojo į Tonį. Pavydas? Ką

Dominyka jam prikalbėjo? Bet štai pasirodė ir pati Dominyka:

– Sesuo sakė, kad Mišlena reanimacijoje. Mes ateisim...

Pastebėjusi Tonį, ji sustojo:

– Toni, ką tu čia veiki?

– Žmona gimdo.

– Tavo mamytės darbas? – pasišaipė vyriškis.

– Ką čia paistote?

– Dominyka pasakojo, kad tu be mamytės ir žingsnio negali žengti, sūneli.

– Benai! Tučtuojau liaukis!

– Kodėl? Argi ne taip? Juk pati sakei?!

Tonis pasisuko į Dominyką.

– Apie ką jis kalba?!

– Niekai, – burbtelėjo ji. – Benai, eime iš čia!

Bet Benas dar nebaigė:

– Ir aš, drauguži, norėčiau tokios mamytės. Nori gražios moterėlės pasismaginti – prašom, įsigeidei parodos Paryžiuje – še tau. Užsinorėjai...

– Jūs išprotėjote!

– Nejaugi? Dominyka, argi jis nežinojo?

– Ko aš nežinojau? – šoko Tonis.

– Nieko, nekreipk dėmesio.

– Ji sako, kad Paryžiaus parodą surengė motina. Melas!

Staiga Tonis pastebėjo merginos veido išraišką:

– Melas?!

– Ne, – neryžtingai ištarė Dominyka.

– Tai ji sumokėjo Gergui... už...

– Toni, bet paveikslai jam iš tiesų patiko.

– Papasakok jam apie kritiką! – kurstė Benas.

– Užteks, Benai!

Jau Dominyka bėgo pro duris, bet Tonis sugriebė ją už rankos:

– Palauk! Pradėjai, tai ir pabaik! Tai motina jį pasikvietė?

– Taip, – tyliai prisipažino Dominyka.

– Bet jis pasakė, kad aš niekam tikęs.

Sugraudinta skausmo Tonio akyse, Dominyka nusigręžė.

– Netiesa. Andrė de Juso tavo motinai sakė, jog tu gali tapti garsiu dailininku.

Tonis sunkiai suvokė, kas vyksta:

– Motina papirko de Juso, kad šis mane sunaikintų?

– Ji manė, kad taip tau bus geriau.

Skaudi tiesa sukrėtė Tonį. Nejaugi ji visąlaik melavo? Valdė ji, kaip panorėjusi? O de Juso! Nepaperkamas kritikas, neaprėpiamų žinių šaltinis, nepriekaištingo skonio, kaip jis pasidavė?! Neįtikėtina. Bet juk Keitė žino, kiek kas kainuoja. Tikriausiai Vaildas galvojo apie Keitę, sakydamas, kad kai kurie žino visas kainas, bet neturi jokio supratimo apie tikrąsias vertybes. Aukoti viską kompanijai! Kompanija ir Keitė Blekvel – neatsiejamos. Klupdamas Tonis nuėjo kur akys veda.

Operacinėje daktarai kovojo už Marianos gyvybę. Spaudimas buvo labai žemas, širdis vos plakė. Jai perpylė kraują, uždėjo deguonies kaukę. Bet viskas veltui, kraujui išsiliejus į smegenis, ji taip ir neatgavo sąmonės, gimė pirmas kūdikis, o antrajam tik išvydus pasaulį, ji mirė.

Kažkas pašaukė Tonį:

– Pone Blekvelai!

Jis pakėlė galvą. Šalia stovėjo daktaras Metsonas.

– Gimė dvi nuostabios sveikos dukrytės, pone!

Bet Tonis pastebėjo, kad daktaras nežiūri į akis.

– Mariana... Kaip ji... ar viskas gerai?

– Labai gaila, – giliai atsiduso daktaras. – Padarėme viską, ką galėjome. Ji mirė...

– Ką?! – sušuko Tonis ir, pagriebęs Metsoną už pečių, ėmė purtyti. – Meluoji! Ji gyva!

– Pone Blekvelai...

– Kur ji? Aš noriu ją matyti!

– Dabar ten negalima, ją ruošia...

– Tai tu ją nužudei, niekše! – suaimanavo Tonis. – Tu nužudei!

Jo rankos įsikirto į daktaro kaklą. Pribėgę praktikantai, vos nutempė jį šalin.

– Nusiraminkite, pone Blekvelai!

Tonis grūmėsi lyg pamišęs.

– Aš noriu matyti savo žmoną!

Pastebėjęs grumtynes, pribėgo daktaras Harlis:

– Paleiskite, – paliepė jis. – Palikite mus ramybėje.

Daktaras Metsonas ir praktikantai nuėjo. Tonis nesiliovė raudojęs.

– Džonai, jie u... užmušė Marianą. P... papjovė...

– Ji mirė, Toni, man labai gaila. Niekas nežudė Marianos. Aš iškart perspėjau, kad taip gali pasibaigti.

Stojo tyla. Pagaliau Tonis kažką suvokė.

– Apie ką jūs kalbate?!

– Argi Mariana jums nesakė? O Keitė? Irgi nutylėjo?

Nieko nesuprasdamas, Tonis spoksojo į jį:

– Motina? Apie ką jūs?

– Ji pasakė, kad aš panikuoju ir patarė Marianai nekreipti dėmesio ir gimdyti. Man labai gaila, Toni. Mačiau dvynukes. Gražios mergytės. Gal norėtum...

Bet Tonis jau buvo dingęs.

Duris atidarė Keitės tarnas:

– Labas rytas, pone Blekvelai.

– Labas rytas.

Nužvelgęs pasišiaušusį, nesiskutusį Tonį, tarnas išsigando"

– Kas nors atsitiko, pone?

– Viskas gerai. Lesteri, gal atneštumėte kavos?

– Tuojau, pone.

Tonis nužvelgė nueinantį tarną.

„Tuojau!" – įsakė šaltas balsas, užvaldęs jo smegenis.

– Taip, tuojau!

Tonis pasisuko ir nuėjo į medžioklės kambarį. Priėjęs prie stiklinės spintos su ginklų kolekcija, jis ilgai žvelgė į žibančius, mirtį nešančius žaisliukus.

„Atverk spintą, Toni".

Jis pakluso. Pasuko raktą, ištraukė revolverį, pasuko būgną, kad įsitikintų, ar jis užtaisytas.

„Dabar ji viršuje, Toni".

Tonis priėjo laiptus. Jis suprato: ne motinos kaltė, kad ji neša žmonėms nelaimes. Ją valdo demonai, o jos sūnus turi išlaisvinti motiną. Kompanija užvaldė jos sielą ir Keitė nesuvokė, ką daro. Ji ir kompanija buvo neatsiejamos, žus motina, žlugs ir kompanija.

Jis prisėlino prie Keitės miegamojo.

„Atidaryk duris!" – paliepė balsas.

Tonis pravėrė duris. Keitė stovėjo priešais veidrodį.

– Toni! Kas tau?!

Jis gerai nusitaikė ir paspaudė gaiduką.

22 dalis

Pirmagimio teisė – šeimos titulo paveldėtojo įstatymas, žinomas nuo senų laikų. Iki šiol karalių dinastijose gimdyme dalyvauja specialiai paskirtas asmuo, kuris dvynių gimimo

atveju paliudytų paveldėjimo teisę. Gerbdamas šią tradiciją, daktaras Metsonas iškart užrašė kortelėje, kuri mergaitė gimė pirmoji.

Visi lyg susitarę tvirtino, kad gražesnių mergyčių pasaulyje nematę. Sveikos, stiprios, linksmos mažylės. Susiradusios įvairiausių pretekstų, ligoninės seserys vis užbėgdavo žvilgtelėti į jas. Žinoma, moteris labiau domino gandai apie Blekvelų šeimą. Motina mirė gimdydama. Tėvas dingo, ir žmonės šnibždėjo, kad jis mėgino nužudyti Keitę Blekvel, bet niekas nežinojo, ar tai tiesa. Laikraščiai tylėjo, pasirodė tik trumpa žinutė, jog po žmonos mirties Tonį Blekvelą dėl nervinio šoko teko paguldyti ligoninėn. Kai reporteriai atakuodavo daktarą Harlį, šis tepasakydavo:

– Jokių komentarų!

Kelios pastarosios dienos jam buvo siaubingos. Daktaras Harlis visada atsimins, kaip iškviestas kažką neaiškiai burbtelėjusio tarno, įsiveržė į Keitės kambarį. Netekusi sąmonės, ji gulėjo ant grindų, ant balto kilimo iš sužeistos krūtinės ir kaklo sruveno kraujas. Tonis, atlapojęs spintų dureles, lyg robotas į skutelius plėšė motinos suknias.

Tik pažvelgęs į Keitę, daktaras Harlis puolė prie telefono ir iškvietė greitąją. Atsiklaupęs jis bandė apčiuopti pulsą ir pagaliau pajuto silpną tvinkčiojimą. Jos veidas pamėlynavo: ištiko šokas. Daktaras skubiai suleido adrenalino ir natrio bikarbonato injekciją.

– Kas atsitiko? – paklausė jis.

Tarno veidu žliaugė prakaitas.

– N... nežinau. Ponas Blekvelas paprašė kavos, buvau virtuvėje ir staiga išgirdau šūvius. Užbėgau laiptais ir ant grindų pamačiau ponią Blekvel. Prie jos stovėjo ponas Blekvelas ir kartojo: „Tau daugiau neskaudės, mama. Pykčio nebėra. Aš jį užmušiau“. O po to priėjo prie spintos ir ėmė plėšyti jos rūbus.

Daktaras Harlis atsisuko į Tonį:

– Ką tu darai?

Šis čerkštelėjo žirklėmis.

– Padedu motinai. Žlugdau kompaniją. Juk žinote, tai kompanija nužudė Marianą!

Ir toliau susikaupęs naikino kostiumus.

Atskubėjusi greitoji nuvežė Keitę į mažą „Kriugeriui Brentui“ priklausiusią privačią ligoninę. Operacijos metu jai keturis kartus perpylė kraują.

Vos įveikę Tonį, trys sanitarai įgrūdo jį į kitą mašiną. Tik po injekcijos jis nurimo. Greitosios gydytojas iškvietė policiją, ir daktaras paprašė Bredo Rodžerso išsiaiškinti. Harlis stebėjosi, kaip Rodžersui pavyko pasiekti, kad gandai nepatektų spaudon. Daktaras nuvyko ligoninėn pas Keitę.

– Kur mano sūnus? – išvydusi Džoną, sušnibždėjo ji.

– Juo pasirūpins, Keite. Viskas gerai. Tonį išsiuntė į privačią Konektikuto sanatoriją.

– Džonai, kodėl jis mėgino mane nužudyti. Kodėl? – su nepakeliama kančia ištarė Keitė.

– Kaltina jus Marianos mirtimi.

– Bet tai beprotybė.

Džonas Harlis nieko neatsakė.

„Jis kaltina jus Marianos mirtimi..."

Daktarui išėjus, Keitė dar ilgai mintyse ginčijosi su juo. Tai netiesa, netiesa. Ji mylėjo Marianą, juk ši teikė Toniui laimę. Viskas, ką dariau, buvo tik tau, sūneli, visos mano svajonės tik apie tave. Kodėl nesupratai? Ir anksčiau sūnus jos nekentė. Keitės širdį draskė toks skausmas, kad nesinorėjo gyventi. Bet reikia laikytis. Ji visada pasielgdavo tinkamai. Tai kiti klysta. Vienatvė užmušė motiną, bet ne Keitę. Ji susitvarkys, išgyvens. Ir kompanija kaip ir anksčiau klestės.

Penktoji knyga

EVA IR ALEKSANDRA

1950–1975-ieji

23 dalis

Keitė pamažu sveiko. Tikėdama gydomąja jūros ir saulės jėga, ji išvyko į „Kedrų Kalvą“. Tonį ji perkėlė į privačią psichiatrinę gydyklą, kur juo labai rūpinosi. Keitė išsikvietė Paryžiaus, Vienos ir Berlyno psichiatrus, bet nuosprendis buvo nenuginčijamas: jos sūnus visada liks paranoiku, žmogžudystės manijos apsėstu šizofreniku.

– Į medikamentus ir gydymą jis nereaguoja, šėlsta. Tenka riboti jo laisvę.

– Kaip riboti? – paklausė Keitė.

– Jo palatos sienos padengtos storu veltinio sluoksniu. Tramdomųjų marškinių beveik nenuvelkame.

– Ar tai būtina?

– Kitaip, ponia Blekvel, jis užmuš bet ką.

Keitei suskaudo širdį. Ne apie jos mieląjį berniuką jiedu kalbėjosi. Tas nepažįstamasis, pavojingas maniakas – nejaugi Tonis?

– Nejaugi nieko neįmanoma padaryti?

– Jis nepakaltinamas. Leidžiame narkotikus, bet tik poveikiui susilpnėjus, jis vėl pašėlsta. Toliau taip gydyti negalime.

Keitė net pašoko:

– Ką jūs siūlote, daktare?

– Tokiais atvejais stebuklingai pasibaigia smegenų operacijos.

Keitė net krūptelėjo:

– Pašalinti nedidelę smegenų dalį? Lobotomija?

–Taip. Jūsų sūnaus organizmas puikiai funkcionuos, tik Tonis nepatirs stiprių neigiamų emocijų...

Keitė įdėmiai klausėsi. Nejaukią tylą išsklaidė Geris Morisas, jaunas Meningerio klinikos gydytojas:

– Žinau, ponia Blekvel, kad jums labai sunku, gal norite apgalvoti?

– Bet jei kančių kitaip nutraukti neįmanoma, – tarė Keitė, – operuokit.

Specialiai atskridęs iš Miuncheno, Frederikas Hofmanas nusprendė pasiimti anūkes į Vokietiją. Keitei pasirodė, kad po Marianos mirties jis paseno 20–čia metų. Ji gailėjosi Hofmano, bet atiduoti Tonio vaikus?!

– Frederikai, joms reikia moteriškos globos. Mariana būtų norėjusi, kad jos augtų čia. Bet kada galėsite atvažiuoti ir jas aplankyti.

Pagaliau ji įtikino Frederiką.

Dvynes atvežė į Keitės namą, vienas kambarių jau buvo paruoštas. Keitė pati kalbėjosi su visomis kandidatėmis ir pagaliau išrinko tarnaitę, jauną prancūzę Solanžą Djun.

Vyresniąją pavadino Eva, jaunėlę – Aleksandra. Jos buvo panašios lyg du vandens lašai. Keitė negalėjo atsidžiaugti tuo stebuklu. Mažylės gerai vystėsi, abi buvo nuovokios, nors iškart Eva pasirodė vyresnė už Aleksandrą. Anksčiau pradėjo šliaužioti, kalbėti ir vaikščioti. Aleksandra uoliai vijosi seserį, bet visada buvo antra. Ji žavėjosi Eva ir stengėsi būti panaši.

Keitė labai daug laiko skirdavo mergaitėms: jų draugijoje pajaunėdavo. Ir vėl pasidavė fantazijoms.

„Kada nors, vieną nuostabią dieną, aš pasensiu ir panorėsiu ramybės..."

Pirmąjį mažylių gimtadienį Keitė surengė iškilmingai. Kiekvienai iškepė po tortą, jos gavo daugybę dovanų nuo šeimos draugų, kompanijos tarnautojų ir tarnų. Keitė net nepajuto, kaip mergytėms suėjo dveji. Nuostabu, kaip greitai auga vaikai! Kasdien jų charakteriai vis labiau skyrėsi: Eva buvo stipresnė ir ryžtingesnė už Aleksandrą. Drovi ir kukli Aleksandra bandė mėgdžioti seserį. Keitė dažnai dėkojo likimui, kad, netekusios tėvų, mergaitės bent galės viena kitai padėti.

Penktojo gimtadienio išvakarėse Eva mėgino nužudyti Aleksandrą.

Biblijoje pasakyta:

„... ir jos įsčiose susigrūmė sūnūs... Viešpats tarė jai: tavo įsčiose dvi gentys ir iš tavo įsčių kils dvi skirtingos tautos. Viena tauta bus stipresnė už kitą ir didesnė tarnaus mažesnei..."

Bet Eva neturėjo nė menkiausio noro tarnauti jaunesnei seseriai. Eva visą laiką nekentė Aleksandros. Ją užplūsdavo pyktis, matant, kad kažkas kelia seserį ant rankų, glamonėja ar ką nors dovanoja. Eva jautėsi apgauta, nuvilta. Ji norėjo visko – meilės ir ją supusių nuostabių daktų. Ji nekentė Aleksandros už panašumą, vienodus rūbus, pavogtą dėmesį, priklausantį tik jai. Net gimtadienis buvo tą pačią dieną. Aleksandra dievino Evą, o ši ją už tai niekino. Aleksandros dosnumas, kilnumas kėlė Evai tik pasišlykštėjimą. Jai nieko netrūko, bet geidė atimti ir tai, kas priklausė Aleksandrai. Vakarais kartu su griežtąja Solanža Djun mergaitės privalėjo melstis, o Eva visada prašydavo Dievą, kad šis pasiųstų Aleksandrai mirtį. Laikas bėgo, bet Evos noras nesipildė.

Ir tada ji nusprendė pati viskuo pasirūpinti. Tuojau gimtadienis, ir Eva negalėjo pakęsti minties, kad vėl su seserimi teks dalintis šventė. Aleksandra vagia jos draugus, jos dovanas! Vadinasi, reikia kuo greičiau užmušti seserį.

Gimtadienio išvakarėse Eva gulėjo patale, įsitempusi nuo susijaudinimo. Sulaukusi, kol visi užmigs, ji priėjo prie Aleksandros:

– Aleksa, – sušnibždėjo ji, – eime į virtuvę pasižiūrėti gimtadienio tortų.

– Bet visi miega, – sumurmėjo Aleksandra, net neatsimerkusi.

– Mes nieko nepažadinsim.

– Panelė Djun supyks. Gal palaukim ryto.

– O aš noriu dabar. Eini su manim, ar ne?

Aleksandra jau snūduriavo. Jai visai nesinorėjo lįsti iš šilto patalo, leistis žemyn, bet sesuo gali įsižeisti.

– Gerai, eime, – sutiko ji.

Abi mergaitės vilkėjo rožines nailonines pižamas.

– Tyliau, – paliepė Eva, – netriukšmauk.

– Gerai, – pažadėjo Aleksandra.

Ant pirštų galiukų jos išėjo iš kambario, ilgu koridoriumi prasėlino panelės Djun kambarį, stačiais laiptais nusileido į didžiulę virtuvę, kurioje stovėjo dvi dujinės viryklės, šešios krosnys, trys šaldytuvai ir gigantiškas šaldiklis.

Šaldytuve Eva surado du virėjos ponios Tailer iškeptus tortus. Ant vieno puikavosi užrašas: „Su gimtadieniu, Aleksandra“, ant kito – „Su gimtadieniu, Eva“.

„Kitais metais, – džiaugsmingai pagalvojo Eva, – bus tik vienas tortas“.

Ištraukusi Aleksandros tortą, padėjo jį ant mėsos kapojimui skirtos kaladės, iš stalčiaus ištraukė krūvą spalvotų žvakučių.

– Ką tu darai? – nustebo Aleksandra.

– Noriu pažiūrėti, kaip jis atrodo su uždegtomis žvakutėmis, – paaiškino Eva, kišdama žvakes į tortą.

– Nereikia, Eva, sugadinsi tortą. Ponia Tailer supyks.

Ištraukusi kitą stalčių, Eva paėmė dvi dideles degtukų dėžutes.

– Eime, padėsi man.

– Aš noriu miego.

– Puiku! – supyko Eva. – Bėk miegoti, kvaila pele! Pati susidorosiu.

Aleksandra sudvejojo:

– Ką man daryti?

Eva įteikė jai dėžutę:

– Uždek žvakutes!

Aleksandra bijojo ugnies. Abi mergaites nuolat mokė nežaisti su degtukais, pasakojo baisiausias istorijas apie nepaklusnius vaikus. Bet ji bijojo pyktis su Eva ir pakluso.

Eva akylai stebėjo seserį.

– Kvailute, reikėjo degti iš kitos pusės! – sušuko ji.

Stovėdama nugara į Evą, Aleksandra pasilenkė virš torto, kad pasiektų paskutinę žvakutę. Ši čirkštelėjo degtuką ir įkišo dėžutėn. Degtukas užsiplieskė. Eva numetė juos ant Aleksandros kojų ir pižama tuoj pat užsidegė. Nesupratusi, kas vyksta ir pajutusi siaubingą skausmą, Aleksandra pažvelgė žemyn šaukdama:

– Padėkitė! Padėkite!

Eva lyg užburta spoksojo į liepsnojančią medžiagą, pati netikėdama, kad planas pavyko. Iš baimės Aleksandra negalėjo pajudėti.

– Nejudėk! – liepė Eva. – Tuojau atnešiu kibirėlį vandens!

Ir su baikščia viltimi širdyje išbėgo.

Tik siaubo filmo dėka Aleksandra liko gyva. Blekvelų virėją ponią Tailer į kiną pakvietė policijos seržantas, su kuriuo ji

retkarčiais leisdavo malonias valandas lovoje. Bet būtent tą dieną ekrane nuolat šmėžavo subjauroti kūnai ir lavonai: neiškentusi ponia Tailer nelaukė, kol žudikas nupjaus aukai galvą:

– Tau, Ričardai, turbūt visa tai įprasta, bet aš nebegaliu.

Seržantas Ričardas Dovertis nenoriai nusekė paskui damą.

Prie Blekvelų namų porelė atsidūrė valanda anksčiau, nei tikėjosi. Atvėrusi atsarginio įėjimo duris, ponia Tailer išgirdo Aleksandros aimanas ir suskubo virtuvėn. Laimei, nei ponia Tailer, nei seržantas nepasimetė. Dovertis šoko prie mergaitės, nuplėšė liepsnojančius marškinius. Kojos ir šlaunys buvo apdegusios, bet daugiau ugnis nespėjo pasidarbuoti. Netekusi sąmonės, Aleksandra parkrito. Ponia Tailer ant degančių grindų išpylė ąsotį vandens.

– Iškviesk greitąją! – paliepė seržantas.

– Ponia Blekvel namie?

– Tikriausiai miega.

– Pažadink.

Tik iškvietusi greitąją, ponia Tailer išgirdo riksmą: isteriškai raudodama su puodu vandens įbėgo Eva.

– Aleksandra mirė? – aimanavo ji. – Kur Aleksandra?

Ramindama mergaitę, ponia Tailer ją apkabino.

– Ne, brangioji. Nieko bloga. Greit pasveiks!

– Tai aš kalta, – kūkčiojo Eva. – Ji norėjo uždegti žvakutes. Neturėjau jai leisti.

Ponia Tailer paglostė Evą:

– Neverk, mieloji. Tu nekalta.

– Aš n... netyčia numečiau degtukus, o Aleksa užsidegė. Tai buvo baisu!

Pažvelgęs į Evą, seržantas Dovertis su gailesčiu atsiduso:

– Vargšas vaikas!

– Antro laipsnio nugaros ir kojų nudegimas, – pasakė daktaras Haslis Keitei, – bet ji pasveiks. Turime puikių vaistų. Laimė, kad jie laiku suspėjo! Galėjo baigtis tragiškai.

– Žinau, – linktelėjo Keitė.

Pamačiusi Aleksandros nudegimus, ji niekaip negalėjo atsigauti. Minutėlę padvejojusi, ji visgi pratarė:

– Džonai, aš labiau nerimauju dėl Evos.

– Ji irgi nudegė?

– Ne. Fiziškai Eva sveika, bet vargšė mergaitė kaltina save. Kasnakt ji sapnuoja košmarus! Turiu ją užmigdyti. Bijau pakenkti. Eva tokia jautri!

– Vaikai labai greit užmiršta tokius dalykus, Keite. Jeigu kils kokių nors rūpesčių, tik pasakykite.

– Ačiū, – su palengvėjimu ištarė Keitė.

Iš tiesų Eva buvo labai nuliūdusi. Šventę atidėjo, ir vėl viskas per Aleksandrą!

Sesuo greitai sveiko, randų neliko. Evos nekankino kaltės jausmas, juk Keitė patikino: „Kiekvienam gali taip atsitikti, brangioji. Negali savęs kaltinti".

Eva niekada dėl nieko nesigraužė. Ir velnias atnešė tą ponią Tailer! Tokį puikų planą sugadino!

Tonis gyveno sanatorijoje, įsikūrusioje puikioje, miškingoje Konektikuto vietovėje. Kas mėnesį Keitė ten nuvažiuodavo. Lobotomija pavyko – Tonis nebesiplėšė, nemėgino nieko žudyti. Jis pažindavo Keitę, visada mandagiai paklausdavo apie dukteris, bet niekada nenorėjo jų pamatyti. Jis visai niekuo nesidomėjo ir, regis, buvo patenkintas gyvenimu. Ne laimingas. Būtent patenkintas. Bet ar reikėjo jam ko?

Kartą Keitė paklausė gydyklos viršininko pono Bergerio:

– Nejaugi visą dieną Tonis nieko neveikia?

– Na ką jūs, ponia Blekvel. Jis valandų valandas piešia.

Jos sūnus, galėjęs užkariauti visą pasaulį, sėdi ir bukai terlioja dažais drobę. Keitė stengėsi negalvoti apie veltui iššvaistytą Tonio gyvenimą, užgęsusį protą.

– Ką jis piešia?

Sutrikęs ponas Bergeris kostelėjo:

– Neįmanoma suprasti, ponia Blekvel.

24 dalis

Per kitus dvejus metus Keitė itin rūpinosi Aleksandra. Jai vis kas nors atsitikdavo, nemalonumai pylėsi lyg iš kibiro. Vasaros atostogas mergaitės praleido Blekvelų dvare Bahamų salose, ir ten, žaisdama baseine su Eva, Aleksandra vos nenuskendo; laimė, sodininkas buvo netoliese. Po metų, kai abi seserys išsiruošė keliauti po kalnus, Aleksandra sugebėjo paslysti ant stataus skardžio ir išsigelbėjo tik todėl, kad užsikabino už ten augusių krūmų.

– Prašau tavęs, prižiūrėk seserį, – paliepė Keitė Evai. – Ji ne tu, vis papuola į bėdą.

– Žinau, – rimtai linktelėjo Eva. – Aš jos nepaliksiu, senele.

Keitė mylėjo abi anūkes, bet skirtingai. Joms buvo jau

septyneri, abi neįtikėtinai gražios, ilgais, švesiais, puriais plaukais, dailių veidelių ir Makgregorų akių. Iš pažiūros panašios, bet iš tiesų labai skirtingos! Aleksandros drovumas priminė Keitei Tonį, o Eva buvo panaši į ją – tokia pat stipri, užsispyrusi, pasitikinti savimi.

Į mokyklą jos važiuodavo šeimyniu Rols Roisu. Aleksandrai buvo nejauku pagalvojus, kad klasiokai pamatys automobilį ir vairuotoją; Eva švytėjo iš laimės.

Kiekvieną dieną Keitė mergaitėms duodavo smulkių pinigų, bet reikalavo, kad jos užrašytų, kur tuos pinigus išleido. Evai niekada nelikdavo nė centro, ir ji skolindavosi iš Aleksandros, o kad močiutė nepastebėtų, išlaidų knygoje ištaisydavo skaičius. Keitė, kaip ir visada, viską suprato, bet žiūrėjo atlaidžiai. Tik septyneri, o jau tokia gabi buhalterė.

Iš pradžių Keitė vylėsi, jog kada nors Tonis pasveiks, paliks gydyklą ir vėl sugrįš į „Kriugerį Brentą". Laikas bėgo, o svajonės taip ir liko neišsipildžiusios. Jai gražiai paaiškino, kad Tonis, net ir lydimas sanitarų, niekada nebebus normaliu žmogumi. Ėjo 1962-ieji; kompanija klestėjo ir plėtėsi. Gabių vadovų labai trūko. Keitė šventė 70-metį. Jos plaukai visiškai pražilo, nors figūra ir grakštumas liko. Bet Keitė suvokė: jau greit išauš diena ir teks išeiti. Turiu būti pasiruošusi. Reikia išsaugoti kompaniją – šeimos gerovės garantą... Bredas Rodžersas – puikus darbuotojas. Teks laukti, kol dvynės galės perimti valdžią. Keitė prisiminė Sesilio Rodso žodžius: „Taip mažai padaryta – tiek daug dar reikia nuveikti".

Mergaitėms jau buvo dvylika metų. Greit suaugs. Keitė visada daug laiko praleisdavo su anūkėlėmis, bet dabar buvo itin dėmesinga: reikia nuspręsti.

Velykoms jos visos išskrido kompanijos lėktuvu į „Kedrus". Mergaitės pabuvojo beveik visuose šeimos dvaruose, išskyrus Johanesburgo, bet mylimiausia vieta liko „Kedrų Kalva": čia galėjai iki soties prisilakstyti, paplaukioti, pasivažinėti vandens slidėmis. Kaip įprasta, Eva paprašė leisti pasiimti kelias drauges, bet šį kartą Keitė nesutiko. Senelė, ta paslaptinga, valdinga moteris, nuo kurios priklausė viskas, kurios bijojo tarnai ir pavaldiniai, tas dienas panoro praleisti tik su anūkėmis.

Mergaitės suprato, kad atsitiko kažkas svarbaus: močiutė nuo jų nesitraukė, ėjo kartu pasivaikščioti, į paplūdimį, jodinėti, plaukioti jachta.

Seserys vis dar buvo labai panašios, bet dabar Keitė do-

mėjosi jų charakterių skirtumais. Sėdėdama verandoje ir stebėdama, kaip mergaitės žaidžia tenisą, ji galutinai nusprendė. Eva gimė lydere, Aleksandra visada liks vykdytoja; Eva atkakliai siekia tikslo, Aleksandra lankstesnė, paklusnesnė. Eva – puiki sportininkė, o Aleksandrai pastoviai kažkas nutinka. Štai, visai neseniai, kai mergaitės plaukiojo nedidele burine valtimi, o Eva vairavo, vėjas netikėtai pakeitė kryptį, burė išsiskleidė; trinktelėjo į galvą nespėjusiai pasilenkti Aleksandrai, ši iškrito už borto ir vos nenuskendo. Atsitiktinai netoliese plaukusios kitos valties įgula padėjo Evai ištraukti seserį. Keitė vis pagalvodavo: nejaugi Aleksandra tokia dėl to, kad gimė trim minutėm vėliau? Bet dabar priežastys nebesvarbios. Keitė pagaliau nusprendė: savo pinigus ji patikės Evai, o suma pakankamai didelė – dešimt milijardų dolerių. Reikia surasti jai tinkamą jaunikį, ir, kai Keitė liausis dirbusi, „Kriugerį Brentą" valdys Eva. O Aleksandra galės ramiai gyventi, mėgautis turtais ir rūpintis daugybės Keitės įsteigtų labdaros fondų ir įstaigų veikla. Taip taip, būtent tai labai tiks Aleksandrai. Tokia gera miela mergaitė! Pirmas žingsnis, įgyvendinant planus, buvo surasti Evai gerą mokyklą. Ji išsirinko „Brajerkrosą", puikią mokymo įstaigą Pietų Karolinoje.

– Abi mano anūkės – puikios mergaitės, – pareiškė Keitė direktorei ponia Čendler, – bet jūs pastebėsite, kad Eva gabesnė. Ji labai imli, ir aš tikiuosi, kad daugiau dėmesio skirsite jai.

– Ponia Blekvel, visiems mūsų mokiniams tenka vienodas dėmesys. Jūs paminėjote tik Evą, o kaipgi Aleksandra?

– Aleksandra? Mielas vaikas!

Pora atsainių žodžių apibūdinusi kitą anūkę, Keitė pakilo:

– Aš nuolat domėsiuosi jų pasiekimais.

Ir direktorė kažkaip keistai suvokė, jog ką tik buvo įspėta. Abi mergaitės buvo sužavėtos naująja mokykla, ypač Eva. Ji mėgavosi laisve, galimybe ištrūkti iš namų, toliau nuo močiutės griežtos priežiūros ir Solanžos Djun globos. „Brajerkroso" režimas buvo griežtas, bet Eva nekreipė į tai dėmesio, ji jau seniai buvo pratusi apeiti pačias griežčiausias taisykles. Erzino tik viena – Aleksandros buvimas. Išgirdusi, kad jas siunčia į mokyklą, ji maldaujamai paklausė:

– O galima man vienai važiuoti? Na prašau, močiute.

– Ne, brangioji, – atsakė Keitė. – Geriau, jei Aleksandra bus su tavimi.

– Kaip liepsi, močiute, – slėpdama kylantį pyktį, sutiko Eva.

Keitės akivaizdoje ji visada stengėsi būti mandagi ir mylinti mergaitė, puikiai žinodama, kurioj pusėj jėga. Tėvas – gydykloje uždarytas psichopatas, motina mirė. Visi pinigai senės rankose. Eva žinojo, kad jie turtingi, nors neturėjo supratimo, kiek šeima turi pinigų. Užtektinai, kad nuspirktų viską, ko tik ji geidė. Eva taip mėgo parėdus ir brangenybes. Beliko viena kliūtis – Aleksandra.

Vienas mėgiamiausių dvynių užsiėmimų buvo kiekvieną rytą eiti į jodinėjimo pamokas. Dauguma mergaičių turėjo nuosavus žirgus, ir Keitė gimtadieniui anūkėms padovanojo dvi kumelaites. Džeromas Deivis kantriai mokė dvynes visų jodinėjimo bei jojimo su kliūtimis gudrybių. Tarp jo buvusių mokinių pasitaikė net pasaulinio lygio varžybose iškovojusių aukso medalius, ir Džeromas neklysdamas atpažindavo raitelius iš prigimties.

Naujoji mokinė Eva Blekvel buvo kaip tik tokia. Jai nereikėjo galvoti ar įtempti pavadžius, ar kilstelėti nuo balno. Eva tartum suaugdavo su savo žirgu, ir kai puikus žirgas pakildavo virš barjero, auksiniai mergaitės plaukai plaikstėsi vėjyje kaip žėrinti vėliava. Reginys buvo išties nuostabus. Žiūrėdamas į ją, Deivis susižavėjęs galvojo, kad tokios niekas pasaulyje nesustabdys.

Jaunajam Toniui labiau patiko Aleksandra. Ponas Deivis stebėjo, kaip laukdama savo eilės Aleksandra balnoja žirgą. Ant rankovių seserims buvo prisiūtos skirtingų spalvų juostelės, kad lengviau galėtum atskirti: Eva padėjo Aleksandrai įtempti žąslus. Tonis sukosi aplink kitą kumelaitę. Tuo metu Deivį pakvietė prie telefono, todėl niekas negalėjo pasakyti, kas gi įvyko iš tikrųjų.

Kaip iš pasakojimų suprato Džeromas Deivis, Aleksandra sėdo ant kumelaitės, apjojo manieže ir pasiruošė pirman šuoliui, bet žirgas netikėtai stojo piestu, ir Aleksandra krisdama trenkėsi į sieną, prarado sąmonę ir visai atsitiktinai išvengė smūgio kanopa į galvą. Tonis nunešė Aleksandrą į kabinetą, kur mokyklos gydytojas nustatė mergaitei nedidelį smegenų sutrenkimą.

– Lūžių nėra, nieko baisaus, – pareiškė jis.

– Rytoj ji vėl galės jodinėti.

– Bet ji per plauką liko gyva! – suaimanavo Eva.

Ji nesitraukė nuo sesers. Ponia Čendler pagalvojo, kad tokį

prisirišimą nedažnai pamatysi mūsų laikais. Išties jaudinantis reginys!

Kai ponas Deivis užėjo į aptvarą, norėdamas nubalnoti Aleksandros kumelaitę, ant pabalnės pastebėjo kraujo dėmes. Pakėlęs ją, jis aptiko sukneţintą alaus skardinę, kurios aštrios briaunos nuo balno svorio buvo giliai susmigusios į gyvulio nugarą. Jis tuoj pat apie tai pranešė poniai Čendler, kuri nedelsdama įsakė išsiaiškinti, kaip tai galėjo atsitikti. Buvo apklaustos visos tada manieže buvusios mergaitės.

– Esu įsitikinusi, – pareiškė ponia Čendler, – tai padaręs norėjo tik pajuokauti. Bet pasekmės galėjo būti baisios. Norėčiau sužinoti kaltininko pavardę.

Niekas neprisipažino ir direktorė pradėjo kviesti kabinetan po vieną, bet mergaitės tvirtino nieko nemačiusios. Kai atėjo Evos eilė, jos elgesys pasirodė keistokas.

– Tu nežinai, kas tai galėjo padaryti? – paklausė ponia Čendler.

Eva nuleido akis.

– Nenorėčiau kalbėti apie tai, – sušnibždėjo ji.

– Vadinasi, tu vis dėlto kažką pastebėjai?

– Prašau, ponia Čendler...

– Eva, Aleksandra galėjo sunkiai susižeisti. Taip padariusią mergaitę reikia nubausti.

– Mergaitės nekaltos.

– Ką tu turi galvoje?

– Tai Tonis.

– Trenerio padėjėjas.

– Taip, ponia. Aš mačiau. Pagalvojau, kad jis įtempia žąslus. Aš įsitikinusi, kad Tonis nebuvo sumanęs nieko pikta. Aleksandra amžinai iš jo šaiposi. Gal norėjo ją pamokyti? Ak, ponia Čendler, kam jūs privertėte mane viską papaskoti?! Dabar per mane Toniui klius!

Nelaiminga mergaitė, atrodė, puls isterijon.

Ponia Čendler atsistojo ir, apėjusi stalą, priglaudė Evą.

– Nieko, viskas gerai, Eva, tu teisingai pasielgei. Daugiau negalvok apie tai, eik į savo kambarį.

Kitą dieną į maniežą atėjusias mergaites pasitiko naujas trenerio padėjėjas.

Po kelių dienų mokykloje įvyko dar vienas nemalonumas. Kelias mergaites užtiko rūkant marihuaną, ir viena jų apkaltino Evą, kad būtent ji į mokyklą atneša ir pardavinėja narkotikus.

Eva tai piktai neigė. Ponia Čendler apieškojo mergaičių kambarį ir Aleksandros spintelėje rado paslėptą marihuaną.

– Vis tiek netikiu, kad tai ji, – tvirtino Eva. – Kažkas jai pakišo marihuaną. Aš tiksliai žinau.

Direktorė apie viską pranešė Keitei ir ši ilgai žavėjosi Evos atsidavimu seseriai. Tikra Makgregor!

Kai mergaitėms sukako penkiolika, jų garbei Keitė surengė ištaigingą balių. Jau laikas išvesti Evą į žmones, tegu jaunimas susipažįsta su anūke! Štai kodėl visiems apylinkės vaikinams iš gerų šeimų buvo išsiuntinėti pakvietimai.

Tokio amžiaus berniukai mergaitėmis dar nesidomi, bet Keitė pati norėjo, kad jaunuoliai susipažintų ir susidraugautų. Galbūt kaip tik kuris nors iš šių berniukų kada nors taps Evos vyru ir padės užtikrinti „Kriugerio Brento" ateitį.

Aleksandra nemėgo triukšmingų sambūrių, bet, nenorėdama skaudinti močiutės, prisivertė apsimetinėti, kad linksminasi. Eva, priešingai, dievino vakarėlius. Ji mėgo puoštis, džiaugėsi gerbėjų dėmesiu. Aleksandrai labiau patiko skaityti ir tapyti. Valandų valandomis ji žiūrinėjo „Kedruose" kabojusius tėvo paveikslus, gailėdamasi, kad visiškai nepažino jo iki ligos. Tėvas pasirodydavo visada, lydimas sanitaro, bet negalėjai prisibelsti į jo sielą. Aleksandra matė mandagų, geranorišką nepažįstamąjį, kuris buvo pasiruošęs įtikti, bet neturėjo ką pasakyti dukterims. Senelis Frederikas Hofmanas gyveno Vokietijoje, bet sunkiai sirgo, ir dvynės retai jį matė.

Antraisiais mokymosi metais Eva pastojo. Keletą savaičių mergaitė blogai jautėsi ir rytais netgi praleisdavo pamokas. Sužinojusi, kad Evą dažnai pykina, prižiūrėtoja nusiuntė ją į medicinos kabinetą, o atlikęs tyrimus gydytojas tuoj pat išsikvietė ponią Čendler.

– Eva nėščia! – pranešė jis.

– Bet... jūs klystate! Kaip tai galėjo atsitikti?

– Kaip ir visada panašiais atejais, – ramiai paaiškino gydytojas.

– Bet juk ji visai dar vaikas!

– Tas vaikas greit taps motina, štai ir viskas.

Nepaisant tardymų, Eva narsiai tylėjo.

– Nieko nenoriu painioti į šią istoriją! – kartojo ji.

Būtent tokio atsakymo ponia Čendler ir tikėjosi.

Pagaliau Eva neištvėrė ir apsipylė ašaromis:

– Mane išprievartavo, – kūkčiojo ji.

Sukrėsta ponia Čendler pareikalavo:

– Kas jis?!

– Ponas Parkinsonas.

Anglų kalbos mokytojas.

Jei tie žodžiai būtų ne Evos, kurios sąžiningumu niekas neabejojo, ponia Čendler niekada nebūtų patikėjusi. Tylus, ramus Džozefas Parkinsonas buvo vedęs, turėjo tris vaikus ir dirbo mokykloje jau aštuonerius metus; poniai Čendler buvo sunku jį įtarti. Išsikvietusi Parkinsoną į kabinetą ir tik pažvelgusi į mokytoją, ji suprato: Eva sakė tiesą. Jis atsisėdo ant kėdės krašto; veidas nervingai trūkčiojo.

– Ar žinote, kodėl jus išsikviečiau, pone Parkinsonai?

– M... manau, taip.

– Tai dėl Evos.

– Taip. Aš... taip ir maniau.

– Ji sako, kad jūs ją išprievartavote.

Parkinsonas apstulbęs įsmeigė akis į direktorę.

– Išprievartavau?! Viešpatie! Jeigu ką ir išprievartavo, tai mane! – pašoko jis net nepastebėjęs, jog panaudojo netinkamus žodžius.

– Jūs nesuprantate, apie ką kalbate? – pasibaisėjusi paklausė ponia Čendler. – Vaikelis...

– Koks ji vaikelis?! – piktai suriko mokytojas. – Tai velnias!

Jis nusišluostė prakaitu žliaugiančią kaktą.

– Visą semestrą sėdėjo pirmame suole pakėlusi sijoną, o po pamokų lindo prie manęs, lyg katė, uždavinėdama šimtus beprasmiškų klausimų. Aš ir nesiruošiau į ją rimtai žiūrėti. Bet prieš pusantro mėnesio, kai mano žmonos ir vaikų nebuvo namie, mergaitė atėjo pas mane... – jo balsas nutrūko:

– Jėzau! Negalėjau susitvardyti!

Ir Parkinsonas pratrūko rauda. Evą atvedė į kabinetą. Ji buvo rami, nesutrikusi. Pažvelgė ponui Parkinsonui į akis, ir tas neištvėręs nusisuko. Kabinete sėdėjo ponia Čendler, jos pavaduotojas ir miestelio policijos viršininkas.

Policijos viršininkas švelniai paklausė:

– Eva, gal papasakotum mums, kas atsitiko?

– Taip, pone, – nekeldama balso atsakė Eva. – Ponas Parkinsonas pasakė, kad nori pasikalbėti apie mano rašinį. Paprašė, kad sekmadienį pas jį ateičiau. Po to pasiūlė kažką pasižiūrėti miegamajame ir aš nuėjau paskui. Jis parmetė mane ant lovos ir...

– Melas! – suriko Parkinsonas. – Viskas buvo ne taip! Visai ne taip!

Teko pakviesti Keitę ir viską jai paaiškinti.

Visų labui buvo nuspręsta bylos nekelti. Poną Parkinsoną atleido, ir šis per 48 valandas turėjo palikti valstiją. Keitė susitarė, kad privačioje klinikoje Evai padarytų abortą. Po to, niekam nežinant, vietiniame banke išpirko mokyklos užstatą, ir dėl nesumokėtų skolų direktorė prarado nuosavybės teisę. Tai sužinojusi, Eva atsiduso:

– Man labai gaila, močiute, mokykla buvo iš tiesų gera.

Po kelių savaičių, kai Eva atsigavo po operacijos, mergaitės išvyko į Šveicarijos moyklą, „Fervudo" institutą, netoli Lozanos.

25 dalis

Bet niekas negalėjo užgesinti žiaurumo ugnies Evos širdyje ir to priežastis buvo ne tik nepatenkinti nauji seksualiniai poreikiai: troškimas gyventi, sužinoti viską pasaulyje buvo jai svarbiausi. Pats gyvenimas tapo jos meilužiu; kol ji jauna ir nuostabi, reikia užkariauti viską, kas tik įmanoma. Eva pavydėjo visiems: ėjo į baletą ir nekentė balerinos už tai, kad ne ji, Eva, šoka scenoje, ne jai ploja publika. Ji norėjo būti mokslininke, dailininke, chirurge, lakūne, aktore, veržėsi padaryti viską geriau už kitus, geriau nei kas nors pasaulyje. Eva troško visko iš karto, ir laukti ji nenorėjo.

Netoli mokyklos buvo berniukų mokykla. Evai dar nebuvo sukakę septyniolika, o jau visi studentai ir beveik visi dėstytojai su ja permiegojo. Ji flirtavo su kiekvienu ir niekam nesipriešino, tik dabar pasirūpindavo apsauginėmis priemonėmis, nenorėjo vėl papulti į nemalonią istoriją. Seksas jai teikė didžiulį maloṇumą, bet ne tiek pats aktas, kiek jo teikiamas pranašumas prieš vyrus. Eva piktybiškai džiūgavo, pastebėjusi maldaujančius žvilgsnius berniukų ir vyriškių, norėjusių tik vieno – nusitempti ją į lovą ir paimti. Merginai patiko erzinti jaunuolius, vesti juos iš proto, klausyti melagingų priesaikų, kurias jie lengvai žarstė, kad tik pasiektų savo. Bet daugiausia džiaugsmo Evai teikė jos pačios jėga. Ji galėjo išdarinėti su vyrais viską – sukelti jiems nepasotinamą alkį tik vienu bučiniu ir sunaikinti vienu žodžiu, Evai jų nereikėjo, priešingai, jiems reikėjo jos. Ji visiškai pakerėdavo savo meilužius ir tas nesivaržymo jausmas

svaigino. Pakalbėjusi su žmogumi vos kelias minutes, Eva jau žinojo visas jo silpnybes ir vertę. Ji jau seniai nusprendė: vyrai kvailiai, mulkiai, menkystos, visi aliai vieno.

Eva buvo graži, protinga, be to, didžiulio turto paveldėtoja ir todėl netrūko siūlančių ranką ir širdį, bet ji likdavo visiškai abejinga. Ją traukė tik tie berniukai, kurie patiko Aleksandrai.

Šokiuose, kurie šeštadieniais būdavo rengiami mokykloje, Aleksandra sutiko jauną simpatišką studentą prancūzą Renė Malo. Jis nepasižymėjo grožiu, bet buvo nekvailas ir jautrus; Aleksandra pagalvojo, kad dar niekada nebuvo sutikusi tokio įdomaus pašnekovo. Jiedu susitarė susitikti mieste kitą šeštadienį, septintą valandą.

Vakare, eidama miegoti, Aleksandra papasakojo Evai apie naująjį bičiulį.

– Jis nepanašus į kitus berniukus. Toks mielas ir drovus. Mes einame į teatrą kitą šeštadienį.

– Matyt, įsimylėjai, ar ne, sesyt? – paerzino Eva.

Aleksandra užsiplieskė:

– Mes ką tik susipažinom, bet atrodo... Apskritai, pati žinai.

Eva išsitiesė lovoje, pakišusi rankas po galva.

– Ne, nežinau. Papasakok, ar jis bandė tave temptis lovon?

– Eva! Jis visai ne toks! Juk sakiau!.. Jis... labai kuklus.

– Še, kad nori! Betgi tu iš tiesų įsimylėjai?

– Visai ne! Jau geriau nebūčiau tau pasakojusi!

– O aš džiaugiuosi, kad papasakojai! – nuoširdžiai prisipažino Eva.

Kai kitą šeštadienį Aleksandra atėjo prie teatro, Renė nebuvo. Ji pralaukė ilgiau nei valandą, nekreipdama dėmesio į praeivių žvilgsnius, jausdamasi puskvaile. Pagaliau viena pavakarieniavusi prastoje kavinėje, apgailėtina ir nelaiminga grįžo į mokyklą. Evos kambaryje nebuvo. Aleksandra skaitė, kol nesuskambėjo miegoti raginantis skambutis, paskui išjungė šviesą. Tik apie antrą valandą nakties ji išgirdo atsargius sesers žingsnius.

– Jau pradėjau nerimauti, – sušnibždėjo Aleksandra.

– Sutikau senus pažįstamus ir užtrukau. Na, kaip praėjo vakaras? Tikiuosi, viskas gerai?

– Tiesiog baisu. Ko gero, jis ir neprisiminė apie pasimatymą.

– Košmaras! – užjautė Eva. – Turėtum įsisąmoninti – negalima pasitikėti vyrais!

– O gal jam kas nors atsitiko, kaip manai?

– Ne, Aleksa. Turbūt rado merginą, kuri jam labiau patinka.

Aleksandra atsiduso. Tikriausiai Eva teisi. Mergina visai nenustebo – ji nesuvokė savo pačios grožio, žavesio ir gerumo. Visą savo gyvenimą Aleksandra likdavo Evos šešėliu. Ji dievino Evą, jai atrodė svaime suprantama, kad sesuo taip traukia vyrus. Aleksandra suvokė Evos pranašumą, bet jai ir į galvą neateidavo, kokių gudrybių sesuo griebdavosi, kad palaikytų šį jausmą ir aplinkiniams sudarytų panašų įspūdį jau nuo tada, kai dar jos abi buvo vaikai.

Nuo to laiko daug būdavo tokių nepavykusių pasimatymų. Aleksandrai patikę berniukai, rodos, atsakydavo tuo pačiu, bet paskui ji niekada jų nebematydavo. Vieną sekmadienį ji netikėtai gatvėje sutiko Renė. Tik pripuolęs prie merginos, jis paklausė:

– Kas atsitiko? Žadėjai paskambinti.

– Paskambinti? Apie ką tu?

Staiga suglumęs, Renė žengtelėjo atgal.

– Eva?..

– Ne, Aleksandra.

Jaunuolio veidas išraudo.

– Aš... atleiskit, turiu eiti.

Ir jis skubomis pasitraukė, palikęs priblokštą Aleksandrą, kuri nustėrusi žiūrėjo jam pavymui.

Vakare, kai apie šį atsitikimą ji papasakojo seseriai, ši patraukė pečiais:

– Matyt, jis kuoktelėjęs! Gerai, Aleksa, kad tu juo atsikratei!

Nors Eva manė perpratusi vyrų psichologiją, apie vieną jų silpnybę ji nepagalvojo, ir tai vos nesugadino reikalo. Nuo neatmenamų laikų vyrai buvo įpratę girtis savo pergalėmis ir mokyklos kursantai nebuvo išimtis. Jie valandomis galėjo aptarinėti Evos Blekvel privalumus:

– Ji mane taip išsekino, kad neįstengiau ir pajudėti!

– Šimtu balų nurungtų bet kokią kekšę!

– Tokios dar neturėjau...

– Velniai rautų, lovoje tiesiog tigrė!

Kadangi vos ne visi kursantai ir dauguma dėstytojų garsino Evos sekso meną, mokykloje greit pasklido gandai. Vienas mokyklos auklėtojų perpasakojo juos Fervudo instituto dėstytojai, o ši, savo ruožtu, viską perdavė direktorei poniai Kolins. Ištyru-

si, kad gandai ne iš piršto laužti, ji išsikvietė Evą pokalbiui akis į akį.

– Šios mokyklos reputacijai bus geriau, jeigu jūs tuoj pat ją paliksite.

Eva tokia apstulbusi įsistebeilijo į ponią Kolins, tarsi ši staiga būtų išėjusi iš proto.

– Niekaip nesuprantu, apie ką jūs čia šnekate?

– Apie tą liūdną faktą, kad jūs, kaip paaiškėjo, sugebėjote aptarnauti vos ne visą karinę mokyklą. Likusieji, matyt, užsiėmė eilę, nekantriai laukdami, kol juos priims.

– Per visą savo gyvenimą nesu girdėjusi tokio įžūlaus melo! – virpančiu iš pasipiktinimo balsu sukūkčiojo Eva. – Tik negalvokite, kad tylėsiu! Tuoj pat parašysiu močiutei, o kai ji sužinos...

– Nevarkite, – pertraukė direktorė. – Siūlyčiau nedaryti gėdos mokyklai, bet jeigu tuojau pat neišvyksite, nusiųsiu jūsų močiutei visų jaunuolių, turėjusių santykių su jumis, sąrašą!

– Norėčiau jį perskaityti!

Ponia Kolins tylėdama ištiesė Evai ilgą sąrašą. Ji atidžiai perskaitė, pastebėjusi, kad jame praleista ne mažiau septynių vardų, ir ilgai sėdėjo susimąsčiusi.

Galų gale ji pakėlė akis ir išdidžiai pareiškė:

– Tai aiškus sąmokslas prieš mano šeimą! Žinodami, kaip susikrims močiutė, jie stengiasi mane apjuodinti! Geriau jau išvažiuoti negu tai pakęsti!

– Labai protingas sprendimas, – sausai pastebėjo ponia Kolins. – Iš ryto vairuotojas nuveš jus iki oro uosto. Aš nusiųsiu telegramą jūsų močiutei, galite eiti.

Eva apsisuko, nuėjo durų link, bet sustojo, tartum nusmelkta netikėtos minties:

– O mano sesuo?

– Aleksandra gali likti.

Grįžusi po pamokų, Aleksandra pamatė, kad Eva kraunasi daiktus.

– Ką tu darai?

– Važiuoju namo.

– Namo? Semestro viduryje?

Eva truktelėjo pečiais:

– Aleksa, nejaugi nesupranti, kad mes čia tiktai tuščiai gaištame. Nieko nesimokom, tik užmušam laiką!

– Nejaugi tu tikrai taip manai, Eva? – nustebo Aleksandra.

– Visus metus aš apie tai tik ir galvoju! Jei ne tu, seniai būčiau metusi tą prakeiktą mokyklą! Bet tau čia taip patinka.

– Taip, bet...

– Atleisk, Aleksa, bet aš nebeištversiu. Noriu namo į Niujorką. Siaubingai pasiilgau.

– Tu pasakei poniai Kolins?

– Tik dabar.

– O ką ji apie tai mano?

– O ką tu galvoji?

– Žinoma, supyko. Bijo, kad dėl to liks kalta ji ir mokykla. Maldavo pasilikti.

Aleksandra prisėdo ant lovos krašto:

– Nežinau, ką pasakyti.

– Gali nieko nesakyti, tu čia niekuo dėta.

– Kaipgi! Jei tau čia blogai...

Ji netikėtai nutilo.

– Žinai, tu teisi. Laiko švaistymas. Kam reikalingi lotyniški linksniai?!

– Teisingai. Arba kam mokytis apie sumautą Hanibalą ar jo brolį?!

Aleksandra priėjo prie spintos, išsitraukė lagaminą.

– Aš neketinu tavęs prašyti važiuoti su manim, Aleksa, – nusišypsojo Eva, – bet džiaugiuosi, kad vykstam kartu.

Aleksandra paspaudė sesers ranką.

– Aš taipogi, Eva.

– Na štai, – nerūpestingai pasiūlė ji, – kol aš krausiu daiktus, paskambink močiutei ir pasakyk, kad rytoj mes atskrendam, paaiškink, kad čia paprasčiausiai neįmanoma gyventi! Paskambinsi?

– Žinoma... tik... – neryžtingai pridūrė Aleksandra, – tai jai nepatiks.

– Nesijaudink! – patikino Eva. – Aš žinau, kaip elgtis su močiute!

Aleksandra tuo neabejojo. Evai visada pavykdavo iš močiutės gauti viską. Betgi ar galėjo kas nors jai ko nors neduoti?!

Ji nuolankiai nuėjo prie telefono.

Keitė Blekvel turėjo daug draugų, priešų ir verslo partnerių aukštose visuomenės, finansų ir politikos sferose, ir per paskutiniuosius mėnesius jai teko išgirsti daug nemalonių gandų. Iš pradžių ji galvojo, kad tai pavydžių priešų apkalbos, bet gandai nesiliovė: labai jau dažnai Eva susitikinėjo su karinės mokyk-

los kursantais. Evai darė abortą, visi Evą vadino pasileidėle, amoralia mergele.

Išgirdusi, kad anūkės grįžta namo, Keitė su palengvėjimu atsiduso. Dabar bus įmanoma išsiaiškinti, iš kur tie prasimanymai.

Mergaičių atvykimo dieną Keitė pasiliko namie. Ji tuoj pat nusivedė Evą į svetainę.

– Išgirdau labai nemalonius gandus, – pradėjo ji, – ir norėčiau sužinoti, kodėl tave išmetė iš mokyklos.

Ji akylai stebėjo anūkę.

– Mūsų neišmetė, – teisinosi Eva, – mes su Aleksa nusprendėm išvažiuoti.

– Dėl nemalonumų su berniukais?

– Prašau, močiute, – maldavo Eva, – nereikia apie tai.

– Priversiu tave paaiškinti, ko prisivirei.

– Tai ne aš. Tai Aleksa.

Netikėtai Eva nutilo.

– Aleksa? Kalbėk! – reikalavo Keitė.

– Nebark jos, – suskubo Eva. – Aš įsitikinusi, ji nieko bloga nenorėjo. Tiesiog jai patinka apsimesti manimi, kaip vaikystėje. Aš ir nežinojau, kad taip atsitiks, bet štai mergaitės pradėjo apkalbinėti. Tarsi.. ji... susitikinėja su įvairiausiais vaikinais ir...

Pasimetusi Eva nuleido galvą.

– Apsimetinėja tavimi? – nustebusi tarė Keitė. – Bet kodėl tu neuždraudei?

– Aš mėginau, – suglumusi kūkčiojo Eva, – bet ji sakė, kad nusižudys. Ak, močiute, aš manau, kad Aleksa... kaip čia pasakius... šiek tiek... – Ji nutilo, bet prisivertė tęsti, – ... be pusiausvyros. Jeigu jūs pamėginsite su ja apie tai kalbėti, ji gali sau ką nors pasidaryti.

Ašarotose mėrginos akyse galėjai įžiūrėti didžiulią kančią. Keitei suspaudė širdį, žiūrint į nelaimingos anūkės veidelį.

– Eva, nereikia. Neverk, brangioji! Aš nieko nesakysiu Aleksandrai. Viskas liks tik tarp mūsų.

– Aš taip nenorėjau, kad jūs sužinotumėte ir nervintumėtės, – vėl pravirko Eva. – Nereikėjo prisipažinti!

Vėliau, prie arbatos, Keitė mąsliai nužiūrinėjo Aleksandrą. Tiesiog neįmanoma patikėti, kad tokia graži išvaizda slepia sugadintą natūrą! Vien jos neleistinas elgesys su berniukais – smerktinas. Bet suversti visą kaltę seseriai! Keitė siaubingai pasipiktino.

Tuos dvejus panelės Porter mokykloje praleistus metus, Eva apsukriai slapstėsi. Pamoka nepraėjo veltui – negali rizikuoti ateitimi. Svarbiausia – geri santykiai su močiute. Senutė ilgai netemps – greit septyniasdešimt devyneri, ir Eva bet kokiais būdais ruošėsi tapti jos paveldėtoja. Vienintele paveldėtoja.

Kai merginoms sukako dvidešimt vieneri, Keitė nuvežė jas į Paryžių ir pas Koko Šanel abiems užsakė naujų aprėdų, po to buvo šventiniai pietūs.

Restorane Eva susipažino su grafu Alfredu Morjė, įdomiu, žilstelėjusiu sportiškos išvaizdos keturiasdešimtmečiu ir jo žmona Vivjena, miela, malonia, geros reputacijos moterimi.

Eva nebūtų atkreipusi dėmesio į šią porą, jei ne atsitiktinai išgirsto pokalbio nuotrupa.

– Pavydžiu jums ir Alfredui, – tarė grafienei draugužė. – Pati laimingiausia pora, kokią tik žinau. Kiek metų jūs vedę? Dvidešimt penkerius?

– Kitą mėnesį sukaks dvidešimt šešeri, – už žmoną atsakė Alfredas, – ir aš tikriausiai vienintelis pasaulyje prancūzas ištikimas žmonai!

Visi, išskyrus Evą, nusijuokė. Likusį laiką ji nužiūrinėjo grafą Morjė ir Vivjeną, bet taip ir nesuprato, kuo žavi grafą ta senstanti dama raukšlėtu kaklu. Tikriausiai Alfredas tiesiog nebuvo sutikęs tikros moters ir bergždžiai giriasi savo ištikimybe! Eva nupsrendė mesti iššūkį.

Kitą dieną jis paskambino grafui Morjė įstaigon:

– Tai Eva Blekvel. Tikriausiai jūs manęs neatsimenate, bet...

– Kaip galėčiau jus užmiršti, vaikuti! Viena iš gražuolių Keitės Blekvel anūkių.

– Jūs man pataikaujate, grafe. Atleiskite, kad trukdau, bet teko girdėti, jog jūs puikus vynų žinovas. Norėčiau surengti pietus močiutės garbei, bet tai turi būti siurprizas.

Sumišusi ji nusijuokė:

– Isivaizduojate, kokie bus valgiai mes iškart nutarėme, o dėl vynų... gal sutiktumėte man paaiškinti?

– Maloniai, – tuoj pat atsakė Morjė. – Viskas priklauso nuo valgių. Jei pradėsite nuo žuvies, tuomet lengvas „Šabri"...

– Ak, tikriausiai aš neatsiminsiu. Gal galėtumėte man skirti keletą minučių? Gal galėtume kartu papietauti?

– Ko dėl senų draugų nepadarysi? Teks surasti valandėlę.

– Tai susitarėme?

Jiedu susitiko „Lasere“. Dešimtį minučių Eva klausėsi monotoniško vynų rūšių vardijimo ir pagaliau nebeiškentusi pareiškė:

– Aš jus įsimylėjau, Alfredai!

Apstulbęs grafas nutilo ir įsistebeilijo į merginą:

– Atleiskite.

– Aš pasakiau, kad įsimylėjau jus.

Pakėlęs taurę prie lūpų, grafas linktelėjo:

– Puikus vynas.

Paplekšnojo Evai per ranką ir nusišypsojo:

– Geri draugai turi vienas kitą mylėti.

– Aš ne apie tokią meilę kalbu, Alfredai.

Ir grafas, pažvelgęs į Evos akis, gerai tai suprato. Toks prisipažinimas jo nenudžiugino. Merginai tik dvidešimt vieneri, o jis nejaunas ir myli žmoną. Tiesiog neįtikėtina, kokios mintys aplanko šiuolaikinių mergužėlių galvas! Sėdėdamas priešais Evą, klausydamasis jos, grafas jautėsi labai nejaukiai, ypač todėl, kad retai susitikinėjo su tokiomis gražuolėmis, žavingomis moterimis.

Eidama į pasimatymą, Eva užsisegė smėlio spalvos sijoną, apsivilko žalią minkštos vilnos megztuką, gražiai pabrėžiantį standžią krūtinę. Ji buvo be liemenėlės, ir glotnus drabužis išryškino spenelius. Alfredas žiūrėjo į nekaltą jauną veidelį ir negalėjo rasti tinkamų žodžių.

– Betgi jūs... jūs net nepažįstate manęs.

– Aš svajojau apie jus nuo mažumės. Įsivaizdavau aukštą gražų riterį su žvilgančiais šarvais.

– Bijau, kad mano šarvai mažumėlę aprūdiję. Aš...

– Prašau, nesijuokite iš manęs, – melsdama šnibždėjo Eva. – Kai vakar jus pamačiau, negalėjau atplėšti akių ar apie ką nors galvoti, nemiegojau visą naktį. Visos mano mintys tik apie jus.

Eva beveik nemelavo. Ji iš tikrųjų visą naktį kūrė planus.

– Tiesiog nežinau, Eva, ką jums ir pasakyti. Mano santuoka laiminga. Aš...

– Dieve, kaip aš pavydžiu jūsų žmonai! Pati laimingiausia pasaulyje moteris. Norėčiau žinoti, Alfredai, ar ji tai suvokia.

– Žinoma, suvokia. Aš visą laiką jai apie tai tvirtinu.

Jis nervingai nusišypsojo, nežinodamas, kaip pakeisti pokalbio temą ir greičiau išeiti.

– Bet ar ji žino, ko jūs vertas? Ar įsivaizduoja, koks jūs

jausmingas? Ar rūpinasi jūsų laime? Aš dėl jūsų viską padaryčiau.

Grafas visiškai pasimetė.

– Jūs labai graži jauna moteris, – pradėjo jis, – ir kada nors būtinai sutiksite savo riterį žėrinčiais šarvais, o ne senais ir sūrudijusiais, ir tada...

– Aš jau radau ir noriu jam atsiduoti.

Išsigandęs, kad kad nors išgirs, Morjė skubomis apsidairė:

– Eva, meldžiu tyliau!

Mergina pasilenkė virš stalo.

– Daugiau nieko neprašau ir visą gyvenimą atsiminsiu mūsų susitikimą.

– Neįmanoma! – tvirtai pareiškė grafas. – Verčiate mane nejaukiai jaustis. Jaunos damos nepažįstamiems žmonėms neturi siūlyti tokių dalykų.

Eva apsipylė ašaromis.

– Tai štai, ką jūs apie mane galvojate! Manote, kad aš su visais iš eilės... mano gyvenime buvo tik vienas vyras, mes buvome susituokę.

Skaidrūs lašai ritosi per veidą...

– Toks geras švelnus ir mylintis. Ir žuvo kalnuose. Nukrito bedugnėn. Mano akyse. Tai buvo siaubinga.

Užjausdamas grafas Morjė suspaudė merginos pirštus:

– Man labai gaila.

– Jūs labai panašus į jį. Kai jus pamačiau, pasirodė, lyg Bilas būtų sugrįžęs! Padovanokite man vieną valandą! Ir daugiau mes niekada nebesusitiksime. Prašau, Alfredai! Prašau!

Grafas ilgai žvelgė į Evą, nežinodamas, ką atsakyti.

Pagaliau jis prancūzas, o koks prancūzas galėtų nuvilti gražią merginą?!

Jie praleido keletą valandų mažame viešbutyje Šv. Anos gatvėje. Ir nors grafas Morjė, kaip ir visi normalūs vyrai, buvo patyręs, tokios moters niekada neturėjo. Lovoje Eva buvo uraganas, demonas, pasiryžęs viskam. Baigiantis pasimatymui, grafas Morjė jautėsi išsunktas.

Besirengdama Eva paklausė:

– Kada vėl tave pamatysiu, brangusis?

– Aš tau paskambinsiu, – atsakė Morjė.

Jis net nežadėjo daugiau susitikinėti su ta moterimi. Joje buvo kažkas bauginančio, tamsaus, lyg po švytinčiu grožiu

slėptųsi blogis. Tokia pažintis galėjo blogai baigtis, ir grafas nenorėjo sužlugdyti savo šeimyninio gyvenimo.

Viskas būtų taip ir pasibaigę, bet išeinančius iš viešbučio Evą ir Morjė pastebėjo Elaisa Vanderleik, praėjusiais metais kartu su Keite Blekvel dirbusi labdaros komitete. Ponia Vanderleik labai stengėsi užimti aukščiausią padėtį visuomenėje, bet laipteliai pasirodė ne rožėmis barstyti. Ir štai pagaliau likimas atsiuntė jai netikėtą dovaną. Ponia Vanderleik buvo mačiusi grafo Morjė ir jo žmonos fotografijas, o taip pat Blekvel dvynių nuotraukas. Ir nors nebuvo įsitinusi, kurią iš seserų matė, tai nebuvo labai svarbu. Ponia Vanderleik puikiai suvokė savo pareigą. Susiradusi užrašų knygutę, ji paskambino Keitei Blekvel. Ragelį pakėlė tarnas:

– Ką pakviesti, ponia?

– Norėčiau pakalbėti su ponia Blekvel.

– Ar galiu paklausti, kas skambina?

– Ponia Vanderleik. Asmeniškai. Labai svarbu.

Po minutės ragelį pakėlė Keitė:

– Klausau?

– Laba diena, ponia Blekvel! Aš Elaisa Vanderleik. Prieš metus kartu dirbome komitete.

– Jeigu jūs dėl aukų, kreipkitės...

– Ne, ne, – suskubo ponia Vanderleik. – Skambinu dėl kitų dalykų. Aš dėl jūsų anūkės.

Žinoma, Keitė Blekvel pasikvies ją arbatos, kad galėtų pasikalbėti kaip moteris su moterimi. Šis susitikimas bus tikros draugystės pradžia.

– Kalbėkite! – griežtai paliepė ponia Blekvel.

Apie tokius dalykus Elaisa nenorėjo kalbėti telefonu, bet išgirdusi nemalonų Keitės balsą, neturėjo pasirinkimo.

– Mano pareiga jums pranešti, kad mačiau jūsų anūkę ir grafą Morjė už parankės išeinančius iš viešbučio. Matyti, kad jie buvo susitarę.

– Sunku patikėti, – lediniu balsu nukirto Keitė. – Kuri iš jų?

Ponia Vanderleik neryžtingai nusijuokė.

– Aš... nežinau... Jas taip sunku atskirti. Tikriausiai dar niekam nebuvo pavykę, ar ne taip? Tai...

– Ačiū už informaciją.

Ir Keitė padėjo ragelį. Pastovėjo keletą minučių, apgalvodama, ką išgirdusi. Tik vakar jie kartu pietavo. Alfredą Morjė Keitė pažinojo penkiolika metų ir negalėjo patikėti tuo, ką

išgirdo. Nesąmonė! Betgi vyrai lengvai pasiduoda pagundoms! O jeigu Aleksandra pasiryžo įsivilioti Alfredą į patalą...

Pakėlusi ragelį, Keitė pasakė telefonistei:

– Noriu kalbėtis su Šveicarija. „Frevudo institutas" Lozanoje.

Eva sugrįžo namo gana vėlai. Nuraudusi, geros nuotaikos ir ne tik todėl, kad grafas Morjė pasirodė puikus meilužis, bet ir todėl, kad pavyko jį nugalėti. Jei taip lengvai jį užkariavo, vadinasi, nė vienas neatsilaikys! Visas pasaulis kris po jos kojomis!

Įėjusi į biblioteką, ji pamatė Keitę.

– Labas, močiute! Kaip praleidai dieną?

Keitė atsistojo, nenuleisdama akių žvelgė į žavią jauną merginą:

– Nekaip. O tu?

– Vaikštinėjau po parduotuves, bet taip nieko ir neišsirinkau. Tu nupirkai man viską, ko tik širdis geidžia. Tu visada...

– Uždaryk duris, Eva.

Evai nepatiko Keitės tonas, bet ji paklusniai užvėrė sunkias ąžuolines duris.

– Sėskis.

– Kas nors atsitiko, močiute?

– Tuojau tu man paaiškinsi, kas atsitiko. Tiesa, iš pradžių norėjau pasikviesti Alfredą Morjė, bet nusprendžiau nežeminti nei jo, nei savęs.

Mintys pašėlusiai zujo Evos galvoje. Tai neįmanoma! Nei vienas žmogus nebūtų taip greit sužinojęs apie ją ir grafą Morjė. Jie išsiskyrė tik prieš valandą!

– N... nesuprantu, apie ką tu...

– Nepilstysim iš tuščio į kiaurą. Šiandien tu permiegojai su grafu Morjė.

Ašaros ištryško iš Evos akių.

– Aš... aš tikėjausi, kad tu niekada nesužinoti, ką jis man padarė, juk jis tavo draugas.

Buvo matyti, kad ji labai stengiasi kalbėti ramiai.

– Tai buvo baisu! Jis paskambino, pakvietė mane pietų, po to nugirdė... aš buvau labai girta ir...

– Nutilk! – paliepė Keitė, lyg rimbu nukirto ir pasišlykštėdama nužvelgė anūkę. – Tu man bjauri.

Laukdama pokalbio su Eva, Keitė labai kankinosi: ji pagaliau suprato, kas iš tikrųjų yra jos mylimiausia anūkė, būsima paveldėtoja, į kurią buvo sudėta tiek vilčių! Ausyse vėl ir vėl aidėjo direktorės žodžiai:

– Ponia Blekvel, jaunos moterys dažnai įsimyli, bet jei elgiasi nepadoriai, tai jų reikalas. Siūlau nesikišti. Bet Eva neslėpė daugybės atsitiktinių ryšių, todėl teko ginti mokyklos garbę, paprašyti jos...

O Eva visą bėdą suvertė Aleksandrai. Tik dabar Keitė atsiminė visas Aleksandrai nutikusias nelaimes. Mergina stebuklingai liko gyva.

Per gaisrą ji vos nesudegė. Krito nuo skardžio. Eva vairavo valtį, kai Aleksandra įkrito į vandenį ir vos nenuskendo.

Štai Eva detaliai pasakoja, kaip anglų kalbos mokytojas ją išprievartavo.

„Ponas Parkinsonas pasakė, kad nori aptarti mano rašinį, paprašė, kad sekmadienį pas jį ateičiau. Namie jis buvo vienas. Pasiūlė šį tą parodyti miegamajame. Užlipome viršun, jis parmetė mane ant lovos..."

Keitė prisiminė nemalonią istoriją „Brajenkrose". Evą apkaltino marihuanos pardavinėjimu. Ji vėl bėdą suvertė Aleksandrai. Ji nekaltino sesers, netgi gynė. Proto jai netrūksta. Kenkėja, vaidinanti auką!

Ir dabar Keitė negalėjo atitraukti akių nuo nuostabaus siaubūno angelo veidu. Tai ji turėjo tapti „Kriugerio Brento" vadove. Tik dėl jos Keitė gyveno!

Sprendimas buvo nenuginčijamas.

– Tuojau pat dink iš šių namų, nenoriu niekada tavęs matyti!

Eva pabalo lyg sniegas.

– Tu kekšė. Tai dar galėčiau išgyventi. Be to, tu gudri, klastinga, pasiruošusi bet kokiai niekšybei ir patologiška melagė. To aš nepakęsiu.

Įvykiai klostėsi labai greitai. Eva nespėjo net pasiruošti. Iš nevilties ji griebėsi paskutinio šiaudelio:

– Močiute, jeigu Aleksandra ką nors prikalbėjo...

– Aleksandra nieko nežino. Aš ką tik kalbėjausi su ponia Kolins.

– Ir viskas? – su palengvėjimu paklausė Eva. – Ponia Kolins manęs nekenčia už tai, kad...

Staiga Keitė pajuto mirtiną nuovargį.

– Neišdegs, Eva! Nebetikiu tavimi. Viskas baigta. Advokatas jau pakviestas, palikimo nebegausi.

Eva suprato, kad viskas žlugo. Tai buvo paskutinis smūgis.

– Tu to nepadarysi! Kaip aš gyvensiu?

– Kas mėnesį gausi pinigų gyvenimui. Nuo šiol nei tu, nei tavo gyvenimas manęs nedomina! – atšiauriai tarė Keitė. – Daryk, ką nori. Tik atmink. Jei išgirsiu arba perskaitysiu laikraščiuose kokią nors skandalingą istoriją apie tave, jei Blekvelų vardas bus apjuodintas, nebegausi nieko. Aišku?

Pažvelgusi į močiutės akis, Eva suprato: nieko nebepakeisi. Maldauti atleidimo dabar beprasmiška.

Keitė patrynė akis, trūkčiojančiai atsiduso:

– Vargu, ar mano žodžiai tau ką nors reiškia, bet patikėk: šiandien sunkiausia diena mano gyvenime.

Ir nusisukusi išdidžiai išsitiesė ir išėjo iš kambario.

Keitė ilgai sėdėjo tamsiame miegamajame, klausdama savęs, kodėl visi jos planai sužlugo. Jei Deividas nebūtų žuvęs, ir Tonis pažinotų savo tėvą... Jei Tonis nebūtų panorėjęs tapti dailininku... Jeigu... Toks trumpas žodis. Toks beviltiškas.

Ateitis – tik molis, iš kurio kas dieną lipdomas gyvenimas, bet praeitis – tvirta uola, nesugriaunama tvirtovė. Visi, kuriuos ji mylėjo, ją išdavė. Tonis. Mariana. Eva.

Teisingai pasakė Sartras:

„Pragaras – tai visi kiti žmonės".

Nejaugi skaudės visą gyvenimą?

Nuo liūdesio ir skausmo Keitei plyšo širdis, Eva gi pasiuto iš pykčio. Tik dėl to, kad ji valandėlę linksminosi su kažkuo lovoje, bobulė pasielgė taip, lyg Eva būtų padariusi sunkų nusikaltimą. Senamadiška kekšė! Per šimtą metų atsiliko! Ne, ne senamadiška. Teisiog išprotėjusi, būtent! Eva susiras gerą advokatą ir paneigs juokingą testamentą teisme. Tėvas ir bobulė – du psichai. „Kriugeris Brentas" – tik jos kompanija.

Kiek kartų bobulė kalbėjo, kad kada nors viskas priklausys jai. O sesutė! Visą tą laiką šnibždėjo bobulei velniai žino kokias pasakas! Kasė Evai duobę! Nusprendė, kad viską gali pasiglemžti! Ir baisiausia – dabar iš tikrųjų gaus palikimą. Tai, kas atsitiko šiandien, gana blogai, bet vien mintis, kad Aleksandra nugalėjo, buvo nepakeliama. Negali leisti, kad taip atsitiktų! Reikia surasti būdą sustabdyti seserį!

Eva uždarė lagaminą ir išėjo ieškoti Aleksandros. Ši sėdėjo sode ir skaitė.

– Aleksa, nusprendžiau grįžti į Niujorką.

Aleksandra nustebusi pažvelgė į Evą:

– Dabar? Bet kitą savaitę močiutė ruošiasi išvykti į kruizą Dalmatijos pakrante. Tu....

– Kam reikia tos pakrantės? Aš viską apgalvojau. Noriu pagyventi atskirai, – nusišypsojo Eva. – Aš jau suaugusi. Susirasiu mažą jaukų butelį ir, jei būsi gera, leisiu kartais pas mane pernakvoti.

„Būtent taip ir reikia, – pagalvojo Eva. – Kad nesuprastų, kaip aš jos nekenčiu".

Aleksandra susirūpino:

– O močiutė žino?

– Šiandien pasakiau. Žinoma, jai tai nelabai patiko. Bet ji viską suprato ir sutiko. Nusprendžiau susirasti darbą, bet močiutė ir girdėti nenori. Nori pati už viską mokėti.

– Nori, aš su tavimi važiuosiu? – paklausė sesuo.

Prakeikta dviveidė kekšė! Iš pradžių išmetė Evą iš namų, o dabar apsimetinėja, kad nori važiuoti kartu. Na, jau ne, taip lengvai neatsikratysi, pupyte, Eva! Ji dar jums parodys! Susiras butą, pasisamdys patį brangiausią dekoratorių ir gyvens kaip norinti. Galės pasikviesti vyrų, su jais leisti naktis. Pirmąkart gyvenime nebus sekama! Nuostabu! Būtent to jai ir trūko!

Bet Aleksandra liūdnai žvelgė į Evą, tik dabar supratusi, kaip sunku išsiskirti su seserimi. Dar niekada jos nesiskyrė, ir dabar... Nejaugi teks likti vienai?

– Bet mes dažnai matysimės, Eva?

– Žinoma, – pažadėjo ši. – Dažniau, nei tu tikiesi.

26 dalis

Grįžusi į Niujorką, Eva, kaip ir liepė močiutė, apsigyveno mažame viešbutyje. Po valandos paskambino Bredas Rodžersas.

– Kalbėjau su Keite. Rodos, iškilo problemų?

– Visai ne, – nusijuokė Eva. –Tiesiog šeimyninis... – ji jau norėjo pradėti detaliai aiškinti, bet tuojau pat suprato, kad meluoti pavojinga. Dabar reikia būti atsargiai. Anksčiau niekada Eva negalvojo apie pinigus. Jų tiesiog buvo, buvo ir tiek, kiek reikėdavo. Dabar įkyri mintis sukosi galvoje: kokią sumą ji jai skirs? Pirmąkart gyvenime Eva išsigando.

– Ar ji pasakė, kad sudarė naują testamentą? – paklausė Bredas.

– Taip, kažką minėjo.

Eva buvo pasiryžusi neparodyti baimės ir abejonių.

– Manau, apie tai reikia pasikalbėti akis į akį. Ar tiks pirmadienį, trečią valandą?

– Gerai, Bredai.

– Atvažiuokite į mano įstaigą.

– Būtinai.

Lygiai be penkių trečią Eva įžengė į „Kriugerio Brento" kompanijos pastatą. Apsaugos darbuotojas ir tarnautojai pagarbiai pasveikino Evą. Atrodė, kad niekas nežino apie tai, kas įvyko. Po kelių minučių Eva jau sėdėjo Rodžerso kabinete.

Bredas buvo pritrenktas sužinojęs, kad Keitė ruošiasi atimti iš Evos palikimą. Jis puikiai žinojo, kad Keitė myli anūkę ir ruošia jai gerą ateitį. Bredas negalėjo suprasti, kas įvyko. Ką gi, tai ne jo reikalas. Jei Keitė panorės, pati papasakos. Jo pareiga – vykdyti šeimininkės įsakymus.

Kai Bredas išvydo jauną gražią moterį, akimirksniu jį apėmė gailestis. Kai jiedu susipažino, Keitė buvo ne ką vyresnė, ir jis taip pat. Prabėgo metai, o jis, žilas, senas kvailys, vis dar tikisi, kad Keitė Blekvel supras: yra pasaulyje žmogus, nuoširdžiai ir giliai ją mylintis.

Vydamas šalin prisiminimus, Bredas palingavo galva:

– Turite pasirašyti keletą dokumentų, – pasakė jis Evai. – Prašau, perskaitykite.

– Nereikia.

– Eva, svarbu, kad jūs suprastumėte, kad pagal jūsų močiutės testamentą paveldėsite penkių milijonų vertės nuosavybės fondą. Jis Keitės rankose. Pinigai bus išmokėti jos nuožiūra nuo dvidešimt vienerių iki trisdešimt penkerių metų.

Jis atsikosėjo:

– Keitė panorėjo, kad fondas jums atitektų, kai jums sukaks trisdešimt penkeri.

Blogiau nei antausis.

– Nuo šios dienos kiekvieną savaitę gausite du šimtus penkiasdešimt dolerių.

Neįmanoma! Neįtikėtina! Bet kokia padori suknelė daugiau kainuoja. Už du šimtus penkiasdešimt dolerių ji neišgyvens. Tik todėl, kad ją pažemintų! Tas šunsnukis tikriausiai jau žino, kas atsitiko. Sėdi, vaiposi patenkintas, kad jai bloga! Labiausiai pasaulyje Evai norėjosi nuo stalo pagriebti sunkų bronzinį prespapjė ir suknežinti jam galvą. Ji jau įsivaizdavo, kaip tarška lūžtantys kaulai. Bredas toliau monotoniškai vardijo visas sąlygas.

– Jums neleidžiama Blekvel vardu parduotuvėse imti kreditus. Už visus pirkinius privalote mokėti grynais.

Košmaras tęsėsi ir negalėjai pabusti.

– Toliau. Jei kils kokios nors apkalbos, susijusios su jūsų vardu, jį teršiančių publikacijų žurnaluose arba laikraščiuose, vietiniuose ar užsienio, išmokėjimas tuoj pat bus nutrauktas. Supratote?

– Taip, – vos girdimai sušnibždėjo Eva.

– Jūsų senelės gyvybė apdrausta penkiais milijonais dolerių. Ši suma turėjo atitekti jums ir seseriai. Bet šįryt jūsų draudimo sutartis panaikinta. Po metų, jei Keitę patenkins jūsų elgesys, savaitinės išmokos bus padidintos.

Šiek tiek padvejojęs, Bredas pridūrė:

– Ir dar viena, paskutinė sąlyga.

„Senė nori mane viešai nukryžiuoti!"

– Klausau.

Bredas Rodžersas sumišęs nuleido akis:

– Senelė nebenori jūsų matyti, Eva. Niekada.

„Na, ką gi, o aš noriu dar kartą susitikti su tavim, sena kale! Stovėti ir žiūrėti, kaip tu dvesi, raitydamasi iš skausmo!"

Bredo balsas prasiskverbė pro Evos smegenis užklojusį apdangalą:

– Jei iškils problemų, paskambinkite man. Ji reikalauja, kad jūs daugiau nebeužeitumėte į šį pastatą ir nesilankytumėte nė viename iš giminės dvarų.

Jis mėgino pasipriešinti Keitei, įkalbėti ją nesielgti su Eva taip žiauriai.

– Viešpatie, Keite, ji tavo anūkė, tavo kūnas ir kraujas. Tu elgiesi su ja kaip su raupsuotąja.

– Ji ir yra raupsuotoji.

Tuo ginčas ir baigėsi. Dabar Bredas nejaukiai murmėjo:

– Na štai, turbūt viską ir aptarėme. Gal turite klausimų, Eva?

– Ne, – taip ir neatsitokėjusi nuo sukrėtimo, sušnibždėjo Eva.

– Tada prašom pasirašyti šiuos popierius.

Po dešimties minučių Eva buvo gatvėje. Rankinukė gulėjo čekis dvems šimtams penkiasdešimčiai dolerių.

Kitą rytą Eva paskambino nekilnojamo turto pardavimo agentui ir pradėjo ieškoti buto. Ji jau įsivaizdavo jaukią pastogę su į Centrinį parką atsiveriančiais vaizdais: sienos apklijuotos balta medžiaga, šiuolaikiniai baldai ir terasa, kurioje galima priiminėti svečius. Bet realybė vėl triuškinančiai smogė. Pasiro-

dė, kad už du šimtus penkiasdešimt dolerių Park Aveniu neįmanoma išsinuomoti pastogės. Pinigų užteko tik vieno kambario butui-studijai Mažosios Italijos rajone. Jame buvo sofa lova, užkampis su lentynomis, kurį agentas garbingai pavadino „biblioteka“, nedidukė virtuvė ir mažytė vonia su įskilusiomis plytelėmis.

– Tai... geriausia, ką jūs galite pasiūlyti? – pasibaisėjo Eva.

– Ne, – pranešė agentas. – Dar yra dvylikos kambarių vila Saton Pleise. Tik pusė milijono dolerių įskaitant remontą.

„Išgama“, – sukandusi dantis pagalvojo Eva.

Bet ką reiškia tikras nusivylimas, ji sužinojo tik persikrausčiusi į naująjį būstą. Tai buvo tikras kalėjimas. Evos namuose Niujorke drabužinė buvo didesnė už visą šį butą! Ji pagalvojo apie Aleksandrą, kuriai dabar priklausė visas namas Penktojoje aveniu. Dieve, kodėl tada Aleksandra nesudegė! Viskas būtų buvę kitaip! Būtų žuvusi, ir Eva – vienintelė paveldėtoja! Tada bobulė niekada neatimtų iš Evos palikimo!

Bet jeigu Keitė Blekvel galvoja, kad Eva ketina taip lengvai atsisakyti turto ir pinigų, labai klysta! Blogai pažįsta savo anūkę! Eva nesiruošia gyventi už šiuos varganus grašius. Banke jos vardu guli penki milijonai, o pikta senė bijo paleisti kiekvieną centą. Turėtų atsirasti galimybė paimti tuos pinigus. Ir ji ras tą galimybę.

Sprendimą ji greit surado.

– Kuo galiu jums padėti, panele Blekvel? – pagarbiai paklausė Olvinas Sigremas.

Ir tikrai, jis buvo pasiryžęs beveik viskam. Koks laimingas atsitiktinumas atvedė čionai šią jauną moterį? Jeigu „Kriugeris Brentas“ atidarys sąskaitą šiame banke, jo karjera užtikrinta.

– Yra nuosavybės fondas mano vardu, – paaiškino Eva. – Iš viso penki milijonai dolerių. Bet pagal steigėjo sąlygas aš turiu gauti šiuos pinigus tik sulaukusi trisdešimt penkerių metų.

Ji žaviai nusišypsojo:

– Taip ilgai laukti, argi ne?

– Kurgi ne, kai jūs tokia jauna, – linktelėjo bankininkas. – Jums devyniolika?

– Dvidešimt vieneri.

– Ir, drįstu pasakyti, retai sutiksi tokią gražią merginą.

Eva kukliai nuleido akis:

– Ačiū, pone Sigremai.

Įkalbėti šį idiotą pasirodė lengviau, negu ji galvojo! Si-

gremas pajuto tarp jų užsimezgusią abipusę simpatiją. Ko gero, jis jai iš tikrųjų patinka!

– Kuo gi vis dėlto galėčiau padėti jums? – pakartojo Sigremas.

– Aš tik norėjau sužinoti, ar galima dalį pinigų gauti iš anksto? Tarkim, pasiskolinti už užstatą. Matote, dabar man pinigai reikalingesni, nei paskui. Aš susižiedavusi. Mano sužadėtinis – inžinierius statybininkas, dirba Izraelyje ir į Ameriką grįš tik po trejų metų.

Olvinas Sigremas nežinojo kaip išreikšti savo užuojautą:

– Patikėkite, aš jus puikiai suprantu!

Jo širdis ėmė pašėlusiai plakti. Žinoma, galima jai pagelbėti. Pinigų išdavimas iš nuosavybės fondų – visai įprasta praktika. Be to, jeigu jis padės šiai panelei, ji parekomenduos banką ir kitiems Blekvelų šeimos nariams, o Sigremas pasistengs jiems įtikti! O paskui jo nebesustabdysi! Jį paskirs banko valdybos nariu, o gal kada nors ir pirmininku. Ir viskas dėka žavingos blondinės, sėdinčios priešais jį.

– Jokių problemų! – patikino Olvinas Sigremas. – Paprasta banko operacija. Visos sumos mes, žinoma, nepajėgūs atiduoti, bet milijoną jūs galite gauti iš karto. Ar tai jus tenkina?

– Visiškai, – linktelėjo Eva, stengdamasi nuslėpti džiaugsmą.

Sigremas paėmė parkerį:

– Puiku. Prašau detaliau paaiškinti, kur būtent įdėti jūsų pinigai?

– Susisiekite su Bredu Rodžersu iš „Kriugerio Brento“. Jis jums pateiks visus reikiamus duomenis.

– Tuoj pat paskambinsiu.

Eva pakilo:

– Ar tai ilgai užtruks?

– Dieną, dvi, ne daugiau. Aš pats viskuo pasirūpinsiu.

Mergina ištiesė grakščią laibą ranką.

– Dėkui, jūs labai geras.

Eva nespėjo išeiti iš kabineto, o Olvinas Sigremas jau pakėlė ragelį:

– Sujunkite mane su Bredu Rodžersu iš „Kriugerio Brento“.

Vien tik kompanijos pavadinimo paminėjimas sukėlė viceprezidentui džiugų virpulį.

Po poros dienų Eva sugrįžo į banką. Ją tuoj pat palydėjo į Olvino Sigremo kabinetą. Šis nebesišypsojo:

– Bijau, kad niekuo negalėsiu jums padėti, panele Blekvel.

Eva negalėjo patikėti tuo, ką girdi:

– Nesuprantu... Jūs sakėte, kad tai visai nesudėtinga. Jūs sakėte...

– Atleiskite. Aš nebuvau informuotas apie visas detales.

Jis gyvai priminė pokalbį su Bredu Rodžersu:

– Iš tikrųjų yra toks fondas Evos Blekvel vardu. Penki milijonai dolerių. Jūsų bankas, žinoma, gali paskolinti jai bet kokią sumą, bet mano pareiga pranešti, kad Keitei Blekvel tokie veiksmai pasirodys priešiški ir nukreipti prieš ją.

Bredas Rodžersas nepatingėjo paaiškinti, kokios gali būti pasėkmės. „Kriugeris Brentas" visur turi įtakingų draugų. Ir jeigu tie draugai pradės uždarinėti sąskaitas „National Union" banke, Olvinas Sigremas visiems laikams atsisveikins su savo karjera.

– Labai gaila, – pakartojo jis, – bet nieko negaliu padaryti.

Eva vos tvardėsi. Negalima šiam žmogui parodyti, kokį smūgį jis ką tik jai sudavė.

– Atleiskite, kad pridariau tiek rūpesčių. Niujorke yra ir kitų bankų. Likite sveikas!

– Panele Blekvel, – palingavo galva Olvinas Sigremas, – patikėkite, visame pasaulyje nerasite banko, kuris jums paskolintų pinigų iš šio fondo.

Aleksandra niekaip negalėjo suprasti, kas atsitiko. Anksčiau senelė neslėpė, kad Eva – jos numylėtinė ir visiems leido tai suprasti, ir netikėtai, tik per vieną naktį viskas pasikeitė. Ji žinojo: tarp Keitės ir sesers įvyko kažkas baisaus, bet jai niekas nieko nepaaiškino. Kai Aleksandra pamėgino užsiminti apie tai močiutei, ši trumpai atsakė:

– Esu linkusi neaptarinėti šios temos. Eva pati pasirinko, kaip gyventi.

Iš sersers taipogi nieko negalėjai išpešti.

Dabar Keitė praleisdavo daug laiko su Aleksandra. Anūkė tapo jos gyvasties dalimi, o ne tik miela, neįdomia mergaite, kaip anksčiau. Aleksandra visai nesusigaudė: senelė elgiasi taip, tarsi pirmąkart ją pastebėjusi. Merginą persekiojo keista mintis – tarsi ją nuolatos aptarinėja ir vertina.

O Keitė iš tiesų pirmąkart išvydo anūkę tokią, kokia ji buvo iš tikrųjų.

Vieną kartą ji žiauriai apsiriko ir dabar neskubėjo susidaryti nuomonės apie Aleksandrą. Atsarga gėdos nepadarys. Dabar ji

praleisdavo su anūke kiekvieną laisvą minutę – klausinėjo, kamantinėjo ir pagaliau nurimo.

Pažinti Aleksandrą nebuvo taip jau lengva – mergina nebuvo pratusi dalintis savo jausmais, ji buvo daug santūresnė už Evą. Dėl aštraus guvaus proto, derančio su padorumu ir grožiu Aleksandra buvo verta meilės ir prieraišumo. Ji gaudavo šimtus pakvietimų į vakarėlius, pietus, teatrą, bet dabar Keitė sprendė, kur gali eiti anūkė – Aleksandrai reikėjo vyro, ne šiaip padoraus jaunuolio iš geros šeimos, o žmogaus, galinčio padėti valdyti kompaniją, tęsti Makgregorų-Blekvelų dinastiją.

Žinoma, Keitė nieko nesakė Aleksandrai. Dar spės, kai suras anūkei tinkamą vyriškį. Kartais naktimis, negalėdama užmigti, Keitė galvojo apie Evą.

Eva puikiausiai tvarkėsi! Kiviričas su senele taip išmušė iš vėžių, kad kurį laiką mergina primiršo savo svarbiausią ginklą – grožį. Ji nuolatos, tarsi magnetu traukdavo vyrus. Patį pirmą vakarą Eva davė telefono numerį šešiems gerbėjams, beje, keturi iš jų buvo vedę, ir visą kitą dieną atsakinėjo į skambučius. Nuo tos minutės Eva suprato, kad neverta rūpintis pinigais. Ją tiesiog apipylė dovanomis: brangenybėmis, kosmetika ir, svarbiausia, tiesiog duodavo pinigų.

– Aš ką tik užsisakiau naują suknelę, o pinigų nespėjau gauti, tikiuosi, mielasis, tu padėsi?

Ir, žinoma, „mielasis" buvo pasiryžęs padėti.

Žmonėse Eva pasirodydavo tik su viengungiais – skandalo ji bijojo. Vedusius gerbėjus Eva smagino savo bute. Nereikia, kad jos vardas patektų į laikraščius – pinigais Eva nesirūpino, bet buvo įsitikinusi – vieną gražią dieną bobulė dar maldaus jos sugrįžti. Keitei Blekvel reikia paveldėtojos, galinčios vadovauti „Kriugeriui Brentui", o sesuo gali nebent vyrui įsiteikinėti.

Bet kartą, vartydama iliustruotą žurnalą, Eva pamatė nuotrauką, kurioje Aleksandra šoko su patraukliu vyriškiu ir nelauktai suvokė, jeigu sesuo ištekės ir pagimdys sūnų, viskas baigta. Palikimas išsprūs iš rankų ir visus planus bus galima palaidoti.

Eva ilgai žiūrėjo į fotografiją. Ištisus praėjusius metus Aleksandra jai skambinėjo, kvietė papietauti ar pavakarieniauti kartu, bet ši visada surasdavo pretekstą atsisakyti. Dabar Eva nusprendė, kad atėjo laikas pasikalbėti su seserimi, pasikviesti ją pas save.

Aleksandra dar nebuvo pas Evą, ir ši jau pasiruošė išklausyti užuojautą. Bet Aleksandra tepasakė:

– Koks jaukus kampelis, Eva! Žavus butukas!

– Ir man patinka, – šypsojosi Eva. – Visada troškau kažko, žinai, intymaus.

Brangiose parduotuvėse ji prisipirko papuošalų ir paveikslų ir jau galėjo persikelti į gerą butą, bet Keitė tikrai būtų sužinojusi ir pareikalavusi pasakyti, iš kur pinigai. Dabar Evos devizu tapo žodžiai: atsargumas ir sveikas protas.

– Kaip močiutė? – paklausė ji.

– Viskas gerai.

Padvejojusi Aleksandra pasakė:

– Eva, nežinau, kas įvyko, bet juk tu žinai, jei tik reikia mano pagalbos...

Eva atsiduso:

– Ji tau nepasakė?

– Ne, net nenori apie tai girdėti.

– Aš jos nekaltinu. Tikriausiai vargšelę užgraužė sąžinė. Supranti, aš sutikau nuostabų žmogų, ir mes ruošiamės susituokti. Sužinojusi, kad mes gyvenam kaip vyras ir žmona, močiutė išvarė mane iš namų. Juk žinai, Aleksa, koks senamadiškas jos požiūris.

Aleksandros veidas ištyso:

– Tai baisu. Jūs turite nueiti pas močiutę ir viską paaiškinti. Žinoma, ji...

– Jis žuvo aviakatastrofoje...

– Ak, Eva! Kodėl tu man anksčiau nepapasakojai?!

– Man buvo gėda net tau prisipažinti!

Eva suspaudė sesers ranką:

– Juk tu žinai, aš visada tau apie viską pasakoju.

– Leisk man pasikalbėti su močiute, – maldaudama tarė Aleksandra, – aš jai viską paaiškinsiu.

– Ne! Dar nepraradau išdidumo. Pažadėk, kad niekada to nepadarysi! Niekada!

– Bet aš įsitikinusi, kad močiutė...

– Pažadėk!

– Gerai, – pasidavė Aleksandra.

– Patikėk, man čia labai gera. Ateiti ir išeiti galiu, kada šaus į galvą, daryti viską, ką tik panorėsiu!

Žvelgdama į seserį, Aleksandra galvojo, kaip visą tą laiką jai trūko Evos.

Apkabinusi ją, Eva lyg juokais ėmė klausinėti:

– Na, užteks apie mane! Geriau papasakok, kaip tau sekasi. Ar sutikai pagaliau pasakų princą? Galiu lažintis, kad sutikai!

– Ne...

Vogčiomis Eva nužiūrėjo seserį. Kokios jos panašios! Tiesiog atspindys veidrodyje, atspindys, kurį Eva pasiryžo sunaikinti. Rodos, tai taip paprasta, kaip sudaužyti veidrodį.

– Dar susirasi, brangioji!

– Aš neskubu. Nusprendžiau, kad laikas pačiai užsidirbti gyvenimui. Močiutė leido. Kitą savaitę susitiksiu su reklamos agentūros direktoriumi dėl darbo.

Jos papusryčiavo mažoje kavinukėje, netoli Evos namų. Eva panoro pati už viską sumokėti. Jai iš sesers nieko nereikia.

Išsiskirdama su Eva, Aleksandra nedrąsiai pasiūlė:

– Gal tau reikia pinigų?

– Kvailute! Turiu jų daugiau negu reikia.

– Bet visgi, jei kada nors prireiks, – reikalavo Aleksandra, – pasidalinsiu viskuo, ką turiu.

Pažvelgusi į akis, Eva nusišypsojo:

– Žinau, Aleksa, bet man iš tikrųjų nieko nereikia.

Kam jai tie menki trupiniai! Eva buvo pasiryžusi pasiimti viską. Beliko sugalvoti, kaip tai padaryti.

Kartą Evos bute suskambo telefonas. Skambino Nita Liudvig, mergina, su kuria Eva mokėsi Šveicarijos mokykloje.

– Eva, atvažiuok savaitgalį į Nasau! Susikviečiau senus draugus. Be tavęs šventė ne šventė! Siaubingai norisi pasimatyti.

Eva sumetė, kad vakarėlyje visada galima sutikti įdomių vyriškių. Nusibodo vis tie patys veidai!

– Jei pažadėsi, kad bus linksma, – sutiko ji. – Žinoma, atvažiuosiu.

Dieną ji užstatė deimantinę apyrankę, dovanotą iki ausų įsimylėjusio draudimo kompanijos prezidento, suvaržyto žmonos ir trijų vaikų, brangioje parduotuvėje nusipirko keletą vakarinių suknelių, užsisakė bilietą į Nasau ir kitą rytą paliko Niujorką.

Liudvigai valdė didžiulį dvarą pakrantėje. Kiekvienas iš trisdešimties pagrindinio pasatato kambarių buvo didesnis už visą Evos butą. Uniformuota tarnaitė palydėjo ją į paskirtą kambarį ir, kol Eva prausėsi, išpakavo daiktus. Persirengusi mergina nusileido žemyn.

Svetainėje jau buvo šešiolika žmonių, labai įvairių – storulių ir liesų, aukštų ir žemaūgių, gražių ir nelabai. Bet visi turėjo vieną privalumą – pinigų. Nita Liudvig tvirtai tikėjo išmintimi „Varnas varnui akies nekerta“ ir nuoširdžiai manė, kad turtuoliai neturi susidėti su vargšais. Jos draugai ir jautė, ir mąstė vienodai, kalbėjo ta pačia, jiems visiems suprantama kalba, – juk mokėsi tuose pačiuose prestižiniuose pansionuose ir koledžuose, gyveno turtinguose dvaruose, turėjo prašmatnių laivų ir lėktuvų, ir visi aliai vieno vengė mokesčių inspekcijos.

Kažkoks žurnalistas šiems jauniems žmonėms davė pravardę „auksinis jaunimas“ – slapyvardį, iš kurio jie viešai šaipėsi, bet paslapčia didžiavosi.

Tai buvo elitas, išrinktieji, gyvenantys kitame, pasakiškame pasaulyje. Tegul prasčiokai tiki, kad už pinigus visko nenupirksi! Turtas jų savininkams teikė viską – grožį ir meilę, prašmatnų gyvenimą ir netgi vietą rojuje. Ir štai dabar Eva dėl siaurakaktės senės kaprizo viso to neteko! Bet nieko, ji savo atsiims! Ir greit!

Eva įėjo į svetainę, ir akimirksniu šurmulys aprimo. Netgi šiame kambaryje, kur buvo daug žavių moterų, jos grožį iškart pastebėjo ir įvertino. Nita supažindino ją su svečiais, kurių anksčiau Eva nebuvo sutikusi. Mergina buvo maloni, miela, bet visgi patyrusia akimi studijavo kiekvieną vyriškį, stengdamasi įžvelgti, iš kurio išpeštų daugiau pinigų. Nors vyresni buvo jau vedę, tai tik palengvino užduotį.

Prie jos priėjo pliktelėjęs vyriškis languotomis kelnėmis ir havajietiškais marškiniais:

– Galiu lažintis, kad jums jau nusibodo žmonės, nuolat tvirtinantys, kokia jūs graži, aukseli.

Eva apdovanojo jį miela šypsena:

– Komplimentai manęs nevargina, pone...

– Pitersenas. Vadinkite mane Denu. Išties, galėtumėte tapti Holivudo žvaigžde.

– Bijau, gabumų neužteks.

– Prisiekiu, turite daugybę kitų sugebėjimų.

Eva klastingai nusišypsojo:

– Kol nepabandysi, nesužinosi, ar ne, Denai?

Denas apsilaižė lūpas:

– Jūs čia viena?

– Taip.

– Mano jachta prieplaukoje. Gal pavyks iš čia paspruk̃ti ir surengti nedidelę kelionę! Dviese!

– Skamba viliojančiai, – linktelėjo Eva.

– Nesuprantu, kodėl anksčiau nebuvome susitikę! – užsirūstino Denas. – Šimtą metų pažįstu Keitę Blekvel.

Didžiulių valios pastangų prireikė išlaikyti šypseną.

– Močiutė tiesiog auksas, – išspaudė ji. – Manau, laikas prisijungti prie kitų.

– Žinoma, saulute, – mirktelėjo Denas. – Iki rytojaus!

Bet nuo šio momento jam niekaip nepavyko užtikti merginos vienos. Per priešpiečius Eva jo vengė, o po to sėdo į vieną garaže stovėjusį automobilį ir išvažiavo į miestą. Pravažiavusi Blekberdą, kur išdidžiai žingsniavo rožiniai flamingai, ji sustojo prieplaukoje, ilgai stebėjo, kaip iš sugrįžtančių žvejų valčių iškraunamas laimikis: gigantiški vėžliai, didžiuliai omarai, įvairios žuvys ir žvilgančios spalvotos jūrų kriauklės, kurias vėliau pardavinės turistams.

Jūra labai rami, žydras vanduo spindėjo lyg deimantinis. Kitoje įlankos pusėje juodavo Rojaus salos kontūrai.

Nuo kranto plaukė motorinė valtis; laiviūkštis lėkė vis greityn ir staiga ant denio išryškėjo aukšta figūra. Reginys buvo stulbinantis. Vyriškis, regis, kabėjo ant metalinio strypo, laikiusio žydrą burę; grakštus raumeningas kūnas įsitempęs, pasitikdamas vėją. Eva lyg užburta stebėjo, kaip valtis lekia prieplaukos link. Prie pat kranto ji staiga pasuko, Eva akimirksnį išvydo įdegusį gražų veidą ir čia pat viskas išnyko.

Po kelių valandų jis įžengė į Nitos Liudvig svetainę. Eva jautė, kad būtent ji valios pastangomis pakvietė čia nepažįstamąjį. Iš arti jis pasirodė dar gražesnis: labai aukštas, plačiapetis, dailaus veido, juodų akių ir kerinčios šypsenos.

– Tai Džordžas Melisas.

– Eva Blekvel.

– Viešpatie, jums reikėtų būti Luvre! – sušuko Melisas giliu, truputį prikimusiu balsu su vos pastebimu akcentu.

– Eime, brangusis, – sukomandavo Nita. – Tuojau supažindinsiu tave su kitais svečiais.

Melisas nerūpestingai išsisuko:

– Nesirūpink, aš sutikau, ką norėjau.

Nita mąsliai nužvelgė porelę:

– Aišku. Ką gi, prireiks, pašaukite, – linktelėjo ji ir nuėjo.

– Man rodos, nebuvote jai mandagus, – pastebėjo Eva.

– Neprivalau atsakyti už tai, ką darau ir kalbu, – pasišaipė Melisas. – Atėjo meilė netikėtai!

Eva nusijuokė.

– Ne, ne! Patikėkite, aš nemeluoju. Niekada nesu sutikęs nieko nuostabesnio!

– Ir aš tą patį pagalvojau apie jus.

Pirmą kartą Evai nebuvo įdomu, ar šis žmogus turi pinigų. Netgi ne išvaizda buvo svarbiausia. Merginą viliojo kažkokia nuo Džordžo sklidanti jėga. Dar nė vienas vyriškis nebuvo jos taip paveikęs.

– Kas jūs? – paklausė Eva.

– Nita juk sakė: Džordas Melisas.

– Kas jūs? – pakartojo ji.

– A, supratau. Koks aš iš tikrųjų? Bijau jus nuvilti. Aš graikas. Šeima augina alyvuoges.

Tai jis iš tų Melisų? Konservus ir produktus su ryškiu ženklu gali rasti bet kokioje parduotuvėje!

– Jūs vedęs?

– O jūs visada atvira? – šyptelėjo Melisas.

– Ne.

– Aš nevedęs.

Netikėtai Eva pasijuto laiminga. Viena mintis sukosi jos galvoje, vienas troškimas kaitino kraują – užvaldyti šį žmogų, priklausyti jam.

– Kodėl pavėlavote vakarienės?

– Norite tiesos?

– Žinoma.

– Tai labai asmeniška.

Eva nekantriai laukė.

– Mėginau neleisti jaunai ledi nusižudyti, – pasakė Melisas taip ramiai, lyg būtų daręs tai kasdien.

– Ar pavyko jūsų misija?

– Kol kas taip.

– Tikuosi, jūs ne tokia?

– Ne, ir, tikiuosi, jūs kitoks.

Džordžas Melisas garsiai nusikvatojo:

– Aš myliu jus! Aš iš tikrųjų jus myliu!

Jis suspaudė Evos delną; merginos kūnu perbėgo virpulys. Visą vakarą Džordžas nesitraukė nuo Evos. Jis buvo įsimylėjęs ir visai nekreipė dėmesio į aplinkinius.

Vikrios įdegusios rankos paduodavo Evai taurę, uždegdavo

cigaretę, vogčiomis ją glamonėjo. Nuo jo artumo merginos kraujas užvirė; ji negalėjo sulaukti, kol jiedu su Džordžu pasiliks vienudu.

Po vidurnakčio, kai svečiai ėmė skirstytis, Melisas tyliai paklausė:

– Kur tavo miegamasis?

– Koridoriaus gale.

Jis tylomis linktelėjo: jo akys godžiai žvelgė į ją.

Eva nusirengė, nusimaudė ir apsigaubė juodu peniuaru. Pagaliau į duris vos girdimai pasibeldė. Ji tuoj pat atsuko užraktą. Prie slenksčio stovėjo Džordžas Melisas. Su pasigėrėjimu jis pažvelgė į Evą:

– Mieloji, šalia tavęs Miloso Venera tikra ragana!

– Bet turiu privalumų, – sušnibždėjo Eva. – Abi rankos sveikos.

Uždėjusi delnus Džordžui ant pečių, ji prisitraukė jį. Susilietus jų lūpoms, Evai pasirodė, kad kažkas sprogo jos viduje, burnoje ji pajautė Džordžo liežuvį.

– O Viešpatie, – suaimanavo Eva.

Džordžas nubloškė švarką, akimirksniu išsivadavo iš drabužių ir liko nuogas, tartum atgijusi graikų dievo statula. Jis geidė jos!

– Greičiau! – dusdama sumurmėjo Eva. – Imk mane!

Degdama geismu, ji parkrito ant lovos.

– Pasisuk, – sukomandavo jis. – Atsiklaupk keturiomis! Duokš užpakalį!

Eva nesuprasdama pakėlė galvą:

– Aš... aš ne...

Tada jis trenkė jai per veidą.

Eva apstulbusi pažvelgė į Džordžą.

– Aš pasakiau, pasisuk!

– Ne!

Jis vėl užsimojo, merginos akys aptemo.

– Prašau, nereikia.

Stiprus antausis apkurtino Evą; ji pajuto, kaip stiprios rankos kelia ją, apsuka, parklupdo.

– Dėl Dievo meilės! – neiškentė Eva. – Išeikite! Aš rėksiu!

Delnu jis stipriai kirto jai į kaklą. Eva suprato, kad tuojau neteksianti sąmonės ir tarsi per dūmų uždangą pajuto, kaip Džordžas patraukė jos klubus dar aukščiau, praskėtė sėdmenis,

prisispaudė visu kūnu ir vienu stipriu postūmiu įsmigo į ją. Staigus nepakeliamas skausmas pervėrė Evą. Mergina jau išsižiojo šauktis pagalbos, bet įsivaizdavusi, ką jis gali su ja padaryti, maldaudama aimanavo:

– Prašau, prašau, aš neištversiu.

Ji pamėgino ištrūkti, bet jis tvirtai laikė ją už klubų, be perstojo prievartaudamas, plėšydamas jos vidurius neįtikėtinai dideliu peniu, tarsi budelis, kuris mėgaujasi aukos kančiomis.

– O Dieve, ne, – iškošė Eva. – Liaukitės, liaukitės.

Bet Džordžas judėjo vis greičiau, skverbdamasis gilyn, Evai dar įsiminė jo kimiai kriokianti dejonė, regis, sprogusi jos ausyse.

Kai ji, atgavusi sąmonę, atsimerkė, Džordžas Melisas jau apsirengęs sėdėjo krėsle, rūkydamas cigaretę. Priėjęs prie lovos, jis paglostė Evos galvą.

Nuo jo rankos prisilietimo mergina susigūžė.

– Kaip jautiesi, brangioji?

Eva pamėgino atsisėsti, bet skausmas buvo nepakeliamas, lyg kas plėštų perpus.

– Tu, prakeiktas gyvuly! – bejėgiškai sudejavo ji.

– Aš buvau toks švelnus, – nusikvatojo Džordžas.

Eva su siaubu pažvelgė į jį.

– Patikėk, – šyptelėjo jis, – kartais galiu būti labai grubus!

Ir vėl paglostė jos galvą.

– Bet aš iš tikrųjų įsimylėjęs, todėl nenorėjau tavęs skaudinti. Lukterk, greit priprasi.

Jei dabar Eva būtų turėjusi ginklą, nesusimąstydama pribaigtų Džordžą.

– Tu maniakas! Psichinis ligonis!

Bet staiga ji išvydo keistą Meliso akių blizgesį, sugniaužtus kumščius ir suvokė, kad priešais stovi beprotis.

– Aš nenorėjau, – suskubo Eva. – Tiesiog... tiesiog anksčiau to nebuvau patyrusi. Prašau, nereikia, aš taip pavargau. Prašau...

Džordžas ilgai žvairavo į Evą ir pagaliau atsipalaidavęs linktelėjo, priėjo prie tualetinio stalelio, kur gulėjo Evos brangenybės, platinos apyrankė ir brangus deimantinis koljė. Paėmęs koljė, atidžiai jį apžiūrėjo ir įsikišo kišenėn.

– Pasiliksiu atminčiai!

Išsigandusi Eva tylėjo, žinodama, kuo visa tai gali baigtis.

– Labanakt, brangioji!

Vėl priėjęs prie lovos, Džordžas pasilenkė ir švelniai pabučiavo jos lūpas.

Sulaukusi, kai jis išeis, Eva nušliaužė ant grindų. Sopėjo visą kūną. Ji vos bepaėjo, bet tik užsirakinusi pasijautė saugiai. Bijodama, kad nepasieks vonios, Eva lyg maišas krito lovon, laukdama, kol skausmas aprims. Niekada nebūtų patikėjusi, kad įmanoma taip įniršti. Melisas ją žiauriai išprievartavo, iškreiptu būdu. Gali tik spėlioti, ką jis padarė tai merginai, norėjusiai nusižudyti.

Kai pagaliau Eva prišliaužė vonią ir pažvelgė į veidrodį, vos save pažino. Visas veidas buvo viena mėlynė, iš akių liko tik siauri plyšeliai. Prisipylusi vonią karšto vandens, ji lyg sužeistas žvėris tikėjosi, kad nuo šilumos skausmas aprims. Tik kai vanduo beveik atšalo, Eva atsargiai išlipo ir neryžtingai žengė kelis žingsnelius. Truputį lengviau. Mergina nemiegojo visą naktį, bijodama, kad Melisas sugrįš.

Paryčiais ant paklodės Eva pastebėjo kraujo dėmes ir prisiekė, kad jis sumokės už pažeminimą ir gėdą. Sunkiais žingsniais ji sugrįžo vonion ir vėl paniro į karštą vandenį. Veidas dar labiau ištino, mėlynės patamsėjo. Gulėdama vonioje ji galvojo apie Džordžą Melisą. Jo elgesys buvo kažkoks keistas, ne toks kaip sadisto. Ir staiga Eva prisiminė. Koljė! Kodėl jis paėmė koljė?

Po dviejų valandų Eva išėjo svetainėn pusryčiauti. Tiesa, valgyti jai nesinorėjo, bet skubiai reikėjo pasikalbėti su Nita Liudvig,

– Viešpatie, kas tavo veidui? – aiktelėjo Nita.

Eva kreivai šyptelėjo:

– Menkniekis! Ėjau naktį į tualetą ir pamiršau įjungti šviesą. Įsivaizduoji, trenkiausi į duris, vos galvos nepersiskėliau.

– Gal pakviesti gydytoją?

– Neverta, – atsisakė Eva. – Tik mažytė mėlynė.

Ji apsidairė:

– Kur Džordžas Melisas?

– Kortuose. Jis puikus tenisininkas. Prašė perduoti, kad susitiksite per priešpiečius. Man atrodo, kad tu iš tikrųjų jam patinki.

– Papasakok man apie Džordžą, – atsainiai paprašė Eva. – Iš kur jis?

– Džordžas? Iš tų pačių Melisų šeimos. Vyresnysis sūnus beprotiškai turtingas. Dirba Niujorke. Brokerių firmoje „Hansenas ir Hansenas".

– Kodėl ne šeimyniniame versle?

– Tikriausiai nekenčia alyvuogių. Tiesa, su tokiais turtais gali iš viso nedirbti. Matyt, nori kažkuo praskaidrinti dienas.

Nita pašaipiai pridūrė:

– Jo naktys, manau, dvejiems metams suplanuotos!

– Nejaugi?

– Brangute, visos merginos tik ir svajoja pabūti su Melisu. Jam pirštą tereikia pajudinti, o jos jau grumiasi, kuri pirmesnė nusitrauks kelnaites! Kiekviena svajoja tapti ponia Melis. Tiesą sakant, jei mano vyras nebūtų velnioniškai pavydus, ir aš sutikčiau pabandyti. Nuostabus gyvulys, tiesa?

– Nuostabus, – sutiko Eva.

Džordžas Melisas pasirodė terasoje. Eva net susigūžė iš baimės.

– Labas rytas, Eva. Kaip jautiesi? – nuoširdžiai rūpindamasis paklausė jis ir atsargiai prisilietė prie ištinusio skruosto. – Brangioji, tu šiandien puikiai atrodai.

Pristūmęs kėdę, Džordžas atsisėdo priešais Evą ir sužiuro įlankos pusėn.

– Ar esi kada nors mačiusi ką nors gražesnio?

Jis elgėsi taip, lyg nieko nebūtų atsitikę. Eva klausėsi Džordžo Meliso žodžių, vėl jautė traukiančią šio žmogaus jėgą. Net po nakties košmaro ji tai jautė. Tiesiog neįtikėtina. Lyg graikų dievas. Tokios skulptūros stovi muziejuose, bet jis... jo vieta psichiatrinėje gydykloje.

– Šiandien pat teks grįžti į Niujorką, – pareiškė Melisas. – Kur tau paskambinti?

– Aš ką tik persikėliau, – suskubo atsakyti Eva. – Telefono dar neturiu. Palik savo numerį.

– Būtinai, mylimoji, – nusišypsojo Melisas. – Juk tau buvo gera šiąnakt?

Eva negalėjo patikėti tuo, ką girdi.

– Daug ko galėsiu išmokyti tave, Eva, – šnibždtelėjo jis.

Eva dar kartą prisiekė, kad Džordžas tikrai susilauks atpildo. Tik sugrįžusi namo, ji iškart paskambino Dorotei Holister. Tokiame mieste, kaip Niujorkas, kur daugybė nepasotinamų spaudos atstovų išknisa visas smulkmenas apie šio pasaulio garsenybių gyvenimą, Dorotė buvo neišsenkantis informacijos šaltinis. Kažkada ji buvo aukšto pareigūno žmona, ir kai šis pametė Dorotę dėl dvidešimtmetės sekretorės, išsiskyrusiai žmonai teko pačiai užsidirbti gyvenimui. Ji susirado užsiėmimą, labiausiai atitinkantį jos sugebėjimus – tapo visuome-

nės kronikos reportere. Dorotė gerai pažino tuos, tarp kurių sukosi daugelį metų, o kadangi žmonės ja pasitikėjo ir nieko neslėpdavo, ji visada apie viską žinojo.

Tik Dorotė galėjo papasakoti tiesą apie Džordžą Melisą. Eva pasikvietė ją priešpiečių į restoraną. Dorotė, stambi moteris, malonaus veido, dažytais ugniniais plaukais, gergždžiančiu balsu ir garsiai besijuokianti, apsikaišiusi bižuterija, lyg parduotuvės vitrina, sunkiai klestelėjo kėdėn.

Užsisakiusi valgį, Eva lyg tarp kitko užsiminė:

– Praėjusią savaitę buvau Bahamuose. Kaip ten gera!

– Žinau, – linktelėjo Dorotė Holister.

– Turiu Nitos Liudvig svečių sąrašą. Buvo linksma?

Eva gūžtelėjo pečiais.

– Susitikau senus pažįstamus. Susipažinau su įdomiu žmogumi. Koks jo vardas?.. – Ji susimąsčiusi suraukė kaktą. – Džordžas, koks ten... lyg Mileris. Graikas.

Dorotė Holester garsiai nusikvatojo:

– Melisas, brangute, Džordžas Melisas.

– Tikrai, Melisas. Tu jį pažįsti?

– Mačiau keletą kartų. Pritrenkiantis vyras. Tiesiog seilytės varva!

– Ką apie jį žinai, Dorote?

Dorotė apsidairė, pasilenkė arčiau Evos.

– Niekas apie tai nežino, tai niekam ir nesakyk, gerai?

Džordžas – balta varna Melisų šeimoje. Juk jie visi siaubingai turtingi. Džordžas turėjo vadovauti šeimyniniam verslui, bet vis papuldavo į nemalonias istorijas su mergytėmis, berniukais ir net ožkomis. Teko įsikišti policijai, ir pagaliau tėvui ir broliui visa tai nusibodo ir jie išgrūdo jį iš šalies.

Nepraleisdama nė žodžio, Eva įdėmiai klausėsi.

– Paliko vargšelį be skatiko ir teko jam pačiam užsidirbti duonai.

Tai štai kodėl jis pavogė koljė.

– Žinoma, pinigų Džordžui netrūksta. Juk tokia išvaizda! Ves turtingą įpėdinę. Domiesi, meilute?

– Nelabai, – papurtė galvą Eva.

Iš tikrųjų jai labai rūpėjo. Galbūt Džordžas Melisas yra būtent tas, kurio jai labiausiai reikia – raktai nuo aukso skrynios.

Kitą rytą Eva paskambino į brokerių firmą, kurioje dirbo Melisas. Jis iškart pažino jos balsą:

– Laukdamas tavo skambučio vos neišprotėjau, Eva. Šiandien pavakarieniausim ir...

– Ne. Valgis palauks.

Džordžas nustebęs patylėjo, bet vėliau sutiko:

– Gerai. Tiesa, turiu susitikti su klientu, bet galėsiu atidėti.

Eva buvo įsitikinusi, kad Džordžo klientas ne vyriškis.

– Ateik pas mane, – pasiūlė ji ir padiktavo adresą. – Pusę pirmos. Būtinai.

Melisas net neįtarė, kokia staigmena jo laukia.

Džordžas pavėlavo pusvalandį, bet Eva suprato, kad jis visada taip elgiasi. Tai nebuvo apgalvotas poelgis, tiesiog abejingumas žmonėms, tvirtas įsitikinimas, jog visi privalo jo laukti, pataikauti, tarnauti, prisitaikyti. Prieš tokią išvaizdą ir žavesį visas pasaulis krito po kojomis. Trukdė tik viena: Džordžas neturėjo pinigų. Būtent tai ir buvo pažeidžiama vieta.

Įėjęs į kambarį, jis apsidairė, įvertindamas interjerą:

– Labai miela.

Ir ištiesė rankas į Evą:

– Galvoju apie tave kiekvieną minutę.

Ji išslydo iš glėbio:

– Palauk. Turiu tau kai ką pasakyti, Džordžai.

Juodos akys įtariai prisimerkė.

– Vėliau pakalbėsim.

– Ne. Dabar, – lėtai ir aiškiai tardama kiekvieną žodį, pradėjo Eva, – jei dar kartą pamėginsi man ką nors padaryti, užmušiu.

Džordžas kreivai išsiviepė:

– Tai pokštas?

– Klysti. Aš rimtai. Turiu tau dalykinį pasiūlymą.

Nustebęs Džordžas suraukė antakius:

– Pasikvietei aptarti reikalų?

– Taip. Nežinau, kiek tu uždirbi, užkalbinėdamas dantis kvailoms senėms ir įtikinėdamas supirkinėti akcijas ir obligacijas, bet esu įsitikinusi, kad labai nedaug.

– Tu ką, išprotėjai? – iškošė Džordžas vos tramdydamasis. – Mano šeima...

– Tavo šeima turtinga, o tu ubagas. Mano šeima aukse maudosi, o aš neturiu už ką gyventi. Mudu sėdim prakiurusioj valty, brangusis, tik aš žinau, kaip paversti ją aukso puodu.

Ji nutilo stebėdama, kaip pyktį pakeitė smalsumas.

– Apie ką porini?

– Viskas labai paprasta. Netekau palikimo. Didžiulio. Viskas atiteks mano seseriai Aleksandrai.

– Kuo čia aš dėtas?

– Vesk ją, ir pinigai tavo. Mūsų.

– Apgailestauju, bet aš nesukurtas vedyboms.

– Matai, – patikino Eva, – reikalas tas, kad šeimyninis gyvenimas netruks ilgai. Kažkodėl mano sesutę nuolat ištinka nelaimės.

27 dalis

„Berklio ir Metjuzo" reklaminė agentūra buvo tarsi perlas, puošiantis Medison aveniu agentūrų karūną. Firmos pajamos viršijo dviejų konkurentų bendrą pelną, nes pagrindiniai „Berklio ir Metjuzo" klientai buvo „Kriugeris Brentas" su daugybe savo filialų. „Kriugerio Brento" užsakymais rūpinosi per septyniasdešimt penkis tarnautojus, reklamos skelbėjai, fotografai, graveriai, dailininkai ir atstovai spaudai. Tad visai nenuostabu, kad Keitei Blekvel paskambinus Aronui Berkliui ir paklausus, ar jis nesurastų darbo jos anūkei Aleksandrai, šis iš karto pareiškė padarysiąs viską, kas įmanoma. Jei Keitė būtų panorėjusi, jis, ko gero, Aleksandrą paskirtų agentūros prezidente. Bet ji paaiškino, kad anūkė norėtų dirbti reklamos srityje, o Berklis užtikrino, kaip tik turįs laisvą vietą, ir Aleksandra gali pradėti dirbti, kada tik panorės.

Kitą pirmadienį Aleksandra pradėjo dirbti. Reta iš Medison aveniu reklaminių agentūrų iš tikrųjų yra šioje gatvėje, bet „Berklio ir Metjuzo" firmai vis dėlto priklausė didelis šiuolaikinis pastatas ties Medisono ir Penkiasdešimt septintąja gatve. Agentūra buvo užėmusi aštuonis pastatus, o kitus nuomojo. Kad nereikėtų papildomai mokėti, Aronas Berklis ir jo partneris Normanas Metjuzas nutarė, kad Aleksandra Blekvel pakeis jaunutę prieš pusmetį priimtą reklamos darbuotoją. Naujiena kaipmat pasklido po visus aukštus. Kai tarnautojai sužinojo, kad atleidžiama gera darbuotoja, norint įsiteikti naudingam klientui, nepasitenkinimas veržėsi per kraštus. Niekas ir akyse nebuvo matęs Aleksandros, bet visi buvo įsitikinę, kad turtingą kalę greičiausiai atsiuntė šnipinėti ir skųsti vyresnybei.

Kai mergina atėjo į darbą, ją tuoj pat palydėjo į Arono Berklio didįjį kabinetą. Abu kompanionai jau buvo ten ir pagarbiai pasveikino Aleksandrą. Vyrai buvo labai skirtingi: Berklis –

lieknas, aukštas, žilaplaukis, Metjuzas – nedidukas, apvalainas ir visai plikas. Puikūs reklamos verslo specialistai kasdieniniame gyvenime buvo tikri kvailiai, su savo pavaldiniais besielgiantys kaip su vergais, o šie tokį elgesį kentė tik dėl to, kad Berklio ir Metjuzo firmoje dirbantį žmogų priimdavo į bet kokią pasaulio reklamos agentūrą. Geresnės mokyklos nerasi.

Kabinete buvo ir Lukas Pinkertonas, firmos viceprezidentas, amžinai besišypsantis žmogus, išraiškingų manierų ir šaltų akių. Pinkertonas buvo jaunesnis už partnerius, bet prilygo jiems žiauriu elgesiu su pavaldiniais.

Aronas Berklis pasodino Aleksandrą į patogiausią krėslą.

– Gal arbatos, panele Blekvel? O gal kavos?

– Ačiū. Nenoriu gerti.

– Taigi, jūs nusprendėte sudarinėti reklaminius skelbimus.

– Labai dėkoju jums už tai, kad suteikėte man tokią galimybę, pone Berkli. Žinoma, dar daug turiu išmokti, bet pasistengsiu daug dirbti.

– Tai nebūtina, – patikino Normanas Metjuzas, bet tuoj pat atsipeikėjęs linktelėjo, – tai yra... mūsų verslo taip greit neišmoksi. Skubėti neverta, laiko marios.

– Tikiu, kad jums čia patiks, – pridūrė Aronas Berklis. – Pas mus dirba patys geriausi reklamos verslo žinovai.

Lygiai po valandos Aleksandra nusprendė, kad jos bendradarbiai galbūt puikūs darbuotojai, bet toli gražu nėra draugiški. Lukas Pinkertonas pats aprodė jai visus aukštus ir supažindino su kolegomis, bet visur merginą sutiko šaltai. Žmonės trumpai pasisveikindavo ir tuoj pat nueidavo. Aleksandra jautė bendrą priešiškumą, bet negalėjo suprasti jo priežasties. Pinkertonas palydėjo Aleksandrą į konferencijų salę, pilną tabako dūmų. Prie sienos stovėjo stiklinė spinta, kurioje puikavosi firmos už geriausią reklamą gauti apdovanojimai.

Aplink didžiulį stalą, rūkydami vieną cigaretę po kitos, sėdėjo moteris ir du vyriškiai. Mažytė trapi rūdžių spalvos plaukais moteriškė kažką aiškino pašnekovams, išblyškusiems ir kažko sunerimusiems jaunuoliams.

– Štai jūsų kolegos, – supažindino Pinkertonas, – kūrybinė grupė, su kuria ir dirbsite. Alisa Kopel, Vincas Barnsas ir Martis Bergaimeris. O čia panelė Blekvel.

Visi trys įsistebeilijo į Aleksandrą.

– Ką gi, paliksiu jus, susipažinkite artimiau! – pareiškė Pinkertonas ir kreipėsi į Vincą Barnsą, – tikiuosi, naujų kvepalų

reklama rytoj gulės ant mano stalo! Pasirūpinkite, kad panelei Blekvel nieko nestigtų.

Tai pasakęs pasuko durų link.

– O ko jums trūksta? – mandagiai pasiteiravo Barnsas.

Klausimas Aleksandrai buvo netikėtas.

– Aš... šiaip jau norėčiau išmokti reklamos verslo.

– Jūs patekote būtent ten, kur reikia! – meiliai nusišypsojo Alisa Kopel. – Tiesiog nenustygstame, norėdami pažaisti mokytojus.

– Užsičiaupk! – suprunkštė Martis.

– Kažkuo jus įžeidžiau? – nustebusi paklausė Aleksandra.

– Niekuo, panele Blekvel, – suskubo Martis. – Tiesiog daug darbo. Dabar vyksta naujų kvepalų reklamos kampanija, bet kol kas nei ponas Berklis, nei ponas Metjuzas nesižavi tuo, ką jiems pasiūlome.

– Pasistengsiu netrukdyti, – pažadėjo Aleksandra.

– Puiku! – įsiterpė Alisa Kopel.

Diena praėjo ne per geriausiai. Tarnautojų veidai buvo niūrūs: dėl kažkokios kalės vieną iš jų atleido ir reikėjo jai už tai atsilyginti.

Vakarop į mažą kabinetą, kuriame sėdėjo Aleksandra, užėjo Berklis ir Metjuzas, kad įsitikintų, jog viskas gerai. Kiti tarnautojai tai pastebėjo.

Visi agentūroje vienas kitą vadino vardais. Tik į Aleksandrą kreipėsi „panele Blekvel".

– Aleksandra, – taisydavo ji.

– Taip taip, žinoma!

Ir vėl vadindavo ją tik pavarde.

Aleksandra troško mokytis, kad galėtų padėti kolegoms. Ji lankėsi visuose pasitarimuose, kur buvo kuriami reklaminiai skelbimai, keičiamasi idėjomis, stebėjo dizainerių darbą, klausėsi, kaip tik keliais sakiniais Lukas Pinkertonas išsityčiodavo iš atnešto teksto. Aleksandrai jis pasirodė piktas, kerštingas, ji gailėjosi skelbimų kūrėjų, priverstų jį pakęsti. Vaikščiodama po aukštus, ji užsukdavo į skyrių viršininkų pasitarimus, domėjosi, kaip vyksta susirinkimai su klientais, foto seansai, kokios bus naujos kryptys, tylėjo, klausėsi ir mokėsi. Besibaigiant pirmai savaitei, mergina jautėsi, lyg būtų čia praleidusi keletą mėnesių. Kiekvieną vakarą Aleksandra vos parvilkdavo kojas namo, bet buvo pavargusi ne fiziškai, o nuo įtemptos atmosferos, susidariusios vien dėl jos buvimo ten.

Kai Keitė paklausė kaip sekasi, Aleksandra visada atsakydavo:

– Puikiai, močiute, labai įdomus darbas.

– Įsitikinusi, tu susitvarkysi, Aleksa. Ir atsimink, jei iškils kokių nors rūpesčių, kreipkis į ponus Berklį arba Metjuzą.

Būtent to Aleksandra ir nesiruošė daryti.

Kitą pirmadienį ji atėjo į darbą tvirtai pasiryžusi sudaužyti priešiškumą sieną, dėl neaiškios priežasties iškilusią tarp jos ir kitų tarnautojų.

Kiekvieną rytą ir po pietų būdavo pertraukėlės, visi gėrė kavą ir keisdavosi naujienomis.

– ... girdėjote, kas atsitiko „National meades"? Kažkoks kvailys nusprendė visam pasauliui paskelbti, kad metai jiems buvo sėkmingi ir paliepė „New York Times" laikraštyje raudonais dažais atspausdinti finansinę ataskaitą. Visi pagalvojo, kad „National" bankrutavo!

– ... pamenate aviakompanijos „Nemokami bilietai verslininkų žmonoms" reklamą? Viskas klojosi puikiausiai, kol firmos atstovas neišsiuntinėjo moterims padėkos laiškų, staiga vienas po kito pasipylė skundai, damos panoro sužinoti, su kuo gi skraidė jų vyrai. Jie...

Įėjus Aleksandrai, pokalbis akimirksniu nutrūko.

– Atnešti jums kavos, panele Blekvel.

– Ačiū, pasiimsiu pati.

Kol Aleksandra iš automato pylėsi kavą, niekas net neprasižiojo.

Kai tik ji išėjo, pokalbis atsinaujino.

– Žinote, į kokią balą sėdo „New soup"? Jų manekenė angelo veideliu pasirodė esanti porno žvaigždė...

Vidudienį Aleksandra priėjo prie Alisos Kopel.

– Jei jūs laisva, galėtume kartu papietauti.

– Atleiskite, einu į pasimatymą.

Aleksandra pažvelgė į Vincą Barnsą.

– Ir aš.

– O aš siaubingai užsiėmęs, – pridūrė Martis.

Aleksandra taip nuliūdo, kad net valgyti negalėjo. Su ja elgėsi lyg su raupsuotąja, ir nenuostabu, kad pagaliau ji įsiuto. Bet pasiduoti nesiruošė. Reikia rasti būdą tai baigti, leisti suprasti, kad nepaisant turtų ir Blekvel pavardės, ji tokia pat kaip ir jie. Sėdėdama pasitarime ir klausydamasi, kaip Berklis ir Pinkertonas įžeidinėja pavaldinius, nusikaltusius tik sąžiningu dar-

bu, Aleksandra nuoširdžiai gailėjosi vargšelių, bet šiems nereikėjo jos rūpesčio ir jos pačios.

Po trijų dienų Aleksandra vėl ryžosi prieiti prie Alisos Kopel.

– Netoliese yra puikus italų restoranas.

– Nekenčiu itališkos virtuvės.

Aleksandra pasisuko į Vincą:

– Laikausi dietos.

– O jūs, Marti?

– Ruošiuosi į kiniečių restoraną.

Merginą išmušė raudonis. Bijo, kad jų nepastebėtų su ja? Tepasiunta! Ji padarė viską, ką galėjo, iš kailio nėrėsi, kad susidraugautų su šiais žmonėmis ir kaskart gaudavo atkirtį. Be reikalo ji čia atėjo. Teks susirasti kitą darbą kompanijoje, nesusijusioje su močiutės vardu. Ji išeis iš darbo. Bet iš pradžių iškrės jiems tokį dalyką, kurį jie atsimins visą gyvenimą!

Ketvirtadienį, pirmą valandą, kai visi, išskyrus telefonistę išsiruošė pietauti, Aleksandra pasiliko. Jau anksčiau buvo pastebėjusi, kad administracijos kabinetuose yra pasikalbėjimų įranga, pakanka spustelti mygtuką su atitinkama pavarde, ir gali kalbėtis.

Aleksandra iš eilės įsmuko į tuščius Berklio, Metjuzo ir Pinkertono kabinetus ir visą valandą kruopščiai darbavosi, sukeitinėdama vietomis korteles.

Grįžęs po pietų, Lukas Pinkertonas paspaudė mygtuką, po kuriuo buvo parašyta vyriausiojo reklaminių skelbimų sudarytojo pavardė, ir užriaumojo:

– Kelk savo sėdynę, tinginy, ir nešk skudurus čionai!

Kažkas apstulbęs sumykė, po to pasigirdo Normano Metjuzo balsas:

– Ką jūs pasakėte?

Išsigandęs Pinkertonas pažvelgė į pultą:

– Pone Metjuzai, tai jūs?..

– Būtent, velniai jus rautų. Geriau pakelkite savo sėdynę ir ženkite pas mane! Nedelsiant!

Vėliau vienas iš autorių taip pat nuspaudė mygtuką ir įsakė:

– Užeik ir pasiimk skelbimą, nuneši žemyn, tik greičiau!

– Ei, jūs, išprotėjote?! – išrėkė Aronas Berklis.

Užvirė tikra košė. Tik vakarop pavyko ištaisyti visa tai, ką pridarė Aleksandra, ir tai buvo nuostabiausios Berklio ir Metjuzo tarnautojų valandos. Nuo kiekvieno naujo skandalo visi tik ir šokinėjo iš laimės. Viršininkams tik ir skambinėjo,

reikalaudami subėgioti cigarečių, atnešti kavos ir netgi pataisyti sugedusį tualetą.

Stengdamiesi surasti piktadarį, Berklis, Metjuzas ir Pinkertonas viską apvertė aukštyn kojom, bet niekas nieko nežinojo.

Aleksandrą galėjo išduoti tik vienas žmogus – Frenė, komutatoriaus telefonistė, bet šeimininkų ji nekentė labiau už merginą, todėl paaiškino nemačiusi nė gyvos dvasios.

Tik naktį, gulėdama su Vincu Barnsu lovoje, ji papasakojo, ką žinanti. Vincas net pašoko:

– Mergiūkštė Blekvel?! Kad mane skradžiai žemę!!!

Kai rytą Aleksandra įėjo į kabinetą, ten jau sėdėjo visa trijulė. Tylėdami jie įsmeigė akis į merginą.

– Kas nors atsitiko? – sunerimo Aleksandra.

– Ne, ne, Aleksa, – tuoj pat patikino Alisa Kopel. – Mes su berniukais pagalvojome, kad būtų puiku kartu papietauti. Netoliese stulbinantis restoranėlis...

28 dalis

Nuo pat vaikystės Eva Blekvel suvokė, jog turi keistą galią – sugebėjimą viską išpešti iš žmonių. Iš pradžių tai tebuvo žaidimas, bet dabar ateitis priklausė nuo sumanyto plano sėkmės.

Su ja pasielgė žiauriai, išmetė iš namų, ji neteko didžiulio, teisėtai priklausančio palikimo. Ir visa tai per kerštingą senę ir paklusnią sesutę. Bet jos dar sumokės už viską, ką padarė Evai, ir vien mintis apie tai teikė nenusakomą malonumą. Dabar jų likimai jos rankose!

Nepraleisdama nė mažiausios smulkmenos, Eva ilgai ir kruopščiai kūrė planą. Sunkiausia buvo įkalbėti Džordžą Melisą.

– Velniai griebtų, labai pavojinga. Tik kalėjimo man ir trūko! Aš ir taip galiu gauti bet kokius pinigus, jei prireiks!

– Kaip? – paniekinančiai metė Eva. – Aptarnauti šimtą nuobodžiaujančių moterėlių? Nori taip ir pabaigti savo dienas, kas bus jei sustorėsi ir patins paakiai? Ne, Džordžai, daugiau nebus tokios galimybės! Geriau paklausyk manęs, ir mums priklausys didžiausias pasaulyje koncernas.

– Iš kur žinai, kad pavyks?

– Todėl, kad niekas geriau nepažįsta mano mielų giminaičių! Patikėk, pralaimėti negalime!

Eva kalbėjo su įsitikinimu, bet iš tikrųjų pati abejojo. Ji žinojo, kad pati suvaidins savo vaidmenį, bet bijojo dėl Meliso. Juo pasitikėti negalima. Ir be to Evą neramino jo sadistiniai polinkiai. Suklysti nevalia. Vienas klaidingas žingsnis – ir viskas prapuolė!

– Ryžkis, – pakartojo Eva. – Tu su manim, ar ne?

Džordžas ilgai žiūrėjo į merginą, po to linktelėjo:

– Su tavimi.

Prisislinkęs arčiau, paglostė Evos pečius.

– Noriu su tavimi... ir tavyje, – kimiai sušnibždėjo jis.

Eva pajuto, kaip per kūną nubėgo jaudulio šiurpulys:

– Gerai, – linktelėjo ji, – bet šį kartą viskas bus, kaip aš noriu.

Lovoje Eva prieš savo valią ėmė grožėtis įdegusiu raumeningu Meliso kūnu. Jis nuostabiausias gyvulys, kokį ji buvo mačiusi. Ir pavojingiausias. Bet tai pilkam, kasdieniniam gyvenimui teikė tik aštrių pojūčių. Tiesa, dabar Evos rankose buvo patikima priemonė sutramdyti Melisą. Ji švelniai kandžiojo jį, bučiavo, glamonėjo, lėtai leisdamasi vis žemiau, glostydama, jaudindama lengvais prisilietimais.

– Imk mane, – sušnibždėjo ji.

– Nusisuk.

– Ne! Darysi, kaip aš noriu!

– Bet aš nieko nepajausiu!

– Žinau! Tau, žinoma, labiau patiktų berniūkštis siauru užpakaliu, ar ne, mielasis? Bet aš moteris! Eikš pas mane.

Džordžas stipriai prispaudė Evą, praskėtė kojas.

– Bet aš negaliu, Eva, nebaigsiu, – sumurmėjo jis.

– Man tas pats, saulele, – prajuko ji, – svarbiausia, kad man būtų gera!

Evos klubai virpėjo, sutikdami kiekvieną postūmį; ji užsimerkė jausdama, kaip Džordžas vis giliau ir giliau skverbiasi į ją. Ji patyrė orgazmą po orgazmo. Eva jautė vis didesnę palaimą nuo didėjančio meilužio susijaudinimo. Džordžas taip norėjo ją skaudinti, tyčiotis, priversti rėkti, maldauti pasigailėjimo, bet neišdrįso.

– Dar! – įsakinėjo Eva.

Ir Džordžas, sunkiai kvėpuodamas vos nepriplojo jos kūno savuoju, nė sekundei nesiliaudamas judėti, kol Eva nesudejavo iš pasitenkinimo.

– Ak, pagaliau... gana... nebegaliu...

Džordžas atsitraukė ir atsigulęs ant šono, suspaudė jos krūtis...

– Dabar mano eilė...

– Renkis! – griežtai paliepė ji.

Virpėdamas iš pykčio Džordžas pakilo. Eva gulėjo stebėdama, kaip šis maunasi kelnes, ir šypsojosi:

– Buvai paklusnus berniukas, Džordžai, ir užsitarnavai apdovanojimo. Atiduodu tau Aleksandrą. Daryk su ja, ką nori.

Tik per vieną naktį Aleksandros gyvenimas apsivertė. Penktadienis turėjo būti paskutinė diena „Berklyje ir Metjuze", o tapo pačia laimingiausia per visą šį laiką. Iš atstumtosios Aleksandra tapo heroje. Ne kartą gandai apie jos pokštą sklandė po visą Medisono aveniu.

– Tapai gyva legenda, – šypsojosi Vincas.

Pagaliau ji tapo sava.

Aleksandrai labai patiko darbas, ypač kūrybiniai pasitarimai, į kuriuos ji eidavo kas rytą. Nors mergina žinojo, kad visą gyvenimą to nedarys, bet negalėjo apsispręsti, ko nori iš tikrųjų. Daugelis vyrų norėjo vesti Aleksandrą, ir kelis kartus ji vos nesutiko, bet kažkodėl susilaikydavo. Tikriausiai dar nesutiko tikros meilės.

Ryte Aleksandrai paskambino Eva ir pakvietė pietų:

– Ką tik atsidarė naujas prancūzų restoranas. Sako, ten nuostabus valgis.

Sesers skambutis labai nudžiugino Aleksandrą. Jai rūpėjo Evos likimas. Aleksandra Evai skambindavo 2–3 kartus per savaitę, bet ši vis būdavo labai užsiėmusi. Ir dabar, nors Aleksandra jau buvo susitarusi pietauti su draugais, ji tuoj pat atsakė:

– Žinoma, Eva, aš atvažiuosiu.

Restoranas pasirodė brangus ir madingas... Bare grūdosi lankytojai, laukiantys laisvų vietų salėje. Evai teko pasinaudoti senelės vardu, kad iš anksto galėtų užsakyti staliuką. Tai dar labiau ją įsiutino, ir mergina prisiekė, kad kada nors visa ši minia ant kelių maldaus papietauti toje sumautoje užeigoje. Eva jau laukė Aleksandros prie stalelio. Stebėdama ateinančią seserį, Eva pasijautė labai keistai, lyg matytų save.

Pabučiavusi Aleksandrą į skruostą, ji susižavėjusi sušuko:

– Stulbinančiai atrodai, Aleksa! Tikriausiai darbas padeda.

Laukdamos užsakymo, jos pasakojo viena kitai apie viską,

kas per tą laiką įvyko. Aleksandra kaip visada nieko neslėpė, o Eva, žinoma, nepaminėjo keleto pikantiškų smulkmenų. Linksmai tauškėdama apie menkniekius, ji pakėlė akis. Šalia stovėjo Džordžas Melisas ir nustebęs žvelgė į seseris. Netikėtai Eva suprato, kad jis negali jų atskirti.

– Džordžai! – šūktelėjo ji.

– Eva! – su palengvėjimu atsiduso jis.

– Kokia maloni staigmena! Kaip čia atsidūrei? Tiesa, susipažinkite. Tai mano sesuo, Aleksandra. Aleksa, susipažink, tai Džordžas Melisas.

Džordžas paėmė Aleksandros ranką. Labai malonu!

Eva kalbėjo, kad turi seserį dvynę, bet tokio panašumo jis nesitikėjo.

Aleksandra susižavėjusi žvelgė į Melisą.

– Papietausi su mumis? – pasiūlė Eva.

– Gaila, bet negaliu. Jau vėluoju. Dalykinis susitikimas. Gal kada nors kitą kartą.

Jis žvilgtelėjo į Aleksandrą:

– Tikiuosi, greit pasimatysime?

Seserys nužvelgė nueinantį Džordžą.

– Viešpatie, – sušnibždėjo Aleksandra. – Kas jis? Iš kur?

– Nitos Liudvig draugužis. Susipažinome per pobūvį.

– Gal aš klystu, bet sakyk, ar jis iš tikrųjų toks puikus? Neįtikėtinai įspūdingas.

– Ne mano tipo vyras, – nusijuokė Eva. – Bet teko girdėti, kad moterims jis iš tiesų patinka.

– Be abejo! Jis vedęs?

– Viengungis. Bet pati supranti, nuotakų netrūksta. Džordžas labai turtingas. Dievas jam suteikė viską: grožį, pinigų, protą, kilmę.

Eva nusikvatojo ir tyčia pakeitė temą.

Kai ji paprašė sąskaitos, padavėjas nusilenkęs paaiškino, kad viską apmokėjo ponas Melisas.

Aleksandra negalėjo prisiversti pamiršti Džordžą. Pirmadienio rytą paskambino Evai:

– Ką gi, brangute, rodos, pataikei į dešimtuką! Džordžas Melisas ką tik paprašė tavo telefono numerio. Gal pasakyti jam?

Aleksandra nejučiomis nusišypsojo:

– Tau iš tikrųjų jis nepatinka?

– Aš gi sakiau, Aleksa. Tai ne mano tipo vyras. Man patinka kitokie!

– Taip aš, žinoma, neprieštarauju. Duok jam mano telefoną.

Jos dar truputį paplepėjo ir atsisveikino. Padėjusi ragelį, Eva nužvelgė ant lovos išsidrėbusį nuogą Džordžą.

– Dama sutiko.

– Kada skambinti?

– Aš tau pasakysiu.

Aleksandra mėgino pamiršti, kad Džordžas Melisas ruošias jai skambinti, bet kuo labiau stengėsi išmesti jį iš galvos, tuo dažniau atsimindavo. Merginos niekada netraukė itin gražūs vyrai – savimi patenkinti povai.

Bet Džordžas Melisas atrodė visai kitoks. Jis tiesiog traukė Aleksandrą. Nuo vieno jo rankos prisilietimo merginos širdį suvirpino keistas jausmas.

– Tu tiesiog išprotėjai! – kalbėjo ji sau. – Matei žmogų tik porą minučių, o jau visko prisigalvojai?!

Praėjo savaitė. Bet Melisas neskambino. Nekantrų laukimą pakeitė susierzinimas, o po to pyktis. Nenori? Ir pasiusk! Turbūt jau ką nors susirado! Puiku. Apsieisim ir be jo!

Bet kai praėjo dar viena savaitė ir telefono ragelyje Aleksandra išgirdo kimų balsą, pyktis stebuklingai išgaravo.

– Tai Džordžas Melisas. Kartą mes matėmės restorane. Eva sakė, kad mano skambutis jūsų nesupykins.

– Taip, mes kalbėjome apie jus, – atsainiai tarstelėjo Aleksandra. – Tiesa, ačiū, kad apmokėjote sąskaitą.

– Norėčiau padovanoti jums visą pasaulį!

Aleksandra džiugiai nusijuokė.

– Norėjau paklausti. Gal kada nors sutiktumėte su manim pavakarieniauti.

– Taip... aš... žinoma. Ačiū!

– Nuostabu! Jei būtumėte atsisakiusi, nusižudyčiau!

– Prašau, nereikia, – maldavo Aleksandra. – Nemėgstu vakarieniauti viena!

– Ir aš. Tiesa, Malberio gatvėje yra mažytis restoranėlis „Pas Matuną".

– „Pas Matuną"! Tai mano mėgiamiausias restoranas.

– Jūs ten buvote? – nustebęs paklausė Džordžas.

– Ir ne kartą!

Šyptelėjęs Džordžas mirktelėjo Evai. Tai ji papasakojo jam

viską apie seserį. Kai pagaliau Melisas padėjo ragelį, Eva atsiduso.

„Prasidėjo“, – pagalvojo ji.

Aleksandra ilgam įsiminė tą vakarą.

Likus valandai iki Džordžo atėjimo pasiuntinys atnešė tuziną balionų ir orchidėjos žiedą. Mergina išsigando, kad vaizduotė jos nenuvestų per toli, bet išvydusi Džordžą, nuvaikė abejones. Ji vėl pajautė keistą traukąprie šio žmogaus. Išgėrę po taurę vyno, jiedu nuvažiavo į restoraną.

– Žiūrėsite meniu, – paklausė Džordžas, – ar man pačiam užsakyti?

Aleksandrai norėjosi nudžiuginti Džordžą.

– Prašau, išsirinkite, kas jums patinka.

Džordžas papraše atnešti mėgiamiausių Aleksandros valgių ir mergina maloniai nustebusi pagalvojo, kad jis skaito jos mintis.

Jie skanavo įdarytų artišokų, firminio veršienos patiekalo – „Matuno“ restorano pasididžiavimo, „Angelo plaukų“ – plonyčių makaronų su salotomis, kurias pats Džordžas čia pat paruošė.

– Jums patinka gaminti? – paklausė Aleksandra.

– Viena mano aistrų. Motina išmokė, ji buvo nuostabi virėja.

– Labai mylite savo šeimą, Džordžai?

Jis nusišypsojo ir Aleksandra pagalvojo, kad dar nebuvo sutikusi patrauklesnio žmogaus.

– Aš graikas, – paprastai atsakė Melisas. – Turiu dar tris brolius ir dvi seseris. Mes labai artimi.

Jis liūdnai nusišypsojo:

– Sunkiausia buvo išsiskirti su jais. Tėvas ir broliai maldavo pasilikti. Turime didelę firmą, ir jiems atrodė, kad neapsieis be manęs.

– Tai kodėl gi išvažiavote?

– Gal pasirodysiu jums kvailas, bet noriu pats viską pasiekti. Niekad iš nieko nemėgau imti dovanų, o „Meliso“ kompaniją tėvas perėmė iš senelio. Ne, nuo nieko nenoriu būti priklausomas. Netgi nuo tėvo. Tegul manoji dalis atitenka broliams.

Kaip Aleksandra žavėjosi jo žodžiais!

– O be to, – tyliai pridūrė Džordžas, – jei būčiau likęs Graikijoje, niekad nebūčiau sutikęs jūsų.

Aleksandra nuraudo.

– Ar jūs nebuvote vedęs?

– Ne, bet kartą per dieną būtinai pasiperšu, – juokais pareiškė jis, ir staiga liovęsis šypsotis, palinko prie Aleksandros. – Jūs, ko gero, pamanysite, kad gyvenu praėjusiame amžiuje, bet vesti ketinu vieną kartą ir visam gyvenimui. Aš noriu vienintelės, paties likimo siųstos moters.

– Nuostabu, – sumurmėjo Aleksandra.

– O jūs? – savo ruožtu paklausė Melisas. – Niekada nebuvote įsimylėjusi.

Ne.

– Kažkam nepasisekė, – užjautė jis. – Užtat pasisekė...

Tuo metu padavėjas atnešė desertą.

Aleksandra mirtinai nekantravo sužinoti, ką Džordžas norėjo pasakyti, bet bijojo klausti. Niekada ir su niekuo ji dar nebendravo taip lengvai ir paprastai.

Atrodė, kad Džordžas Melisas nuoširdžiai domisi viskuo, kas su ja susiję, ir Aleksandra, savo pačios nuostabai, pasakojo jam apie savo vaikystę, gyvenimą, atvirai dėstė jam savo slapčiausius prisiminimus.

Melisas visada didžiavosi perprantąs moters psichologiją, ir žinojo, kad gražios moterys dažniausiai nepasitiki savimi. Vyrai kreipia dėmesį tik į išvaizdą, elgiasi su jomis kaip su puikiais žaislais, nepastebėdami nei proto, nei charakterio. Džordžas, priešingai, niekada nepabrėždavo, kaip žavisi moters grožiu, o leisdavo suprasti, kad svarbesni jos jausmai, protas ir siela, kad tik su ja viena pasiryžęs dalintis gyvenimu ir svajonėmis. Aleksandrai tai buvo neįprasta, nauja, niekad nepatirta. Ji papasakojo Melisui apie Keitę ir Evą.

– Ar jūs su seserimi ne kartu gyvenate?

– Ne... ji... Eva nusprendė nuomotis atskirą butą.

Mergina negalėjo suvokti, kodėl Džordžas abejingas Evai, bet tuo pačiu labai džiaugėsi šia aplinkybe. Jiedviem besėdint restorane, Aleksandra tik ir gaudė į Džordžą metamus moterų žvilgsnius, bet šis nė karto neapsidairė, ir žiūrėjo vien tik į ją.

Gerdamas kavą, jis tarė:

– Nežinau, ar jūs mėgstate džiazą, bet Šv. Marko aikštėje yra toks klubas, „Penki taškai"...

– Ten groja Sesilis Teiloras!

– Jūs ten lankėtės? – nusistebėjo Džordžas.

– Dažnai! Aš jį tiesiog dievinu. Neįtikėtina, mūsų skoniai visiškai vienodi!

– Matyt, stebuklų vis dėlto pasitaiko, – tyliai atsakė Džordžas.

Jie klausėsi publikos numylėtinio pianisto Sesilio Teiloro atliekamų džiazo improvizacijų, paskui nuvažiavo į barą Bliker Stryte, kur lankytojai gėrė, valgė keptus kukurūzus, į taikinį mėtė strėlytes, klausėsi muzikos. Aleksandra stebėjosi, kaip Džordžas su vienu nuolatiniu lankytoju sutarė sužaisti partiją. Šis žaidė neblogai, bet iš pat pradžių neturėjo nė menkiausio šanso. Džordžas mėtė strėlytes rūškanu veidu, taip susikaupęs, tarsi varžytųsi dėl gyvenimo ar mirties.

Ir Aleksandra pagalvojo, kad šis žmogus yra įpratęs nugalėti.

Iš baro jiedu išėjo antrą valandą nakties, bet ji visai nenorėjo, kad vakaras baigtųsi.

Džordžas sėdėjo greta Aleksandros išsinuomotame „Rolsroise" ir tylėdamas žvelgė į ją. Seserys buvo neįtikėtinai panašios. Nejaugi ir kūnas toks kaip Evos? Jis įsivaizdavo Aleksandrą lovoje besiraitančią, rėkiančią iš skausmo.

– Apie ką galvojate? – paklausė ji.

Jis nukreipė akis, kad mergina neįskaitytų jo minčių.

– Juoksitės.

– Ne, nė už ką, pažadu.

– Aš jūsų nesmerkčiau... Matote, visi mane vadina pleibojumi. Žinote – gyvenimas kaip šventė, vakarėliai ir panašiai.

– Taip...

Tamsiose akyse galėjasi įskaityti maldavimą.

– Manau, kad jūs vienintelė moteris, kuri galėtų visa tai pakeisti. Visiems laikams.

Aleksandrai stipriau suplakė širdis.

– Aš... nežinau ką ir pasakyti.

– Prašau, neatsakykite.

Jo lūpos buvo visai arti, ir Aleksandra laukė bučinio. Bet Džordžas nejudėjo. Eva jį perspėjo, kad nevalia skubėti. Klaidos gali būti pražūtingos. Ypač pirmąjį vakarą, kad jis netaptų vienu iš daugybės gerbėjų, žūtbūt trokštančių užvaldyti Aleksandrą ir jos turtus. Tegu pati žengia pirmą žingsnį!

Todėl visą kelią Melisas paprasčiausiai laikė merginos ranką; pagaliau automobilis sustojo prie Blekvelų vilos. Džordžas palydėjo Aleksandrą iki namo. Atsisveikindama ji tarė:

– Patikėkite, man dar nėra buvę taip gera. Ačiū jums.

– Aš tarytum atsidūriau pasakų šalyje, – sušnibždėjo Melisas.

Atrodė, kad Aleksandros šypsena apšviečia visą gatvę.

– Labanakt, Džordžai, – vos girdimai pratarė ji ir dingo už durų.

Po ketvirčio valandos jos kambaryje pasigirdo skambutis.

– Žinote, ką aš padariau? Pasikalbėjau su tėvu. Papasakojau apie nepaprastą merginą, su kuria praleidau vakarą. Labanakt, mieloji...

Džordžas padėjo ragelį ir tulžingai šyptelėjo. Po vestuvių jis būtinai paskmbins giminėms ir pasakys, kad eitų po velnių. Teprasmenga, jam jų nebereikia!

29 dalis

Džordžas Melisas nepaskambino nei kitą dieną, nei po savaitės. Kaskart, išgirdusi skambutį, Aleksandra bėgo prie telefono ir nusivylusi dūsavo. Ji negalėjo suprasti, kas atsitiko. „... Manau, kad jūs vienintelė galite viską pakeisti. Visiems laikams.

... Aš ką tik pasikalbėjau su tėvu ir motina. Papasakojau apie nepaprastą merginą, su kuria praleidau vakarą...“

Kas nutiko? Kodėl jis tyli?

Gal ji kuo nors įžeidė jį? Ar priešingai, taip patiko, kad Džordžas pabijojo įsimylėti ir nutarė daugiau niekada nebesusitikti su ja? Ne, tikriausiai nusprendė, kad tokios moterys jo netraukia. O jeigu Džordžas pateko avarijon ir dabar guli bejėgis, sužeistas kažkurioje ligoninėje? O gal jau mirė?

Pajautusi, kad nebepajėgia ištverti, Aleksandra paskambino Evai ir prisivertė visą minutę taukšti niekus, kol pagaliau išdrožė:

– Eva, ar tu kartais negirdėjai, kur dabar Džordžas Melisas?

– Kad ne. Maniau, kad jis pakvies tave pavakarieniauti.

– Mes buvom restorane. Praeitą savaitę.

– Ir nuo to laiko tu nieko apie jį negirdėjai?

– Ne.

– Turbūt užsiėmęs.

„ Taip užsiėmęs, kad net paskambinti negali?“

Aleksandra atsiduso, bet garsiai teištarė:

– Gali būti.

– Pamiršk tą Melisą, brangioji. Geriau aš tave supažindinsiu su vienu kanadiečiu. Pritrenkiantis vyriškis. Avialinijos savininkas, o be to...

Padėjusi ragelį, Eva šypsodamasi atsilošė krėsle. Kaip ji norėjo, kad bobulė sužinotų, kokį nuostabų planą surezgė jos anūkė!

– Ei, kokia musė įkando? – paklausė Alisa Kopel.

– Atleisk, – pralemeno Aleksandra.

Visą rytą ji rėkė ant bendradarbių.

Jau visas dvi savaites Melisas buvo prapuolęs lyg į vandenį, ir Aleksandra, nerasdama vietos, pyko ne tik ant jo, bet ir ant savęs, kad negali pamiršti šio žmogaus. Melisas niekuo jai neįsipareigojo, o ji elgiasi taip, lyg jis būtų pažadėjęs ją vesti. Viešpatie, kas jai darosi? Bet kuri moteris būtų laiminga, tapusi jo žmona, kam jam reikia tokios, kaip Aleksandra?!

Net senelė pastebėjo, kokia pastaruoju metu suirzusi anūkė.

– Kas tau, vaikeli? Darbe pervargai?

– Ne, močiute. Tiesiog... neišsimiegu.

Kai Aleksandra pagaliau užmigdavo, prisisapnuodavo erotika – ji lovoje Džordžo glėbyje... Velniai jį griebtų! Ir kam apskritai Eva ją supažindino su Melisu.

Kitą rytą Aleksandrą pakvietė prie telefono.

– Aleksa? Čia Džordžas Melisas.

Lyg ji nežinotų, kieno tas gilus balsas!

– Aleksa! Čia jūs?

– Taip, Džordžai.

Prieštaringų jausmų apimta, mergina nežinojo: verkti ar juoktis. Kokia beširdė egoistė! Jokio skirtumo, pamatys jį dar ar ne!

– Privalėjau paskambinti jums anksčiau, – atsiprašė jis, – bet ką tik grįžau iš Atėnų.

Aleksandros širdis iš karto suminkštėjo.

– Buvote Atėnuose?

– Taip. Ar prisimenate aną mūsų vakarą?

Aleksandra prisiminė. Viską prisiminė.

– Kitą rytą paskambino Styvas, mano brolis, ir pasakė, kad tėvą ištiko širdies priepuolis.

– Ak, Džordžai!

Kokia kalta ji dabar jautėsi prieš Džordžą dėl visų tų prisigalvotų nesąmonių!

– Tikiuosi, jūsų tėvui jau geriau?

– Taip, ačiū Dievui! Bet jaučiuosi kaip plėšomas į gabalus. Jis maldavo grįžti Graikijon ir valdyti šeimos verslą.

Aleksa sulaikė kvėpavimą:

– Ir jūs sutikote?

– Ne.

Ji su palengvėjimu atsiduso.

– Aš žinau, kad mano vieta čia. Nė dienai, nė valandai, nė minutei nesilioviau galvojęs apie jus! Kada galiu jus pamatyti?

– Dabar... Tuoj pat... Pavakarieniaukim kartu.

Melisas vos neištarė dar vieno iš Aleksandros mėgiamų restoranų pavadinimo, bet laiku susilaikė:

– Su malonumu. Kur eisim?

– Koks skirtumas. Gal pasilikim namie?

– Neverta.

Jis dar nebuvo pasiruošęs susitikti su Keite. Ji – pagrindinė kliūtis įgyvendinant jo planus!

– Atvažiuosiu jus paimti aštuntą, – ištarė Džordžas.

Aleksandra padėjo ragelį, išbučiavo Alisą Kopel, Vincą Barnsą ir Martį Bergaimerį.

– Lekiu į kirpyklą! Pasimatysim rytoj!

Tylėdami jie sužiuro pavymui.

– Vyriškis, – linktelėjo galva Alisa.

Jiedu pavakarieniavo „Maksvelo gardžiame kąsnelyje".

Pro sausakimšą barą administratorius juos palydėjo į kitame aukšte esančią pietų salę ir pasodino prie geriausio staliuko.

– Ar jūs bent pagalvojote apie mane per tą laiką? – paklausė Džordžas.

– Taip.

Aleksandra jautė galinti būti atvira su šiuo jautriu, pažeidžiamu žmgumi.

– Jūs nepaskambinote, ir aš pagalvojau: kažkas atsitiko. Taip sielvartavau... maniau, kad dar vienos dienos jau neišgyvensiu.

„Šaunuolė Eva", – pagalvojo Džordžas.

Eva reikalavo, kad jis tūnotų pogrindyje ir skambintų tik jai leidus.

Pirmą kartą per visą šį laiką Džordžas jautė, kad planas gali pavykti. Iki šiol jis į visa tai nekreipė dėmesio, tik kartais pasimėgaudavo mintimi, kad visai ne pro šalį būtų užvaldyti Blek-

velų turtus, bet niekada rimtai netikėjo, kad tai gali pavykti. Jam tai buvo judviejų su Eva bendras žaidimas. Bet dabar, žiūrėdamas į susižavėjusias Aleksandros akis, Džordžas suprato, kad žaidimas baigėsi. Aleksandra priklausė jam. Tai pirmas žingsnis. Kelyje dar daug pavojų, bet Eva jam padės juos įveikti.

„Mudu vienose rogėse, Džordžai, ir atėjus laikui viską pasidalinsim po lygiai".

Bet Melisas partnerystės nepripažino. Gavęs viską, ko siekia, ir atsikratęs Aleksandros, susidoros ir su Eva. Mintis apie tai jam teikė didžiulį pasitenkinimą.

– Jūs šypsotės, – tarė Aleksandra.

Tvirtais, šiltais pirštais jis suspaudė jos delnus:

– Pagalvojau, kaip gera, kad mudu vėl drauge.

Iš kišenės jis ištraukė ilgą siaurą dėžutę.

– Atvežiau jums šį tą iš Graikijos.

– Ak, Džordžai...

– Atidarykite, Aleksa.

Dėžutėje buvo kruopštaus darbo briliantinis koljė.

– Koks gražus! – sušnibždėjo Aleksandra.

Tai šį vėrinį Melisas tada pasiėmė iš Evos. Ši užtikrino, kad Džordžas puikiausiai gali padovanoti koljė Aleksandrai – ji niekad nebuvo jo mačiusi.

– Garbės žodis, tai per brangi dovana.

– Visai ne. Man bus malonu, jei nešiosite.

– Aš... – virpančiu balsu pradėjo mergina. – Aš... ačiū.

– Jūs visai nevalgėte, – palingavo galva Džordžas.

– Neišalkau.

Vėl pažvelgęs į jos akis, Melisas patyrė pažįstamą visagalio jausmą. Kaip dažnai jis matė šią išraišką moterų veiduose – gražiuose ir bjauriuose. Moterų buvo ir turtingų, ir nuskurdusių. Džordžas naudojosi jomis, visais įmanomais būdais kažką gaudamas iš tų savo nelaimei jį sutikusių vargšelių. Bet ši duos jam kur kas daugiau negu kitos.

Džordžas Melisas teisėtai didžiavosi savo butu – įrengtu ir apstatytu labai skoningai už meilužių moterų ir vyrų, nors trumpam norėjusių nusipirkti jo palankumą, pinigus.

– Kaip čia gera! – sušuko Aleksandra.

Melisas priėjo prie jos, lėtai pasuko į save, kad blandžiai apšviestame kambaryje sukibirkščiuotų briliantinio koljė liepsnelės ant merginos kaklo.

– Tau tinka, brangioji.

Ir jis pabučiavo merginą, iš pradžių švelniai, paskui aistringai. Vos nepraradusi sąmonės, Aleksandra net nesusigaudė, kaip jiedu atsidūrė miegamajame, dideliame melsvame kambaryje, kurio viduryje stovėjo didžiulė lova.

Džordžas vėl apkabino merginą ir pajautė, kad ji visa virpa.

– Kas tau, mano džiaugsme?

– Truputį jaudinuosi, – prisipažino Aleksandra.

Ją baimino, kad štai dabar šis žmogus nusivils, supratęs, koks nepatyręs sutvėrimas stovi prieš jį, bet sukaupusi tvirtybės likučius, pradėjo atseginėti suknelę.

– Leisk man, – pražvokštė Džordžas.

Jis ėmė nurenginėti baltapūkę gražuolę, prisimindamas Evos paliepimus. „Tvardykis. Jei skaudinsi Aleksandrą, jeigu ji supras, koks tu šlykštus gyvulys, galėsi atsisveikinti su pinigais. Supratai? Savo šlykščius įpročius pasilaikyk kekšėms ir parsidavinėjantiems berniūkščiams!"

Ir prisimindamas pavojų, Džordžas toliau atsargiai nurenginėjo Aleksandrą, nenuleisdamas akių nuo apnuogintos merginos. Kūnas lygiai toks pat kaip Evos, – puikus, oda švelni, dailios grakščios figūros linijos. Melisas degė nekantrumu suspausti ją, smogti taip, kad akinančiai baltoje odoje išsilietų bjaurojančios mėlynės, kraujosrūvos, priversti rėkti iš skausmo, smaugti, kandžioti...

„Tik pamėgink nesitvardyti, ir daugiau tu jos nematysi!"

Jis nusiplėšė drabužius, prisitraukė Aleksandrą arčiau. Jiedu ilgai stovėjo tylėdami, žiūrėdami vienas kitam į akis; pagaliau Džordžas, pakėlęs Aleksandrą, atsargiai paguldė ją ir apipylė bučiniais, vos prisiliesdamas lūpomis, paskui su didesniu įkarščiu jo liežuvis ir pirštai glamonėjo, glostė, jautė kiekvieną jos kūno raukšlelę, įdubimą, kol mergina, nebetverdama saldžios kančios, maldaujamai sušnibždėjo:

– Prašau! Dabar! Dabar!

Ir užsimerkęs, stengdamasis apie nieką negalvoti, Džordžas suartėjo su ja; tik dabar Aleksandrai atsivėrė neįtikėtinas, su niekuo nepalyginamas, deginantis pasitenkinimas. Vėliau, daug vėliau, gulėdama meilužio glėbyje, ji atsiduso:

– Mielasis, kokią palaimą tu man padovanojai! Ar tau irgi buvo gera?

– Žinoma, brangioji, – sumelavo Melisas.

Ji bėl prigludo prie jo ir pravirko, pati nesuprasdama kodėl. tik žnodama, kad yra dėkinga už suteiktą laimę ir džiaugsmą.

– Nereikia, nurimk, juk viskas gerai, – tyliai ištarė Melisas, glostydamas jos galvą.

Šį kartą jis sakė tiesą.

Eva didžiuotųsi savo mokiniu.

Visi įsimylėjėliai paprastai ginčijasi, įsižeidžia, pavydulia-uja, visi, bet tik ne Džordžas su Aleksandra. Melisas, tiksliai vykdydamas Evos nurodymus, įspėdavo kiekvieną Aleksandros norą, žinojo kiekvieną smulkmeną apie jos būgštavimus, svajones, fantazijas, draugus ir priešus ir visada buvo šalia, pasiruošęs suteikti viską, ko jai prireiks, mokėjo prajuokinti ją ir pravirkdyti. Aleksandra mylėjo Melisą, atsidavė jam kūnu ir siela, bet Džordžui jų santykiai, ypač lovoje, kėlė tik pyktį ir susierzinimą.

Girdėdamas gerklinius, gyvuliškus Aleksandros šūksnius besimylint, Džordžas duso iš susijaudinimo. Kaip jis norėjo ją prievartauti, mušti, priversti raudoti, maldauti pasigailėjimo – tik taip jis galėjo pasitenkinti. Bet Džordžas suvokė – tada viskas baigta. Jo įsiūtis augo. Kuo ilgiau jie užsibūdavo lovoje, tuo labiau Melisas nekentė Aleksandros ir niekino ją.

Žinoma, kartais Melisui atrodydavo, kad jis gali gauti tai, ko trokšta, bet reikėjo būti atsargiam. Tik gilią naktį jis išdrįsdavo lankytis vienišių baruose, homoseksualų diskotekose, susipažindavo su našlėmis, ieškančiomis pramogų, žydrais berniukais, ištroškusiais pasimylėti, ir abiejų lyčių prostitutėmis, galinčiomis viską daryti už pinigus.

Melisas vesdavosi juos į skurdžius Vestsaido, Bauerio, Grinvič–Vilidžo viešbučius, bet niekada antrą kartą negrįždavo į tą pačią vietą, tiesa, vargu bau ar jį ten džiaugsmingai sutiktų: šio gražuolėlio partnerius rasdavo be sąmonės, leisgyvius, sumuštus, o kartais nusvilintus nuorūkomis.

Džordžas nekentė mazochistų. Jie mėgavosi jo teikiamu skausmu, o tai neatnešdavo jokio pasitenkinimo. Ne, Melisas privalėjo girdėti tų sutvėrimų dejones, maldavimus pasigailėti. Lygiai taip elgdavosi jo tėvas, kai Džordžas buvo dar berniūkštis. Jis taip primušdavo sūnų už menkiausius nusižengimus, kad vargšelis valandomis gulėdavo kliedėdamas.

Užtikęs aštuonmetį Džordžą ir kaimynų berniuką nuogus, jis tol mušė sūnų, kol tam nepasipylė kraujas iš nosies ir ausų. Norėdamas visiems laikams atbaidyti sūnų nuo nuodėmės, tėvas prispaudė uždegtą cigarą prie Džordžo penio. Žaizda užgijo, bet giliai širdyje likęs randas skleidė puvėsį.

Melisas paveldėjo šėlstantį, nesuvaldomą savo proseneliu graikų charakterį, ir vien tik mintis apie tai, kad kažkam teks paklusti, buvo nepakeliama. Su nuolatinėmis Evos Blekvel patyčiomis jis taikstėsi tik todėl, kad jam jos reikėjo. Bet kai pagaliau jis prisikas prie senės turtų, iki valiai pasimėgaus Eva, kol toji kaip išsigelbėjimo maldaus mirti. Kokia laimė, kad Džordžas ją sutiko! Jai, žinoma, smarkiai nepasisekė.

Aleksandra nesiliovė stebėtis, iš kur Džordžas žino, kokias gėles siųsti, kokias plokšteles pirkti, kokios knygos jai patiks. Kai jis nuvesdavo ją muziejun, juodu žavėdavo tos pačios drobės. Sunku patikėti, kad skirtingų žmonių skoniai gali taip sutapti! Džordže Melise ji nematė nė vieno trūkumo. Tobulybė! Mergina tik ir svajojo apie tą dieną, kai pagaliau ji supažindins jį su Keite. Bet Džordžas vis rasdavo išeitį, kad išvengtų susitikimo su senele.

– Kodėl, brangusis? Pamatysi, ji tau patiks. O be to, noriu pasigirti tavimi.

– Tikiu, kad Keitė puiki moteris, – linksmai pritardavo Džordžas, – tik bijau, kad ji nenuspręstų, jog aš netinku tau.

– Niekai, – pašoko jo kuklumo paveikta Aleksandra. – Tu sužavėsi senelę!

– Palauk, – paprašė Džordžas, – iš pradžių susikaupsiu, tada pažindink.

Melisas norėjo viską aptarti su Eva. Pagalvojusi, ji linktelėjo.

– Gerai. Vis tiek, anksčiau ar vėliau teks. Tik žiūrėk, kad akys būtų plačios, ausys stačios! Ji gera kalė ir gudri kaip ragana. Neduok Dieve, užsimirši nors sekundę! Jeigu ji įtars, kad tau pinigai rūpi, išplėš širdį ir sušers šunims.

– O kam ji mums? – nusistebėjo Melisas.

– Jei per tave Aleksandra susipyks su Keite, viskas žuvę.

Dar niekada Aleksandra taip nesijaudino. Jie pirmąkart rengėsi vakarieniauti su Keite, ir mergina meldėsi, kad viskas būtų kaip reikiant. Labiau už viską pasaulyje ji norėjo, kad senelė ir Džordžas patiktų vienas kitam, kad Keitė pamatytų, koks puikus žmogus yra Džordžas, o šis deramai įvertintų senelę.

Keitė dar nebuvo mačiusi tokios laimingos anūkės. Aleksandra pažinojo daugelį puikių, protingų, turtingų jaunuolių, bet jai niekas nepatiko. Ir dabar Keitei rūpėjo viską sužinoti apie anūkės išrinktąjį, žmogų, privertusį jį pamilti.

Per savo amžių senutė matė ne vieną, susigundžiusį palikimu, manė galinti atpažinti tokius iš pirmo žvilgsnio, visai nesiruošė atiduoti Aleksandrą panašiam tipui, bet labai norėjo susipažinti su Džordžu Melisu. Keitė jautė, kad jis nori išvengti susitikimo ir privalėjo išsiaiškinti priežastį.

Pasigirdo skambutis, ir netrukus į svetainę įžengė Aleksandra, vesdama už rankos aukštą nepažįstamąjį klasikiniu gražiu veidu.

– Senele, čia Džordžas Melisas.

– Pagaliau! – šūktelėjo Keitė. – Jau pradėjau galvoti, kad jūs manęs vengiate, pone Melisai.

– Priešingai, ponia Blekvel, jūs net neįsivaizduojate, kaip aš laukiau šios minutės.

Jis jau norėjo pridurti:

„Jūs dar gražesnė, nei sakė Aleksa", – bet laiku susilaikė.

„Atsargiai. Jokių komplimentų, Džordžai. Pataikavimas veikia senę kaip raudonas skuduras bulių".

Įėjęs tarnas į taures įpylė vyno ir nepastebimai išnyko.

– Prašom sėstis, pone Melisai.

– Ačiū.

Aleksandra įsitaisė šalia Džordžo, nerimastingai žvilgčiodama į senelę.

– Supratau, jog pastaruoju metu jūs dažnai susitikinėjate su mano anūke.

– Iš tiesų.

Šviesiai pilkos Keitės akys ismigo į pašnekovą.

– Aleksandra užsiminė, kad jūs dirbate brokerių firmoje.

– Taip.

– Atvirai kalbant, man keista, pone Melisai, kad jūs dirbate samdomu tarnautoju, užuot valdęs savo klestintį šeimyninį verslą.

– Senele, juk aš paaiškinau...

– Norėčiau išgirsti paties pono Meliso nuomonę, Aleksandra!

„... Būk mandagus, bet, dėl Dievo meilės, nesižemink prieš ją. Ir nesileisk menkinamas. Jeigu ji pajaus bent menkiausią silpnumo ženklą, tiesiog sunaikins tave".

– Ponia Blekvel, nesu pratęs viešai aptarinėti savo asmeninio gyvenimo.

Džordžas padvejojo, tarsi stengdamasis nuspręsti:

– Betgi, atsižvelgdamas į aplinkybes, manau...

Pažvelgęs į Keitės akis, jis linktelėjo:

– Aš labai nepriklausomas žmogus. Iš kitų nieko neimu. Jeigu pats būčiau įkūręs „Meliso“ kompaniją, be abejo, pats ją ir valdyčiau. Bet firma priklausė dar mano seneliui, po to tėvui. Aš ten nereikalingas. Turiu tris brolius, puikiausiai pakeisiančius tėvą. Esu linkęs tarnauti kitiems tol, kol sukursiu ką nors iš naujo, ką nors, kuo galėčiau didžiuotis.

Keitė palingavo galva. Ne tokį žmogų ji tikėjosi sutikti. Džordžas nepanėšėjo į pleibojų, besivaikantį pinigų, vieną iš dešimties apspitusių Aleksandrą ir trokštančių pagriebti Blekvelų turtą. Šis visai kitoks. Ir vis dėlto jame buvo kažkas keisto, keliančio nerimą, kol kas Keitei neperprantamo. Jau per daug tobulas?

– Girdėjau, kad jūs iš labai turtingos šeimos?

„Ji turi patikėti, kad jūs turite krūvas pinigų ir tu beprotiškai įsimylėjęs Aleksą. Pasitelk visą savo žavesį. Valdykis ir mes laimėsim“.

– Žinoma, sunku be pinigų, ponia Blekvel. Bet yra daugybė dalykų, kur kas labiau mane jaudinančių.

Keitė jau spėjo sužinoti tikslią Melisų firmos kainą. Suma viršijo trisdešimt milijonų dolerių.

– Ar gerai sutariate su giminėmis, pone Melisai?

Džordžo veidas nušvito:

– Tikriausiai net per gerai. – Jis leido sau nusišypsoti. – Mūsų šeimoje, ponia Blekvel, įprasta sakyti: „Kai vienas iš mūsų įsipjauna pirštą, kitiems bėga kraujas“. Niekada nebuvome praradę saitų.

O iš tikrųjų jau trejus metus Džordžas nė žodeliu neprasitarė su artimaisiais.

– Labai gerbiu tokias šeimas, – pritariančiai linktelėjo Keitė ir pažvelgė į anūkę.

Ši nenuleido susižavėjusių akių nuo Džordžo. Akimirksniu ši pora priminė Keitei ją pačią su Deividu, laimingus, įsimylėjusius. Kaip seniai viskas buvo... Bet metai neištrynė iš atminties pačių geriausių jos gyvenimo dienų.

Į kambarį įėjo Lesteris:

– Stalas padengtas, madam.

Prie stalo pokalbis buvo ne toks įtemptas, nors Keitė vis dar kamantinėjo Džordžą apie jo gyvenimo smulkmenas. Bet Eva gerai paruošė Melisą ir kai senoji ponia paklausė svarbiausio – ar jis myli vaikus, Džordžas prisiminė meilužės žodžius:

„Ji beviltiškai trokšta proanūkio. Berniuko, kuriam perduotų kompaniją. Daugiau apie nieką nesvajoja".

Džordžas nustebęs kilstelėjo antakius:

– Vaikus? Betgi kokia šeima be vaikų? Bijau, kad po vestuvių mano vargšė žmona visai neturės laiko. Graikijoje vyro vertė matuojama pagal giminę pratęsiančių sūnų skaičių.

Keitė nusprendė, kad Melisas visai nuoširdus, bet atsarga gėdos nedaro. Teks paprašyti, kad Bredas Rodžersas patikrintų Meliso finansinę padėtį.

Eidama miegoti, Aleksandra paskambino Evai. Ši jau žinojo, kad Džordžas turėjo būti pristatytas Keitei. Ji paprašė sesers paskambinti, kai tik Džordžas išeis ir viską papasakoti.

– Manau, kad jis labai patiko močiutei, – prisipažino Aleksandra.

Eva patenkinta nusišypsojo.

– Ką ji sakė?

– Uždavė Džordžui šimtus klausimų. Bet jis buvo visai ramus.

„Vadinasi, sugebėjo tvardytis!"

– Na, ką gi! Vadinasi, judu įsimylėję balandėliai, rengiatės vesti?

– Aš... Jis dar nepasipiršo, Eva, bet, manau, ruošiasi, – laiminga sušnibždėjo Aleksandra.

– O senelė neprieštaraus?

– Įsitikinusi! Ji ruošiasi patikrinti, ar Džordžas turi turto, bet juk tai neturi jokios reikšmės.

Evos širdis, regis, nustojo plakti.

– Juk žinai, močiutė pilna baimių, – tęsė sesuo.

– Taip, – lėtai nutęsė Eva, – žinau.

Viskas baigta. Jeigu tuoj pat neatsiras išeities.

– Skambink, man įdomu, – paprašė ji.

– Būtinai. Labanakt.

Eva tuoj pat paskambino Džordžui. Jo dar nebuvo namie. Ji skambinėjo kas dešimt minučių, ir kai pagaliau Melisas pakėlė ragelį, paklausė:

– Ar gali porai dienų gauti milijoną dolerių?

– Klausyk, man ne tas galvoje! Ką čia paistai?

– Keitė įsakė patikrinti, ar tu turi pinigų.

– Ji žino, kad mano šeima turtinga. Ji...

– Ne apie tavo šeimą, o apie tave kalbu. Apie tave. Juk perspėjau, kad ji nekvaila.

Jis ilgai tylėjo.

– Kurgi aš gausiu milijoną?

– Turiu idėją! – pareiškė Eva.

Kitą rytą atvažiavusi į kontorą, Keitė įsakė:

– Paprašykite, kad Bredas Rodžersas patikrintų, kokia Džordžo Meliso finansinė padėtis. Jis dirba „Hansen ir Hansen" fiormoje.

– Pono Rodžerso dabar nėra, ponia Blekvel. Atvyks rytoj. Šis reikalas gali palaukti, ar...

– Nieko baisaus. Rytoj tai rytoj.

Tuo metu kitame Vostrito gale brokerių „Hansen ir Hansen" kontoroje sėdėjo Melisas ir suko galvą, kaip įgyvendinti sumanymą. Aplink dvidešimt penki pagrindinėje firmos kontoroje dirbantys tarnautojai: brokeriai, analitikai, ekonomistai, operatoriai, klientų atstovai triūsė nesudėdami rankų. Visi, išskyrus Džordžą Melisą. Apimtas paniškos baimės, jis nejudėdamas sėdėjo prie stalo. Jei planas žlugs, jį daugeliui metų įkiš į kalėjimą. Jei pasiseks, visas pasaulis lenksis prieš jį.

– Klausyk, ar negali atsiliepti? – paklausė priėjęs bendradarbis.

Atsipeikėjęs Džordžas išgirdo net įkaitusį telefoną. Seniai skambina? Kiek laiko jis taip prasėdėjo? Kas, jeigu jo elgesys pasirodys įtartinas aplinkiniams?

Atsiprašydamas Džordžas čiupo ragelį:

– Klausau. Melisas.

Visas rytmetis praėjo parduodant ir perkant vertybinius popierius, bet viena mintis dūzgė smegenyse: ar pavyks pavogti milijoną dolerių? Eva užtikrino, kad nėra nieko paprastesnio: svarbiausia iš ko nors juos pasiskolinti. Tik vienai nakčiai, o ryte pinigus bus galima grąžinti ir niekas nieko nesužinos.

Kiekviena brokerių firma turėjo akcijų bei obligacijų už milijonus dolerių. Visas šis turtas buvo saugomas specialiuose seifuose, kad klientams būtų paprasčiau pirkti ir parduoti vertybinius popierius. Ant kai kurių akcinių sertifikatų buvo pažymėta savininko pavardė, bet didžiuma buvo paprasčiausiai užkoduoti VPIK (vertybinių popierių identifikavimo komisija) raidėmis. Kiekvienas savininkas turėjo savo numerį. Gauti tokius sertifikatus buvo neįmanoma, bet Džordžas ir nesiruošė mokėti grynais. Jo ketinimai buvo visai kiti.

„Hanseno ir Hanseno" firmoje akcijos buvo saugomos didžiuliame seife septintame aukšte, draudžiamoje zonoje,

kurią saugojo ginkluotas policininkas, be to, masyvus metalinis tinklas pakildavo, tik įkišus užkoduotą plastikinę kortelę. Melisas tokio leidimo neturėjo. Bet Džordžas žinojo, iš ko ją paimti.

Elen Tečer, keturiasdešimt dvejų metų našlė malonaus veido ir neblogos figūros, buvo puiki kulinarė. Po dvidešimt trejų šeimyninio gyvenimo metų ji sunkiai išgyveno vyro netektį. Našlei reikėjo vyro, kuris ja rūpintųsi. Visa bėda, kad beveik visos firmos tarnautojos buvo jaunesnės ir patrauklesnės. Elen niekas nesimergino.

Ji dirbo buhalterijoje, Džordžo Meliso kabinetas buvo aukštu žemiau. Jau po pirmo susitikimo Elen nusprendė, kad Melisas jai tinka į vyrus. Kelis kartus kvietė jį papietauti, užsimindama, kad be puikiai paruoštų valgių pasirengusi pavaišinti jį dar šiuo bei tuo, nors Džordžas vis rasdavo dingstį atsisakyti. Bet tą rytą pakėlusi ragelį našlė išgirdo meilų, prikimusį balsą.

– Elen? Čia Džordžas.

– Kas nors atsitiko?

– Paruošiau jums siurprizą. Ar neužeitumėte į mano kabinetą?

– Dabar?

– Bijau, kad turiu daug...

– Ak, jeigu jūs užsiėmusi, aš galiu palaukti. Nieko baisaus.

– Ne, ne. Aš... einu.

Ant Džordžo stalo vėl suskambo telefonas. Jis nutarė nekelti ragelio ir, pačiupęs šūsnį dokumentų, nuskubėjo prie lifto. Apsidairęs ir įsitikinęs, kad jo niekas neseka, atsarginiais laiptais užbėgo į kitą aukštą. Patikrinęs, ar kabinete tikrai nėra Elen, ramiausiai, tarytum su reikalais, įžengė. Jeigu jį pagaus... Bet Džordžas nenorėjo net pagalvoti apie tai. Jis ištraukė vidurinįjį stalčių, kuriame, kaip buvo pastebėjęs, Elen saugojo leidimą. Kortelė buvo vietoje. Džordžas įsikišo ją kišenėn ir nuskubėjo atgal. Elen jau laukė jo.

– Atleiskite, – atsiprašė Džordžas, – buvau iškviestas su reikalais.

– Nieko tokio, aš suprantu. Tai koks gi siurprizas manęs laukia?

– Vienas mažas paukštelis sučiulbėjo, kad šiandien jūsų gimtadienis. Kviečiu pietums.

Jis įdėmiai stebėjo Elen veido išraišką.

Našlė dvejojo: pasakyti tiesą ar, pasinaudojus laiminga proga, papietauti su juo.

– Labai... labai miela iš jūsų pusės, – pagaliau pratarė ji. – Džiaugsmingai priimu jūsų pasiūlymą.

– Puiku! Susitinkam „Pas Tonį“ pirmą valandą.

Jis galėjo paskirti pasimatymą ir telefonu, bet Elen Tečer per daug jaudinosi, kad dar ko nors klausinėtų.

Vos tik ji išėjo, Džordžas ėmė aktyviai veikti. Pasikėlęs liftu į septintą aukštą, jis pasuko prie sargybinio, stovinčio priešais užtvarą. Džordžas įkišo plastikinę kortelę ir durys be garso atsivėrė. Jis jau žengė per slenktį, kai išgirdo sargybinio balsą:

– Rodos, nesu jūsų matęs.

Džordžo širdis neramiai suplakė, bet jis pasistengė nusišypsoti.

– Jūs teisus. Čia ne mano darbas, bet vienas klientas netikėtai panoro pamatyti savo akcinius sertifikatus, taigi teks juos tampytis. Tikiuosi, nesugaišiu visos dienos. Velniškai kaprizingas tipas!

Sargybinis užjaučiamai šyptelėjo:

– Linkiu sėkmės!

Džordžas įėjo į didžiulę betoninę saugyklą ir atidarė plieninius stalčius. Ten gulėjo šimtai akcinių sertifikatų, supažindinančių su visų Niujorko ir amerikietiškų biržų kompanijų akcijomis. Kiekviename sertifikate buvo nurodytas akcijų kiekis – nuo vieno iki dešimt tūkstančių. Džoržas greitomis peržvelgė lapelius. Išrinko valdančiųjų kompanijų sertifikatus, iš viso už milijoną dolerių, jis įkišo popierius į vidinę švarko kišenę, uždarė stalčių ir pasuko išėjimo link.

– Greit apsisukote, – pastebėjo sargybinis.

Džordžas palingavo galvą:

– Kompiuteris pateikė klaidingus duomenis. Teks ateiti ryte.

– Prakeiktos mašinos! – atsiduso sargybinis. – Pamatysite, per jas prisižaisime iki bankroto.

Tik sugrįžęs į kabinetą, Džordžas pajuto, kad marškiniai šlapi nuo prakaito. Bet kol kas viskas vyko pagal planą. Jis surinko Aleksandros numerį:

– Brangioji! Noriu pasikalbėti su tavo senele. Šiandien pat. Turiu jums pareikšti šį tą labai svarbaus.

Lygiai pirmą valandą Džordžas užėjo į Elen kabinetą ir padėjo kortelę į vietą. Našlė tuo metu jo laukė restorane. Jis labai norėjo pasilaikyti leidimą, juk rytoj iš pat ryto vėl reikės eiti į saugyklą, bet žinojo, kad kiekvieną vakare nepriduotą kortelę iš ryto kompiuteriai anuliuoja.

Dešimt minučių po pirmos Džordžas jau sėdėjo prie stalo šalia Elen ir, paėmęs jos ranką, švelniai pasakė:

– Mes turėtume dažniau susitikti. Ar rytoj jūs laisva? Aš vėl norėčiau pasikviesti jus pietų.

– Žinoma, Džordžai, – nušvito našlė.

Kai vakare Melisas išėjo iš kontoros, jo kišenėje gulėjo sertifikatai, verti milijono dolerių.

Lygiai septintą Džordžas privažiavo prie Blekvelų namo; tarnas tuoj pat palydėjo jį bibliotekon, kur jau laukė Keitė su Aleksandra.

– Labas vakaras, – pasisveikino Melisas, – tikiuosi, nelabai sutrukdžiau? Tiesiog norėjau su jumis pasikalbėti. Ponia Blekvel, žinau, kad galiu pasirodyti atsilikęs ir senamadiškas, bet norėčiau paprašyti jūsų anūkės rankos. Aš myliu Aleksandrą ir tikiu, jog ji taip pat myli mane. Mes būsime laimingi tik jeigu jūs mus palaiminsite.

Įkišęs ranką kišenėn, Džordžas ištraukė šūsnį sertifikatų ir nubloškė priešais Keitę.

– Kaip vestuvinę dovaną noriu įteikti jai milijoną dolerių. Jūsų pinigų mums neprireiks. Tik palaiminimo.

Žvilgtelėjusi į ant stalo paskleistus dokumentus, Keitė spėjo perskaityti labiausiai klestinčių kompanijų pavadinimus. Švytinčiomis akimis Aleksandra puolė prie Džordžo:

– Brangusis!

Paskui pasisuko į Keitę, be žodžių maldaudama sutikimo.

– Senele.

Keitė pasižiūrėjo į laimingą jauną porą ir akimirksnį pavydėjo jiems. Nesutikti buvo neįmanoma.

– Būkite laimingi, – pasakė ji.

Plačiai šypsodamasis, Džordžas žengtelėjo prie Keitės:

– Galima?

Ir pasilenkęs pabučiavo jos skruostą.

Kitas dvi valandas jie gyvai aptarinėjo pasirengimą vestuvėms.

– Nenoriu jokių ceremonijų, senele, – pareiškė Aleksandra. – Mums to visai nereikia, tiesa?

– Sutinku, – linktelėjo Džordžas. – Svarbiausia, kad mes mylime vienas kitą.

Galų gale buvo nutarta, kad Džordžas ir Aleksandra be ypatingo triukšmo juridiškai įregistruos santuoką.

– Ar jūsų tėvas ruošiasi atvykti? – pasidomėjo Keitė.

– Jėga jo nesulaikysi, – nusikvatojo Džordžas. – Visi atvažiuos: tėvas, trys broliai ir dvi seserys.

– Bus džiugu susipažinti su naujomis giminėmis.

– Jūs tikrai pamilsite juos, aš žinau.

Džordžas dievinamai pažvelgė į Aleksandrą.

Keitę labai sujaudino šio vakaro įvykiai. Ji džiaugėsi už anūkę – pagaliau Aleksandra sutiko ją mylintį žmogų. Ir Keitė nusprendė pasakyti Bredui, kad nebereikia tikrinti.

Prieš išeidamas Džordžas likęs dviese su Aleksandra lyg tarp kitko pasakė:

– Man atrodo, kad tie ant stalo besimėtantys sertifikatai geras masalas vagims. Ar nebūtų geriau, jei iki vestuvių juos padėčiau į savo banko seifą?

– Žinoma, – sutiko mergina.

Džordžas surinko dokumentus ir įsidėjo švarko kišenėn.

Kitą rytą jis vėl išsikvietė Elen Tečer, įtikinęs, jog paruošė jai dovaną. Kol ji nusileidinėjo, paėmė iš Elen kabineto leidimą ir nuskubėjo atgal. Padovanojo našlei Guči salono šalį, „kuklų gimtadienio siurprizą" ir susitarė susitikti su ja pietums. Šį kartą Džordžas taip nebijojo ir saugyklon pateko lengviau. Jis padėjo į vietą sertifikatus, nunešė kortelę ir susitiko su Elen artimiausiame restorane.

Paėmusi Meliso ranką, ji švelniai nusišypsojo:

– Džordžai, kodėl gi mums nepavakarieniavus pas mane? Tik mudu ir nieko daugiau.

– Bijau, kad tai neįmanoma, Elen. Matote, ši vakarą susitinku su sužadėtine. Iki vestuvių taip nedaug laiko, reikia dar šį bei tą aptarti.

Likus trims dienoms iki paskirtos datos, Džordžas atėjo pas Blekvelus.

– Kas atsitiko? – susirūpinusi paklausė Aleksandra, išvydusi nelaimingą jaunikio veidą.

– Siaubingos naujienos. Tėvui infarktas.

– Kaip gaila! – užjautė Keitė. – Tikiuosi, jo būklė nelabai sunki?

– Visą naktį kalbėjausi telefonu su giminėmis. Jiems atrodo, kad tėvas išsikapstys, bet į vestuves atvykti, žinoma, negalės.

– Tada povestuvinei kelionei išsiruošime į Atėnus ir aplankysime jį, – pasiūlė Aleksandra.

Džordžas paglostė jos skruostą:

– Ne, mieloji, mano kitokie planai. Jokių giminių, tik tu ir aš.

Jungtuvės įvyko Blekvelų vilos salone. Buvo pakviesta ne daugiau dvylikos žmonių, tarp jų Vincas, Alisa ir Martis. Aleksandra maldavo, kad senelė leistų ir Evai ateiti, bet ši buvo nepalenkiama.

– Tavo sesuo niekada neperžengs šių namų slenksčio!

Merginos akyse pasirodė ašaros:

– Senele, tu žiauri! Aš myliu jus abi. Prašau, atleisk jai.

Vieną akimirksnį Keitė vos nesusigundė papasakoti, ką iškrėtė Eva, bet laiku sustojo.

– Aš elgiuosi taip, kaip, mano manymu, teisingiausia.

Fotografas visus nupaveikslavo, ir išgirdusi, kad Džordžas prašo dar kelių nuotraukų, kurias nusiųsiąs šeimai, Keitė pagalvojo, jog žentas, ko gero, labai dėmesingas žmogus.

Kai buvo prapjautas vestuvinis pyragas, Džordžas sušnibždėjo žmonai:

– Brangioji, turiu dingti valandai, pusantros.

– Kas nors nutiko?

– Žinoma, nieko. Bet aš įkalbėsiu šefą išleisti mane į povestuvinę kelionę, tik prižadėjęs užbaigti vieną darbą svarbiam klientui. Neužsilaikysiu. Be to, mes išskrendame tik penktą.

– Greičiau sugrįžk, – nusišypsojo Aleksandra. – Nenoriu povestuvinėn kelionėn vykti be tavęs.

Džordžas paspaudė Evos durų skambutį. Durys atsidarė. Ant slenksčio stovėjo šeimininkė permatomu peniuaru.

– Na, kaip vestuvių ceremonija, brangusis? Viskas gerai?

– Taip, ačiū. Kukliai, bet elegantiškai. Jokių netikėtumų.

– O žinai kodėl, Džordžai? Man turi būti dėkingas. Niekada to nepamiršk.

Džordžas linktelėjo ir susimąstęs atsakė:

– Nepamiršiu.

– Atmink, mes partneriai!

– Žinoma.

– Na, na, – šypsojosi Eva, – vadinasi, dabar tu mano jaunesniosios sesutės vyras.

Džordžas žvilgtelėjo į laikrodį:

– Taip, ir jau skubu.

– Neskubėk!

– Kodėl?

– Todėl, kad prieš išvykdamas į povestuvinę kelionę, tu mane pamylėsi, brangusis. Noriu sužinoti, koks jausmas dulkintis su nuosavos sesers vyru.

Eva padarė viską. Netgi sudarė povestuvinės kelionės planą. Išlaidų bus nemažai, bet ji perspėjo Džordžą: šykštėti nevalia, vaidmenį reikia atlikti iki galo.

Eva pardavė keletą brangių niekučių, kuriuos buvo padovanojęs vienas iš daugybės gerbėjų ir įteikė pinigus Džordžui.

– Aš vertinu viską, ką tu dėl manęs padarei, patikėk. Aš... – pradėjo Melisas.

– Nesijaudink, visus pinigus aš susigrąžinsiu. Kada nors, – patikino mergina.

Medaus mėnuo pralėkė kaip viena minutė. Džordžas ir Aleksandra gyveno „Raund Hilo" viešbutyje Montego Bėjuje, Jamaikoje. Nedidelį baltą pastatą supo dvidešimt puikių kotedžų, iš kurių atsivėrė jūros vaizdas. Melisų šeimą apgyvendino kotedže su baseinu; kas rytą tarnaitė gamindavo pusryčius ir atnešdavo jiems į sodą; Džordžas išsinuomojo mažytę jachtą ir kiekvieną dieną jie gaudė žuvį arba paprasčiausiai buriuodavo, plaukiojo, skaitė, lošė „triktrak", mylėjosi. Aleksandra visomis išgalėmis stengėsi įtikti Džordžui lovoje ir, girdėdama jo dejones, džiaugėsi, galėdama mylimajam suteikti tokią palaimą.

Penktą dieną Džordžas pasakė:

– Aleksa, turiu nuvykti į Kingstoną su reikalais. Ten yra firmos filialas, ir manęs prašė šį tą patikrinti.

– Gerai, – tarė ji, – važiuoju su tavimi.

– Ir aš to norėčiau, brangioji, – paniuro jis, – bet šiandien žadėjo paskambinti iš kontoros. Būk gera, pasilik ir pakalbėk už mane.

– Ir portjė galėtų atsiliepti, – nusivylusi tarė Aleksandra.

– Ne ne, tai labai svarbu, negalima patikėti bet kam.

– Be abejo, tada teks laukti, – atsiduso ji.

Džordžas išsinuomojo mašiną ir išvažiavo į Kingstoną. Miestą jis pasiekė tik vakarop. Sostinės gatvėse knibždėjo ryškiai apsitaisę turistai. Jie būriavosi turgavietėse, godžiai pirkdami, kas pakliuvo. Kingstonas, prekybinis uostas, su daugybe sandėlių, kioskų, parduotuvių, taip pat garsėjo ir senoviniais pastatais, muziejais ir bibliotekomis.

Bet Džordžo visa tai nedomino. Jį krėtė per kelias savaites susikaupusios emocijos ir geismai. Užėjęs į pirmą pasitaikiusį

barą, jis pasikalbėjo su barmenu ir po ketvirčio valandos jau lipo pigaus viešbučio laiptais. Greta trepseno penkiolikmetė negrė prostitutė. Džordžas praleido su ja apie porą valandų, išėjo vienas, skubomis sėdo į mašiną ir išvažiavo į Montego Bėjų, kur visą vakarą jo laukusi Aleksandra liūdnai paaiškino, kad niekas taip ir nepaskambino.

Kitą rytą visi Kingstono laikraščiai plyšavo apie tai, kad kažkoks turistas primušė ir taip subjaurojo prostitutę, kad vargšelė miršta.

Tuo metu vyresnieji „Hanseno ir Hanseno" firmos partneriai aptarinėjo, ką daryti su Džordžu Melisu. Pastaruoju metu pasipylė klientų skundai. Iš pradžių buvo nutarta atleisti Melisą, bet dabar ketinimai šiek tiek pakito.

– Jis vedė Keitės Blekvel anūkę, – pastebėjo vienas partnerių, – gal yra prasmės palaukti.

– Savaime suprantama, – pridūrė kitas. – Jei pavyktų prisivilioti tokį klientą, kaip „Kriugeris Brentas"...

Godumo atmosferą galėjai vos ne užčiuopti. Galų gale buvo nutarta duoti Džordžui Melisui dar vieną galimybę. Paskutinę.

Jaunavedžiams sugrįžus, Keitė pasiūlė jiedviem apsigyventi Blekvelų viloje.

– Namas toks didelis, kad mes net nesusitiksim. Be to...

– Jūs labai gera, – pertraukė Džordžas, – bet manau, kad visiems bus geriau, jei gyvensime atskirai.

Jis visai neketino nuolatos būti skvarbomas šios senės akylų žvilgsnių, sekančių kiekvieną jo judesį.

– Suprantu, – atsiduso Keitė, – bet tąsyk leiskite man nupirkti jums namą. Kaip vestuvinę dovaną. Prašau.

Džordžas apkabino Keitę ir priglaudė prie savęs.

– Jūs labai gera, – kimiu nuo tramdomų jausmų balsu sumurmėjo jis. – Aleksa ir aš su dėkingumu priimame jūsų pasiūlymą.

– Ačiū, močiute, – pasakė Aleksandra. – Pasiieškosime namo netoliese.

– Teisingai, – sutiko Džordžas, – kad galėtume prižiūrėti jus. Žiūrėk, dar bėda ištiks tokią simpatišką moteriškę.

Jau po kelių dienų jiems pavyko susirasti žavingą triaukštį namą šalia parko, iki kurio nuo Blekvelų namo tik dešimt minučių kelio. Neskaitant erdvaus miegamojo, ten dar buvo du svečių kambariai, patalpos tarnams, didžiulė virtuvė, dailylentėmis iškaltas valgomasis, elegantiškas salonas ir biblioteka.

– Tau pačiai teks rūpintis apstatymu, brangioji, – tarė Džordžas Aleksandrai. – Mane tuoj pribaigs klientai.

Tiesą sakant, jis beveik nebuvojo įstaigoje ir savaitėmis nesusitikdavo su klientais. Džordžas buvo užsiėmęs kur kas svarbesniais reikalais.

Į policiją plūdo pranešimai apie užpuolimus bei žvėriškus abiejų lyčių prostitučių bei vakarus baruose leidžiančių vienišų moterų sumušimus.

Aukos apibūdino prievartautoją kaip patrauklų, nepriekaištingų manierų vyriškį, jis buvo panašus į italą, o gal kilęs iš Lotynų Amerikos. Policija imitavo fotorobotą, bet paieškos buvo tuščios.

Eva ir Džordžas pietavo mažame restoranėlyje kitame miesto gale, kur ne taip rizikavo sutikti pažįstamus.

– Reikia įtikinti Aleksandrą sudaryti naują testamentą, tik kad Keitė apie tai nežinotų.

– Gal aš burtininkas, velniai rautų?

– Išklausyk, brangusis, aš viską paaiškinsiu...

Kitą dieną Džordžas pakvietė Aleksandrą į „La Plezin", vieną geriausių Niujorko restoranų su prancūziška virtuve. Aleksandra atvažiavo anksčiau. Džordžas pusę valandos pavėlavo. Iveras Žardenas, restorano savininkas, pats palydėjo jį iki stalelio, prie kurio sėdėjo Aleksandra.

– Atleisk, angele, – dusdamas vapėjo Džordžas, – buvau pas patikėtinį, juk žinai, tie advokatai amžinai viską apsunkina.

– Ar kas nors atsitiko, Džordžai?

Vyras paėmė jos ranką:

– Ne. Tiesiog pakeičiau testamentą. Jeigu man kas nors atsitiks, visas turtas atiteks tau.

– Brangusis, bet man nereikia.

– Žinoma, palyginus su Blekvelų turtais, tai niekingai mažai, bet ir skurde negyvensi.

– Tau nieko neatsitiks. Niekada.

– Žinoma, neatsitiks, Aleksa. Bet likimas kartais krečia keistus pokštus! Suprantu, dabar sunku apie tai galvoti, bet geriau pasiruošti iš anksto, tiesa?

Ji mąsliai nutylėjo.

– Turbūt ir man reikėtų padaryti tą patį?

– Kam? – nusistebėjo Džordžas.

– Tu mano vyras, vadinasi, tas, kas mano, priklauso ir tau.

Džordžas atitraukė ranką:

– Aleksa, spjaunu aš į tavo pinigus!

– Žinau, Džordžai, bet tu pats sakei: geriau pasiruošti iš anksto.

Jos akyse pasirodė ašaros:

– Gali manyti, kad aš idiotė, bet esu tokia laiminga, tiesiog į galvą netopteli, kad mums staiga kas nors atsitiks. Noriu, kad tai tęstųsi amžinai.

– Mes visada būsim kartu, – sumurmėjo Džordžas.

– Rytoj pat pasitarsiu su Bredu Rodžersu apie palikimą.

– Kaip nori, brangioji, – patraukė pečiais Džordžas ir, tarsi tik dabar nusmelktas netikėtos minties, pridūrė: – Žinai, manau, kad galėtum kreiptis į mano advokatą. Jis tvarko visus mano reikalus ir viskuo pasirūpins.

– Gal tu geriau žinai, bet močiutei atrodo...

Džordžas švelniai paglostė žmonos skruostą:

– Nepainiokim Keitės. Patikėk, aš ją labai gerbiu, bet ar tau neatrodo, kad tokie dalykai liečia tik mudu?

– Žinoma, mielasis. Nieko nesakysiu senelei. Kodėl gi tau nepaskambinus savo patikėtiniui ir neperspėjus, kad rytoj ryte aš užsuksiu.

– Primink truputį vėliau, gerai? Tiesiog mirštu iš bado. Neblogai būtų užsisakyti krabų.

Lygiai po savaitės Džordžas susitiko su Eva jos bute.

– Ar Aleksa pakeitė testamentą? – paklausė ji.

– Šįryt. Per gimtadienį ji turi paveldėti savo dalį kompanijoje.

Po kelių dienų keturiasdešimt devyni procentai „Kriugerio Brento" akcijų buvo pervesti Aleksandros Melis sąskaiton. Džordžas apie tai telefonu pranešė Evai.

– Puiku! – apsidžiaugė ji. – Ateik šiandien, atšvęsim kartu.

– Negaliu. Keitė rengia pietus Aleksadros gimtadienio proga.

Eva ilgai tylėjo.

– Ir kokiais patiekalais vaišins?

– Ar aš žinau?!

– Sužinok!

Pasigirdo trumpi signalai.

Po pusvalandžio Džordžas vėl paskambino.

– Nežinau, kodėl tave domina, – piktai sušvokštė jis, – juk

tavęs nekviečia, bet, jei jau taip nori, klausyk: San Žako kokilje, „Šatobriano“ vyną, šviežias lapines salotas, sūrius, kavą su grietinėle, tortą su Aleksos mėgstamais Neapolio ledais. Patenkinta?

– Visiškai, Džordžai. Laukiu tavęs vakare.

– Ne, Eva. Juk negaliu palikti svečių, ypač per Aleksandros gimtadienį.

– Sugalvok ką nors.

Velniai griebtų tą kalę! Džordžas padėjo ragelį ir pažvelgė į laikrodį. Kad juos kur velniai! Po penkiolikos minučių – jau daugkart atidėtas susitikimas su svarbiu klientu. Trečias kartas nemeluos, o jis jau vėluoja! Džordžas suprato, kad firmoje jį laiko tik dėl vedybų su Blekvel anūke. Jis negalėjo rizikuoti. Netekti darbo – reiškė rizikuoti viskuo, ką jis taip sunkiai pasiekė. Aleksandrai ir Keitei Džordžas sudarė idealaus vyro įvaizdį, jis negalėjo per kvailą galvą staiga visko netekti. Greitai, labai greitai, jam nebereikės globėjų.

Melisas nusiuntė tėvui pakvietimą į vestuves, bet šis net nesiteikė atsakyti. Nė žodžio, net jokio pasveikinimo! Kažkada tėvas buvo pasakęs nenorintis daugiau matyti sūnaus, tarsi jis būtų miręs. Miręs ir palaidotas. Ką gi, tėtušio laukia siurprizas. Paklydėlis sūnus sugrįžta.

Šventė Aleksandros dvidešimt trejų metų sukakties proga praėjo labai šauniai. Buvo pakviesta keturiasdešimt žmonių. Aleksandra paprašė, kad Džordžas pasikviestų ir savo bičiulius, bet vyras papurtė galvą:

– Čia tavo šventė, Aleksandra. Tegul susirenka tik tavo draugai.

Tiesą sakant, Melisas neturėjo bičiulių. Jis išdidžiai save vadino vienišu vilku. Priklausyti nuo kitų gali tik šunys! Stebėdamas, kaip Aleksandra gesina žvakes ant torto, mąstydama, ko panorėti, kad išsipildytų svajos, Džordžas nusišypsojo, pamanęs, kad ne pro šalį jai būtų palinkėti ilgo gyvenimo. Nors, reikia pripažinti, Aleksandra buvo graži kaip reta. Šiandien ji vilkėjo ilga balta šifonine suknia, avėjo grakščius sidabrinius batelius ir buvo pasipuošusi briliantiniu koljė – Keitės dovana. Dideli kriaušės formos akmenys, sujungti platinine grandinėle, vaivorykšte žaižaravo žvakių šviesoje. Žiūrėdama į jaunavedžius, Keitė prisiminė pirmąsias vestuvių metines, kai Deividas apjuosė jos kaklą šiuo vėriniu ir pasakė mylėsiąs amžinai. O Džordžas sumetė, kad šis niekutis tu-

rėtų kainuoti ne mažiau pusantro šimto tūkstančio dolerių.

Visą vakarą jis jautė deginančius žvilgsnius žmonos draugių, besitaikančių nepastebimai prisiliesti prie jo, viliojančių, plačiai besišypsančių, leidžiančių suprasti, jog pasiryžusios viskam. Nepasotinamos paleistuvės! Nors Džordžas niekino nuobodžiaujančias bobeles, kitomis aplinkybėmis nebūtų atsisakęs pasitaikiusios progos. Bet jos visos Aleksandros draugės. Vargu, ar jos išdrįstų pasiskųsti jai, bet į policiją gali kreiptis. Ne, viskas eina kaip iš pypkės, nevalia apsunkinti sau gyvenimo!

Apie dešimtą Džordžas prisėdo arčiau telefono ir pasigirdus skambučiui pakėlė ragelį:

– Alio!

– Ponas Melisas?

– Taip.

– Čia paslaugų tarnyba. Jūs prašėte paskambinti dešimtą.

Žvilgtelėjęs į netoliese stovinčią Aleksandrą, Džordžas susiraukė:

– Kada jis paskambino?

– Čia ponas Melisas?

– Taip.

– Jūs užsakėte skambutį dešimtą, sere.

Aleksandra priėjo arčiau.

– Gerai, – pasakė jis į ragelį. – Perduokite, kad aš išeinu. Susitiksim „Pan Am Clipper Club".

Ir nuspaudė svirtelę.

– Kas nutiko, brangusis.

– Mano idiotas šefas turi skristi į Singapūrą ir paliko įstaigoje jam reikalingus kontraktus. Teks paimti juos ir nuvežti jam, kol neišvyko.

– Dabar? – nuliūdo Aleksandrą. – Nejaugi be tavęs daugiau nėra kam?

– Aš vienintelis, kuriuo jis pasitiki, – atsiduso Džordžas. – Galima pagalvoti, kad visoje firmoje daugiau niekas nieko nesugeba!

Jis švelniai apkabino žmoną:

– Man labai gaila, brangioji, bet nereikia gadinti vakaro dėl tokių niekų. Linksminkitės, o aš grįšiu, kai tik galėsiu.

Aleksandra sielvartingai nusišypsojo:

– Be tavęs taip liūdna.

Žvilgsniu palydėjusi vyrą, ji vėl grįžo prie svečių. Bet

laikas nuo laiko prisimindavo seserį. Ką veikia Eva per šį gimtadienį?

Eva atidarė duris ir įsileido Džordžą.

– Pavyko išsprukti? – apsidžiaugė ji. – Koks tu šaunuolis!

– Aš negaliu likti, Eva...

Ji paėmė Meliso ranką ir nusivedė į mažytį valgomąjį:

– Eime, brangusis. Paruošiau tau siurprizą!

Stalas buvo padengtas dviem: sidabriniai įrankiai, uždegtos žvakės, porcelianas.

– Kokia proga?

– Šiandien mano gimtadienis, Džordžai.

– Žinoma! – jis pasijuto nejaukiai. – Aš... aš visai pamiršau dovaną.

Eva paglostė Džordžo skruostą:

– Na ką tu, mielasis, visai nepamiršai. Tik įteiksi vėliau. Sėsk.

– Ačiū, aš nealkanas. Ką tik pavakarieniavau.

– Sėsk, – ramiai įsakė Eva.

Džordžas pažvelgė į jos akis ir pakluso.

Vakarienei buvo patiekta lygiai tas pat, kuo šiandien vaišinosi ir Aleksandros svečiai.

Eva sėdėjo priešais Džordžą, stebėdama, kaip šiam sunkiai sekasi nuryti sūrio griežinėlį.

– Mums su Aleksa visada viskas buvo išvien, – tarė ji, – ir šis vakaras ne išimtis. Bet kitąmet tik viena iš mūsų švęs savo gimtadienį. Atėjo laikas, brangusis! Mano sesulė užtektinai pagyveno. Man regis, tuoj tuoj įvyks nelaimingas atsitikimas! Paskui vargšelė sengalvėlė močiutė mirs iš sielvarto. Ir viskas atiteks mums, Džordžai. O dabar eime į miegamąjį – įteiksi man savo dovaną.

Džordžas ilgesingai laukė tos minutės. Jis buvo stiprus ir valdingas vyriškis, bet Eva gniuždė jį, vertė jaustis impotentu.

Eva lėtai nusirengė, nurengė Džordžą, meistriškomis glamonėmis sukėlė jam karštligišką susijaudinimą.

– Na štai, brangusis, – sušnibždėjo ji, lėtai nusileisdama ant jo kraujo priplūdusio falo bei ritmingai judindama klubus. – Ak kaip gera... Bet juk tu negali baigti, tiesa, vargšeli? O žinai, kodėl? Todėl, kad tu iškrypėlis. Psichopatas. Ir nemyli moterų, taip, Džordžai? Tau gera tik tada, kai kitam skauda. Tu juk norėtum primušti mane? Sakyk, norėtum?

– Greičiau užmušti.

– Tiktai tu to nepadarysi, – nusikvatojo Eva, – jeigu, žinoma, nori įsigyti kompaniją... Tu niekada nieko man nepadarysi, Džordžai, o jei pamėginsi, vienas mano draugų nedelsdamas pristatys policijai laišką, kuriame aš viską prisipažįstu.

– Tu gudrauji! – nepasitikėdamas šyptelėjo Džordžas.

Ilgu aštriu nagu Eva stipriai brūkštelėjo per jo nuogą krūtinę:

– Tai galim patikrinti tik vienu būdu, ar ne? – erzino ji.

Ir Melisas netikėtai suprato, kad meilužė nemeluoja. Jis niekada jos nenusikratys! Ji amžinai tyčiosis, žemins, persekios jį! Džordžas negalėjo pakęsti minties, kad iki gyvenimo pabaigos liks šios kalės gniaužtuose. Smegenyse kažkas sprogo, akis aptraukė migla ir Melisas prarado bet kokį supratimą apie tai, kas vyko paskui, tarsi kažkas svetimas jį būtų valdęs. Viskas vyko tarsi sulėtintame filme. Jis tik prisiminė, kaip nustūmė Evą, parvertė ant pilvo, praskėtė jos kojas, paskui siaubo ir skausmo šūksnius, be perstojo ant kažko gyvo nusileidžiančius kumščius ir nuostabų orgazmo jausmą, tartum visa jo esybė vėl ir vėl ėjo šiurpuliais nuo beveik nepakeliamo pasitenkinimo. Viešpatie! Kaip ilgai jis to laukė!..

Iš kažkokios tolumos jį vėl pasiekė skausminga rauda. Raudona migla pradėjo sklaidytis. Džordžas nuleido akis. Eva gulėjo atmetusi galvą, kraujo klane, sulaužyta nosimi, kūnas padengtas mėlynėmis ir išdegintas, akys užtinusios, žandikaulis sulaužytas.

– Liaukis, tuoj pat liaukis, – vapėjo ji prakirstomis lūpomis.

Džordžas papurtė galvą, stengdamasis atsitokėti. Baisi realybė kėlė jam paniką. Jis niekada nesugebėjo paaiškinti, kodėl taip padarė. Dabar galas. Jis žuvęs!

Drugio krečiamas, Melisas pasilenkė:

– Eva?

Mergina vos atmerkė krauju pasruvusią akį:

– Gydytoją... iškviesk... gydytoją.

Kiekvienas žodis reikalavo nežmoniškų pastangų.

– Harlį... Džoną Harlį.

Džordžas tik kelis žodžius teįstengė ištarti telefonu:

– Ar negalėtumėte tuojau pat atvažiuoti? Evai Blekvel nelaimingas atsitikimas.

Metęs žvilgsnį į krauju nutaškytą patalynę ir sienas, daktaras Harlis išbalęs sumurmėjo:

– Viešpatie!

Užčiuopęs silpną pulsą, pasisuko į Džordžą:

– Iškvieskite policiją. Ir pasakykite, kad mums reikia greitosios pagalbos mašinos.

Nugalėdama skausmą, Eva sušnibždėjo:

– Džonai...

Harlis pasilenkė arčiau:

– Tuojau viską sutvarkysim. Nuvešim tave ligoninėn.

Nežmoniškomis pastangomis pakėlusi ranką, Eva suspaudė daktaro pirštus:

– Nereikia policijos.

– Aš privalau informuoti.

Stingstančiais pirštais Eva įsitvėrė į Harlio delną:

– Jokios... policijos...

Daktaras dar kartą pažvelgė į sutrupintą skruostikaulį, sulaužytą žandikaulį ir kūną, nudegintą cigaretėmis:

– Nesistenk kalbėti.

Skausmas didėjo, bet Eva visomis išgalėmis stengėsi neprarasti sąmonės.

– Prašau...

Kiekvienam žodžiui reikėjo didžiulių pastangų.

– Jokio... skandalo... Senelė... neatleis... ne... partrenkė mašina...

Nebuvo kada ginčytis. Daktaras Harlis surinko numerį ir pasakė Evos adresą.

– Tuoj pat atsiųskite greitąją pagalbą. Suraskite daktarą Vebsterį ir paprašykite pasitikti mus ligoninėje. Pacientas kritinės būklės – ruoškite operacinę.

Po kelių sekundžių jis pridūrė:

– Autokatastrofa.

Ir numetė ragelį.

– Ačiū, daktare, – iškvėpė Džordžas.

Harlis su pasišlykštėjimu nužvelgė Aleksandros vyrą. Meliso drabužiai buvo sumaitoti, pirštų krumpliai nudaužyti, rankos ir veidas aptaškyti krauju.

– Nedėkokite. Aš tai darau Blekvelų labui, bet su viena sąlyga: jums reikia gydytis pas psichiatrą.

– Man nereikia...

– Tada, išgama, aš kviečiu policiją. Tokie kaip tu neturi teisės gyventi laisvėje!

Daktaras Harlis vėl nukėlė ragelį.

– Palaukite!

Džordžo mintys karštligiškai painiojosi. Jis vos vėjais nepaleido visko, ką taip sunkiai pasiekė, bet likimas stebuklingai padovanojo jam dar vieną galimybę.

– Gerai. Prižadu nueiti pas psichiatrą.

Tolumoje pasigirdo sirenos kauksmas.

Ji lėkė ilgu tuneliu, kažkur įsižiebdavo ir geso spalvotos ugnelės. Kūnas buvo visai lengvas, besvoris: Eva pagalvojo, kad panorėjusi pakiltų aukštai... Ji mėgino mojuoti rankomis, bet jas spaudė kažkokie švininiai svoriai.

Eva atsimerkė. Du vyrai žaliais chalatais ir kepuraitėmis vežė ją baltu koridoriumi.

– Aš vaidinu kažkokioje pjesėje, – pagalvojo ji, – ir pamiršau žodžius... Kur scenarijus?

Eva vėl atsimerkė ir išvydo operacinį stalą dideliame kambaryje. Mažas žmogeliukas žaliu chirurgo kostiumu pasilenkė virš jos.

– Aš Kytas Vebsteris. Tuojau jus operuosime.

– Nenoriu likti baidykle, – sušnabždėjo Eva, nors beveik neprakalbėjo iš skausmo. – Padarykite ką nors, maldauju.

– Viskas bus gerai, – pažadėjo daktaras Vebsteris. – Užmigsite ir pabusite tokia pat graži, kokia buvote. Tik nesijaudinkite.

Jis linktelėjo anesteziologui.

Džordžas nuėjo į Evos vonią, pasistengė nuplauti kraują, susišukuoti ir išvalyti drabužius. Žvilgtelėjęs į laikrodį, jis piktai nusikeikė. Trečia valanda nakties! Beliko tikėti, kad žmona jau miega, bet kai jis įėjo į svetainę, Aleksandra vis dar sėdėjo prie stalo.

– Brangusis, aš vos iš proto neišėjau!

– Viskas gerai, Aleksa.

Pribėgusi prie vyro, ji stipriai jį apkabino:

– Jau norėjau skambinti į policiją. Galvojau, kad atsitiko kažkas baisaus.

Džordžas pagalvojo, kad žmona net nesupranta, kokia yra teisi.

– Tu atvežei jam kontraktus?

– Kontraktus? – nenuovokiai pakartojo Džordžas. – Ak, kontraktus. Be abejo.

Rodos, metai praslinko nuo tos minutės, kai jis sugalvojo šį melą.

– Kodėl tu taip vėlai?

– Reisą atidėjo, – neužsikirsdamas išsigynė Džordžas. – Jis įkalbėjo mane pasilikti, ir aš vis tikėjausi, kad netrukus paskelbs skrydį; o paskui jau buvo per vėlu, bijojau pažadinti. Atleisk, mieloji.

– Viskas gerai! Svarbiausia, tu čia, su manimi.

Džordžas prisiminė Evą, guldomą ant neštuvų.

– Eik.... namo, – sumurmėjo ji iškreivintos sumuštos burnos kampučiu, – nieko... ne... atsitiko.

Bet kas, jei ji mirs?

Jį suims už žmogžudystę. Jeigu Eva išgyvens, viskas susitvarkys, bus kaip anksčiau. Eva atleis, kadangi jis jai būtinas.

Džordžas taip ir neužmigo, galvodamas apie Evą. Ausyse skambėjo jos dejonės, maldavimai pasigailėti, po kumščiais vėl gurgždėjo kaulai, jis vis dar užuodė svylančios odos kvapą. Tą akimirką jis suvokė, kad beveik myli šią moterį.

Evai nepaprastai pasisekė: Džonui Hartliui pavyko įkalbėti Kytą Vebsterį atlikti operaciją. Daktaras Vebsteris buvo vienas geriausių pasaulyje plastinių operacijų specialistų. Jis turėjo nuosavą kabinetą Park aveniu ir savo kliniką Žemutiniame Manhetene, kur daktaras specializavosi, taisydamas išsigimimus.

Norėdami išsigydyti, pacientai mokėjo pagal savo kišenę. Daktarui Vebsteriui buvo įprasti avarijas patyrusių žmonių vaizdai, bet išvydęs Evą Blekvel, jis prarado amą. Jis buvo matęs šios merginos nuotraukas žurnaluose, ir vien tik mintis apie žmogų, šaltakraujiškai sunaikinusį tokį grožį, sukėlė jam bejėgišką įsiūtį.

– Kas tai padarė, Džonai?

– Ją partrenkė mašina.

– Na taip, – stebėdamasis purkštelėjo Kytas, – o paskui vairuotojas išlipo iš mašinos, nuplėšė jos drabužius ir gesino į jos kūną cigaretes?

– Bijau, kad neturiu teisės aptarinėti visa tai. Ar gali ką nors padaryti? Surinkti ją iš naujo?

– Toks mano darbas, Džonai, iš naujo sumontuoti tokius pacientus.

Tik vidurdienį daktaras Vebsteris pagaliau tarė savo asistentams:

– Baigėme. Nuvežkite ją reanimacijon. Pasirodžius bent

menkiausiems grėsmės simptomams, nedelsdami iškvieskite mane.

Operacija truko devynias valandas. Tik po dviejų parų Evą perkėlė iš reanimacinio skyriaus į palatą. Džordžas tuoj pat atvažiavo į ligoninę. Jam būtinai reikėjo pamatyti Evą, pasikalbėti, įsitikinti, kad ji nepyksta ir nebrandina kokio nors baisaus plano jam atkeršyti.

– Aš panelės Blekvel patikėtinis, – budinčiai seselei paaiškino Džordžas, – ji prašė, kad aš ateičiau. Neilgai užtruksiu.

Vertinančiu žvilgsniu nužvelgusi gražų vyriškį, sesuo linktelėjo:

– Pas ją nieko neįleidžia, bet, manau, jei jūs užeisite, nieko baisaus neatsitiks.

Eva gulėjo atskiroje palatoje, sutvarstyta nuo galvos iki kojų; nesuskaičiuojama daugybė į visas puses stirksančių, prie rankų ir kūno pleistrais priklijuotų vamzdelių priminė nepadorius priedus. Iš po tvarsčių matėsi tik lūpos ir akys:

– Labas, Eva...

– Džordžai... – vos girdimai sušvokštė ji.

Melisas pasilenkė arčiau, kad išgirstų bent žodį.

– Tu... nepasakei Aleksai?

– Ne, žinoma, ne.

Džordžas prisėdo ant lovos krašto:

– Atėjau, todėl, kad...

– Žinau, kodėl... Mes... turim eiti iki galo...

Melisą apėmė neapsakomo palengvėjimo jausmas.

– Atleisk, Eva. Man taip gėda. Aš...

– Paprašyk... ko nors... paskambinti Aleksai... ir pasakyti... kad aš išvažiavau... grįšiu... po... kelių... savaičių.

– Gerai.

Krauju pasruvusios akys įsmigo į Melisą.

– Džordžai... padaryk paslaugą...

– Kokią, Eva?

– Nudvėsk... bet taip... kad pasikankintum... kuo ilgiau.

Ji ilgai miegojo, o kai pabudo, prie lovos sėdėjo daktaras Vebsteris.

– Kaip jaučiatės? – tyliai, ramiai paklausė jis.

– Labai... pavargau. Kas... man?

Daktaras padvejojo. Rentgeno nuotrauka rodė skruostikaulio lūžimą; kaulo galas buvo įsirėmęs į raumenį ir trukdė iš-

sižioti: skausmas buvo nepakeliamas. Nosis ir du šonkauliai taip pat sulaužyti, sėdynė ir padai giliai išdeginti.

– Kas? – pakartojo Eva.

Kaip įmanydamas atsargiau daktaras Vebsteris paaiškino:

– Sukneižinti skruostikauliai ir sulaužyta nosis. Įlenkti kaktos kaulai. Skruostikaulio skeveldra spaudžia raumenį, padedantį išsižioti ir užsičiaupti. Nusvilinimai cigarete. Bet mes pasistengsime viską ištaisyti.

– Duokite veidrodį, – sušnibždėjo Eva.

Šito Kytas negalėjo padaryti.

– Atleiskite, – nusišypsojo jis, – neturime veidrodžių.

– Kaip... kaip aš atrodysiu, kai nuims tvarsčius? – užsikirsdama paklausė Eva, bijodama išgirsti atsakymą.

– Pritrenkiančiai! Lygiai taip pat, kaip ir anksčiau.

– Ne... tikiu!

– Pamatysite. O dabar gal vis tik papasakosite, kas atsitiko?

Ji ilgai tylėjo.

– Mane partrenkė sunkvežimis.

Kytas Vebsteris vėl pasibaisėjęs klausė savęs, nejaugi atsirado gyvulys, galėjęs pakelti ranką prieš šią gražuolę, bet tik palingavo galvą: jis jau seniai nebesistebėjo, į kokius žiaurumus ir niekšybės gelmes gali nusiristi žmogus.

– Man reikia pavardės, – švelniai pakartojo jis. – Tik pavardės. Kas tai padarė?

– Sunkvežimis.

Daktaras Vebsteris negalėdamas suprasti apsiniaukė. Kodėl jie visi taip vieningai meluoja? Iš pradžių daktaras Harlis, dabar Eva Blekvel.

– Mes privalome pranešti policijai apie kiekvieną smurtinio užpuolimo atvejį, – paaiškino jis.

Vos įstengusi prisiartinti prie daktaro rankos, Eva mėšlungiškai ją suspaudė:

– Prašau... Jeigu sužinos sesuo... arba senelė... jos neištvers... Laikraščiai... Maldauju... nereikia.

– Aš negaliu ataskaitoje parašyti, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas kelyje. Damos nebėgioja gatvėmis nuogos!

– Prašau... jūsų.

Žiūrint į nelaimingą merginą, Kytui gėlė širdį.

– Man atrodo, kad jūs suklupote ir nusiritote laiptais.

Ji stiprėliau spustelėjo Vebsterio ranką:

– Būtent... taip ir atsitiko.

– Vadinasi, aš teisus... – atsiduso daktaras Vebsteris.

Kytas kasdien po du tris kartus aplankydavo Evą, atnešdavo gėlių ir mažų dovanėlių iš ligoninės parduotuvės. Ir kiekvieną dieną Eva neramiai klausinėjo:

– Kodėl aš guliu čia ištisomis dienomis šiaip sau, be jokio gydymo?

– Klystate, jus gydo mano kolegė, – paaiškino Vebsteris.

– Kolegė?

– Motina gamta. Po šiais gąsdinančiais tvarsčiais nepertraukiamai vyksta gijimo procesas.

Kas kelios dienos jis nuimdavo tvarsčius, rūpestingai apžiūrėdavo Evą.

– Leiskite man pasižiūrėti į veidrodį, – meldė ji, bet kaskart išgirsdavo atsakymą:

– Kol kas negalima.

Daugiau su niekuo Eva nebendravo ir palaipsniui įprato nekantriai laukti jo vizitų. Daktaras Vebsteris nepasižymėjo patrauklia išvaizda: liesas žmogeliukas, žemo ūgio, retučiais šieno spalvos plaukais ir trumparegėmis, nuolat mirksinčiomis akimis, jo laikysena buvo sukaustyta, suvaržyta, tai labai juokino Evą.

– Ar jūs kada nors buvote vedęs? – kartą paklausė ji.

– Ne.

– Kodėl gi?

– Aš... nežinau. Turbūt todėl, kad vargu ar tinku į vyrus. Mane nuolatos kviečia ligoninėn.

– Bet merginą, žinoma, turite?

Kytą nelauktai nuplieskė raudonis.

– Na, kaip čia jums pasakius...

– Taip ir pasakykite, – toliau linksmai kamantinėjo Eva.

– Nieko pastovaus. Taip, atsitiktiniai susitikimai.

– Galiu prisiekti, kad visos sesutės eina iš proto dėl jūsų.

– Ne. Bijau, kad nelabai tinku romanams.

Mintimis Eva sutiko su juo. Ir vis dėlto, besikalbant su medicinos seserimis ir praktikantais, globojančiais ją, visos daktarą minėdavo lyg kokią dievybę.

– Tas vaikinas daro stebuklus, – sakė kažkuris praktikantas. – Pasaulyje nėra tokių dalykų, kurių jis negalėtų padaryti su žmogaus veidu.

Jai pasakojo apie Vebsterio darbus, ištaisant įgimtas vaikų ir suaugusiųjų ydas, bet kai Eva apie tai užklausė patį daktarą, šis

atsipirko keliomis sausomis frazėmis:

– Kaip gaila, kad žmonės įprato spręsti apie savo artimus pagal išvaizdą. Aš stengiuosi padėti tiems, kurie savo nelaimei gimė su fiziniais trūkumais. Tokia operacija gali visiškai pakeisti jų gyvenimą.

Eva niekaip negalėjo suprasti Vebsterio. Jis dirbo ne dėl šlovės ir pinigų. Jai dar nebuvo tekę sutikti tokio nesavanaudžio žmogaus ir jo elgesio motyvai buvo visai neaiškūs. Bet iš tikrųjų jos susidomėjimas ribojosi paprastu žingeidumu.

Kytas Vebsteris padarė savo darbą, daugiau jis jai nebereikalingas.

Dar po pusės mėnesio Evą pervežė į privačią Niujorko kliniką.

– Ten jums bus patogiau, – užtikrino Vebsteris.

Eva suprato, kad dabar daktarui teks gerokai toliau važiuoti, norint ją aplankyti, bet vis dėlto jis kaip ir anksčiau norint ją aplankyti, bet vis dėlto jis kaip ir anksčiau pasirodydavo kiekvieną dieną.

– Nejaugi neturite kitų pacientų? – kartą pastebėjo ji.

– Tokių kaip jūs, ne.

Praėjus penkioms savaitėms nuo tos dienos, kai Eva pasirodė klinikoje, daktaras pagaliau leido nuimti tvarsčius. Atsargiai pasukęs Evos galvą kairėn, po to dešinėn, jis paklausė:

– Skausmo nejaučiate?

– Ne.

– Sukaustymo?

– Jokio.

– Sesute, atneškite panelei Blekvel veidrodį.

Eva sustingo iš staigios nesuvokiamos baimės. Visą tą laiką ji norėjo tik vieno – pasižiūrėti į save, ir štai dabar, atėjus lemiamam momentui, bijojo atsimerkti. Ji troško pamatyti savo nuosavą veidą, o ne svetimos moters fizionomiją.

Kai daktaras Vebsteris ištiesė veidrodį, Eva silpnai sušnibždėjo:

– Negaliu... baisu...

– Pasižiūrėkite į save, – švelniai įkalbinėjo jis.

Eva lėtai pakėlė veidrodį. Stebuklas: odoje neliko nė menkiausių žymių, kaip nebuvę tos košmariškos nakties. Iš sidabrinio stiklo į Evą žvelgė jos veidas. Jokių randų. Nė raukšlelės. Iš Evos akių pasipylė ašaros.

– Ačiū, – sumurmėjo ji ir puolusi ant kaklo, pabučiavo

Vebsterį į lūpas. Eva norėjo išreikšti savo dėkingumą už stebuklingą išgydymą, bet netikėtai pajautė atsakomojo bučinio troškimą.

Kytas staiga sumišęs atšlijo:

– Aš... labai džiaugiuosi, kad viskas gerai.

– Gerai? Žinote, man tiesą sakė, jūs tikras burtininkas.

– Dirbau su puikia medžiaga, – droviai pralemeno jis.

31 dalis

Džordžą Melisą sukrėtė tai, kas atsitiko. Jis vos nesugriovė visko, ko siekė. Iki to atsitikimo Melisas nesuvokė, kokia svarbi ta galimybė gauti „Kriugerio Brentą“. Jis įprato gyventi už vienišų moterų pinigus ir lig šiolei tenkinosi pakišomis, bet dabar, atsiradus progai vesti Keitės Blekvel anūkę ir užvaldyti kompaniją, su kuria palyginus jo tėvo firma buvo nieko verta, teko apgalvoti kiekvieną žingsnį. Tik pagalvok, netrukus jis galės pasakyti tėvui:

– Žiūrėk, seni! Aš vėl gyvas! Ir toks turtingas, kaip tau ir nesisapnavo!

Tai, kas anksčiau buvo tik žaidimas, tapo tikslu, įkyria mintimi, ir Džordžas žinojo, kad yra pasirengęs užmušti, padaryti nusikaltimą, kad tik gautų tai, ko trokšta. Jis darė viską, kad atrodytų pavyzdingas vyras: laisvalaikį leido su Aleksandra, o vakarais dabar būtinai sėdėjo namie.

Savaitgalius jie dažnai praleisdavo Keitės namelyje šalia Long Ailendo paplūdimio arba kompanijos lėktuvu išskrisdavo į „Kedrus“. Melisui labai patiko senasis namas, puiki antikvarinė aplinka ir neįkainojami paveikslai, jis mėgo vaikštinėti po didžiulius kambarius. Labai greit šis namas priklausys jam. Vien nuo tos minties Džordžui sukosi galva.

Jis nepamiršdavo ir Keitės Blekvel, nuolat stengėsi atrodyti mylintis ir dėmesingas. Keitei jau suėjo aštuoniasdešimt vieneri, bet ji vis dar buvo žvali ir pilna jėgų. Džordžas, kaip taisyklė, pietavo pas senąją damą kartą per savaitę, o be to, vos ne kasdien skambinėjo jai tiesiog paplepėti. Aleksandros ir Keitės akivaizdoje jis buvo geriausias pasaulyje žmogus. Ir kai išmuš valanda, kam ateis į galvą įtarti, kad Melisas nužudė savo brangiausius žmones?!

Bet Džordžo ramybė neilgai truko. Tuo pasirūpino daktaras Harlis.

– Aš užregistravau jus pas psichiatrą, daktarą Piterį Templtoną, – griežtai pasakė jis telefonu.

– Patikėkit, daktare Harli, – kaip galėdamas ramiau ir maloniau pradėjo Džordžas. – To nebeprireiks... Aš manau...

– Aš spjaunu į tai, ką jūs manote! Pamenate mūsų pokalbį: aš nesikreipsiu į policiją, jeigu jūs sutiksite gydytis pas psichiatrą. Jei neįvykdysite savo...

– Ne, ne, – skubotai pertraukė Džordžas, – jeigu jūs taip manote, aš sutinku.

– Užsirašykite daktaro Templtono telefono numerį: 5 55 31 61. Jis laukia jūsų skambučio. Šiandien.

Daktaras Harlis numetė ragelį.

– Prakeiktas knyslys! Amžinai kiša nosį į svetimus reikalus! – piktai sušvokštė Džordžas.

Jam dar betrūko susidėti su psichoanalitiku! Bet ir Harlis labai pavojingas! Kas, jei ims pasakoti?.. Teks tartis su Templtonu, nueisiu porą kartų, ir baigta.

Eva paskambino Džordžui į darbą:

– Aš namie.

– Tu...

Jis bijojo paklausti:

– Tu... viskas gerai?

– Šiandien pat užeik pas mane.

– Negaliu. Sudėtinga išeiti iš namų. Aleksa ir aš...

– Aštuntą valandą.

Džordžas nepatikėjo savo akimis. Priešais jį stovėjo Eva, tokia pat graži, švelni, besišypsanti. Melisas pamėgino įžiūrėti bent kokius žvėriško sumušimo pėdsakus, bet neįstengė:

– Tiesiog neįtikėtina! Lyg niekur nieko!

– Taip, aš tokia pat graži, ar ne, Džordžai?

Ji tingiai kaip katė pasirąžė, galvodama apie tai, ką padarys šiam žmogui. Toks šlykštus sutvėrimas neturi bjauroti žemės! Bet dar ne laikas. Jis vis dar jai reikalingas. Kol kas.

Jie ilgai stovėjo, šypsodamiesi vienas kitam.

– Eva, sunku išsakyti, kaip man gėda...

Ji pakėlė ranką:

– Nereikia apie tai, gerai? Kas buvo – pražuvo. Mudviem niekas nepasikeitė.

Bet tuo metu Džordžas staiga prisiminė, kas jį taip neramino:

– Man skambino Harlis. Susitarė su velniaižin kokiu psichiatru, kad aš pas jį gydysiuosi.

– Ne, – papurtė galvą Eva. – Paaiškink, kad neturi laiko.

– Aš mėginau, bet jeigu atsisakysiu, jis praneš policijai, apie tą... nelaimingą atsitikimą.

– Velnias!

Eva ilgai susimąstė. Paskui ryžtingai krestelėjusi galvą, paklausė:

– Kas jis?

– Psichiatras? Kažkoks Templtonas. Piteris Templtonas.

– Girdėjau apie tokį. Geros reputacijos.

– Nesijaudink. Pamanyk, pagulėsiu valandėlę ir nieko nepasakysiu. Jeigu...

Bet Eva nebesiklausė: nauja mintis atėjo į galvą; ji svarstė, ar sakyti Džordžui, ir pagaliau ryžosi:

– Žinai, gal mums ir pasisekė, kad viskas taip atsitiko!

Piteriui Templtonui buvo trisdešimt penkeri. Aukštas, plačiapetis, ryškių veido bruožų, jis labiau panėšėjo į aikštės gynėją nei į gydytoją psichiatrą. Tą minutę jis sėdėjo prie stalo ir rūsčiai žvelgė į pastabą šiandieninių klientų sąraše.

„Džordžas Melisas – Keitės Blekvel žentas".

Paprastai turtuolių problemos nedomino Piterio Templtono. Dauguma jo kolegų būdavo devintam danguj, gavę klientą, priklausantį aukštuomenei. Savo karjeros pradžioje Piteris taip pat vaikėsi tokių, bet greitai suvokė negalįs įsijausti į jų sunkumus. Ne kartą į priimamąjį atėjusios turtingos našlės puldavo isterikon tik todėl, kad negavo pakvietimo į kokį nors viešą priėmimą; finansininkai grasino nusižudysią dėl pagrindinėje biržoje prarastų pinigų; plokščiapadės matronos sielvartaudamos blaškėsi tarp madingų restoranų ir kurortų nutukėliams.

Pasaulyje buvo daug nelaimių, bet Piteris Templtonas jau seniai buvo sau pasakęs: panašiomis „bėdomis" rūpintis neverta.

Džordžas Melisas. Labai nenoromis Piteris sutiko su juo susitikti ir tik iš pagarbos daktarui Harliui.

– Gal nusiųsti jį pas kitą gydytoją? Aš ir be jo turiu devynias galybes pacientų.

– Padarysi paslaugą man asmeniškai.

– Kas jam?

– Jis tavo ligonis. Aš tik senas kaimo daktaras.

– Na, gerai, – pagaliau sutiko Piteris. – Tegul jis man paskambina.

Ir štai Melisas pasirodė jo priimamajame.

Templtonas nuspaudė pasikalbėjimo mygtuką.

– Paprašykite poną Melisą užeiti.

Piteris buvo matęs naujojo paciento fotografijas žurnaluose ir laikraščiuose, bet visai neįsivaizdavo, koks žavus ir energingas šis žmogus.

Vyriškiai paspaudė vienas kitam rankas.

– Sėskitės, pone Melisai, – pakvietė Piteris.

Džordžas pažvelgė į gultą.

– Čia?

– Kur jums patogiau.

Džordžas pasirinko krėslą priešais stalą ir nužvelgęs Piterį nusišypsojo. Anksčiau jis su išgąsčiu galvojo apie susitikimą su psichiatru, bet pasikalbėjęs su Eva, nelauktai nusiramino. Daktaras Templtonas taps jo sąjungininku ir liudininku.

Piteris idėmiai įsižiūrėjo į priešais sėdintį žmogų. Pirmąkart čionai atvykęs, pacientas paprastai nervindavosi. Kai kurie mėgino nuslėpti jaudulį iššaukiančiu elgesiu, kiti arba tylėjo, arba per daug malė liežuviu, pasitaikydavo ir agresyvių. Bet šiame žmoguje negalėjai įžvelgti nė menkiausio neramumo. Priešingai, jis atrodė visiškai patenkintas savimi.

„Įdomu", – pagalvojo Piteris.

– Daktaras Harlis sakė, kad turite rimtų problemų.

– Įtariu, kad netgi dvi, – atsiduso Džordžas.

– Kodėl gi jums nepasipasakojus?

– Man taip gėda! Štai kodėl aš... aš ryžausi ateiti čia.

Palinkęs priekin, jis liūdnai prisipažino:

– Aš pasielgiau kaip niekas gyvenime: sudaviau moteriai.

Piteris kantriai tylėjo.

– Mes susiginčijome, ir staiga smegenyse kažkas sprogo, o kai atsipeikėjau... pasirodo, aš jai trenkiau.

Jis vos ne sriūbavo:

– Tai buvo siaubinga...

Vidinis balsas jau pakuždėjo Piteriui Templtonui, kur šuo pakastas. Šis žmogus pasitenkindavo, mušdamas moteris.

– Jūs puolėte žmoną?

– Ne, jos seserį.

Piteris ne kartą girdėjo užuominas apie dvynes Blekvel. Panašios kaip du vandens lašai ir neįtikėtinai gražios. Vadinasi, Melisas primušė svainę. Šis prisipažinimas sudomino Piterį. Taip pat įdomu, kad jis, kaip pats tvirtino, smogė tik kartą ar du. Jei tai būtų tiesa, daktaras Harlis

nebūtų reikalavęs, kad jis apsilankytų pas Piterį Templtoną.

– Jūs pasakėte, kad sudavėte jai. Ar sužalojote kūną?

– Apskritai taip, ir sunkiai. Jau sakiau, pone Templtonai, kad nieko nepamenu. O kai atsipeikėjau.... tiesiog negalėjau patikėti tuo, kas atsitiko.

„Kai atsipeikėjau!" Tipiškas gynybos būdas. Tai padariau ne aš, kalta pasąmonė.

– Ar jūs suvokiate, kas galėjo iššaukti tokią reakciją?

– Štai jau pusmetį aš siaubingai įsitempęs. Tėvas sunkiai sirgo. Keli sunkūs širdies smūgiai paeiliui. Aš labai nerimavau dėl jo. Mudu tokie artimi!

– Ar jūsų tėvas čia buvoja?

– Ne, jis gyvena Graikijoje.

Ak, tas Melisas!

– Kas jus dar neramina?

– Mano žmona Aleksandra.

Džordžas staiga nutilo.

– Kokie nors šeimyniniai nesklandumai?

– Ne tai, ką jūs pagalvojote. Mes mylime vienas kitą, tiktai...

Jis sudvejojo:

– Pastaruoju metu Aleksandra ne visai sveika.

– Fiziškai

– Dvasiškai. Ji nuolatos kažkodėl prislėgta. Dažnai kalba apie savižudybę.

– Ji kreipėsi į gydytojus?

– Aš siūliau, – liūdnai nusišypsojo Džordžas, – bet Aleksandra atsisakė.

„Blogai, – pagalvojo Piteris. – Koks nors madingas psichiatras iš Park aveniu bus praradęs galimybę susikrauti turtus!"

– O su daktaru Harliu jūs apie tai kalbėjotės? – paklausė jis balsiai.

– Ne.

– Kadangi jis jūsų šeimos gydytojas, siūlyčiau pasitarti su juo. Jei jums pasirodys būtina, aš rekomenduosiu psichoanalitiką.

– Ne ne, – nervingai užprotestavo Džordžas, – nenoriu, kad Aleksandra pagalvotų tarsi aš skleidžiu paskalas. Bijau, kad daktaras Harlis...

– Nieko tokio, pone Melisai. Aš pats jam paskambinsiu.

– Eva, mes įklimpome, – sukriokė Džordžas. – Viskas žuvę!

– Kas atsitiko?

– Aš viską padariau tiksliai taip, kaip tu liepei, pasakiau, kad Aleksandra nuolatos kalba apie savižudybę.

– O toliau?

– Kalės vaikas ruošiasi paskambinti Džonui Harliui ir pasitarti su juo!

– O Viešpatie! To negalima leisti!

Eva pradėjo matuoti žingsniais kambarį ir staiga sustojusi nusprendė:

– Gerai. Aš pati susidorosiu su Harliu. Ar Templtonas pasakė, kada vėl ateiti?

– Taip.

– Būtinai pasirodyk laiku.

Kitą rytą Eva susiruošė pas Džoną Harlį. Daktaras mylėjo Blekvelų šeimą, dvynukes gydė nuo pat vaikystės, jo akyse jos užaugo, jis buvo Marianos tragiškos mirties ir Tonio nelaimės liudininkas, padėjo jam pirmas dienas psichiatrinėje gydykloje. O štai dabar Keitės ir Evos konfliktas. Džonas niekaip nesuprato priežasties, bet galų gale jam tai nerūpi. Svarbiausia, kad visi pacientai pasveiktų.

Išvydęs kabinetan įžengiančią Evą, Harlis nustebęs palingavo galvą:

– Kytas Vebsteris tiesiog genijus!

Buvusią tragediją priminė tik vos pastebimas rausganas randas ant merginos kaktos.

– Po mėnesio Kyto daktaras ruošiasi jį išmesti, – paaiškino Eva.

Džonas drąsinamai paplojo per jos ranką.

– Tu dar gražesnė su šia žyme, Eva. Aš labai džiaugiuosi, kad viskas taip baigėsi. Sėsk. Kuo galiu būti naudingas?

– Aš gyvenu gerai, Džonai. Atėjau dėl Aleksandros.

– Kas nors negerai? – susirūpino Harlis. – Vėl Džordžas?

– Ne ne, – suskubo užtikrinti Eva. – Džordžas elgiasi idealiai ir, tiesą sakant, tai jis man paskambino dėl Aleksos. Pastaruoju metu ją kažkas slegia. Nuolatos šneka nenorinti daugiau gyventi.

– Netikiu. Nepanašu į Aleksandrą, – ryžtingai tarė daktaras.

– Suprantu, aš pati netikėjau, bet susitikusi su ja buvau tiesiog sukrėsta. Aleksa taip pasikeitė! Tiesiog į save nepanaši! Aš siaubingai jaudinuosi, Džonai! Senelei pats suprantate, negaliu pasakyt. Prašau, padėkite kaip nors.

Evos akys apsiblausė.

– Aš jau praradau Keitę ir dabar bijau netekti sesers.

– Ir kiek laiko tai jau tęsiasi?

– Nežinau. Meldžiau Aleksą pasikalbėti su jumis. Iš pradžių ji atsisakinėjo, bet paskui vis dėlto pavyko ją įkalbėti. Padėkite Aleksai, dėl Dievo meilės!

– Žinoma, padėsiu. Teateina rytoj iš ryto. Ir nesijaudinkite, Eva. Dabar tiek daug naujų vaistų – daro stebuklus.

Daktaras palydėjo merginą prie išėjimo. Kodėl Keitė tokia negailestinga? Eva taip myli ją ir seserį!

Grįžusi namo, Eva kruopščiai kremu nuvalė ant kaktos nupieštą plonytį randą.

Kitą dieną, lygiai dešimtą, priėmimo kambaryje sėdėjusi sesuo pranešė:

– Daktare, pas jus ponia Aleksandra Melis.

– Pakvieskite ją užeiti.

Ji žingsniavo lėtai, tarsi bijodama, kad tuoj pat nukris. Išblyškusi, tamsiais ratilais po akimis.

Džonas Harlis paėmė ją už rankos.

– Džiaugiuosi, matydamas jus, Aleksandra. Kaip laikotės? Turite rūpesčių? Girdėjau...

– Kaip kvaila iš mano pusės jus trukdyti! – vos girdimai sušnibždėjo ji. – Esu įsitikinusi, kad nieko rimto! Jei Eva nebūtų įkalbėjusi, nė už ką nebūčiau atėjusi. Aš puikiai jaučiuosi. Bent jau fiziškai.

– O emocionaliai?

Moteris padvejojo.

– Nekaip miegu.

– Kas dar?

– Pamanysite, kad aš isterikė.

– Aš per daug gerai jus pažįstu, Aleksandra.

Ji nuleido akis.

– Kažkokia pastovi depresija. Greit pavargstu, esu dirgli. Džordžas iš kailio neriasi, kad tik man įtiktų, prisigalvoja, kur nueiti, ką veikti. Visa bėda, kad man nesinori nei eiti kur nors, nei užsiimti kuo nors. Viskas atrodo taip... beviltiška.

Džonas įdėmiai įsiklausė į kiekvieną jos žodį, slapčiomis stebėdamas ją.

– Mane persekioja vienintelė mintis – nusižudyti.

Jos balsas pritilo iki vos girdimo šnibždesio:

– Gal aš iš proto kraustausi?

– Abejoju, – papurtė galvą Džonas. – Ar jums teko girdėti apie angedoniją?

Ji papurtė galvą.

– Tai sutrikusi biologinė pusiausvyra, sukelianti panašius simptomus. Gana įprastas atvejis. Dabar yra daug vaistų nuo šios ligos. Jie puikiai gydo, neturi šalutinio poveikio. Aš, be abejo, ištirsiu jus, bet, manau, kad mes nieko nerasim.

Daktaras Harlis ją apžiūrėjo ir kai ji vėl apsirengė, pasakė:

– Aš išrašiau receptą velbutrinui. Tai naujos kartos antidepresantas – tiesiog stebuklus daro.

Ji vangiai stebėjo, kaip daktaras ima receptą.

– Prašau ateiti, – pridūrė Harlis, – lygiai po savaitės. Jei pasijusite blogiau, nedelsdama skambinkite.

Jis įteikė jai receptą.

– Ačiū, Džonai. Tikiuosi, jie išgydys mane nuo sapnų.

– Kokių sapnų?

– Ak, maniau, kad pasakojau. Kasnakt sapnuoju vieną ir tą patį košmarą – plaukiu jachta, pučia vėjas, o jūra kviečia mane. Aš prieinu prie turėklų, persilenkiu, atsiduriu vandenyje, springstu...

Išėjusi į gatvę, Eva bejėgiškai, giliai kvėpuodama prisiglaudė prie sienos. Pavyko! Ji padarė! Debesys nuslinko!

Ir, pergalingai nusišypsojusi, išmetė receptą į šiukšlių dėžę.

32 dalis

Keitė Blekvel pavargo. Pasitarimas tęsėsi taip ilgai. Ji dar kartą apžvelgė prie stalo sėdinčius valdybos narius. Visos tos moterys ir vyrai atrodė tokie guvūs ir pilnakraujai! Vadinasi, nualino ne pasitarimas. Aštuoniasdešimt dveji metai ne juokai. Ji sensta! Keitė sielvartingai palingavo galva.

Ne ne, mirti ji nebijo, bet gaila palikti šį pasaulį. Negalima numirti, kol „Kriugerio Brento“ valdymo vadžių neperims Blekvelų šeimos narys. Karčiai nusivylusi Eva, Keitė buvo bebandanti kalbėtis su Aleksandra, bet ši ryžtingai atsisakė dalyvauti direktorių taryboje.

– Juk žinai, močiute, aš viską dėl tavęs padarysiu, bet tik ne tai. Visiškai nesugebu valdyti kompanijos. Džordžas – kas kita. Jis bus puikus administratorius...

– ... Jūs sutinkate, Keite? – kreipėsi į ją Bredas Rodžersas.

Keitė atsitokėjo ir kaltai pažvelgė į Bredą.

– Atleiskite, neišgirdau.

– Mes aptarinėjome Demko firmos prijungimą, – kantriai paaiškino jis.

Pastaruoju metu Bredą Rodžersą neramino Keitė. Per pasitarimus ji nuolat užsigalvodavo, mąstė apie kažką kitą, bet būtent tą minutę, kai jam pasidingodavo, ar nebus Keitės protelis pasimaišęs, ir galėtų jau senutė paskirti kitą valdybos pirmininką, ji staiga tėkštelėdavo tokią stulbinančią idėją, kad Bredui belikdavo stebėtis, kaip apie tai lig šiol niekas nesusiprotėjo.

Nuostabi moteris! Jis prisiminė tą trumpą senovinį romaną prieš daugelį metų ir paklausė savęs, kodėl taip greit viskas nutrūko.

Džordžas Melisas antrą kartą apsilankė pas Piterį Templtoną.

– Sakykite, pone Melisai, ar anksčiau jūs dažnai būdavote žiaurus moterims?

– Ne, – papurtė galvą Melisas, – nekenčiu prievartos.

Tegul užsirašinėja, savimyla benkartas, tegul tvarkingai viską surašo. Teisėjas būtinai paklaus!

– Jūs sakėte, kad tėvai niekada jūsų nebausdavo? Turiu omenyje, fiziškai.

– Teisingai.

– Kaip jums atrodo, ar buvote paklusnus vaikas?

„Dėmesio! Jis spendžia spąstus!“

– Manau, kad kaip visi.

– Visus vaikus kartkartėmis baudžia už tai, kad jie nepaiso suaugusiųjų įvestų taisyklių.

Džordžas nepritariamai šyptelėjo:

– Nepamenu, kad būčiau sulaužęs kokią taisyklę!

„Meluoja, – pagalvojo Piteris, – bet kodėl? Ką jis slepia?“

Ir prisiminė pokalbį su daktaru Harliu po pirmojo Džordžo Meliso apsilankymo.

– Jis pasakė, kad sudavė svainei, Džonai, ir...

– Sudavė! – pasipiktinęs pertraukė Harlis. – Geriau sakyk, vos neužmušė! Suknežino skruostą, sulaužė nosį ir tris šonkaulius, cigarete degino sėdmenis ir pėdas.

Templtoną supykino iš pasišlykštėjimo.

– Jis man nieko nesakė!

– Dar ko! – subaubė Harlis. – Aš prigrasinau, kad jeigu jis neateis pas tave, kreipsiuosi į policiją!“

Jis vėl prisiminė Džordžo žodžius:

„Man taip gėda! Todėl ir ryžausi pasitarti su jumis“.

Vadinasi, tada jis taip pat sumelavo!

– Melisas sakė, kad jo žmonai depresija, ji nori nusižudyti.

– O čia jau teisybė. Prieš keletą dienų Aleksandra buvo pas mane. Aš išrašiau velbutriną. Man nepatinka jos būsena. O Melisas? Ką tu apie jį manai?

– Dar nežinau, – lėtai atsakė Piteris, – bet jaučiu, kad jis pavojingas.

Kytas Vebsteris negalėjo pamiršti Evos Blekvel. Ji – tarytum deivė, permaininga ir nepasiekiama, žavinga ir kaprizinga, linksma ir besidžiaugianti gyvenimu. Jis – pilkas, drovus mirtingasis. Kas tarp jų gali būti bendra! Kytas nebuvo vedęs, nes negalėjo patikti: nejaugi kokia nors moteris gali jį taip pamilti, kad net ištekėtų?! Išėjęs iš operacinės, šis talentingas, stebuklingų pirštų chirurgas, neatpažįstamai pasikeisdavo.

Jis absoliučiai nebuvo pasipūtęs ar savimyla. Kytas išaugo šeimoje, kurios galva buvo valdinga, nepakenčianti prieštaravimų motina, o tėvas, silpnavalis, menkas žmogelis, besąlygiškai paklusdavo. Seksualiniai Kyto poreikiai buvo menki: beveik visa energija tekdavo pacientams. Bet dabar jis svajojo apie Evą Blekvel, ji sapnavosi jam naktimis, o rytais, prisimindamas tuos sapnus, Kytas nurausdavo. Vebsteris privalėjo ją pamatyti.

Vieną dieną, kažkaip pasiryžęs, jis vis dėlto surinko numerį.

– Eva, čia Kytas Vebsteris. Tikiuosi, kad nesutrukdžiau. Aš... kažkaip prisiminiau jus vakar... ir... norėjau sužinoti... kaip gyvenate.

– Ačiū, Kytai, viskas gerai. O jūs?

Merginos balse girdėjosi kibinančios gaidelės.

– P... puikiai, – išspaudė jis. – Ar nesutiktumėte su manim papietauti, jeigu, žinoma, nelabai užsiėmusi?

Eva nusišypsojo. Koks nuostabiai drovus žmogutis! Miela žiūrėti, kaip jis varžosi ir raudonuoja!

– Su malonumu, Kytai!

– Tikrai? – nusistebėjo Vebsteris. – Kada?

– Gal rytoj?

– Sutarta, – paskubomis sutiko Kytas, bijodamas, kad ji nepersigalvotų.

Eva puikiai praleido laiką. Daktaras Vebsteris elgėsi kaip

įsimylėjęs mokinukas: jam krito iš rankų servetėlės, išlaistė vyną, apvertė vazą su gėlėmis. Stebint visus jo išsišokimus, Evai buvo tikrai linksma. Kas galėtų pagalvoti, kad tai išgarsėjęs chirurgas!

Pakilęs nuo užstalės, Kytas nedrąsiai paklausė:

– Ar negalėtume... dar kada nors pasimatyti?

Išlaikydama rimtį, bet nesitverdama iš juoko, Eva papurtė galvą:

– Geriau nereikia, Kytai, aš tikrai bijau įsimylėti.

Jis plykstelėjo raudoniu, nežinodamas, ką atsakyti.

Eva paplekšnojo jo skruostą:

– Aš niekada jūsų nepamiršiu.

Kytas vėl apvertė vazą.

Po kelių dienų Vebsteris priėjo prie ligoninės kavinėje sėdinčio daktaro Džono Harlio:

– Džonai, prisiekiu išlaikyti paslaptį. Prašau, pasakykite teisybę: kas atsitiko Evai Blekvel?

Harlis padvejojęs patraukė pečiais:

– Na, gerai. Ją sumušė svainis, Džordžas Melisas.

Ir Kytas Vebsteris pajuto, kažkuria prasme dalyvaująs Evos gyvenime.

Džordžui Melisui trūko kantrybė.

– Mums reikia pinigų, testamentą ji pakeitė. Kokio velnio dar laukiam?

Eva sėdėjo ant sofos pabrukusi ilgas kojas ir stebėjo, kaip susierzinęs Džordžas žingsniuoja po kambarį.

– Aš noriu baigti visa tai, Eva.

„Praranda savitvardą“, – pagalvojo mergina.

Džordžas jai priminė žiedais susirangiusią nuodingą gyvatę. Pavojingą. Kartą ji jau padarė klaidą: per toli nuėjo ir vos neatsisveikino su gyvenimu. Ji pasimokė, ateityje bus atsargesnė.

– Sutinku, – lėtai nutęsė Eva. – Manau, kad atėjo laikas.

Melisas sustojo:

– Kada?

– Kitą savaitę.

Seansas ėjo į pabaigą, o Džordžas Melisas nė karto neužsiminė apie žmoną. Bet šiandien jis netikėtai pasiskundė:

– Mane neramina Aleksandra. Jai vis blogiau. Šiąnakt vėl sakė pulsianti į jūrą. Nežinau, ką ir daryti.

– Kalbėjau su Džonu Harliu. Jis jai išrašė kažkokių vaistų.

– Tikiuosi, kad jie padės, daktare, – niūriai linktelėjo Džordžas. – Nepakelsiu, jei kas nors atsitiks.

Ir Piteris Templtonas iš karto sunerimo, nemaloniai pajautė, kad tragedija neišvengiama. Šis žmogus pasirengęs bet kokiam smurtui.

– Pone Melisai, gal papasakotumėte apie savo ankstesnius santykius su moterimis.

– Viskas kaip įprasta, daktare.

– Ar buvote kada nors praradęs savitvardą, nesusivaldęs?

Džordžas Melisas puikiai suvokė, kurlink krypsta apklausa.

– Niekada. Aš jau sakiau, kad nepakenčiu smurto.

Tegul dabar pamėgina jį sugauti!

„... nesu matęs panašaus žvėriškumo! Piteri. Jis suknežino skruostą, sulaužė nosį ir tris šonkaulius, cigarete degino sėdmenis ir padus".

– Kartais, – pastebėjo Templtonas, – kai kurie žmonės panašiais išpuoliais išlieja emocijas, išsikrauna.

– Suprantu. Vienas mano draugas linksminasi mušdamas kekšes.

Draugas! Pirmas neraminantis signalas!

– Papasakokite apie savo bičiulį.

– Jis nekenčia prostitučių. Jos amžinai kėsinasi apkvailinti jį. Taigi, patvarkęs tuos reikalus, dėl kurių atėjo, jis nepašykšti poros antausių, taip sau, dėl viso pikto, kad žinotų, su kuo susidėjo!

Jis pažvelgė į Piterį, bet nepastebėjęs jokio prieštaringumo, išdrąsėjo:

– Sykį, kai mes buvome Jamaikoje, juodaskūrė kekšytė nusitempė jį į viešbutį, patvarkė iki kondicijos, o paskui pareikalavo dar pinigų.

Džordžas nusišypsojo:

– Jis jai vos smegenų neištaškė! Prisiekiu, kad daugiau jis nebeiškrės tokių šposų!

„Beprotis! – nusprendė Piteris Templtonas. – Žinoma, kad nėra jokio bičiulio. Giriasi savo žygdarbiais, bet kol kas bijo atvirai prisipažinti. Didybės manija, be to, pavojinga forma!"

Piteris nutarė kuo greičiau dar kartą pasikalbėti su Džonu Harliu.

Jiedu susitarė papietauti Harvardo klube. Piteris nesumojo, nuo ko pradėti. Jis privalėjo kuo daugiau sužinoti apie Melisą, tuo pačiu neišduodant profesinių paslapčių.

– Ką jūs pasakytumėte apie ponią Melis? – pagaliau paklausė.

– Aleksandra? Puiki moteris! Aš gydžiau jas su seserimi, kai dar buvo visai mažytės.

Ir šyptelėjęs pridūrė:

– Esu matęs dvynukių, bet tokių vienodų nepasitaikė. Nė už ką neatskirsite!

– Jos tokios panašios? – susiraukė Piteris.

– Du vandens lašai! Anksčiau jos tuo naudodavosi. Pamenu, kartą Eva susirgo ir teko išrašyti injekcijas. Ir ką jūs manote? Ji kažkokiais būdais įsigudrino pakišti Aleksandrą. Nuostabu! Netgi dabar, kai jos suaugusius, aš vis dar negaliu pasakyti, kas yra kas.

– Sakėte, – susimąstęs nutęsė Piteris, – kad Aleksandra atėjo pas jus ir prisipažino, kad galvoje sukasi mintys apie savižudybę?

– Deja.

– Džonai, iš kur jūs žinote, kad ten buvo Aleksandra?

– Matote, Evai ant kaktos liko mažytis randas po Meliso užpuolimo.

Vėl aklavietė.

– Aišku.

– Beje, kaip Meliso reikalai?

Templtonas padvejojo, ar verta viską sakyti.

– Nerandu kontakto. Jis slepiasi po padoraus žmogaus kauke, o aš stengiuosi jį demaskuoti.

– Būkite atsargus, Piteri. Jei norite žinoti mano nuomonę, tas žmogus psichiškai nesveikas.

Harlis krūptelėjo, prisiminęs kraujo klane gulinčią Evą.

– Abi seserys paveldės didelį palikimą, ar ne? – paklausė Piteris.

Dabar Harliui teko slapukauti.

– Aš ne kažin kaip informuotas. Tai liečia tik jų šeimą, bet, man regis, bobulė išbraukė Evą iš testamento. Viską gaus jos sesuo.

„... Mane neramina Aleksandra, daktare. Ji labai prislėgta. Tik ir kalba apie savižudybę. Nepakelsiu, jeigu jai kas atsitiks".

Būtent taip galėjo guostis žmogus, sumanęs nužudyti. Viena nesuprantama – Melisas buvo didžiulio turto paveldėtojas, o juk tokie kaip jis, paprastai žudo tik dėl

pinigų. Ir Templtonas nutarė, kad visa tai – jo įkaitusios vaizduotės vaisius.

... Moteris skendo lediniame vandenyje, o jis stengėsi ją išgelbėti, plaukdamas artyn, bet bangos buvo tokios aukštos, o moteris tai panirdavo gilumon, tai iškildavo paviršiun.

– Laikykitės! – suriko jis. – Ateinu!

Piteris stengėsi plaukti greičiau, bet rankos ir kojos tartum švino pripiltos, ir jis bejėgiškai stebėjo, kaip ji vėl paniro. Pagaliau prisikapstęs iki tos vietos, kur dingo moteris, jis apsidairė ir pamatė artėjantį baltąjį ryklį. Piteris Templtonas pabudo klykdamas. Užsidegė šviesą ir atsisėdo lovoje, galvodamas apie prisisapnavusį košmarą.

Kitą rytą jis paskambino detektyvui, leitenantui Nikui Papui. Nikas Papas, labai aukštas ir stambus žmogus, visai nebuvo storulis, tiesiog labai plačių pečių ir raumeningas. Jis tarnavo žmogžudysčių tyrimo skyriuje, viename „linksmųjų" Manheteno rajonų. Piteris su juo susipažino ir susidraugavo prieš keletą metų, kai buvo pakviestas teisman dėl įvykdyto nužudymo kaip ekspertas-psichiatras. Papo aistra buvo šachmatai, ir kartą per mėnesį jiedu būtinai susėsdavo prie šachmatų lentos.

– Žmogžudysčių tyrimo skyrius. Kalba Papas, – atsiliepė leitenantas.

– Nikai! Čia Piteris.

– A, drauguži! Kaip laikosi proto paslaptys?

– Kaip ir anksčiau mėginu atskleisti. Tina sveika, gyva?

– Geriau nebūna! Kuo galiu padėti?

– Man reikia šiokių tokių duomenų. Ar tebeturi ryšių Graikijoje?

– Dar klausi, – išstenėjo Papas. – Turiu ten gvardiją giminaičių ir visiems reikia pinigų. Kvailiausia, kad aš visad siunčiu, kiek bepaprašytų. Gal užsirašyti pas tave priėmimui?

– Pavėlavai! – pareiškė Piteris. – Tu beviltiškas!

– Ir Tina sako tą patį. Kokios nori informacijos?

– Ar teko girdėti apie Džordžą Melisą?

– Maisto prekių kompanija?

– Taip.

– Na, artimai nesusipažinom, bet pažįstu. Konkrečiai, kas domina?

– Įdomu, ar jis turi pinigų?

– Gal juokiesi?! Jo šeima...

– Turiu omenyje nuosavus pinigus.

– Žinoma, patikrinsiu, bet tai tuščia gaišatis. Melisai nepadoriai turtingi.

– Beje, kai kas iš jūsiškių klausinės apie Meliso tėvą, elkitės atsargiai! Jam jau buvo keli širdies smūgiai.

– Gerai. Tuoj pat siunčiu telegramą.

Bet Piteris prisiminė sapną.

– Nikai, gal geriau paskambintum? Šiandien!

– Ar tu nieko nenori papasakoti, Piteri? – sunerimo Papas.

– Kol kas nėra ką pasakoti. Paprasčiausiai, noriu patenkinti smalsumą. Sąskaitą už pokalbius atsiųsk man.

– Tuo tai jau neabejok! Ir dar žinok – tu skolingas pietus, o jau tada, kad papurtysiu, neišsisuksi!

– Pasižymėjau.

Ir Templtonas, iš karto geriau pasijutęs, padėjo ragelį.

Keitė Blekvel pasijuto blogai. Ji sėdėjo prie stalo, kalbėjosi telefonu, kai staiga prasidėjo priepuolis: kambarys susiūbavo, prieš akis ėmė plaukti ir teko įsikibti kėslo atramos, kol akyse neprašviesėjo.

Įėjęs į kambarį Rodžersas metė žvilgsnį į jos baltą veidą ir aiktelėjo:

– Tu sveika, Keite?

Ji lėtai paleido atramą.

– Galva apsisuko. Nieko rimto.

– Kada paskutinį kartą kreipeisi į gydytojus?

– Neturiu laiko tokiems niekams, Bredai.

– Surask. Tuoj pat liepsiu Anetei pakalbėti su Džonu Harliu.

– Velniai rautų, Bredai, liaukis karksėti!

– Eisi pas gydytoją?

– Jei tuoj pat atsikabinsi.

Rytojaus dieną Piterio sekretorė pranešė:

– Detektyvas Papas pirmojoje linijoje.

Piteris pakėlė ragelį:

– Sveikas, Nikai!

– Manau, drauguži, turime skubiai pasišnekėti.

Piteris pajautė, kaip neramiai suplakė širdis:

– Ką nors sužinojai apie Melisą?

– Pasikalbėjau su pačiu seniu. Pirma, jam gyvenime nebuvo

širdies priepuolių, o antra, pareiškė, kad savo vyriausiąjį sūnų Džordžą laiko mirusiu. Sako, jis žuvęs žmogus pats sau ir visai šeimai. Kai paklausiau, kodėl, senas šėtonas numetė ragelį. Teko paskambinti savo buvusiam bendradarbiui į Atėnus. Tavasis Džordžas – tikras lobis! Policija jį gerai žino. Iškrypėlis. Pasitenkina, tyčiodamasis iš berniukų ir merginų. Paskutinė auka, prieš išvykstant iš Graikijos, buvo penkiolimetis jaunuolis-prostitutė. Jo kūną rado viešbutyje ir aptiko žudiką. Senis Melisas išdalino saujas kyšių ir, spyręs užpakalin, išgujo mažylį iš Graikijos. Na ką, patenkintas?

Piteris, be abejonės, nepatyrė jokio pasitenkinimo, greičiau pašiurpo nuo to, ką išgirdo:

– Ačiū, Nikai. Įsiskolinau tau.

– Tai jau ne, bičiuli, aš taip pat nenoriu likti nuošaly. Jei tas vaikinas vėl pradėjo savo darbelius, geriau iš karto susisiek su manimi.

– Būtinai, Nikai, kai tik viską išsiaiškinsiu. Linkėjimai Tinai.

Daktaras Džonas Harlis apžiūrinėjo pacientą, kai iš priimamojo paskambino sesutė:

– Atėjo ponia Melis, bet ji neužrašyta priėmimui ir aš pasakiau, kad šiandien...

– Palydėkite ją į kabinetą per tarnybinį įėjimą, – pertraukė Harlis.

Ji buvo dar blyškesnė nei praeitą kartą, po akimis juodi ratilai.

– Atleiskite, kad įsiveržiau be perspėjimo, Džonai, bet...

– Nesirūpinkite, Aleksandra. Kas nors atsitiko?

– Nežinau. Man nepakeliamai sunku.

– Ar reguliariai geriate velbutriną?

– Taip.

– Ir vis tiek jaučiatės prislėgta?

Moters kumščiai mėšlungiškai susigniaužė:

– Tai kur kas blogiau nei depresija. Aš pasimetusi, Džonai! Visai nesitvardau. Nekenčiu savęs. Bijau... bijau padaryti kažką baisaus...

– Neverta, – raminamai pradėjo daktaras. – Esu įsitikinęs, kad jums nieko rimto. Bent jau fiziškai. Galiu prisiekti savo ilgamečiu patyrimu. Tai grynai emociniai reiškiniai. Pamėginsime kitą vaistą – nomifenziną. Labai efektyvus. Jau po kelių dienų pastebėsite geras permainas.

Jis greit išrašė receptą:

– Jeigu iki penktadienio nepagerės, būtinai paskambinkite. Gali tekti pasikonsultuoti su psichiatru.

Po pusvalandžio, grįžusi namo, Eva kruopščiai nusivalė kremą ir dažus paakiuose. Artėjo lemtingas momentas.

Pasitikintis, ramus, besišypsantis Melisas sėdėjo priešais Piterį Templtoną.

– Kaip šiandien jaučiatės?

– Neblogai, daktare. Jūs neįsivaizduojate, kaip man padėjote.

– Nejaugi? Kuo?

– Žinote, širdis ramesnė, kai turi su kuo pasikalbėti. Juk tuo pagrįsti ir katalikų bažnyčios principai? Išpažintimi?

– Labai džiaugiuosi, kad galiu būti naudingas. O jūsų žmona? Nepasveiko?

– Bijau, kad ne, – apsiniaukė Džordžas. – Ji vėl lankėsi pas daktarą Harlį, tebekalba apie savižudybę. Turbūt išvešiu Aleksandrą kur nors. Jai būtina pakeisti aplinką.

Piteriui vis labiau rodėsi, kad šio žmogaus žodžiai skamba kažkaip ypatingai. Nejaugi tai tik jo vaizduotė?!

– Graikija – puiki šalis, – nerūpestingai pastebėjo jis. – Ruošiatės supažindinti žmoną su savo šeima?

– Kol kas ne. Jie labai nori susitikti su Aleksa, – plačiai nusišypsojo Melisas, – visa bėda, kad kiekvieną kartą, kai aš atvykstu, tėvas įkalbinėja grįžti ir perimti šeimos verslą.

Būtent tą akimirką Piteris suprato, kokia grėsmė iškilusi Aleksandrai Melis.

Džordžas seniai buvo išėjęs, o Piteris Templtonas vis dar sėdėjo kabinete, skaitinėdamas užrašus. Pagaliau ištiesė ranką prie telefono ir surinko numerį.

– Padarykite paslaugą, Džonai, sužinokite, kur Melisas su žmona praleido medaus mėnesį.

– Galiu iš karto pasakyti. Pats juos skiepijau. Jie buvo Jamaikoje.

„... Turiu bičiulį, mėgstantį daužyti kekšes... Kartą su juo buvome Jamaikoj... Purvina kekšytė nusitempė jį viešbutin, nutempė vaikinui kelnes ir pareikalavo dar pinigų... Jis vos ne mirtinai ją pridaužė. Daugiau bjaurybė neišdrįs".

Vis dėlto Piteris neturėjo jokių įrodymų, kad Melisas ruošiasi užmušti žmoną. Džonas Harlis patvirtino, kad Aleksandra Melis iš tikrųjų apsėsta minties apie savižudybę. Piteris stengėsi

save įtikinti, kad tai ne jo reikalas. Bet giliai širdyje žinojo, kad viskas ne taip.

Piteris Templtonas dar besimokydamas buvo priverstas užsidirbti mokslui. Jo tėvas buvo koledžo prižiūrėtojas mažame Nebraskos valstijos miestelyje ir netgi gaudamas stipendiją, Piteris negalėjo mokytis garsiame medicinos institute. Su pagyrimu baigęs Nebraskos universitetą, jis toliau specializavosi psichiatrijoje. Iš pat pradžių Piteris pelnė puikią reputaciją. Visa paslaptis buvo jo tyrume ir geranoriškume. Templtonas negalėjo likti abejingas pagalbos besišaukiantiems, ir nors Aleksandra Melis nebuvo jo pacientė, jos likimas rūpėjo Piteriui. Ši moteris buvo šarados raktas, trūkstamas žodis, sprendžiant galvosūkį ir tikriausiai susitikimas su ja padės viską įminti. Suradęs Meliso ligos istoriją, Piteris pasižiūrėjo į telefoną ir paskambino Aleksandrai.

Priėjo kambarinė.

– Ar ponia Melis namie?

– Tuoj pakviesiu.

– Ponia Melis, mano pavardė Piteris Templtonas?

– Žinau, daktare! Džordžas pasakojo!

Piteris nustebęs kilstelėjo antakius. Jis būtų susilažinęs, kad Melisas nė žodeliu neužsimins žmonai.

– Ar nesurastumėte laiko pasikalbėti su manimi! Gal kartu papietautume?

– Džordžas? Kas nors atsitiko Džordžui?

– Ne, nieko. Paprasčiausiai pagalvojau, kad ne pro šalį būtų mudviem pasikalbėti.

– Žinoma, daktare Templtonai.

Jie sėdėjo „La Grenui" restorano kamputyje. Nuo tos sekundės, kai įėjo Aleksandra, Piteris neįstengė atitraukti nuo jos akių. Aleksandra vilkėjo baltu sijonu, prigludusia palaidine ir vieninteliu perlų siūleliu aplink kaklą. Piteris ieškojo jos veide nuovargio ir depresijos pėdsakų, apie kuriuos minėjo daktaras Harlis, ir negalėjo surasti. Bet jeigu Aleksandra ir pastebėjo, kad jis neatplėšia nuo jos akių, tai to neparodė.

– Ar mano vyrui tikrai nieko neatsitiko, daktare Templtonai?

– Ne, ne.

Viskas pasirodė daug kebliau, nei manė Piteris. Jis atsidūrė gana nemalonioje padėtyje. Neturėdamas teisės piktnaudžiauti

paciento pasitikėjimu, Piteris vis dėlto jautė privaląs įspėti Aleksandrą Melis.

Atleidęs padavėją, Piteris paklausė:

– Ar vyras jums sakė, kodėl gydosi pas mane, ponia Melis?

– Taip. Pastaruoju metu jam taip sunku. Jo firmos partneriai suvertė Džordžui beveik visą darbą. Džordžas labai kilniaširdis žmogus, juk jūs žinote, daktare.

„Neįtikėtina! Ji ir supratimo neturi, kas atsitiko seseriai! Kodėl jai niekas nesakė?"

– Džordžas sakė, kad dabar, kai turi su kuo pasidalinti savo rūpesčiais, jam žymiai palengvėjo, – dėkinga nusišypsojo Aleksandra. – Aš taip džiaugiuosi, kad jūs sugebėjote jam padėti.

Viešpatie! Juk ji nieko nežino! Ir dievina savo vyrą! Jeigu Piteris pasakys teisybę, kas bus šiai moteriai? Kaip paaiškinti, kad jos vyras – maniakas, žudikas, subjaurojęs jos pačios seserį. Bet ar Piteris turi teisę nutylėti?!

– Kokia dėkinga profesija – būti psichiatru, – tęsė Aleksandra. – Jūs sugebate palengvinti daugybės nelaimingųjų kančias.

– Kartais, – atsargiai sutiko Piteris, – bet būna ir nesėkmių.

Padavėjas atnešė užsakytus valgius. Užsimezgė pokalbis, jai atrodė, lyg jiedu būtų seni pažįstami. Piteris pripažino, kad turbūt pirmą kartą gyvenime sutiko tokią žavingą moterį ir nelauktai, nemaloniai nustebęs suprato, kad pavydi Džordžui Melisui.

– Aš labai džiaugiuosi, susipažinusi su jumis, – pagaliau ištarė Aleksandra, – bet juk jūs norėjote apie kažką pasikalbėti su manimi, ar ne?

Atėjo lemtinga minutė:

– Apskritai, taip. Aš...

Piteris nutilo. Vienas neatsargus žodis gali sugriauti jos gyvenimą. Jis atvyko į restoraną, pasiryžęs papasakoti apie savo įtarimus ir pasiūlyti paguldyti Džordžą ligoninėn, bet dabar, pamačius Aleksandrą, viskas pasirodė sudėtingiau. Templtonas vėl prisiminė Meliso žodžius.

„... Jai nepalengvėjo. Bet labiausiai mane neramina jos noras nusižudyti..."

Piteriui atrodė, kad prieš jį visiškai sveika ir absoliučiai normali moteris. Gal tai nuo suvartotų vaistų? Šiaip ar taip, galima pasiklausti:

– Džonas Harlis sakė, kad jūs...

– Štai kur tu, brangioji! – pasigirdo garsus Džordžo Meliso balsas. – Paskambinau namo ir sužinojau, kad išsiruošei į restoraną. Sveiki, pone Templtonai! Džiugu matyti. Tikiuosi, nesutrukdysiu?

Momentas buvo praleistas.

– Kam jam prireikė Aleksandros? – irzliai kamantinėjo Eva.

– Neturiu menkiausio supratimo! Ačiū Dievui, nors liepė perduoti, kur ją rasti. Įsivaizduoji, nuėjo į pasimatymą su Templtonu! Gerai, kad suspėjau!

– Man visa tai nepatinka.

– Patikėk, nieko baisaus neįvyko. Aš išklausinėjau, Aleksa sakė, kad jie paprasčiausiai plepėjo.

– Manau, kad turime greičiau judintis!

Tai išgirdus, Džordžo Meliso kūnu perbėgo virpulys. Kaip seniai jis to laukė!

– Kada?

– Dabar.

33 dalis

Priepuoliai padažnėjo, ir Keitės galvoje dėjosi keisti dalykai. Ji galėjo valandomis sėdėti, mąstydama, ar verta pritarti pasiūlymui sulieti kompanijas ir staiga prisiminė, kad tai buvo prieš dešimt metų. Šitoks užmaršumas gąsdino Keitę, ir pagaliau ji ryžosi paklusti Bredo Rodžerso patarimui kreiptis į daktarą Harlį.

Džonui Harliui visada sunkiai sekėsi įkalbėti Keitę išsitirti, todėl jis apsidžiaugė atsiradusia proga, atliko įvairiausius tyrimus ir paprašė Keitę lukterėti.

Džonas Harlis tikrai neapsidžiaugė rezultatais. Nors Keitė Blekvel vis dar buvo stulbinančiai energinga, vis dėlto pastebimi aterosklerozės simptomai, dėl to susilpnėjo atmintis ir svaigo galva. Keitei jau prieš daugelį metų reikėjo mesti darbą, bet ji užsispyrusi kabinosi į darbus, niekam neužleisdama valdžios. Tiesa, ne jam spręsti. Pačiam seniai reikėjo išeiti į pensiją.

Ir dabar, peržiūrėdamas lapelius su tyrimų rezultatais, Harlis pakratė galvą:

– Norėčiau ir aš turėti tiek sveikatos, Keite!

– Užteks pilstyti iš tuščio į kiaurą, Džonai! Kas man?

– Amžius. Be abejo, arterijos jau ne tokios elastingos.

– Aterosklerozė?

– Argi mediciniškai taip vadinasi? Na, kaip ten bebūtų, metai daro savo.

– Labai blogai?

– Mūsų amžiui nelabai blogai. Gana įprasti reiškiniai. Tiesa, tokie dalykai reliatyvūs; kiekvienam sklerozė pasireiškia vis kitaip.

– Ar negalite ko nors išrašyti nuo galvos svaigimo? Įsivaizduojate, kristi be sąmonės per pasitarimą visų vyrų akivaizdoje? Tokia dama kaip aš! Tiesiog nepadoru.

– Jokių problemų, – linktelėjo Harlis. – Tuoj išrašysiu receptą. Beje, kada manote išeiti iš darbo, Keite?

– Kai mano proanūkis perims kompanijos vairą.

Seni bičiuliai, jau šitiek metų pažįstami, tylėdami dairėsi į kits kitą. Džonas Harlis ne visada sutikdavo su Keite, bet besąlygiškai žavėjosi šia moterimi.

Tartum skaitydama jo mintis, Keitė atsiduso:

– Žinote, Džonai, kuo aš labiausiai nusivyliau gyvenime? Eva. Norėjau padovanoti jai visą pasaulį, bet Eva visada į visus galėjo nusispjauti, išskyrus save pačią.

– Jūs neteisi, Keite. Eva labai sielvartauja.

– Nė velnio!

– Aš geriau žinau. Neseniai...

Džonas užsikirto. Teko rūpestingai parinkti žodžius:

– Neseniai Evai atsitiko nelaimė. Ji vos nežuvo.

Keitei skausmingai suspaudė širdį.

– Kodėl... kodėl jūs man nesakėte?

– Ji uždraudė. Tik bijojo, kad jūs jaudinsitės! Ir privertė mane duoti garbės žodį, kad tylėsiu.

– O Viešpatie, – sunkiai, dusliai sušnibždėjo Keitė. – Ar dabar viskas gerai?

– Dabar taip.

Keitė ilgai sėdėjo įsistebeilijusi į vieną tašką.

– Ačiū, Džonai, kad papasakojote. Ačiū.

– Išrašysiu receptą. Nepamirškite reguliariai gerti vaistus.

Baigęs rašyti, Džonas pakėlė akis. Keitė Blekvel jau buvo dingusi.

Eva atvėrė duris ir netikėdama aiktelėjo. Ant slenksčio stovėjo senelė, kaip visada tiesi ir išdidi, nerodanti nė menkiausio silpnumo.

– Galiu užeiti? – paklausė Keitė.

Eva žengė atatupsta, negalėdama suprasti, kas darosi.

– Žinoma.

Keitė apžvelgė mažą butelį, bet nieko nepasakė.

– Ar galiu prisėsti?

– Ak, atleisk, žinoma, prašau, aš visai... Taip. Pasivaišinsi? Arbatos? Kavos?

– Ne, ačiū. Tu sveika, Eva

– Taip, ačiū, viskas gerai.

– Aš ką tik buvau pas daktarą Harlį. Jis papasakojo apie tave ištikusią nelaimę.

Eva slapčiomis stebėjo bobulę, nesuprasdama, kur toji lenkia.

– Taip...

– Pasak jo, mirtimi vadavaisi. Ir neleidai kviesti manęs, nes nenorėjai jaudinti.

Ak, štai kas! Eva iš karto pasijuto drąsiau.

– Taip, senele.

– Vadinasi... – Keitei staiga pritrūko kvapo, – aš tau rūpiu.

– Ak, senele, savaime suprantama, – su palengvėjimu pravirko mergina. – Aš visada tave mylėjau.

Ir Eva atsidūrė senelės glėbyje. Keitė apkabino anūkę, prispaudė lūpas prie geltonpūkės galvutės.

– Aš buvau tokia tulžinga sena kvaiša, – sušnibždėjo ji. – Ar gali man atleisti?

Ir, išsitraukusi didžiulę nosinę, triukšmingai nusišnypštė.

– Aš per žiauriai pasielgiau, – pareiškė ji, – ir dabar su siaubu galvoju, kad neišgyvenčiau, jei tau atsitiktų... blogiausia.

Eva švelniai paglostė sausą gyslotą ranką.

– Viskas gerai, senele. Viskas gerai.

Keitė pakilo, springdama ašaromis:

– Pradėsim viską iš naujo, brangioji. Aš visada buvau užsispyrusi ir nekalbi, visa į tėvą. Bet dabar viskas pasikeitė. Ir pirma, ką padarysiu, sudarysiu naują testamentą.

Negalėjai patikėti, kad tai tiesa.

– Aš... man nereikia pinigų. Svarbiausiai, kad tu mane myli.

– Jūs mano įpėdinės, tu ir Aleksa. Daugiau aš nieko neturiu.

– Aš ir taip neblogai gyvenu, – patraukė pečiais Eva, – bet jeigu tai suteiks tau džiaugsmą...

– Didelį, mieloji. Didžiulį. Kada grįši pas mane?

Eva akimirksnį padvejojo:

– Manau, man bus geriau likti čia, bet nesirūpink, mes labai dažnai matysimės. Ak, senele, net neįsivaizduoji, kokia aš buvau vieniša!

Keitė suspaudė anūkės pirštus:

– Ar galėsi kada nors man atleisti?

Eva pažvelgė į jos akis ir rimtai linktelėjo.

– Žinoma, močiute, aš tau atleidžiu.

Kai senajai moteriai išėjus užsivėrė durys, Eva paskubomis šliūkštelėjo stiklan viskio su vandeniu ir susmego ant sofos, vėl ir vėl atkartodama mintyse įvykusią sceną. Jai norėjosi staugti iš džiagusmo. Dabar visas palikimas priklauso Aleksai ir jai! Atsikratyti seserimi nebus sudėtinga, bet ką daryti su Melisu? Nelauktai jis tapo pagrindine kliūtimi kelyje į turtus ir laimę.

– Aplinkybės pasikeitė, – pranešė Eva Džordžui. – Keitė įtraukė mane į testamentą.

Džordžas, jau degdamasis cigaretę, staiga apmirė:

– Iš tikrųjų? Sveikinu.

– Jeigu dabar kas nors atsitiks Aleksai, tai sukels įtarimą. Suveiksim vėliau, kai...

– Deja, manęs tai netenkina.

– Ką tu turi galvoje?

– Aš ne toks kvailas, brangioji. Po Aleksandros mirties aš liksiu vienintelis paveldėtojas. Nori atsikratyti manimi? Pašalinti iš kelio?

– Sutikim, kad tavo egzistavimas šiek tiek sunkina padėtį, – patraukė pečiais Eva, – bet aš pasirengusi sandėriui. Skirkis, ir aš vos tik atgavusi pinigus, atiduosiu tau...

– Juokauji, brangioji? – nusikvatojo Džordžas. – Neišdegs, pupyte. Viskas bus kaip tarėmės. Mes su Aleksa penktadienį susitinkam „Kedruose". Gali neabejoti, aš būtinai ten nuvyksiu.

Aleksa nesitvėrė džiaugsmu, sužinojusi, kad Eva susitaikė su senele.

– Dabar mes vėl viena šeima, – su palengvėjimu atsiduso ji.

Skambutis.

– Sveika, Eva. Tikiuosi, nesutrukdžiau? Čia Kytas Vebsteris.

Pastaruoju metu jis skambinėjo jai du tris kartus per savaitę. Iš pradžių jo nerangios pastangos pelnyti jos simpatiją linksmino Evą, bet palaipsniui ėmė erzinti.

– Atleisk, negaliu kalbėtis, – atsiprašė. – Jau išeinu.

– Kaip gaila, – nusivylęs sumurmėjo Kytas. – Tuomet negaišinsiu. Turiu bilietus į žirgų parodą. Žinau, kaip jūs mėgstate jodinėti...

– Atleiskite, greičiausiai būsiu išvykusi.

– Suprantu.

Jis iš paskutiniųjų stengėsi neparodyti, kaip nuliūdo.

– Tai gal po savaitės? Nupirksiu bilietus į teatrą. Kokį spektaklį norėtumėte pamatyti?

– Aš jau visus mačiau, – nukirto Eva. – Iki pasimatymo, aš lekiu.

Ir padėjo ragelį. Laikas rengtis. Ji susiruošė į pasimatymą su jaunu aktoriumi Roriu Makena, kurį pirmąkart pamatė nedidelio teatriuko šalia Brodvėjaus scenoje. Roris buvo penkeriais metais jaunesnis ir lovoje šėlo kaip nepasotinamas jautukas. Eva net sudrėko, įsivaizdavusi jų nuogus susipynusius kūnus. Kad tik grečiau nukakus į Rorio namus!

Pakeliui į namus Melisas nupirko Aleksandrai gėlių. Jis buvo puikios nuotaikos. Kokia žavi ironija, kad senė nusprendė sudaryti naują testamentą! Tiesa, tai vis tiek nieko nepakeis. Po Aleksandros mirties jis pasirūpins Eva. Bet iš pradžių reikia susidoroti su žmona. Viskas paruošta. Penktadienį Aleksandra jo lauks „Kedruose“.

– Tik tu ir aš, – prižadėjo Džordžas, bučiuodamas žmoną. – Atsikratyk visų tarnų, brangioji.

Piteris Templtonas negalėjo pamiršti Aleksandros. Ausyse be paliovos skambėjo Meliso žodžiai: „Tikriausiai mes išvažiuosime kur nors. Jai reikia pakeisti aplinką“.

Instinktyviai ir iš praktikos Piteris suprato apie Aleksandrai gresiantį pavojų, bet negalėjo ko nors griebtis ar bent papasakoti apie savo įtarimus Nikui Papui. Įrodymų nebuvo.

Kitame miesto gale, „Kriugerio Brento“ administraciniame pastate, Keitė Blekvel ką tik pasirašė naują testamentą, kuriuo padalino visą turtą abiem anūkėms.

Šiaurinėje Niujorko valstijos dalyje, privačios sanatorijos sode, priešais molbertą stovėjo Tonis Blekvelas. Drobėje margavo dažų maišalynė, beprasmiški potėpiai – taip dažniausiai piešia negabūs naujokai. Tonis žengtelėjo atgal, pasižiūrėjo į paveikslą ir patenkintas nusišypsojo.

Penktadienis, vienuolikta ryto. Prie La Gvardijos oro uosto pričiuožė taksi. Išlipdama Eva Blekvel įteikė vairuotojui šimto dolerių banknotą.

– Ei, ledi, neturiu grąžos! – šūktelėjo šis. – Nejaugi nerasite smulkesnių?

– Ne.

– Tuomet teks iškeisti!

– Nėra kada. Turiu spėti į lėktuvą, skrendantį Vašingtonan.

Nervingai žvilgtelėjusi į brangų laikroduką, ji, regis, pagaliau apsisprendė:

– Imkit visus! – linktelėjo mergina apstulbusiam vairuotojui ir nurūko. Tekina pripuolusi prie kasų, ji, gaudydama orą, paprašė vieno bilieto į Vašingtoną ir atgal. Kasininkas pažvelgė į didelį sieninį laikrodį:

– Pavėlavote dvi minutes, panele. Lėktuvas ką tik pakilo.

– Bet aš privalau išskristi šiuo reisu! Turiu susitikti, – jaudindamasi murmėjo mergina.

– Nesigraužkite, panele. Kitas reisas po valandos.

– Per vėlu... A, velniai nematė!

Kasininkas užjaučiamai stebėjo, kaip vargšė keleivė stengiasi susitvardyti.

– Gerai, palauksiu. Ar čia yra kavinė?

– Ne, tik automatas, toliau koridoriumi.

– Ačiū.

Žiūrėdmas įkandin, kasininkas palingavo galva. Na ir gražuolė! Galima pavydėti vaikinui, pas kurį ji taip skuba.

Penktadienis. Keturiolikta valanda.

„Tai tarsi antras medaus mėnuo“, – galvojo Aleksandra, nenumaldydama džiaugsmingo jaudulio.

„... Nusikratyk tarnų, mano angele. Noriu būti vienudu. Įsivaizduok, kaip nuostabiai mudu praleisime savaitgalį...“

Dabar Aleksandra ruošėsi skristi į „Kedrus“ pas vyrą. Ji labai vėlavo.

Šiandieninis dalykinis pasimatymas atėmė kur kas daugiau laiko, negu ji tikėjosi.

– Aš išvykstu, – perspėjo Aleksandra kambarinę. – Grįšiu tik pirmadienio rytą.

Bet dar nespėjus išeiti suskambo telefonas.

„Tegul sau skambina. Aš ir taip vėluoju“, – pagalvojo Aleksandra, rakindma duris. Penktadienis, devyniolikta valan-

da. Džordžas Melisas jau kelintą kartą pergalvojo Evos planą. Nė vienos silpnos grandies!

„... Pilbruko įlankoje paliksiu motorinę valtį. Nuplukdyk ją į „Kedrus" taip, kad niekas nepastebėtų. Pririšk prie „Korsaro". Pasakyk Aleksandrai, kad nori paplaukioti mėnesienoje. Jūroje daryk ką panorėjęs, tik įsimink – be kraujo. Išmesk kūną už borto, sėsk į valtį ir palik „Korsarą" dreifuoti. Grįžk į Pilbruko įlanką, paskui persikelk keltu iš Linkolnvilo į „Kedrus". Imk taksi ir važiuok namo. Kokia nors dingstimi priversk vairuotoją nueiti prie krantinės, kad abu pastebėtumėte, jog dingo „Korsaras". Pamatęs, kad dingo Aleksandra, skambink policijai. Jos kūno niekada nesuras, potvynis išneš į atvirą jūrą.

Du garsiausi Niujorko daktarai patvirtins, kad tai, matyt, savižudybė".

Viskas ėjosi, kaip buvo numačiusi Eva. Pilbruko įlankoje tikrai buvo motorinė valtis. Nepasišviesdamas, mėnesienoje Džordžas perplaukė įlanką. Jam pavyko nepastebėtam praslysti pro krantinėje pririštas valtis ir pasiekti Blekvelų prieplauką. Išjungęs motorą, jis virvagaliu prisirišo valtį prie „Korsaro", didelės burinės jachtos.

Aleksandra jau laukė svečių kambaryje, su telefono rageliu rankoje: pamačiusi Džordžą, nusišypsojo, linksmai pamojavo ranka ir vien lūpomis ištarė:

– Tai Eva!

Truputį pasiklausė ir pasakė:

– Na, viskas, Eva, nebeturiu laiko. Atvažiavo brangus vyrelis! Pasimatysim kitą savaitę. Drauge papietausim, gerai?

Padėjusi ragelį, skubėjo apkabinti Džordžą:

– Ankstus šiandien. Kaip gerai!

– Be tavęs jaučiuosi toks vienišas, kad tiesiog mečiau viską ir pasprukau.

Ji pabučiavo jį.

– Aš tave myliu.

– O aš tave dievinu, brangioji. Paleidai tarnus?

– Mudu čia vienudu. Ir žinai ką? Paruošiau musaką! Specialiai tau.

Jis švelniai apvedė pirštu krūtų spenelius, pūpsančius po plona šilkine palaidine.

– Žinai, apie ką visą dieną svajojau, sėdėdamas nykioje

tvankioje įstaigoje? Paplaukioti jūra su tavimi! Iš jūros dvelkia gaivus vėjas. Kodėl gi nepaplaukiojus jachta valandą kitą?

– Jeigu nori. Tik musaka...

Jis vėlei, jau stipréliau suspaudė krūtis:

– Vakarienė gali palaukti. O aš – ne.

– Na, gerai, – nusijuokė ji. – Einu persirengti. Aš tuoj, tik kelioms minutėms.

– Pažiūrėsim, kuris greitesnis!

Pakilęs į savo kambarį, Džordžas persirengė sportinėmis kelnėmis, nertiniu ir neperšlampamais batais. Tuoj išmuš taip ilgai laukta valanda; jį apėmė džiugus susijaudinimas, vos ne palaima. Džordžui sunkiai sekėsi sulaikyti nekantrumą.

– Aš pasiruošusi, mielasis, – už nugaros pasigirdo balsas.

Melisas atsigręžė. Ji stovėjo tarpduryje, apsirengusi beveik taip pat kaip ir jis. Ilgi šviesūs plaukai viršugalvyje surišti melsvu kaspinu.

„Dieve, kokia ji graži, – bet su gailesčiu pagalvojo Džordžas. – Tik pamanyk, kokia grožybė pražus be naudos".

– Ir aš pasiruošęs, – atsakė jis.

Pastebėjusi paskuigalyje pririštą valtį, ji nusistebėjo:

– O kam tai, brangusis?

– Kitoje įlankos pusėje yra mažytė salelė, į kurią visada norėdavau nuplaukti, – paaiškino Džordžas. – Priplauksim iki jos valtimi be baimės, kad užneš ant uolų.

Atrišęs jachtą, jis pamažu nuleido ją nuo elingo ir, pasukęs pirmagaliu pavėjui, pakėlė bures; „Korsaras" pakrypo dešinėn. Vėjas įsisupo į didžiąsias bures ir laivas nėrė priekin.

– Kokia nuostabi nežabota stichija! – sušuko ji. – Aš tokia laiminga, brangusis!

– Aš taip pat, – nusišypsojo Džordžas. Matydamas besidžiaugiančią Aleksandrą, jis iš tikrųjų jautė kažkokį keistą pasitenkinimą. Tegu miršta lengva širdimi!

Džordžas apžvelgė horizontą ir įsitikino, kad netoliese nėra nė vieno laivo. Tik tolumoje mirksėjo neaiškūs žiburiai. Metas.

Įjungęs autopilotą, Melisas paskutinį kartą žvilgtelėjo į tuščią horizontą ir stipriai iš nekantrumo plakančia širdimi pasuko borto link.

– Aleksa! – pašaukė jis. – Žiūrėk, koks grožis!

Ji atsistojo šalimais, žiūrėdama į šaltą tamsų vandenį, putojantį paskuigalyje.

– Eikš arčiau, – dusliai įsakė Džordžas.

Ji akimirksniu atsidūrė vyro glėbyje; šis įsisiurbė į jos lūpas. Džordžas sunėrė rankas už jos nugaros: prisitraukdamas, prisispausdamas vis arčiau; pajutęs, kaip jos kūnas atsipalaidavo, jis įtempė raumenis ir ėmė kelti moterį, tuo pat metu versdamas ją per bortą.

Ji staiga ėmė priešintis.

– Džordžai!

Jis pakėlė Aleksandrą aukščiau, pajuto, kaip ji stengiasi išsprūsti, bet jėgos buvo nelygios. Ji buvo jau beveik už borto, bet vis dar beviltiškai spyrėsi kojomis; Džordžas įsirėmė į denį paskutiniam stumtelėjimui, ir tą minutę nepakeliamai aštrus skausmas pervėrė krūtinę. Širdies smūgis? Infarktas? Džordžas išsižiojo, norėdamas kažką sakyti, bet iš gerklės švikštelėjo kraujo čiurkšlė. Jis nuleido rankas ir pasižiūrėjo žemyn, nesuvokdamas, kas įvyko. Iš žiojančios žaizdos tryško raudonas šaltinis. Džordžas pakėlė akis. Ji stovėjo kiek atokiau su kruvinu peiliu rankoje, švelniai šypsodamasi jam.

Paskutinė Džordžo Meliso mintis buvo:

„Eva...“

34 dalis

Aleksandra parsigavo į „Kedrus“ tik dešimtą valandą vakaro. Keliskart ji mėgino prisiskambinti Džordžui, bet niekas neatsakė. Aleksandra tikėjosi, kad vyras nesupyks, jog ji taip vėlai atvyko. Iš pat pradžių viskas vyko nepalankiai. Dieną, kai Aleksandra jau buvo beišeinanti iš namų, skubėdama skristi į pasimatymą su Džordžu, suskambo telefonas. Nusprendusi nekelti ragelio, ji nuskubėjo prie automobilio, bet iš paskos išbėgo kambarinė:

– Ponia Melis! Skambina jūsų sesuo. Kažkas skubaus.

– Brangioji, aš Vašingtone, – pranešė Eva. – Turiu didelių nemalonumų. Privalau nedelsiant pasimatyti su tavimi.

– Žinoma, – nesvarstydama atsakė Aleksandra. – Dabar išvažiuoju pas Džordžą į „Kedrus“, bet pirmadienio rytą grįšiu.

– Per vėlu! – nusiminusi sušnibždėjo Eva. – Maldauju, atvažiuok į La Gvardijos oro uostą. Aš atskrisiu penktą valandą.

– Norėčiau, Eva, bet Džordžas...

– Aleksa, man labai reikia. Negaliu laukti. Bet jeigu tu užsiėmusi, tada žinoma...

– Palauk! Gerai, tuojau atvažiuosiu.

– Ačiū, brangioji. Žinojau, kad galiu tavimi pasikliauti.

Eva taip retai jos ko nors prašė, kad Aleksandra tiesiog neturėjo teisės atsisakyti. Ką gi, teks salon atskristi kitu reisu.

Ji paskambino Džordžui į darbą, norėdama perspėti, kad užsilaiko, bet jo nebuvo. Paaiškinusi viską sekretorei, Aleksandra sėdo į taksi ir vos suspėjo į La Gvardijos oro uostą. Ji tuščiai ieškojo Evos atvykusių keleivių sraute. Pralaukusi sesers dvi valandas ir nežinodama, kur jos ieškoti, Aleksandra visai pasimetusi nutarė visgi nuvykti į salą. Eidama prie namo, ji pastebėjo, kad languose tamsu. Keista, juk Džordžas seniai turėjo būti atvykęs. Aleksandra perėjo visus kambarius, uždegė šviesą. Nė gyvos dvasios. Ji paskambino į Niujorką. Ragelį pakėlė kambarinė.

– Ponas Melisas savo kambaryje?

– Ne, ponia Melis. Jis sakė, kad judu išvažiuojate savaitgaliui.

– Ačiū, Meri. Tikriausiai jis darbe užsilaikė.

Be jokios abejonės, yra kažkokia priežastis. Greičiausiai paskutinę minutę iškilo koks nors skubus reikalas ir partneriai, kaip įprasta, paprašė Džordžą viską sutvarkyti. Jis tikrai turi tuoj tuoj pasirodyti. Aleksandra surinko sesers numerį:

– Eva! Kas atsitiko? Kur tu buvai?

– Kas tau atsitiko? Laukiau Kenedžio oro uoste, o kai tu taip ir nepasirodei...

– Kenedžio? Juk sakei, La Gvardijos?

– Ne, brangioji, Kenedžio.

– Bet...

– Koks dabar skirtumas!

– Atleisk, – atsiduso Aleksandra. – Man turbūt pasigirdo. Ar viskas gerai?

– Dabar jau taip. Supranti, užsimezgė romanas su vienu žmogumi. Žymus Vašingtono politikas, bet beprotiškai pavydus ir... – Eva prajuko: – Bet tai, žinoma, ne telefoninis pokalbis. Dar gali išjungti išgirdę detales. Geriau susitinkam pirmadienį, ir aš tau papasakosiu.

– Gerai, – atsidususi tarė Aleksandra.

Nors čia ne viskas tvarkoje.

– Linkiu gerai pailsėti, Aleksa, – pasakė Eva. – Kaip Džordžas?

– Jo dar nėra, – atsakė Aleksandra, stengdamasi nuslėpti nerimą. – Turbūt užsilaikė darbe ir nespėjo paskambinti.

– Nesikrimsk, greit atsiras. Labanakt, brangioji.

Aleksandra padėjo ragelį, pagalvojusi, kaip būtų gerai, jei Eva sutiktų tokį puikų žmogų kaip Džordžas.

Pažiūrėjusi į laikrodį, ji pamatė, kad jau vienuolikta vakaro. Iki tol Džordžas privalėjo paskambinti! Ji surinko brokerių firmos numerį. Niekas neatsakė. Susijungė su jo klubu. Ne, jie nematė pono Meliso. Praslinko valanda. Aleksandra nerado vietos besijaudindama. Laikas slinko, Džordžo vis dar nebuvo. Panikuodama Aleksandra blaškėsi po kambarius. Gal Džordžą užlaikė klientas, gal jis negali nutraukti pasimatymo? O jei staiga vyrui prisireikė skristi į kitą miestą ir jis nespėjo paskambinti? Juk turi atsirasti koks nors paprastas paaiškinimas! Jeigu ji paskambins policijai, o Džordžas netrukus atvažiuos, kokia kvaiša ji pasirodys.

Antrą valandą nakties ji vis dėlto paskambino į policiją.

Ailsboro saloje nebuvo nuovados. Artimiausias skyrius – Voldo Kantryje.

Atsiliepė mieguistas balsas:

– Voldo Kantri policijos nuovada. Seržantas Lembertas.

– Čia ponia Melis. Aš gyvenu „Kedrų Kalvoje".

– Taip, ponia Melis? – tuojau pat sujudo pašnekovas. – Kuo galiu padėti?

– Tiesą sakant, ir pati nežinau, – neryžtingai pradėjo Aleksandra. – Mes su vyru šįvakar turėjom susitikti, bet jo ligi šiol nėra. Aš labai...

– Aišku, – daugiareikšmiškai nutęsė seržantas. Kas jau kas, o jis tikrai žinojo bent tris priežastis, dėl kurių vėlų vakarą vyrų nerasi namie: blondinės, brunetės ir raudonplaukės.

Bet balsiai jis taktiškai pastebėjo:

– Turbūt užsilaikė darbe.

– Bet tuomet jis paskambina.

– Na, visko pasitaiko, ponia Melis. Kartais žmogus patenka tokion situacijon, kad tiesiog nėra telefono. Esu įsitikinęs, kad viskas bus gerai.

Dabar ji iš tiesų pasijuto kvaile! Na, žinoma, policija nesiims priemonių! Aleksandra kažkur buvo skaičiusi, kad policija pradeda paieškas, jei žmogus dingęs ilgiau kaip parą, betgi Džordžas visai nedingo, jis paprasčiausiai vėluoja!

– Tikrai, – ištarė ragelin Aleksandra. – Atleiskite už sutrukdymą.

– Nieko baisaus, ponia Melis. Dedu galvą, kad jūsų vyras pasirodys septintą ryto pirmuoju keltu.

Džordžo nebuvo nei septintos valandos kelte, nei kituose.

Aleksandra vėl paskambino į Niujorką. Vyras nepasirodė.

Baisios nelaimės nuojauta apėmė Aleksandrą. Džordžas pateko avarijon ir sužeistas arba mirštantis guli kažkokioje ligoninėje. Jeigu nebūtų buvę tos painiavos su Eva! Gal Džordžas buvo atvažiavęs ir, neradęs žmonos, kur nors išėjo. Bet kodėl tuomet nepaliko raštelio? O ką, jei jis užklupo plėšikus, o šie užpuolė jį arba pagrobė? Aleksandra vėl apėjo visus kambarius, ieškodama grumtynių pėdsakų. Bet visur buvo tvarka. Išėjo į prieplauką, „Korsaras" stovėjo vietoje, patikimai pririštas.

Aleksandra nutarė vėl paskambinti į policiją. Budėjo leitenantas Filipas Ingremas, dvidešimt metų tempiantis nelengvos tarnybos lažą. Jis jau žinojo, kad Džordžo Meliso visą naktį nebuvo namie. Skyriuje tik apie tai ir kalbėjo, smagiai laidydami liežuvius.

Ir dabar Ingremas paklausė Aleksandros:

– Jūsų vyras vis dar neparėjo? Ką gi, teks man pačiam viską apžiūrėti.

Leitenantas žinojo tuščiai gaištąs.

Matyt, vaikinas šią naktelę neblogai pasilinksmino! Bet kai skambina Blekvel, visi privalo per galvą verstis! Šiaip ar taip, ponia Blekvel padori moteris. Jam teko keliskart ją sutikti.

– Grįšiu po valandos kitos, – pasakė Ingremas budinčiam seržantui.

Leitenantas išklausė Aleksandros pasakojimą, perėjo per kambarius, apžiūrėjo prieplauką ir padarė išvadą, kad kvepia kriminalu. Džordžas Melisas vakar vakare turėjo susitikti su žmona „Kedrų" saloje, bet neatvažiavo. Nors pagal tarnybines pareigas leitenantas Ingremas neprivalėjo ieškoti dingusių vyrų, bet visai nepakenks padėti Blekvelų šeimynėlei. Ingremas paskambino į salos oro uostą ir į Linkolnvilio prieplauką pasiteirauti, ar kas nematė Meliso. Bet šis nesinaudojo jokiomis transporto priemonėmis.

– Jis nebuvo atvažiavęs į „Kedrus", – pranešė Aleksandrai leitenantas.

Ką dabar daryti? Kur tas vaikėzas? Dingo nuo žemės paviršiaus? Bet Ingremas buvo įsitikinęs, kad nė vienas sveiko proto vyriškis nepanorėtų palikti tokios moters kaip Aleksandra.

– Mes patikrinsim ligonines ir lavo... – leitenantas užsikirto,

– ir kitas vietas. Tuoj pat išsiuntinėsim nurodymus visoms policijos nuovadoms.

Aleksandra stengėsi nerodyti jaudinimosi, bet Ingremas matė, kiek jai tai kainavo.

– Ačiū, leitenante. Sunku išsakyti, kaip aš jums dėkinga už pagalbą.

– Tai mano pareiga, – atsakė policininkas.

Grįžęs į skyrių, jis pradėjo skambinti po ligonines ir lavonines. Džordžas Melisas niekur nebuvo užregistruotas. Nelaimingų atsitikimų suvestinėse jo pavardė neminima. Tada Ingremas nutarė paskambinti pažįstamam žurnalistui ir paskelbti dingusiojo paieškas.

Laikraščiuose mirgėjo antraštės:

„Blekvelų turto paveldėtojos vyras dingo be žinios!"

Piteris Templtonas šią naujieną išgirdo iš detektyvo Papo:

– Piteri, pameni, tu prašei šį tą sužinoti apie Džordžą Melisą.

– Taip...

– Jis išgaravo.

– Ką?!

– Dingo, nusiplovė, prapuolė!

Nikas palaukė, kol Piteris viską suvoks.

– Su savim ką nors pasiėmė? Pinigus, daiktus, pasą?

– Nieko. Anot iš Meno gauto pranešimo, tiesiog prasmego skradžiai. Tu bandei jį atvesti į protą, tai gal bent įsivaizduoji, kas mūsų bičiuliui galėjo šauti į galvą?

– Garbės žodis, Nikai, net nepagalvojau, – nuoširdžiai prisipažino Piteris.

– Jei sugalvosi ką nors, pranešk. Bijau, kad tai geruoju nesibaigs.

– Gerai, Nikai, – pažadėjo Piteris, būtinai.

Po pusvalandžio Piteriui paskambino Aleksandra Melis ir daktaras aiškiai girdėjo paniką jos balse:

– Aš... Džordžas prapuolė, ir niekas nežino, kas jam atsitiko. Aš taip tikėjausi, o gal jis jums ką nors sakė ir policija galės nusigriebti už kokio šiaudelio...

Ji pasimetusi nutilo.

– Man labai gaila, ponia Melis. Nieko konkretaus negaliu pasakyti. Aš kaip ir kiti nieko nežinau.

– Atleiskite...

Piteris taip norėjo kuo nors ją paguosti.

– Jeigu prisiminsiu ką nors, nedelsdamas paskambinsiu. Kur jūs dabar?

– „Kedruose“, bet vakarop grįšiu į Niujorką. Kol kas pagyvensiu pas senelę.

Aleksandrą gąsdino mintis, kad teks likti vienai tuščiuose namuose. Jau kelintą kartą tą rytą ji kalbėjosi su Keite.

– Brangioji, aš įsitikinusi, kad nėra ko nerimauti, – ramino Keitė. – Džordžas tikriausiai išvyko su reikalais ir pamiršo tau pranešti.

Bet nei ta, nei kita netikėjo tuo.

Eva žiūrėjo telereportažą apie Meliso dingimą.

Ekrane šmėkščiojo namo „Kedruose“ vaizdai, Aleksandros ir Džordžo vestuvinės nuotraukos ir dar viena fotografija: į dangų žiūrinčio Meliso veidas stambiu planu, akys išplėstos, antakiai suraukti. Evai tai keistai priminė nustebusį Džordžo žvilgsnį akimirką prieš mirtį.

Telekomentatorius nesiliovė kalbėti:

– Kol kas negauta jokių pranešimų apie pagrobimą ir reikalavimą išpirkti. Policija spėja, kad Džordžas Melisas tapo nelaimingo atsitikimo auka ir negali apie save pranešti, nes prarado atmintį.

Jie niekada jo nesuras! Džordžo kūną potvynis nusinešė į okeaną. Vargšelis! Jis taip rūpestingai atliko Evos nurodymus! Tiktai jinai pakeitė planą: nuskrido į Meną, išsinuomojo valtį „bičiuliui“, nuvežė ją į Pilbruko įlanką, paskui išsinuomojo dar vieną valtį ir nukako į „Kedrus“, kur ir sulaukė Džordžo. Šis iki pat galo taip nieko ir neįtarė. Eva kruopščiai nuplovė denį. Po to liko menkniekis: grąžinti valteles savininkams, išskristi į Niujorką ir laiku atsiliepti į Aleksandros skambutį.

Nepriekaištingai įvykdytas nusikaltimas.

Policijai teks priimti verdiktą apie paslaptingą dingimą.

Diktorius perėjo prie kitų žinių. Eva išjungė televizorių. Laikas ruoštis. Ji nenorėjo pavėluoti į pasimatymą su Roriu Makena.

Kitą dieną šeštą valandą ryto žvejai ištraukė Džordžo Meliso kūną, tėkmės prispaustą prie banglaužio, įplaukiant į Pinebskoto įlanką. Rytinėje žinių laidoje buvo pranešta, kad tai nelaimingas atsitikimas, bet atėjus naujai informacijai pranešimų tonas keitėsi. Po skrodimo paaiškėjo, kad žaizdos, kurios po pirmojo apžiūrėjimo atrodė likusios nuo ryklio dantų,

buvo padarytos peiliu. Ir vėlei vakarinių laikraščių antraštės rėkė:

„Neįminta Džordžo Meliso mirtis. Kas nužudė milijonierių?“

„Kūnas rastas nedidelėje įlankoje!“

Leitenantas Ingremas studijavo vakarykščių potvynio srovių žemėlapius. Baigęs, nevalingai raukydamasis, jis atsilošė krėsle. Meliso kūną būtinai nuneštų į atvirą jūrą, jeigu jis nebūtų užsikabinęs už banglaužio. Leitenantą suglumino tai, kad lavoną išplukdžiusi srovė tekėjo nuo „Kedrų kalvos“. Būtent iš ten, kur Meliso neturėjo būti.

Detektyvas Nikas Papas specialiai išskrido į Meną pasikalbėti su leitenantu Ingremu.

– Manau, kad mano skyrius gali padėti jūsų tyrimui, – pasakė Nikas. – Turime šiokios tokios informacijos apie Džordžą Melisą. Žinoma, aš suprantu, kad jū s nesate įgaliotas, bet jeigu prireiktų, su džiaugsmu pateiksiu jums duomenis, leitenante.

Dvidešimt metų ištarnavęs Voldo Kauntri nuovadoje, leitenantas Ingremas nė karto nebuvo susidūręs su tikru kriminaliniu nusikaltimu. Didžiausias triukšmas šiame mažame kampelyje buvo kilęs, kai girtas turistas peršovė briedžio galvą, kabėjusią antikvarinėje krautuvėje. Džordžo Meliso nužudymas tapo sensacija, kurią pasičiupo visi laikraščiai, ir leitenantas pajautė, kad atėjo jo laikas. Jeigu Ingremui nusišypsojo laimė, jį perves į Niujorko policijos departamentą, į patį įvykių sūkurį, ir net paskirs detektyvu! Būtent todėl jis, neryžtingai pažvelgęs į Papą, sumurmėjo:

– ... nežinau, tiesiog...

Tartum perskaitęs pašnekovo mintis, Papas pridūrė:

– Mums iš jūsų nieko nereikia, bet čia juodas reikalas, policiją spaus iš visų pusių ir kuo greičiau surasime nusikaltėlį, tuo mums patiems geriau. Galėčiau jau dabar šį bei tą iškloti apie Meliso praeitį.

Leitenantas Ingremas nusprendė, kad neturi ko prarasti:

– Na, ką gi, sutarėm!

Harlis sugirdė Aleksandrai migdomųjų, paguldė į lovą, bet išvargintas protas gynėsi tiesos.

„To paprasčiausiai negali būti! Kam prireikė žudyti Džor-

džą, juk jis neturėjo priešų! Policininkai kažką aiškino apie dūrius peiliu, bet tai melas! Tikriausiai įvyko nelaimingas atsitikimas... Baisi nelaimė... Niekam nereikėjo Džordžo mirties... Niekas negalėjo jo nužudyti... Niekas negalėjo... Niekas..."

Daktaro Harlio opiumo injekcija pagaliau suveikė. Ji užmigo.

Žinia, kad surastas Džordžo Meliso kūnas, sukrėtė Evą. Bet viską kaip reikiant apgalvojusi, ji truputį nusiramino. Gal tai ir į gera. Dabar įtars Aleksandrą, juk ji buvo saloje!

Keitė, beprotiškai sukrėsta siaubingos naujienos, tylėdama sėdėjo šalia Evos svetainėje ant sofos.

– Neįsivaizduoju, kam prireikė nužudyti jį? – pagaliau ji paklausė.

Eva atsiduso:

– Nežinau, močiute. Tiesiog nesuprantu – širdis plyšta, kai pagalvoju apie vargšelę Aleksą.

Leitenantas Filipas Ingremas apklausinėjo Linkolnvilo–Aisboro kelto jūreivį.

– Ar jūs įsitikinęs, kad nei ponas, nei ponia Melis nepersikėlė penktadienį keltu?

– Bent jau ne per mano pamainą, Filai. Klausiau rytinę pamainą dirbusio vaikino, jis jų taip pat nematė. Gal lėktuvu atskrido?

– Dar vienas klausimas, Lju. Iš nepažįstamų niekas nepersikėlė?

– Velniai rautų, tu ne prasčiau už mane žinai, kad šiuo metų laiku apart savų čia nieko nebūna. Vasarą dar kartais užsuka turistai, bet lapkričio mėnesį?! Nesulauksi!

Leitenantas Ingremas nuvyko pas Ailsboro oro uosto valdytoją.

– Ne, Filai. Meliso penktadienį čia nebuvo. Turbūt persikėlė keltu.

– Lju prisiekia nematęs jo.

– Betgi jis negalėjo imti ir perplaukti įlanką?!

– O ponia Melis?

– Čia jau kitas reikalas. Atskrido savuoju „Bičkraftu" apie dešimtą vakaro. Liepiau savo sūnui Čarliui nuvežti ją į „Kedrus".

– Kokios nuotaikos ji buvo, kaip jums pasirodė?

– Keista, kad jūs to paklausėte. Trūkčiojo kaip katė ant įkaitusio stogo. Net mano vaikis tai pastebėjo. Paprastai ji tokia rami, kiekvienam gerą žodį suras. Bet tą vakarą taip skubėjo, lyg nelabasis ją vytųsi.

– Tą dieną ar vakarą pastebėjote kokių nors nepažįstamų keleivių?

– Ne, – pakratė galvą valdytojas, tik savi.

Po valandos Ingremas jau kalbėjosi telefonu su Niku Papu.

– Nieko konkretaus, – paaiškino jis, – dabar viskas dar labiau susipainiojo. Penktadienį ponia Melis atskrido į Aisboro oro uostą viena, be vyro. Šio nebuvo nei kelte, nei oro uoste. Nėra jokių įrodymų, kad jis apskritai tą naktį buvo saloje.

– Jeigu pamiršime potvynį.

– Na taip.

– Žudikas greičiausiai išmetė Melisą už borto, įsitikinęs, kad kūną nuneš į jūrą, – susimąstęs pasakė Nikas. – Beje, jūs apžiūrėjote „Korsarą"?

– Paviršutiniškai. Jokių grumtynių pėdsakų ar kraujo dėmių.

– Norėčiau atsivežti teisminės medicinos ekspertą. Neprieštaraujate?

– Ne, jei jūs pamenate mūsų susitarimą.

– Žinoma, pamenu. Iki rytojaus.

Kitą rytą Nikas su ekspertais atvyko į Ailsborą. Ingremas pats juos palydėjo iki Blekvelų prieplaukos, kur stovėjo „Korsaras". Po dviejų dienų ekspertas nusivedė Papą į šalį:

– Panašu, kad pataikėm į dešimtuką, Nikai. Ant turėklų apatinės pusės kraujo dėmės.

Laboratorija patvirtino, kad Džordžo Meliso kraujo grupė tokia pat.

Pačiame piktadariškiausiame Manheteno rajone gyvenimas kunkuliavo dar aktyviau nei paprastai. Naktį vyko prekiautojų narkotikais gaudynės ir narvas buvo perpildytas suimtaisiais; kameros lūžo nuo prostitučių, girtuoklių ir prievartautojų.

Triukšmas ir nepakeliama smarvė užspaudė Piteriui Templtonui nosį, kuomet policininkas per šias džiungles padėjo jam nusigauti iki Niko Papo kabineto.

– Sveikas, Piteri! Kaip gerai, kad radai laiko užeiti.

Išvakarėse Papas sakė telefonu:

– Slapstaisi nuo manęs, drauguži? Laukiu tavęs rytoj šeštą arba įsakysiu atvesdinti!

Išlaukęs, kol jiedu pasiliks vieni, Piteris paklausė:

– Kas yra, Nikai? Kas tave neramina?

– Tuoj paaiškinsiu: per daug protingas žudikas! Ką mes

suradome? Numirėlį, kuris paskutinę gyvenimo valandą dingo iš salos, kurion net nebuvo atvykęs.

– Bet tai absurdas!

– Kam sakai, drauguži! Keltininkas ir vaikinukas iš oro uosto tikina akyse tą naktį nematę Meliso. Jeigu keltas ir lėktuvas atkrenta, lieka tik motorinė valtis. Patikrinom visus to rajono savininkus. Nulis!

– Gal Melisas apskritai nebuvo „Kedruose"?

– Ekspertas teigia priešingai. Jie rado įrodymų, kad Melisas buvo užėjęs į namą, nusivilkęs kostiumą, ir persirengęs drabužiais, kuriais ir buvo rastas.

– Melisą nužudė namuose?

– Blekvelų jachtoje. Lavoną išmetė už borto. Tai padaręs tikėjosi, kad kūną nuneš srovė.

– Bet kaip...

Nikas Papas pakėlė raumeningą ranką:

– Mano eilė. Melisas buvo tavo pacientas, tikriausiai pasipasakojo apie savo šeimyninį gyvenimą. O jo žmona?

– O ką ji turi bendra su visu tuo?

– Daug ką. Ši poniutė įtariamųjų sąraše įrašyta pirmu, antru ir trečiu numeriu iš karto.

– Tu svaičioji.

– Ei, o aš maniau, kad atvedantieji į protą tokių žodžių nekalba!

– Nikai, o kodėl tu manai, kad Aleksandra Melis nužudė vyrą?

– Ji buvo ten žmogžudystės naktį ir, be to, tik ji turi pretekstą nusikaltimui. Į „Kedrus" atvyko vėlai, kažką paistydama apie tai, kad supainiojo oro uostus, kur turėjo susitikti su seseria.

– O ką sako sesuo?

– Klausyk, nustok kankinęs apklausomis! Kokį galą ji turėtų aiškinti?! Jos dvynės, suprask! Mes žinom, kad Džordžas Melisas tą naktį buvo „Kedruose", o žmona žegnojasi nemačiusi jo. Namas, be abejo, didelis, bet ne itin! Toliau, ponia Melis atleido savaitgaliui visus tarnus. Kai paklausiau, kodėl, ji paaiškino, kad tai buvo Džordžo idėja. Na, o Džordžas, suprantama, jau nieko nepasakys.

Piteris susimąstė:

– Sakai, ji turėjo priežastį? Kokią?

– Trumpa tavo atmintis. Atsimink, kas užvirė visą tą košę? Kas prašė viską išsiaiškinti apie Melisą? Ledi buvo ištekėjusi

už psichopato, kuris seksualiai pasitenkindavo, tyčiodamasis iš prostitučių ir apskritai visų, su kuriomis susieidavo. Galbūt ir ją mušė. Tarkim, poniutė nusprendė nenorinti daugiau kentėti. Pareikalavo skyrybų. Melisas atsisakė. Aišku, reikėtų būti paskutiniu kvailiu, kad laisva valia atsisveikintum su tokiais pinigėliais! Ji nedrįsta kreiptis į teismą, bijo skandalo – laikraščiai tuoj pat apniks kaip vilkai grobį. Nebuvo kitos išeities, tik nužudymas.

Nikas atsilošė krėsle.

– Ko tau reikia iš manęs? – paklausė Piteris.

– Informacijos. Prieš dešimt dienų pietavai su Meliso žmona.

Papas paspaudė magnetofono jungtuką.

– Visi parodymai buvo užrašyti, Templtonai. Papasakok apie tą susitikimą. Kaip elgėsi Aleksandra Melis? Nervinosi? Pyko? Raudojo?

– Patikėkite, Nikai, nesu matęs guvesnės, laimingesnės moters.

Papas, pervėręs žvilgsniu Piterį, išjungė magnetofoną:

– Nesuk galvok, mano drauge! Šįryt buvau pas daktarą Harlį. Aleksandra Melis pastaruoju metu nuolatos kalbėjo apie savižudybę, ir Harlis netgi išrašė jai kažkokių vaistų. Tik pasakyk, kad tai netiesa!

Pokalbis su leitenantu Papu labai sutrikdė Džoną Harlį. Detektyvas iš karto ėjo prie reikalo.

– Ar pastaruoju metu ponia Melis skundėsi kokiais nors negalavimais?

– Atleiskite, – papurtė galvą daktaras, – bijau, kad tai profesinė paslaptis, kurios neturiu teisės atskleisti.

– Puiku, daktare, suprantu. Seni draugai, visa kita ir, suprantama, jūs su džiaugsmu nutrauktumėte bylą.

Papas pakilo:

– Kalbame apie nužudymą. Po valandos būsiu pas jus ir, prokurorui leidus, susipažinsiu su ligos istorijomis ir radęs viską, ko reikia, neatsisakysiu malonumo pasikalbėti su žurnalistais.

Džonas tylomis žiūrėjo į policininką?

– Padarysite taip, kaip aš siūlau, ar spirsitės? Pažadu, niekam nė žodžio. Na?

– Sėskite! – įsakė Harlis.

Papas paklusniai atsisėdo.

– Aleksandros psichika pastarųjų metų šlubuoja.

– Ką jūs turite omenyje?

– Ryški depresija. Savižudybės manija. Sako nebenorinti gyventi.

– O kaip ji tai įsivaizduoja! Gal užsiminė apie durklą?

– Ne. Pasakojo, kad jai nuolat sapnuojasi, kad skęsta. Aš išrašiau velbutrino, bet ji atėjo ir pasakė, kad nepagerėjo. Tada aš pasiūliau nomifenziną. Nežinau, ar jis padėjo Aleksandrai.

Nikas Papas tylomis pasėdėjo, kažką mąstydamas. Pagaliau jis pakėlė akis:

– Kas dar?

– Tai viskas, ką žinau, leitenante.

Bet Džonas sumelavo, ir dabar jį kankino abejonės. Jis sąmoningai nutylėjo apie tai, kad Džordžas Melisas primušė Evą, galbūt dėl to, kad apie tai jau turėjo būti pranešęs policijai. Bet to nepadarė, norėdamas apginti Blekvelų šeimą. Džonas neturėjo supratimo, ar yra koks nors ryšys tarp Evos užpuolimo ir Meliso nužudymo, bet kažkoks šeštasis jausmas kuždėjo, kad neverta siekti teisybės. Harlis buvo pasiryžęs padaryti viską, kas nuo jo priklauso, kad tik niekas neskriaustų Keitės Blekvel.

Praėjus ketvirčiui valandos po to, kai Harlis galutinai nusprendė, įėjo seselė:

– Ponas Kytas Vebsteris, daktare.

Rodos sekundei prisnūdusi sąžinė vėl atbudo.

– Džonai, – tarė Kytas, – norėčiau užvažiuoti. Reiktų pasikalbėti. Jūs neužsiėmęs?

– Atsilaisvinsiu. Kada?

– Penktą valandą.

– Gerai Kytai. Iki pasimatymo.

Vadinasi vargu ar pavyks sustabdyti reikalus.

Lygiai penktą daktaras Harlis įvedė kabinetan Kytą Vebsterį.

– Ko nors įpilti, Kytai?

– Ne, ačiū, aš negeriu. Atleiskite, kad štai taip įsiveržiau.

Džonui Harliui atrodė, kad kiekvieną kartą, kai jis pamato Vebsterį, šis už kažką atsiprašinėja. Toks drovus, mielas mažylis, niekada neįsižeidžia, visiems nori įtikti, lygiai kaip šunytis, laukiantis, kada jį paglostys.

Sunku patikėti, kad ši niūri, neišraiškinga išvaizda slepia didelius gabumus ir aštrų protą.

– Kuo galiu padėti, Kytai?

Vebsteris įkvėpė daugiau oro:

– Na... noriu paklausti... tada, kai... Melisas vos neužmušė Evos Blekvel.

– Ir ką?

– Juk pamenate, ji vos nenumirė.

–Taip.

– Policija taip nieko ir nesužinojo. Dabar, įvykus nelaimei... Meliso nužudymas ir panašiai, neapsisprendžiu, ar verta viską pranešti tardytojui.

Mat kaip. Pasirodo nėra išeities.

– Elkitės, kaip jūsų nuomone, derėtų, Kytai.

– Žinau, – niūriai linktelėjo Kytas Vebsteris. – Tiesiog negaliu ir pagalvoti apie tai, kad pakenksiu Evai Blekvel. Ji tokia nepaprasta mergina!

– Jūs teisus, – atsargiai sutiko Džonas.

– Vienintelis, kas mane neramina, – atsiduso Vebsteris, – jei nutylėsiu, o policija viską sužinos? Tada mano popieriai prasti.

„Mūsų popieriai", – mintyse pataisė Harlis. Ir čia jį nusmelkė mintis.

– Kažin, ar tardymas atskleis, – nerūpestingai išsakė jis. – Eva, suprantama, tylės, o ir jūs puikiai pasidarbavote su jos veidu. Jei ne tas mažytis randas, niekas gyvenime nepatikėtų, kaip jis buvo sudarkytas.

Kytas Vebsteris nesuprasdamas sumirksėjo:

– Koks randas?

– Rauzganas brėžis ant kaktos. Eva sakė, kad po mėnesio kito jūs ruošiatės jį panaikinti.

Daktaras Vebsteris sumirksėjo dar tankiau, ir Harlis pagalvojo, kad tai, ko gero, nervinis tikas.

– Aš ne... Kada jūs paskutinį kartą matėte Evą?

– Prieš dešimt dienų. Atėjusi rūpinosi sesers sveikata. Tiesą sakant, tik pagal tą randą ir galėjau atskirti Evą nuo Aleksandros. Suprantate, jos dvynės ir panašios kaip du vandens lašai.

Kytas lėtai linktelėjo:

– Taip, mačiau sesers nuotraukas laikraščiuose. Stebėtinas panašumas. Sakote, dabar jas galima atskirti tik pagal randą ant Evos kaktos?

– Garbės žodis.

Daktaras Vebsteris ilgai tylėjo prikandęs lūpą. Pagaliau jis pakilo:

– Gal nerverta nedelsiant kreiptis policijon? Aš norėčiau dar kartą viską apsvarstyti.

– Būsiu atviras, jūs teisus, Kytai. Jos abi gražios ir jaunos, o žurnalistai daro užuominas, kad tardytojas įtaria Aleksandrą, ir jūs tuoj išgirsite, kad ji kaltinama žmogžudyste. Nesąmonė. Atsimenu jas visai mažytes...

Bet daktaras Vebsteris nebesiklausė.

Atsisveikinęs su Džonu Harliu, Kytas susimąstęs žengė gatve. Apie kokį randą jis kalba? Po operacijos neliko nė menkiausios žymelės! Bet Harlis įžiūrėjo randoną randą. Gal jis atsirado vėliau, per kitą nelaimingą atsitikimą? Bet kodėl ji sumelavo? Juk nebuvo jokio reikalo.

Vebsteris dar ir dar kartą mintimis perbėgo pokalbį su Džonu, įsigilindamas į kiekvieną smulkmeną ir pagaliau, šį tą supratęs, pagalvojo:

„Jei aš neklystu, visas mano gyvenimas gali pasikeisti..."

Kitą rytą jis vėl paskambino Harliui:

– Džonai, atleiskite, kad taip anksti trukdau. Jūs sakėte, kad Eva Blekvel buvo atėjusi pasikalbėti apie savo seserį Aleksandrą.

– Būtent.

– O po Evos vizito Aleksandra taip pat buvo užėjusi?

– Taip. Jei gerai prisimenu, pasirodė kitą rytą. O kodėl jus tai domina?

– Tiesiog smalsu. Ar nepasakytumėte, kuo skundėsi Aleksandra?

– Gili depresija. Eva norėjo jai padėti.

Aleksandros vyras vos ne mirtinai ją primušė. Dabar jis nužudytas, o nusikaltimu kaltina Aleksandrą.

Kyto Vebsterio dar niekada nenuvylė jo protiniai sugebėjimai. Mokykloje jis sugaišdavo dukart ilgiau nei kiti, kad gautų bent patenkinamą pažymį. Mažylis Kytas visada būdavo pajuokos objektu. Sportininkas jis taipogi buvo nevykęs, o su bendraamžiais nerasdavo bendros kalbos. Nesuklystum pasakęs, kad jis jiems apskritai neegzistavo. Niekas labiau už gimines nenustebo, kai Kytą priėmė į medicinos koledžą. Sužinoję apie jo ketinimus tapti chirurgu, dėstytojai ir profesoriai mažiausiai tikėjosi, kad iš eilinio studento išaugs puikus gydytojas. Jie apsiriko. Neišvaizdi lėliukė virto akinančia peteliške, genialiu skulptoriumi, auksiniais burtininko pirštais kuriančiu stebuk-

lus, tik vietoj šalto molio buvo gyvas kūnas. Neilgai trukus Kyto Vebsterio šlovė nuskardeno po visą miestą. Deja, jokios liaupsės nepajėgė ištrinti iš atminties vaikystėje patirto pažeminimo. Širdyje jis vis dar jautėsi mažu berniūkščių, kurį visi niekina, iš kurio šaiposi merginos.

Kai Kytas pagaliau prisiskambino Evai, jo delnai buvo drėgni nuo prakaito. Pasigirdo žemas, geidulingas balsas:

– Rori?

– Ne. Čia Kytas Vebsteris.

– Ak, jūs! Sveiki! – visai kitu, sausu, abejingu balsu atsakė Eva.

– Kaip laikotės? – pralemeno jis.

– Puikiai.

Kytas visa oda jautė jos nekantrumą:

– Aš... turiu pasikalbėti su jumis.

– Aš nieko nepriimu. Jei skaitote laikraščius, galėjote žinoti, kad nužudė mano svainį. Aš gedžiu.

Kytas nervingai patrynė delnais kelnes:

– Kaip tik dėl tos priežasties aš ir noriu su jumis pasimatyti, Eva. Reikia pasidalinti šiokia tokia informacija.

– Informacija? Apie ką?

– Nenorėčiau aptarinėti telefonu.

Kytas girdėjo, kaip sukasi varžteliai Evos smegenyse.

– Na, gerai. Kada?

– Dabar, jeigu jums patogu.

Lygiai po trisdešimties minučių Kytas stovėjo prie Evos durų. Atidarė pati šeimininkė.

– Aš labai užsiėmusi. Kokie vėjai atpūtė?

– Štai, – atsiprašydamas pralemeno Kytas Vebsteris.

Atplėšęs storo popieriaus voką, jis ištraukė fotografiją ir neryžtingai ištiesė Evai. Iš nuotraukos žvelgė jos pačios veidas.

– Na, ir kas? – nesuprasdama patraukė pečiais mergina.

– Čia jūsų foto...

– Matau, – grubiai nutraukė ji. – Toliau!

– Padaryta po operacijos.

– Ir?

– Kaip matote, jokio rando kaktoje.

Evos veidas akimirksniu pasikeitė.

– Sėskitės, Kytai.

Jis nejaukiai prisėdo ant paties sofos kraštelio, nenuleisdamas nuo jos akių. Daug gražių moterų, prašančių padėti,

buvo atėję pas Vebsterį, bet Eva tarytum užbūrė jį. Tokios neįprastos merginos jis nebuvo sutikęs.

– Siūlyčiau pasakyti teisybę.

Jis pradėjo pasakoti apie savo vizitą pas daktarą Harlį, apie paslaptingą randą, apie savo įtarimus.

Ir per visą tą laiką Kytas dėmesingai stebėjo Evą. Bet merginos akys buvo abejingaos.

Išklausiusi Vebsterį, Eva patraukė pečiais:

– Nežinau, ką jūs čia prisigalvojote, bet, man regis, tuščiai gaištate. O dėl rando... aš paprasčiausiai suvaidinau seserį ir viskas. Na, o dabar, jei jau viską pasakėte, iki pasimatymo, turiu daugybę reikalų.

Bet Vebsteris nepajudėjo iš vietos.

– Atleiskite, kad varginu, bet pagalvojau, kad reikėtų pasikalbėti su jumis prieš einant į policiją.

Tik dabar Eva susirūpino:

– Nesuprantu, kam jums prireikė policijos?

– Deja, turiu pranešti apie tai, kad Džordžas Melisas prieš pat savo mirtį jus sumušė. Ir paskui ta istorija su randu... Aš pats nieko nesuprantu, bet esu įsitikinęs, kad jūs sugebėsite viską paaiškinti tardytojui.

Ir tada pirmąsyk Evos širdį sugniaužė baimė. Tas kvailas niekingas žmogeslis nė nesįsivaizduoja, kas iš tikrųjų įvyko, bet vienintelio jo žodžio pakaks, kad tardytojas imtų klausinėti. Džordžas Melisas buvo dažnas svečias jos bute. Visai gali būti, kad policija suras jį mačiusių liudininkų. Ji sumelavo, pareiškusi, kad žmogžudystės naktį buvo Vašingtone. Alibi Eva neturėjo. Jeigu ieškovai sužinos, kad Džordžas jos vos neužmušė, nusikaltimo motyvas rastas. Teisybė išplauks į paviršių. Būtina bet kokia kaina užkimšti koserę Vebsteriui.

– Ko jums reikia? Pinigų?

– Ne! – pasipiktinęs sušuko Kytas.

– Tai ko?

Nukaitusiu iš sąmyšio veidu Vebsteris nudūrė akis į grindis:

– Aš... jūs taip man patinkate, Eva. Nežinau, ar ištversiu, jei jums kas atsitiks.

Eva išspaudė šypseną:

– Nesisielokite, Kytai, kas man gali atsitikti! Nieko blogo aš nepadariau. Patikėkite, visa tai neturi nė menkiausio ryšio su Meliso nužudymu.

Ir, paėmusi Kytą už rankos, pridūrė.

– Būsiu labai dėkinga, jeigu jūs apskritai užmiršite apie tai, ką neseniai kalbėjote. Gerai?

Jis uždengė jos pirštus savo delnu ir stipriai suspaudė:

– Labai norėčiau, Eva, tikrai. Bet vyksta tyrimas. Aš daktaras ir bijau, kad privalėsiu duoti parodymus. Teks papasakoti apie viską, ką žinau.

Jis pastebėjo susirūpinimą merginos veide.

– Bet jūs visai neprivalote to daryti.

Kytas paglostė jos ranką:

– Deja, privalau, Eva. Kaip gydytojas ir kaip sąžiningas žmogus. Tik viena aplinkybė galėtų sulaikyti.

– Kokia gi?

Ir dabar jis nušvito, supratęs, kad pagaliau nugalėjo. Mergina jo valioje. Kyto balsas suminkštėjo, pritilo:

– Vyro negalima priversti liudyti prieš savo žmoną.

35 dalis

Jiedu apsivedė likus porai dienų iki tardymo. Santuoka buvo įregistruota teisėjo kontoroje. Dalyvavo tik jaunavedžiai ir liudininkai. Vien tik pagalvojus apie tai, kad teks gyventi su Vebsteriu, nuo pasibjaurėjimo Evai oda pagaugais nuėjo. Bet pasirinkimo nebuvo.

Tk pamanyk, tam kvaišai vaidenasi, kad ji amžiams liks jo žmona! Bet kai tik visas triuksmas nuščius, Eva tuoj pat anuliuos tą juokingą jungtuvių parodiją! Ir galas beprotybei!

Leitenantas Papas pateko į sunkią padėtį. Jis buvo įsitikinęs, kad žino, kas nužudė Džordžą Melisą, bet nieko negalėjo įrodyti. Nė vienas žmogus neišdrįso ir žodžio pasakyti prieš Blekvelų šeimą, ir Papas neįstengė pramušti šio tylėjimo sienos. Jis pasitarė su vadovybe, kapitonu Haroldu Konu, kurį daug ko išmokė gyvenimas ir sunki tarnyba, prasimušant į žmones iš pačių padugnių.

Įdėmiai išklausęs pavaldinio, Konas tarė:

– Visa tai viena migla, Nikai. Tu neturi jokių įkalčių, net šalutinių. Teisme paprasčiausiai išjuoks.

– Žinau, – atsiduso Papas, – bet vis dėlto aš teisus.

Šiek tiek pagalvojęs, jis pašoko:

– Klausyk, o jeigu pasišnekėjus su Keite Blekvel?

– Viešpatie?! Kam?

– Taip sau, pamėginsiu ką nors sumeškerioti. Ji šeimos galva, vadinasi, žino ir gali išduoti tai, ko net pati neįtaria.

– Tik žiūrėk, atsargiau!

– Pažadu.

– Ir nepersistenk, Nikai. Nepamiršk, kad ji nebejauna.

– Pasistengsiu, – atsiduso detektyvas Papas.

Jie susitiko tą pačią dieną Keitės kabinete. Iš Keitės veido Nikas sprendė, kad jei per aštuoniasdešimt, bet pagal savo amžių pagyvenusi dama laikėsi kaip reta gerai. Nė menkiausio liūdesio ir nusivylimo ženklų. Keitė stengėsi neparodyti, kaip ji susijaudinusi ir sunerimusi; juk Blekvelų vardas tapo laisvalaikio plepalų ir viešo skandalo tema.

– Sekretorius sakė, kad jūs norėjote skubiai susitikti su manimi, leitenante.

– Taip, ponia. Rytoj prasideda tardymas byloje dėl Džordžo Meliso mirties. Turiu pagrindo manyti, kad jūsų anūkė įpainiota į nusikaltimą.

Keitė akimirksniu suakmenėjo.

– Niekada tuo nepatikėsiu.

– Prašau, išklausykite, ponia Blekvel. Kiekvieno nusikaltimo tyrimas prasideda įvardinant priežastį arba motyvą. Džordžas Melisas buvo avantiūristas, besivaikantis kraičio ir sadistas, maniakas.

Nikas pastebėjo, kaip išsiplėtė senutės vyzdžiai, bet vis dėlto kantriai tęsė.

– Jis vedė jūsų anūkę ir staiga suvokęs, kad praturtėjo, nutrūko nuo pavadžio. Manau, kad jis negailestingai mušė Aleksandrą ir kai ji pareiškė norinti skirtis, jis nesutiko. Vadinasi, atsikratyti vyru ji galėjo tik jį nužudžiusi.

Keitė tylėdama, mirtinai išbalusi žiūrėjo į detektyvą.

– Aš pradėjau ieškoti įrodymų ir sužinojau, kad Džordžas Melisas prieš dingimą lankėsi „Kedrų Kalvoje“. Ten nuo žemyno galima arba lėktuvu atskristi, arba keltu persikelti. Kaip teigia vietos policija, Meliso nebuvo nei oro uoste, nei prieplaukoje. Aš netikiu stebuklais ir nemanau, jog Melisas galėjo kaip Kristus nueiti per vandenį. Liko vienintelė galimybė – jis išsinuomojo kažkur pakrantėje motorinę valtį. Aš patikrinau visas vietas, kur išnuomojamos valtys ir stabtelėjau tieks Džilki Harboru. Meliso mirties dieną kažkokia moteris ten išnuomojo katerį, pasakiusi, kad tai – vėliau atvyksiančiam draugui. Sumokėjo grynais, bet teko išrašyti kvitą. Valtis paimta

Solanžos Djun vardu. Ar jums tai ką nors sako?

– Taip. Ji... tai guvernantė, vaikystėje prižiūrėjusi dvynukes. Grįžo į Prancūziją, ir senokai.

Papas patenkintas linktelėjo:

– Šiek tiek atokiau pasroviui ši moteris išsinuomojo dar vieną valtį, išplaukė ja ir grąžino po trijų valandų. Ir tą kartą kvietą pasirašė Solanža Djun. Aš parodžiau Aleksandros nuotrauką kasininkams nuomos punktuose ir jie mano, kad tai ji, nors nėra visiškai įsitikinę – abi valtis išsinuomojusi moteris buvo briunetė.

– Tai kodėl jūs manote?..

– Ji buvo su peruku.

– Na ir kas, – sausai paklausė Keitė, – netikiu, kad Aleksandra galėjo nužudyti vyrą.

– Ir aš, ponia Blekvel, – sutiko papas. – Tai buvo jos sesuo Eva.

Keitė sustingo kaip akmeninis obeliskas.

– Aleksandra to negalėjo padaryti. Aš pusvalandžio tikslumu patikrinau, kur ji galėjo būti tą dieną. Pusdienį ji praleido Niujorke su drauge, paskui išskrido į salą. Aleksandra niekaip nebūtų spėjusi išsinuomoti dvi valtis, be to, skirtingose vietose. Vadinasi, belieka jos antrininkė, pasinaudojusi Djun pavarde. Kas gi, jei ne Eva galėjo tai padaryti? Pasistengiau išsiaiškinti, ar ji turėjo motyvą. Parodžiau Meliso nuotrauką jos namo gyventojams ir pasirodė, kad Melisas ten nuolatos lankėsi. Prižiūrėtojas pareiškė, kad vieną naktį, kai Melisas lankėsi Evos bute, ją rado vos ne mirtinai primuštą. Ar jūs apie tai žinojote?

– Ne, – sušnibždėjo Keitė.

– Ją primušė Melisas. Jis tą sugeba. Štai jums ir motyvas – kerštas.

Eva išviliojo jį iš namų į „Kedrus“ ir ten pribaigė.

Jis pažvelgė į Keitę ir pajuto sąžinės graužimą dėl to, kad bando pergudrauti seną moterį.

– Eva tvirtina, kad visą dieną praleido Vašingtone. Įteikė ją į oro uostą atvežusiam taksistui šimto dolerių banknotą, kad šis geriau ją įsimintų, o be to, pakėlė baisų triukšmą, kad pavėlavo į lėktuvą. Nemanau, kad ji apskritai ruošėsi vykti į Vašingtoną. Greičiausiai nusipirko juodą peruką, atkako iki Meno privačios aviakompanijos lėktuvu ir išsinuomojo abi valtis. Paskui nužudė Melisą, išmetė jo kūną už borto, pririšo prie krantinės

jachtą ir nuplukdė kitą valtį į nuomos punktą, kuris tuo metu jau buvo uždarytas.

Keitė ilgai žiūrėjo į pašnekovą ir pagaliau lėtai pratarė:

– Jūs neturite nė vieno tiesioginio įkalčio, juk taip?

– Tikrai taip.

Papas susikaupė smūgiui:

– Man iš tikrųjų būtini liudytojų parodymai, įrodymai, kuriuos galima pateikti tardymui.

Keitė ilgai tylėjo, matyt, spręsdama, ką daryti, ir pagaliau linktelėjo:

– Manau, leitenante, kad turiu tardymui reikalingos informacijos.

Papo širdis tankiau suplakė. Jis daug kuo rizikavo, bet, atrodo, išlošė. Senutė tučtuojau palūš. Pats to nesuvokdamas, Nikas net palinko priekin.

– Klausau, ponia Blekvel.

– Džordžo Meliso žūties dieną, – ramiai aiškiai pareiškė Keitė, – mudvi su Eva buvome Vašingtone, leitenante.

Ir, pastebėjusi suglumusią Papo veido išraišką, pagalvojo:

„Tu, kvaileli! Nejau iš tiesų patikėjai, kad aš leisiu sudoroti savo šeimą tokiems kaip tu! Leisiu viešai skalbti purvinus marškinius! Leisiu laikraščiams skandalingai linksniuoti Blekvelų vardą! Ne! Aš pati nubausiu Evą! Savo rankomis!“

Verdiktas teigė:

„Mirė nuo nežinomo žudiko ar žudikų rankos“.

Aleksandros nuostabai Piteris Templtonas pasirodė apylinkės teisme ir per visą tyrimą sėdėjo šalia.

– Aš čia tik kaip moralinė parama, – paaiškino jis.

Piteriui pasirodė, kad Aleksandra puikiai laikosi, nors tamsūs ratilai paakiuose ir sukritęs veidas išdavė jos kančią.

Per pertrauką jis pakvietė Aleksandrą į „Lobster Tauną“, jaukų restoranėlį, pro kurio langus matėsi Linkolno įlanka.

– Kai viskas baigsis, – patarė Piteris, – jums būtų geriau persikelti toliau nuo čia.

– Jūs teisus. Eva mane pakvietė į kruizą.

Aleksandros akys patamsėjo iš skausmo:

– Aš vis dar negaliu patikėti, kad Džordžas mirė. Suprantu, kad žuvo, bet nepajėgiu suvokti.

– Tai apsauginė organizmo reakcija nuo šoko. Teks taip ir gyventi, kol skausmas neapmalš.

– Kokia beprasmiška mirtis... Jis buvo toks nuostabus žmogus!

Aleksandra bejėgiškai atsiduso:

– Jūs su Džordžiu praleidote daug laiko. Jis su jumis kalbėjosi. Geresnių už jį pasaulyje nėra, juk tiesa?

– Taip, – išspaudė Piteris, – nepaprastas žmogus...

– Noriu anuliuoti santuoką! – pareiškė Eva.

Kytas Vebsteris nustėręs sumirksėjo:

– Bet kodėl? Kas atsitiko?

– Ak, baik, Kytai! Nejaugi tu iš tiesų patikėjai, kad liksiu su tavimi!

– Žinoma! Juk tu mano žmona, Eva.

– Ko tau reikia? Blekvelų pinigų?

– Jokių pinigų, brangioji! Aš turiu savų. Galiu tau duoti, ko tik panorėsi.

– Aš jau pasakiau, ko noriu. Tuoj pat užbaigti šią komediją.

Kytas apgailestaudamas palingavo galva:

– Deja, negaliu su tuo sutikti.

– Tada teks prašyti skyrybų.

– Nepatarčiau. Matai, Eva, viskas liko po senovei. Kol policija nerado žudiko, bylos negali nutraukti, tokiais atvejais laikas neribojamas. Jeigu tu išsiskirsi su manimi...

Jis bejėgiškai pakėlė rankas.

– Tu kalbi taip, lyg aš būčiau jį nužudžiusi.

– Tikrai taip, Eva.

– Ką tu žinai? – paniekinamai metė ji.

– Kitaip tu nebūtum ištekėjusi už manęs.

– Pabaisa! – pasišlykštėjusi išspjovė Eva. – Kaip tu gali?!

– Labai paprastai. Aš myliu tave.

– O aš tavęs nekenčiu! Supranti? Mane pykina į tave žiūrint!

– Aš taip myliu tave... – liūdnai nusišypsojo Kytas.

Teko atidėti kruizą.

– Išvykstu povestuvinėn kelionėn į Barbadosą, – pasakė Eva seseriai.

Išvyką į Barbadosą pasiūlė Kytas.

– Nevažiuosiu, – tvirtai pareiškė Eva.

Vien pagalvojus apie tai, kad visą mėnesį teks praleisti tik su vyru, ją krėtė nuo pasišlykštėjimo.

– Bet ką žmonės pasakys, jei mes pasiliksim? – suglumęs

papriešta ravo jis. – Juk negalime leisti, kad susidomėtų mūsų reikalais, tiesa, brangioji.

Aleksandra įprato pietauti su Piteriu Templtonu kartą per savaitę. Galbūt jai buvo gera todėl, kad jis buvo vienintelis žmogus, su kuriuo ji galėdavo valandomis kalbėtis apie Džordžą, bet po kelių mėnesių Aleksandra pati sau prisipažino, kad nekantriai laukia šių susitikimų. Piteris jai atrodė patikimas, o ji taip troško jaustis saugi, jis buvo dėmesingas, geranoriškas ir jautrus, stengėsi išblaškyti liūdnas mintis.

– Kai tik pradėjau dirbti, – pasakojo jis Aleksandrai, – tekdavo važiuoti pagal iškvietimą. Buvo šalčiai, o pacientas pasitaikė kretantis senukas, be to, dar baisiausiai kosintis. Aš nutariau sušildyti stetoskopą ir uždėjau ant radiatoriaus. Kol apžiūrėjau senuko gerklę ir akis, stetoskopas turbūt įkaito, nes kai pridėjau jį prie ligonio krūtinės, tasai sustaugė kaip nuplikytas katinas. Kosulys praėjo, bet nudegimas gijo dar porą savaičių.

Aleksandra nusikvatojo pirmą kartą per tuos mėnesius.

– Ar pasimatysim kitą savaitę? – paklausė Piteris.

– Taip, žinoma.

Medaus mėnuo praėjo daug maloniau nei Eva tikėjosi. Blyški plonytė Kyto oda iškart nuėjo pūslėmis, ir jis beveik neišlįsdavo į saulę, bet Eva pliaže paromis tysojo, iš pradžių viena, paskui apsupta daugybės visų rangų gerbėjų – gelbėtojų, veltėdžių, kiauras dienas dykinėjančių prie jūros, turtingų turistų ir pleibojų. Eva džiūgavo, jausdamasi gyvenimo puotoje ir kasdien išsirinkdavo naują patiekalą. Bet didžiausią pasitenkinimą teikė žinojimas, kad tuo metu vyras laukia savo kambaryje viešbutyje.

Ko tik jis nebūtų padaręs dėl žmonos – sukinėjosi, įsiteikinėjo, lakstė kaip pasiuntinukas, kaip koks naminis šunelis, laukiantis, kada jį paglostys.

Tik Evai panorėjus, jis tuoj pat išpildydavo jos pageidavimus. Ji darė viską, kad tik vyras supyktų, netektų kantrybės, paliktų ją. Beviltiška. Niekas nesuklibino jo meilės. Evos, nepakenčiančios Kyto prisilietimų, džiaugsmui jis nebuvo karštas vyriškis, ir jai ne taip dažnai tekdavo atlikti žmonos pareigą.

Keitė Blekvel žiūrėjo į veidrodį ir galvojo, kad metai pagaliau ją įveikė. Tiesa, jos gyvenimas buvo toks įdomus ir turi-

ningas! Dabar laikas perduoti „Kriugerį Brentą“ į patikimas rankas. Bet kas galėtų pratęsti jos darbą? Visą laiką ji kovojo ir gynė kompaniją. Ir kam? Kad ateitų svetimi ir užgrobtų viską? Nė velnio! Negalima leisti, kad taip atsitiktų!

Prabėgus savaitei po sugrįžimo, Kytas atsiprašančiu tonu pranešė:

– Bijau, kad teks pradėti dirbti, brangioji. Jau labai daug planinių operacijų. Kaip tu čia išbūsi viena be manęs ištisas dienas?

Eva vos susilaikė pašaipiai nenusikvatojusi:

– Nieko, pasistengsiu.

Kytas išeidavo anksti, Eva dar giliai miegodavo. Nusileidusi virtuvėn, ji visada rasdavo paruoštus pusryčius ir karštą kavą. Vebsteris atidarė banke sąskaitą žmonos vardu, į kurią įplaukdavo didžiulės sumos. Eva nesusimąstydama švaistė pinigus, žinodama, kad Kytas džiaugiasi, galėdamas įtikti. Ji pirkinėjo brangius daiktus ir įvairias brangenybes Roriui, su kuriuo leisdavo visą laiką. Aktorius beveik nedirbo.

– Negaliu griebtis pirmo pasitaikiusio darbo! – guodėsi jis Evai, – privalau saugoti savo įvaizdį.

– Suprantu, brangusis.

– Nejaugi? Juk nė velnio nenusimanai apie šou biznį. Gimei su sidabriniu šaukšteliu užpakalyje!

Ir tada Eva skubėjo numaldyti įniršusį meilužį naujomis dovanomis, sumokėdavo už Rorio butą, pirko drabužius, batus, vedžiojo po brangius restoranus, kur šis galėjo susitikti su žinomais prodiuseriais. Jai norėjosi su juo praleisti visas dvidešimt keturias valandas, bet būtinybė vertė grįžti pas vyrą. Grįžusi namo septintą ar aštuntą valandą vakaro, Eva visada užtikdavo Kytą virtuvėje, pasirišusį prijuostę. Gamino jos mėgiamus valgius ir niekada neklausinėjo, kur žmona užtruko.

Visus metus Aleksandra ir Piteris Templtonas vis dažniau susitikinėjo. Neužilgo jie jau nebegalėjo apsieiti vienas be kito. Piteris lydėjo Aleksandrą, kai ši važiavo susitikti su tėvu į sanatoriją ir vien nuo jo buvimo skausmas aprimdavo, išnykdavo.

Kartą, atvažiavęs paimti Aleksandros, Templtonas susitiko Keitę.

– Vadinasi, jūs daktaras, – šyptelėjo senutė, – aš jau palaidojau tuziną daktarų, o pati sveika ir gyva. Ar ką nors nutuokiate biznyje?

– Nelabai, ponia Blekvel.

– Korporacijos narys?

– Ne.

– Velniai griebtų! – purkštelėjo Keitė, – jūs ničnieko nežinote! Pirmiausia, reikia gero mokesčių sistemos specialisto. Nusiųsiu jus pas savąjį. Po to įjungsiu jus į korporaciją ir...

– Dėkui, ponia Blekvel, aš ir taip neblogai gyvuoju.

– Mano vyras taip pat buvo užsispyręs, – linktelėjo Keitė. – Aleksandra, pasikviesk jį vakarienei. Gal pavyks jam įskiepyti bent dalį sveiko proto!

Išėjęs į gatvę, Piteris pastebėjo:

– Tavo senelei aš nelabai patikau!

– Priešingai, – nusijuokė Aleksandra. – kad išgirstum, kaip ji kalba su tais, kurių iš tikrųjų nemėgsta!

– Įdomu, kaip ji jaustųsi, išgirdusi, kad aš noriu vesti tave.

Aleksandros veidas nušvito:

– Lygiai kaip ir aš – puikiai!

Keitė labai susidomėjusi sekė, kaip vystosi Aleksandros ir Piterio Templtono tarpusavio santykiai. Senutei patiko jaunasis daktaras, ir ji nusprendė, kad jis labai tinka anūkei į vyrus. Bet širdyje ji visados buvo lošėja ir dabar, sėdėdama prie židinio, nutarė mesti iššūkį abiems:

– Turiu pasakyti, – sumelavo Keitė, – kad jūsų sprendimas man buvo visiškai nelauktas. Visada maniau, kad Aleksandra ištekės už rimto žmogaus, kuris perims kompanijos valdymą.

– Bet tai ne sandėris, ponia Blekvel. Mes su Aleksndra mylime vienas kitą.

– Kita vertus, – tęsė Keitė, lyg neišgirdusi, – jūs psichiatras ir turite perprasti žmones ir jų poelgių motyvus. Galbūt jūs ir tapsite geru verslininku. Gal pamėginsite imtis kompanijos veiklos. Jūs galėsite...

– Ne, – tvirtai pareiškė Piteris. – Aš daktaras ir bizniu nesidomiu.

– Tai ne biznis! – pritrūkusi kantrybės spygtelėjo Keitė. – Mes ne apie bakalėjos kioskelį kalbamės! Jūs ketinate įsijungti į mūsų šeimą ir man reikia ko nors, kas...

– Apgailestauju, – ramiai pertraukė Piteris, – bet aš nenoriu nieko bendra turėti su „Kriugeriu Brentu“. Jums teks ieškoti tinkamos kandidatūros.

– O ką tu pasakysi?! – kreipėsi Keitė į Aleksandrą?

– Man svarbiausia, senele, kad Piteris būtų laimingas.

– Koks juodas nedėkingumas, – iškošė Keitė. – Egoistai, jūs abu bjaurūs egoistai. – Ir atsiduso: – Na, tiek to. Kas žino, gal kada nors jūs persigalvosite.

Ir tuojau pat nekaltai pridūrė:

– O vaikų galvojate turėti?

– Tai mūsų asmeninis reikalas, – nusijuokė Piteris, – kažkodė jaučiu, kad jūs didelė intrigantė, ponia Blekvel, ir mėgstate pajungti žmones savo valiai, bet su mumis neišdegs. Aš ir Aleksandra norime gyventi savo gyvenimą, o vaikai... jeigu turėsime vaikų, jie išsirinks savo kelius.

Keitė švelniai nusišypsojo:

– Tokį aš jus ir įsivaizdavau, Piteri. Patikėkite, jau seniai neleidžiu sau kištis į kitų reikalus.

Po dviejų mėnesių, kai jaunavedžiai sugrįžo iš povestuvinės kelionės, Aleksandra laukėsi kūdikio. Išgirdusi naujieną, Keitė pasijuto devintame danguje. Žinoma, anūkei gims berniukas. Ir kada nors...

Eva gulėjo lovoje, stebėdama, kaip nuogas Roris išeina iš vonios. Koks puikus kūnas, tiesus ir raumeningas! Lovoje jam nebuvo lygių. Eva negalėjo pasisotinti meilužiu, ir nors įtarė, kad šis nesiruošia duoti ištikimybės įžadų, mirtinai bijojo įžeisti Rorį.

Priėjęs arčiau jis prisėdo ant lovos krašto, brūkštelėjo pirštu Evos paakius:

– Ei, pupule, ar čia tik ne raukšlelės! Labai miela! Toks simpatiškas snukutis!

Kiekvienas žodis buvo lyg dūris į širdį, priminimas apie metų skirtumą, apie tai, kad jai jau dvidešimt penkeri. Jie vėl pradėjo mylėtis, bet Eva pirmąsyk nieko nepajautė – mintys klaidžiojo kitur.

Į namus ji parsirado tik apie devintą valandą vakaro. Kytas dėjo skardą į orkaitę. Pamatęs žmoną, jis skubiai pakilo, pabučiavo į skruostą:

– Sveika, brangioji! Paruošiau tavo mėgiamus patiekalus. Šiandien valgysim...

– Kytai, aš noriu, kad tu panaikintum man raukšleles.

Vebsteris tankiai sumirksėjo:

– Kokias raukšleles?

– Štai čia, po akimis.

– Saulute, tai žąsies kojelės, juk veidas yra judrus: tu juokiesi, verki, kalbiesi, o be to, jos man patinka.

– Man, man jos nepatinka. Nekenčiu! – ėmė raudoti ji.

– Patikėk, Eva, tai visai ne...

– Dėl Dievo meilės, išvaduok mane nuo raukšlių. Juk tai tavo darbas, ar ne?

– Taip, bet... Gerai, gerai, – skubiai sutiko Vebsteris, – jeigu tu tik nori, brangioji.

– Kada?

– Po šešių savaičių. Labai įtemptas grafikas...

– Aš ne kažkokia sumauta pacientė! – atkirto Eva. – Aš tavo žmona! Ir noriu, kad tu operuotum dabar! Rytoj!

– Bet šeštadieniais klinika uždaryta!

– Tai atidaryk ją!

Dieve, koks jis kvailas! Eva negalėjo sulaukti, kada juo atsikratys! Bet ateis laikas! Anksčiau ar vėliau ji bus laisva. Neilgai beliko laukti!

– Eime į kitą kambari.

Kytas nusivedė žmoną į drabužinę, pasodino ant kėdės, po stipria lempa ir įdėmiai apžiūrėjo veidą. Per sekundę visiškas nevykėlis Kytas virto puikiu chirurgu; Eva iš karto pajautė permainą ir prisiminė, kaip stebuklingai pasikeitė jos veidas po operacijos. Kytas nekreipė ypatingo dėmesio į vos pastebimas raukšleles, bet čia jis klydo. Jas išnaikinti Evai tapo gyvybiškai būtina. Ji negalėjo susitaikyti su mintimi, kad praras Rorį.

Kytas išjungė lempą.

– Jokių problemų, – užtikrino jis. – Rytoj iš ryto padarysiu.

Rytojaus dieną jie nuvyko į kliniką.

– Paprastai man asistuoja seselė, – paaiškino Kytas, – bet tokiam nereikšmingam įsikišimui jos neprireiks.

– Beje, ar gali ką nors padaryti su ta! – Eva patraukė už susimetusios raukšlės ant kaklo.

– Ko tik panorėsi, brangioji. Tuojau suleisiu migdomųjų, kad nejustum skausmo. Nenoriu, kad mano mylimoji kentėtų!

Eva stebėjo, kaip vyras nulaužė ampulės galą, švirkštu įtraukė skysčio ir vikriai įdūrė. Ji būtų pakentėjusi – juk viskas dėl Rorio, jos mylimojo Rorio... Ji prisiminė stangrų meilužio kūną, jo akių išraišką, kai jis geidė jos...

Evos vokai apsunko. Miegoti, miegoti...

Ji pabudo ligoninės patalpoje. Šalimais sėdėjo Kytas.

– Na, kaip sekėsi? – prikimusiu nuo miego balsu suvapėjo Eva.

– Puikiai, – nusišypsojo vyras.

Eva linktelėjo ir vėl nugrimzdo tamsoje. Kai ji antrą kartą prabudo, Kytas vėlei buvo šalia:

– Paliksiu tvarsčius keletui dienų. Turbūt bus čia geriau pagulėti, geresnė priežiūra.

Vyras ateidavo kasdien, apžiūrinėjo ją, pritariamai linksėjo:

– Nuostabu!

– Kada man duos veidrodį?

– Turėtų užgyti iki penktadienio, – užtikrino Kytas.

Eva liepė vyresniajai med. seseriai prie lovos pastatyti asmeninį telefoną. Roris buvo pirmasis, kuriam ji paskambino.

– Sveika, pupule, kur trankeisi? – paklausė jis. – Aš noriu tavęs!

– Ir aš tavęs noriu, brangusis. Sėdžiu Floridoje, tame sumautame medicinos kongrese, bet kitą savaitę būtinai sugrįšiu.

– Taigi, neblogai būtų.

– Ilgėjaisi manęs?

– Beprotiškai!

Evai pasirodė, kad ji girdi dar kažkieno balsą.

– Pas tave kas nors yra?

– Tiksliai. Mažytė jauki orgija.

Roris kartais mėgo paerzinti.

– Na, viskas, neturiu laiko! – skubiai tarė jis ir padėjo ragelį.

Eva paskambino Aleksandrai ir ilgai klausėsi, mirdama iš nuobodulio, kaip sesuo čiulba apie šeimyninę laimę ir būsimą kūdikį.

– Tiesiog nesulaukiu. Taip noriu tapti teta! – susierzinusi tarstelėjo ji ir skubiai atsisveikino.

Keitė neatvažiavo į ligoninę. Apskritai pastaruoju metu Eva retai matydavo bobulę. Ji tapo nesuprantamai šalta. Bet Eva nenusiminė. Senatvės kaprizai, greit atsipeikės!

Keitė niekada neklausinėjo Evos apie vyrą ir nenuostabu, Kytas pasirodė toks menkysta. Gal pasikalbėti su Roriu, paprašyti padėti atsikratyti Kyto. Tada meilužis bus amžiams surištas su ja. Eva negalėjo patikėti, kad galima diena dienon statyti vyrui ragus, o jis nieko net neįtaria. Gal jam apskritai tas pats? Ką gi, ačiū Dievui, bent kokį talentą turi. Poryt jis nuims tvarsčius, ir ji vėl galės būti su Roriu.

Penktadienį Eva nubudo anksti ir nekantriai laukė, kol ateis vyras.

– Jau vos ne vidurdienis, – pasiskundė ji, – o tu kažkur bimbinėji.

– Atleisk, brangioji, ryte operavau ir...

– Man nusispjaut į tavo operacijas! Tuoj pat nuimk tvarsčius, noriu į save pasižiūrėti.

– Tuoj, brangioji.

Eva nejudėdama sėdėjo, kol vyras pakirpo ir nuvyniojo tvarsliavą. Paskui pastovėjo minutę, įdėmiai apžiūrinėdamas Evos veidą. Kyto veide šmėstelėjo pasitenkinimo išraiška:

– Idealu!

– Atnešk veidrodį!

Kytas skubiai išėjo, po minutės grįžo su mažyčiu rankiniu veidrodėliu ir, išdidžiai šypsodamasis, ištiesė jį žmonai.

Eva lėtai pakėlė dailų niekutį, pažvelgė į savo atspindį.

Ir baisiai suklykė.

Epilogas

KEITĖ

1982 metai

36 dalis

Keitei atrodė, kad laiko ratas sukasi vis greičiau, skubindamas dienas, nutrindamas metų laikų slenksčius, perpindamas vasarą su rudeniu, rudenį su žiema, žiemą su pavasariu, kad pagaliau visi mėnesiai ir metai susilieja vienon krūvon. Jai buvo apie devyniasdešimt, o tiksliau? Ji neprisiminė. Tik pastebėjo, kaip daugėja raukšlių, kaip blykšta skruostai, bet ir pagalvoti nenorėjo apie tai, kad sensta, menksta, todėl vis daugiau laiko skyrė savo išvaizdai ir žvelgdama į save veidrodyje, kaip ir anksčiau matė išskirstinę liekną moterį, išdidžiu stotu ir valdinga kakta.

Keitė, kaip visada, kasdien ateidavo įstaigon, bet dabar tai tapo paprastu ritualu, iššaukiančiu žaidimu, būdu nubaidyti mirtį. Ji dalyvavo visuose tarybos posėdžiuose, bet dabar daug ką sunkiai suvokdavo. Visi kažkodėl per greitai kalbėjo. Bet nemaloniausia, kad Keitė nebegalėjo pasikliauti savo protu ir atmintimi; praeitis persipindavo su dabartimi, anksčiau toks platus buvęs pasaulis tarsi susitraukė. Vienintelis šiaudelis, už kurio griebėsi Keitė, varomoji jėga, padedanti išgyventi, buvo stiprus įsitikinimas, jog kada nors kažkas iš šeimos narių ims valdyti kompaniją.

Senoji moteris neturėjo nė mažiausio noro leisti svetimiems užgrobti tai, dėl ko Džeimis Makgregoras ir Margareta, ji pati ir Deividas taip ilgai ir atkakliai kentėjo, kovojo ir nepailsdami dirbo. Eva, į kurią Keitė dėjo tiek vilčių, pasirodė esanti žudikė. O dabar tapo pabaisa. Keitė nesiėmė jokių priemonių prieš

anūkę. Ji matė ją. Tik kartą. Joks gydytojas nebūtų sugalvojęs baisesnės bausmės.

Tą dieną, kai Eva pamatė savo atspindį, ji mėgino nusižudyti, nurijo saują migdomųjų, bet Kytas išplovė skrandį, nesitraukė nuo lovos, o kai išvykdavo į darbą, namuose dieną naktį budėjo medicinos seserys.

– Prašau, leisk man numirti, – meldė ji vyrą, – prašau, Kytai. Nenoriu gyventi su tokiu veidu.

– Dabar tu priklausai man, – atsakė jis, – ir aš visados mylėsiu tave.

Groteskiškai išsigimėliškos kaukės bruožai amžiams įstrigo Evos smegenyse. Ji prašė Keitės išvyti medicinos seseris. Sunku patikėti, kad kažkas žiopso į ją ir šnibždasi už nugaros.

Aleksandra skambino kiekvieną dieną, bet Eva nenorėjo jos matyti. Maistas buvo užsakomas telefonu ir paliekamas prie durų. Kytas buvo vienintelis, kuriam buvo leidžiama žiūrėti į Evą, paskutine jungtimi su išoriniu pasauliu, daugiau ji neturėjo nieko ir gyveno nuolat bijodama, kad vyras taip pat išeis, paliks šiuos namus ir jai nieko neliks... tik išsigimimas... siaubingas... neįtikėtinas.

Kasryt Kytas kėlėsi penktą valandą ruošdamasis į ligoninę, bet Eva jau būdavo pakilusi ir paduodavo jam pusryčius, o vakare ruošė vakarienę ir laukė, laukė, pilna baimių ir siaubingos nuojautos: o kas, jei jis surado kitą ir niekados nesugrįš?

Išgirdusi rakto spragtelėjimą duryse, ji lėkė prie durų, konvulsiškai apsikabindavo vyrą ir karštligiškai priglusdavo prie jo. Ir niekados nesiūlė savęs, bijodama, kad jis atsisakys, bet kai Kytas norėjo jos, jautė jo teikiamą begalinę palaimą.

– Brangusis, – išdrįso kartą paklausti Eva, – ar tau neatrodo, kad aš jau pakankamai nubausta? Prašau, grąžink man veidą!

Kytas pažvelgė į žmoną ir išdidžiai pareiškė:

– To niekas pasaulyje nepadarys! Net aš!

Laikas bėgo, ir Kytas darėsi vis reiklesnis, valdingesnis, Eva palaipsniu tapo jo nuolankia verge, išpildančia bet kokį valdovo norą. Subjaurotas veidas geriau negu stipriausios grandinės prikaustė ją prie vyro.

Aleksandrai ir Piteriui gimė sūnus Robertas, guvus, gražus berniukas, primenantis Keitei Toną vaikystėje. Mažyliui buvo beveik aštuoneri, bet jis atrodė vyresnis.

„Visai didelis, – galvojo Keitė, – koks nuostabus vaikas!"

Pakvietimus išsiuntinėjo visiems šeimos nariams.

„Ponia Keitė Blekvel prašo pagerbti savo atvykimu jos devyniasdešimtmetį. Puota rengiama rugsėjo 24, Sidar Hilhauze, „Kedrų Kalvoje", Meno valstijoje, aštuntą valandą. Baliniai rūbai".

Gavęs pakvietimą, Kytas trumpai valdingai tarė žmonai:

– Nuvyksim.

– O ne, aš negaliu. Eik vienas.

– Ne. Dviese.

Tonis Blekvelas kaip paprastai piešė sanatorijos sode. Priėjęs sanitaras ištiesė jam voką:

– Jums laiškas, Toni.

Ligonis, atrodo, norėjo nusišypsoti:

– Kaip malonu, – sumurmėjo jis. – Mėgstu gimtadienius...

Piteris Templtonas dar kartą dėmesingai perskaitė telegramą:

– Neįmanoma patikėti, kad senutei jau devyniasdešimt. Stulbinanti moteris.

– Nesakyk! – sutiko Aleksandra ir mąsliai pridūrė:

– Ir žinai, kas įdomiausia: Robertas gavo asmeninį pakvietimą, adresuotą jo vardu.

37 dalis

Vėlyvi svečiai išsivažinėjo, ir šeima susirinko bibliotekoje. Keitė visus apžvelgė ir tarsi pirmą kartą stulbinančiai aiškiai pamatė kiekvieną. Tonis, besišypsantis, gana malonus augalas kažkada buvęs žmogumi, norėjusiu ją nužudyti, sūnus, teikęs tiek vilčių; taip daug žadėjęs. Eva, nusikaltėlė, galėjusi valdyti visą pasaulį, jei nebūtų išsikerojusi piktybiška sėkla. Kokia pikta ironija – apgailėtinas menkysta, už kurio ji ištekėjo, pergalingai triumfuoja prieš šią nepažabojamą prigimtį! Ir Aleksandra, gera, tyra – karčiausias nusivylimas. Tik pagalvok: jos pačios laimė svarbiausia. Ji visiškai nesirūpina kompanijos gerbūviu. „Kriugeris Brentas" jai nerūpi. Negana to, išsirinko vyrą, kuris taipogi atsisako užsiimti bizniu. Išdavikai ir jis, ir ji! Nejaugi visos jos pastangos nueis perniek? Ne, to negali būti. Juk ji, Keitė, sukūrė garsią Blekvelų dinastiją. Ligoninė Keiptaune pavadinta jos vardu. Pastatytos mokyklos ir bibliotekos, bet svarbiausia – Bendos bendruomenei buvo suteikta parama.

Senajai moteriai apsisuko galva. Kambarin pamažu suplaukė vaiduokliai. Džeimis Makgregoras ir Margareta, tokie gražučiai, ir Benda, linksmai besišypsantis, ir Deividas, mielas Deividas, tiesiantis Keitei rankas. Ji pakratė galvą, kad prašviesėtų mintys. Ne ne, dar anksti, ji nepasiruošusi keliauti pas juos. Netrukus. Liko taip nedaug.

Kamputyje tyliai sėdėjo dar vienas šeimos narys. Keitė atsigręžė į savo mažąjį gražutį proanūkį:

– Eikšen, branguti.

Robertas nupėdino prie senelės ir paėmė ją už rankos:

– Koks geras vakaras, senele!

– Ačiū, Robertai. Džiaugiuosi, kad tau patiko. Kaip sekasi mokykloje?

– Visi dešimtukai, senele, kaip tu norėjai. Aš geriausias mokinys klasėje.

Keitė pažvelgė į Piterį:

– Jums reiktų išsiųsti Robertą į verslo mokyklą, kai paaugs. Vortonas. Tai geriausia...

– Dėl Dievo, – nusikvatojo Piteris.

– Keite, brangioji, negi jūs niekada nepasiduosite? Robertas užsiims tik tuo, kuo panorės. Berniukas turi nepaprastų muzikinių gabumų, jis nori tapti pianistu ir, patikėkite, pats išsiriks sau kelią.

– Jūs teisus, – atsiduso Keitė. – Aš jau sena ir neturiu teisės kištis. Jeigu Robertas svajoja tapti muzikantu, tebūnie.

Ji pažvelgė į berniuką spindinčiomis iš meilės akimis.

– Žinok, Robertai, aš nieko nežadu, bet pasistengsiu tau padėti. Vienas mano pažįstamas draugauja su Zabenu Meta, žinomu impresarijumi...

Populiarusis detektyvas

Sidni Šeldon
INTRIGANTĖ
Romanas
Vertė Jurgita Gintautaitė

SL 1329. 1996 11 20. 12 apsk. l. l. Užsakymas 12. Išleido Rosma, A. Strazdelio g. 1, 2600 Vilnius. Iš užsakovo pateiktų pozityvų
spausdino SPAB spaustuvė "Spindulys", Gedimino g. 10, 3000 Kaunas.
Kaina sutartinė

Sidni Šeldonas (gimęs 1917 m.) vienas populiariausių šiuolaikinių rašytojų. Jis jaudinančių romanų, išverstų į 50 kalbas, autorius. Jo knygos - bestseleriai labiausiai perkamos dauglau kalp šimte šalių.

Sidnis Šeldonas parašė daugiau kaip dvidešimt scenarijų vaidybiniams filmams bei TV serialams, daugumą iš jų pats ir pastatė. Jis daugelio prestižinių nacionalinių ir tarptautinių premijų laureatas. Žurnale „New Yorker" jis vadinamas pačiu turtingiausiu JAV rašytoju.